

A. lat. a. 150

Bayerische Staatsbibliothek

<36646302980011

S

A. lat. a. 150

CATVLLI VERONENSIS LIBER

ELLIS

151

6

Londini

APVD

ALEXANDRVM MACMILLAN

CATVLLI VERONENSIS LIBER

ITERVM RECOGNOVIT

APPARATVM CRITICVM PROLEGOMENA APPENDICES

ADDIDIT

R. ELLIS

COLLEGII TRINITATIS APVD OXONIENSES SOCIVS

Oxonii

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

M DCCC LXXVIII

1878

PRAEFATIO.

QVOD anno demum 1878 prodit haec nova Catulli editio, cum iam quattuor ante annos postulata fuerit, multae sunt causae; sed nihil me magis impediit ad haec festinantem quam commentarii cura, quem diu ac diligenter conscriptum anno 1876 uulgaui. Is liber quanto labore mihi constiterit, non fugiet legentes, saltem si cum commentariis compararint quos ad id usque tempus contenti euolebamus. Quaecumque enim mihi a pueritia semper in his studiis uersato, inde autem ab anno 1859 operam in Catullo praecipue ponenti, occurrebant quae lucem possent poetae offundere, haec in ordinem redigere non levis curae fuit. Itaque nemo mirabitur me commentario dentum ad alteram curam textus recensendi tardius nec nonnisi per intervalla rediisse. Etsi enim uulgatis Behrensii Analectis Catullianis (1874) Prolegomena mea iterum retractare coeperam, eaque pars huius libri cum carminibus I-XXX insequente anno impressa est, ulterius progredi religionem habui donec interpretationem carminum non absoluissem modo sed etiam publice edidissem.

Quod ego primus in editione anni 1867 feceram ut codicem Canonicianum 30 (O) integrum exhiberem, neglexit id Lucianus Muellerus, qui in praefatione editionis suae (1870) nihil sibi adfuisse dixerit instrumenti critici nisi quod Schwabii diligentia comparasset, idemque ex Germanensi Laurentiano Colbertino Datano multa, ex Canoniciano nihil excerpterit. Huius discipulus Behrensius, magistro suo nequaquam par arte metrica, sagax crisi codicum, comparatis quae in *GO* caeterisque a me exhibitis

b

codicibus legebantur, postquam intellexit *G* et *O*, quotiens a caeteris discreparent, mire inter se conspirare, in eam sententiam incidit ut duobus illis, utpote saeculo XIV scriptis, omnia tribueret, aliis fidem demeret, cum post annum 1400 transcripti Italorum interpolationes experti passim uiderentur. Itaque omissis praeter *GO* omnibus Catulli carmina ex duobus his pendere arbitratus est: nimirum *O* unum solumque librum esse qui omni a parte ab interpolationis labe immunis sit: Germanensem autem fontem omnium qui post annum 1400 scripti extent. Haec Behrensius Analectis Catullianis proposuit, nec multo post iterum collatos *GO* totos exhibuit et ex his solis textum Catulli restituere conatus est. Qui quanquam gloriosius de se de me iniquius locutus est, uidit tamen quod alios fefellerat, in Catulliana crisi summam auctoritatem esse Canoniciani codicis, nec ad emendandum quenquam quidquam profecturum, nisi hunc librum diligentissime examinasset. Nam, quae est uis inueteratae consuetudinis, ne Hauptio quidem, quanquam Catullianae poesis peritissimo et omnia perscrutanti unde posset ea expolitior euadere, illud satis placere poterat, ut ab Anglo protraheretur codex qui Lachmannum fugisset, esset autem Lachmannianis sincerior. Neque ego is eram qui editum semel codicem arrogantius uenditarem: neque adeo inuento meo delectabar ut non etiam aliis codicibus pretium suum attribuerem. Quos ne nunc quidem abicio, nec si Behrensius Canoniciano primus Germanorum pretium suum posuit, idcirco non etiam idem uehementer errauit. Quod enim credidit ex Germanensi (*G*) omnes quot supersint libros manuscriptos praeter *O* profluxisse, nulli id credo persuasurus est. Atqui nisi hoc euicerit, cadit simplicitatis iactatio tanquam duobus tantum libris usus reliquorum farragine supersederit. Non hic agitur de libris saeculo IX uel X scriptis, quales sunt Lucretii duo Leidenses Lachmanniani: quanquam ne in Lucretio quidem inutilis fuit recentiorum codicum collatio. Catulli nullus liber ante annum 1370 scriptus uidetur extare: inter quem annum et 1400 scripti sunt et *G* et *O*. Atqui codex ille unde hi ducti sunt repertus est circa 1300: contra anno 1411 Bononiensis exaratus est, nec multo post hunc Laurentianus ille quem in hac editione La¹ signaui. Itaque si inter repertum illum principalem codicem et nostrorum antiquissimos *GO* septuaginta sunt anni, inter *GO* et Bononi-

ensem uiginti tantum uel triginta, non uideo cur *GO* tanquam unice sinceri habendi sint, Bononiensis cumque eo Laurentianus tanquam interpolati abiciantur. Neque enim recte illud adseuerat Behrensius doctos Italos saeculi XV corrigendi libidine omnia, dum sanant, corrupisse; codices eius temporis si forte careant interpolationibus extra Italiam exaratos: contra ante id tempus religionem fuisse quicquam inferre quod emendationis esset. Simplicior ista discretio, non uerior. Ego illud pro uirili adfirmarim: extare non paucos codices saeculi XV, praecipue inter 1400–1430, qui interpolatoris manum non experti sint: non deesse quae etiam saec. XIV interpolata uideantur: uix satis temperanter rem in lubrico sitam tractari tanquam segura sit¹. Ecquis erit qui Lachmannum credat uirum ingenio acutissimum, studiis atque omni doctrina instructissimum, sententiam quam de Datano ac Santeniano tulerit, etiam post inuentos *G* et *O* ita fuisse mutaturum ut interpolatos illos, sinceros hos ex omnibus solos iudicauerit? Aut ego fallor aut ad ueram Catulli crisin libris post 1400 scriptis non erit supersedendum.

In uniuersum illud de Behrensio iudico, festinantius locutum. Velut de Datano quae edixit non modo falsa mihi uidentur, sed ita falsa ut periculo sint incaute accipientibus. Esto enim ut interpolatione non careat: concedatur id quod nequaquam demonstratum est, librarium antiquam scripturam consulto adhibuisse ut antiquitatis speciem fucatae adiceret, non ut exemplar, quod describebat, quam fidissime imitaretur: non tamen idcirco credas tot Datani lectiones aut singulares aut in Riccardiano tantum et nostro *a* simul inuentas ex mero arbitrio scribae prouenisse, siue consulto pristinam speciem reuocantis, siue quod socordia fuerit indiligentior. Dic mihi, 'ista nouas lectiones procreandi libido' ecqua tandem est? Ego multa correcta a scribis, nonnulla interpolata, pauca etiam conficta inueni: nullum noui codicem qui ut falsam induceret speciem uetustatis, non solum scriptura ueteri sed uerbis etiam in medii aeui barbariem immutatis corruptus sit. Qua quidem in re ipse se Behrensius coarguit: dicit enim saec. XV fidem demi quia uitiatum sit emendationibus doctorum;

¹ 'Illud secure possis adfirmare nullum illius temporis codicem (dicit saec. xv) plane carere Italorum interpolationibus.' Behrensius, Proleg. p. xii.

atqui aliud, opinor, est emendare, aliud quaesitam barbariem inducere. Quid? Lachmannumne putabis cumque eo Hauptium Froehnerum Schwabium, tot uiros tam solertes cautos diligentes nihil huiusmodi de Datano odoraturos fuisse?

Neque uero illud uerum est quod idem Behrensius dixit (Prolegom. p. xxx) post a. 1375 latuisse Catulli librum donec a. 1425 'reperitus pessimeque acceptus in manus hominum' rursus uenerit (Andr. Schott. in Obseru. Human. II. 16. p. 53). Nolo in Xichone Polentono morari cuius quae ex Catulli libro citantur in Vitis Scriptorum Illustrium uix satis constat quo anno scripta fuerint: Antonio Beccadello Panormitae trita fuisse poetae carmina circa annos 1410-1415 ipse testatur in Hermaphrodito, qui liber ut est totus ab imitatore natus Catulli, ita epigrammate quodam diserte declarat lectitatum etiam a mulieribus fuisse.

Multo magis a uero abhorrent quae Behrensius protulit Prolegom. pp. xlv-li. Qui cum uideret uocabulorum qualia sunt *ocidere catulo sagitiferos saculus comendo comoda remite explicaset puelulam auelere sustolant flammati communes uiolare* consonantes in Catulli codicibus saepe non geminari, archetypo hoc tribuit uitium: ueritus tamen ad ipsius poetae tempora id reuocare, Frontonianum nescio quem grammaticum imaginatus est, qui dum priscam orthographiam, non constanter semper seruata in exemplaribus, archaismi studio abreptus uult reducere, complures formas atque adeo uocabula et coniecturas carminibus intulerit quae ab ipso poeta alienae essent. Hoc enim demonstrare locos ex Catullo citatos si inter se comparentur quomodo ante Gellium et post hunc scripti sint: emendatius enim tradi quam in Catulli codicibus quae ante Gellium citentur, contra quae post hunc isdem uitii laborare quibus Catulliani codices. Hoc ut demonstraret scriptores percensuit hosce.

1. Catal. III. 6 *Gener socerque perdidistis omnia*, ubi quod habet *Gener socerque*, non ut Catulli codices *Socer generque*, id uerum esse sequi ex Mart. IX. 70. 3, Minuc. Octau. 18. 6, Anth. L. I. 462 R.

2. Festus (h. e. Verrius Flaccus, unde sua Festus excerpserit) habet *supperata* XVII. 19, *molli rabidus* LXIII. 38, *ploxeni* XCVII. 6 pro corruptis Catullianorum MSS. *superata*, *mollis rabidus*, *ploxomo* uel *ploxnio*.

3. Senecae patris LIII. 5 *salaputtium* pro eo quod habent Catulliani MSS. *salapantium*.

4. Caesii Bassi (quo, uelut ad communem metricorum fontem, omnia Behrensius reuocat quae in his reperiuntur), LII. 2 *struma* (*scrofa* Mar. Victorinus) *Nonius*, LXIII. 1 *Attis celeri*, LXIV. 1 *Peliaco* pro Catullianorum MSS. *Nouius*, *Actis celere*, *Pelliaco*.

5. Plini maioris apud Charisium, XXXV. 12 *inpotente amore* pro corrupto Catullianorum MSS. *impotentem amorem*.

6. Quintiliani, LXII. 45 *dum innupta manet dum cara suis est* pro eo quod habent plerique Catulli MSS. *dum intacta manet tum cara sui sed*: XCIII. 2 *albus an ater* pro corrupto *saluus an alter*: XCVII. 6 *ploxeni*.

7. Plini iunioris, XVI. 7. 8 *Qui tunc . . . si sunt*, pro *Qui tum . . . si sint*.

8. Capri apud Priscianum, XXXVII. 17, 18 *Celtiberosae Celtiberiae* pro Catullianorum MSS. *Cuniculosae Celtiberiae*.

Age, examinentur haec.

1. Romanos gener socerque potius quam socer generque dixisse ex aliis etiam liquet locis quos Behrensius non attulit e. g. Luc. I. 118, Flor. IV. 2. 13. Neque ideo tamen relinquendus est ordo quem tradunt Catulli codices. Nam in omni carmine XXIX primarium locum Caesar obtinet, 11 *imperator unice* 12 *Fuisti* 13 *Vt ista uostra* h. e. qua tu et Pompeius utimini 21 *fouetis* h. e. tu et Pompeius; post quae recte infertur *Socer generque*. Sed et Vergilius eundem sequitur ordinem Aen. VI. 830. (Munro, *Elucidations and Criticisms* p. 112.)

2. Incertissimum est quid in LIII. 5 Catullus scripserit. Sed ut concesserim recte *salaputtium* in Senecae libris scriptum tradi, corrupte *salapātium* quod uidetur habuisse fons Catullianorum codicum, non ideo sequitur *salapātium* ad Gelliana tempora reuocandum esse, *salaputtium* ad ea quae ante Gellium fuerunt.

3. (a) Metricos 'ex Caesio Basso omnes sua hausisse' nec Lachmannus putauit neque ullo modo pro certo potest haberi, cum libri de metris quem Victorinus Basso tribuit aut nulla iam pars aut manca tantum extet. (O. Hense de Iuba Artigrapho p. 64 sqq.)

(b) Si ex Basso metrici sua sumpserunt, unde factum est ut in Cat. LII. 2 *scrofa* ter Victorinus, *struma* Atilius Fortunatianus cum

Plinio ac Boetio scripserit? Certe eundem uersum ex eodem sumptum Caesio, debuerant isdem uerbis citare. An Victorino potius credendum est, cum is aliter locum tradiderit ac Catulliani codices? Hi enim omnes habent *struma*.

6. Cur ex Quintilianeis unam partem Behrensius amplexus est, cetera reiecit? Quintilianus enim legit *dum innupta manet dum*, Behrensius ex Catulli codicibus *dum intacta manet dum*; solum *tum* reiecit. Nimirum Quintilianus recte *dum* seruauit, cetera memoria lapsus errauit. Quod quid est aliud quam fidem demere Quintiliano, codicibus addere Catulli? Atque ipsum illud *dum* legitur in Bononiensi, ut in principali Veronensis codice esse potuerit.

7. Vnde Behrensius pronuntiat Plinium *Qui tunc* praue et memoria lapsum, *Si sunt* recte scripsisse? Si in priore uersu errauit, cur in altero solus audiendus est? Manifestum est duplici modo uersus traditos fuisse: *Si sunt . . . possunt*, *Si sint . . . possint*, hinc ortam quod habent Catulli codices *Si sint . . . possunt*. Et potest quidem uerum esse *sunt . . . possunt*: at non est adeo extra dubitationem positum, ut incorruptam aetatem solum prae se ferat, *sint . . . possint* ad deprauatum uocetur exemplar.

8. *Celtiberosae* uitio bis scriptum apud Priscianum non est cur Capro imputes. Nam is ut uersum in quo est *une* (XXXVII. 17) cum sequente in quo alter uocatiuus est *fili*, potuit coniunctim afferre, quo planius probaret id quod probaturus erat, ita priore solo uersu uti potuit. Sed ut ambos citauerit, ideone putabitur aut Celtiberosae aut Celtis perose, seu quid aliud docti alucinati sunt pro Cuniculosae legisse? Melius et Catullo et Capro credo consuluisse qui optimam lectionem seruauerunt nec metro repugnantem nec carentem ui sua, *Celtiberosae* illud uel Prisciano imputant uel iis qui Priscianum transcripserunt.

Caetera quae Behrensius allegat *supper nata*, *molli rabidus*, *inpotente amore*, *albus an ater*, *ploxeni* melius sic legi quam quomodo in Catulli codicibus extant, quis negabit? sed quod corruptius tradita sunt in Catulli codicibus, hoc fit quod ex uno omnes fonte proueniunt, qui medii aeui barbariem multimodis expertus sit. An uere Behrensius sibi persuadebit omissam geminationem consonantium ad archaismi studiosos, non ad scribarum inscitiam referendum esse? Nihil opinor

tam magnum hinc sequitur. Non quo nulla nobis Veronensis ille codex tradiderit quae possint ad antiquitatem referri; uelut *ei phasselus pilleatus Furei mei* pro *mihi*; sed cautissime tantum ingrediendum est in lubrico, ne quod barbaries intulit, uetustati assignetur.

Sed instat Behrensius dicitque Catullum qualis a Gellio traditus est et post Gellium isdem uitiis laborare quae in nostris codicibus inueniuntur. Nihil hic dico de Gell. VI. 20. 6 de quo omnia incerta sunt. Sed XCII. 3 sic extat in Gellio *Quo signo quas in totidem ea*, in *O* sic *Quo signo quia sunt totidem ea*. Hinc quod *ea* pro *mea* in utrisque sit, 'id uitium iam tempore Gelliano insedissee' credit Behrensius. Ego quod excidit post *totidem* repetita littera *m* errori tribuo satis uulgato non Gellianorum, sed omnium temporum; quod *sint* apud Gellium est, non *sunt*, multo uerius mihi collecturus uideor aliter locum legisse Gellium, aliter qui codicem Veronensis exarauit. Sed nec in uerbis *alis equos* LXVI. 54 macula inest quam repetiuerit Hyginus, si modo repetiuit, P. A. II. 24 *hanc Berenicen nonnulli cum Callimacho dixerunt equos alere*; nec quae tradit scholiasta Bernensis ad G. IV. 289 (uide Prolegom. p. vii) satis certa emendatione nituntur: LXIV. 172 autem in quo tradendo consentiunt Macrobius et Catulli codices, uni Behrensio corruptus uidetur.

Haec si temerarie finxit, etiam intemperantius de me locutus est. Nam cum in tanta multitudine codicum quos exhibuit editio mea anni 1867 uix ac ne uix quidem abesse errores possent, Behrensius socordiae me arguit quod nonnulla ex *O* falso tradiderim. Inerantque sane uitia: quaedam neglexeram, nonnulla praecipue in priore parte carminum absens neque rursus inspecto codice impreseram; plura, ut minoris pretii, consulto praeterieram. Nonnunquam scripturae compendia quae in *O* sunt plurima neque eadem semper idem ualent aliter interpretatus sum ac nunc interpretor; in qua re ignoscet mihi qui sciet dubitasse etiam H. O. Coxium quem in dubiis locis interdum consului. Ne nunc quidem desunt quae incerta mihi quanquam saepius perpensa atque examinata uideantur; cuius rei exempla sunt *proferre* LXIV. 196, *praeram* (*praeam posteam*) LXIV. 11, et saepius repetitum *h* (*haec*) quod uere Behrensius uidetur ab *h* (*hoc*) discreuisse. Sed impudentissime idem mentitur cum dicit fere nullam paginam editionis meae a falsis de *O* testimoniis

liberam esse. Nam a LXIV. 284 ad CXVI. 8 h. e. in octoginta paginis uiginti octo errata numeravi, et ex his ipsis parui multa ne dicam nullius momenti, e. g. *hesterno fines Lycaonia ali contempta flama pro esterno finis licaonia alli cotēpta flāma*. Sed lectorem morari nolo in eis quae in hac noua editione emendata sunt: tantum dico etiam in Behrensii editione, quamuis praeter *O* unum *G* contulerit, omissa ex *O* nonnulla, nonnulla falso etiam ubi me corripbat, tradita fuisse; quae subicio.

- IV. 9. *siniā O, non ut Behr. simā.*
 XII. 9. *sui O, non ut Behr. sin.*
 XXII. 20. *siuis O, quod neglexit Behr.*
 XXV. 2. *moricula O, non ut Behr. moricilla.*
 12. *inimica O, non ut Behr. iminica.*
 XXXI. 14. *Ridere O, non ut Behr. Ridete.*
 XXXV. 17. *docior O, non dotior.*
 XXXVI. 1, 20. *Bis hic errauit Behr. Nam in 1 O habet suo lusi non suo uolusi, in 20 lusi non lusii.*
 XXXVII. 3. *mentualas O, non ut Behr. mentuales.*
 12. *quam (q̃) pro quantum O, quod neglexit Behr.*
 XXXVIII. 5, 7. *alocucionis O, non allocutionis.*
 XXXIX. 16. *risti O, non ut Behr. risu.*
 XLIII. 7. *cōpantur O, non ut Behr. compañtur.*
 XLV. 1. *septimios O, non ut Behr. septinnos.*
 21. *septumius uel septunuus O, non septimuus.*
 XLVI. 1. *equi noctialis O, quod omisit Behr.*
 L. 10. *sōnos O, non somnos.*
 LIII. 5. *đsertum O.*
 LVII. 9. *puellularum O, non puellularum.*
 LXI. 57. *puelullam O, non puelulam.*
 62. *Fāma O, quod neglexit Behr.*
 LXII. 29. *uinxere O, non iunxere.*
 28. *thiasis O, non thrasis.*
 49. *magestates O, non ut Behr. magestatem: eodem modo scriptum est medullas LXVI. 23, C. 7.*
 68. *minist̃i O, non ministra.*
 87. *bumida O, quod neglexit Behr.*

- LXIV. 33. oppl'etur *O*.
 36. Grauinonisque *O*, non Graumonis.
 62. *Pro* et magnis habet *O* q̄magnis.
 86. conpexit *O*, non conspexit.
 196. pfère *O*, quod sitne proferre an proferere dubito.
 229. secles *O*.
 280. quodcumque (q̄cumq̄) *O*.
- LXVI. 8. uertite *O*, omisit Behr.
 14. exiuius *O*, non exuuiis.
 62. eximie *O*, non exunie.
- LXVIII. 21. Tuñā *O*, non tu ñia.
 36. ima an una incertum; abest certe linea qua i
 denotatur.
 116. Heb'2 *O*, non Heb2.
 90. efflauo *O*, non esflauo.
 115. uite *O*, potius quam uice.
- LXXVI. 6. auicere *O*, non auiore.
- XCVII. 8. cōmis *O*, non cōnus.
- XCIX. 1. Iuuenti potius mihi uisum est quam Uiuenti.
 10. saluua *O*.
 14. ellebore *O*, potius quam elleboro.
- CIII. 3. mimi *O*, non nūmi.

Ex his quaedam K. P. Schulzius occupauit; addiditque alia quae et me et Behrensiū fefellerant (Hermes XIII. p. 50 sqq.)

Sed si quis mirabitur me tot codices etiam in hac editione adhibuisse, sciat me id consilio et diu perpensa re facere. Nam ut persuasum habeo errasse eum qui omnia in *GO* posuerit, ita quomodo id declararem non habui nisi prolato apparatu ampliore. Blandiatur ista simplicitas quibus breuia pro ueris, longa pro falsis habentur; nunquam ex me extorquebunt aut per *GO* solos ad principalem illum Veronensis rediri codicem, aut ex *G* caeteros praeter *O* omnes profluxisse, aut futilia esse ac uana quaecunque his discrepantia inueniantur. Qua in re Munroni me repugnare doleo; hic enim comparatis *G* et *O* Datanum cumque eo *a* impugnavit tanquam figmentis et interpolatione deformatos; meque arguit quod in commentario ad LXVII. 34 uerum suspicer esse quod est in *a* scriptum uice pro mee. Quid? Si

et *G* et *O* et uniuersi codices mee habent, solus *a* uice, idcircone corruptum hoc, illud unice uerum habebitur? Hoc ut euincas, statuendum erit Veronensis codicem (*V*) aut semel tantum aut eodem semper modo transcriptum fuisse. Quod nec per se ueri simile est nec condicioni superstitum librorum conuenit. Sed esto : fuerit semel tantum transcriptus *V*: at si ita exaratus est ut incertum relinqueretur mee an uice exhiberet, satis habes causae cur inueniatur hodie utraque lectio. Nam fluctuasse librarios et quae incerta erant modo ut potius credebant, scripsisse, modo apposuisse quod isdem litteris significari poterat, testis est ipse *O* in quo pauca tantum διττογραφούμενα reperiuntur. Sed multo ueri similis fuit *V* compluriens fuisse transcriptum; hinc cum ab alio mee legeretur, ab alio uice, inualuisse mee quod Verone conuenire existumaretur. Idem ualet in LXIV. 249. Vbi cum *G* habeat tamen ~~φ~~ aspectans, *O* tñ prospectans, caeteri tamen aspectans Munroni necessario legendum uidetur tum prospectans. Ego quod contra Behrensium olim dixeram, idem Munroni respondeo : non tantum praestare *GO* caeteris ut in quod hi duo conspirant, id pro certo habeatur; cum *O* possit annum 1400 attingere, Bononiensis 1411 exaratus uideatur. Quod igitur habet *B*, quod caeteri fere omnes, non statim reiciendum, cum praesertim langueat tum, contra exquisitum sit tamen atque adeo seruatum in uniuersis.

Dicendum est etiam de ea re quam ut mihi sic Schwabio et Behrensio idem obiecit. Nam in editione priore Lachmannum secutus non ausus sum libros ita deserere ut uerba arbitrio meo reformarem et ad Vergilianorum librorum orthographiam reuocarem. Fecit id quidem Lucianus Muellerus in editione sua, scribendo *elegantius uest unumst notho's adlocutione inrigat ingenuos tuom inmineat paruolus flauos adsiduos* et similia, nec dubito placitum me legentibus magis fuisse eadem licentia usum. Sed illud mihi proposueram non ut Catulli carmina ea scriptura ederem qua ipse poeta usus fuerat, sed ut quamuis corruptorum librorum inhaerens uestigiis si quid uerae uetustatis supererat conseruarem, caetera sic traderem quomodo in eis inueni. Ergo quod XXIII. 1 Furei, LXI. (225) bonei uocatiuos, XXVIII. 15 Romulei, LXI. (199) Africei, LXIII. 91 Dindymeis, LXV. 14 Itylei genetiuos, habent, non ideo sic scripsi

semper, ubi nihil eiusmodi traditum esset: nec quod LXVI. 27 *adepta's* XXXV. 23 *solita's* uere uidentur ex *adeptus solitas* *es elici*, tutum sum ratus 's 'st semper pro *es est* inferre; nec quod XXIII. 1 *seruos*, LXI. 54 *nouos*, LXII. (60) *aequom*, LXVI. 54 *equos* Catulli aetatem referunt, uo pro uu constanter admisi. Cuius rei singulare exemplum erit nomen *Septimius*, nam XLV. 1 *Veronensis* codex uidetur habuisse *Septimios*, 21 *Septumius*, 23 *Septimio*, quae omnia sic ut tradita sunt seruauimus, cum incertus essem quid potius Catullus scripturus fuerit. Qua in re et Schwabius mecum et Behrensius faciunt: licet hic quidem dum et antiqua studet reducere nec libros tamen deserit, ea ex horum uestigiis conatus est eruere quae nullo modo inesse potuerint. Velut ex *dii* LIII. 5 *dei* elicit, ex *abiit adiit*, LXI. 192, LXIII. 74, *abeit adeit*, ex *silices sororum* LXIII. 5, LXIV. 290 *silicei sororei*, ex *proruit* LXXXVIII. 2 *prorit*, ex *scis* LXXVIII. 10 *seis* (atqui XXIX. 19 *sit scit* inter se confunduntur, idemque saepius notauimus), ex *et* LIII. 1, LXI. 210 *ec*, quod si Lucilio uix satis tute illatum est, multo minus Catulli carminibus conuenit. Neque ex codicibus satis apparet cur *set domna domnia* idem intulerit; cum *sed* habeat etiam Thuanæus LXII. (51), *domina* LXIII. 91 non magis metro repugnet quam *ubi capita* 23, *ibi maria* 48, *ego uiridis* 70; *domnia* autem quod coniecit pro *dum omnia* CXIV. 5 nulla probabili nec sensus nec prosodiae ratione nitatur. Haec ego ut nimis temere admissa arbitror, ita quaedam ipse in editione anni 1867 ad antiquum genus scribendi reuocaueram, ut LXVI. 14 *absumptei* ex *assumpta*, CXVI. 7 *amictei* ex *amicta*, XXII. 8 *derecta*, XXX. 6 *dice* ex *dico*, L. 1, 8 *Lucini* quod est in Datano, *haec* pro *hae* LXIV. 320, *mei* pro *mi* LXXII. 6, *sei* pro *seu* LXXVI. 21, *dolorei'st* XCVI. 5 pro *dolorest*, XVII. 3, *acsuleis* pro *ac sulcis*, *sompno harena* LXIV. 57, 58. Haec et quaecumque erant huiusmodi cautius nec nisi praeceuntibus libris scripseram. Ne Lachmannus quidem, credo, si Catullum suum ex *GO* edidisset, ita scripturae rationem mutaturus fuerat ut ex tenuioribus horum uestigiis Catulli manum ubiuis repraesentare conaretur. Itaque si cum Lachmanno Hauptio Schwabio Behrensio *nequicquam* constanter scripsi, feci id monentibus non *GO* solum sed omnibus libris quos contuleram: sed securius feci quia intellexi non malis auctoribus niti sic scriptum, quamuis post

Ritschelium nequicquam praeualuerit. Nam codex Mediceus Vergili non raro nequicquam habet a manu prima, et sic scriptum est aliquotiens in Palatino. Quod ideo monendum duxi ne quis barbaras uocabulorum formas me putet reliquisse; uere enim possum profiteri nihil me semper antiquius habuisse quam ut eiusmodi scabritiem fugerem quam longissime.

Fecit iniuria temporis ut quae prima Catulli carminum saeculo XIV facta uidetur mentio ab alio in lucem protracta sit, non ab eo qui primus repperit, Ingramo Bywater. Is enim, ut est uir immensi studii et omnis antiquitatis scrutator acerrimus, locos Hieremiae Iudicis de Montagnone quattuor quos in Proleg. p. X attuli iam anno 1870 mihi indicauit; cuius usus indicio ipse reliquos tres in Museo Britannico inueni. Hos postea Rudolfus Peiperus indagauit ediditque anno 1875, unde in Behrensii editionem peruenerunt. Sed nostri saeculi erat plura eiusmodi inquirere: quod in Catullo atque adeo in Propertio non factum esse miror ac maereo. Maioris enim duco uel unum uersum indicare qui ab aliquo citatus fuerit quam ex Martiale uel Seneca conicere quidnam hi imitati uideantur. Sed nescio quomodo ἱχθὺς ἀφ' αὐτοῦ hactenus uidemur secuti; adeo sunt parua quae inter Isidorum atque Hieremiam de Montagnone ex Catullo ducta comparent. Atqui nunquam plures tenuit hoc studium inuestigandi quid aeuo quod dicitur medio scriptum lectitatumne fuerit; ut uix dubitem esse aliquando emersurum quod hanc rem magis ponat in propatulo.

Quod superest commemorandi sunt qui me in hac opera adiuuerunt, inprimis H. O. Coxius quem saepius de Canoniciano 30, nonnunquam de aliis codicibus consului: cuius iudicium, etiam ubi a meo discreparet, religioni habui tacere, cum scirem paucissimis parem rei huius experientiam inesse: dein E. A. Bond et E. M. Thompso, curatores codicum MSS. Musei Britannici: G. N. du Rieu qui lectionem Gellianam mihi exscripsit: Nicolaus d' Anziani, hypobibliothecarius Laurentianae qui non modo Florentiae me agentem omni beneuolentia iuuit, sed nonnulla ex MSS. Mediceis et Riccardianis transmisit: quicum Ferrucii nostri infelicem obitum doleo. Tum agenda grates sunt A. Ceriani, praeposito bibliothecae Ambrosianae: Paulo Meyero qui locos quosdam Germanensis rogatus

a me sedulo inspexit: Falconero Madan cuius uide adnotationem ad LXVI. 32: Adolfo Neubauero, Io. W. Nutt, Henrico G. Woods, Carolo Gore: denique adulescentibus optimae spei Sidneio G. Owen et A. Curtis Clark, Balliolensibus, qui indicem a sorore mea maiore confectum suppleuerunt correxeruntque. Sed ante omnes commemorandus erat Arturus Palmer, Dublinensis, cuius beneficio codicem quem Perusiae exarauit Pacificus Maximus poeta Latinus saeculi XV, post autem Cuiacius obtinuit et ab eo Iosephus Scaliger, primus hic totum exhibui. De quo si quis uolet plura edoceri quam huius operis fuit, legat quae de eo scripsimus in Hermathena III. pp. 124-158.

Dabam Kalendis Maiis a. MDCCCLXXVIII.

PRAEFATIO EDITIONIS PRIORIS.

OCTAVVS hic annus agitur ex quo Catulli edendi consilium suscepi. Sed primum commentarium scribere in animo fuit; mox cum comparatis cum Lachmanni editione codicibus quos in Bibliotheca Bodleiana et in Museo Britannico repperi, intellegerem ea quae Lachmannus suo more breuius praecepisset, *codices omnes non interpolatos cum allerutro eorum quos ipse exhiberet ubique consentire*, non adeo uera esse ut nihil noui posset adferri; praeterea a uero abhorrere paginarum numerationem archetypi, quale ab eo constitutum esset, quod idem ante me sensissent Heysius Rossbachius Boehmius alii; collatis etiam externis codicibus Catulli librum de nouo recognoscere statui. Accessit non minor stimulus quod duo uiri, qui in corrigendi arte summum inter nostros locum tenent, Ioannes Conington et Hugo A. I. Munro, suas iam mecum communicarant in Catullum emendationes. Itaque anno 1862 codicem Sangermanensem Parisiis, insequente Venetiis Mediolani Vicetiae Bononiae Florentiae Italos sex contuli; quibus subsidiis adiutus, mox et Vaticano et Colbertino, quorum alterum Fridericus Vmpfenbachius, hunc Claudius Cobham diligentissime pro me excusserant; postea autem alio quem in domo sua Thomas Phillipps inspec-

endum mihi prae-buit; tum Thuanæi specimine quod humanissime pro me descripsit Gulielmus G. Markheim¹; deinde Gualteri S. Landor emendationibus, quarum partem ipse ediderat, partem ad me misit amicus eius Robertus Browning, poeta illustrissimus; postremo Eduini Palmer Balliolensis, et Iacobi Mowat Cantabrigiensis observationibus et coniecturis; satis a me factum putavi ut librum sine commentario publici iuris facerem. Hoc eo libentius feci quod praepositis Typographeo Academico consilium meum cum relatum esset id et probauerunt et omni auxilio adiuuerunt; in primis H. O. Coxe et H. Latham, quibus utrisque summas grates ago habeoque. Neque ea tantum noua affero quae dixi; nam etiam editiones praesto fuerunt rarissimae, Princeps quae dicitur anno 1472, et quae uere est, incertum quo anno edita, quae utraeque in Bibliotheca Bodleiana asservantur; Parmensis a. 1473; Alexandri Guarini a. 1521; postremo ea cuius unicum creditur extare exemplar id quod his diebus copiis Bibliothecae Bodleianae additum est, Hieronymi Auanti Cardinali Farnesio dedicata; ut uix cuiquam credam tot suppeditasse auxilia unde librum toties deprauatum uel emendaret ipse uel aliis emendandum relinqueret. Sed nescio quo pacto euenit ut in Catullo curam Anglus ante me uix unus et alter, Oxoniensis quidem nemo posuerit; Vossius enim cuius editio Catulli Londini prodiit anno 1684, quanquam in Anglia aliquot annos egit, et canonicatum apud nos Vinsoriae obtinuit, Batauo patre ortus est; is autem qui Catullum edidit anno 1702, Cantabrigiensis uidetur fuisse et nomen suum libro non adiecit. Ego si quibus temerarius uidebor qui etiam post Lachmannum hoc susceperim—tantum enim Lachmanno in codicibus Catulli discernendistribuendum esse quantum ante eum nemini, nec quenquam quicquam in Catullo profecturum qui non in Lachmanno se stabiliuerit, hoc iam omnibus est pro explorato—his ideo me spero excusatum iri, non solum quod tot tam egregiis subsidiis rem aggrediar, sed etiam opibus adiutus typographeo quo nullum usquam aut typorum nitore ac pulchritudine aut opificum cura praestabilius habeatur.

Dabam Nonis Septembribus a. MDCCCLXVII.

¹ Nunc est socius collegii Reginensis apud Oxonienses.

PROLEGOMENA

THEODORO AVFRECHT | MVNVS QVALECVNQVE

ERRATUM.

Carm. cv. 2, Musae *non* Mensae

[*Catullus.*]

THEODORE WARETT [MAY 12 1890]

PROLEGOMENA.

24
CATVLLI Codicum, qui quidem nunc exstent, tria sunt genera (1) Thuanæus (*T*), saeculo IX uel X scriptus, qui in florilegio carminum Latinorum habet c. LXII Catulli; (2) Datanus (*D*), anno 1463 scriptus, cum similibus sui Riccardiano, et hoc quem ipse in hac editione exhibui, *a*; (3) Germanensis (*G*), scriptus anno 1375, cuius in uniuersum similes sunt ceteri boni codices, Canonicianus 30 quem O signauit, Lachmanni *L*, Ambrosianus 38, Bononiensis, Colbertinus, Vaticanus (*ABCV*). Horum generum duo posteriora a communi fonte deriuari omnibus constat: Thuanæum ne ipsum quidem origine diuersum esse, ex c. LXII demonstratur. Huius enim carminis post u. 32 eadem in *T* exciderunt quae in *DG*. Deinde corruptorum locorum in *DGT* similis quamquam non omnino eadem est ratio, e. g. u. 7 *imbres T*, *imber DG*, *ignes Catullus*, u. 45 *tum cara DGT*, *dum cara Quintilianus IX. 3. 16*; u. 58 *Cura uiro DGT*, *cara uiro Catullus*. Postremo, idem erat uersuum numerus in utraque pagina codicis eius unde *T* ductus est, et eius unde *DG*. Multis enim indiciis codices *DG* colliguntur ex paginis uel columnis descripti fuisse uersuum aut 16 aut 16 et 17 alternantium; quod idem cadit in *T*. Exciderunt enim in *T* LXII. 30, 62, in *DG* LXII. 14 *Nec mirum penitus quae tota mente laborant*. Excidunt autem uersus facilius in summa uel ima pagina. Si igitur summa uel ima pagina codicis eius unde *DGT* ducti sunt scriptus est u. 14, summa uel ima pagina scripti sunt etiam uu. 30, 62. Ab eodem igitur libro ducti sunt omnes *DGT*. Non tamen ab uno omnes descripti; sed *T* ut uidetur ab ipso, *DG* intercedente saltem uno exemplo, fortasse etiam pluribus. Hoc ex diuersitate colligitur lectionum; 7 *oeta eos T*, *hoc eos DG*; 9 *par est T*, *parent DG*; 12 *innupte T*, *innuptaeque DG*;

17 *nunc DG, non T; committite DG, conuertite T; 20, 26 quis T, qui DG; 24 credelius T, crudelius DG; 26 iucundior T, iocundior DG; 28 quae T, quo DG; 35 eospem T, eosdem DG; 36 ad lucet T, at libet DG; 40 conuolsus T, contusus DG; 41 quem mulcent aurae firmat DG, quāemulcens aurefirma T; 42 obtauere T, optauere DG; 50 Nunquam se extollit numquam mitem educat DG, Numquam se extollit quam mun'team ducat T; 51 deflectens DG, persflectens T; 53 acolueret T, coluere DG; 60 equom T, equo D; 63 Tertia patris pars est data tertia matri T, Tertia pars patri data, pars data tertia matri DG.*

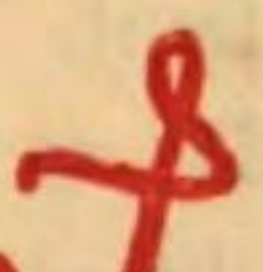
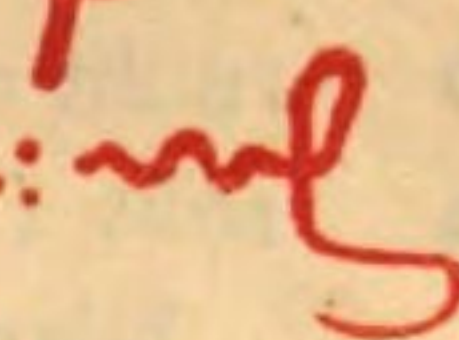
Ex his pleraque nihil diuersi habent praeter orthographiam; quaedam sunt eiusmodi, ut ab eodem libro describi uix potuerint, ut *certes .i. certe, committite conuertite, conuolsus contusus, acolueret coluere*, nisi forte utramque lectionem habuit hic liber, quarum altera in Thuanaeum, altera in ceteros codices peruenit. Illud potius iudico; scribam aliquem ex iis qui eum descripserunt, haec aut ab alio libro in suum exemplar intulisse, aut per errorem immutasse. Quantum autem scribae errauerint, ipse Thuanaeus optime testatur. Cuius errores si accurate perpensi fuerint, facilius intellegetur qualis fuerit is unde et ipse Thuanaeus et ceteri deriuati sunt codices¹. Itaque confunduntur in *T*

b, ps	memorapsile = memorabile
p, d	eospem = eosdem
p, t	apsi = atsi
s, t	mulcens = mulcent
tui, pu	tuignare = pugnare
e, u	credelius = crudelius
it, a	solit = sola
i, t	certes .i. = certest

Horum sunt quae ad maiores literas referenda uidentur; ut *memorapsile* ex confusis B, *Ṛ*, *eospem* ex *PD*, *APSI* ex *TP*; cetera ex minusculis prouenerunt. Vnde mixtae uidentur fuisse maiores minoresque literae; quod confirmant etiam reliqui codices, praecipue Datanus. Hic enim codex quamquam exeunte saeculo XV scriptus,

¹ Non dico archetypon, quod ipsum paginis 16 uersuum, (ut postea demonstrare conabor,) sed nullis omissis uersibus descriptum est. Contra in eo unde orti sunt *DGT* nonnulla certe exciderant post u. 32.

uestigia prae se fert noni uel decimi saeculi. Disputauit de his Froehnerus in Philologo XIV. 578, unde paginam transcribendam curauit.

D E P H A S E L O . ¹īī
 A D F L A V I V M . ¹v̄:
 A D . S E . I P V M . ¹v̄:
 A D . V E R T M H I V M ¹v̄
 A D F V R I V M A V R E L I V M . ¹viii
 A D F L B V L L V M ¹xī:
 A D . C A L V V M P O E T A M ¹xii:
 A D . A R V M . ¹xv̄:
 A D . T A L L V M . ¹xvi:
 A D I P S I C I L L A M ¹xvii:
 C A R M E N D I N E ¹xx̄:—

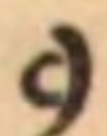
Haec titulos exhibet carminum, quales in *D* reperiuntur. Forma literarum satis antiqua ad X certe saeculum, fortasse ad IX refertur. Id demonstrant apertiores A V R B, C in dextram curuata atque erecta, F in dextram insurgens, N linea recta et propiore literae H non ut plerumque a summa sinistra ad imam dextram ducta in transversum, e denique minuscula iuncta magnae (E). Idem etiam ex permutatis in Datano literis intellegitur. Permutantur autem hae

- e, a dicabis cassi detinat aripuisti Cybales alacras = dicebas cess detinet eripuisti Cybeles alacres; dee pinee perit legerat telis suscitet = dea pinea parit legarat talis suscitatur. Sic Theleamacho ex scriptura, ut uidetur, ortum, quae Thelemacho an Thelamacho esset in incerto fuit.
- o, a Pasiteo tergo delapso tanto = Pasithea terga delapsa tanta; tua nulla tota obrupto = tuo nullo toto abrupto.
- u, a diualso bonam uoltarium buttriade = diuulso bonum uulturium battiade.

- e, o cares ueta = caros uota, Penolopeo deomum = Penelopeo domum.
u, o clarissimas (clarissunas) indibius = clarissonas in dubios.
s, t reuisēs refulgens mittis facis = reuisent refulgent mittet facit.
r, i rudiit = inbuit.
d, b rudiit = inbuit, ibidem = indidem.
it, a solit (*T*) hilaritate (*D*) = sola hilarate; scriptum fuerat hilarate, tum scriba incertus a an it esset a superscripsit; hilaritte, mox utraeque coniunctae hilaritate effecerunt.

Quae secuntur omnium codicum sunt communia.

- c, e oeticos Canopieis ac sulcis = aeeteos canopieis acsuleis; mina·ei = minaci.
o, u populus popula = pupulus pupula.
oc, a alocrisea = alarisea.
co, a ~~moenica~~ conciliis indecor alcos uelle que tot = moenia ancillis uidear golgos uelle queat.
p, r portaret = praeoptaret.
p, c septam ereptum = sectam erect(e)um; erectis subrecti = ereptis subrep(s)ti.
p, n precernens = precerpens.
x, s dextitit nox extuante axis = destitit nos estuante asis; ansia praetestate sassea dissimus = anxia praetextate saxsea diximus.
cl, d oradum sedis = oraclum, seclis.
t, r euitastis spetare uestet Matrucine curtam detecta tuentes turis Artius = euirastis sperare uester Marrucine curram directa ruentes ruris Arrius; Atris Batriade = Attis Battiade.

Suspiciatus est Scaliger exemplar Catulli unde nostri codices deriuati sunt, Langobardicis literis scriptum fuisse; nec desunt quae huic sententiae conueniant. Nam Langobardice oc = a, e = c, l = t et i, t = r, ut mutari inter se possent l, i, r, t; sic Langobardice = ci, quam credo originem esse corruptelae (LXVIII. 81) deficeret = defideret (*D*). Praeterea plurima sunt contractionis signa in codicibus Langobardice scriptis, ut stabil' = stabilis; uidz = uidet; arte' = artem. Interdum etiam additur ' nulla significata litera, ut dolor'

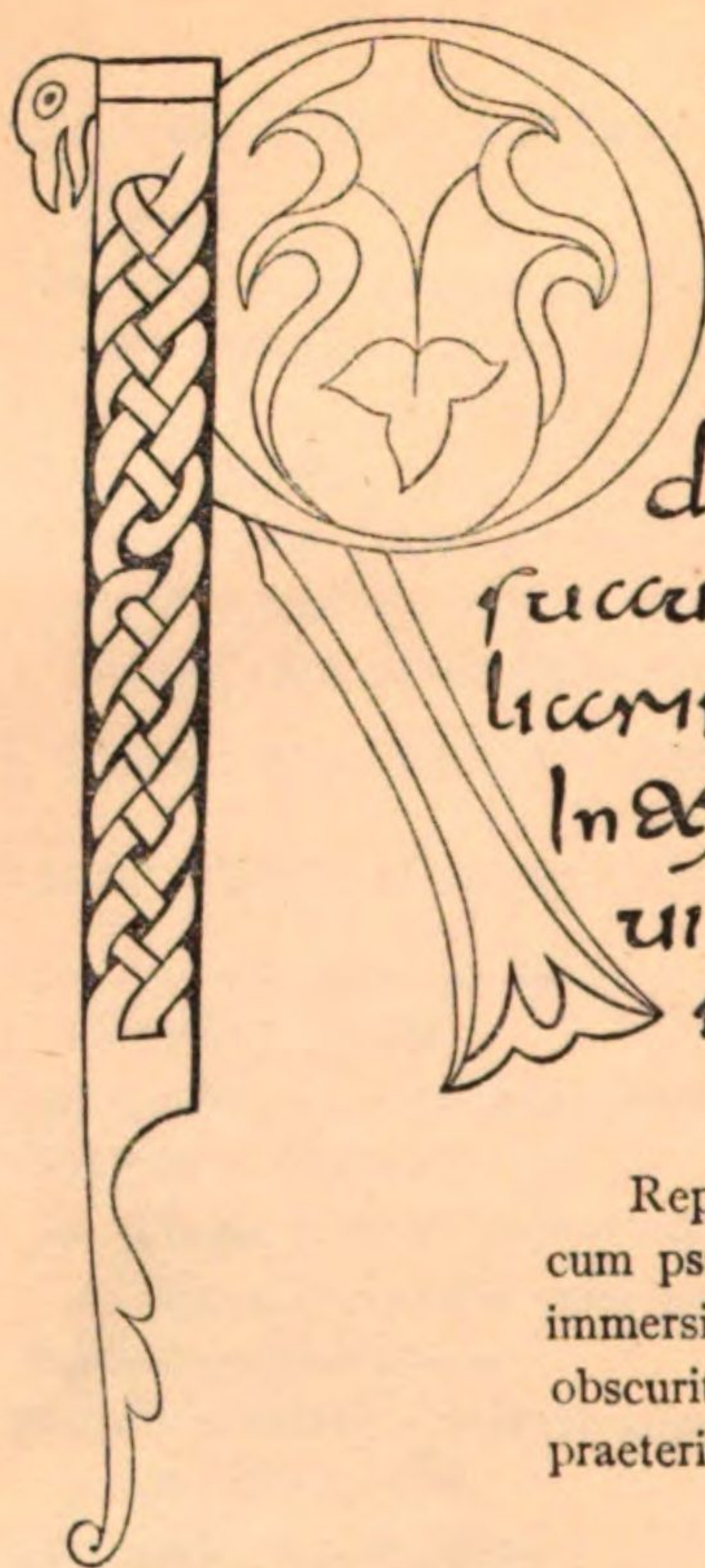
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
U.S.A.
TEL: 773-936-5000
FAX: 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
U.S.A.
TEL: 773-936-5000
FAX: 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
U.S.A.
TEL: 773-936-5000
FAX: 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
U.S.A.
TEL: 773-936-5000
FAX: 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

epular aliquat
nib, dignitatem
conditas. cum pscd
gustassim. Idquo
dur me pnteritaca
succurta inbibim. p
licamr inchoatibus oc
In dsc accpntionis d
uitatibz moxice dis
illud reppant sola

Repulsis aliquando in Rauennati urbe sc
cum psalterii caelestis animarum mella gustat
immersi ut dicta salutaria suauiter inbiberen
obscuritas quae uariis est intexta personis
praeteritur dum sepe illud repperiri solet am

INCIPIT :

Memini
me qui
mactos
legam
rasculu
olimu
pro nihilo. Rogandum

Memini me ante hoc ferme quinq
sanctae blesillae legerim ut eam ad cont
in mundo cerneret putaret esse pro nihilo

Do Intra ueniat turbe sollicitudi
• & cum saeculari^{bu} noxio sapore
asui caelestis. animarum mellice
disolent. desiderantes efficere aui
or immensi. Ut dicat salutaris
stat amarissimas actiones. Sed fami
liaritas obscuritas. quae uariis gra
tissima parabolis. Haec indicat
simulatione praedictur dum saepe
ambiguum.

licitudinibus dignitatum et curis saecularibus noxio sapore conditis
sem Id quod solent desiderantes efficere auidus me perscrutator
post amarissimas actiones. Sed familiaris inchoantibus occurrit
uelata parabolis. Haec in dictis uitalibus noxia dissimulatione
biguum.

PRAEFATIO
NIME ANTE HOC PER
NQUE NIU cum adhuc no
ecclesiasticis tenetis blasphem
m utra ad con tam diu istius
prouocarem. & omne quod
ndo conuenit putandum esse
ab ecclesiasticis commenta

ennium cum adhuc Romae essem ecclesiasten
emptum istius saeculi prouocarem et omne quod
rogatum ab ea ut in morem commenta.

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

...the ...
...the ...
...the ...
...the ...
...the ...

uidentur; et sic in Catulli codice unde nostri orti sunt scriptum fortasse fuerat *Castor*, *uer* *uera*, quae scribae parum intellecta *Castorum uerum uera* interpretati sunt. Fortasse etiam huc spectat amissa toties in uerbis t finalis. Quom enim Langobardice a per oc scribatur, t autem per a, si coniuncte legerentur ut in uocabulo *pruriat*, facile poterat ultima a excidere, confusis ob similitudinem literis. Quamquam illud non huc quadrat, quod in Catulli codicibus aut raro aut nunquam t in a corrupta est. Nec Langobardicis literis congruunt confusae toties, a, e; a, u; a, it; t, p; p, r; p, n; quae omnia Merouingicae potius scripturae assignanda iudico, ut ex tabulis apparebit quas in libris suis exhibuerunt Bastardus et Silvester. Quod dedi specimen ex Bastardi Iconibus sumpsi. Est autem saec. VIII.

Hic

ε	α	= a	
δ	δ	= e	
ς	ς	= s	
τ	ϑ	ϑ	= T
	ρ	ρ	= r
	η	η	= n
τ	ϑ	ϑ	= t
λ	δ	= t.	ELimbaf

Haec ualde ad propositam pertinere de codice quaestionem unde nostri ducti sunt nulli credo esse dubium. Sic enim explicabitur P cum T permutata, e cum a, o; a cum e, o, u, co; it cum a, ta, ut in *prosilta* (D) = *prosilta*; υ cum b. Froehnerus quidem, quem honoris causa nomino, literis Anglo-Saxonice uel Hibernice scriptum codicem opinatus est; quae sententia et ipsa multa habet unde commendetur, primum similitudinem literarum, (uide Siluestris Palaeograph. Uniuers. Part. III) deinde literae Latinae Hibernis a sexto usque post Christum saeculo notae lectitataeque sunt: postremo apte de Britannia uel Hibernia dicturus erat scriptor Epigrammatis Catulli codicibus praefixi 'Ad patriam uenio *longis de finibus* exul.' Sed tamen plura meo iudicio sunt quae Merouingicae scripturae possint quam quae Saxonum uel Hibernorum tribui. Et nusquam magis quam in Gallia Romanorum post quartum saeculum florebant literae. Gallia saltem scriptum fuisse Thuanaeum codicem inde ueri simile est quod alter codex quem eadem habuisse quae Thuanaeus coniecit

Hauptius, ipse prope Lugdunum in insula Sanctae Barbarae a Sannazario repertus est. Huius codicis quae antiquissima pars est membranis constat undeiginti, ut Hauptio uidetur saeculo nono non inferioribus. Insunt carmina Eucheriae, Halieutica Ouidi, epigramma Apollinaris Sidonii, Cynegetica Gratii, Martialis aliquot epigrammata. Carmen Eucheriae, Halieutica, Cynegetica eodem ordine se excipiunt in Thuanaeo: unde Hauptius integrum librum Sannazarianum eadem cum hoc non immerito collegit habuisse. Ipse Thuanaeus nihil habet a Gallico scriptore profectum. Eugenius enim, cuius opuscula post Iuuenalis satiras, intercedente epitaphio, illic leguntur, Toletanorum in Hispania Episcopus fuit. Sed Cynegeticon Nemesiani qui unus multis saeculis mentionem facit, Hincmarus, Episcopus Remensis¹, hic et ipse Gallus fuit, et cum aliis pueris ea in scola legerat (Haupt. Quaest. Cat. p. 3). Nec a uero abhorret florilegia haec, dico libros Thuanaeum et Sannazarianum in usum puerorum Gallicorum scripta fuisse². Et Thuanaeus quidem VII saeculo medio prior non potest esse; Eugenius enim episcopus fuit Toletanorum circa 650. Sed nihil hinc concluditur de codice unde Catulli c. LXII descriptum est. Si uero recte de literis Mero-vingicis diximus, is saeculo sexto uel septimo scribi potuit.

Post Isidorum Hispalensem qui c. I. 1-2 Catulli affert in Origgi. VI. 12, fortasse ex Grammaticorum aliquo, et LXIV. 65, quem uersum Cinnae tribuit³, neminem⁴ scimus qui Catullum legerit ante

¹ Ad Hincmarum Episcopum Laudunensem cap. 24 (Haupt. p. 42 Gratii et Nemesiani). *Tuis compilationibus confuso (? confusis) et sicut ipse dixisti praepostero ordine positis et nunquam in eodem statu manentibus aliter respondere non potui, nisi, ut uenatores ferae lustra sequentes agere auditu et lectione puer scolarius in libro qui inscribitur Kynegeticon Carthaginensis Aurelii didici, hac illacque discurrendo retrograda etiam uestigia repetendo, anfractus tuos uestigando explicare studerem: quod adhuc mihi erit necessarium facere et in explicanda de inceptis ratione et in ostendenda causali actione de his quae admisisti et pro quibus tibi et ecclesiae tibi commissae scripsi, contra quae irregulariter subscriptionem, quin potius tuam nouam praesumptionem adiens mille uias tristesque labores discursusque citos securi proelia ruris et sincero corde lites domesticas subire compellar.*

² Haupt. Quaest. Catull. p. 3.

³ Hauptius (Quaest. Catull. p. 92) putat Isidorum Catullum respicere in libro *De Differentiis Sermonis t. V. p. 63 Areu. Sacrum duo significat et bonum et malum. Bonum, ut illud 'Inter flumina nota et fontis sacros;'* malum ut 'Auri sacra fames' et 'Sacrae panduntur portae' et 'Leno sacer' et 'Sacer hircus.' Cf. Cat. LXXI. 1 *Si quoi, Virro, bono sacer alarum obstitit hircus.* Ad Georg. II. 395 *Et ductus cornu stabit sacer hircus ad aram* certe non pertinent ut Froehlichius et Schwabius putant; sacer enim hic est qui in sacrificio caeditur. Sed nimis incerta est scriptura uersus Catulli, codices

Ratherium, episcopum Veronensem annis, si Ballerinos sequimur, 931-933, 946-948, 961-968. Hic in sermone quem Veronae creditur habuisse anno 965 haec dicit. (Serm. XI. p. 639 B) *Quid de me dicere ualeo, quid ualeo cogitare, et ut turpia subsilens, honesta solum prohibita licet depromam, si in lege dei, ut debitorem me fore non nescio, die (non) meditor ac nocte, Catullum numquam antea lectum, Plautum iam olim lego nec lectum, musicam quando saepe rogatus expono*¹? Hinc Leutschius et Schwabius concludunt Ratherium Catulli librum in bibliotheca Veronensi repperisse, ibique non antea lectum legisse. Sed nihil tam magnum dicit Ratherius. Potuit Catulli librum a Gallia secum uel ex alia urbe Italica fortasse etiam ex Roma Veronam asportare. Quacunque enim inuenerat, non erat eum ex manibus depositurus, uir ex doctissimis saeculi illius, et ob peritiam liberalium

enim habent *sacrorum obstitit hircus*, quam ut quicquam de eo exploratum sit, praesertim cum potuerit Isidorus alludere uersui Ouidii F. II. 441 *Italidas matres, inquit, sacer hircus inito*. Nihil de Catullo dicit Alcuinus, Archiepiscopus Eboracensis, in carmine quod de Pontificibus et sanctis Ecclesiae Eboracensis scripsit (II. p. 257 ed. 1777) nec quenquam nominat de poetis qui quidem non sint recentioris aevi praeter Vergilium Statium Lucanum.

⁴ Incertissima enim sunt quae in scholiis Bernensibus leguntur ad Verg. G. IV. 289 (ed. Hagen in Fleckeiseni Ann. Supplem. IV. 673-1014) *phaselis. genus nauium pictarum sicus phasillus ille quem agiunt auctorem esse nauium cālaetarum, quem habuit hospes Serenus. Iunilius dicit*. Ubi cum Hauptius in Herme IV. p. 334 pro *cālaetarum* uel *celaturum* (quod habet Bern. 167) scripsisset *celerrimum*, eaque uerba ad Catull. IV. 1, 2 retulisset, Behrensius totum locum sic refinxit. *Sicut phasellus ille quem aiunt esse nauium celerrimum*: quae si vera sunt pro corrupto uocabulo *auctorem* legendum erit *actuariatum*. Sed quod Behrensius hinc concludit, uersum Catulli IV. 2 iam exeunte antiquitate in codicibus sic scriptum extitisse quemadmodum in nostris codicibus corrupte legitur *Aiunt fuisse nauium celerrimum*; uelim ex tam dubia re tam grande quicquam probare nolisset. Quanquam enim ingeniosa est coniectura Hauptii *celerrimum* ex *cālaetarum* uel *celaturum* elicientis, potest tamen id tantum latere quod scripsit C. G. Muellerus *quem aiunt auctorem esse nauium caelatarum*, hoc est qui primus exemplo fuit Romanis pictarum nauium; siue Catulli phasellus auctor reuera fuit his nauibus utendi, siue fuisse traditur, quod in tam nobili poeta facilius fieri potuit. Certe *calaetarum* illud bene ad Vergilii *pictis phasellis* conuenire existumo.

¹ Ratherii Opera ed. Ballerini p. 639. Hunc sermonem Veronae habitum sic concluditur; cetera quae in codicibus reperiuntur ubi haec scripta sunt, omnia ad tempus pertinent quod Ratherium Veronae tertium restitutum secutum est. Sunt autem sermones omnes. Horum secundus (est de Quadragesima) scriptus uidetur anno 965; ipse enim locum laudat ex eo ineunte anno 966 (uide *Qualitatis Coniecturam* p. 381) Sermoni additur apologia, in qua haec dicit. *Non dicit Ratherius Episcopus quod malum faciat qui uadit ad Ecclesiam sancti Michaelis aut audit missam sancti Michaelis.* Ecclesiam de qua loquitur Ballerini putant esset S. Michaelis ad portam Bursariorum, Veronae. Veronae igitur et hic sermo et ceteri habiti sunt.

artium episcopatum adeptus. Perpauca tamen in Ratherii scriptis inueni quae Catulli carmina eum legisse testentur. Neque illud mirum, pauca enim extant quae post tempus scripta credantur quo Catullum se legere dicit. Plautum quidem non raro affert ac Terentium, rarius Phaedrum, saepius Horatium Iuuenalem Persium, interdum etiam non nominatos¹.

Ad Catullum fortasse pertinent haec Serm. VIII. p. 624 B ed. Bal-
lerini, *Non angelico ut Elias quondam subuectus non pennigero ut poeticus
ille uolatu*: cf. Catull. LV. 16, 17 *Non si Pegaseo ferar uolatu, Non
Ladas ego pinnipesue Perseus*; Serm. II. p. 595 C *Quem finire omnium
qui fuerunt sunt aut erunt non ualuerunt ualent ualebunt loquendo ser-
mones*, et Serm. VIII. p. 627 D *Galilaei uero qui sunt fuerunt uel
erunt nisi qui Galilaeam incoluerunt incolunt uel incolentes futuris tem-
poribus erunt?* cf. Cat. XXI. 23 *Non harum modo sed quot aut fuerunt
Aut sunt aut aliis erunt in annis* quae uerba leuiter immutata rursus
leguntur XXIV. 2, 3, XLIX. 2, 3; Liber Apologeticus p. 501 *Sed hoc
necesse non esse clamat liberalitas*, quod fortasse ad Cat. VI. 7 refertur,
quemadmodum ad Persium (I. 115) quae secuntur *ut genuinum uestrum*

¹ Epist. I. *Quod iuris ipse non sum proprii et demum in sese quod nemo tentat
descendere* (Pers. V. 22). Epist. III. *Nauci pendens quid mendax Graecia, quid poetica
garrulitas semper de falsitate referat ornata, posthabens fontem caballinum bicipitemque
Parnassum* (Iuuen. X. 174, Pers. Prol. 2) Ep. XII. *Quidam presbyter me os uulucae
. . . me fellonem bausiatorem atque periurum appellauit* (§ 12). *Hic quum omnes
illud Terentianum ualuissent iustissime respondere O factum bene* (Ter. And. I. 1. 78)
porcino magis uniuersi concrepauerunt stridore. Qualitatis Coniectura p. 377 A *Mul-
tos asseuerans ignobiles nobilia saepe fecisse, nobilitatemque ex potentia et proprio
actu quam ex alieno, Sallustio teste, pendere*. Itinerarium p. 440 D *digitoque com-
pescens labellum* (Iuuenal. I. 160). Serm. II. p. 588 D *surdam mentis non praebeat
aurem* (Hor. S. I. 1. 22). Serm. VI. p. 617 A *Heu dira furoris Conditio, qui uim
patitur magis ille ligatur (quem uersum nescio unde excerpterit)*. Fluius enim *malignae
operationis illorum ab eis ad me decurrit. Et ego illum turbare agni illius exemplo
fabularis accusor* (Phaedr. Fab. I. 1. 7). Hinc Ratherius colligitur ipsum Phaedri librum
legisse. Aliam fabulam de Rana Mure et Accipitre (VII. 4 ed. Dressler) spectat in
eodem Sermoni (p. 618 B). Epist. XI. 560 *Tolerabilius nam fuerat uestrum sic ferre
dominium, ut quem timerem, eundem diligerem ipsum, ut facere inchoaueram illum, de
quo mihi congruere illud feci Nasonicum Probra Therapnaeae qui dixerat ante maritae,
Mox cecinit laudes prosperiore lyra* (Ouid. A. A. III. 49, 50). Ep. XIV. p. 569 *Hyper-
baton cum ambagibus suis omittens rem ipsam quanta meae pars uestra sit animae,
nudo et aperto sermone me iuuat describere, scholastice si non ualeo utinam uel
rustice, non fecte tamen quia pura traho uoce quod latet arcana non enarrabile fibra*
(Pers. V. 29); *quantum uos sinuoso in pectore fixi* (ib. 27) *notare gestio. Illud
comicum nostis Dauus sum non Oedipus* (And. I. 2. 23) *ut fucatis uerbis fallam
audientes*.

nos ita rodentem pistillo huiusmodi conteramus (502 C) ad Vergilium (Ecl. IX. 65) *ut et me eodem fasce leuare et uobis inde utcumque concurrere ualeam* (439 A). Quamquam non infitior ne unum quidem locum ex his tam clare ad Catullum referri ut non aliunde deriuari potuerit. Post Ratherium usque ad initium saeculi XIII unus est qui aliquid ex Catulli carminibus laudauerit Ioannes Sarisburiensis, qui in Metalogiae Libro I. 24 haec dicit *Antiquitus uocabatur literator, iuxta illud Catulli Munus dat tibi Sulla literator* (XIV. 9). Sed hunc uersum ex Martiano Capella uidetur deprompsisse (III. 229). *Itaque assertor nostri nunc literatus dicitur, litterator antea uocabatur. Hoc etiam Catullus quidam non insuauis poeta commemorat dicens Munus dat tibi Sylla literator.* Nusquam commemoratur a Dante, Vincentio Bello-uacensi, Hugone Trimbergensi. Illud tamen uere uideor posse dicere, paucis scriptores aevi medii tam cognitos esse ut pro certo habeant nemini eorum Catullum innotuisse. Duos locos apponam qui a Catulli libro profluere potuerunt. Guilelm. Malmesb. II. § 159 *Mater puellae quae concubinatum filiae dedignaretur ancillam adiuta noctis tenebris cubili apposuit, uirginem sane nec inelegantem nec illepidam.* cf. Cat. X. 3, 4 *Scortillum, ut mihi tum repente uisum est, Nec sane illepidum nec inuenustum.* Gualteri Alexandreid. VIII. 385 *Sic quoque multa cupis quae non capis.* cf. Cat. LXI. 197 *Quae cupis capis.* Nec desunt in Glossariis uocabula quae ex Catullo petita uideantur. Nam quod Schwabius in Placido, ego in Glossario Balliolensi repperi, *citarier celeriter moueri*, pro se quisque ad Catulli lxi. 42 rettuleramus, quanquam uix congruente interpretatione; post in eodem Glossario inueni *Cinge tempora coronare*, quod ad lxi. 6 non absurde reuocaueris. Vide etiam quae ad lxii. 12 adnotaui. Praeterea qui uersus apud Priscianum bis sic legitur v. 77, vii. 22, *Celtiberosae Celtiberiae fili*, in uno codice Darmstadiensi saec. xii *Cuniculosae C. f.*, unde sic correctus est? Aut ex glossario aliquo, ut uidetur, aut ex ipso codice Catulli carminum; siue in margine scriptum fuerat *Cuniculosae* codicis Priscianeus unde Darmstadiensis deriuatus est, siue ipse scriba Darmstadiensis ex Catulliano carmine id sumpserat. Sed haec incerta, nec quenquam nouimus qui post Ratherium Catulli librum siue integrum siue excerptum legerit ante finem saeculi xiii. Eo fere tempore scriptum creditur *Compendium moralium notabilium per Hierimiam*¹ *iudicem de Montagnone ciuem Paduanum* quod inter multa diuersorum scriptorum haec habet Catulli.

¹ Scardeonius de Antiquitate Urbis Patavii, p. 235, ed. Basil, 1560: *Quandoquidem nuper Hieremiae Montagnoni mentio facta est, non ab re erit quaequam de*

p. iii. b. iv. 8, ed. Ven. 1505. Catullus c. 5 Ocium et reges et beata
per odit urbes.

prius et beatas perodit u. Add. MSS. Brit. Mus. 22, 801.

Catulus c. v. Otium—et *om.*—redditur u. Bodl. Misc. 186.

Catulus li. v. et *om.*—reddidit u. Nov. Coll. 100.

p. iii. iv. 8, Catullus c. 5 risu inepto res ineptior nulla est.

Catulus c. v. Nov. Coll. 100, Misc. 186.

Catulus—ineptior. Add. 22, 801.

p. iii. v. 11, Catullus c. 8 nulla uiro iuranti—periuria curant.

Sed pro praegestit apisci *habet* p̄gessit adipisci—nil promittere
—saciata.

Catulo c. 8 pregressit apisci—promittere—sed *silāt*—sociata
libido *om.* est—nichil—nichil Add. 22, 801.

Catulus c. viii. nulla ē uiro—pregessit et ipsi—nihil promittere
—sed sumit ac cupide mentis saciata—nichil—nil Misc. 186.

Catulus c. viii. Nulla ī uiro iuranti iuranti (*sic*)—speret ser-
mones speret esse—aliquis cupiens p̄gessit animus ipsi—iurare
ipsi—percunt—sumit at Nov. Coll. 100.

Post hoc sequitur in ed. Ven. 1505.

Capitulo ii. et pe. difficile est longum subito deponere
amorem.

c. 12. difficile κτλ. Add. 22, 801.

Idem c. xi. et pe. difficile κτλ. Misc. 186, Nov. Coll. 100.

ipsius scriptis attingere. Fuit is Iure consultus excellens, et ob id Iudex appellatus. Illum nanque hominem maiores nostri Iudicem dixerunt, quem nos modo Iuris doctorem soliti sumus appellare. Atqui uidetur is, praeter Iuris studium, morali quoque philosophiae, et sacris literis, multam operā dedisse, infinitaeque propemodum lectionis fuisse, ac literarum omnis generis admodum studiosus. Nam discurrens per disciplinas omnes, quicquid de moribus praeclarum a quouis scriptore, siue sacro, siue profano, dictum est, in unum ueluti aceruum congegit, collectisque undecunque a plusquam centum auditoribus idoneis sententiis ad reformandos hominum mores, opus admodum fructuosum et utile, studio suo sed alieno labore cōtexuit: quo quidem iudicis in modum per capita rerum singula quaeque notatu digna excerpta, in egregium satisque iustum uolumen accurate redegit. Quod quidem opus postea cum imprimeretur, epitomam sapientiae a librariis impressoribus nuncupatum est, et ab iisdem in uulgus editum et publicatū, et per uniuersum orbem diffusum. Obiit autem Hieremias anno ab incarnatione Dom. circiter M. CCC. Extat ingenti mole sepulchrum huius familiae insigni mortis insculptum, apud basilicam D. Antonii Confess. in Coemeterio antiquo quod dicitur Paradisus cum hoc epitaphio:

SEPVLCHRVM DORELI FILII QVONDAM NOBI LIS VIRI DOMINI HIEREMIAE DE MONTAGNONE

Et hos quidem locos indicauit mihi Ingram Bywater; quibus haec ipse adicio.

Pars I. III, Rubr. 8, ed. Ven. 1505.

Catullus. l' 5. Omnes fallimur: neque est quisquam quem non in aliqua re uidere suffectū possis: suus cuique attributus est error.

Catulus li. v. *Om̄e-tum pro re habet de uel ōe—posses—atque attributus* (? actributus). Add. 22, 801.

Catulus in v. aliqua re *om.* Misc. 186.

Catulus c. v. Rerum *pro re.* Nov. Coll. 100.

Pars iii. Lib. vi, Rubr. 3, ed Ven. Catullus poeta. c. 9

Est ne nouis nuptiis odio uenus atque parentum

Frustrāntur falsis gaudia lachrymulis.

Catullus poeta. c. 9. Nuptiis—lachrymulis. Add. 22, 801.

Catulus poeta. c. ix. Nuptiis—frustratur—lacrimilis. Misc. 186.

Catulus poeta. c. 4. Nupciis odit—falsis *om.* Nov. Coll. 100.

Pars ii. Lib. i, Rubr. 5, ed Ven.

Catullus c. 9. Ne nimium simus stultorum more molesti.

Catulus ca. 9. Misc. 186; et sic fere Nov. Coll. 100, Add. 22, 801.

Ex his locis unus *idem omnes—error* (xxii. 18–20) ita congruere uidetur cum iis quae in *Florum Moraliū Auctoritatum* lib. ii. c. 3 scripta inuenit Detlefsenus, ut ex alio tamen fonte deriuatus fuerit. Nam codex *Florum*, qui liber a. 1329 Veronae scriptus est, habet haec, *De errore. Catullus ad Varum. Quem non in aliqua re (uidere om) Suffenum possis suus cuique attributus est error. Sed non uidemus mantice quod in tergo est*¹. Haec si ex Hieremiae compendio sumpta sunt, miror quo pacto euenerit ut quod in Compendio inueniatur *idem omnes fallimur, neque est quisquam* in libro *Florum* non extet, quod autem hic liber habeat *sed non uidemus—tergo est*, id in Hieremiae Compendio non legatur. Praeterea titulus iste *ad Varum* unde profluxit nisi ex ipso codice carminum Catulli? Sic enim etiam nunc in codicibus legitur c. xxii praefixa *Ad Varum* inscriptio. Itaque ante annum saltem 1329 codex ille redux Catulli iam innotuerat. Sed ipse Hieremias unde septem eos locos in Compendium suum intulit? Credidit I. Bywater ex anthologia eum sumpsisse, cum *capita* quaedam memoret, quod ad integrum Catulli codicem uix reuocaueris, libris autem et alias rarissimis usus uideatur, quales sunt

¹ Schwabius de Codicibus Archetypo et Veronensi Catullianis Dorpati, 1865, p. 11, n. 13.

Phaedo et Meno Latinus saeculi xii, et, quod his annis frustra quae-
siuit Valentinus Rose, epitoma illa Diogenis Laertii, quam *Cronica de
nugis philosophorum* medii aevi scriptores appellabant. Quae sententia
si uera est, non intellego unde factum sit ut capitum ordo quem habet
Hieremiae Compendium ordinem sequatur carminum Catulli qualis in
codicibus seruatus est. Nam uersus illi xxii. 18-20 praeterea xxxix. 16,
li. 15, 16, capiti quinto adnumerantur; tum lxiv. 143-148 octauo:
lxvi. 15, 16, lxviii. 137 nono; lxxvi. 13 undecimo uel duodecimo:
neque uero *capita* semper in Compendio, sed nonnunquam pro capi-
tibus *libri* commemorantur. Potuit sane scriptor Anthologiae, unde
Hieremias Catulli uersus duxisse creditur, ea tantum excerpere quae
sententiam communem prae se ferrent, cetera omittere, idque seruato
ordine carminum; sed neque alia apparent talis Anthologiae uestigia, et
nihil subest causae cur non ut scriptor florum Veronensis, ita Hiere-
mias ex integro codice Catulli sua excerpserit. Quod capita uel libros
memorat, codex is Catulli quem secutus est, numeris distincta carmina
non habuit; quod etiam in codices cadit qui nunc extant, hi enim et
numeris carent plerumque, nec nisi titulis uel spatiis distinguuntur. Sed
et uitia uersuum allatorum in Compendio eadem sunt quae in optimis
codicibus Catulli; nam lxiv. 145 pro *apisci* codices Compendii exhi-
bent *et ipsi* Misc. 116, *animus ipsi* Nov. Coll. 100, ed. Ven. *adipisci*;
ex nostris autem codicibus Catulli hoc ipsum *adipisci* inuenitur in *O*,
fuisse uidetur in *G*, quamquam erasis duabus literis nunc legitur *apisci*;
tum lxvi. 15, pro *anne parentum* quod uerum habetur, et in Compendio
et in Catulli codicibus legitur *atque parentum*. Itaque ex integro codice
Catulli locos suos septem Hieremiam duxisse iudico; qui si ante annum
1300 mortuus est, Catulli carmina ante eum annum inuenta fuisse cre-
dibile est. Veronae inuenta, et quidem ex libro in quo ea saeculo x
legerat Ratherius, transcripta, credidit Schwabius et post eum alii. Sed,
ut ante dixi, nihil de Ratherii libro memoriae traditum est, neque hoc
iure colligitur ex epigrammate quod de repertis Catulli carminibus
scriptor aliquis circa initium saeculi xiv fecit. Est autem hoc.

*Versus domini Benvenuti de Campexanis de Vicencia de resurrectione
Catulli poetae Veronensis.*

*Ad patriam uenio longis de finibus exul,
Causa mei reditus compatriota fuit.
Scilicet a calamis tribuit cui Francia nomen,
Quique notat turbae praetereuntis iter.
Quo licet ingenio uestrum celebrate Catullum,
Cuius sub modio clausa papyrus erat.*

Titulum cum uersibus dedi, quales leguntur in fine codicis Sangermanensis antiquissimi eorum qui nunc exstant, exaratus est enim anno 1375. Benuenutus de Campesani, inter satellites Canis Grandis primi, familiaris autem Guilelmi Pastrengici, a quo dicitur poeta et scriba mirabilis, heroicum carmen Vicentiam a Patauinis liberatam conscripsit, cuius fragmentum superest apud Pagliarinum¹. Mortuus est anno 1323 ut a carmine intelligitur Ferreti, qui et ipse Vicentinus et poeta erat².

Itaque si epigramma uere est Campesani, Catulli liber ante hunc saltem annum inuentus est. Etiam ante 1314 inuentum Meinertus existumabat. Eo enim anno Mussatus in Elegia qua gratias egit Academiae Patauinorum quod se laurea coronasset, haec dixit

*Non ego fagineis cecini te Tityre siluis,
Scripta Dionaei nec mihi gesta ducis.
Carmine sub nostro, cupidi lasciua Catulli
Lesbia, dulce tibi nulla susurrat auis.*

(uu. 7-10 Epistulae ad Collegium Artistarum, p. 39 ed. Pignorii 1636).

Sed et haec, ut Hauptii uerbis utar, potuit ex Martialis carminibus VII. 14 et XIV. 77 petere, nec quidquam in Mussati carminibus est quod Catulli imitatore testetur³. Vtcunque res se habet, nihil inest epigrammate quod ab ineunte saeculo XIV alienum uideatur.

¹ *Caesareas aquilas Augustaue signa secutum
Scaligera de gente Canem, sotiamque triumph
Veronam et pulsos seruili ex urbe tyrannos,
Exigua transibo lyra; mihi caelica uirtus
Aspiret, patriaeque datas conseruet habenas.
Iam fauor imperii Verona potentibus armis
Exierat pontemque Canis superauerat altum.*

² Ferreti (Muratori Rer. Ital. IX. p. 1165) quinque carmina sunt de Campesani morte, primum longius, cetera breuiora. Breuiorum in tertio haec scribit *Mille trecentis decies geminauerat annum Tertius*. In primo poetas enumerat, Flaccum, patrem Maeonium ducem carminis alti, Lucanum, Statium, Ouidium; de Catullo Propertio Tibullo nihil dicit. Idem aliud poema de morte Campesani ad Mussatum Patauinum scripsit, et quatuor libros hexametrorum de Canis Grandis rebus gestis, in quibus Claudianum uel Statium imitatus est, de Catullo nihil habet. Sed haud scio an non ad Catulliani Epithalamii finem spectent uerba orationis in Ferreti nuptiis habitae. *Has itaque nuptias undique decora nobilitate fulgentes mecum celebrate fauentes ac Deum pariter precemur ut . . . faciat ex hoc connubio nasci prolem suis clarissimis progenitoribus similem.*

³ Nisi forte imitatus est codicem aliquem Catulli LXVI. 28 dum scribit haec p. 30. *Nemo tam fortis ualet esse quo non fortior assit.*

Multa eiusmodi epigrammata profert Pagliarinus, rudiora pleraque, non qualia scribebant politiore iam facto saeculo. Quod uulgo dicitur a Guarino Veronensi scriptum, id iure infitiatur Schwabius, quanquam in quibusdam codicibus huic assignatur et editione principe. Nam Guarinus anno 1370 natus est, hoc est quinque tantum annis ante exaratum codicem Sangermanensem, in quo primo legitur. De interpretatione eius multum ambigitur. Lessingius (VIII. 450 ed. Lachmann.) censebat Catulli librum aut a Bernardino Plumato, insigni medico, aut ab aliquo ex eius maioribus inuentum esse; hoc enim significare uersum 3 *Scilicet a calamis tribuit cui Francia nomen*, cum Gallice calami *plumae* dicantur. Sed Bern. Plumati recentior aetas quam ut scriptor habeatur epigrammatis, uixit enim circa 1450-1500; siue autem ipse, siue unus dicitur ex eius maioribus, difficilior dixit epigrammatista qui pro plumis tam mira circumlocutione usus sit. Melior sententia Laurentii Pignorii (Symb. epist. I. xvi. p. 57) nomen inuentoris Francisci ex uerbis *Tribuit cui Francia nomen* elicientis, eamque amplexi sunt Naekius Silligius Heysius Schwabius. *A calamis* aut ad officium refertur aut cognomen: si ad officium, scriba fuit uel amanuensis; si ad cognomen, quae ut Lessingii ita opinio fuit Scaligeri et Beniamini Iowett, Franciscus de Calamis fortasse appellatus est. In u. 4 nonnulli codices habent *cursum*, non *Turbae*, quod Naekii iudicio de eo dicitur, qui notat iter praetereuntis Cursum (*the Corso*). *Turbae* bene interpreteris de eo qui uel ad portam urbis uel in ponte consistens huc illuc praetereuntes notat. In u. 6 *modius*, sub quo Catulli clausa papyrus erat, manifeste translatus est de Lucae uerbis XI. 33 (Haupt. Quaest. p. 8¹), quanquam in tam αἰνυματοει carmine non adeo certa est sententia ut non uere sub horreo aliquo liber reperiri potuerit.

Venio ad uersus primum alterumque: quos Naekius Hauptius Schwabius sic interpretantur: 'Ad Veronam patriam redeo (loquitur 'Catulli liber) longis de finibus ubi exul fui, h. e. ab inferis; causa 'reditus conterraneus fuit, h. e. Veronensis.' Quibus uerbis signifi-

¹ Simili modo scriptor epigrammatis seruati in codice saec. XIII, qui est de Translatione Thomae Martyris (Bibl. Publ. Cant. D. d. XI. 78 f. 25).

Sub modio lumen, sensus sub claue sepultus;

Non multum prodest lumen, dum lucet in alto.

Beda in Vita S. Cuthberti XXI,

populisque regendis

Praeficitur, modio lateat ne tecta lucerna.

Scriptor Praefationis Chronicon Monasterii de Melsa, 'Tum quia tot et tales lucernae sub modio lateant absconditae.'

catur Catulli liber postquam diu Veronae latuisset a Veronensi iterum in lucem protractus fuisse. De uersu 2 recte iudicare uidentur; non item de primo. Non enim *ad patriam uenire* neque *exul* dictus esset qui esset in patria, certe addito *longis de finibus*; uel ut alii codices habent *longis erroribus*. Deinde, quod Schwabius autumat, librum qui saeculo X ex bibliothecae capituli Veronensis tenebris protractus esset a Ratherio, mox autem denuo in tenebras recidisset et per trecentos amplius annos Veronae nemini notus iacuisset, hunc eundem librum ineunte saeculo XIV a Veronensi ciue rursus Veronae repertum esse, haec cupidius mihi uidetur dixisse. Nam ut antea dixi neque unde Catullum protraxerit Ratherius scimus neque ubi eum reliquerit; nec facile crediderim Veronenses latere potuisse poetae librum in quo tantopere gloriabantur, si in Verona relictus fuisset. Illud potius dicit; se ab ultimis orbis finibus ubi in exilio latuisset ad patriam Veronam a Veronensi reductum¹. Vnde uenerit, ignoratur; potuit a Britannia uel Hibernia, potuit a Germania uel Gallia, potuit etiam ab Oriente uel ab Aegypto uenire. Iam enim omnes partes orbis scrutabantur librorum studiosi, Itali inprimis, quibus Romanorum scripta tanquam popularium, mox etiam Graecorum curae esse coeperant. Ne Anglis quidem ea cura deerat; siquidem Ricardus Buriensis², qui episcopatum Dunelmensem ab anno 1333 usque ad 1345 tenuit, nihil magis in omni uita affectabat quam ut libros undecunque conquireret, idque ut faceret, non solum mendicorum ope utebatur

¹ Comparari potest carmen Mussati (XIV. p. 64 ed. Pignorii).

Ad Magistrum Guizardum Grammaticae Professore cum ab eo librum Virgili sibi accommodatum repeteret.

*Virgilius thalamo mecum uersatus in uno,
Tempore quo Pataua pulsus ab urbe fui,
Exul ad externas ultro se contulit oras
Exilii poenas sustinuisse uolens.
In patriam redii, redeat securus et ipse,
Et comes et ciuis sit uelut ante fuit.*

² Vide eius Philobiblion, quem librum non multum ante mortem scripsit. *'Affluxerunt loco donorum et iocalium cenulenti quaterni ac decrepiti codices, nostris tam aspectibus quam affectibus pretiosi. Tunc nobilissimorum monasteriorum aperiebantur armaria referebantur scrinia et cistulae soluebantur, et per longa saecula in sepulchris soporata uolumina expergiscuntur attonita, quaeque in locis tenebrosis latuerunt nouae lucis radiis perfunduntur. Delicatissimi quondam libri corrupti et abominabiles iam effecti murium quidem foetibus cooperti et uermium morsibus terebrati iacebant exanimis'* (c. VIII. p. 227 ed. Cocheris). Notus erat Ricardus Petrarcae, quem fortasse Auenione uiderat, quanquam etiam Romae fuerat; ab eo dicitur *uir ardentis ingenii nec literarum inscius* (Petrarc. Epist. p. 80 ed. Sam. Crispini a. 1601).

*orbis ambitum perlustrantium*¹, sed *librariorum*² etiam *per regnum Franciae Teutoniae et Italiae notitiam comparabat.*

Quod studium si in Anglo fuit, quorum adhuc in obscuro erant literae, quanto magis in Italis.

Sed non ita multo post scriptum hoc epigramma Guilelmus Pastrengicus, qui uixit circa 1295-1360, ab oppido autem appellatus est quod non longe abest a Verona, in libro quem scripsit de Originibus rerum quatuor locis Catulli mentionem fecit. Hos, ab Hauptio (Quaest. p. 5, 6) excerptos, apposui. (1) p. 16^a editionis Michaelis Angeli Blondi, quae prodiit Venetiis a. MDXLVII. *Bencius Longobardus gente, patria Alexandrinus, Caiusgrandis (Canis grandis) primi, inde nepotum cancellarius, magnae litteraturae uir, omnium historiographorum scripta complectens et a mundi constructione exordium sumens cunclarum gentium nationum regum populorumque omnium simul gesta contexuit, opus grande, uolumen immensum, quod in tres dimensus est partes, ut de illo dici possit quod scribit Veronensis poeta dicens Ausus quidem unus Italorum omne aeuum tribus explicare chartis .i. uoluminibus Iupiter doctis et laboriosis.* (2) p. 18^b *'Catullus Veronensis poeta, Ciceronis coetaneus, librum uario metrorum genere exaratum, multa iocosa et placita continentem, scolasticis legendum tradidit Protholomaei Alexandri temporibus.'* (3) p. 85^a *'Mamutram Romanum aequitem, Formiis natum, Romae primum maris crustis totius domus suae parietes in Caelio monte operuisse Cornelius Nepos et Plinius referunt. Addiditque Catullus eum primum totis aedibus nullam nisi e marmore Caristeo columnam solidam habuisse.'* (4) 88^b *Siculi libros primum circumcidere coeperunt cum antepumicarentur, de quo Catullus Qui dono lepidum nouum libellum arrida modo Punicae expolitum. Idem (h. e. Isidorus). Horum locorum tertius ex Plini H. N. XXXVI. 48 sumptus est. Primum Romae parietes crusta marmoris operuisse totos domus suae in Caelio monte Cornelius Nepos tradit Mamurram Formiis natum, equitem Romanum, praefectum fabrum C. Caesaris in Gallia ne quid indignitati desit, tali auctore*

¹ *'Qui circumeuntes mare et aridam, orbis ambitum perlustrantes, uniuersitatum quoque diuersarum prouinciarum generalia studia perscrutantes, nostris desideriis militare studebant certissima spe mercedis.'* Philob. ib.

² *'Stationariorum ac librariorum notitiam non solum intra natalis soli prouinciam sed per regnum Franciae Teutoniae et Italiae comparauimus dispersorum, faciliter pecunia praeuolante; nec eos ullatenus impediuit distantia neque furor maris absterruit, nec eis aes pro expensa defuit, quin ad nos optatos libros transmitterent uel afferrent.'* Philob. ib.

*inuenta re; hic namque est Mamurra Catulli Veronensis carminibus proscissus, quem, ut res est, domus ipsius clarius quam Catullus dixit habere quidquid habuisset Comata Gallia. Namque adicit idem Nepos primum totis aedibus nullam nisi e marmore columnam habuisse et omnis solidas e Carystio aut Lunensi. Vnde errasse Pastrengicum apparet, qui Catullo tribuerit quae Nepotis sunt. Caeteros tres locos uix scripsisset, nisi ipsum librum Catulli legisset: nam quae uerba in primo attulit, nusquam alias leguntur; alter, quanquam nihil habet quod ex carminibus ductum sit, habet tamen quae lectorem prodant carminum; unde enim nisi ex ipso libro didicisset Pastrengicus, Catullum 'uariis metrorum generibus usum, multa iocosa et placita scripsisse?' etiam illa 'Catullus Veronensis poeta' ex libri ipsius titulo fortasse desumpsit. Quartus Isidori est (Orig. XII. 6. 3), sed ut recte animaduertit Hauptius, collatus cum Catulli codice¹. Nam Isidori codices habent *cui, arido*: Pastrengicus *Qui, arida*; et *arida* quidem potuit*

ex Seruio ipse mutuari; potuit etiam ex codice, siue scripto *arido*^a siue *arido*. Sic enim scriptum est in Datano codice, si Froehneri specimini fides est; idem autem codex habet *Qui, punice*, quod utrunque legitur apud Pastrengicum nisi quod hic habet *punicae*. Itaque Catulli codicem uiderat cum haec scriberet. Scripsit autem certe non ante annum 1329²: quo anno Albertus et Mastinus della Scala nepotes Canis Grandis, Veronae principatum nacti sunt; fortasse non ante 1351³. Tum enim Mastinus mortuus est, teste Pagliarino in Annalibus Vicentinis; successit filius eius Canis Grandis II.

Sed et Petrarca, aequalis Pastrengici, Catullum norat: nam et in Triumpho Amoris IV. 19 Catullum Tibullum Propertium una commemorat, et in Senilibus XI. 3 haec dicit *Solet enim, ut Catulli Veronensis uerbo utar, meas esse aliquid putare nugas*⁴; et, quod ipsa carmina eum legisse demonstrat, uersus affert grammaticis non citatos, XLIX. 1 *Disertissime Romuli nepotum*: XXXIX. 16 *risu inepto res*

¹ Etiam Tibullum legerat Pastrengicus p. 88^b *Osiris Aegyptiorum deus aratra primus apud Aegyptios fecit, terram ferro sollicitauit, et inexperta semina commisit, poma abignotis legit arboribus, palis uitem adiunxit, uiridemque comam dura falce caedere docuit et ex matura uua suaues liquores expressit. Cf. Tib. I. 7. 29-36.*

² 1329 significare uidetur epigramma Gratidiadii Grimani '*Annua tunc lapsis memorabat mille trecentos Tempora uirgo parens ter tria bisque decem.*' Pagliarin. p. 102.

³ Epigramma apud Pagliarinum p. 114 *Occubui primo post annos mille trecentos Ac decies quinque lux ibat tertia Iulii.*

⁴ Hoc ex Plini H. N. Praef. § 1 potuit sumere; sed non credo sumpsisse, cum Plinius mutato ordine uerborum dicat '*putare esse aliquid meas nugas.*'

ineptior nulla est: priorem dum ad Colam di Rienzi scribit circa annum 1347 *Eloquio Ciceronem (te dicunt) ad quem Catullus Veronensis ait: Disertissime Romuli nepotum*¹: alterum in libro *de remediis utriusque fortunae*, Praef. Lib. II. p. 104 ed. Basil. 1581 *Stultorum risus quo inepto res ineptior nulla est ut Catullus ait. Etiam LXIV. 186 respexisse uidetur in eiusdem libri I. p. 32 nulla fugae, nulla spes igitur est salutis*². Post Petrarcam Catulli nulla facta est mentio, quae quidem nobis innotuerit, ante annum 1374. Eius anni aestate Colucius Salutati Florentinus, uir inter doctissimos illius saeculi, in epistula quam ad Casparum de Broaspinis Veronensem misit, petiit ab eo ut Catullum Propertiumque sibi curaret transmittendos³. *Benuenutus de Imola a quo primum de te grata accepi suggessit imo promisit a te impetraturum ut Propertium et Catullum haberem. Nescio si de hoc scripsit: scio quod interprete non indigeo tecum. Illos si potes fac ut uideam. Vale mei memor. Fl. XIII. kl. Sext.* Idem mox in epistula ad Benuenutum de Imola ab ipso petit. *Tua epistola nil aliud fecit quam amor et caritas, inprimis quod uotorum meorum diligentissimus executor dyomianes (sic) Propertium Catullumque procuras quorum mihi nil paene nisi nomen innotuit. Quod ut perficere coneris exoro. Ingens enim cupido mihi diu fuit poetas aspicere. Deinde me tanti facis ut auctoritate mea utaris ad probandum uerum tragoediarum auctorem et incultam illam epistolam meam qua id declaro candidissime postulasti Ego florenti huic urbi dum fata erunt, siue bellum siue fames siue pestis insultat, perpetuum inhaerebo. Quae petisti cum praesentibus mitto. uale. VIII. Kal. Sextilis. Audiui, uae mihi, Petrarcam nostrum ad sua sidera demigrasse. quia nollem non credo et quia timeo factum dubito. Si quid de eo habes rescribe. Iterum uale felix amicorum optime.* Tertia epistula ad Casparum de Broaspinis sic scribit. *Lepidissimas atque ornatissimas epistolas tuas pridie auida manu sed auidiore mente tuo uiso nomine laetus accepi. Si prece uel pretio Propertium de bibliotheca*

¹ Scripsisse haec Auenione Petrarcam testatur idem qui locum protulit Heysius p. 281 editionis suae.

² Eodem libro rursus Catullum memorauit I. 59. p. 55. ed. Basil. *Pastor eris officium uile laudatum licet a multis ante alios a Catullo Veronensi*; in quo errasse Petrarcam manifestum est; uenerat in mentem Tibulli I. 1 uel I. 5 uel II. 3 quae Elegia tota est de rure; et I. 69, p. 63. *Quid ex uestris Ouidio? Catullo? Propertio? Tibullo? quorum nullum ferme nisi amatorium est poema*; unde uere uideor posse dicere, id quod ex locis Catulli allatis apparet, Petrarcam omnia Catulli carmina legisse.

³ Vide Hauptium in Actis Regiae Saxonicae Societatis I. pp. 256-260 ubi tres epistulas citat unde haec excerpti, postquam eas Mommsenus exscripserat.

illius celeberrimi uiri, Petrarcae inquam, quem nobis subtractum esse, gloriae tamen tam certum quantum potest humano iudicio deprehendi, moleste fero et metrico opusculo, quod absoluere cito ut uellem impediore, lamentor et fleo, haberi posse confidis uel ut meus sit uel ut exemplari queat deprecor ut procures. Catullum quem credo paruum libellum aut exemplatum aut exemplandum rogo transmittre Ciceronis epistolas ut alias dixi omnes uellem et libri quantitatem rogo notam facias. Illas circiter LX quas habere te dicis nescio an in continuato opere an excerptas habeas atque delectas, et ideo arbitrio tuo dimiserim numquid illarum me uelis esse participem. Florentiae XXI Decembris. Habuit igitur Properti exemplum Petrarca; Catulli si habuit, mirum quod nihil de eo dixit Colucius. Aut latuit Petrarcae exemplum, aut carmina in alieno libro legerat.

Ineunte ut uidetur saeculo xv ¹ Xicho Polentonus in *Epithoma in scriptorum illustrium latinae linguae* (uitas suppleuit manus altera) Harl. 4769, qui liber perscriptus est die XXI Iulii 1438, haec dicit lib. II. p. 30^b. *Fuit Emilius Macer Veronensis. Fuit conterraneus eius Valerius Catullus. bello hic ciuili quod in Marium Sylla gessit natus est Veronae. Diem uero ipso in aetatis flore, trigesimum agebat annum, exegit Romae. Poema suum habetur unum ad Cornelium Gallum inscriptum. Epithalamia sunt rebus amatoriis et lasciuiis plena. Feminam quandam cui uerum Clodia nomen erat Lesbiam nomine mulato et falso uocat, eandemque basiis multis milibus basiat.* (Cf. Cat. V, 7, 10.)²

¹ Xichi Polentoni suorum temporum literatissimi uiri, quae uerba sunt Hieronymi Squarzafigi Alexandrini in epistula ad Antonium Serachum Archiepiscopum Corinthiensem, impressa in fine libri anno 1477 editi Venetiis, continentis autem fragmenta Asconii Pediani commentariorum in Ciceronis orationes, qualia scripta sunt in codice a Poggio reperto in Monasterio Sancti Galli prope Constantiam, Dissertationem Georgii Trabezuntii de artificio Ciceronianae orationis pro Quinto Ligario, Inquisitionem Antonii Luschi super XI orationes Ciceronis, Xichonis Polentoni argumenta super aliquot orationibus et inuectiuis Ciceronis. Nota est Xichonis epistula ad Nicolaum de Niccoli de reperto Titi Liui sepulcro Patauui, scripta V. Cal. Nouemb. 1414. Eius in fine haec dicit de se ipso. *Breuius atque ornatius quisquam forte sed uerius (nam ipse ego rebus interfui) nemo dicet. Hoc enim quod sapientia tua dignum munus censui uelut massam quandam auri rudem non modo purgandam sed digniorem ad formam recoquendam refingendamque mitto. Mihi enim seruit non ut tibi illud lepidum quod apud nostros coaetaneos resurrexit sed quoddam commune dicendi genus.*

² Hunc Xichonis locum sicut et Petrarcae de Rem. Vtr. Fortunae Praef. Lib. II, p. 104, ed. Basil. et I. 59, p. 55, mecum communicauit Iacobus Mowat, socius Collegii Sidney Sussex apud Cantabrigienses.

Cynthius Cenetensis dictus a Ceneta oppido non longe distante a Taruisio, cuius *mira in elegiaco carmine facilitas sed omnino elumbis atque eneruis* fuisse dicitur a Lilio Giraldo in dialogo I de poetis sui temporis, in commentario ad Vergili Aeneidem incertum quo anno scripto sed ut uidetur inter 1400–1460¹, unde partem quae ad primos tres libros pertinet Maius edidit in Auct. Class. VII. 323–396, haec habet ex Catullo. Aen. I. 3 Lauinia uenit Littora. *Et non Lauina. Silius Italicus.* Sceptraque fundauit Teucris lauinia uictor. *Catullus Veronensis* ‘lauinius acer.’ unde colligas sic scriptum fuisse in codice Catulli quem uiderat Cynthius, pro Lanuinus ater (Cat. XXXIX. 12), quemadmodum acer legitur etiamnum in H et Phillippensi.

Aen. I. 4 (*Iuno*) dicitur Cincia quod cingulum castitatis resoluat; nam quando deponebant uirginitatem, cingulum dissoluebant mariti. *Ouidius* zonaque salaci (fallaci) casta recincta manu, *et Catullus* quod zonam soluit diu ligatam. (Cf. Priscian. I. 22.)²

Sed tardius Catullum innotuisse peregrinis hinc apparet quod in Philobiblio, quem librum de codicibus scripsit Ricardus Buriensis³, nulla eius facta est mentio. Neque ideo tamen assentior Schwabio

¹ Maius dicit Cynthium circa tempora Pii II Papae uixisse aequalem Pomponii Sabini, hominem philologia mira abundantem qui multos deperditos hodie auctores adhuc legebat. (p. ix.)

² His addi potest quod in Glossario Harleiano 6514 inueni. *Dirceus Amphion.* Illa quae propter uoluptatem iocunditatemque quae inde nobis perueniunt proponimus, non autem propter dignitatem aut utilitatem: hinc passer delitiae meae dixit Catullus. In singulari autem delitia tigni species est aut a culmine ategulas uersus fustigiatum (l. fastigiatum) collocatum unde et tectum delitiatum et tegule delitiae. hinc titus (Hinc Titus) Vespasiani filius propter clementiam et liberalitatem suam delitiae hamani generis dictus est. Vide Paul. Diac. p. 73 Mueller, Sueton. Titus I.

³ Norat A. Gellium, cuius historiam de Sibylla (I. 19) excerptit, sed ualde immutatam, praeterea citat VI. 10 (p. 246) VI. 16 (p. 233) Prologum (p. 246): norat Ouidium, Horatium cuius Artis Poeticae profert uu. 343, 353 (p. 257), Martialem cuius citat Epig. I. 39; Valerium Maximum, cuius citat duos locos IV. 3, VIII. 7, Senecae Epistulas (p. 264), Suetoni Vitas Caesarum (p. 269), Grammaticum Phocae (p. 245), Priscianum, Donatum (p. 247), Cassiodorum de Institutione diuinarum literarum (p. 257), Platonis Phaedonem Latine expressum (p. 261). Praeterea commemorat hos, incertum an ab ipso lectos an in scriptis citatos aliorum p. 251 ‘*Quid fecisset Virgilius Latinorum poeta praecipuus si Theocritum Lucretium et Homerum minime spoliasset et in eorum uitula non errasset? Quid nisi Parthenium Pindarumque cuius eloquentiam non modo potuit imitari aliquatenus lectitasset? Quid Sallustius Tullius Boethius Macrobius Lactantius Martianus imo tota cohors generaliter Latinorum si Athenarum studia uel Graecorum uolumina non uidissent?*’

existumanti inuentum codicem neminem transcripsisse ante eum qui anno 1375 Sangermanense exemplum exarauit. Qui quamuis autumarit nullum aliud extitisse exemplar unde posset libelli habere copiam exemplandi, unde id certo scire poterat? Nam si constat ineunte saec. XIV inuentum esse codicem Catulli, si iam anno 1329 tres Catulli uersus excerpserit scriptor Veronensis Anthologiae, si anno 1347 legerat citaueratque Petrarca, eodemque fere tempore Pastrengicus, uidentur iam anno 1350 tria minimum facta fuisse exemplaria: quae intra hunc numerum stetisse nec ueri simile est, et aliud demonstrat codicum qualis ad nostram aetatem peruenit condicio.

Nam quod uir peritissimus codicum H. O. Coxe mihi confirmauit, codicem Canonicianum 30 et ipsum saeculo XIV scriptum esse, id ad hanc quaestionem maximi esse neminem, ut opinor, fugerit qui apparatus nostrum accuratius excusserit. Iam in editione anni 1867 dixeram hunc codicem (*O*) me aut antiquissimum habere omnium qui nunc extarent aut uno Germanensi inferiorem. Nunc cum Behrensium uideam idem ex meo libro perspexisse eamque rem fusius tractasse in *Analectis Catullianis* qui libellus Ienae prodiit anno 1874, minutius de codice dicendum est.

Iam primum locos apponam in quibus *G* et *O* contra ceteros codices ita conspirant ut maiorem antiquitatem testentur: cf. Behrens. p. 31.

- XI. 3 ut *G O*, ubi *cett.*
- XXXI. 13 gaude *GO*, gaudete *cett.*
- XXXVII. 2 pilleatis *GO*, pileatis *cett.*
- XXXVIII. 2 male si me *GO*, male est si me *cett.*
- LXI. 169 hac tibi *GO*, ac tibi *cett.*
- LXIV. 213 egens *GO*, Aegeus *cett.*
- 324 opus *GO*, opis *cett.*
- LXVII. 12 istius *GO*, isti *plerique.*
- LXVIII. 37 noli *GO*, nolim *cett.*
- 81 nouit *GO* cum *Ven*, uouit *cett.*
- LXXVI. 11 qui tui animo offirmas *GO*, Qui tu animo offirmas
cett. plerique
- 18 extremo *GO*, extrema *cett.*
- XCVII. 8 megentis *GO*, meientis *cett. plerique*
- CII. 1 ab antiquo *GO*, ab amico *cett.*
- CV. 1 pipileum *GO*, pipleium *cett.*
- CXII. 1 homo *GO*, homoque *cett. plerique.*

His adde lectiones quarum prima manus in utrisque *GO* consentit.

LXIV. 137 crudeles mentes *pr. G, O cum h*, crudelis mentis
G a m. sec. et cett.

145 adipisci *pr. G, O*, apisci *G a m. sec. et cett.*

249 tamen prospectans *O*, tamen ~~p~~raspectans *G*, tamen
 aspectans *cett. plerique.*

Haec omnia incorruptam antiquitatem prae se ferunt, si cum ceteris codicibus comparentur; partim enim sunt eiusmodi ut per errorem indicent quid in codice illo scriptum fuerit quem inuenerat Veronensis, ueluti sunt *gaude hac tibi opus nouit ab antiquo crudeles mentes adipisci* quae omnia post exaratos *GO* correcta crediderim; partim ueram lectionem soli exhibent, uelut *ut XI. 3, offirmas LXXVI. 11.* Iam illud *adipisci* LXIV. 145 considera quanti sit; nam hoc in primo illo codice scriptum non *apisci* fuisse, testantur, ut dixi, codices Compendii Hieremiae Iudicis cum editione Veneta: nec dubito quin si plura de Catullo sumpsisset Hieremias plura etiam in Compendio superessent quae cum *GO* collata ex principali illo fonte ducta uiderentur.

Venio ad locos quos sincerius *O* quam *G* tradidit: cf. Behrens. p. 29.

III.	9	circum silens al. siliens <i>O</i> , circum siliens <i>G</i>
V.	8	mille <i>O</i> , mi <i>G</i>
XVII.	25	derelinquere <i>O</i> , delinquere <i>G</i>
XXIV.	4	mi dededisses <i>O</i> , mi dedisses <i>G</i>
XXVIII.	12	urpa <i>O</i> , uerba <i>G</i>
XXIX.	19	scit <i>O</i> , sit <i>G</i>
XXXIV.	12	Omniumque <i>O</i> , omnium <i>G</i>
XXXIX.	2	sei ad rei <i>O</i> , seu ad rei <i>G</i>
XLIV.	11	Oratione minantium petitozem <i>O</i> , orationem minan-
tium petitorum <i>G</i>
XLV.	1	Septimios <i>O</i> , Septimos <i>G</i>
LV.	11	Quedam <i>O</i> , Quendam <i>G</i>
LVIII.	5	magna amiremini <i>O</i> , magna admiremini <i>G</i>
LIX.	1	fellat <i>O</i> , fallat <i>G</i>
LXI. (187)		uelut <i>O</i> , uultu <i>G</i>
LXII.	3	pinguis <i>O cum Thuanaeo</i> , pingues <i>G</i>
	8	sic certes . i. <i>Thuanaeus</i> , sic certe si <i>O</i> , sic certe <i>G</i>
	(63)	Tertia patris pars est data tertia matri <i>Thuanaeus</i> ,
Tercia pars patri est data tertia matri <i>O</i> , Tertia
pars patri data pars data tertia matri <i>G</i>

- LXIII. 46 sineque is *O*, sineque his *G*
 81 terga *O*, tergo *G*
- LXIV. 130 atque haec *O*, atque hoc *G*
 138 mirescere *O*, mitescere *G*, miserescere *Catullus*
 165 Externata *O*, extenuata *G*
 174 in Creta *O*, in Cretam *G*
 179 ponti *O*, pontum *G*
 183 lentos *O*, uentos *G*
 291 Flamati *O*, Flamanti *G*
 301 Palea *O*, Pelea *G*
 377 Esterno *O*, Externo *G*
- LXV. 14 assumpta (i.e. assumptei) *O*, assumpti *G*
- LXVI. 45 cumque iuuentus *O*, atque iuuentus *G*
 55 auolat *O*, aduolat *G*
 72 ullo *O*, nullo *G*
- LXVII. 8 ueterem *O*, uenerem *G*
 42 concillis *O*, conciliis *G*, ancillis *Catullus*
- LXVIII. 2 mittis *O*, mittit *G*
 46 cāta *O*, certa *G*
 (66) allius *marg.* manlius *O*, manlius *G*
 (119) tam *O*, causa *G*
 (130) efflauo *O*, eflauo *G*, es flauo *Catullus*
- LXXI. 2 secunt *O*, secum *G*, secat *Catullus*
- LXXVII. 1 amice *O*, amico *G*
- XCVII. 3 nihiloque *O*, nobisque *G*
- XCIX. 8 abstersti *O*, abstersi *G*

Sed et orthographiae antiquorum plura in *O* supersunt quam in *G* uestigia. Huiusmodi sunt XI. 14 *temptare*, LXIII. 92 *era*, LXIV. 56 *sompno*, 57 *harena*, VII. 3 *harenae*, LXIV. 190 *adiuis*, 223 *querellas*, LXVIII. (92) *ei non hei*, LXIV. 52 *fluenti sono*, 252 *nisi genis*, LXVIII. (112) *falsi parens*, LXIII. 72 *nemori uagus*, XCVII. 10 *pristrino* quibus adicias coniunctas cum casu suo prae-positiones *ad auris*, LXIII. 75, *impectore*, LXIV. 72, *affesso* (*a fesso*) 189, *incorde* 54, LII. 2 *incurulu* (? *incurulei*).

Quanquam hoc quidem etiam in *G* cadere infra demonstrabo.

Etiam maioris momenti ad *O* aestimandum sunt quod (*a*) duo uersus LXVII. 21 *Languidior tenera cui pendens sicula beta* LXVIII. 16 *Iocundum cum aetas florida uer ageret* qui in ceteris codicibus bis leguntur, prior in loco suo et post LXIV. 386, alter in loco suo et post

LXVIII. 49, in *O* semel tantum post LXIV. 386, LXVIII. 49 comparent, in loco suo sunt omissi. Nam ex hoc intelleguntur, id quod uere Behrensius perspexit, semel tantum scripti in eo fuisse codice quem Veronensis inuenit; cuius ex apographo quod non longe ab ipso distaret credibile est scribam qui *O* exarauit, hominem ignarum nec nisi scribendi peritum, eos quomodo inuenisset repraesentasse, nec, quod postea factum est etiam in Sangermanensi, ita exemplar ausum immutare, ut et locis suis LXVII. 21, LXVIII. 49 uersus redderet, et alienis tamen, ubi falso scriptos uidit, relinqueret. (b) Versus isti XCII. 3, 4 *Quo signo? quia sunt totidem mea. Deprecor illam Assidue, uerum dispeream nisi amo* ex uno *O* arguuntur in Veronensis codice fuisse, non, ut Lachmannus existumauit, ab Italis saeculi XV ex Gellio in Catulli codices influxisse. Nihil me credo planius demonstrasse quam quomodo hi uersus exciderunt. Nam postquam scriba aliquis, confusis quae in fine sunt uu. XCII. 2, 4 *dispeream nisi amat, dispeream nisi amo*, u. 2 ita scripserat ut *amat al. amo* in librum suum inferret, hoc ipsum *amo* in Bononiensem influxit, in caeteris aut *amo* aut *amat* solum reperitur. (c) Solus *O* spatium habet quinque uersuum ante LXI. Id indicio esse credo omissorum in LXI, non unius tantum uel duorum, sed complurium etiam uersuum. Recte enim, si quid uideo, iudicaui intercidisse inter 78 et 79 quattuor uersus, quibus additis duae strophae complerentur.

Ad haec signa uetustatis etiam illud Behrensius adnumerauit quod, tituli carminum in *O* non inueniuntur. Sed nihil mihi inde ad uetustatem comprobendam uidetur accedere; quanquam enim absunt tituli, spatia tamen supersunt titulorum: nec cuiquam illud ueri simile uidebitur, titulos istos quales in *G* et plerisque leguntur post finem denique saeculi XIV inductos fuisse; adeo sunt omnibus modis possumdati corruptique. Nam a multis carminibus omnino absunt, uelut a LXXII usque ad CXVI nonnisi ante LXXII LXXVII LXXX LXXXIX XCIII C CI extant; interdum a loco suo tralati sunt, ut *ad Egnatium* quod ante XXXIX scribendum fuerat, nunc post XXXVII. 16 legitur, *ad Caesarem* quod non ante XCIII, ubi oportuerat, sed ante XCII positum est; interdum uitiose scripti sunt ut LXV *ad Ortalem*, interdum ridicule ut XXXVI *Ad Lusicacalam*. Quae monstra quis est qui credat a scribis inducta eius aevi quod post Petrarcam fuit? nec potius iudicet a communi aliquo deriuata fonte qui antiquioris saeculi inuenta multo tempore immutata ac deprauata acceperit tradideritque. Neque hoc coniectura tantum nititur; nam etiam in Vaticano codice

omissi sunt tituli; atqui in Bononiensi (*B*) et Laurentiano primo (*La*¹), qui artissime cum Vaticano conspirant, iidem leguntur. Credo eadem de caussa et in *O* et in *V* omissos; scriba pictis literis supplendos reliquerat, postea non suppleuerat.

Multo magis in hac re ualere censeo speciem ac formam codicis; nam *G* quidem annum suum 1375 diserte testatur; *O* autem tum litterarum forma, tum quod interdum propius accedit ad eam scripturam quam in Veronensis codice possumus fingere, cuius rei insigne exemplum est illud *nihiloque* XCVII. 3, uix minorem antiquitatem prae se ferre existumo. Accedit documento ipsa scribae inscitia, nam qui in fine codicis scripsit *Finito Libro referamus gracia Christo*, is Latini sermonis paene rudis fuit, nec quicquam potuit de suo immutare.

Itaque quod iam anno 1867 dixeram codicem Oxoniensem (*O*) aut antiquissimum mihi uideri omnium aut uno Sangermanensi inferiorem, idem nunc asseuerantius dixerim; neque ita tamen ut non iudicio cedam eorum qui multis annis codices omnis aevi tractando retractando paulum temporis inter *O* et *G* intercedere arbitrantur. Neque tamen Behrensio adsentior opinanti hunc unum ex omnibus librum pro sincero habendum esse; neque id ullo modo uerum potest esse quod sibi persuasit, ex *G* ceteros omnes profluxisse. Nam si *O* pro sincero solus habendus esset, ecquidnam esset lectionibus tribuendum quas exhibent ceteri ueterrimi codices, *O* non habet? Sunt enim non pauci loci, ubi longius a uero *O* abest quam aut *G* aut *Ven* aut *Bon* ubi quidem hic legi poterat, aut Datanus et noster *a*, aut denique etiam *C* (Colbertinus). Comparentur haec.

- X. 26 Sarapim ^e*D*, Sarapim *G*, Serapini *O*
tu insula *BG*, tulsu *O*, tu insulsa *Catullus*
- XXV. 2 moricilla *BDG*, moricula *O*
- LXIV. 16 Illa atque alia *BDG*, illa alia *O*
77 Androgeoanee *G*, Androgeane *O*
139 nobis *G*, blanda *O*
270 procliuas *BDG*, procliuit *O*
273 leuiter sonant *BDG*, leuiterque sonant *O*¹

¹ Hanc lectionem codicis *O* Behrensius ueram esse existumat; mihi contra uidetur lectio altera *leuiter sonant* propius ad uerum accedere. Nam facile interpolatur *que*, ut ex his locis apparet:

VI. 15 *bonique malique O*, *boni malique* plerique

- LXIV. 355 prosternēs *G a m. pr.*, prosternens *BD*, prosternet *O*
 LXV. 3 dulcissimus harum *BDG*, dulcissimus hauum *O*
 LXXXIV. 2 insidias he *G*, insidias hee *O*
 XC. 6 Omne tum *BG*, Quintum *O*, omentum *Catullus*
 CIII. 2 est o *BG*, es o *D*, est *O*, esto *Catullus*
 XIII. 9 meros amores *BG*, meos amores *O*
 LXXII. 6 Multo ita me nec *BGO*, Multo" me "ita nec *C*, qui
 uerae scripturae uestigia solus seruauit. Scripsit
 enim Catullus *Multo mei tamen es*.

Venio ad locos ubi duplices scripturae siue altera alteri superscriptae siue in contextu appositae siue denique in margine adscriptae fuerunt. Harum plurima pars in *G*, paucae in *O*, nonnullae in *B* seruantur. Has Behrensius conguessit pp. 35-38; existumatque in principali illo Veronensis codice fuisse. Quod quanquam et ipse olim factum credidi, et nunc credo fieri potuisse, nequaquam tamen id pro explorato habuerim. Nam si codicis eius quem Veronensis inuenit cum multis annis deperditus esset obscuriores iam factae essent litterae, ut quisque accuratior in describendo fuit, diligentiam adhibiturus erat ut quae incerta legenti uiderentur, incerta ipse traderet, idque significaret appposito quod rectius esse posset. Sed cum horum διπτογραφουμένων haec sit ratio ut pleraque in *G* inueniantur, pauca tantum in *O*, cuius par antiquitas scriba inscitior, huc magis inclino, ut credam neque *G* neque *O* ex primo illo codice transcriptos; sed cum is iam anno 1300 innotuisset, Germanensis autem non ante 1375, *O* eodem fere tempore scriptus esset, inter hos utrosque et illum primum codicem unum saltem ex hoc descriptum exemplar, fortasse etiam plura intercessisse; neque uero ex eodem apographo utrosque *G* et *O*, sed *O* ex simpliciore, *G* ex recentiore descriptum. Nam, ut dixi, iam in *G* exciderunt XCII. 3, 4, praeterea bis leguntur LXVII. 21 et LXVIII. 16; quod cum ad indiligentiam scribae referri nequeat, dicit enim se a corruptissimo exemplari transcripsisse, decreuisse tamen potius corruptum habere quam omnino carere, credibile est haec iam in apographo

XVI. 10 bonisque malisque, omnes sinceri

VI. 8 Sertisque Assyrioque Datanus, Sertis asirio plerique

XLV. 22 Syriasque Britanniasque *GO* et plerique

quibus addendum censeo XI. 11 horribilesque ultimosque, cum hic quoque alterum *que* ex altero ortum sit. Alia est ratio XXXIV. 12 ubi *O* recte habet *Omniumque*, ceteri plerique *Omnium*; credo propter repetitum in uu. 10, 11 *que*. Sed non pluris habeo *leuiterque* in *O* quam quod idem codex habet LXVIII (93) *iocundumque*.

unde ductus est *G* omissa fuisse: contra *O* cum ab indoctiore scriba exaratus fuerit, nullo modo credibile est aut XCII. 3, 4 non in apographo fuisse quod hic transcriberet, aut LXVII. 21, LXVIII. 16 non in loco suo omissos, in alieno tantum scriptos comparuisse. Quae si uera sunt, quae res in causa fuit ut progrediente saeculo XIV alterum apographon XCII. 3, 4 omitteret, LXVII. 21 et LXVIII. 16 bis exhiberet, alterum XCII. 3, 4 retineret, LXVII. 21 et LXVIII. 16 semel tantum et in loco alieno exhiberet, eadem res facere potuit ut διττογραφούμενα ista in *O* antiquiore uel ex antiquiore ducto pauciora essent quam in recentiore uel ex recentiore ducto *G*. Et sane sunt non paucae ex lectionibus quae in *G* sic διττογραφούνται eiusmodi ut corruptam scrip-

turam interpretari uideantur, e. g. VI. 9 ^{al. hic al. ille} *et hec et illo*, VII. 4 ^{al. cyrenis} *tyrenis*

X. 8 ^{al. quoniam} *et quoniam* X. 13 ^{al. nec} *non* XII. 4 ^{al. salsum} *falsum* XII. 15 ^{al. muneri} *numeri* XIV. 15

^{al. optimo} *opimo* XIV. 16 ^{al. salse} *false* XXIII. 1 ^{al. seruus} *seruo* XXV. 3 ^{al. araneoso} *arācoroso*

XXXIV. 21 ^{al. sis quocūque tibi placet} *scis quēcūque tibi placent* XL. 8 ^{al. pena} *poema* XLII. 3

^{al. iocum} *locum* LV. 4 ^{al. in} *id circo* LV. 17 ^{al. pinnipesue} *primipesue* LXI. (120) *lotatio*

marg. ^{al. bonei} *al. locutio* LXI. (225) *bolnei* LXIII. 49 ^{miseriter} *miseritus* LXIV. 3

^{al. Phasidos} *Fascidicos* LXIV. 283 ^{al. corollis} *curulis* LXVI. 54 ^{arsinoes} *asineos*; modo ne

credas ipsum scribum *G* ea sic interpretatum, saltem pleraque; neque his lectionibus fidem omnino deneges, quasi interpretationis uicem semper impleant, aut eodem tempore omnes sint conscriptae. Nam

cum nonnullae earum etiam in *O* compareant, XII. 4 ^{al. salsum} *falsum G*, *falsum al' salsum O*, aliae in *O* solo, ut XXII. 15 *uel neque*

^{al. neque} *nec idem* quod uidetur ex male intellecto *nec idem* ortum, III. 9 *circum silens al. siliens*, LXVIII. (66) *Allius* marg. *Manllius*, LXVIII. (84) *Posset ut ab in nupto* fortasse ex *abrupto al. in nupto* conflatum; aliae in *B* (Bononiensi) aut solo aut cum *G*, uelut XXV. 2 *arācoroso al. araneoso BG*, XXVIII. 11 *parum al. pari BG*, XXX. 9

^{al. idem} *inde B*, XXXIII. 4 *uoratiore al. uolantiore BG*, C. 2 *Treronensum al. Veronensum B*, *Treronensum O*, *Veronensum G*, XXXIX. 19 *expolitor al. expolitor B*, *expolitor O*, *expolitor G*, pleraque autem sint eiusmodi ut quae in *G* coniunctae leguntur, earum alterutra in *O* et caeteris codicibus

sit, e. g. II. 13 ^{al. ligatam} *negatam* G, *negatam* O, *ligatam* plerique, IV. 27 ^{al. castorum} *castrum*
 G, *castrum* O, *castorum* B a m. pr., VII. 4 ^{al. cyrenis} *tyrenis* G, *tyrenis* O, *cirenis*
 La², IX. 4 ^{al. sanam} *uno animo suamque* G, *uno animo sanamque* O cum
 plerisque, *uno animo suamque* C, XII. 2 ^{al. loco} *ioco* G, *loco* O, *ioco* plerique,
 XII. 15 ^{al. muneris} *numeri* G, *numeri* A La¹O V, XXI. 6 ^{bis} *experibus* G, *ex-*
peribus BD, *experibus* plerique; XXIII. 1 ^{al. seruus} *seruo* G, *seruo* BO, *seruus*
 alii; XXV. 5 ⁱ *ostendet* G, *ostendet* DO, *ostendit* plerique; XXVIII. 14
^{nobis} *uobis* G, *nobis* BO, *uobis* CD; XXXI. 5 ^{al. credens} *crederis* G, *crederis* D,
^{al. pena} *credens* O et plerique; XL. 8 *poema* G, *poema* H, *pena* uel *poena*
 plerique; L. 13 *omnem* ^{al. carmina} *al. essem* BG; *omnem* D, *essem* plerique;
 LIII. 3 *crimina* G, *carmina* D, *crimina* plerique; LV. 26 ^{al. crude} *crede* G,
^{al. in} *crude* La², *crede* plerique; LV. 4 *id* G, *id* O, *in* plerique: ex hoc
 autem ipso conspectu intellegantur hae lectiones et G et O aetate
 plerumque anteire; necesse est uetustatis aliquantum habere uideantur.
 Atque ipse in editione anni 1867 idem quod nunc Behrensius censet
 opinatus fueram, has διττογραφίας in unico illo exemplari fuisse quod ad
 Veronam relatum est circa 1300: nunc ueri similis credo aut paucas
 tantum aut nullas ibi extitisse; sed cum codex ille, ut pote qui diu
 latuisset, aeuo ac situ, simul compendiis scripturae difficilior lectu
 iam factus esset, eos qui annis 1300–1350 hunc describerent,
 incertos quidnam ex obscurioribus litteris eliciendum esset, modo
 alterum illud quod uerum esse posse arbitrarentur, apposuisse, modo
 quod uerius iudicarent solum descripsisse; sic factum ut quo tempore
 O exaratus est, iam extarent duo saltem apographa quae dissimili
 modo Veronensis codicem repraesentarent; alterum sincerius, ut
 nondum omitteret XCII. 3, 4, semel scriberet LXVII. 21, LXVIII.
 16, pauca denique διττογραφούμενα haberet, dico codicem unde ductus
 est O; alterum recentius, iam omissis XCII. 3, 4, bis scriptis LXVII.
 21, LXVIII. 16, διττογραφία pluribus locis admissa longius a primo
 fonte remotum; dico codicem unde ductus est G. Neque ideo tamen
 colligas duplices scripturas quas in G manus prima intulerit omnes in
 apographo fuisse unde descriptus est; neque hoc definire ullo modo
 ausim, quibus modis ad eam διττογραφιών multitudinem peruentum sit

quae ut in *G* solo prope uniuersa nunc legitur, ita ex caeteris codicibus circa 1350 iam latius patuisse arguitur.

Errat enim Behrensium dum omnes Catulli codices qui noti sint praeter *O* ex *G* deriuatos opinatur ideo quod solus *O* XCII. 3, 4 seruarit, LXVII. 21, LXVIII. 16 semel scriptos exhibeat; caeteri omnes XCII. 3, 4 omiserint, LXVII. 21, LXVIII. 16, non in aliena tantum sed sua etiam sede habeant: denique ex lectionibus quae in *G* coniunctae reperiantur alterutra semper in caeteros codices peruaserit. Non enim hinc efficitur ex *G* reliquos codices, sed ex eodem apographo et reliquos codices et ipsum *G* profluxisse. Nam ne potuit quidem *G* fons esse reliquorum. Si enim esset, unde in hos uenerunt tot tam incorruptae lectiones quae in *G* nullae sunt? e.g. XV. 16 *nostrum G, nostrorum* plerique; LXIV. 301 *Pelea G, Palea* plerique; 309 *incinxerat G, intinxerat* plerique; 360 *lumina al. flumina G, flumina* ceteri; LXV. 14 *Baiulas G, Dauilas BLa¹ La²*, LXVI. 5 *sublimia G, sublamia B, sub Latmia* Catullus; LXVI. 45 *atque G, atque al. cumque B*; LXVI. 71 *Parce G et O, Pace* ceteri; LXVI. 83 *colitis G, petitis* Datanus, *queritis* plerique: LXVII. 35 *arnat*

al. conciliis

G, narrat ceteri; LXVII. 42 *cum conciliis G, cum aliis* Ven.; LXVIII. 3 *Naufragum G, Naufragium O* et plerique; LXVIII. 29 *tepefacit G,*

tepefactat

uenit

tepefacta La², tepefacit Ven; LXVIII. (144) *uenit G, uenitis* Ven.; LXIX. 8 *cui cum G, quicum B* et *a*, quem codicem inter sinceriores habeo; LXXII. 6 *multo ita me nec G, multo" me "ita nec* Colbertinus, *multo mei tamen es* Catullus; XCVI. 5 *dolor est G, dolore est ACHLa*; C. 2 *ueronensum G, treronensum al. ueronensum B, treronensum CLa¹*

al. exigitur

et *O*; C. 6 *est exigitur est G, est igitur B, est igitur est* quat-

al. mimi

tuor *exigitur* alii; CIII. 3 *mimi G, numi B, mimi* uel *minimi* uel *nimum* alii. Vel quid fecit ut quod in margine *G* scriptum est ad LXIV. 322 *Epythalamium thetidis et Pelei* id in *BLa¹* quos ex *G* derivatos censet Behrensium sincerius sic legatur *Epitalamion (Epitalamion B) tethidis (thetidis La¹) et Pelei*? Denique Datanum ex *G* ductum quis est tam delirus ut uel credat uel suspicetur? in quo uno tot sunt sincere uetustatis indicia ut quanquam non ante annum 1463 exaratus est, multis locis propius ad originem uideatur accedere quam *O* uel *G* uel qui his non multo posterior est, B.

Incidit hic quaestio, post inuentum illum unicum codicem omnes

ab eo transcripti fuerint, an serius in lucem alter prodierit, ex quo aliquot sed pauciora exempla deriuata sint. Codices, ut dixi, praeter Thuanaeum in duo genera diuiduntur; alterum G et eius similium quae maxima turba est, alterum D et eius similium Riccardiani et nostri codicis *a*. Itaque uidendum haec duo genera an aliquid habeant tam diuersum, ut ab uno fonte profluxisse nequeat. Habet igitur D haec aut sui propria, aut cum uno tantum alteroque communia.

1. Omittit XXXIX. 4, 5 *Renidet ille—mater*, XLII. 12 *Redde putida moecha codicillos*, LXII. 54, 55 *At si forte eadem est ulmo coniuncta marito Multi illam agricolae multi accolluere iuueni*, LXIV. 258 *Pars sese tortis serpentibus incingebant* (abest etiam a Riccardiano), LXIV. 362, 3 *Denique testis erit morti quoque reddita praeda Cum teres excelso coaceruatum aggere bustum*, LXIX totum, XCVIII. 2–5 *Id quod uerbosis—uis omnis perdere, Victi*¹.

2. Habet haec uestigia antiquioris scripturae. I. 1 *Qui=Quoi*, et sic II. 3, I. 10 *peremne*, VI. 10 *cassa=quassa*, VII. 4 *Lasarpiciferis*, et sic VIII. 1 *in aptire*, XXII. 14, XLIII. 8 *in faceto, in facetum*, XLIII. 8 *insapiens*, LXI. (120) *Fascennina*, X. 26 *Sarapim*, XVII. 6 *Salisubali*, XI. 23, LXIV. 303, LXXXIV. 11 *posquam*, XXII. 18 *omnis*, XXIII. 8 *conquoquitis*, XXXIX. 18 *minsit*, XLV. 24 *libidinisque*, XLVI. 4 *Liquantur*, L. 1, 8 *Lucini*, LXI. (127) *Talasio*, XXXV. 18 *incohata*, LXII. (60) *equo* (h. e. *aequom*) LXIII. 92 *tuo* (h. e. *tuos*), LXIV. 174 *in Creta*, 291 *aerea*, cf. LXVIII. (57), LXVIII. (51) *Anatunsia* (*Amathunsia*), (78) *eris*, (92, 3), *ei* (*hei*), (124), *uoltarium* (*uolturium*), LXXX. 3 *domum* (scriptum fuerat *domu*), XCV. 7 *amnales*. His adice errores qui antiquissimum codicem produnt, eundemque saepius confusis litteris et syllabis nunc per signa contractis, nunc inter se coalescentibus, nunc disiunctis obscuriorem. I. 2 *punice* (*pumice*), VIII. 6 *Ili* (*Ibi*), X. 20 *cito* (*octo*), XII. 1 *finestra* (*sinistra*), XIII. 8 *aranarum* (*araneorum*), XIV. 16 *non modo hoc* (*non non hoc*), XVI. 9 *pruria* (*pruriat*), XXII. 1 *Vale* (*Vare*), XXIII. 21 *atque labillis* (*ac lapillis*), XXV. 9 *tuis o ingunibus* (*tuis ab unguibus*), XXXV. 14 *dominam illo miselli* (*dominam ex eo misellae*), XL. 1 *inuide* (*Rauide*), XLIV. 4 *Sabini pignioris* (*Sabinum pignore*), LV. 12 *in uirosis* (*in*

¹ uu. 334–337 *Nulla domus tales unquam contexit amores—fusi*, non adieci, ut pote qui non a D solo, sed a multis codicibus absint; nec quod habet LXV. 9 *cum* habeant etiam alii, ut etiam ineptum uersum LXVIII. 47 *Omibus et triuiis uulgetur fabula passim*.

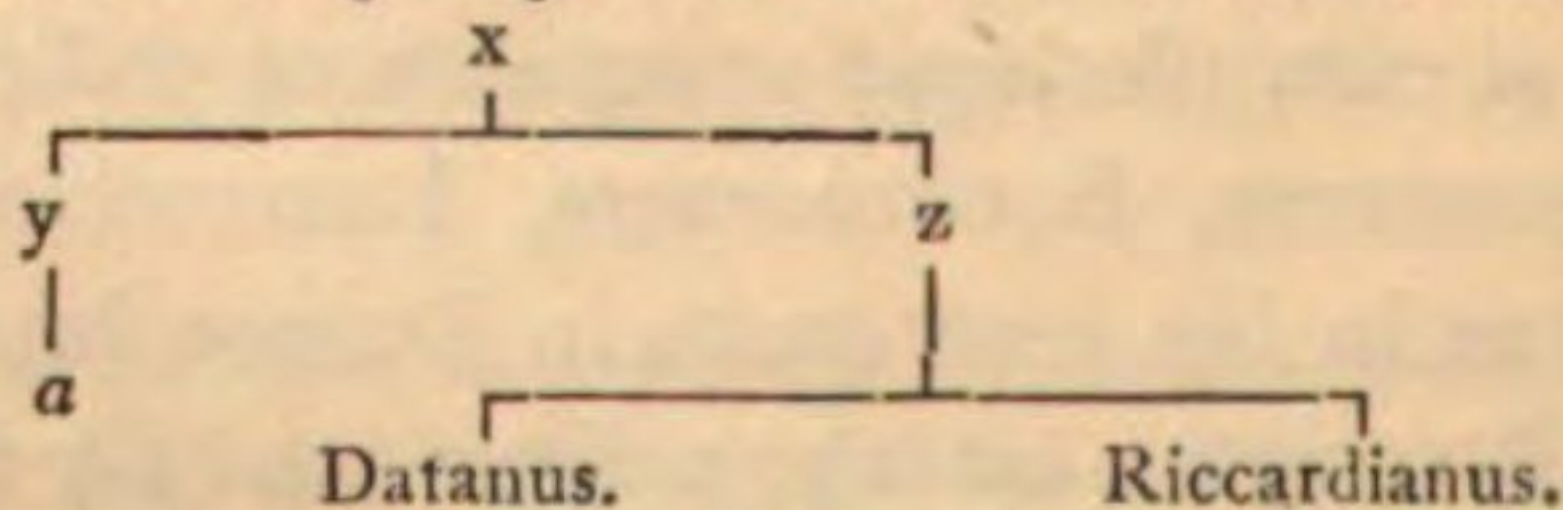
roseis), LVI. 7 *rigido meo* (*rigida mea*), LXI. 44 *dux bene* (*dux bonae*), (156) *amnuit* (*annuit*), (220) *Matrizans* (*Matre Laus*), LXII. 8 *pernicitor exilluere* (*perniciter exiluere*), 17 *alios* (*animos*), LXIII. 28 *tasiis* (*thiasus*), *trepitantibus* (*trepidantibus*), 75 *geminas ad aures deorum* (*geminas deorum ad aures*), 85 *adoram talis* (*ador' talis, adortans*), LXIV. 10 *pinee* (*pineae*), 26 *cum* (*cui*), 62 *flutuat* (*fluctuat*), 125 *clarissimas* h. e. *clarisunas* (*clarisonas*), 183 *unctos* (*uentos*), 204 *in uoto* (*in uicto*), 216 *indibius* (*in dubios*), 227 *duget*, 237 *aera* (*aetas*), 248 *in memore* (*inmemori*), 251 *Yacus* (*Iacchus*), 293 *Vestibuli* (*Vestibulum*), 301 *Pallada* (*Pelea*), 366 *omnia* (*copiam*), 380 *cares milles* (*caros mittet*), 394 *laetefero* (*letifero*), LXVI. 39 *cassi* (*cessi*), 40 *adiuntio* (*adiuro*), LXVIII. (58) *prosilta e lapide* (*prosilit e lapide*), (84) *et obrupto* (*ut abrupto*), (100) *Detinat* (*detinet*), (112) *Aldit* (*Audit*), LXXI. 4 *Morfice* (*Mirifice*), LXXII. 1 *Dicabis* (*Dicebas*), LXXVI. 12 *inuito desinas* (*inuitis desinis*), LXXXIII. 6 *Inuita* (*Irata*), XCV. 1 *Cine* (*Cinnae*), XCVII. 5 *Nam sine dentibus est hic: dentis hos sexquipedalis*; XCVII. 10 *petrino* (*pistrino*, h. e. *petrino*), CI. 9 *multa mea munera* (*multum manantia*).

3. Sunt etiam in Datano hae lectiones quae aut in nullo alio codice aut in paucis reperiuntur. VI. 8 *Sertisque* (*Sertis*), IX. 6 *Visamque* (*Visante*), X. 32 *paratum* (*pararim*), XII. 14 *Thessala* (*Saetaba*), XXX. 4 *improba* (*impia*), XLII. 6 *Prosequamur* (*Persequamur*), LXIV. 107 *Indomitum* (*Indomitus*), 123 *descendens* (*discedens*), 126 *ostendere* (*conscendere*), 163 *Purpureaque . . prosternens* (*Purpureaque . . consternens*), 187 *ostendunt* (*ostentant*), 188 *languescunt* (*languescent*), 279 *celestia* (*siluestria*), 308 *rubicunda* (*tuos*), 314 *librabat uertice* (*uersabat turbine*), 325 *lenta* (*laeta*), 343 *conferat* (*conferet*), 350 *in cinerem* (*in ciuium*), 369 *procurrens* (*succumbens*), 389 *prospexit* (*conspexit*), 391 *bacchantis* (*euantis*), LXV. 21 *oblitum* (*oblitae*), 24 *pudor* (*rubor*), LXVII. 17 *possim* (*possum*), 29 *narrem* (*narras*), LXVIII. 13 *Aspice* (*Accipe*), (64) *Leniter* (*Lenius*), (72) *in solea* (*solea*), (76) *conciliasset* (*pacificasset*), (102) *deos* (*focos*), XCVII. 3 *nihilo inmundior illo* (cett. plerique *nobisque inmundius illud*), CVII. 2 *animi* (*animo*), CVIII. 4 *excepta* (*exerta*).

Haec omnia si cum plerisque comparentur codicum alterius generis, dico Sangermanensem, Bononiensem, Laurentianum, Ambrosianum, antiquitatis minus in his esse quam in Datano intellegas. Atqui Sangermanensis (G) scriptus est 1375, Datanus (D) non ante 1463. Id tribus modis fieri potuit. Aut enim (1) errauit ut supra demonstraui

scriba libri Germanensis, dum unicum se exemplar quod extaret dicit transcripsisse, nec uerum codicem a Veronensi repertum transcripsit, sed aliquod eius exemplar; aut (2) si ab eodem illo unico codice profecti sunt et G et D, uel is unde D ductus est, exactius pressiusque codicis uestigiis inhaesit qui D exarauit quam qui G; hic enim errata corrigendo, coniungendo quae separata, disiungendo quae prae copulata erant, exemplo suo speciem dedit nouitatis a Datano alienae; aut (3) omnino origine diuersi sunt D, G. Et ab omissis quidem in D uersibus non multum colligitur: omnes enim praeter LXIV. 362, 3 propter repetitum aliquod uocabulum uidentur excidisse¹. Sed tamen illud notandum est duos ex locis omissis in D etiam in Riccardiano omissos esse, non item in ceteris. Nec uero diuersa ratio scribendi tantum ualet ut duplicem originem demonstret codicum D, G: potuit enim, ut dixi, idem liber dissimili modo transcribi. Sed haereo in uariis lectionibus. Confer quaeso haec, *Thessala Saetaba, improba impia, ostendere conscendere, prosternens consternens, celestia siluestria, rubicunda tuos, librabat uertice uersabat turbine, procurrens succumbens, bacchantis euantis, pudor rubor, Aspice Accipe, conciliasset pacificasset, deos focos, excepta exerta*. Quae si ab eodem fonte profectae sunt a quo G, miror nullum ex iis aut in margine G appositam aut medio uersui superscriptam, quales multae in G obuersantur, fuisse; miror ex tanta codicum multitudine (septuaginta fere numerantur) in duobus tantum Riccardiano et *a*, qui quidem adhuc innotuerint, horum quicquam occurrere. Interpolatas non credo; quamuis enim non absint quae eiusmodi uideantur, uniuersi tamen codicis ea est natura, quae maximam simplicitatem prae se ferat. Et quis putet interpolatorem *Saetaba* in *Thessala* mutaturum fuisse, cum *Saetabum* legatur etiam XXV. 7, aut *ostendere procurrens celestia* scripturum pro iis quae exhibent reliqui codices *conscendere succumbens siluestria*? At

¹ Etiam LXIX *Noli admirari—fugiunt* non absurde Boehmius suspicatus est propter confusum carminis LXX. 1 *Nulli se dicit* excidisse. Sed cum c. LXIX etiam in Riccardiano omissum sit, aut a Datano deriuatus est Riccardianus, aut, ut potius credo, ambo a communi fonte profluxerunt. Cf. LXIV. 258 qui uersus et ipse abest ab utroque. Sed et c. LXIX et LXIV. 258 leguntur in *a*. Vnde tale stemma efficitur.

ut ab origine Datanus uno saltem distet codice.

enim scriba Germanensis, homo accuratior, nihil errauit in describendo codice; errauit is qui D uel eum unde D ductus est descripsit. Largior pauca sic per errorem fieri potuisse e. g. *paratum Prosequamur Indomitum descendens ostendunt languescunt lenta conferat oblitum possim narrem Aspice*, quae omnia male intellectis litteris fortasse deliquit scriba Datani; recte enim uidentur G et plerique libri exhibere *pararim Persequamur Indomitus discedens ostendant languescunt laeta conferet oblita possum narras Accipe*. Sed nego hoc in cetera cadere; nec si accuratior fuit scriba Germanensis, non summam curam in eo posuisset, ut librum quem describebat exactius sequeretur. Atqui antiquitatem magis sapiunt lectiones Datani; unde, si ab eodem uno fonte ducti sunt D et G, D ex antiquiore G ex recentiore apographo descriptus est. Et sane sic factum esse indicio sunt uersus isti XCII. 3, 4 etiam in Datano omisi, LXVII. 21 et LXVIII. 18 bis etiam in Datano scripti. Nam hoc in ceteris codicibus omnibus excepto uno O factum est: nec quisquam id credet fieri potuisse, nisi et Datanus et hi omnes ab eodem fonte ducti essent. Itaque uix poterant hi ex Veronensis codice profluere, Datanus ab altero, qui saec. XV. emerit; quanquam et ipse sic in edit. 1867 credideram et non desunt quae hanc sententiam confirmare uideantur. ‘Namque et Matthaeus Palmerius in exemplo libri Catulliani quod sua ipsius manu a. 1428 scripsit, adnotauit anno 1425 primum repertum esse Catullum pessimeque acceptum in manus hominum uenisse (cf. Andr. Schotti obseruat. human II. 16. p. 53¹) et Raphael Volaterranus qui ab anno fere 1450 ad annum 1520 uixit, commentar. urban. libr. XIV. p. 325 ed. Basil. Frob. 1559 *hic Catulli inquit liber una cum Quintiliano repertus est aetate nostra laciniosus mendosusque*².’ Quibus quanquam non nimium tribuerim, haberent tamen unde confirmarentur, si alter codex, diuersus ab illo quem ante 1300 Veronensis inuenit, ineunte saeculo XV repertus esset. Neque enim Datanus solum, sed et

¹ Codex in membranis non contemnendae uetustatis A. MCCCC. XXVIII manu Matthaei Palmerii scriptus (qui et anno M CCCC XXV primum repertum esse Catullum, pessimeque acceptum in manus hominum uenisse adnotarat): quem mihi Ant. Couarrunias Iure cons. egregius Toleti utendum dedit, sic habebat: *Bonum factum: male o miselle passer.*

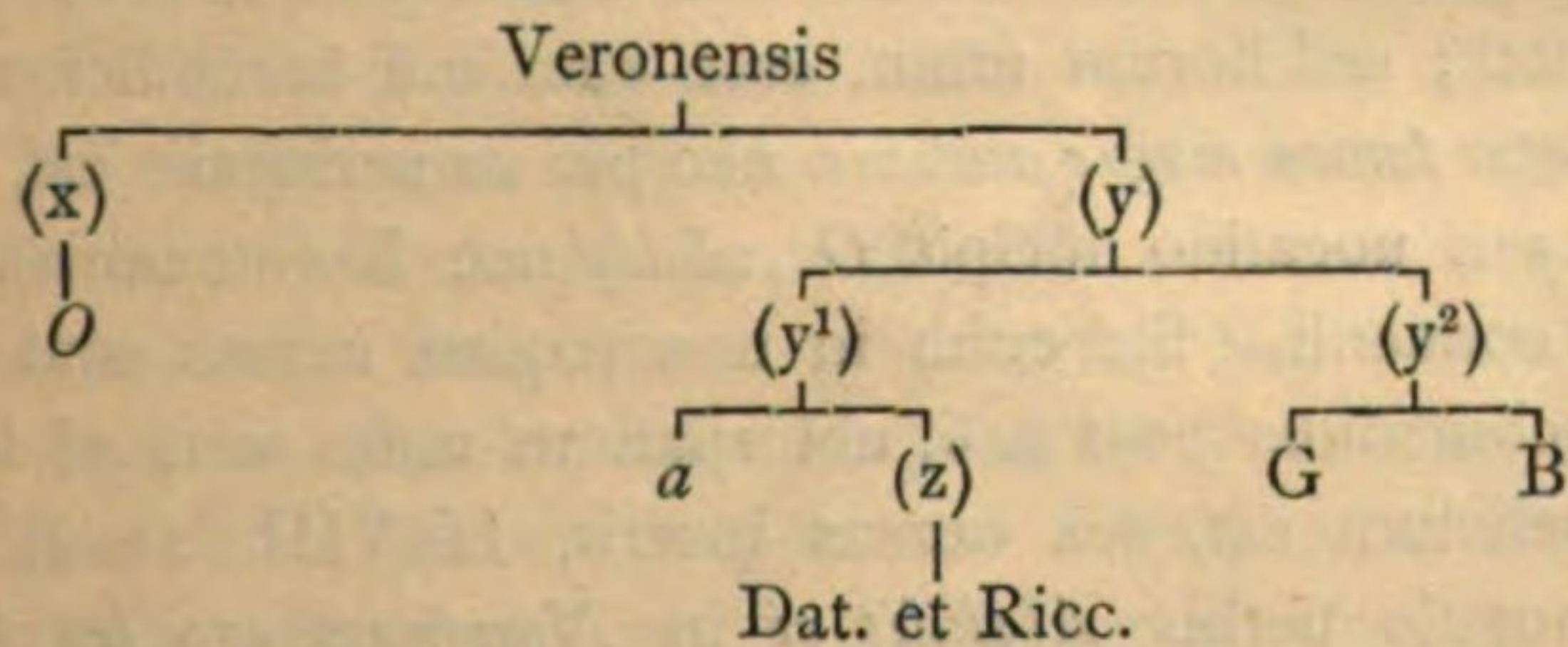
² Schwabius in adnot. p. v. ed. suae. Cf. uerba Auancii. ‘*Magno pignore contenderim hodie non inueniri ullum Catullianum codicem scriptum ante octuaginta annos hoc est ante Guarini aetatem, is enim ad patriam rediens Catullum diu multumque desideratum Italiae restituit, sed deprauatum.*’ Haec ad Matthaeum Gibertum Veronae Episcopum 1524-1543 scripsit Auancius; unde Guarinus is de quo dicit Baptista esse, non pater eius, colligitur a Schwabio (Philol. XXIV. 352-4).

Riccardianus et noster *a* qui artissime cum Datano conspirant, expressa habent antiquitatis signa a ceteris codicibus alienae. Id si quis perspicere uolet, comparet trium horum codicum lectiones cum lectionibus Cuiaciani, quem in hac editione signaui *P*. Qui cum anno 1467 scriptus sit ita multa habet a sincera uetustate abhorrentia ut interpolatis iam accensendus sit: de quo infra dicturi sumus. Et tamen eodem fere tempore exarati sunt tres isti *a* anno 1460, *D* anno 1473, *Ricc.* incertum quo anno. Vnde igitur factum est ut recentis speciem *P*, antiqui *D* a *Ricc.* praebeant? Credo quia propius ad fontem hi accedunt. Sed tamen cum uersus isti XCII. 3, 4 ab his tribus codicibus sicut a Germanensi et reliquis praeter *O* absint, relinquitur ut omnes ad eandem originem reuocentur; quod si uerum est, codex is unde hi tres originem ducunt a sinceriore apographo et antiquitatis plus retinente uenit, Germanensis ab eo quod multifariam iam immutatum ac correctum esset.

Illud nunquam satis adseuerandum duco, Datanum Riccardianum *a*, quoquo modo ad nos peruenerint, ea habere expressae sinceritatis signa quae non possint fictorum olere officinas. Qua in re exigendi sunt non singuli tantum uersus, sed uniuersi codicis considerata species, qualem uerborum habeat deprauationem, quibus titulis utatur, quo scribente exaratus, quo anno fuerit. Haec si talia fuerint qualia in his tribus reperiuntur, non equidem tanquam interpolatos reiciam, quia nonnulla insint quae uera uix possint esse; e.g. *Omnibus et triuiis uulgetur fabula passim* quem uersum intulisse creditur ad LXVIII. 47 Seneca Anconitanus¹, et *monumenta laboris* XCV. 9. Nam quae alia duo Behrensius arguit tanquam aperte conficta, uelim doceri quonam usus argumento tam confidenter ea explodat. Alterum allegat additum *Q.* praenomen in Datano, quod ex Plinio sumptum fuisse arbitretur. Sane *potuisse* hinc sumi ne ipse quidem negauerim: sed quod et in Plini bonis codicibus et in Catulli traditum sit (*Q.* enim habent Riccardianus et Colbertinus, ne quid de Cuiaciano dicam), *potuit* id, opinor, aliunde et in Catullum uenire et in Plinium: nec si ex Plinio uenit illud *Q.*, possum intellegere cur *Catuli* scripserit librarius Datani, non *Catulli*. Esto enim; sumpserit ex Plinio praenomen doctus aliquis (sic enim fingunt) saeculi XV: atqui si doctus fuit, nomen saltem poetae sic

¹ Is est Tommaso da Camerino notus praeceptor eius saeculi (Tiraboschi VI. 185): idemque fortasse de quo in epistula quadam sic loquitur Antonius Beccadellus (ed. Ven. p. 98) *De Seneca isto miror quod me consulas, quasi hominem non noris . . . Si sapias meque audis Cordubensem Senecam complectere, Mediolanensem abiice, qui ex Seneca praeter nomen nihil habet.*

erat scripturus ut metri legibus satis faceret: est enim inprimis iterator Catullus nominis sui, ut ex indice nostro apparebit. Alterum allegat uersiculum istum *Alloquar audiero nunquam tua loquentem?* Qui si suppositicius fuit, non uideo cur omissum fuerit quod inter *tua* et *loquentem* supplendum erat: neque is ego sum qui Lachmanni Hauptii-que iudicium in tali re non habeam maximi. Et tamen fuerit suppositicius; uerbum istud scriba omiserit, quia uarie traditum intellexerit; non ideo demonstrabit Behrensius falsum Datanum esse et nauci. Dicam quod sentio, licet refragantem habeam, ut uideo, Munronem: aut est Datanus uera antiquitate (annos enim hic non computo) antiquissimis non inpar: aut ego nihil me in hac re dispicere confiteor. Quare si in commentario p. 318 dixi uerum posse esse quod in solo *a* (qui codex artissimo uinculo cohaeret cum Datano et Ricc.) legatur LXVII. 34 *uice* pro *mee*, id etiam prae fractius nunc tuendum arbitror. Etenim is est *a* qui et specie sua et genere scribendi non solum sinceritatem, sed ut in Catulli libris singularem etiam sinceritatem prae se ferat: cui si recentior manus uno alteroue loco aliquid intulit, haec et manifesta sunt et neminem poterunt fallere. Sciat igitur qui Datanum impugnet, etiam *a*, etiam Riccardianum impugnare; quibus ex tribus libris si unus aliqui incorruptus sit, sunt etiam duo reliqui. Vt breui indicem quid cognationis inter hos antiquissimos codices esse rear, stemma hoc apposui.

Superest ut dicamus liber archetypus qualis fuerit. Eum Lachmannus in editione sua anni 1829, septuaginta sex paginarum faciebat, quarum singulae triginta uersus in se comprehenderent. Hoc ut efficeret, in carmine I unum uersum (post u. 9) et duos dimidios supplendos censebat, in c. II unum (post u. 10), in c. X unum (post u. 27), in c. LXI quattuor, unum post (90), duos post (106), priorem quidem a sede sua transpositum *Quem tamen magis audiens*, unum post (107), in c. LXV sex (post u. 8), in c. LXVIII unum (post u. 46), alios (post u. 141) quorum numerum ipse non dixit, sed

Hauptius facit triginta (Quaest. p. 41). Deinde LXIV. 334-337 non numerat, nec LXXVIII. 7-10 *Sed nunc id doleo — anus*, nec c. LXXXIV. 3, 4, nec XCII. 3, 4 cum hi uersus in margine codicis ad Veronam reducti scripti fuisse uideantur, unde LXIV. 334-6 XCII. 3, 4 in plerisque libris omissi, LXXXIV. 3, 4 in omnibus ex loco suo post u. 10 collocati sunt. Praeterea unam paginam 30 uersuum, c. LXXV et LXXVI continentem, ex loco suo in codicibus turbatam, sic transposuit ut carminum hic ordo euaderet; LXXIV. 6 quem uersum in fine paginae 67 statuit; LXXVII—LXXXVII. 4 = pp. 68, 69; LXXV, LXXVI = p. 70; LXXXVIII.

In hac descriptione paginarum non queror Lachmannum uersus contra fidem codicum inseruisse; nam multa excidisse apud omnes constat. Eam falsam tamen esse multa indicant, ut iam perspexerunt Froehnerus Bergkius Leutschius Boehmii alii. Vt singillatim omnia persequar, quis credat in c. I amissum quicquam esse? Nihil ad sententiam deest, una syllaba ad metrum; decem uersus in eo fuisse probat etiam Martialis imitator in epigrammate VII. 26 quod manifeste huc refertur, ipsum autem decem uersus habet. Mitto c. II in quo desiderari nonnulla docet loci sententia. Sed nihil in c. X. euenit huiusmodi, nec tanta fides tribuenda est uetusto isti codici, de quo loquitur Alexander Guarinus, ut sensu carminis non poscente, contra interpretes plerosque et ipsum Guarinum, lacunam in eo deprehendamus¹. In c. LXI tres uersus post u. (107) excidisse docent numeri; sed horum unum esse eum qui in codicibus u. (79) sequitur, *Quem tamen magis audiens*, nec per se uerisimile est, (strophæ enim melius a uocatiuo incipit *O cubile*) nec Lachmanniano ordini paginarum conuenit. Sic enim in una pagina uersus sunt 31. In c. LXV Lachmannus post u. 6, ubi spatium unius uersus² in multis codicibus relictum est, sex uersus inserit, LXVIII. 21-4, (93), et (92) sed mutatis uerbis *Abstulit ei in Nunquam ego te*. Quod si uerum est, quattuor uersus Catullus ter repetiit, nam LXVIII. 20, 22, 23, 24 iterantur etiam in eodem carmine (92), (94-6), ut bene de eo ipse dixerit Lachmannus 'quibus uersibus aliquis sit usus apto loco, eosdem inreuocatum iterare et pauperis ingenii est et nullius ingenii.' (Lucret. p. 61.) Post LXVIII. 46 cum nonnulla

¹ 'Post inquit puellæ fenestra sequitur in codice uetusto, quæ non lucem ut cetera sed obscuritatem potius præstat, ut in sequentibus patet' (fol. XI.^a) Quantum Alex. Guarino credendum sit ex comparatis locis, ubi de uetusto codice loquitur, facilius apparebit. Hos conguessit Schwabius in Indice Scholarum Dorpatensi anni 1865, pp. 12, 13.

² Eius qui in aliis sic legitur *Alloquar, audiero nunquam tua loquentem?*

exciderint, iure amissum uersum paginae adnumerat Lachmannus, quanquam, ut mihi uidetur, uersus non minus tres desiderantur. Eiusdem carminis inter (141), (142) non pauca intercidisse recte sensit. Sed hic quoque non respondent numeri paginarum. Nam cum uersum (141) secundum faciat paginae 66, hic autem uersus hexameter sit, necesse est aut sequentis paginae uersus secundus et ipse hexameter sit, aut impar fiat numerus uersuum. Atqui pentameter est. Non igitur 30 uersus habuit pagina 66¹. Postremo ut ad transposita carmina LXXV, LXXVI ueniamus, potuit id quidem fieri, si scriba cum in fine paginae 67, uel potius, ut Lachmanniani numeri cogunt, 68 scripsisset ultimum uersum carminis LXXIV, duabus proximis paginis 68, 69 (69, 70) neglectis h. e. folio uno carmina LXXVII—LXXXVII. 4 continente ad paginam 70 (71) transiisset, qua perscripta ad omissas paginas reuersus fuerit. Sed bene animaduertit Boehmius scribam toto folio perscripto, non dimidio tantum h. e. triginta tantum uersibus, sic facilius ad prius folium rediturum fuisse. De singulis haec satis sunt; illud in uniuersum contra Lachmannianum archetypon addi potest, quod titulorum qui carminibus praefixi sunt nullam rationem habet. Atqui titulos uidimus in principali Veronensis fuisse codice.

Aliam sententiam protulit Bergkius quam Boehmius et nuperrime Westphalius amplexi sunt, sed uterque ex aliqua parte mutatam. Omnes enim carminum LXXIV—LXXXVIII hunc faciunt ordinem. LXXIV LXXX—LXXXVII LXXV—LXXIX LXXXVIII, ut paginae ubi scripta sunt LXXX—LXXXVII errore quodam transpositae fuerint. Vterque titulos addit etiam ubi non iam reperiuntur, quo totus uersuum numerus ex 98 fit 110. Sed Bergkius incertum relinquit paginae singulae 26 an 27 uersus habuerint, cum tituli in imis paginis facile potuerint excidere. Westphalius titulos ibi nusquam numerat, ceteris numeratis paginas sic distribuit.

Fol. a¹ LXVIII. 153 Huc addent diui—LXXI. 2 Aut si quam merito.

a² LXXI. 3 Aemulus iste tuus—LXXIV. 6 Nunc patrum, uerbum non faciet patruus.

b¹ LXXX. 1 Quid dicam Gelli—LXXXIII. 6 Irata est, hoc est.

b² LXXXIV. 1 Chommoda dicebat—LXXXVII. 4 Quanta in amore tuo.

¹ Boehmius Quaest. p. 8.

c¹ LXXV. 1 Nunc est mens deducta—LXXVI. 22 Expulit ex omni.

c² LXXVI. 23 Non iam illud quaero—LXXIX. 4 Si tria naturorum.

d¹ LXXXVIII. 1 Quid facit is, Gelli—XCI. 4 Aut posse a turpi.

d² XCI. 5 Sed neque quod matrem—XCV. 10 At populus tumido.

Itaque unaquaeque pagina uersuum est 27.

Boehmius titulos ibi tantum numerat, ubi in nostris codicibus inveniuntur.

p. 1. LXXX, LXXXI, LXXXII, LXXXIII. 1-5 = 23 uersus.

2. LXXXIII. 6, LXXXIV. 1-2, 5-12, LXXXV, LXXXVI, LXXXVII = 23 uersus.

3. LXXV, LXXVI. 1-19 = 23 uersus.

4. LXXVI. 20-26, LXXVII, LXXVIII, LXXIX = 23 uersus.

Haec Bergkii Boehmii Westphalii ratio quanquam inde commendatur quod consequentia facit carmina de Gellio duo LXXIV LXXX, duo de incesto LXXIX LXXXVIII hoc Gellii cum matre ac sorore, illud Lesbii cum Lesbia, quae nunc in codicibus separata leguntur, ideo mihi non ex omni parte uera uidetur quod nec in reliqua parte libri Catulliani quicquam expedit, nec in his ipsis carminibus praeter carminum LXXXVII—LXXV disiunctionem. Non enim ita ostenditur quomodo LXXXIV. 3, 4 *Et tum mirifice—Cum quantum poterat* ex loco suo moti nunc post LXXXIV. 10 stent in codicibus, nec quomodo uersus *Sed nunc id doleo—fama loquetur anus* in locum alienum post LXXVIII. 6 inlati fuerint, nec quomodo XCV. 4 exciderit. Et ut concedam titulos in ima pagina casu nonnunquam omissos fuisse, consulto ibi semper praetermissos non crediderim.

Restat opinio Froehneri, existumantis 32 uersus in utraque pagina archetypi fuisse, hos autem scriptos duabus columnis uersuum senum denum. Etiam illud primus perspexit, titulos numerandos esse. Haec uera esse et credo et demonstrare me posse arbitror. Dixi initio Prolegomenon (p. 1) in Thuanaeo codice extare uestigia unde colligeretur c. LXII ex paginis uel columnis descriptum fuisse 16 uersuum, idemque confirmari codicibus Datano ac Sangermanensi, ubi carminis LXII aliqui uersus eisdem fere de causis omissi atque illi

alii in Thuanæo uiderentur. Quod patet etiam latius. Nam ante LXIV. 355 *Troiugenum infesto prosternens corpora ferro* unus uersus intercidit, ut et ex metri lege apparet et sententia; hunc si sextum decimum facimus paginae, quae secuntur autem in paginas 16 uersuum pariter distribuimus, uersus ille post 386 interpolatus *Languidior tenera cui pendens sicala beta* primus fit paginae, quo facile ex loco suo transferri potuit, mox LXV. 8 *Ereptum nostris obterit ex oculis* quintusdecimus est alius paginae, locum sexti decimi obtinet *Alloquar audiero nunquam tua loquentem*, siue mutilus is est siue supposititius, uersus enim uersus facilius in hac sede periturus erat. Itaque habemus causam cur duo uersus exciderint, tertius ex loco suo tralatus fuerit, si Catulli archetypon ad hunc numerum 16 reuocamus. Quod etiam manifestius elucet in c. LXI. Ibi enim post u. 49 *Caelitum O hymenaeae hymen* sequitur in plerisque codicibus *Compararier ausit*, qui post 16 uersus iterum in sua sede positus est. Hoc ita euenisse credo.

Scriptum fuerat carmen¹ duabus columnis uersuum senum denum hoc modo:

COL. I.	COL. II.	
49 Caelitum o Hymenaeae Hymen	Te uolente quis huic deo	65
	Compararier ausit	66
50 O Hymen Hymenaeae	Nulla quit sine te domus	67

Cum igitur *Compararier ausit* casu aliquo non ἐκ παραλλήλου uersibus 65 et 67 sed a sinistra magis staret, scriba interpositum utrique columnae inseruit.

Haec si uere disputata sunt, archetypon redintegrare sic poterimus. Sumpsimus LXIV. 355 primum fuisse paginae; prioris igitur primus fuit u. 340 *Qui persaepe uago uictor certamine cursus*. Hinc ad initium usque carminis uersus hoc ordine se excipiunt.

PAGINAE IMAE PRIORES.

339 Hostibus haud tergo
323 O decus eximium

PAGINAE SVMMAE POSTERIORES.

340 Qui persaepe uago
324 Emathiae tutamen opis²

¹ Poemata columnis binis scripta fuisse docent non pauci codices; sic scriptus est codex Mertonensis tragoediarum Senecae Saec. XIV, sic ipse Thuanæus, sic, sed tantummodo in locis ubi breuiores uersus sunt, codex antiquissimus Prudentii, Saec. VII, uel VIII, seruatus in bibliotheca Bodleiana, sic Boetii carmina in libro *de Consolatione Philosophiae*.

² Inclusi uu. 334-337 quanquam a multis exemplis absunt. Vt enim ueri simile sit eos aliquo tempore in margine adscriptos fuisse, habuisse eos archetypon in contextu ex tota dinumeratione mihi persuasum est.

PAGINAE IMAE PRIORES.

307	His corpus tremulum
291	Flammati Phaethontis
275	Purpureaque procul
259	Pars obscura cauis
243	Cum primum inflati
227	Carbasus obscurata
211	Sospitem Erechtheum
195	Huc huc aduentate
179	Discernens ponti
163	Purpureae tuum
147	Sed simul ac cupidae
131	Frigidulos udo
115	Tecti frustraretur
99	Quantos illa tulit
83	Funera Cecropiae
67	Ipsius ante pedes
51	Heroum mira uirtutes
35	Deseritur Scyros
19	Tum Thetidis Peleus
3	Phasidos ad fluctus

PAGINAE SVMMAE POSTERIORES.

308	Candida purpurea
292	Haec circum sedes
276	Sic tum uestibuli
260	Orgia quae frustra
244	Praecipitem sese
228	Quod tibi si sancti
212	Namque ferunt olim
196	Quas ego uae miserae
180	An patris auxilium
164	Sed quid ego ignaris
148	Dicta nihil metuere
132	Siccine me patriis
116	Sed quid ego a prima
100	Quanto saepe magis
84	Atque ita naue leui
68	Set neque tum mitrae
52	Namque fluentisono
36	Crannonisque domos
20	Tum Thetis humanos
4	Cum lecti iuuenes.

Pergimus ad Attin, adiecto titulo c. LXIV qui unius uersus instar habet.

PAGINAE IMAE PRIORES.

81	Age caede terga cauda
65	Mihi ianuae frequentes
49	Patriam allocuta maesta est
33	Veluti iuuenca uitans
17	Et corpus euirastis
1	Super alta uectus Attis

PAGINAE SVMMAE POSTERIORES.

82	Face cuncta mugienti
66	Mihi floridis corollis
50	Patria O mei creatrix
34	Rapidae ducem secuntur
18	Hilarate aere citatis
2	Phrygium ut nemus citato

Deinde ad carmen nuptiale, quod ex uersibus 76 constare facimus. Ad-
dendus est titulus carminis LXIII.

PAGINAE IMAE PRIORES.

62 (53)	Hanc nulli agricolae
---------	----------------------

PAGINAE SVMMAE POSTERIORES.

63 (54)	At si forte eadem est
---------	-----------------------

PAGINAE IMAE PRIORES.

- 46 (37) Quid tum si carpunt
 30 Quid datur a diuis
 14 Nec mirum penitus

PAGINAE SVMMAE POSTERIORES.

- 47 (38) Hymen o Hymenaeae
 31 Hymen o hymenaeae
 15 Nos alio mentes

Deinde ad Epithalamium quod facio 240 uersuum. Addendus est titulus c. LXII.

PAGINAE IMAE PRIORES.

- 239 (227) Munere assidue ualentem
 223 (211) Porrigens teneras manus
 207 (195) Iam uenis. Bona te Venus
 191 (179) Vos bonae senibus uiris
 175 (168) Io Hymen Hymenaeae
 159 (152) Io Hymen Hymenaeae io
 143 (136) Abstineret sed abstine
 127 (120) Fascennina locutio
 111 (107) O cubile quod omnibus
 95 (91) *Prodeas noua nupta*
 79 () * * * * *
 63 Commodi capere, at potest
 47 Est petendus amantibus
 31 Ac domum dominam uoca
 15 Pineam quate tedam!

PAGINAE SUMMAE POSTERIORES.

- 240 (228) Exercete iuuentam
 224 (212) Dulce rideat ad patrem
 208 (196) Iuuerit, quoniam palam
 192 (180) Cognitae bene feminae
 176 (169) Illi non minus ac tibi
 160 (153) Io Hymen Hymenaeae
 144 (137) Io Hymen Hymenaeae
 128 (121) Nec nuces pueris neget
 112 () * * * * *
 96 (92) Prodeas noua nupta si
 80 () * * * * *
 64 Te uolente, quis huic deo
 48 Quem colent homines magis
 32 Coniugis cupidam noui
 16 Namque Iunia Mallio
 Epithalamium Iuniae et Malii

Tum carminum LV—LX haec est dinumeratio.

PAGINAE IMAE PRIORES.

- LX. 5 Contemptam haberes
 LVIII. 1 Caeli Lesbia nostra
 LVI. 4 Res est ridicula
 LV. 21 Quos iunctos Cameri
 5 Te in templo summi

PAGINAE SVMMAE POSTERIORES.

- LVIII. 2 Illa Lesbia, quam
 LVI. 5 Deprendi modo pupulum
 LV. 22 Defessus tamen
 6 In Magni simul

Exinde retro, ut ita dicam, numerare uetat c. LIV cuius quot uersus perierint incertum. Ab alio igitur loco ingrediendum est. Post c. XXXIV. 2 uersus excidit *Dianam pueri integri*; hunc si primum facimus paginae, XXXIX. 4, 5 et XLII. 12 qui in Datano codice omissi sunt ad summam paginam feruntur, ubi facile excidere potuerunt. Itaque horum carminum haec est dinumeratio.

PAGINAE IMAE PRIORES.

XXXIV.	18	Metiens iter annuum
XXXV.	9	Euntem reuocet
XXXVI.	6	Electissima pessimi
XXXVII.	1	Salax taberna
	17	Tu praeter omnes
XXXIX.	3	Subsellium cum orator
	19	Dentem atque russam
XLI.	4	Decoctoris amica
XLII.	11	Moecha putida redde
XLIII.	2	Nec bello pede
XLIV.	9	Dum sumptuosas
XLV.	3	Ni te perдите amo
	19	Nunc ab auspicio
XLVI.	8	Iam laeti studio
XLVIII.	4	Nec mi unquam uidear
L.	5	Ludebat numero
	21	Est uehemens dea
LI.	15	Otium et reges prius
LIV.	3	Subtile et leue peditum

PAGINAE SUMMAE POSTERIORES.

XXXIV.	3	<i>Dianam pueri integri</i>
	19	Rustica agricolae bonis
XXXV.	10	Ambas iniciens
XXXVI.	7	Scripta tardipedi
XXXVII.	2	A pilleatis
	18	Cuniculosae Celtiberiae
XXXIX.	4	Renidet ille, si ad pii
	20	Ut quo iste uester
XLI.	5	Propinqui quibus
XLII.	12	Redde putida moecha
XLIII.	3	Nec longis digitis
XLIV.	10	Nam Sestianus
XLIV.	4	Omnes sum assidue
	20	Mutuis animis
XLVI.	9	O dulces comitum
XLVIII.	5	Non si densior
L.	6	Reddens mutua
		Ad Lesbiam
LI.	16	Perdidit urbes
LIV.	4	* * * *

Vidimus paginae ultimum uersum fuisse LV. 5 *Te in templo summi*. Inter hunc uersum et LIV. 3 quo alia pagina finita est, uersus sunt octo et unus titulus carminis LV. His si LV. 5 qui sextus decimus est paginae addideris, decem efficiuntur. Atqui sedecim requirimus. Sex igitur uersus perierunt carminis LIV. Quae si probari posse uidentur a XXXIV. 3 retro numerandum est ad priora.

PAGINAE IMAE PRIORES.

XXXIV. 2 Puellae et pueri integri

PAGINAE SUMMAE POSTERIORES.

XXXIV. 3 Dianam pueri integri

PAGINAE IMAE PRIORES.

XXXII.	7	Sed domi maneas
XXXI.	6	Liquisse campos
	*	*
	*	*
	*	*

PAGINAE SUMMAE POSTERIORES.

XXXII.	8	Nouem continuas
XXXI.	7	O quid solutis est
XXX.	6 (4)	Nec facta impia

Ante XXX. 4 lacuna est. Nam ante uersum 4 *Nec facta impia* praecessisse *nec* uel *non* uidetur; carmen autem cum κατὰ δύο scriptum sit non minus duos uersus excidisse iudico; alioquin turbaretur ratio numerorum. Duo igitur carmini XXX adnumerandi sunt.

PAGINAE IMAE PRIORES.

XXIX.	14	Ducenties comesset
XXVIII.	14	At uobis mala multa
XXVII.	6	Vini perniciēs
XXV.	10	Ne laneum latusculum
XXIV.	5	Isti qui neque
XXIII.	17	Mucusque et mala
XXIII.	1	Furei, cui neque
XXII.	7	Noui umbilici
XXI.	5	Nec clam nam simul es
XVII.	16	Asseruanda nigerrimis
		[Titulus c. XVII]
XV.	19	Percurrent raphanique
XV.	3	Vt si quicquam animo

PAGINAE SUMMAE POSTERIORES.

XXIX.	15	Quid est alit
XXVIII.	15	Dent, obprobria
XXVII.	7	Migrate. Hic merus
XXV.	11	Inusta turpiter
XXIV.	6	Quam sic te sineres
XXIII.	18	Hanc ad munditiem
XXIII.	2	Nec cimex nec araneus
XXII.	8	Directa plumbo
XXI.	6	Haerens ad latus
XVII.	17	Ludere hanc sinit
XVII.	1	O colonia quae cupis
		Ad Aurelium et Furium
XV.	4	Quod castum expeteres

Versus XIV^b fragmentum sunt amissi carminis, quod quantum fuerit coniectura tantum est. Sed si carmina I—XIV numeramus, additis titulis, et uno uersu post II. 10, paginae sic ordinantur; sumimus primae paginae primum uersum fuisse hunc uel huiusmodi titulum *Catulli Veronensis liber incipit ad Cornelium*.

PAGINAE IMAE PRIORES.

II.	4	Et acris
III.	5	Quem plus illa oculis
IV.	2	Ait fuisse nauium
	18	Et inde tot
V.	6	Nox est perpetua
VI.	8	Sertisque ac Syrio

PAGINAE SUMMAE POSTERIORES.

II.	5	Cum desiderio
III.	6	Nam mellitus erat
IV.	3	Neque ullius natantis
	19	Herum tulisse
V.	7	Da mi basia mille
VI.	9	Puluinusque peraeque

PAGINAE IMAE PRIORES.		PAGINAE SVMMAE POSTERIORES.	
VII.	6 Et Batti ueteris	VII.	7 Aut quam sidera
VIII.	9 Nunc iam illa non uult	VIII.	10 Nec quae fugit sectare
IX.	5 Venisti. O mihi	IX.	6 Visam te incolumem
X.	9 Respondi id quod erat	X.	10 Nec praetoribus esse
	25 Quaeso, inquit, mihi		26 Istos commoda
XI.	6 Seu Sacas sagittiferosque	XI.	7 Siue quae septem
	22 Qui illius culpa		23 Vltimi flos
XII.	13 Verum est mnemosinum	XII.	14 Nam sudaria
XIII.	11 Nam unguentum dabo	XIII.	12 Donarunt Veneres
XIV.	12 Di magni horribilem	XIV.	13 Quem tu scilicet

Sequitur ut sextus decimus uersus paginae sit ille qui post XIV^b. 3 *Non horrebitis admouere nobis* scriptus est. Vidimus autem XV. 3 paginam clausisse; his tribus uersibus si additur titulus, supersunt ad paginam complendam duodecim; itaque post XIV^b 3 amissi sunt uersus $12 + 1 = 13$.

Redintegrauimus archetypon a c. I usque ad c. LXIV. 355. Pergamus ad reliqua.

PAGINAE IMAE PRIORES.		PAGINAE SVMMAE POSTERIORES.	
LXIV.	355 * * * * *		355 ^b Troiugenum infesto
	370 Proiciet truncum		371 Currite ducentes
	386 Caelicolae nondum		387 Saepe pater diuum
	402 Liber ut innuptae		403 Ignaro mater
LXV.	9 Alloquar audiero		10 Nunquam ego te uita
LXVI.	1 Omnia qui magni	LXVI.	2 Qui stellarum ortus
	17 Vbertim thalami		18 Non ita me diui
	33 Atque ibi me cunctis		34 Non sine taurino
	49 Et qui principio		50 Institit ac ferri
	65 Virginis et saeui		66 Lumina Callisto
	81 Tradite nudantes		82 Quin iucunda
LXVII.	2 Salue teque bona	LXVII.	3 Ianua quam Balbo
	18 Nos uolumus; nobis		19 Primum igitur uirgo
	34 Brixia Veronae		35 Sed de Postumio
LXVIII.	1 Quod mihi fortuna	LXVIII.	2 Conscriptum hoc
	17 Multa satis lusi		18 Quae dulcem curis
	33 Nam quod scriptorum		34 Hoc fit quod Romae
	49 () * * * *		50 (48) Notescatque magis
	65 (63) Hic uelut in nigro		66 (64) Lenius aspirans

PAGINAE IMAE PRIORES.

81 (74)	Quam ieiuna pium
97 (95)	Omnia tecum una
113 (111)	Quod quondam caesis
129 (127)	Oscula mordenti
145 ()	* * * *
161 ()	* * * *
177 (157)	Et qui principio
LXX.	1 Nulli se dicit mulier
LXXII.	5 Nunc te cognoui
LXXIV.	5 Quod uoluit fecit

PAGINAE SUMMAE POSTERIORES.

82 (80)	Docta est amisso
98 (96)	Quae tuus in uita
114 (112)	Audit falsiparens
130 (128)	Quanquam praecipue
149 ()	* * * *
162 (142)	Ingratum tremuli
178 (158)	A quo sunt primo
LXX.	2 Quam mihi non si se
LXXII.	6 Multo mei tamen es
LXXIV.	6 Nunc patrum, uerbum

In hac dinumeratione notandum est (1) *Comae Beronices* (c. LXVI) titulum non praefixum esse (2) tres uersus post LXVIII. 46, octodecim autem post 141 supplendos esse.

(1.) Titulum abesse a *Coma Beronices* non idcirco arbitror, quod nullus extat in codicibus; nam id casu potuit euenire, quemadmodum titulum non habet c. LXVII, neque ex carminibus post LXXII ullum praeter LXXVII LXXX LXXXIX XCIII C CI: sed est pars epistolae ad Ortalum, a quo non magis separandum erat quam a c. LXVIII. 1-40 uersus qui secuntur, quanquam scripti diuerso tempore. Idem fortasse cadit in c. III *Lugete O Veneres Cupidinesque*, cum de eodem passere scriptum sit de quo c. II.

(2.) Post LXVIII. 46 excidit certe impar numerus uersuum; nam et 46 et qui eum sequitur pentametri sunt. Plerique unum tantum censeant desiderari, ego tres, cum aliter nimis abrupta fiat oratio, nec aequis ponderibus librentur duae partes, nam *Non possum—anus* sex uersus sunt, qui secuntur quattuor; tum melius sic stant numeri paginarum. Nam u. 46 tertius decimus est paginae; si igitur unus tantum uersus amissus esset, (h. e. quartus decimus) erasum esset spatium quod nec in summa staret nec in ima pagina; contra meo iudicio ueri similis est erasos fuisse post tertium decimum ceteros qui eius paginae erant, h. e. tres; post quos sequeretur in summa proxima pagina *Notescatque magis mortuus atque magis*. Vt ad u. (141) progrediar, sumimus hunc quartum decimum fuisse paginae. Supererant igitur ad supplendam eam duo uersus. Sed cum iure Hauptius dixerit inter (141) et (142) multa desiderari, in quibus Catullus digressionem more suo fecerit, non duos tantum uersus credo sed totam etiam paginam excidisse; itaque supplendi sunt 16 + 2 uel octodecim.

Quod post LXXIV archetypon effingere non conatus sum, id propter turbatum carminum ordinem feci. Nam (1) quattuor uersus qui in codicibus post LXXVIII. 6 leguntur *Sed nunc id doleo—fama loquetur anus* ut nullo modo cum LXXVIII possunt cohaerere, ita quo pertineant incertum est: quanquam Scaligerum secutus in fine carminis LXXVII stetisse arbitratus sum. (2) LXXXIV. 3, 4 in codicibus post LXXXIV. 10 leguntur (3) LXXXVII *Nulla potest mulier tantum se dicere amatam Vere, quantum a me Lesbia amata mea es. Nulla fides nullo fuit unquam foedere tanta, Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est*, nec per se integrum potest esse, et plerisque post Scaligerum cum LXXV coniungendum uidetur. Quod quanquam ueri simile non iam habeo,—nam uerum esse in LXXV. 1 *Huc est mens deducta*, non quod habent Cuiacianus et *d Nunc est mens adducta (abducta d)*, demonstrant loci quos in Commentario attuli—tamen tetrastichon illud *Nulla potest—reperta mea est* fragmenti, non solidi carminis uicem habere nullus dubito.

Archetypo tribuimus numerum suum 16 siue simplicem, siue per binas columnas duplicatum. Mox pro 16 liber alterne per 16 et 17 scriptus est; nam inter LXIV. 386 post quem uersum codices habent *Languidior tenera cui pendens sricula beta* et LXVII. 21 ubi uere scriptus est, uersus sunt 161 et duo tituli. His adice duos uersus h. e. LXVII. 21 bis repetitum; efficitur summa 165 h. e. quinque paginae uersuum 33, decem autem 16 et 17 alternantium. Idem sequitur ex iterato LXVIII. 16; iteratus est enim interuallo 33 uersuum; et ex uersibus illis *Non custos—quaeritando*, qui si titulos adicias eodem interuallo absunt a *Tanto te in fastu* ubi uere scribendi erant.

Hanc numerationem credo in eo fuisse codice, unde Thuanæus ab altera parte, ab altera Veronensis profluxerunt. Hos enim non ab ipso ductos fuisse archetypo docent in omnibus amissi uersus post LXII. 32. Qui quamuis potuerint in archetypo eradi et hanc ob causam nec in Thuanæum nec Veronensem uenerint, non satis sic explicatur caeterorum uersuum in similibus locis amissio. Nam, ut dixi, exciderunt in Thuanæo 30, 62, in Veronensi 14. Atqui uersus 62 non cadit in imam nec summam paginam nisi non numeratis uersibus qui post 32 exciderunt. Non igitur ab ipso archetypo descriptus est nec Thuanæus nec is unde ceteri prouenerunt codices. Idem tamen certissima uestigia prae se ferunt numeri 16. Aut igitur ab archetypo tralatus fuit hic numerus ad eum codicem unde orti sunt T et caeteri; aut archetypon per 16, codex de quo loquimur

per 16 et 17 numeratus est. Versus LXII. 14 septimus decimus fuerat paginae; u. 30 sextus decimus proximae; u. 47 septimus decimus tertiae; u. 62 quintus decimus, 63 sextus decimus quartae, ut facile illinc elabi potuerint. Hi numeri 16, 17 fuerintne in codice qui ineunte saeculo XIV Veronam reductus est nescitur; certe *a* per 17, Germanensis per 33 descriptus est. Sed iam erasi erant multi uersus, multi tituli. Titulos autem non, ut Schwabius, puto aevo quod dicunt medio, sed primis post Christum natum saeculis scriptos fuisse. Sermonem enim prae se ferunt non impurum nec illiteratum, sed qualis solet esse Scholiastarum. Non absimiles tituli sunt carminum Ausonii; siquidem Catulli carmini XXXV praefixum est *Ad Caecilium iubet libellum loqui*, Ausonii Epigr. XXXIV *Ad libellum suum quid potius uelit tineas uel cariem*. In quibusdam uestigia sunt antiquitatis, ut in c. L cui praepositum est in Datano *Ad Lucinium*, et c. LXIII cuius titulus est *De Berecinthia et Atti*. Ipsum illud quod in principio libri stat *Catulli Veronensis liber incipit ad Cornelium* antiquum habeo; Catullus enim a Plinio Ausonio Macrobio Nonio Prisciano Veronensis appellatus est. Inscitiam de qua dixit Schwabius aut nullam esse arbitror aut aliis adsignandam quam iis qui titulos primi addiderunt. Certe non inscite scriptum est ante XXIX *Ad Romulum Catamitum*, *Catamitus* enim quaedam e Saturis Varronis appellata est. Sed non nego sinceritatem titulorum erroribus scribarum uitiata esse; unde et titulus c. III *Fletus Passeris Lesbiae* ad c. II tralatus est, et *ad Ortalem* scriptum pro *ad Ortalum* et, quod omnium ineptissimum, ex uerbis De Volusi cacata *carta* relictum est *De Lusiacata*. Archetypo titulos abfuisse Schwabius inde conicit quod carmini LXII in Thuanaeo praefixum est *Epithalamium Catulli*, in ceteris *Hexametrum carmen nuptiale*. Sed cum Anthologiam scriberet is qui Thuanaeum exarauit, nomen autem Catulli uellet poemati praefigere quod unum operi suo inserebat, idemque nollet *Hexametrum Carmen Nuptiale Catulli* ut longius dicere, non inepte scripsit id quod habet Thuanaeus *Epithalamium Catulli*¹. Iam ut nihil obstat quominus in archetypo fuerint tituli, ita, titulis adiectis, melius se habet archetypon. Non tamen aliis praefixi sunt, aberant ab aliis, cuius rei nulla potest esse ratio; sed uetustate erasi sunt complures, praecipue in ultima parte carminum². Duo moti sunt ex

¹ Etiam in editione rarissima quae reuera omnium princeps habenda est, a me autem in notis 'edit. Paris. Saec. XV' uocitatur, *Epithalamium* carmini LXII pro titulo praefixum est.

² Titulis carent III. X. XIV^b. XVI. XVII. XXIV. XXXIII. XXXVIII. XLI—XLVIII.

loco cui praefigendi erant, titulus c. XXXIX *Ad Egnatium*, qui ante uersum septimum decimum scriptus est carminis XXXVII, et titulus c. XCIII *Ad Caesarem* qui ante XCII positus est. Quod in libro toties, si uera ratiocinamur, exscripto nemo mirabitur accidisse.

Superest ut de ipsis codicibus dicam quos in hac editione exhibui.

1. T. Thuanæus, in Bibl. Paris. 8071, qui in Anthologia Latinorum carminum¹ habet c. LXII Catulli. A Duebnero creditus est saeculo nono exeunte uel ineunte decimo scriptus fuisse. Est membranaceus, binis columnis 37 uersuum. Hunc ipse inspexi, inspexerunt etiam meo rogatu C. D. Cobham, Scholaris Collegii Vniuersitatis apud Oxonienses, et Gulielmus G. Markheim, Scholaris eiusdem Collegii. Huic acceptum refero specimen folii, Catulli carminis 1-22 continentis, quod huic operi praefixum est.

2. G. Sangermanensis, Bibl. Paris. 14137, Membranaceus, forma quaternaria minore. Habet folia 36, ex quibus 35 septuaginta paginas efficiunt 33 uersuum, praeter septuagesimam in qua sunt 34. In folio 36 subscripta haec sunt. *Explicit Catulli Veronensis libellus.*

Versus Domini Beneuenuti de Campexanis de Vicencia de resurrectione Catulli poetae Veronensis. Ad patriam—erat. *Tu lector quicumque ad cuius manus hic libellus obuenerit, scriptori da ueniam, si tibi corruptus uidebitur. Quoniam a corruptissimo exemplari transcripsit, non enim quodpiam aliud extabat unde possz libelli huius hre copiam exemplandi et ut ex ipso salebroso aliquid tantum suggeret (suggereret) decreuit potius tamen corruptum habere quam omnino carere. sperans adhuc ab aliquo alio fortuite emergente hunc posse corrigere. ualebis si ei imprecatus non fueris.*

1375² m̄β octobr. 19°. qñ casignorius³ laborabat in extremis
Lesbia damnose bibens interpretatur.

LIII. LVII. LVIII. LX. LXVI. LXVII. LXX. LXXI. LXXIII—LXXVI. LXXVIII. LXXIX. LXXXI—LXXXVIII. XC—XCII. XCIV—XCIX. CII—CXVI.

¹ Carmina hoc ordine se excipiunt. Iuuenalis Sat. III. 317 et sqq. IV. V. XIII—XVI. Hexametri de die Iudicii, Persii Sat. III. 66-72, Iuuenalis Sat. X—XII. VIII. IX. VII. VI., Epitaphium, Opuscula B. Eugenii, Episcopi Toletani, Martialis Epigrammata Epithalamium Catulli, Peruigilium Veneris, Poematia uaria, in iis Pentadii, Floridi, Luxorii multa, Ennodii et Damasi quaedam, Excerpta ex Senecae Tragoediis, uersus Eucheriae poetriae, Ouidii Halieutica, Sidonii Epigramma, Gratii Cynegeticon 1-159, poematia aliquot Christiana. Liber in fine mutilus est. Olim fuit Thuani.

² Sic Rossbachius Schwabius Behrensus; olim cum C. D. Cobham 1379 legeram: Paulus Meyer 1374 uidit.

³ Hic alter ex filiis fuit Mastini della Scala, tenuitque principatum Veronae mortuo fratre Cane Grandi II, annis 1359-1375.

Codex uarias lectiones multas habet, partim supra scriptas, partim in margine, plerasque, ut mihi cum Woelfflino et Duebnero uidetur, non solum eodem tempore, sed eadem manu exaratas. Dixi de antiquitate eius in Prolegomenon paginis xxi sqq.; quibus haec addo. Praepositiones casibus saepe cohaerent, ut *oratione minantium* pro *orationem in Antium, ate agremio inquiete atte* (ad te) *ignata* (in gnata) *proprietate* (pro pietate) *inquam quam* (in quemquam); et, quod mireris, *in* haud raro, nonnunquam *post e pro* ubi primae syllabae adiectiuorum uel aduerbiorum sunt ideoque sequentibus syllabis coniungendae, separatae leguntur, ut *uere gelidos in domitus pro telo in tacta in fuso in distinctis in firmis in aurata post illa in mundius in sapiens pro uer egelidos indomitus protelo iniacta infuso indistinctis infirmis inaurata postilla inmundius insapiens* cf. *at petenti* pro *atpetenti et futura* pro *ec futula in ambulatioque* pro *inambulatioque*. Codicem ipse diligenter excussi, quosdam locos etiam bis; alia, quae dubia reliqueram, postea relegerunt pro me C. D. Cobham et G. G. Markheim.

3. O. Canonicianus 30, nunc in Bibliotheca Bodleiana apud Oxonienses, exeunti saec. XIV adsignatus ab Henrico O. Coxe, uiro peritissimo codicum. Membranaceus est, scriptus 74 paginis 31 uersuum, nisi quod pagina uicesima octaua 26 tantum habet, relicto spatio quinque uersuum, ante *Collis O belliconiei*. Vltimae paginae in calce scriptum est *Finito libro referamus gracia Christo*. Titulos non habet, sed interualla tantum titulorum; ad hoc pictas literas magnas in initio carminum hasce, I Qui, II Passer, XXXI Pene, LXV Etsi, LXVIII Quo, LXIX Noli, LXXII Dicebas, LXXVII Ruffe, LXXX Quid, LXXXIX Tellius. Etiam ante IV VI VIII pingenda fuerat magna litera; cuius rei documento est relictum ante duos primos uersus spatium; unde factum est ut in his carminibus prima litera uersus tertii ceterorumque usque ad finem a sinistra magis scriberetur. Plerumque mire consentit cum Sangermanensi, e. g. *Littus* ut XI. 3, *Verum istius populi* LXVII. 12, in utroque legitur, ubi ceteri codices habent *Litus ubi, Verum isti* uel *istis*. Habet haec sibi propria. Omittit XXVI. 2, LXIV. 330, 379-382, LXVII. 21 *Languidior tenera cui pendens sacula beta*, LXVIII. 16 *Iocundum cum aetas florida uer ageret*, qui duo uersus in ceteris codicibus bis leguntur, prior in loco suo et post LXIV. 386, alter in loco suo et post LXVIII. 49, in O semel tantum et in sede quam dixi aliena. Habet uersus 3, 4 carminis XCII *Quo signo? quia sunt totidem mea. Deprecor illam Assidue, uerum dispeream nisi amo*, qui absunt etiam a G, Lachmanno autem ab Italis ex Gellio (N. A. VI. 16)

in Catullum inducti uidentur. Prima pagina praefixam habet incertum quo scriptam tempore hanc notam *✓* uersibus I. 8 *Quare tibi habe quicquid hoc libelli*, II. 7 *Et solaciolum sui doloris*, 11 *Tam gratum est mihi quam ferunt puelle*, III. 1 *lugete o ueneres cupidinesque*, 13 *At uobis male sit male tenebre*; praeterea notulas quasdam ad I. 4 *Intelligo de uirgilio et per tres cartas intelligo tres eius libros* $\hat{v}_3$ *bucholica. Georgica & Eneyda*, I. 9 *Intelligo de palade uel de musa* $\bar{i}$ *gnāli* (generali) *quae diu permanet ceu immortalis*, II. 1 *Completo prohemio opus suum inchoat quod uario metrorum genere prosequitur materia tamen fere omnis est comica ut inferius demonstratur*. Viderat hunc codicem amicus Santenii, eumque pro Santenio excusserat. Etiam nunc supersunt in codice cartae, quibus haec testatur, additque se ad Santenium nihil misisse. Hunc codicem aut antiquissimum habeo omnium qui nunc supersunt aut uno Germanensi inferiorem.

4. *D.* Datanus, (Diez. B. Sant. 37) olim Caroli Dati, mox N. Heinsii, postremo Santenii, cuius cum apparatu reliquo Catulliano postquam anno 1800 H. F. Diezii factus est, inter opes Diezianas in Bibliothecam Regiam Berolinensem peruenit¹. 'Est cartaceus forma octonaria. Continet folia LXII, quorum pars longe maxima uersus uicenos singulos habet. Catullo praeposita est in foliis I—VI^r Ouidii quae fertur Epistula Sapphus (heroid. XV) in folio LXII nihil scriptum praeter ultimum libri Catulliani uersum et subscriptionem, unde datanum anno 1463 exaratum esse scimus, imaginem scripturae lithographi arte expressam (sed qua caute utendum est) edidit G. Froehnerus philol. XIII. 569. datani manus prima quid scripserit saepius difficillime dignosci potest, cum correctores tres minimum fuerunt, sed ubique singulis sua tribuere nec licet nec prodest: multa eradendo mutando superscribendo pristinam scripturam mirum quantum obscurauerint².' Librum summa cura scrutatus est Lachmannus, et post eum Froehnerus et Schwabius.

L. Sic dictus a Laurentio Santenio. Cartaceus est forma octonaria Saec. XV. Folia habet 50; singulae paginae uersuum plerumque sunt 25. Foliis 1—111 scripta est elegia 136 uersuum, incertum quo auctore; folio IV^r Catulli liber incipit. Adscriptae sunt uariae lectiones, quarum 'alias ipse scriba cum exararet addidit, alias dubitari potest utrum idem sed alio tempore atque calamo et atramento diuerso usus, an alius scriba illi aetate fere aequalis adiecerit³.' Hunc cum Datano in editione sua totos exhibuit Lachmannus; collatus est etiam a Schwabio.

¹ Schwabius p. x.

² Ibid. p. x.

³ Ibid. p. xi.

C. Colbertinus in Bibl. Paris. 8234, membranaceus forma quaternaria saec. XV. Folia habet 83; 1-38 continent Tibulli carmina, 38-83 Catullum. Folii 38 in sinistra pagina incipit Q. VALERI. CATVLLI VERONENS. AD CORNEL. NEPOTEM. LIBER CARM. I usque ad *diu ligatam*. Folia 39-60 constant paginis 27 uersuum, quae secuntur 28. Collatus est pro me accuratissime a C. D. Cobham.

A. Ambrosianus, in Bibl. Ambrosiana Mediolani M. 38. Cartaceus, foliis 53, quorum paginae singulae 22 uersus habent. Vidit eum Olgiacus anno 1603, ut testatus est ipse uel alius quispiam. Hunc ipse contuli; quaedam, de quibus incertior fueram, misit ad me, Philippi Pusey rogatu, A. Ceriani, praepositus bibliothecae.

Hi tres codices (LCA) artissimo uinculo societatis inter se coniunguntur. Sed priorum (LC) tantum ante me editae sunt collationes; Heysius enim qui Ambrosianum uiderat, nihil ex eo uulgauit. Non de hoc dicit Vossius pp. 215, 329, 284, sed de I. 67 ut Ceriano uidetur, cuius haec uerba sunt. 'Ex lectionibus Vossii (edit. Londin. 1684) ad Carm. 64. 194 *postportat*, ad Carm. 99. 10 *Tanquam committe spurca salua guttae*, codex Mediolanensis eius uetustissimus est I. 67, qui unus sic legit ex Ambrosianis in utroque loco, nisi quod in primo loco diuidit *post portat*, et in 2º *Tamq3*. Verum Carm. LXVIII (Vossii p. 284) legit quidem uersum exemplaris Mediolanensis ut a Vossio affertur, sed non habet in margine *Seneca suppleuit*, quam notam habet minio exaratam eadem manu ac textus, non caractere maiusculo, codex Ambrosianus H. 46, qui tamen non *in triuiis* sed *ex triuiis* legit, et in lectionibus duabus supra allatis discordat a codice I. 67; ita ut hunc omnino arbitrer esse codicem a Vossio dictum Mediolanensem, et hunc uirum unum cum altero codice confudisse in loco ad Carm. 68.'

B. Bononiensis, 94 Bibliothecae Monasterii quod anno 1863 S. Saluatoris fuit Bononiae. Membranaceus est, habet Catullum unum foliis 53 uersuum 25. Prima pagina leguntur XXXIV. 15-XXXV. 14 *Tu potens triuia et noto es—Dindymi dominam ex eo miselle* altera XXXV. 15-XXXVI. 7 *Ignes interiorum edunt medullam—tardipedi*, quo uocabulo clausa est necdum finita pagina: tertia prooemium Ciceronis libri De Officiis *Quamquam te, Marce fili—Quamobrem magnopere te ortal, mi Cicero, ut non solum orationes meas sed hos etiam*: quarta quaedam Latine scripta, sed ita ut non omnino legere poterim. *Iste Catullus est Francisci Barbari Veneti patricii quo a. c. v. Ianino coradino suo donatus est, cum eo prius Ianinus ab hones-*

tissimo ac clarissimo patri Donato archiepiscopo Cretensum donatus fuisset. Quinta incipit Epigramma *Ad patriam uenio*, dein Catulli Carm. I. Initio libri legitur distichon quo Hermolai Barbari codex fuisse dicitur; in ultimo autem folio epigramma hendecasyllabum 24, cui subscriptum est nomen *Herm. Barbari*. Post c. CXVI. 8 habet *Catulli Veronensis liber finit*; dein *Epitaphium Iulli Caesaris de puero in amne summerso*. ‘Thrax puer astricto glacie dum ludit in ‘Hebro’ κ.τ.λ. (Burm. Anthol. Lat. T. II. p. 62) tum *epitaphium Cinii equitis Romani*.

*O patriae rector Cato pectore, uiribus Hector
Heu decus antiquum uir Cinnei palma Quiritum
Ortus Roma tui locus est papia sepulchri.*

tum *Finiui anno II¹ Pontificatus Iohannis XXIII. VIII. kt Aprilis. Riualti. hieronimus Donatus patricius.* Codex est inter antiquissimos, (scriptus est enim anno 1411) sed multas passus correctiones. Et sunt non pauci loci ubi primam lectionem nullo modo licuit discernere. Has tamen plerumque dignoscere eo erat facilius, quod inter Bononiensem et Laurentianum 1 ac Vaticanum maxima est consensio. Nam in omnibus ut etiam in Parisino 8233 et Phillippensi peruersus est ordo carminum XXIV—LXII, quae sic se excipiunt XXIV. 10 *Nec seruum tamen ille habet neque arcam*, XLIV. 21 *Qui tunc uocat me cum malum librum legit* usque ad LXII. 66 *Hymen O Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae*, XXV. 1 *Cinaede Talle mollior cuniculi capillo*, LXIII. 1, nisi quod Bononiensis et Phillippensis ponunt XLIV. 21 post XXIV. 2, non post XXIV. 10. Illud etiam proprium est Bononiensis quod c. XXXIV. 15—XXXV. 14 bis habet scriptum, in loco suo et, ut dixi, in pagina prima. Contuli ipse Bononiae.

La¹. Laurentianus 1 in Laurentiana Bibliotheca Florentiae Plut. 33. Cod. 13. Membranaceus est, scriptus 41 foliis 29 uersuum. Post Catullum habet Persii Satiras. Nonnullas rasuras accepit, sed in uniuersum proxime accedit ad Bononiensem; quo tamen recentior est. Contuli ipse Florentiae.

V. Vaticanus 1630, ‘Saec. XV ineuntis, Cartaceus in forma max. ‘Continet octo Plauti Comoedias (Amphritruonem, Asinariam, Aululariam, Captiuos, Curculionem, Casinam, Cistellariam, Epidicum,) et ‘Catulli librum, ab una omnia manu scripta. Titulos non nisi tres ‘habet in prima pagina. In reliquis carminibus ubi quidem titulum ‘ceteri codices habent, una linea uacua relictā et prima primi uersus ‘litera omissa, secunda forma maiuscula scripta est. Singulae paginae

¹ h. e. secundo.

‘31 uersibus spatium praebent lineis ductis. Nonnulla correxit serior ‘manus siue in textu suppleta siue appicta in margine.’ Haec F. Vmpfenbachius, qui codicem pro me Romae excussit.

Phillippensis in Bibliotheca Thomae Phillipps 9591, cartaceus, continet Catullum ac Tibullum. Exaratus est anno 1453 ut ex subscriptione apparet in Tibulli fine addita *Tibulli poetae liber explicit III° Idus sextilis M^oCCCC^oLIII^o Coneglani mei Francisci Crobati Veneti.* Ex eodem fonte cum Bononiensi fluxit; cum quo etiam in minimis consentit, e.g. *lacusteolae* pro *lacteolae* LV. (17.) Ipse contuli in domo Thomae Phillipps, Cheltoniae.

H. Hamburgensis, cod. Philolog. Scrin. L. 139, membranaceus forma octonaria, saec. XV. Folia habet 164. Folium in quo scripti sunt Tibulli l. 1. 1-45 perit; exinde 1-38 habent Tibullum, 39-117 Propertium, 118-163 Catullum, 164 Epigramma *Ad patriam uenio.* Singulae paginae fere semper 25 uersuum sunt. Collatus est a Schwabio, et pro me ab Hamburgensi.

La². Plut. 33 Codex 12 Bibl. Laurentianae. Membranaceus scriptus foliis 49, uersuum 24. Post Catullum sequitur Tibullus. Cuius in fine scriptum est *Gherardus Iohannis del Ciriagio ciuis Florentinus scripsit pro Iohanne Cosme de Medicis optimo ciue Florentino de anno MCCCCLVII de mense Iulii.* Idem scribe Memmianum (Paris. 8233) exarauit anno 1465. Nonnulla, sed pauca, habet a plerisque codicibus discrepantia. Contuli ipse Florentiae. Hic est ille quem in edit. sua Lachmannus citat Laurentianum.

Ven. Venetus in Bibliotheca S. Marci, cartaceus n. 107, class. XII, cod. LXXX. Continet Catullum unum. Paginas habet 42 uersuum 28, nonnullas ex loco suo motas. Plerumque consentit cum Sangermanensi. Sed poenitet me quod nimis cursim tractato codice, nonnisi excerpta quaedam ex eo reportarim.

Vic. In bibliotheca publica Vicentiae. Membranaceus est paginis 50 uersuum 24. Continet Tibullum Propertium Catullum. Initio libri scriptum est *In hoc codice continentur Tibulus Catulus propercius quos ego Marcus Antonius Mauroceno transcribi curavi dum Patauii essem MCCCCLX.* Interpolationes insunt non paucae. Hunc codicem falso dixit Blumius in bibliotheca librorum manuscriptorum Italiae p. 234 scriptum anno 1360. Ipse sed parcius excerpti. Praeter hos in Museo Britannico sex sunt codices digni qui exhibeantur, qui omnes minusculis literis a me denotantur.

a. Add. Mss. 11,915, Membranaceus forma quaternaria minima; folia habet 69; singulae paginae 17 sunt uersuum. In fine scriptum est

‘*Scriptus completusque per me ιερωνιμον δε Χρεσπανο notarium taruisinum peccatorem et indignum famulum ιω Χρι. 1460.*’ Ex eodem codice ductus est ac Datanus, ad quem proxime accedit. Hunc codicem maximi habeo; certissima enim prae se fert signa sinceritatis, praecipue formam literarum maiorum, et corruptiones ex antiquo exemplari ductas, numerum denique uersuum qui in utraque pagina scripti sunt, quem ad archetypi numerum proxime accedere existumo. Taruisinus ille quisquis fuit, ex codice fortasse descripsit qui in Heluetia uel in regione circa Carnicas Alpes repertus est a quo Taruisium (*Treviso*) non longe abest. Nam ut dixi Datanus et *a* non iniuria ad aliud exemplar uidentur referri posse ac Germanensis et plerique codices. Hunc codicem *a* denuo pro me excussit accuratissime Ingram Bywater.

b. Add. Mss. 12,005, cartaceus, forma oblonga productione. Foliis 1-111 Martialis Epigrammata scripta sunt, 111^b-129 Catulli Epigrammata et poemata uaria. Desunt primae primi cuiusque uocabuli literae. Abruptus est in uersu 400 carminis LXIV *lugere*.

c. Add. Mss. 11,674. Membranaceus, Tibullum et Catullum continet. Codex est non multi pretii.

d. Burneianus 133. Membranaceus, scriptus paginis 144 uersuum 20. Est ubi mire consentit cum Cuiaciano.

h. Harleianus 2574. Cartaceus forma octonaria crassiore. Habet folia 214; singulae paginae plerumque 30 uersus comprehendunt. Scriptus est nitidissime, manu Italica tenui ac rotundiore. Ff. 1-34 Tibullus, 34^b-102^b Propertius, 103-141^b Catullus, ceteris Epigrammata et poemata uaria, Italorum praecipue saec. XV, scripta sunt.

*h*². Harleianus 4094 cartaceus forma octonaria minore, foliis 139, uersuum 27. F. 1 scripta est Epistula Lent. Procli de Iesu Christo; ff. 1^b-26 Epistulae uariorum ad Guarinum; f. 27 orationes diuersorum cum carminibus nonnullis; ff. 31-81 Inuectivum Poggii in Laur. Vallam cum eiusdem epistulis quibusdam; 82-92 Catulli Carmina nonnulla (LXI, LXII, II, X, V-IX, XI-XVII. 14). Ex antiquo libro ductus mihi uidetur.

His libris nunc addo Cuiacianum. Nam qui liber ad me anno 1874 allatus est ab Arturo Palmerio, socio Collegii Trinitatis apud Dublinenses, hunc, postquam ab eo edoctus mire cum Cuiaciano consentire intellexi, aut ipsum Scaligeri codicem esse existumo aut ei tanta similitudine coniunctum quantam inter duos codices nusquam alias repperi. Nam et aetate et lectionibus conuenit. Scaliger enim in commentario Catulli p. 3 ed. 1577 haec dicit. *In manuscripto*

eruditissimi viri Iacobi Cuiacii non Caius sed Quintus praenomen exaratum est Porro liber ille quo usi sumus cuiusque iam mentionem fecimus longe alios huius poetae manuscriptos bonitate superare mihi videtur. XXIX. 8 Ego quum Valentiae Cavarum (Valence) hunc locum scriptae lectionis perpenderem, succurrit posse legi. Aut albulus columbus aut Adoneus. Itaque nondum me eius coniecturae poenitet. Idem in Commentario Prop. 1. 20. 12 haec dicit Nos olim Valentiae Cavarum ubi scripti libri fecit nobis copiam Iurisprudentiae antistes Iac. Cuiacius, emendavimus ah Dryasin. Et ad Prop. p. 168. In uno manuscripto, cuius copiam nobis fecit clarissimus Iac. Cuiacius, Titulus idem conceptus est, item et in antiquis editionibus, hoc uno excepto quod Nautae alterum cognomen illi attribuunt. Ita enim scribitur: Sex. Aureli Properti Nautae monobiblos ad Cynthiam. Idem ad Tib. p. 111 de Tibulli codice haec dicit. Huius poetae ea omnia quotquot in Italia extant, exemplaria, recentiora sunt, quam ut inter vetustos libros censerī debeant. quin correctorum audacia multa perabsurda illis admista sunt. Eiusmodi unum vidimus. cuius copiam nobis fecit Iuris consultissimus Iacobus Cuiacius. Sed et meliora quaedam in eo, quam alii in suis, inuenimus. Neque puto meliorem librum eo hodie extare: nam quaedam etiam vetustatis retinet vestigia, quum paulo ante ineuntem typographicam artem scriptus sit; et nondum correctorum audacia ita licenter in bonis auctoribus peruagaretur. Hinc colligitur Scaliger a Cuiacio accepisse Catullum Propertium Tibullum manu scriptos; eodemne in uolumine an seorsim ipse non dicit, sed coniunctos fuisse et hinc arguerim quod Catullum et Propertium una legit Valentiae Cavarum, et id ipsum declarant Scaligerana prima s.u. Lingua¹. Iam si eodem tempore scriptus fuit Catullus quo Tibullus, recentissimus codex fuit, quod egregie congruit cum nostro; annum enim hic notatum habet 1467. Sed et cetera simillima sunt. Est enim codex hic noster siue potius Henrici² Alani (is enim emit commodauitque A. Palmerio) membranaeus. Continet Propertium Tibullum Catullum Carmen ad Theotimum

¹ Nullus est in veterum librorum collatione Iosepho Scaligero expeditior ac promptior, ut in codice Catulli Tibulli Propertii manuscripto illique a Domino Cuiacio misso observavi, quem intra duos aut tres ad summum dies cum suis contulit. Hoc autem exemplar descriptum erat anno Domini 1469 Nemausique a Dom. Cuiacio iuentum est. His non nimis insistendum esse apparet; nam nec Scaligerum duobus uel tribus ad summum diebus codicem contulisse, nec ipsum codicem Nemausi (Nismes) inuentum, hoc indicio fretus asseuerarim; neque in eo haereo quod Scaligeri codex anno 1469 scriptus dicitur, noster 1467 prae se fert. Sed haec omnia quasi ἐν τύπῳ uera habeo; uide quae de hac re disputaui in Hermathena III.

² Idem scripsit emendationes in Liuium et Frontonem.

Effugit (sic) *mi animus, credo ut solet ad Theotimum Priapia*. In fronte Propertii scriptum est *Sexti Aurelii Propertii nautae monobilos Ad Cinthiam Liber primus incipit feliciter*: in calce *Sexti Aurelii propertii nautae monobilos ad Cinthiam foeliciter explicat per me pacificum Maximum de Asculo in Sapia ueteri Perusiae*. Anno 1467 6 die *Februarii*. Tibulli carminibus praefixa est *Vita et forma Tibulli* quam habet Lachmanni editio 1829 cum epigrammate *Te quoque Virgilio—regia bella pede*; in calce Tibulli *Finis tibulli per me pacificum Maximum Irinaeum Asculanum*. Catulli in fronte est *Q. Valerii Catulli poetae Veronensis ad Cornelium Nepotem liber incipit Feliciter* Tum hextichon *Ad patriam—papyrus erat* quale in Scaligeri commentario Catulli p. 3 legitur¹: dein *ad Cornelium Nepotem* et c. I—XXIV. 10, XLIV. 21, XLV—LXII. 66, XXV. I—XLIV. 21 qui uersus iterum scriptus est sed mutato *tunc* in *nunc*, dein *de Athine furore percito* et LXIII. Cetera carmina solitum ordinem secuntur.

Habet Alani codex quod habuisse Cuiacianum testatur Scaliger LXXV. 1 *Nunc est mens adducta*, non ut plerique codices *Huc est mens deducta*; habet et *Quinti Valerii Catulli*, quod ab eodem de Cuiaciano traditur. Neque haec tantum utriusque sunt communia; sed omnes fere loci quorum lectiones Scaliger tanquam notabiliores ex suo libro uel ex ueteri scriptura commemorauit, miram exhibent cum hoc codice consensionem. Ex his praecipui sunt VIII. 15 *Scelesta rere*, XXV. 7 *cyrographosque Thinos*, Scal. *cyrographosque Thynos*, XLV. 15 *uno*, LXIII. *de Athine furore percito*, Scal. *de Attine furore percito*, LXIII. 80 *Mea libera nimis qui*, LXIV. 18 *Iam crurum tenuis*, LXIV. 273 *Procedunt leni resonant plangore cachinni*, LXIV. 322 *Carminis perflabat*, LXV. 14 *Prothei pro Itylei*, LXVI. 59 *Aut Ariadneis*, LXVII. 17 *Quid possit*, LXVIII. 20 *Abscidit*, LXVIII. 47 *Muscosi repetat uada remigiis Acherontis*, qui uersus siue Marulli siue Pontani siue Guarini siue alius est in nullo legitur codicum quos in editione mea exhibui, neque a Santenio in specimine commemoratur ex suis; LXVIII. 79 *Deficeret in ora libri*; LXXVI. 11 *Quin tu animo affirmans atque instructoque reducis*, LXXVII. 3 *mei perures*, LXXIX. 1 *Caelius*. Haec satis sunt ad demonstrandum id quod dixi; satius tamen duxi omnes locos perscribere ubi Cuiaciani scripturam Scaliger diserte proposuit: utitur autem uerbis 'liber' uel 'noster liber.'

IV. 23 *a mare nouissime*

IX. 4 *Fratresque unanimes suamque matrem*

¹ Distat a Lachmanni editione epigrammatis his. 1 *redeo longis a finibus* 4 *cursum*
5 *Quo licet renocate* 6 *Quouis*.

- XVII. 19 *Superata*
- XXIX. 15 *ait*
20 *Hunc Galliae timet tellus et Britanniae*
- XXXVI. 19 *Pleni thuris*
- XXXVII. 13 *bella parata*
- XLI. 1 *A mean*
- XLIII. 1 *Salve nec nimio*
- LV. 3 *Te campo quaesiuius minore*
Cod. Alani *in minore*
9 *Ah uel te sic ipse flagitabam*
Camerium mihi pessimae puellae
13 *Sed te iam ferre Herculei labos est*
14 *Tanto te in fastu negas amice*
- LXI. 108 *lecti*
169 *Illi non minus ac tibi*
Pectore uritur intimo
Flamma sed penite magis
176 *adeant*
Cod. Al. *aderant*
189 *Ad maritum tamen iuuenem*
Caelites nihilo minus Pulchre res.
203 *Multa millia ludere*
Cod. Al. *milìa*
- LXII. 37 *quem*
- LXIII. 4 *stimulatus ubi furenti*
5 *illectas*
26 *celebrare*
27 *noua mulier*
47 *usum*
53 *Vt apud miser ferarum*
Cod. Al. *Vt caput misere et ferarum*
78 *Agedum, inquit, age ferox, fac ut hunc furoribus*
Fac ut hunc furoris ictu reditum in nemora ferat
- LXIV. 36 *Graiugenasque domos ac moenia Larissea*
Cod. Al. *ac menia*
49 *conchyli.* Cod. Al. *conchili*
55 *Necdum etiam seseque sui cui credet*
70 *prodebat*
75 *Gortynia templa*
120 *praeoptauit*

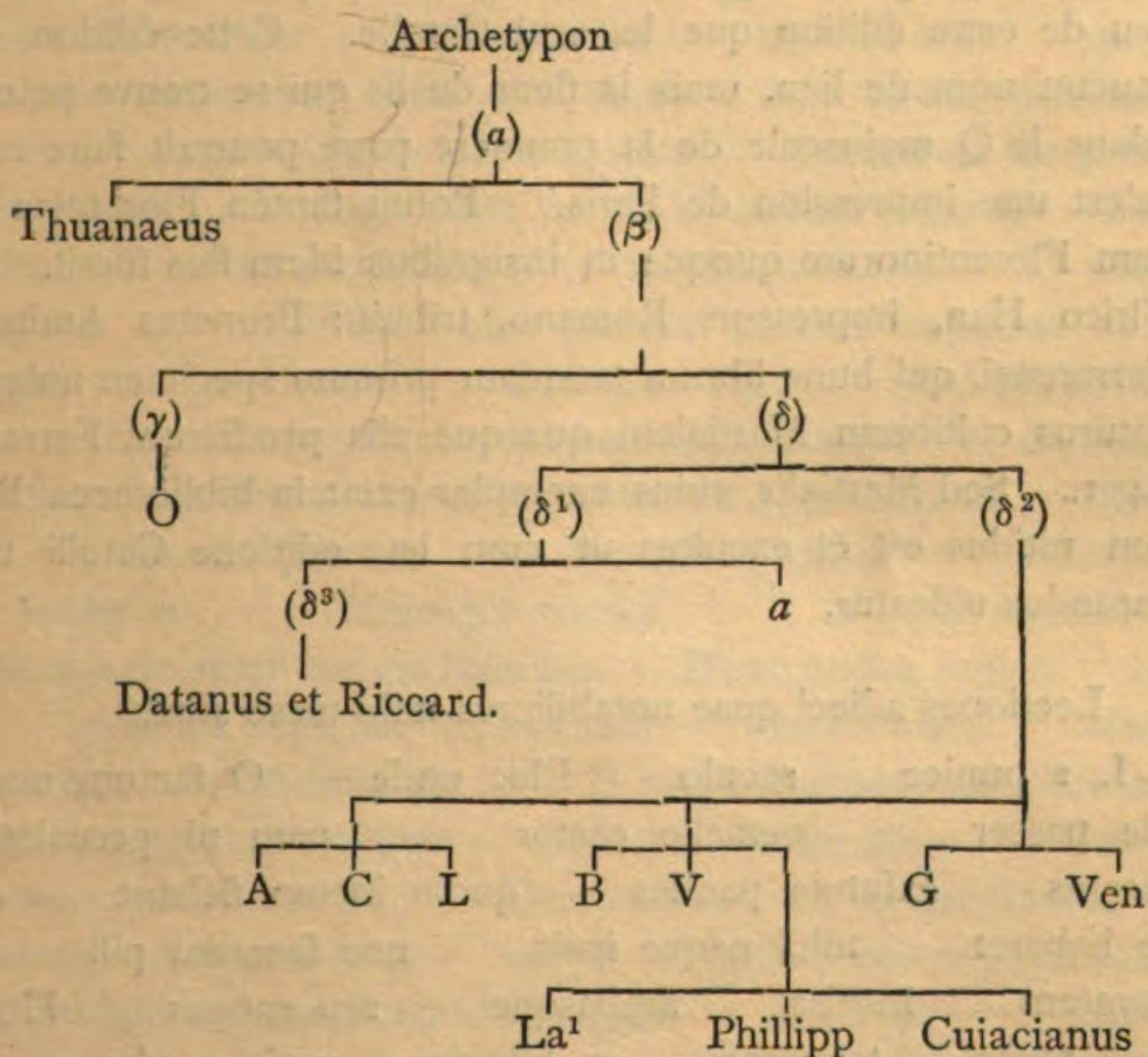
- 102 *expeteret* Cod. Al. *exppeteret*
 109 *lateque et comminus* Cod. Al. *cominus*
 110 *prosternit*
 119 *Quae misera ingrata deperdita leta*
 122 *tristi deuinctam*
 125 *clarificas* Cod. Al. *clarificans*
 142 *Quae contra aerii*
 176 *reliquisset* Cod. Al. *liquisset*, sed erasis litteris ante *l*.
 257 *raptabant*
 383 *omine*
 404 *parentes*
 LXV. 12 *legam*
 LXVI. 48 *telitum* Cod. Al. *teli tum*
 51 *Abruptae*
 55 *umbras*
 66 *Callisto iusta Lycaonia*
 sic Cod. Al. sed *Calisto* *Licaonia*
 77 *quom uirgo* Cod. Al. *q^om uirgo*
 79 'Ita ex nostro libro legendum
 At uos optato quae iunxit lumine taeda
 Non post unanimis corpora coniugibus Scal.
 Sic Cod. Al. nisi quod *Nunc* habet pro *At*, et *optatos* pro
 optato
 83 *petitis*
 92 *adfice* Cod. Al. *affice*
 LXVII. 12 *Verum isti populi ianua quite facit*
 LXVIII. 78 *Quam* Cod. Al. *Q₇*
 129 *Sed tu olim magnos*
 157 *Et qui principio nobis terram dedit aufert*
 A quo primo sunt omnia nata bona.
 LXXVI. 21 *Seu mihi subrepens* Cod. Al. *surrepens*
 XCIV. 7 *At Volusi annales Paduam portentur ad ipsam.*

Haec omnia qualia a Scaligero in sua editione citantur ex Cuiciano, talia sunt in codice Alani, nisi siqua discrepare dixi, ut in LV. 3, LXI. 176, LXIII. 53, LXIV. 176, LXVI. 79. Ceterum et hos locos et reliquos omnes quos Scaliger tanquam priscam scripturam exhibentes commemorat, fusius tractavi in Hermathena III. Ipsum codicem non magni pretii habeo, neque Scaligerum puto habiturum fuisse si uel Datanum uel Sangermanensem uel Canoni-

cianum uel Colbertinum inspexisset. Itaque rarius tantum in apparatu eum excerpsti, nec nisi propter lectiones quas aut solus aut cum perpaucis habet.

Hi omnes saec. XV scripti sunt: ex iis *c* ipse contuli: ceteros postquam a me excussi erant, diligentissime pro me contulit Ricardus Sims, uir inter praepositos Musei Britannici: *a* autem denuo summa cura I. Bywater. Praeter hos sunt etiam libri quos ipse non contuli neque ab aliis curauit conferendos, nonnulla tamen ex iis citaui, Riccardianus (in bibl. Riccardiana Florentiae) cuius quaedam excerpsti Lachmannus, Dresdensis quem totum exhibuit Silligius, Laurentianus³ (Plut. 36. Cod. 23), Laurentianus⁴ (Plut. 33. Cod. 71), Phillippen-sis² unde nonnulla in Attide excerpsti, Laudensis 78 Bibliothecae Bodleianae.

Stemma codicum.

Per A intellego communem fontem ut *D Ricc.* *a* ita ceterorum codicum.

Editiones antiquae quarum in notis mentionem feci hae sunt.

1. Editio saec. XV rarissima, cuius duo noui exemplaria alterum in Museo Britannico, alterum in Bibliotheca Bodleiana. Folia habet 41. In summo 1^b eadem legitur Vita Catulli quae in ed. anni 1472 quae uulgo et a me princeps dicitur. Alterum folium

ab Epigrammate incipit *Ad patriam uenio*; in quadragésimo primo post uerba *Catulli Veronensis Epigrammaton Libellus explicitus est*, quae uerba supra inceptam lineam *Tamquam commicte* scripta sunt, sequitur *Registrum huius libri*. Singulae paginae plerumque 30 uersus habent. Exemplar Bodleianum cartam adfixam habet, in qua haec scripta sunt ‘Ce livre semble etre un essai de l’art et appartient ‘aux premieres années de l’impression avec des caractes romains; ‘l’irregularité des lignes, l’inegalité des lettres, la différence que pré- ‘sentent les caracteres identiques, la forme des majuscules, tout ‘montre l’enfance de l’art. La premiere édition connue de Catulle ‘joint a Tibulle Properce et Papinius Statius est de 1472; celleci ne ‘contient que Catulle et je ne la trouve citée dans aucun des ouvrages ‘de bibliographie que j’ai pu consulter. Le registre qui se trouve a ‘la 80 page prouve que le volume est complet et qu’il n’y a jamais ‘eu de cette édition que le seul Catulle. Cette édition ne porte ‘aucun nom de lieu, mais la fleur de lis qui se trouve peinte en or ‘dans le Q majuscule de la premiere page pourrait faire croire que ‘c’est une impression de Paris.’ Potuit tamen Florentiae imprimi, cum Florentinorum quoque in insignibus idem flos fuerit. Merlinus Vlrico Han, impressori Romano, tribuit; Brunetus Andreae Gallo Ferrarensi, qui hunc librum tanquam primum specimen uulgarit, mox daturus cultiorem Martialem quaeque alia prodierunt Ferrariae anno 1471. Sed Martialis, cuius exemplar extat in bibliotheca Bodleiana, tam nitidus est et excultus ut cum hac editione Catulli uix comparandus uideatur.

Lectiones adieci quae notabiliores mihi uisae sunt:

I. 2 punice	seculo	Illuc unde	O factum male bonus
ille passer	gemelle	castor	nam ni perualet ista nil
taceres	exfututa	pandas	quom iocosa fiebant quomodo
se haberet	nihil neque	ipsis	nec facerent pili cerapin
pararem	insulsa	arabasque	seu sacgas Hoc falsum
esse putas	tricentos	ex hiberis	male perderes nouum
est repertum	silla	litterator	false sic abibit suphe-
num	nil ueremur	In festo	qua libet ut libet Nunc
unum excipio	attractis	pedibus	Qui sunt molliculi Qui
cum denique	lombos	© Colonia	uno quae cupis ponte ludere
longo	irrediuiuis	bonus & ex tua	uel salii uel subsalii
Nec se subleuat	Hunc quom	uolo de tuo	delinquere Atque
si faceres	Nemeus puer	Ne finem faciam	sic ut fit palini-

cepto Idem ni facetus est & in faceto rure quom coquitis
 habietis si bene ac beate sex sestercia iuuenculorum
 mihi dedisses Quam isti obice eleuaque Quom diua mulier
 aues ostendit oscitantes satabum tynnos Que nuncis
 oribilem habite sarcinolis in talibus patet uerpa
 Facti esits hec uidebimus et feres ydoneus hec uidebis
 an purum elluatus est Hunc Gallie timet terra et britanie
 Iam prodere iam me non dubitas fallacium Neu quid
 faciant dicunt homines tute uidebas ad tua dicta ut
 dii meminerunt neptūnus O qui solutus hipsithilla neu
 libeat tibi o latona Antiquam Ambas iniciens im-
 potente amore Ham quo tempore legit indotatem Anuales
 uolusi Collisque amathunta queque et palos dyrachium
 confutuire scipionibus et quidem id dignum est semitauri
 neque elegantem arbitror parcus umber lauinius acer quo-
 quid quisque minxit hoc solet sibi mane tusam defricare
 A me an illa rogate Qualis sit . solet hec Iocundum me putat
 esse mecha turpis En negat mihi uestra olidum lupanar Sed
 non est tamen hoc satis putandum modusque nobis sabi-
 num pingnore Villa : alia quoque pectore expulsus sum
 ueretur mens peritorum ultra peccatum sed illi sextio
 Acmen sinistra ut ante Dextra sternuit approbatione mea uita
 Septimius ille sinistra ut ante Dextra sternuit approbatione bona
 profecti unum septimius Iocundus zephiri Niceque
 Pontique & Sicion famesque mendi in triuio uoratiores
 Nec unquam inde satur cor est futurum Hunc audax caueas si
 phas est nihil est suprema tintinant Ocium reges Meos
 carmina saluus Adminrās Ii magni Salipontium disertum
 Ire rustice despicere uellem sufficio seniore otho Oro si
 tibi forte non molestum est Demonstres te quesiuimus in
 minore campo summi iouis sereno Audi si ego te flagitabam
 Quendam nudum ego nunc reducite inquam En hic Sed te
 iam fere Herculis labos est *tum* Non custos ego fingar ille Cretum
 Non hedas ego penniferue Et languoribus acribus Audaterque
 remitte crede lucet Dum nostri si es participes amoris Cris-
 santem Urbana latera gemelli utrisque Gluit malignamini
 rheni sepulchris deuoluto ex igne conderetur Nunc te
 leena supplic7 concines tremula iulia mallio Nubet
 Nutriunt in humore Ad domum hac et hac magis artis
 Est petendus Te sua si romulus parens puellulam Matris a

gremio sue O hymeneae hymeneae hymen Nulla quid uincirier
 Auruleia Non leuis tuis in mala Deditus uir adulteria papillulis
 ad sitas Gaudeat sed abit dies Tollite o Ne nuces Ne
 petutum Que tibi sine fine seruit Rasilemque subi forem
 Aspice unius ut accubans Illi non minus ac tibi *om.* ponite
 magis adeat uiri cognite beue puellulam parthenite
 Iam uenus bona te nenuꝫ Inuenit pulueris etheris milia ludi
 Et ludite lubet sed inde approbat Coniugis uite bone et
 ualidam canent quo uisere parent secum ut meditata requi-
 runt uincentur amat Quare non animos Vespẽr qui celo
 ludet crudelior Hespere qui celo lucet iucundior ignis Qui natam
 possis complexu auellere matris Qui desponsa nomine eodem
 nulli contusus captus defloruit nascitur auro nulli coluere
 multi accoluere At uirgo dum intacta Cara magis uirgo nimisque
 inuisa parenti Et tu nec Non equum est pugnare *tum* Quom
 par conubium *tum* Ipse pater (*sic ed. Pr. § 1481*) parentum matri
 pars data tercia Atis celeri loca dee i uagus amns lectas
 acuto sibi pondere silices macula Hilarate heus citatisque furo-
 ribus animi Vbi uerticem suum menades iniciunt celebrare
 tripudiis animo gemens indomita iugi labante langore
 hic labellis palam sonitus adiit cybeles leonibus Agedum
 inquit ferox : nunc face furor animum Faceque furoris Mea
 liber est nimis qui tua iuraque repete Face cunta sita
 decurrere puppi uertentes abiegnis Illaque atque alia in-
 censum fertur neptũnine Pharsaliam coquunt ad sedes
 quascunque nido quod dente seseque sui tum credidit esse
 cernit harena teriti strophio lactentis uicta hortinia templa
 eurote suspendit uota cortice binum Exuit illa procul
 radicibus exturbata lateque cominus omnia frangit Quae mi-
 sera ignara dea non prodita leta dulci deuictã Vnde acie
 pelagi uastos protenderet estus percurrere in undas abductam
 perfide mihi non hoc miseram Qui dum aliquid p̄gestat
 ab ip̄a exput undis Que sirus q̄ uasta Purpureane
 utinam nec tempore primo secropie quesisset sedibus Idme-
 neosne consolor uentis incuruans nullo lictus qualis
 solam funestent Quem modo tunc Sospitem et ereptum
 quom crederet eger complexus feruida ꝑt̄ nũdum
 sociata obscura dicet flamina nubes contollens lumina
 Que tamen aspectans accedens mesta tyaso Quantum
 serpeibus Plangebant alii cereti sublimina solis de-

menti leuiterque sonant A se quisque parit flores Mi-
 nosim Nonacrias lentaque sorore uestitum fronde
 natis Pallada Is corpus undique quest, purpurea
 extixerat hora Dextra equabat morsa leni fuerant ca-
 dentis cum clarisona Carmina pfidie Epitalamium The-
 tidis et Pelei Decus (*om.* O) Nulla domus—fusi *om.* preuertit
 tenero teucri in cinerem precernēs prosternēs corpora
 madescent optantes animi *post* 386 Languidior tenera
 cui pendēs sicala beta pcumbere currus pnasi seuocat
 et dulces musarum Mens hominum tua uerba loquen-
 tem at certe legam Daulias gemens prothei Nec
 Hinc manat nate opscuretur ceteris sydera sublimia
 saxa flegans giro deuoret celesti munere Ebore niseo
 Vastum iter ad iuerint Iuisente Et tu non Sed fratris
 nunc toto atque ego certe & parua magnanimam quod
 non fortior aut sit alis Si reditum audissetis aut prupere
 cumque iuuentus ac ferri frangere asinoes claridos ales equos
 famulumque Gracia canopice Ni dii ibi uario ne solum sub
 limite celi Viridulum a fluctu templa diane iusta licaonia
 Lux aut cane thetii restituo affore semper Abfore optato quem
 iunxit unanimos detecta Illius mala dona leuis bibat
 festis numinibus uestris non esse tuū me ydrunti fulgere
 oromenon cui credita nunc sum Verum huius populi
 ianua q̄ reficit Nusquam se nate uiolasse tecto flagrabat
 Et querendus z unde narrans mīxerat domini lumen
 abesse sed hec audiui solam consiliis mittis epistolium
 Naufragum ingnota incōmoda mali turpe Catullo tepafecit
 Id mali magis miserum est mulits nolī satis ingenio
 q̄ fallius certa loquatur anus Omnibus inque locis celebretur
 fama sepulti Noctescatque oetheis maulia termopylis
 malula fletu Cessaret Leuibus implorata manlius
 auxilium Prothesilaeam laodomia ramnusia Quis te-
 mere ieuna deficeret nouum Non tum helene raptu
 primores achiuorum europe asieque Que uetat id Que
 nunc tam simul undique Quod tibi tum casu cylenum
 cesi tereretur Qui diuum domitum neque tonsa carum et
 cano uoltarium tu horum e flauo Qua circumcursans huc illuc
 flagrantem quotidiana Atque nec diuis homines componere equum
 est dextra Fragrantem id datur unis Quem lapide illa dies
 candidiore notat ipsa in qua que uiua Nescit amare
 labefactos pro luciduli que tibi fertur Si qua uiro bello

aliquam merito secet Multo ita me dii ament Quis potis
 est amate iniuria quicquam bene uelle mereri beningne
 Imo etiam tedet stetque magisque magis amicum hab (*sic*) Lelius
 obiurgia flere despuit Vc ē mēs uelle q̄rarq; tot tibi manent in
 iam te cur Quin tu animo affirmas atque istīctoque Seu mihi
 subrepens imos ut corpore in artus z totum hunc deponere
 Surrepti mi Mi misero Arripuisti Vite heu henu ostre pectus
 amicicie quis sis te famulosque tuos quid nunquam lesbia
 malit natorum cum exis et tenta Ille te mulso seu
 quod carius cōmoda commoda insidias acrius insidias
 ei est aufertur arctius ionios esse sed ionios expte re-
 perta Proruit quid non sinit Et quid desinat esse
 mater sit macer Nascatur magnꝫ Nam magt̄ Con-
 stanterque putarem Haud posse turpi me (dispeream) nisi amat.
 Quo signo—nisi amo *om.* nImmium studeo tibi cesar uelle pla-
 cere Ne si orē utrum sis saluus an alter homo Smyrna Sa-
 trachi portus Smyrnam in cana peruoluit morientis
 sint cordi monumenta laboris enthimaco dolori est Mundius
 hoc nihil ē nobisque immundius illud ē hic dentis sesquipedalis
 ploxomo mingentis carnifici In te si inquam quid uicti
 Ista tñ lingua trepidas carpatinas efficias ambrosia
 Verum id non nostre demere Abstersi guttis ueronensium
 depereat Nunc tamen interea prisco de more tristi munere
 redde mihi decem est quis mimi cum caupone
 pipleū ascendere furciliis obello fI quicquam cupido
 optantique et obtigit unq̄ magis ē me fIc hominum arbitrio
 populari exerta Alterum hoc Aufilene bone innimica
 promissa tota contenta ē uiuere laus ē efficere ex
 patruo Multus homo ē naso neque tecū ml'tus hō· sed Descendit
 naso multus es & paticus Mecilia Singula falius qui
 quot contendo sit diues instar potesset tot modo
 ipse z bactiade Qui te Telis infestum mittere nosque
 caput hinc ualuisset euitamus amicta tu dabis

Tituli.

II Fletus passeris Lesbie IV De phaselo V Ad Lesbiam
 VI Ad Flauium VII Ad Lesbiam VIII Ad seipsum IX Ad
 Verannum XI Ad Furium & Aurelium XII Ad Matrucinꝫ
 Asinium XIII Ad Fabullum XIV Ad Galuum poetaꝫ
 XV Ad Aurelium XVI Ad Aurelium & furium XVII Ad
 Amicum XXI Ad Aurelium XXII Ad Varum XXIII Ad

Furium	XXIV Ad Amicum	XXV Ad Tallum	XXVI
Ad Furium	XXVII Ad pincernam suum	XXVIII Ad Vera-	
nium & Fabullum	XXIX Ad Romulum Catamitum	XXX Ad	
Alphenum	XXXI Ad Sirmium insulam	XXXII Ad Ipsithilla;	
XXXIII Ad Vibennium patrem & filium	XXXIV Carmen Diane		
Inlaudes	XXXV Ad Ceciliū iubet libellū loq.	XXXVI Inuehit	
Inuolusiū poetā	XXXVII Ad Contubernales	<i>post</i> semitauri mechi	
Ad Egnatium celtiberum	XL Ad ravidum	XLIII De amica	
Formiani eadem	XLIV Ad fundum	XLV Scribit amores	
Septimii & acmes	XLVI Ad seipsum epigrama	XLVII De	
mendo & pisone corruptoribus	XLVIII Ad iuuentum puerum		
XLIX Ad Marcum Tullium Ciceronē	L Ad Licinium	LI Ad	
Lesbia;	LII In nouium	LV Ad Camerium	LVI Ad Ca-
tonem	LVII Ad Celium de Lesbia sua	LVIII In Rufum	
LXI Epithalamium Lulie z Mallii	LXII Epithalamium	LXIII	
De Berecinthia et ati	LXIV Argonautica	LXV Ad Ortalem	
LXVIII Ad Mallium	LXIX In Rufum	LXXII Ad Lesbiam	
LXXIV Ad Lelium	LXXV Ad Lesbiam	LXXVII Ad Ruffum	
LXXX Ad Gellium	LXXXI Ad iuuentium	LXXXII Ad	
quintium	LXXXIII Ad Mullum	LXXXV De Quintia	
LXXXVIII Ad Gelium:	LXXXIX Idem ad Gellium	XCII	
De Lesbia	XCIII In Cesarem	XCVI Ad Caluum	XCIX
Ad Iuuentium	C In Celium & Quintium	CI Fletus de	
amore (<i>sic</i>) fratris	CII Ad Cornelium	CIII Ad quendam	
CIV Ad Quendam	CV De eius Mentula	CVI De Obello	
puero	CVII Ad Lesbiam	CVIII In quendam	CIX Ad
Lesbiam	CX Ad Auflenam	CXI Ad Auflenam	CXII
In Nasonem	CXIII De Cinna	CXIV De Salio firmano	
CXVI Ad Gellium.			

2. Ed. Pr. Huius in Anglia duo uidi exemplaria, alterum in Museo Britannico, alterum in Bibliotheca Bodleiana. Libri forma quaternaria est. Prius exemplar habet foliis 186 Catullum Tibullum Propertium Statii Siluas, deinde in fine uoluminis haec ‘*Tabula librorum qui sunt in presenti uolumine. | Albius Tibullus elegiae Scriptor optimus. | Aurelius Propertius Beuanus. | Clarissimi poetę Catulli Veronēsis Epigrāma. | Pub. Papinus. Statius Syluarum. | M.CCCC.LXXII.*’ Folii primi in summa secunda pagina (prima uacua est) scriptum est

uAleri^o Catull^o scriptor lyric^o Veronę nascitur Olympiade. C. LXIII. Anno ante natum Salustium Crispum. Diris Marii Sylleg: tēporibus.

Quo die Plotinus latinā rhetoricā primus Romę docere coepit. Amauit hic Puellam primariam Clodiā: quam lesbiā suo appellat in carmine. Lascauiuscul⁹ fuit et sua tempestate pares paucos in dicēdo frenata oratione: superiorem habuit neminem. in iocis Apprime lepidus in Seriis uero grauissimus extitit erotica scripsit & Epithalamiū in manlium. Anno uero etatis suę. xxx. Romę moritur Elatus moerore publico.

In summo folio II° *‘Hextichum Guarini Veronensis Oratoris Claris-
‘simi. In libellum Valerii Catulli eius conciuis’ aD patriam uenio &c.
tum ‘Val. Catulli Veronensis Poetę Cl. Liber Ad Cornelium Gallum.’
q Voi dono lepidum nouum libellum &c.* Carmina Catulli in priore pagina folii xxxv finiuntur his uerbis *‘Catulli Veronensis Epigrammaton
‘Libellus Explicitus est.’*

Alterum exemplar quo constanter usus sum habet foliis 30 Tibullum, dein uno interposito folio foliis 35 Catullum. Caret Propertio Statii Siluis, inscriptione ad calcem *‘Tabula librorum’* &c. Hinc suspiceris quatuor poetas singillatim simul et coniunctos in uno uolumine prodiisse, temporis autem notam non adiectam fuisse nisi ubi coniuncti legerentur.

3. Editio Parmensis anni 1473. Forma quaternaria. Folii 35 habet Catullum. Primo folio summo VAL. CATVLLI VERONENSIS POETAE DOCTISSIMI LIBER. AD CORNELIVM GALLVM INCIPIT. In imo folio 35° post *Affixus nobis tu dabe supplicium* additum est *Catulli ueronēsis epigrāmaton libellus expltit* Secuntur foliis 61 Statii Siluae, quarum exordium hoc est P. PAPINI STATII SVRCVLI SILVARVM LIBER PRIMVS, ultimus uersus *Risus et a nostro ueniebant gaudia uultu*, post quem stant haec uerba *P. Papinii Statii Liber qnt⁹ explicat: quāq̃ nō desint qui uelūt epistolam: quae scribit Abascantiō Priscille marito nō esse principiū qnti: sed interpositā ī quarto: & syluas solū in libros quatuor esse diuisas. Quod quidem cōstare uidet^r ex his uerbis poetae. Quare plura ī quarto sylua^R: q̃ ī priorib⁹ Correctū p. d. frāciscū puteolanū: & uere ultra impressionē uenetiis factā ī. iii. milib⁹ locis emēdatū, f. Catullū: & Syluas: ut tu lector ābob⁹ exēplarib⁹ experiri poteris: ita q̃ nullo mō itelligi possūt: & caetera. Impressum Parmae per me Stephanū Corallū. Anno Christi. M.cccclxxiii. secūdo cal^r Septembris: Singulae paginae uersuum sunt 34.*

4. Editio Veneta 1475. Habet Catullum Tibullum Propertium Statii Siluas. Vbique fere consentit cum ed. Principe.

5. Editio 1481 Calpurnii. Habet Catullum Tib. Prop. Stat. Siluas quarum post ultimum uersum additum est .P. PAPINII STATII SYLVARVM LIBER VLTIMVS EXPLICIT .M.CCCCLXXXI.

Actum Vincentiae per magistrum Iouannem renensem & Dionysium Berthochum.

Tum Carmen Ioannis Calphurnii poetae Clarissimi ad Ioannē Inderbachiū Pontificē Tridētinū de laudibus eius & de interitu Beati Simonis infantis a Iudeis mactati.

Calpurnius de sua editione haec dicit in praefatione ad Hermolaum Barbarum, se cum percurrere coepisset id opus quod Venetiis impressum contineret Catullum Tibullum Propertium & Syluas: idque tot mendis refertum deprendisset ut longe plura essent uitiosa et deprauata quam quae emendata, confestim conuenisse nonnullos impressores et eos cohortatum ut iterum id opus inprimerent sua correctione. Posse igitur gloriari se non id emendasse sed fere totum exscripsisse. Sed impressores plerumque uel inuertisse syllabas aut aliquas omisisse litteras uel addidisse quod relinquendum esset sicut eo loco Catulli famesque mundi ubi ipse Memi emendasset, utramque dictionem impressisse, et in eo carmine Deprendi modo pupullum puellae, pupullum omisisse, et in eo uersu, Diuerse uariae uiae reportant, uiae reliquisse.

6. Editio Parthenii 1486. In fine habet *Brixiae Impressum per Boninum de Boninis de Ragusia .M.CCCC.LXXXVI. XI. Kal. Maias.*

7. Editio Palladii 1500.

8. Editio Alexandri Guarini, Venetiis 1521. Huius exemplar quod est in Bibliotheca Collegii Trinitatis apud Cantabrigienses, H. A. I. Munro commodandum mihi et inspiciendum curauit: ipse postea emi alterum exemplar, quod olim fuerat E. Mitscherlichii.

9. Editio omnium longe rarissima Hieronymi Auantii Venetiis circa 1534-1540, cuius quod unicum creditur extare exemplar copiis Bibliothecae Bodleianae anno 1867 accessit.

Liber in fronte sic descriptus est CATVLLVS, TIBVLLVS, PROPERTIVS. GALLVS RESTITVTI PER HIERONYMV AVANCIVM, CARDINALI FARNESIO DICANTVR.

Dictiones emendatę habent primas litteras maiusculas.

Quod ab aliis fit in nominibus tantum propriis.

Infra tabula quadrata pueri imaginem continens cuius sublata dextra ramum tenet, sinistra in trunco arboris innititur. Circumscripta sunt a sinistro latere οὐ μετὰ πολὺ, supra σὺν Θεῷ, a dextra ἀνὴρ ἐσόμενος, infra Ἀρχὴ τὸ ἥμισυ πάντος. Vnde a Ricardo Heber uiro doctissimo librorum cuius olim fuit eadem colligitur esse de qua in Bibliothecae p. 327 b ed. 1545 Conradus Gesner hanc mentionem fecit *Hieronymus Auantius poetas quosdam restituit nempe Catullum Tibullum Propertium qui Venetiis apud Trincauellum nuper impressi sunt*. Nam tabula quadrata cum puero Trincauelli insigne fuit. Ex Praefatione cui prae-positum est D. ALEXANDRO FARNESIO CARDINALI FELICISSIMO, HIERONYMVS AVANCIVS VERONENSIS DEI GRATIAM, haec excerpti. *Durus atque etiam ingratus sim nisi . . . exullem. Primum q̄ obuiis supremorum Antistitum suffragiis Alexander Farnesius olim Hostien. Cardinalis, Iam PAVLVS. III Maximus Pontifex Apostolicae Sedis Maiestatem suis uirtutibus illustret . . . Deinde q̄ non ita multo post iidem purpurati Patres te Christiani Cardinis custodem libentissime declararint. Ac iam nemo sit qui te tantę dignitati parem fore non uideat ac laetetur Dum Orienti tuae felicitati cupio Emancipari, turpe ac prope nephas duxi, si meam erga te obseruantiam sine aliquo munusculo ostenderem. Proinde cum a Latino Iuuenale Clientium uestrorum fidissimo, & perpetuo uirtutum uestRARUM precone, Te multa illustrium poetarum lectione delectari, atque ex his quasi ingeniosam Apem e florentibus pratis pulcherrima quaeque decerpere cognouissem. Tibi doctum Catullum, Cultum Tibullum, & Vehementem Propertium per me solertius emendatos nuncupatim dicaui. Addit se ab auo Farnesii (Paulo III) quem quasi Aristarchum et Phyletam annotationum suarum Censorem delegisset quippe quo nemo in hac re Aptior iudex esset iampridem eleganti Epistola rogatum ut Latinos poetas diligentius recognitos publicaret, sed dum editionem differt et rem tanti uiri iudicio subiiciendam diligentius tractat ac retractat, illum ad moderandam Ecclesiam auocatum fuisse, se iam importunum uideri posse, si illius curam ad haec reuocare audeat. Tres itaque lectos poetas (nisi inuentionibus meis nimis faueo) saniores iam & expolitiore tibi dedico ac commendo. Quos si benigna (ut opto) fronte excoeperis, Alios deinceps mittam*

Post singulos Poetas, ipsorum Vitas inspicito.

Hinc cum Paulus III Papa creatus sit anno 1534, haec autem praefatio non multo post scripta uideatur, annis circa 1534-1540 liber editus colligitur.

Folia habet 48. I Frontem, II III Praefationem, IV^a *Errores licet Obuii Impressorum* (nouem lineis impressi), V^a VALERII CATVLLI VERONENSIS AD CORNELIVM NEPOTEM LIBELLVS. XLV^b *Catulli Vita per Crinitum*¹, XLVII^b *Versus Doctissimi Io. Franc. Buranae Veronensis ad Hieronymum Au. 'Censuram magni laudarunt prisca Cynethi &c.* XLVIII^a *Versus Hieronymi Bononii Taruisini. 'Delituit dudum tenebrosa nocte Catullus' &c.* tum *Benedicti Pampinei. 'Ducite Gardenses Choreas nunc ducite nymphae' &c.*

Caret Tibullo Propertio Gallo quam ob causam nescitur, ut etiam cur unicum extet exemplar. Dicit enim R. Heber alterum se nusquam aut uidisse aut in ullo Catalogo uel libro bibliographico nisi Gesneri nominatum inuenisse; idem censet cetera aut incendio periisse; aut cum Auantius librum suum imperfectum reliquisset, non prodiisse nisi unum quod tanquam tabula ex naufragio superesset. Hoc ideo non uerum putarim quod, ut nihil dicam de Statio ac Scaligero, et Muretus et is qui notas scripsit in margine ed. Bodleianae Casauboni habitas, toties ea exhibent quae in hac una editione reperiuntur ante Muretinam, ut librum iis praesto fuisse magno pignore contenderim. Idem monstrant etiam Gesneri uerba, cui liber integer h. e. adiectis Tibullo Propertio Gallo in manibus fuisse uideatur. Huius scripturam cum Aldinis 1502 et 1515 comparatam operae pretium habui hic subicere.

- I. 8 Quare habe Hoc tibi quicquid est libelli
Qualecunque Quod est : Virum per Ora
- II. 7 Et solatiolum
8 Et tum grauis acquiesset
10 Est tristeis
- III. 10 Pipebat usque
12 Illud
14 Horci
18 TVrbiduli Tument
- IV. 3 Volantis Alitis
24 NOuissimo
- V. 11 ne Sciantur
- VI. 7 Nequaquam
12 Nam Ni Te Pudet : ista Nil Taceres

¹ Petrus Crinitus scripsit libris quinque Vitas Poetarum Latinorum; quorum praefationi annus 1505, quinto in fine subscriptus est 1511.

- Cur non tam latera exfututa pandas
Et quicquid facias ineptiarum
- X. 7 NAm Bithynia
8 Et quo tum
19 Male incidisset
33 Mala et Nimis molesta es
- XI. 21 Speret uelut ante amorem
- XIV. 17 Lux Erit
- XVII. 1 O Colonia quem cupis
2 En salire paratum habes
6 suscipiantur
19 ligeris separata (Ligeris *Muretus*)
24 Si Pote Stolidis (Si pote stolidum *Victorius*)
- XXI. 11 Iam meus
- XXII. 9 Haec cum Legit, tum
- XXIII. 17 Est pituita Nulla nasi
- XXIV. 7 Cui nil est.
- XXV. 2 Vluulaque mollicella
- XXVII. 5 (quod Iubet)
- XXIX. 8 anne Adonius (Adoneus *Statius*)
17 Paterna prima (prima *Turnebus*)
Timentque Galliae Hunc, timent Britanniae
(Timentque Galliae hunc, timet Britannia *Turnebus*)
- XXX. 6 (dic) (*Muretus*)
7 animam tradere me Tibi
- XXXI. 3 Ferit Vtroque
13 uosque limpidi
- XXXIV. 3 Dianam pueri integri (*hic primum impressum*)
- XXXVI. 9 Et Hoc
- XXXIX. 9 Quare monendus Est mihi. Bone Egnati (*Muretus*)
- XL. 1 Raude
6 QVa uis?
- XLI. 3 turpidulo XLII cum XLI coniungitur
- XLII. 4 Nostra
- XLIV. 6 FVgi
15 ocymoque
- XLVII. 4 Verus (*notae Bodleianae*)
5 Sumptuosa (*notae Bodleianae*)
- L. 3 delicatis.
18 Nunc audax Lachrymas precesque nostras
Reponat

- LV. 4 Plateis
 LVI. 1, 3 Coto
 LVII. 9 Riuales socii (socii *Muretus*)
 LXI. 20 NVbat
 22 Myrtus Agria
 46 optimis
 47 Est Petendus
 48 Quem Colant (*Bentleius*)
 51 Te Si uis
 56 Tu Feri In Iuuenis
 (79) Tardat ingenuus Puer (*Notae Bodleianae*)
 (80) Quae
 (102) Lenta quin (*Muretus*)
 (107) O cubile quot Omine
 Candido, Et Pede Lacteo
 Quae tibi ueniunt bona?
 Gaudeas. Sed abit dies.
 Prodeas noua nupta.
 (115) uenite (*Notae Bodleianae*)
 (116) Ite
 (156) Annuet
 (171) Penita est magis
 (199) aridae (*Notae Bodleianae*)
 LXII. 15 Dimisimus (*Pleitnerus*)
 32 È Nostris
 Tum Desunt aliqui uersus
 (63) Tertia Pars patri, pars est data tertia Matri
 (*Froehlichius Haupt.*)
 LXIII. 4 Stimulatus Ibi (*Bentleius*)
 5 Diuellit ille acuto sibi Pondera silice (Deuellit *Froehl.*)
 8 Breue Crotalum (Crotalum *Ahlwardtus*)
 11 Fremebunda
 14 Velut Exilia Loca
 18 Hilarate Herae Excitatis
 31 Animi egens (*Statius*)
 34 Pede propero (*Bentleius*)
 37 Labore Nantes
 39 Ortus Aureus sol
 49 Patriam allocuta Mesta Est Ita Voce miseriter (*Muretus*)
 54 Et Earum Ad Omnia Irem (*Ahlwardtus*)

- 62 ¹QVonam Vetus figura est? quo uigor abiit?
Ego Vir eram ego
- 68 Egone Et (Nobbius)
- LXIV. 13 TOrtaque (Muretus)
- 21 Sanxit
- 25 Eximie tedis
- 31 Qui, simul
- 34 Dona ferunt, prae se
- 75 Attigit Inusi (? inuisi sic Heinsius)
- 77 Androgenoeae
- 80 Augusta (Scaliger)
- 94 Heu Miserae exagitans in Miti (in miti Notae Bodleianae)
- 96 Quaeque regis Golgos
- 102 Appeteret
- 106 Nutanti Vertice (Notae Bodleianae)
- 109 lateque et comminus Obuia frangit
- 110 Taurum (Notae Bodleianae)
- 119 Quae Misera gnatae fleret deperdita Luctu
- 143 Nunc iam
- 176 Consilia In nostris Requiescet
- 178 agurgite lato
- 179 Discernens Patriam truculentum diuidit aequor (Muretus)
- 180 quem Ne
- 183 Qui Fugit Incuruans Lentos In
- 184 Littus, Nullo
- 196 Nunc Misera (Spengelius)
- 212 Castae cum moenia
- 214 Complexu
- 237 fors prospera (Dousa f.)
- 243 Infecti
- 263 MVltis Raucisonis efflabant Cornua Bombos (sic, sed
in pagina post Praefationem ubi additi sunt errores inter
cetera est Raucisonis)
- 270 procliuas incidat undas (sed uidetur esse
erratum)
- 275 Variantes (Notae Bodleianae)
- 288 Non Vacuus
- 300 Montis Ithini

¹ Quod sic correxit in pagina post Praefationem VBinam uetus figura est mea?

- 307 Vestis
 308 Purpurea Talos Incinxerat Ora
 311 Amictam
 313 Prona
 324 Emathiae Tutamen Opis
 327 Subtemina
 330 Quae tibi Flexanimae Veneris mentis pfundat amorē
 (sic, sed Veneris est inter errata)
 350 Cum Tremulo Incanos
 353 Praecernens
 363 Cum Terrae
 387 Renidens
 390 È uertice
 402 Poteretur *(Muretus)*
 LXV. 8 Obtegit
 12 Canam
 14 Ityos
 LXVI. 25 At Te ego certe *(Vossius)*
 29 Sed Tu
 33 Praecunctis pro dulci
 43 Maximū in oris
 48 Telorum omne genus
 56 Caro
 59 Scilicet Haec uario Ne Sola in Lumine caeli
 70 Luce Tamen canae Tethyi restitutor
 73 Diuis
 74 Vere
 78 Vnguentorum
 84 Foedat
 85 Illius Aura leuis dona & bibat Arida puluis
 91 non Monstres esse Tui me
 92 Affice *(Scaliger)*
 93 Retinent
 94 Proximus Hydrochoi fulgeat Erigone
 LXVII. 17 Quid Possim
 18 Nos uolumus uobis dicere. Cat. Ne dubita
 32 Chineae supposita speculae
 33 Praecurrit Mela *(praecurrit Cluuerius)*
 34 Tuae *(Scaliger)*
 LXVIII. (54) Manlia *(Turnebus)*

- (56) Cessarent Neque Tristi
 (71) Tuto
 (74) laudamia
 (75) Accepta frustra Cum nondum
 (76) Conciliasset
 (81) Noui (*Muretus*)
 (99) Sepultum
 (102) Deos
 (118) Quod diuum dominum (*sic Ald. I.*)
 (128) Quam quae (*Vossius*)
 (141) Componere Phas Est
 (145) nigra
 (151) Nostrum
 (153) Addant
 (157) Praecipue nobis Terram dedit, a quo
 (158) Sunt primo nobis omina¹ nata bona
 LXIX. 3 Non Vllam auratae
 10 Fugiant (*Heinsius*)
 LXXI. 1 Si quam Iure bono sacer Alarum obruit hircus
 LXXII. 6 Multo Mi Tamen Es
 7 Qui Pote Nā Est inquis
Post LXXII secuntur Odi et amo (LXXXV) tum LXXV, LXXIII,
LXXVI, LXXIV, LXXX, LXXVII, LXXVIII cum uersibus
Sed nunc id doleo—anus, LXXIX.
 LXXV. 2 Tuo
 LXXIII. 4 Prodest imo etiam taedet obestque magis (*Guyetus*)
 14 Si lubet Efficies
 LXXIX. 4 Notorum (*Scaliger*)
 LXXX. 8 Ilia Te Emulso Labra Notare Sero (*sic corrector ed.*
Bodleianae nisi quod habet mulso)
 LXXXI. 6 Ah nescis (*Fruterius*)
 LXXXII. 3 Eripere Hei noli
 4 Si quid (*Statius*)
 LXXXVI. 2 hæc Ergo
 LXXXVII. 3 In foedere
 XCI. 2 hoc nostro Hoc
 3 QVin te cognossem bene, constanterque putarem
 4 Haud posse a turpi mentem inhibere probro

¹ In erratis correctum omnia.

- 5 Sed quod Nec
 6 me cuius
 XCII. 3 Cui quasi ego Haec eadem totidem mox deprecor illi
 XCVI. 4 Amissas (Statius)
 XCVII. 2 Vtrumne os an culum (Muretus)
 3 Mundius hoc nihil est, nihil est immundius illo
 9 Hic futuit Mulas et se facit Inde uenustum
 10 Aeque Asinus
 XCVIII. 4 Trepidas lingere Cercolipas
 XCIX. 4 Hora
 8 Guttis abstersisti (Muretus)
 9 Contactum
 13 Ambrosio
 C. 6 Perspecta Exigit Hoc
 CI. 2 ADueni (Statius)
 6 Hei Misero (nescio quis ap. Statium)
 7 Haec tamen prisco quae more
 CII. 1 Tacite
 3 Me Me Illo tibi
 CVII. 1 cupidoque optandique obtigit unquam Et (*in erratis*
corr. optantique)
 2 Insperanti
 3 Et carius
 6 O Lux Cara magis
 7 aut magis hac quid
 8 Optandum In uita
 In Conium
 CVIII. 1 Si Coni arbitrio populi tua cana senectus
 CIX. 5 Producere
 CX. 2 Cum facere
 4 Quod Non das Et Fers Turpe (turpe Froehlichius)
 7 Inficitur Vitio
 CXI. 2 Laus In Nuptarum Laudibus eximia est
 CXIII. 2 Moechilia, At
 CXV. 1 Mentula habet Noster (Muretus)
 7 Ipse Est Maximus Horum
 8 Non homo, sed uere est Mentula magnanimis.
 CXVI. 1 Studiose animo Et
 3 Quis te lenirem, Nostris ne conarere
 4 Infestum Telis Mittere musca Caput.

Ceterae Editiones quarum constanter in notis mentionem feci hae fere sunt.

- Aldina I. Venetiis 1502. Ald. II. Venetiis 1515.
 Iuntina Florentiae 1503.
 Colinaei Parisiis 1529 et 1543.
 Mureti Venetiis 1554, postea saepius repetita.
 Statii Venetiis 1566.
 Scaligeri Parisiis 1577, Antuerpiae 1582, Heidelbergae 1600.
 Passeratii Paris. 1608.
 Isaaci Vossii Londini 1684.
 Cantabrigiensis 1702.
 Vulpii Patauii 1710, 1737.
 Conradini de Allio Ven. 1738.
 Doeringii Lips. 1788, postea saepius impressa.
 Silligii Gottingae 1823.
 Lachmanni Berolini 1829, ed. II. 1861, ed. III. 1874.
 Hauptii Berolini 1853.
 Rossbachii Lipsiae 1854, ed. II. 1860.
 Heysii Berolini 1855. Editio cum interpretatione Germanica.
 Schwabli Gissae 1866. Eiusdem Quaest. Catullianae Gissae 1862.
 Westphalii Catulli carmina cum interpretatione Germanica Vratislaviae 1865.
 L. Muelleri Catulli Carmina Lipsiae 1870.
 Praeterea in usu mihi fuerunt.
 Auantii emendationes in Catullum anno 1494 primum editae, mox in ed. Palladii 1500.
 Behrensii Analecta Catulliana Ienae 1874.
 Bentleii coniecturae ad fragmenta elegiae Callimachiae in ed. Callimachi Graeuiana 1697 primum editae; eiusdem extant notae quaedam in margine editionis Vossianae in Museo Britannico seruatae.
 Bergkii coniecturae in editione Rossbachii.
 Bernardi Pisani notae scriptae in margine edit. Vicentinae 1481 in bibliotheca Magliabecchiana Florentina seruatae.
 Boehmii Quaestiones Catullianae Bonnae 1862.
 Brunerus (Eduardus á) De ordine et temporibus carminum Catulli in Actis Societatis Fennicae 1863.
 Canteri coniecturae in Nouis Lectionibus Antuerpiae 1571.
 Couatii Étude sur Catulle Paris 1875.
 Dousae Patris Praecidanea pro Catullo Antuerpiae 1582.
 Dousae Filii coniectanea et notae in Catullum Lugduni 1592.
 Frankius de Artificiosa Carm. Catull. Compositione Berolini 1865.
 Fritzii recensio c. LXIV Program. Gymn. Halberstadiensis 1863.
 Froehlichii Vorschläge zur berichtigung des textes in Commentario Class. philologico Academiae Monacensis V. part III. pp. 233-275. Monachii 1849.

- Froehneri Controuersien zur textes geschichte des Catullus in *Philol.* XIV. pp. 568-585.
- Fr. Haasii *Miscellanea Philologica Vratislauiae* 1861.
- Handii *Obseruationum Criticarum specimen Lipsiae* 1809. Legitur in fine editionis Doeringianae. *Quaestiones Catullianae Ienae* 1849. Catulli c. LV in antiquam formam restitutum Ienae 1848.
- Hauptii *Quaestiones Catullianae Lips.* 1837. *Obseruationes Criticae Lips.* 1841.
- N. Heinsii *Aduersariorum libri IV*, in iis ad Catullum Harlingae 1742.
- Huschii *Analecta literaria Lips.* 1826.
- Klotzii *Emendationes Catullianae Lips.* 1859.
- Kraftii recensio c. LXIV.
- Landori (Gualteri S.) *Recensio ed. Doering. in Anglica Censur. Trimestri Libror. Externor. XXIX.* 329-369.
- Leutschii *Censura edd. Heysianae et Rossbachianae in Nunt. Erudit. Gotting. a.* 1855, pp. 1961-2002.
- Marcilii *Asterismi primum impressi in ed. Paris.* 1604, postea in ed. Graeuii 1680.
- Martin Theodore *Catullus translated into English Verse London* 1861.
- Meleagri (h. e. Balthazari Venatoris) *Spicilegium in edit. Liuineii et Gebhardi Francofurtae* 1621.
- Mitscherlichii *Lectiones in Catullum et Propertium Gottingae* 1786.
- Munronis (H. A. I.) *censura editionis meae in Diario Philologico Cantabrigiensi anni 1869 'Catullus' 29th Poem'*; eiusdem *obseruationes in Catulli c. IV et II in eodem Diario anni 1872; et in c. LIV, XXII, XXV, in eodem anni 1874.*
- Orellii *Eclog. Poet. Latinorum Turici* 1833.
- Passeratii *Commentarius in Catullum Tibullum Propertium Paris* 1608.
- Pleitneri *Des Catullus Epigramme an und über Iulius Caesar und Mamurra Speier* 1849. *Des Catullus hochzeitgesänge kritisch behandelt Dillingae* 1858.
- Pohlii *Specimen lectionum Catullianarum Euskirchenae* 1862. Catulli c. XXIX tractatum Sigmaringae 1866.
- Ribbeckii C. Valerius *Catullus Eine literar-historische Skizze Kiel* 1863.
- Ritschelii *coniecturae in Indice Lect. Hibern.* 1857.
- Santenii *Catulli Elegia ad Manlium Lugd.* 1788.
- Schraderi *Obseruationum liber Franequerae* 1761. *Liber Emendationum Leouardiae* 1776.
- Silligii *Epistola Critica Lips.* 1822.
- Spengelii *Specimen lectionum in Catulli Carmina Monachii* 1827. Legitur in Seebodii *Archiv. Philol.* III. 4, pp. 93-127.
- Valckenaeri *Callimachi Elegiarum fragmenta cum elegia Catulli Callimachea Lugduni* 1799.
- Vschneri *Katull's Gedichte Berlin* 1866.

CATVLLI VERONENSIS LIBER.

CATALLI VERONENSIS LIBER

Versus Domini Benevenuti de Campexanis de Vicencia de
resurrectione Catulli poetae Veronensis.

Ad patriam uenio longis a finibus exul,
Causa mei reditus compatriota fuit.
Scilicet a calamis tribuit cui Francia nomen;
Quique notat turbae praetereuntis iter.
Quo licet ingenio uestrum celebrate Catullum, 5
Quoius sub modio clausa papyrus erat.

De hoc epigrammate dixi in Prolegomenis, pp. xii-xv. Extat in fine Germanensis, (ubi praefixa sunt uerba Versus—Veronensis,) Hamburgensis, Harleiani¹ (b) et eius quem in hac editione uocaui c; habent id in initio Bononiensis, Laurentianus¹, Vaticanus (BLa¹V), codex Alani quem Cuiacianum habeo, duo codices Musei Britannici (a, b), tres Parisini (7989, 8233, 7990). In V dicitur Epitaphium Catulli; in Parisino 7989 Versus Catulli prohemiales; Parisinus 7990 editio habita Parisina saec. XV et editio Princeps 1472 praefixum habent Hextichum Guarini Veronensis Oratoris clarissimi in libellum Valerii Catulli eius conciuus.

1. redeo Cuiacianus teste Scaligero et codex Alani resurrectione G
poete G de finibus b, ed. Pr. erroribus c, sed habet a finibus in
margine.

2. redditus H.

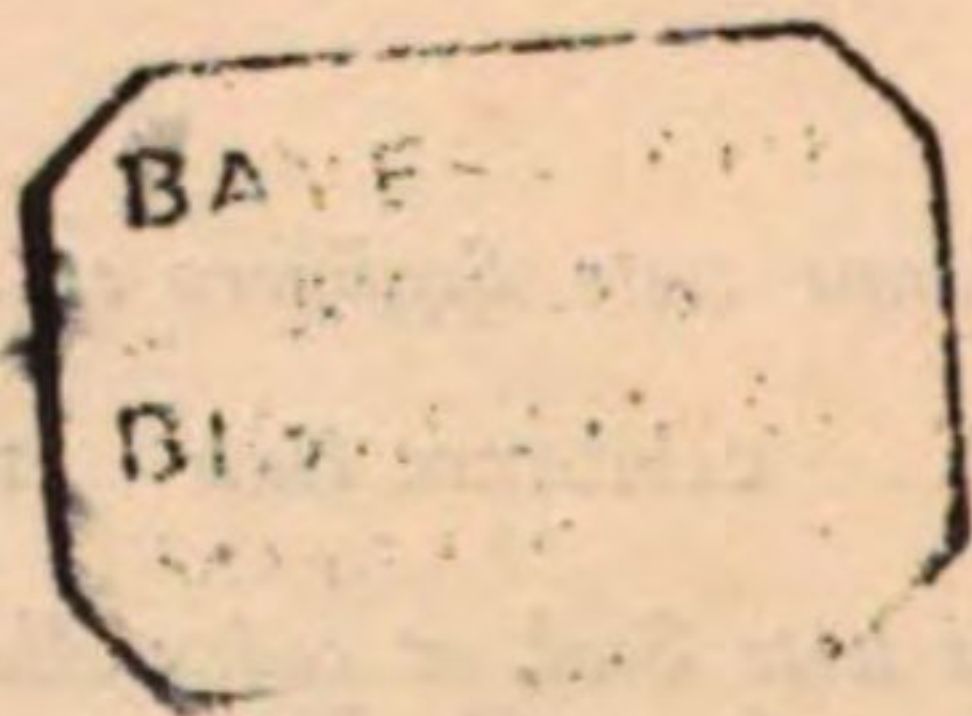
3. Silicet V.

4. cursum c, Cuiacianus teste Scaligero et codex Alani. Idem malebat
Naekius.

5. Quo libet marg. b celebrare Hab reuocate marg. c, Cuiacianus
teste Scal. et codex Alani

6. Quoius Cuiacianus teste Scal. et codex Alani, b ed. Pr. ed saec. XV.
cuius cett. medio hab in medio H causa b papyrus BVa.

Quae rubris literis impressa sunt ea ex comparatis omnium codicum lectionibus in eo fuisse colliguntur codice unde qui extant omnes praeter Thuanaeum uidentur profluxisse: ita tamen ut incertum relinquatur ditlographiae quales sunt ^{al. basla} **basiei** et ^{al. carta} **certa** in principali illo codice fuerint an ex dubitatione ortae eorum qui hunc nondum finito saec. xiv transcripserunt.

CATVLLI VERONENSIS LIBER.

I.

QUI dono lepidum nouum libellum

Catulli (Catullis *La*²) Veronensis liber incipit ad Cornelium *BGLa*² *Ven*
Catulli Veronensis poetae liber incipit *AL* Catulli Veronensis ad Corne-
lium *La*¹ Catullus Veronensis poeta *O* Catulli Veronensis poetae illustris
incipit feliciter ad Cornelium *H* Clarissimi poetae Catulli Veronensis liber
incipit ad Cornelium *b* Catuli Veronensis poete *cla* liber incipit *a*
Catulli Veronensis poetae lyrica incipiunt feliciter *Phillippensis* *Et his*
quidem omnibus abest praenomen Q. Catuli Veronensis liber incipit ad
Cornelium *I D.* Q. VALERI. CATVLLI. VERONENS. AD CORN.
NEPOTEM. LIBER *C* Q. Catulli *etiam Riccardianus, et Cuiacianus, teste*
Scaligero; Plin. H. N. XXXVII. 81. 'Nonius Senator filius Strumae Noni eius
'quem Q. Catullus poeta in sella curuli uisum indigne tulit.' Quamquam ibi
Q abest ab optimis codicibus et Bambergensi, idque omittendum uidetur L. Iano,
Schwabio, (Quaest. p. 15) mihi. C. dicitur in Apuleii Apol. X (p. 15 Krueger)
'Eadem igitur opera accusent C. Catullum quod Lesbiam pro Clodia nomi-
'narit.' et in fragm. Suetonii de Poetis in Hieronymi chron. ol. CLXXIII. 2,
'Gaius Valerius Catullus scribtor Lyricus Verona nascitur' (fr. 22, ed.
Reifferscheid.) In ipsis carminibus nihil est quod rem soluat: quanquam in
LXVII. 12 uerum istius populi ianua qui te facit, uerisimilis uidetur coniec-
tura Scaligeri Quinte ex qui te elicientis. Valerium cognomen fuisse testantur
praeter Hieronymum u. s., Suet. Iul. LXXIII, Porphyrio ad Hor. S. I. 10, 19,
commentator Cruquianus p. 398, fortasse etiam Charisius I. p. 75 P., 97 ed. Keil,
'Hos pugillares et masculino genere et semper pluraliter dicas, sicut Asinius
'in Valerium, quia pugillus est qui plures tabellas continet in seriem sutas.
'At tamen haec pugillaria saepius neutraliter dicit idem Catullus in hende-
'casyllabis,' si recte Valerium restituit Hauptius. Veronensis addunt Plin.
H. N. XXXVI. 48, Nonius p. 546, Priscianus p. 546 P., p. 16 T. 1 ed. Keil,
interpres Veronensis ad Verg. Ecl. VI. 1; cf. Auson. Praef. ad Pacatum 2,
'Veronensis ait poeta quondam,' Macrob. Saturnal. II. 1, 8, 'ut ait Vero-
'nensis poeta.'

I.

1. Qui *ADG* (ut uidetur) *O Phillipensis* *hc Gulielmus Pastrengicus de*
Originibus rerum p. 88 b. allatus ab Hauptio. Cui BCL La¹ La², Marius Vic-
torinus 2596 P., Terent. Maur. 2562, 2567, Isidorus Orig. VI. 12. 3. QUI
H Uoi b Quoi ed. Pr. ex emendatione Italorum Caridono Isidori cod. Balliolen-
sis diligenter excussus ab Eduino Palmero. Qui datium habet hic, II. 3,
XXIV. 5, Lucr. IV. 44 H. A. I. Munro in Diario Philol. Cantabrig. IV. 247,
quem sequor.

Arido modo pumice expolitum?

1-4. Ausonius Praef. Griphi (Eidyl. XI) Dein cogitans mecum non illud Catullianum 'Cui dono lepidum nouum libellum' sed ἀμουνσότερον et uerius Cui dono illepidum rudem libellum non diu quaesiui.

Idem Praef. ad Pacatum 1-2. 'Cui dono lepidum nouum libellum' Veronensis ait poeta quondam.

Terentianus Maurus 2560—2568

Exemplis tribus hoc statim probabis
Docti carmine quae legis Catulli
'Cui dono lepidum nouum libellum,
'Arido modo pumice expolitum
'Meas esse aliquid putare nugas'
Quos dixi modo iam pedes uidemus
Diuersos capiti trium locatos
Spondeon 'cui do,' trochaeon 'ari'
'Meas' quis neget hunc iambon esse?

Marius Victorinus 2596 P. Quidam et trochaeum et iambum ea sede collocasse reperiuntur: inter quos et Catullus est sub exemplis huiusmodi
'Cui—expolitum' 'Meas—nugas.'

Atilius Fortunatianus 2676 P. 318, 319 Gaisf. Nam et hendecasyllabus quem phalaecium uocamus apud antiquos auctores eodem modo solebat incipere alias a spondaeo alias ab iambico alias a trochaeo; ut apud Catullum hendecasyllabus a spondaeo, 'Passer deliciae meae puellae,' a trochaeo 'Arido (Arida *Putschius*) modo pumice expolitum,' ab iambo 'Meas esse aliquid putare nugas.' Quae omnia genera hendecasyllabi Catullus et Sappho et Anacreonta et alios auctores secutus non tanquam uitiosa uitauit sed tanquam legitima inseruit. Id. 2702 P. 356 G. Talis est pars ex Catulliano hendecasyllabo detracta priore parte 'pumice expolitum.'

Schol. Veronens. in Verg. Ecl. VI. 1. p. 73 Keil. Vel Veronensis Catullus 'Arido—nugas.'

Isidorus Origg. VI. 12. 3 circumcidisse libros Siciliae primum increbuit: nam primo pumicabantur. Unde et Catullus ait: 'Cui—expolitum.'

Pastrengicus de Origg. Rerum 88^b Siculi libros primum circumcidere coeperunt cum ante pumicarentur, de quo Catullus 'Qui dono lepidum nouum libellum Arrida modo Punicae expolitum.' Idem. (h. e. Isidorus).

2. *Arido* uel *arrido* Codd. omnes, interpres Veronensis ad Verg. Ecl. VI. 1, Isidorus Origg. VI. 12, Terentian. Maur. 2563, Mar. Victorinus p. 2596 P. Arida Atilius Fortunatianus p. 2676 P., Pastrengicus de Origg. Rer. 88^b ex Isidoro, margo H, ubi recentior manus scripsit "Arida pumice legendum censeo Nanque hunc locum Seruius adducit, aitque Catullum foeminino genere protulisse." Verba Seruii haec sunt, ad Aen. XII. 587, 'Pumicem iste masculino genere posuit et hunc sequimur.' Nam et Plautus ita dixit; 'licet Catullus dixerit feminino.' Ex hoc Seruii loco Lachmannus docet Italos arida in Catullum intulisse. Sed ubi Pastrengicus, qui uixit a. 1295—1360, arida inuenit? Non in Isidoro, nisi forte aliis codicibus usus est quam quibus nunc utimur. Hi enim habent cui, arido; Pastrengicus qui, arrida. Itaque iure Hauptius contendit Pastrengicum locum Isidori contulisse cum suo Catulli codice; (uide Proleg.) nam et qui et punice etiam nunc reperiuntur in D. Sed omnes Catulli codices quot exstant habent arido, etiam D quamquam ibi o ita scripta est ut speciem literae a prae se ferat. cf. Froehneri Specimen in Philologo XIV. Pastreng. igitur aut in suo codice inuenit arida uel

Corneli, tibi: namque tu solebas

Meas esse aliquid putare nugas;

Iam *tum* cum ausus es unus Italorum

5

Omne aeuum tribus explicare cartis

Doctis, Iuppiter, et laboriosis.

Quare habe tibi quicquid hoc libelli

Quaecunque; quod *o* patrona uirgo,

Plus uno maneat perenne saeclo.

10

3, 4. Plin. H. N. Praef. 1. Libros naturalis historiae nouicium Camenis Quiritium tuorum opus natos apud me proxima fetura licentiore epistula narrare constitui tibi iucundissime inperator (sit enim haec tui praefatio uerissima, dum maxumei consenescit in patre) namque tu solebas putare esse aliquid meas nugas: ut obicere moliar Catullum conterraneum meum; adgnosces et hoc castrense uerbum; ille enim ut scis permutatis prioribus syllabis duriusculum se fecit quam uolebat existumari a Veraniolis suis et Fabullis. (*uide excursum.*)

5-8. Pastrengicus de Origg. Rerum p. 16 a De illo dici possit quod scribit Veronensis poeta dicens Ausus quidem unus Italorum Omne aeuum tribus explicare chartis .i. uoluminibus Iuppiter doctis et laboriosis.

arido in textu, arida in marg., aut ipse ex Seruio uel grammatico arida sumpsit (quod non credo), aut oculi errore deceptus a cum o mutauit. Nec Seruii uerba hic necessario referenda sunt, sed ad uersum amissum, quemadmodum fr. 10, 11, fortasse etiam fr. 12. Eodem modo quae de Carbaso feminino dicuntur (fr. 7) ab interprete Veronensi ad Aen. VIII. 34, si uere Catullum ibi coniecit Maius, ad LXIV. 227° relaturus eram, nisi uerba aliquot superessent alius loci. Pro arido stat etiam Martialis VIII. 72. 2. 'Morsu pumicis aridi politus,' et Plini H. N. XXXVI. 154. Sed post Parthenium editores fere omnes arida admiserunt praeter Palladium Statium Conr. de Allio Lachmannum Hauptium.

punice ABDLa¹Va punicae Pastrengicus pumici Schol. Veronensis in Verg. Ecl. VI. 1 ed. Herrmann.

3. Corneli? tibi codd. plerique; correxerunt Itali.

4. Meas codd., Terent. Maurus 2564, 2568, Marius Victorinus p. 2596 P., Atilius Fortunatianus 2676 P., Plin. Praef. H. N. Nostras Marcilius et Vossius.

5. Iam tam^{tum} G Iam tamen ACDHLLa¹ a m. pr. La²OVa Iam tum hbc, marg. H, ed. Pr. est codices omnes sinceri es hb ed. Pr.

6. cartis BGLa¹OV abc.

8. tibi habe codd. quicquit V libelli AG mei La²V libelli cett. est post libelli addunt Scal. Conr. de Allio. Sillig. Pobl. quicquid est libelli ed. Pr. Parthen. Ald. Guarin. Sed cf. Verg. Aen. I. 78, 'Quodcumque hoc regni,' IX. 287. Catullum respexit Censorinus de die Natali I. 'Quodcumque hoc libri est meis opibus comparatum natalicii titulo tibi misi.' Post u. 8 unum uersum excidisse censent Lachm. Haupt. Cf. Leutsch. Nunt. Erud. Gotting. 1855. p. 1991.

9. quod ABCGHLLa²OVab quidem DLa¹ a m. sec. ed. Pr. Ald. Guarin. Lachm. Haupt. patrona uirgo codd. praeter AC patrona uirgine AC o iam additum in Guiaciano en Rossbachius in ed. I. o patrima uirgo Scaliger

II.

PASSER, deliciae meae puellae,
 Quicum ludere, quem in sinu tenere,
 Qui primum digitum dare atpetenti
 Et acris solet incitare morsus,
 Cum desiderio meo nitenti
 Karum nescio quid libet iocari,
 Et solaciolum sui doloris,
 Credo, et cum grauis acquiescit ardor:
 Tecum ludere sicut ipsa possem

5

1. Atil. Fortunatianus 318 G ut apud Catullum hendecasyllabus a spondeo 'Passer—puellae.' Id. 2698 P. 350 G. Ecce et Phalaecium; partem primam de antispasto habet ut 'Passer—puellae.'

Censorinus de Metris 2727 P., 27 Iahn., Phalaecius 'Passer—puellae.'

Qualecumque quidem est patroni ut ergo Bergkii in Leutschii Philologo XII. p. 581. uu. 9, 10 pro interpolatis habebat Handius Obseruat. Crit. p. 24; postea malebat patrone per te (Quaest. Catull. p. 4). Eisdem del. Huschkius Anal. p. 63, Pfeifferus Symb. Catull. p. 26. Lachmannus post quidem censet dimidios duos uersus desiderari; eumque secuntur Hauptius Rossbachius. Mibi patrona uirgo uidetur esse Musa cf. Sulpiciae Satir. 1, 11, 'Musa precibus descende clientis et audi.'

10. peremne D perire O seculo a.

II.

Fletus passeris Lesbiae ABDGHLLa¹La²Vb De morte passeris amice sue a Spatium unius uersus in O.

1. Super Passer delicie O superscriptum habet supple ens.

2. Qui cum BCLa²b² O in ante sinu om. Dousa. f. 3-5 ad hos uu. adscriptum est in margine O interpositio est.

3. **Qui** BDGLa¹ a m. pr. La²OVb² Quoi Cb Cui ab marg. O. ^{patenti} at petenti G at petenti O at petenti La²V ac petenti AB a m. pr. CHL ac petenti marg. B b² ac appetenti D

5. Con b² intenti b² ^{silz puelle} nitenti O mittenti Phillippensis.

6. Karum O quod credo in archetypo fuisse Rarum Ha Carum cett. al. iubet marg. O

7. In pro et Itali Broukbusius Doer. Pleitn. ut marg. ed. Vicentinae 1481. Solaciolum GOa, Lachmannus Post u. 7 desiderari aliqua censet Spengeliu.

8. **Credo ut cum** (con b²) ACDGHLLa¹ a m. pr., La²OV babe Credo ut B Phillippensis Credo ut tum La¹ ex rasura acquiescet G acquiescet a acquiescet cett. **acquiescet** uel **acquiescet** A Credo ut tum grauis acquiescat Bapt. Guarinus, edd. pleraeque Credo uti Schraderus Credo dum g. acquiescat Verburgius Credo, ut cum grauis acquiescet ardor, Sit sol. sui d. H. A. I. Munro Scripsi et cum g. acquiescit. Sensus est Quom desiderio meo libet nescio quid iocari siue ut dolorem suum soletur, siue quom amoris ardor iam acquiescit. ^{i. dolor} ardor O

9. Et tecum AL. secum marg. O marg. d ^{luderem} ludere G luderem D

Et tristis animi leuare curas!

10

Tam gratum est mihi quam ferunt puellae
Pernici aureolum fuisse malum,
Quod zonam soluit diu ligatam.

III.

LUGETE, o Veneres Cupidinesque,
Et quantum est hominum uenustiorum.
Passer mortuus est meae puellae,
Passer, deliciae meae puellae,

13. Priscianus 546 P. I. 16 *ed. Keil*. Similiter Catullus Veronensis 'quod
'zonam soluit ligatam' inter hendecasyllabos phalaecios posuit, ergo nisi
'soluit' trisyllabum accipias, uersus stare non possit.

^{passer}
ipsa O ipse a, *Auantius* Issa Bergkii philol. XI. 385. Tecum
ludere sicut ipsa posse *Vossius Vulp. Ed. a Bruner*.

10. Post u. 10 spatium relictum esse in codice antiquo testantur *Alex. Guarinus et Perreius apud Lachmannum*. Itaque *Lachm.* unius uersus interuallum hic posuit; quem cum *Hauptio et Froebnero (Phil. XIV. 575)* secutus sum, quamquam si *Guarino* credimus, non unus tantum uersus uidetur excidisse. Certe si recte est legitur in u. 11 tam gratum est, infinitium praecedere iudico; dixerat fortasse peream, nisi tecum ludere tam gratum est κ.τ.λ. uix enim similis uidetur constructio apud *Tibull. I. 6. 37*, 'At mihi seruandam credas; non saeua recuso Verbera, detracto non ego uincla pedum.'

11. es *ed. Parm. 1473* est om. *Ald. I. Scaliger Doer. Hand. (Observ. p. 41) Sill. Pohl. Spec. p. 25* Eadem erat opinio *Coningtonis* id pro est *Muretus Heysius* fuerunt *AH* puelle ferunt *BLa¹Vb*.

12. Pernici b²

13. Ronam b² ligatam *ABCDHLLa¹habc*, *Priscianus 546 P., I. p. 16 ed. Keil* negatam al. ligatam *G* negatam *La²OV Auantius Martyni-Laguna* negantam b² Cf. *Claudian. Fescenn. 37, 8*, 'et seminudo pectore cingulum Forti negatum solueret Herculi.'

uu. 11-13 *Spengel. censet a prioribus disiungendos esse quamquam ex carmine quod et ipsum de passere scriptum fuerit. Froeblichius cum XXXVIII. 8 coniungit; Pleitnerus Klotzius Schwabius ponunt ante si qui forte mearum ineptiarum—irrumabo. (XIV^b.) Rossbachius eos pro fragmento habet carminis cuius initium perierit. Sed is est nexus uersuum ut disiungi nequeant. Sensus uidetur esse, Nihil mihi potest esse iucundius quam cum passere ludere Lesbiae; neque enim gratiora Atalantae poma erant, propter quae fecit id quod nolebat facere, uirgo esse desiit. Cf. Pohl. Specim. pp. 21-25.*

III.

Inter hoc c. et c. II. nullum interuallum habent codices.

3. ^{quia} Passer O est mortuus b.

4. ^{dico ens} Passer O uersum om. *ABCLLa¹Vb²a*, editiones ante *Ald. I., Ald. II. Guarinus Muretus Statius Dousa f.* Nonnulli eum a II. 1 inuectum putant,

Quem plus illa oculis suis amabat: 5

Nam mellitus erat suamque norat

Ipsam tam bene quam puella matrem.

Nec sese a gremio illius mouebat,

Sed circumsiliens modo huc modo illuc

Ad solam dominam usque pipilabat. 10

Qui nunc it per iter tenebricosum

Illuc, unde negant redire quenquam.

12. Seneca Apocolocynt. XI. p. 63 Buecheleri Nec mora, Cyllenius illum collo obtorto trahit a caelo unde negant redire quenquam. Illuc *post caelo add. Muretus.*

oculis ab altera pagina ad alteram errantibus. Conuenit id opinioni Froebneri existumantis in utraque pagina archetypi duas columnas fuisse, quarum utraque 16 uersus contineret. Nam a II. 1 ad III. 4, 16 uersus sunt; ut in eodem loco paginae utriusque staret hic uersus 'Passer deliciae meae puellae.' Sed et hoc poterat casu euenire, neque a Catullo abhorrent huiusmodi repetitiones uersuum. Cf. IV. 16, 17; VIII. 3, 8; IX. 3, 5; XII. 16, 17; XIII. 3, 6; XVI. 1, 14; XVII. 14, 15; XXIV. 7, 8, 10; XXIX. 2, 10; 5, 9; 11, 23. Quomodo igitur omissus est? Necessesse est aut a duobus codicibus ductos fuisse eos qui nunc exstant, quorum alter uersu careret; aut si unus tantummodo erat, latius diuulgatum esse id huius exemplar in quo uersus omissus est quam id in quo supererat. Atqui habent eum cum D, tum G, qui codices antiquissimi sunt iidemque diuersissimi. Non igitur ad duos archetypos confugiendum est. Restat ut archetypi unius exemplaria duo facta sint, quorum in altero uersus esset, abesset ab altero. Causam cur exciderit credo fuisse repetitum in initio uersus uocabulum 'Passer,' quod idem accidit XLII. 12; LXIV. 258; cf. etiam XCII. 3, 4. Eadem erat sententia Scaligeri Douzae P. Doeringii Leutschii comparantis bucolicas repetitiones Bion. I. 30, 38, 89; IX. 1, 2, (Philol. X. 737.)

5. oculis illa BLa¹V ciculis b².

6. Nam O^{qz} melitus Ch.

7. Ipsa ABCL Phillippensis Statius Vossius Vulpus Lachmannus Orellius in Eclogis Hauptius Issa Bergkii Philol. XI. 385. Sed in hoc carmine trochaeus uersum non incipit. Ipsam defendit Froebnerus in Rhen. Mus. Nou. XIII. 148 collatis Issa, issulus, ipsitilla. Vide Buechelerum ad Petron.

Satir. 63. ^{nouit} puella O

8. se ACL ingremio H ^{puelle} illius O amouebat V

9. Circum siliens G Circum silens O et in marg. al. siliens

10. **piplabat** ACGHLLa¹La²OV pipilabat B, i recentius fortasse addita pipilabat Dab² uulgo et Lachm. pipillabat bcb pipiabat marg. b Vossius, Heys. Schwab. pipulabat Auantius pippilabat Guarinus pipiebat Muretus pipililabat Statius. Vide excursum.

11. Id V **tenebrosum** codd. omnes praeter b² tenebricosum b² B a m. sec. tenebriosum La¹ a m. sec., ed. Pr.

12. Illuc BLa¹ post rasuram uterque, marg. O **Illud** codices ceteri, fortasse recte: locus enim Senecae rem relinquit incertam. Retinui tamen illuc cum omnibus edit. praeter Conr. de Allio, qui trochaeos non credam in hoc carmen inferendos esse. negat b². f. in infernum marg. O

At uobis male sit, malae tenebrae
 Orci, quae omnia bella deuoratis:
 Tam bellum mihi passerem abstulistis.
Vae factum male! *uae miselle* passer,
 Tua nunc opera meae puellae
 Flendo turgiduli rubent ocelli.

15

17. Schol. Iuuenalis S. VI. 8 (in Kramerii Mantissa, p. 598) Alludit ad uerba Catulli conquerentis de passere mortuo. Catullus 'Tua—ocelli.'

Ibid. Amicam Catulli tangit quae propter edomitum passerem mortuum sibi missum ab adultero in tantum fleuit ut oculos corrumpere.

IV. 1. Terentian. Maur. 2276, Ante ergo uersum collocabo iambicum 'Phasellus—hospites.' Cf. 2283, 2311, 2376, 2379, 2424, 2426, 2431, 2432, 2445, 2469.

Mar. Victor. 2572 P. 170 G. Exemplum ergo trimetri iambici erit 'Phasellus—hospites.'

14. ^{al. quae} **Orcique** G Orcique COb ^{al. pulchra} bella G ^{i. pulchra} bella O deuorantis b².
 15. mihi bellum b.
 16. **Bonum** (Bonum La¹ Donum H) **factum male** (male O) **bonus ille** ^{corrigit} **passer** AB a m. pr. CDGHLLa¹La²OV Vic Bonum foedē male bonus ille passer b² O factum male O miselle passer uel passer O miselle uel bellus ille passer Itali, (ex Cic. ad Att. XV. 1, 1 O factum male de Alexione, cf. Inscriptionem in Gallia nuper repertam quam in excursu addidi) quorum uerborum O factum male habet marg. d, ed. Pr., O miselle passer c, marg. d, ed. 1473, bellus ille passer b. O factum male, O miselle passer receperunt post Statium plerique O factum male proh m. p. Bapt. Guarinus Proh fact. m. proh. m. passer Froeblichius O factum male io m. passer Lachmannus Orellius in Eclogis Hauptius Schwabius uae pusille passer Balthe. Venator, unde ipse scripsi uae factum m. uae m. passer. Confunduntur u, b saepissime: nec multum placet hiatus male O (cf. Bentleyum ad Hor. G. III. 14, 11, cui hic uersiculus in mendo cubare uidetur, Lachm. ad Prop. IV. 12, 61, p. 287 ed. 1816, et ad Lucret. VI. 743, L. Muellerum de Re Metrica, p. 306) quanquam defendi poterit ex XXXVIII. 2, CXIV. 6. Miselle passer uere scribi ostendunt Tertullian. de Test. Anim. IV. 'Cum alicuius defuncti recordaris, misellum 'uocas eum.' Petron. 165, 'Scissa sacrum novendiale seruo suo misello 'faciebat quem manumiserat mortuum.' Gloss. Ball. 'Misellus mortuus.'

17. ^{quia} Tua O Vestra Auantius et sic m. sec. a cuia Vossius mea Schol. Iuuenalis S. VI. 8, in Kramerii Mantissa, p. 598.

18. ^{tument} tument BLa¹Vbd rubent a turbiduli Marcilius tanquam lectum a Iuuenale VI. 8, 'Turbauit nitidos extinctus passer ocellos.'

IV.

PHASELLUS ille, quem uidetis, hospites,
 Ait fuisse nauium celerrimus,
 Neque ullius natantis impetum trabis
 Nequisse praeterire, siue palmulis
 Opus foret uolare siue linteo.
 Et hoc negat minacis Adriatici
 Negare litus insulasue Cycladas

5

Augustin. de Musica V. 5. Neque quisquam umquam uersum esse dubitauit, 'Phasellus—hospites.'

Ib. 11. Etiam istum uersum metire si placet et mihi de membris eius pedibusque responde 'Phasellus—hospites.'

Ib. 16. Et 'Phasellus—hospites' primum membrum habet 'Phaselus ille' in semipedibus quinque, secundum in septem 'quem uidetis hospites.'

Fragm. eorundem librorum de Musica apud Maium in Scriptor. Vet. Nou. Collect. T. III. P. III. p. 132, c. XVII. Eodemque modo uersus iambicus senarius fit trochaicus ut est 'Phasellus—hospites.'

Ib. c. XVIII. Etiam nunc V et III semipedes uideamus, qualis est iste uersiculus 'Phasellus ille quem uides.'

Ib. c. XIX. Alterum quod iambicum dicitur et eadem ratione inuenitur trochaicum, cuius exemplum 'Phasellus—hospites.'

Censorinus de Metr. 2726 P. 94 Iahn. Trimetros iambicus Latine senarius dicitur; cuius exemplum 'Phasellus iste—hospites.'

Schol. ad Lucani Pharsal. V. 518. 'Phasello' genus nauis, ut ait Catullus (Plautus codd.) 'Phasellus—hospites.'

IV.

Cum hoc carmine comparanda est Parodia in Vergili Catalectis VIII. 'Sabinus ille quem uidetis hospites,' κ.τ.λ.

DE PHASELLO ABGLa¹La² ab DE PHASELO DL DE QVODAM PHASELLO H. Spatium unius uersus in OV.

1. **Phasellus** ACHLa¹bb²c Statius Scaliger Phasel us G (erasa altera l) Hasellus VO Phassellus B Phaselus a **ille** codices praeter V, Terentian. Maurus 2276, Marius Victorinus p. 2572 P., Augustinus de Musica, V. 5, 11, 16, et eiusdem fr. XVII. XVIII. XIX. in Maii Script. Vet. Nou. Collect. T. III. part. III. p. 132, Scholiastes Lucani V. 518, Parodia iste V, Censorinus Iahnii, p. 94.

2. **Aiunt** codices omnes Ait Calpurnii ed. 1481, Parodia **celerrimum** codices celerrimus Parthenii ed. 1486, Parodia.

3. **Illius** codices Vllius Calpurnius, Parodia in ed. Vergili 1473 tardis codices, nisi quod b² habet tradis trabis Calpurnius ratis corr. Paris. **tardis** uel **tradis** A.

4. **Neque esse** codices nisi quod Neque esset habent Hb²d Nequisse ed. 1473 praeter ire L. Mueller et H. A. I. Munro siue b, Parodia **sine** cett.

5. Opus si a siue b, ed. 1473, Parodia **sine** cett.

6. Et codices neque Parodia mina ci V **mina ei** B a m. prima, DGHO a bb² ei mina C ei minas AL minacis La¹ ex rasura, ed. 1473.

7. insula uegeladas O ciclades a cyclados b²

Rhodumque nobilem horridamque Thraciam,
 Propontida trucemue Ponticum sinum,
 Vbi iste post phasellus antea fuit 10
 Comata silua : nam Cytorio in iugo
 Loquente saepe sibilum edidit coma.
 Amastri Pontica et Cytore buxifer,
 Tibi haec fuisse et esse cognitissima
 Ait Phasellus : ultima ex origine 15
 Tuo stetisse dicit in cacumine,
 Tuo imbuisse palmulas in aequore,
 Et inde tot per impotentia freta
 Herum tulisse, laeua siue dextera
 Vocaret aura, siue utrunque Iuppiter 20
 Simul secundus incidisset in pedem ;
 Neque ulla uota litoralibus deis

8. Rhodumue *a* Rhodumque uoluere *b*² hordiamque *b*² horidam-
 que *B* **tractam** ABCDGHLa²OV teactam *a* tracam *b* traciam
 La¹*b* Thraciae Lachmannus ad Propertium p. 253.

9. Propontidam *C* Propontidamque *c* Propontidem Guarinus.
 Sed cf. u. 18, XVII. 24, LXIV. 186. Silligius Heysius et H. A. I. Munro
 interpunctionem post Thraciam delent, ponunt post Propontida. siniam *O*
 trucemque *a* Contr. de Allio trucem *H*.

10. post om. ACL phasellus HLa¹*b* fasellus *b*²

11. Commota *b*² sillua *b*² silua om. *O* iam *A* **citeorio** AB
a m. pr. GLLa² et sic *O* nisi quod omisso apice super *i* citeono potius effingere
 uidetur citheorio CV citeono *b*² citrorio *b* cytherio *D*
 cithereo *H* citherio *a* de m. pr. Cytorio Parthenius.

12. sibillum BCLa¹*b*² sybillum *L*.

13. **citheri** GLa²OV *a* citheri La¹ citherei *B* ut uidetur, *b*²
 cithere CH Cytheri ADL Cythore Calpurnius.

14. **cognotissima** ABCDGHLLa¹ *a* m. pr. VO cognatissima La¹ ex
 rasura cognitissima La²*b*²abcd Parodia.

15. phasellus CVObb². Klotzius (in emend. editis Lipsiae 1859), post
 origine interpungit; quo infirmior fit rhythmus. cf. u. 11.

17. **Tuas** codices et Parodia Tuo bd. ed. 1473.

18. impotencia La¹*O*.

20. **Vocare cura** ABCGHL Obb² Vocare tura *V* Vocaret cura *D*
 Vocaret aura abLa¹ ex rasura, uulgo et Lachm. I. Vagaret aura Lachmannus
 ad Lucret. III. 628, quod Hauptius in textum admisit suum et Lachm. II.

21. secundis *H* racidis *b*² impedem La¹ in pede *a*.

22. littoralibus ABCO abc littorabilis *b*² littoribus *H* literalibus *D*

litoralibus cett. Lachmannus
^o fortasse recentius additam.
 Parodia.

diis codices, nisi quod deis *a*, diis La¹,
 deis ed. Pr. Guar. Scal. dies uel deis

Sibi esse facta, cum ueniret a marei
 Nouissimo hunc ad usque limpidum lacum.

Sed haec prius fuere: nunc recondita 25
 Senet quiete seque dedicat tibi,
 Gemelle Castor et gemelle Castoris.

27. Charisius, p. 252 Keil., 223 P. Senesco autem nunc in usu est frequens: apud antiquos tamen et seneo dicebatur unde et Catullus (Catulus *codd.*) sic retulit. Nunc recondita s̄ quiete seque (sunt qui seneseq: P) dedicat (didicat P) tibi Gemelle Castoris.

Diomedes p. 344 Keil., 334 P., Nam Senesco et Seneo apud antiquos dicebatur; unde et Catullus Nunc (non A) recondita (recordita M, recordata A) Senet quiete seque dicebat (dicebant A) tibi Gemelle Castor et gemelli Castores.

Priscian. I. p. 484 Keil., 869 P., Seneo senectus . . . Catullus (Catulus *codd.*) Sed haec fuere (feruere *codd.*), nunc recondita senet quiete (quite *codd.*)

23. **amaret** AB a m. pr. CDGHLLa²OVb amare ac Vic a mari (i ex rasura) La¹ bd uulgo Klotzius a mare cum Mureto Statius secundum Charis. I. p. 61, ed. Keil. (44 ed. P.), ib. p. 137, Keil. (p. 111 P.) Priscian. VII. Tom. I. p. 331 Keil. (p. 758 P.) qui laudat cum Varrone Atacinum Plautum (Rud. IV. 3, 40), Lucanum (VII. 389—391). Cf. Lucret. I. 161, Ouid. Trist. V. 2, 20, Ep. Pont. IV. 6, 46. Statium secutus est Scaliger cum plerisque ante Lachmannum a marei Lachmannus.

24. **Nouissime** ABCDGHLLa¹La²O bb²bd Auant. Stat. Lach. Haupt. nouisse Vb Nouissimo a, Vic., ed. 1473, uulgo, quod Klotzius tuetur allatis Ouid. Trist. III. 13, 27, 'Dum me terrarum pars pene nouissima Pontus,' Valer. Flac. Argon. V. 77, 'Post acies rubrique nouissima claustra Aequeor.' Tac. Agric. X. 'Haec ora nouissimi maris.' Ann. II. 24, 'uasto ac pro- fundo ut credatur nouissimum ac sine terris mare.' Ipse Catullus nouissimo casu habet LX. 4. Nihil ad rem faciunt quae a Gellio afferuntur. X. 21. Nam Gellium errasse docent lexica Ciceronis, apud quem nouissimus ter legitur, Pro Q. Roscio XI. 30, 1, 'Qui ne in nouissimis quidem erat histrionibus, ad primos peruenit comoedos.' Ad Fam. XII. 13, 1, 'ut haec nouissima nostra facta non subita fuisse iudices.' Ib. X. 30, 4, 'Quom omnes se recepissent nostri ordinis, recipere me nouissimus coepi ad castra.' Opinatus est Munro opponi inter se ultima ex origine—et inde—cum nouissime, quemadmodum apud Plancum Fam. X. 42. 2 primum—deinde—nouissime et apud Senecam de Ira III. 5. 2. Vide eum de hac re disserentem in Diario Philolog. Cantabrig. IV. 237.

25. hoc CGHLA² potius b² non Vbc, codex A Diomedis recondita O.

26. Sedet a Parodia Sed nec b Sine H s̄ uel sunt Charisii codices qui te Prisciani codices

27. castor D, *codd.* Diomedis, Parodia ^{al. castorum} **castrum** G castrum ACHL a m. pr. O abb² castorum B a m. pr., La¹ a m. pr., corr. L castoꝝ V quod in archetypo fuisse censet Schwabius. Mibi potius ex male intellecto castor' error ortus uidetur castris b² gemelli Castores *codd.* Diomedis Gemelle Castor et gemelle Castoris ed. Pr.

V.

VIVAMUS, mea Lesbia, atque amemus,
Rumoresque senum seueriorum
Omnes unius aestimemus assis.

Soles occidere et redire possunt :
Nobis cum semel occidit brevis lux,
Nox est perpetua una dormienda.

5

Da mi basia mille, deinde centum,
Dein mille altera, dein secunda centum,
Deinde usque altera mille, deinde centum.

Dein, cum milia multa fecerimus,
Conturbabimus illa, ne sciamus,
Aut ne quis malus inuidere possit,
Cum tantum sciat esse basiorum.

10

V.

Carmen in quatuor strophas diuisi monente Ribbeckio. Quarta strophæ 4 uersuum est, non ut ceterae trium.

AD LESBIAM ABDGHL^aL² ab. Spatium unius uersus in OV.

1. Iuamus O

3. **extimemus** BCDGL^aV ab axis BCVL^a a m. pr. bc asses b².

4. ocidere Ob² ridere H, et sic a de m. pr.

5. **Nobiscum** GO et codices plerique; correxerunt Itali. Nobis, cum editiones pleraeque; interpunctionem cum Klotzio deleui.

7. mihi AHL^a ab mile H.

8. om. A Deinde mi altera da secunda centum G, et sic, sed sine spatiis BCHL^aLa² Phillippensis Riccardianus abc, ed. Pr. Deinde me altera da secunda centum D. Deinde (dein b²) mille altera deinde s. centum LOb² Deinde mille altera da s. c. b Dein (ed. Pr.) mille altera da s. c. Calpurnius Guar. Sillig. Dein m. a. dein s. c. Puccius Ald. uulgo et Lachm. Deinde mi altera mille, deinde centum, Heysius. In A

suspicio scriptum fuisse **Dein ml' altera da secunda centum**

9. om V mile Ha.

10. **Deinde** ABCDGHLL^aLa²OV bab² multa milia A multa alia mille b.

11. **Conturbauimus** ABCDGHLL^a a m. pr. OV a Conturbabemus b Contribuamus b² Conturbabimus b et corr. La¹.

nesciamus codices omnes sinceri ne sciamus b, ed. Pr.

Post u. 11 unum uersum excidisse, uu. 12, 13 delendos esse tamquam spurios. ut carmen quatuor strophas contineat, trium singulam uersuum, censet Th. Maurer in Nou. Mus. Rhen. XIV. p. 323.

12. At V.

13. tantus CGHO tantus La¹. Scriptum fuerat in A **tantusciat** sciet Buechelerus ex Priap. LII. 12, 'Cum tantum sciet esse mentularum.' Versum delent Ribbeckius, G. Richter in Mus. Rhen. XIX. 363.

VI.

FLAVI, delicias tuas Catullo,
Nei sint illepidae atque inelegantes,
Velles dicere, nec tacere posses.

Verum nescio quid febriculosi
Scorti diligis: hoc pudet fateri.

5

Nam te non uiduas iacere noctes
Nequicquam tacitum cubile clamat
Sertisque ac Syrio flagrans oliuo,
Puluinusque peraeque et hic et ille
Attritus, tremulique quassa lecti
Argutatio inambulatioque.

10

VI.

AD FLAVIVM ABDGHLLa¹La²abb². *Spatium unius uersus in V.*

1. delicias ABCHV b catulo BCLa¹O.
2. **Ne** codices omnes sinceri Ni *cd* ed. 1473 Nei Lachmannus
illepidae codices inlepidae D. m. pr. Lachmannus inellegantes BH^a.
3. **Velles** codices Velis Heinsius; *sed uide XXIII. 22, H. A. I. Munro*
ad Lucret. V. 276, F. Umpfenbachium Meletem. Plautin. p. 66. possis
Heinsius Reisigius.
5. dilligis a.
6. tacere H a m. pr.
7. Nequid quam O Nec quicquam Bad Nequaquam Statius Heinsius.
Codicum lectionem confirmat Mart. XIV. 39, 'Dulcis conscia lectuli lucerna,
'Quicquid uis facias licet: tacebo.' clamat a. Catullum respexit scriptor
epigrammatis Anthol. Pal. V. 87, 1, 2, 'Ἀρνείται τὸν ἔρωτα Μελισσιὰς' ἀλλὰ τὸ
σῶμα Κέκραγ' ὡς βελέων δεξάμενον φαρέτρην.
8. Sertisque Dacd Sartis H Sectis BLa¹La²V Phillippensis Sertis b
Sertis cett. asirio **AGO** a Syrio CHLa² asyrio b assirio BLa¹V b²d
assyrioque D asyrioque a Sertis ac Syrio Auantius, uulgo, et Lach-
mannus. Scripsi sertisque ac Syrio. **flagrans** BCGHLa¹OVbb²bcd
Phillippensis et m. pr. a clamans ACL fragrans DLa² et m. sec.
a, Lachm. flagrans Broukbusius ad Tib. III. 6, 33, Pohlius p. 25, Rits-
cheli in Iabnii Ann. 1858, p. 191. Vide excursus. amomo a ex rasura.
9. Puluinus b² ^{al. hic} **et haec et illo** G ^{al. ille} et haec et illo ABCLa¹ et
hoc et illo O et hic et illo Lb² et hic et ille D, ed. 1473,
Lachmannus et hic et illac Phillippensis et hic et illic ab uulgo.
10. Atritus La¹ A tritus V Adtrictus b² tremulaque A cassa D
Froebnerus in Philol. XIV. 568; cf. Fleckeisenium in Iabn. Ann. LX. 255
casa a a m. pr.
11. in ambulatioque G.

Nam nil stupra ualet, nihil tacere.

Cur? non tam latera ecfututa pandas,
Nei tu quid facias ineptiarum.

Quare, quicquid habes boni malique,
Dic nobis. uolo te ac tuos amores
Ad caelum lepidu uocare uersu.

15

VII.

QUAERIS, quot mihi basiationes
Tuae, Lesbia, sint satis superque.

Quam magnus numerus Libyssae harenae
Lasarpiciferis iacet Cyrenis,

12. in (ni CGLLa²) **ista praeualet** *codices* tacere *codices omnes* mi
praeualet ista nil tacere *Ald. Sil. Spengelius* ni praeualet ista nil taceres
ed. Pr. Guarinus nil pr. ista, nil tacere *Dousa f. ed. 1592* ni supra
ualet *Scaliger* mi supra ualet *Anglus in Ephem. Class. XXIV. p. 211*
nil ista ualet *Lachmannus* nil supra ualet *Hauptius* *Ipse olim con-*
ieceram Nam nil stare ualet.

13. **Cur non** (non om. V) **tam latera et futura** (fututa b²) **panda** AB a m.
pr. CDGHLLa¹La²OVb²c exfututa *Itali, a ex rasura, ed. Pr. uulgo*
ecfututa *Lachmannus cf. XXIX. 13 et Priap. XXVI. 7, 'Ipsi cernitis ecfu-*
'tutus ut sim.' ubi et fututus habet codex Lindenbrogianus, ecfututus Bueche-
lerus pandas b pandam d.

14. **Nec** *codices praeter a* Ne a Ni *Baptista Guarinus* Nei
post Marcilium Lachmannus. *Muretus ex tribus uersibus 12—14 fecit*
duos Nam cur tam latera ecfututa pandas Ni tu quid f. ineptiarum? Cui
(Cur *Balth. Venator*) non t. l. e. pandant Noctu (Noctu *etiam Scaliger*) q. f.
in.? *Vossius B. Venator* Cur nunc t. l. e. pandas Nec tu q. f. in.? *Doerin-*
gius Silligius Cur non? t. l. e. pandas Nei t. q. f. ineptiarum? *Spengelius*
Cur? (sic iam antea *Scaliger*) non tam l. e. pandas, Nei tu quid f.
ineptiarum *Lachmannus.*

15. quid A quidquid Hd bonique malique O inter lepidu et
uocare maius solito spatium est in C uersum O.

VII.

AD LESBIAM ABDGHLLa¹La²bb²a. *Spatium unius uersus in OV.*

1. quod DGLa¹O mihi om B.

3. mons pro numerus a, ut puto ex confusis num's mons lybisse CGH
libisse ALa¹La²aO bibisse V ut uidetur libyssae DL, uulgo et *Lachmannus*
harenae ACHO²d.

4. **Lasarpiciferis** G ^{al. fretis} Lasarpici feris (marg. fretis) C Lasarpici feris
ABDLLa¹b Lasarpicis eris a Lasarpici fretis HV Lasarpici fecis Ob²
iaces O **ty—renis** al. **cyrenis** G tyrenis B a m. pr. HLa¹O tyrrenis AC
Lb tirenis b² cirenis La² cyrenis abcd, ed. Pr. arenis D.

Oraculum Iouis inter aestuosi

5

Et Batti ueteris sacrum sepulchrum;

Aut quam sidera multa, cum tacet nox,

Furtiuos hominum uident amores;

Tam te basia multa basiare

Vesano satis et super Catullo est,

10

Quae nec pernumerare curiosi

Possint nec mala fascinare lingua.

VIII.

A a MISER Catulle, desinas ineptire,

5. **Ora dum** AB a m. pr. CGHLLa¹La²OV ab Oraculum dum D
Oraculum bcd in b² estuosi a.
6. ^{al. beari} beati G beati AB m. pr. CDHLLa¹OV b beari La² brati
m. pr. a bti b² bati bd, ed. Pr. Batti ed. Ven. 1475 ueteres C
uerens b² uerteris b sepulchrum ab.
7. cum tacet nox—basia multa om. a.
9. Nam AL ^{al. basia} basiei G basiei C (marg. basia) O Riccardianus
basei A
10. etiam pro et Hb catulo BCLa¹O b².
11. Qua b² Quem A nec om. b² numerare H.
12. maga marg. d. Balth. Venator Vossius.

VIII.

Hoc carmen Ribbeckius ita ordinauit.

1-2 3-5 6-8 9-11 12-14 15-19.
 strophe antistr. strophe antistr.

ut duas contineat strophas, duas antistrophos, trium quamque uersuum; prioris autem strophae primus uersus sit Fulsero quondam candidi tibi soles; ultimus antistropho, Fulsero uere candidi tibi soles: alterius strophae finis sit Sed obstinata mente perfer obdura, initium antistropho Vale puella iam Catullus obdurat. Ego sic potius ordinaui.

1-2 3-5 6-8 9-11 12-13 14-16 17-19
 strophe α antistr. α Mesod. strophe β antistr. β

Carmen duas partes habet et μεσῳδόν. Vtraque pars habet prooemium (1-2, 12-13) et stropham cum antistropho (3-5 × 6-8, 14-16 × 17-19). Μεσῳδὸς interposita caput ac uim carminis in se colligit.

AD SE IPSVM ABDGLLa¹La² b ad sese b² **AD SE IPM**
DELAMENTATIO Ha. Spatium unius uersus in OV.
1. Iser O catule Ob² desinis La¹ in aptire D

Et quod uides perisse perditum ducas.

β Fulserē quondam candidi tibi soles,
Cum uentitabas quo puella ducebat
Amata nobis quantum amabitur nulla. 5

γ Ibi illa multa tum iocosa fiebant,
Quae tu uolebas nec puella nolebat.
Fulserē uere candidi tibi soles.

Nunc iam illa non uolt: tu quoque inpotens noli
Nec quae fugit sectare, nec miser uiue, 10
Sed obstinata mente perfer, obdura.

B a Vale, puella. iam Catullus obdurat,
Nec te requirēt nec rogabit inuitam.

β At tu dolebis, cum rogaberis nulla.
Scelesta, † ne te. quae tibi manet uita! 15

2. peditum *b*².

3. Flusere *b*²

4-8. om. a. Qu3 *V* Con *b*² Tum *D* uetitabas *Hb* quod
*Ob*² docebat *AC pr. L* dicebat *Dousa F. Heinsius Broukbusius ad Prop.*
III. 22, 15.

5. plusquam amabit' ulla *V* Hunc uersum *Handius (Observ. p. 92)*
ab interpolatore putat illatum a c. XXXVII. 12. Sed Catullus eodem modo
eum repetiit, quo XXI. 2, 3, qui legitur etiam XXIV. 2, 3, XLIX. 2, 3. Vide
Silligium in Epist. Critic. p. 68.

6. Ili *D* tum ante multa *b*² cum *O*, Auantius quom *H* tamen
Dresdensis tam *Scaliger Vossius Vulpus Contr. de Allio Doeringius Silligius*
Huschkius ad Tib. I. 6, 7.

7. nollebat *b* nollebat *BLa*¹ uolebat *b*².

9. Iam nunc illa non uolet *b*² ipote *A* inpote *O* impote
*ABCDGLLa*¹*La*² ad impete *Vc* ipe te *H* inepte *b*² impotens *Vic b*
et marg. d ab eadem manu impotens noli *Auantius*

11. ostinata *B* obdurat *HLa*¹.

12. om. *La*¹.

14. Aut *b* nulli *b* ex interpolatione Post nulla plene interpungunt *Scal.*
Dousa P. Contr. de Allio Lachm. Haupt. Heys. uide Haupt. Obs. Crit. p. 4.

15. ne te codices omnes praeter *d H Phillippensem Cuiacianum* nec te *H*
et Phillippensis tene *d* rere *Cuiacianus et codex Alani* tibi quae
*Parisinus 7990 La*⁴*ed. Pr.* tibi om *A* te quae (marg. tibi) *b* Scelesta
nocte Statius Doeringius nullam S. noctem Vossius Heins. Vulp. Hand. Obs.
p. 43, Sill. S. tene Parthenius Ald. I. Guarinus Muretus in textu Marcilius
S. quae nunc Mureti liber uetus S. rere Scaliger Contr. de Allio S. uae

Quis nunc te adibit? cui uideberis bella?

γ Quem nunc amabis? cuius esse diceris?

Quem basiabis? cui labella mordebis?

At tu, Catulle, destinatus obdura.

IX.

A a VERANI, omnibus e meis amicis

Antistans mihi milibus trecentis,

Venistine domum ad tuos Penates

Fratresque unanimos animumque matrem?

te *Balthazar Venator quod iniuria tuetur Hauptius (Obs. Crit. p. 7)* S. nosce *Heysius* S. nunc te (quae tibi manet uita?) Quis nunc te adibit? *Spengelius in Seebodii Nou. Chron. Paed. 1828, Fasc. IV. p. 97* quae te ibi manet *Hauptius (Obs. p. 10)*. Sed quod discrimen facit inter manere cum datiuo et accusatiuo positum, ut hoc sit, i. q. expectare, illud certum esse uel potius expectare adiuncta quadam certi notione, hic etiam ualere censeo. Cf. *infr. LXXVI. 5, 6, Callim. Lau. Pallad. 119, 120. Ὡς ἐτάρα, τῷ μὴ τι μινύρεο· τῷδε γὰρ ἄλλα Τεῦ χάριν ἐξ ἐμέθεν πολλὰ μενεῦντι γέρα. Aesch. Ag. 1120 Ἐμοὶ δὲ μίμνει σχισμὸς ἀμφήκει δορί. Cic. Phil. II. 5, 11, 'Cuius quidem tibi fatum sicuti C. Curioni manet.' Verg. Aen. I. 257, 'Parce metu Cytherea, manent immota tuorum Fata tibi.' V. 348-9, IX. 301, quos locos ipse attulit Hauptius. Fortasse leti quae t. m. uita? Cf. *Lucr. III. 1046* Mortua cui uitast, et quod scripsit is qui Maximianus dicitur *Eleg. I. 269* uitam ducere mortis. *Anth. P. V. 21. 6 ὥς δὲ τάφον νῦν σε παρέρχομεθα.**

16. Post adibit secuntur in a cuius esse diceris omissis Cui—amabis.

19. catule La¹ obstinatus H.

IX.

AD VERANNIVM ABGLa¹La² b AD VERANIVM amicum suum a Ad Verannum H AD VERRANNIVM D AD VERANNIVM L Spatium unius uersus in OV.

1. Veranni BDGLa¹OV bb² Neranni H Veramni ACL Eramne b Verani a quam formam habent Inscriptiones Pompeianae Verranium Fasti Antiates anni p. C. 49 in Inscript. Mommsen. p. 327, cf. *Plin. Praef., Festus p. 158, Grut. 83, 5; 108, 7; 988, 12; 1047, 1* Verania 955, 12; 1000, 1; 1047, 1; Veranilla 747, 5; 1144, 1 e om O est a ex omnibus meis AL.

2. Antistas ABCDGHLLa¹La²O bad, Ald. I. Handius (Obs. p. 44) Silligius antistes Vbc, uulgo ante Scaligeranam ed. 1600, Conr. de Allio Heysius antistitas b² Antestans Palladius ed. 1500 Antistans Auantius Lambinus ad Lucret. V. 22 Lachmannus Gloss. Placidi 'antistant. meliores sunt.' Fulgentius exp. Serm. Antiqu. p. 564 (Gerlach), 'Antistare dicimus praecellere. Unde et 'Crispinus in Heraclea ait: Divinis uirtutibus antistans Alcides.' antistare Cato c. 156, Lucreti codices V. 22, Gelli VI. 5, 2, IX. 13, 7, Cic. Rep. III. 18, Tac. Ann. II. 33, quos locos attulit Ritschellius in Mus. Rhen. 1850, p. 578; cf. antistes antistita Antistius anticipare antecessor. mihi om. D

4. uno animo sanamque ABLa¹OV b uno animo suamque matrem G uno animo suamque CHLb² unanimos (es a) suamque D abd al. sanam

B α Venisti. O mihi nuntii beati!

5

A β Visam te incolumem audiamque Hiberum
 Narrantem loca, facta, nationes,
 Vt mos est tuus, applicansque collum
 Iocundum os oculosque sauiabor.

B β O quantum est hominum beatiorum,
 Quid me laetius est beatiusue?

10

X.

VARVS me meus ad suos amores
 Visum duxerat e foro otiosum,
 Scortillum, ut mihi tum repente uisum est,
 Non sane illepidum neque inuenustum.

A α Huc ut uenimus, incidere nobis
 Sermones uarii, in quibus, quid esset
 Iam Bithynia, quo modo se haberet,
 Et quonam mihi profuisset aere.

5

unanimis tuamque *c* *Bapt. Guarinus* anumque *Faernus* senemque
Auantius Broukbusius ad Tib. I. 7, 8 Hauptius suamque *Scaliger in Comm.*
Lachmannus tuamque *uulgo*.

5. nuntii *O*.

6. Visamque *D* haberum *b*².

7. Narantem *La*¹ fata *b*² nationes *BLa*¹.

8. Et *H* tuis *CL* tuum *D* aplicansque culum *b*²

9. oculisque *H* suabior *ACGLLa*¹*La*²*O* suauior *BHb*² sabior *V*
 suauabor *D* suabiabor *a* *Videtur in archetypo fuisse sabiabor unde*
geminatis literis ab error ortus est.

11. beatiusque *ac* beatus ue *b*².

X.

Hoc carmen cum c. IX continuant codices.

1. Varus *C Vic ed. Pr.* Varrus *H ab* Verannius *D* Varius *B Varius*
cett. Vossius Osannus ad Apul. de Orthogr. § 43, Weichertus de L. Varro p. 4
Varrus Scaliger Statius Handius. Vide excursus. mēs pro meus *O*.

2. fero *b*² octiosum *ab*² occiosum *O* ociosum *Cc*.

3. Scortilium *b*² tunc *La*²*O* ut tunc mihi *AL* tñ *La*¹.

4. sine *b*² illepidum *codices plerique* inlepidum *Lachmannus*

6. qui esset *O*.

7. Iarbitinia *O* In bithinia *b* Iam al. Bithinia *b*² **quomodo**
posse (possem *b* post se *b*) **haberet** *ABCDGHLLa*¹*La*²*OVabb*²*bd* quo-
 modo se haberet *La*⁴ *ed. Pr. ex emend. Itolorum* *Error ex confusis*
 MODOSE MODOSE (modo posse) *ortus uidetur.*

8. **Et quoniam** *G* Et quoniam *ACDHO bdb* Et quoniam
*BLa*¹*V c ed. Pr.* Et qm̄ *ab*² Ecquonam *Statius Gronou. Hand. Lachm.*

β Respondi id quod erat, nihil neque ipsis
Nec praetoribus esse nec cohorti, 10
Cur quisquam caput unctius referret,

γ Praesertim quibus esset irrumator
Praetor, non faceret pili cohortem.

B a 'At certe tamen,' inquit 'quod illic
Natum dicitur esse, comparasti 15
Ad lecticam hominis.' Ego, ut puellae
Vnum me facerem beatiorum,

β 'Non' inquam 'mihi tam fuit maligne,
Vt, prouincia quod mala incidisset,
Non possem octo homines parare rectos.' 20

Haupt. Heys. Et quamam *Vossius* profuisse a **here** *ACDGLa'OVc*
herae b² habere (here) *BHbd* aere *Lab ed. Pr. uulgo et Lachm.*
E re Scaliger quod cum sequentibus coniungit ab re *Vossius.*

9. Respondit *b²* nihil neque in *īpis G* nihil neque nec in
ipsis *BCHLLa¹OVb²* nihil neque nec i ipsis *A* nihil neque in ipsis
al. nihil neque nec in ipsis al. nihil neque ipsis Ven nihil neque in
ipsis *D* nihil neque nunc ipsis *b* nihil neque (nec a) ipsis *aLa² Vic*
ed. Pr. uulgo et Lachmannus nihil neque ipsi *d ex correct. Ald. Guar.*
Heins. mihi nec ipsi *Statius Scal.* *Coningto suspicatus est nihil in ipsis*
legendum esse, quemadmodum nihil legitur Ouid. Met. VII. 644, Epist. Pont.
III. 1, 113.

10. Nec *om. ACLac* In *īpis pro nec H* Hinc *Froeblichius* Fortasse
Nunc *Confunduntur nunc nec LXIII. 68* quaestoribus *Muretus Turnebus*
Aduers. XV. 22. praeconibus *Marcilius Heinsius* inesse *ac.*

11. unctis *BLa¹* untius *H*

12. esset *om. BLa¹V*

13. **non** *G* nec *La²O abc ed. Pr.* ne *b²* non *cett.* facere *La²*
facerent *Da ed. Pr. Scaliger Handius Lachmannus* num facerent uel non
faciens *Gronouius* non faciens *Hauptius in ed. 1853* pilli *a*

14. Ac *D* inquit id *Turnebus Aduers. XV. 22.* inquit *Scaliger.*

15. Notum *Balth. Venator* esse dicitur *a* asse *Statius, fortasse*
recte. Cato ap. Senec. Epist. XCIV. 27, 'Emas non quod opus est sed
'quod necesse est; quod non opus est asse carum est.' aere *Auantius*

16. leticam *Ob²* leticiam *a.*

17. *om. b* beatiorum *Auantius Mur. Voss. Vulp.*

18. in quam *marg. V* nunquam *a* tantum *B Phillippensis.*

19. prouintia *ABab² Phillippensis* quae *Phillippensis* que *b* quom
Statius Hand.

20. possim *a* cito *Db*

γ At mi nullus erat neque hic neque illic,
Fractum quī ueteris pedem grabati
In collo sibi collocare posset.

Γ α Hic illa, ut decuit cinaediorē,
'Quaeso' inquit 'mihi, mi Catulle, paulum 25
Istos commoda: nam uolo ad Sarapim

21-23. *pro parenthesi habent Canterus Nou. Lect. VII. 24, Silligius* mihi
ABCL nec hic neque illic *BGHOF* neque mihi neque illic *b²* nec
hic nec illic *D*.

22. **Fractumque** *ABCGHLA¹La²Oabb²* Fractum quae *L* Fractum
qui *Dbd ed. Pr.*

23. colorare *b²*.

24. **docuit** *BCDGHLLA¹OVb²* decuit *ad* sinediorē *O*.

25. inquit *O*.

26. comoda *abd* cōmēda *b²* comodā *O* como nam *c*
nam uolo commode *Statius* commodo nam *Scaliger* commodum enim
Handius Heys. Haupt. Schwab. Vahlenus Coniect. ad Varr. p. 175 L. Muel-
lerus quod uidetur etiam Lachmannus probare, quamquam in textum ed.
suae non admisit. Fortasse Istos'. 'Quomodo?' 'Nam' commoda si
Catullus imperatiue dixit, comparari potest Plaut. Cist. IV. 2, 75, 6. 'L.
'At pol ille quidam, mulier, in nulla opera gratuitast. P. commoda
'loquellam tuam tibi nunc proderit; confitemur.' Neque dissimilia sunt
amā Curc. I. 1. 38, rogā Curc. V. 3. 30, Poen. V. 2. 48, Men. V. 9. 47,
Pseud. I. 1. 112, Most. III. 1. 150, putā Priap. XXXVII. 6. Sed haud
scio an non melius interpunxeris Istos, commoda b.e. quae pro commodatis
habeam, cf. Verr. IV. 3. 6. De suppresso uerbo cf. XXXVIII. 6. non

pro nam LAa sarapim D ^{al. e} **sarapim** *G* serapini *O* seraphin *a* serapim
cett. Sarapim cum Schwabio scripsi, uti legitur in Inscript. Orell. 1888, 1890,
1891, 1894; Mommsen. N. I. 2483 Sarapia Menologia Rustica Aprilis
(Momms. Inscript. p. 358); Sarapi Apuleii codex Laurentianus LXVIII. 2,
Met. XI. 9 (Hildeb. I. p. 1017); Σάραπισ Callim. Ep. XXXVIII. 3, Plu-
tarchus de Iside et Osiride c. XXIX. Σάραπισ δ' ὄνομα τοῦ τὸ πᾶν κοσμοῦντός
ἐστὶ παρὰ τὸ σαίρειν· ὃ καλλύνειν τινες καὶ κοσμεῖν λέγουσι· ἄτοπα γὰρ ταῦτα
τοῦ φυλάρχου, πολλῶ δ' ἀτοπώτερα τὰ τῶν λεγόντων οὐκ εἶναι Θεὸν τὸν
Σάραπιν ἀλλὰ τὴν Ἀπιδος σορὸν οὕτως ὀνομάζεσθαι. Σάραπισ ubique legi apud
Plutarchum; Graecis autem Sarapis (Gruter 84, 3; 85, 5; 314, 1; 1010, 11),
Latinis Serapis magis placuisse (Gruter 84, 1; 85, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, cf.
Mommsen. N. I. 2598, 6106, Orell. 1887, 1888, 1889, 1892, 1893), docet Hil-
debrandus ad Apul. I. p. 1017. Sane in inscriptione Orelliana 1895, quae Graece
in altera facie scripta sunt Σαραπίειον Σαράπιδι, Latine in altera Serapeum,
Serapidi leguntur: et sic Varro L. L. V. 57, et in Saturis Menippeis, (Non. 480,)
dixit Serapis, Serapi, Serapim, si codicibus credimus Noni. Serapim codices
Ciceronis de Diu. II. 59, de Nat. Deor. III. 19, et Verr. Act II. Lib. II. 66 ubi
tamen aliter legitur sepim, saepe (b.e. Saerapim), et sic Serapion Serapis
Val. Max. I. 3, 3. Serapidis Serapidi Tac. H. W. 81, 84. Σαράπιον Strabo
795, Σάραπισ 801, 803, sed Σεραπίειον uel Σεράπιον 807, Σαραπίειον Polyb. IV.
39, Serapis Plin. H. N. XXXVI. 58, XXXVII. 75, Σάραπισ Suidas s. u. et
in Σταυροί.

Deferri.' 'Mane' inquit puellae,
 β 'Istud quod modo dixeram me habere,
 Fugit me ratio: meus sodalis
 Cinna est Gaius, is sibi parauit.

30

γ Verum, utrum illius an mei, quid ad me?
 Vtor tam bene quam mihi pararim.
 Sed tu insulsa male ac molesta uiuis,
 Per quam non licet esse negligentem.'

XI.

FVRI et Aureli, comites Catulli,

27. ^{al. deferri} **Deserti** GB Desertum La¹O Deferre a Deferri cett. **mane**
me codices minime Ald. I. Haupt. mi anime Bergkii Philol. XII. p. 581,
 cf. Plaut. Bacchid. I. 1, 50 mane Guarinus Statius Scal. Nobbius de Metris
 Catulli Fasc. II. p. 17 Schwabius me aut ex repetita syllaba ne in textum
 uidetur illatum, cf. LXXII. 6, et de m, n confusis uide Prolegomena, aut ex sequente
 uersu cui fortasse superscriptum erat, cf. LXVI. 56. inquit O **inquit** ceteri
 praeter d inquit Parthenius in commentario, uulgo inquit d ex interpolatione,
 Ald. I. Guar. Mur. Stat. Post inquit puellae Alex. Guarinus dicit fenestram
 fuisse in uetusto codice: unde Lachmannus et Hauptius spatium unius uersus fecere.
 Sed in nullo codice ex iis qui nunc extant huiusmodi inuenitur lacuna: neque ipse
 locus quicquam desiderat. Cf. Cic. Att. II. 9, 'Illum uero qui nondum habitus
 est, sic uelim putes nihil hoc mihi posse esse iucundius.'

28. quid a non pro modo b me om. b².

30. Cuma ABCDGHLLa¹V abh²b Cinna O grauis ABCDGH
 LLa¹OV abch² Caius ed. Parm. 1473 Gaius Lachmannus Gaius O.
 Ribbeckius in Fleckeiseni Annal. 1862 T. I. p. 378 Sed grauis ex g^aius
 potius corruptum puto.

31. Virum pro utrum a ad me Dab d **a me** cett. Sentius Augurinus
 ap. Plinium Epist. IV. 27, 'Canto carmina uersibus minutis His olim quibus
 et meus Catullus Et Caluos ueteresque. Sed quid ad me? Vnus Plinius
 est mihi priores.'

32. Vtro b² paratim b² paratum D parassem Casaubonus
 paratis Statius Froehl. sed cf. Theoc. Eid. XI. 81 $\rho\alpha\omicron\nu\delta\epsilon\ \delta\iota\alpha\gamma\prime\ \eta\ \chi\rho\nu\sigma\omicron\nu\delta\epsilon\omega\kappa\epsilon$.

33. tu om. V tu insulsa b talsa O tu insula cett. mala a
 et ACGHLLa¹O b² hac D ac ad Lachmannus Haupt. Rossh.
 moleste La¹V inuisa, male Vossius insulsa, mala Guarinus Handius
 p. 57 nimis molesta es coni. Puccius. Sed cf. Plaut. Bacch. IV. 3, 3,
 'Inamabilis illepidus uiuo.'

XI.

AD FVRIVM ET AVRELIVM ABGHLLa¹La²b Ad Furium et
 Aurellium b² Ad Furium Aurelium D Ad Furium et Aurelium
 quid puellae nuntiari uelit a. Spatium unius uersus in OV: sed O primo uersui
 ascriptum = habet.

1. Fori b² catuli La¹.

Siue in extremos penetrabit Indos,

Litus ut longe resonante Eoa

Tunditur unda,

Siue in Hyrcanos Arabesque molles,

5

Seu Sacas sagittiferosue Parthos,

Siue quae septemgeminus colorat

Aequora Nilus,

Siue trans altas gradietur Alpes,

Caesaris uisens monimenta magni,

10

Gallicum Rhenum horribilem insulam ulti-

mosque Britannos,

Omnia haec, quaecunque feret uoluntas

2. **penetrauit** *codices* penetrarit *Ald. I. Muret.* penetrabit *ed. 1473*
Guarinus uulgo et Lachm.

3. Litus *b²* ut *GOVic* et *b²* ubi *cett.* longe ubi littus
edd. ante Statium Marcil. Froehl. ut *pro* ubi *Catullus dixit secutus Alexan-*
drinos, Theoc. I. 13 ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον αἶ τε μυρίαι, *V. 101, ib. 103*
ποτ' ἀντολὰς ὡς ὁ Φάλαρος, cf. infr. XVII. 10, Lachm. ad Prop. IV. 2, 31.
resonans *Statius Silligius.* *coa b²* *era a.*

4. Tenditur *V.*

5. hircanos *Vac* hircanos *b²* hurcanos *d m.pr.* **arabesque**
codices omnes sinceri praeter b² arabasue *b²* arabesue *Wagnerus ad*
Verg. Aen. VII. 605, Schwab. arabasque *ed. Pr. uulgo* moles *a.*

6. Seu *bcd* **Siue** *cett.* sagas *ABDLa¹Vbd* sagax *CGOHab*
fugas *b²* sacas *ed. Pr.* sagittiferos ue *O* sagittiferosue (*tosue b²*)
CGHLa² b²b ed. Pr. Schwab. sagittis eros *a* sagittiferosque *cett.*
corytiferosque *Passeratius partos ALa¹.*

7. quae *CDGLLa¹La²abc ed. Pr. Stat. Sill. Rossb.* q *H* qui *B*
Phillippensis b qua *Vic, d ex rasura, uulgo et Lachm.* uocabulum *om. Vb²*
septem geminus *Babb²d* geminis *ACV.*

8. Epra *O cf. me ad LXXVI. 11* nullus *a* nillis *b².*

9. Sui *O* latas *BVbd.*

10. *Ad hunc uersum adscripta sunt in margine G item in Ven* 'Hinc
'uidetur quod Catullus fuerit post Caesarem cum tamen ante Virgilium
'et Ouidium constet eum fuisse.' uidens *ABCDHLb a m.pr.* uissens *b²*
monimenta *CGOb² Lachmannus*

11. horribiles *ABCHLa¹La²V Ven* horribilesque *DGLOb²* horri-
bilesque et *d ed. Pr. Statius* horribiles et *a Scaliger Voss. Sill.,*
utrumque, ut etiam horribilesque in, interpolatum ab *Italis* horribilesque
ultimosque *uulgo et Lachm.* horribilesque Celtas *Froeblichius* horribile
aequor *Hauptius Obs. Crit. p. 27, Heysius L. Muellerus de Re Metrica*
p. 182 horribilem salum *H. A. I. Munro in Diar. Philolog. Cant. IV. p. 289*
horribilem usque ad *Coningto* horribilem insulam ego, ex horribilem *isulā*
ultimosque *corruptum, cum excidissent litterae ulā propter insequentes ul, ut*
superesset horribileis.

12. mosque———britannos *G* In *Ob³ u. 12 incipit ab* ultimosque
(Vitimosque *O*).

13. Fortasse quocunque feret *bdLa⁴ ed. Pr. ex interpolatione*
Italorum. ferre DHb **ferre** *cett.*

Caelitum, temptare simul parati,

Pauca nuntiate meae puellae

15

Non bona dicta.

Cum suis uiuat ualeatque moechis,

Quos simul complexa tenet trecentos,

Nullum amans uere, sed identidem omnium

Ilia rumpens:

20

Nec meum respectet, ut ante, amorem,

Qui illius culpa cecidit uelut prati

Vltimi flos, praetereunte postquam

Tactus aratro est.

XII.

A a MARRVCINE Asini, manu sinistra

Non belle uteris in ioco atque uino:

Tollis linthea neglegentiorum.

Hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:

Quamuis sordida res et inuenusta est.

5

14. temptare O tentare G et plerique feret pro simul c fere a.
 15. nunciare O nūptiare V nuntiante b²
 16. dita b².
 18. tenet complexa V.
 19. itentidem A.
 21. mecum Cb² respeter b² spectet uelut ed. 1473.
 22. Cui ACGLLa²OV bb² cura AC credidit a uelud parati b²
 23. Vltimus b ed. 1473, Muretus posquam D Rossbachius. Vide Ritschelium in Mus. Rhen. 1850, pp. 568—576.
 24. Tractus b² Fractus a Voss. Sill.

XII.

AD MATRVCINVM ASINIVM La¹La²b Ad Matrucinum Asinum
 ACLHa Asinium G erasis literis ad Matrucinum. Spatium unius uersus
 in OV: praeterea in O = primo uersui praefixum est.

1. **Matrucine** codices Marrucine Parthenius finestra D.
 2. post uteris interpungit Klotzius ^{al. loco} ioco BG loco Ob² Habuit A loco.
 3. neglegenciorum O negligentiarum D.
 4. ^{al. falsum} **salsum** G falsum al' salsum O salsum d falsum cett. Anthol.
 Pal. V. 104, εἰ τόδε σοι χάριεν καταφαίνεται. Mart. XI. 52, 3, 'Res salsa est
 'bene olere et esurire,' ib. II. 4. 6. Idem error XIV. 16. fugite te b².
 5. Q. res sordida est et inuenusta est a.

β Non credis mihi? crede Pollioni
 Fratri, qui tua furta uel talento
 Mutari uelit: est enim leporum
 Disertus puer ac facetiarum.

B α Quare aut hendecasyllabos trecentos
 Expecta, aut mihi linteum remitte,
 Quod me non mouet aestimatione,
 Verum est mnemosynum mei sodalis.

β Nam sudaria Saetaba ex Hibere
 Miserunt mihi muneri Fabullus

6. credas *b* Polioni *b²a* *Phillippensis Hauptius et sic Lachmannus Lucret.*
p. 50 fratri ^{qui} post Pollioni, et iterum in u. 7 habet *H*.
7. quia *B* quia in *b* tu *b* futura *b²* id pro uel *Hb*.
8. uoluit *O* unde *Bebrensius scripsit* uolit.
9. Difertus *Passeratius Vossius* puer codices pater ed. 1481 *Guarinus*
Conr. de Allio Handius faceciarum *a* facieciarum *H a m. pr.*
10. aut *om H* endeca sillabos (silabos *b²*) *GLa¹OVb²* endecassil-
 labos *B* endecasyllabos *ACa* tricentos *Phillippensis*.
11. lintheum *Va* remicte *Vd*.
12. **extimatione** *BCDGLa¹OV bb²* expectatione *marg. b*.
13. **nemo sinum** *ADGL* nemo sinunt *BHLa¹Vbb²* *Phillippensis*
 nemosinum *C* nemo est sinum *O* nemosynum *A* mnemosynum *d*
mnemosinon Calpurn. ed. 1481.
14. Non *b²* nam *marg. eiusdem* s; taba *O* sethaba *ACGHLa¹* sectaba *a*
 s; talia *marg. sethaba b²* thessala *DV* Saetaba cum plerisque *Lach-*
mannus et sic XXV. 7 ubi plurimi codices habent Satabum. *Σεράβιος* codices
Strabonis III. 160. Setabis *codd. plerique Sil. Italici III. 373* (et sic *Bodleianus*
et Reginensis quamquam *Heinsius* ibi Saetabis legit ex *Coloniensi*), et *XVI. 475.*
Contra Σαίταβιος ποταμοῦ ἐκβολαὶ Ptol. Geogr. II. 6, 14, Σαίταβις Σαίταβίκουλα
id. 62, Saetabi Plin. H. N. XIX. 9 (in *III. 25* uariant libri) Saetabes uel
 Saetabes codices *Gratii Cynege. 41.* Saetabis constanter inueniri in Romanorum
 numis dicit de *Saulcius de Pecun. Hispanorum et sic exhibetur in numo apud*
Akermanum de num. Hispan. p. 102. Eadem forma ter reperitur in Inscrip-
 tionibus *Hispanis Huebneri. exhibere ACDGHLObacd* ex hiberis ed.
Pr. uulgo ex Hiberis *Lachmannus Haupt.* Setabe ex Hibera *Vossius*
Fortasse ex Hibere "Ιβηρα fluuium dixerunt *Polybius II. 13, III. 15, 27,*
29, 95, Strabo III. 156, Ptolemaeus Geogr. II. 6, Eustathius ad Dionys.
Perieg. 281, Stephanus Byzantinus s. u. 'Ιβηρία. Contra *Iberus* dicitur a
Catone Origg. VII. 4 (ed. *Iordan*) *Caesare B. C. I. 62, 63, 65, 68, 69,*
72, 73, Hirtio B. Alex. 64, Liuiio XXI. 2, 5, Lucano IV. 23, Mela II. 6,
Solino 23, 8 (sed unus codex habet *Hyberis*) *Plinio III. 21, et 24, IV. 111,*
XXXVII. 150, Iustino XLIV. 1. Sed potuit *Catullus Graecos* sequi: quam-
 quam *Priscianus I. p. 234 Keil et II. 523 Keil* *Hiber Hiberis* ad gentem ultra
Armeniam habitantem uidetur referre.

15. Miserum *b²* ^{al. muner} **numeri** *CG* numeri *ALa¹OV* fabulus *ALa¹V ab.*

Et Veranius: haec amem necesse est
Et Veraniolum meum et Fabulum.

XIII.

- A a CENABIS bene, mi Fabulle, apud me
Paucis, si tibi dii fauent, diebus,
β Si tecum attuleris bonam atque magnam
Cenam, non sine candida puella
Et uino et sale et omnibus cachinnis. 5
- B β Haec si, inquam, attuleris, uenuste noster,
Cenabis bene: nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.
- a Sed contra accipies meros amores
Seu quid suauius elegantiusue est: 10
- Γ a Nam unguentum dabo, quod meae puellae
Donarunt Veneres Cupidinesque,
β Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

16. ueranius ABCGHLLa¹La²OV abd uerranius D uerānius b²
hoc Hb Ald. I. Hand. Heys. ameni GO almeni Vb Phillippensis
almoeni H amoeni marg. almeni b²
17. Vt b² ed. 1473 uulgo et Lachm. Et cett. Palmerius in Spicilegio (p. 802
Gruteri Lampadis,) Handius Heysius Rossbachius cf. Hor. Epist. I. 6. 33 Virtutem
uerba putas et Lucum ligna. ueraniolum ABCGHLLa¹La²V abdc Phillip-
pensis uerraniolum D uerāniolum b² uerannolum O fabulum Vab.

XIII.

AD FABVLLVM ABDGHLLa¹La²d Ad Fabulum ab. Spatium
unius uersus in OV.

1. E nabis O mihi A fabule La¹Vab.
2. fauerit a.
3. Sit D atuleris b² bona b.
6. Nec Vabb inquam ALb² ed. 1473 nunquam b unquam cett.
marg. b² atuleris b².
7. nunc b².
8. saculus BGVHab sacullus b² aranarum D.
9. accipietis b² meos AL a m. pr. Oa editiones pleraeque ante Muretum
Handius Martyni-Laguna Silligius meros cett. codd. uulgo et Lachm.
10. qd' b² quod DLa² al. quod qui G qui BCLa¹O.
11. unigenitum b² quid a.
13. tu om. a.
14. ut delebat Fruterius in Epist. ad Canterum te om. b².

XIV.

A a NEI te plus oculis meis amarem,
Iocundissime Calue, munere isto
Odissem te odio Vatiniano:

β Nam quid feci ego quidue sum locutus,
Cur me tot male perderes poetis? 5
Isti dii mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit impiorum.

γ Quod si, ut suspicor, hoc nouum ac repertum
Munus dat tibi Sulla litterator,
Non est mi male, sed bene ac beate, 10
Quod non dispereunt tui labores.

Dii magni, horribilem et sacrum libellum!

B γ Quem tu scilicet ad tuum Catullum

9. Mart. Capella III. § 229 Kopp. Hoc etiam Catullus quidam non in-suaui poeta commemorat dicens 'Munus—litterator.'

Ioannes Saresberiensis Metalog. I. 24. Antiquitus uocabatur litterator iuxta illud Catulli 'Munus—litterator.'

XIV.

Ad Caluum poetam BGHLLa¹La²ab Ad Caluum A.

1. Ne ABGHLLa¹La²Ven b E OV Me D Nen b² In d
Ni Chac uulgo; cf. uersus Maecenatis in Suetoniana uita Horati (p. 45 ed. Reyfferscheid) Ni te uisceribus meis, Horati, Plus iam diligo, tu tuum sodalem Ninnio uideas strigiosorem Nei Lachmannus meis oculis b².

3. Odisse V uaciniano B a m. pr. CGLa¹Vb uacciniono H.

5. male c ed. Pr. ex interpolatione Italorum, Sabellicus malis cett.
Error ex parum intellecto male ortus uidetur perdere BHbb² petis H
pactis a.

6. multa mala b² dent a ed. Pr. uulgo et Lachm. dant cett. Vossius.

8. Quod sit ut V pro ac habent^{ac} atque La¹ hoc D aut a est b
et Dresdensis nouum repertum omitta particula Handius.

9. sulla AL a m. pr. si illa BCDGH corr. LLa¹La²OV abb² sylla bc
Martianus Capella § 229 unde uersum existimatur protulisse Ioannes Saresberi-
ensis Metalog. I. 24 literator GO Martianus Capella.

10. mihi ABCDGHLLa¹O abb²c malo a et b².

11. dispereant b laboris b².

12-15 post u. 3 transponebat Scaliger. 12. horribilem B.

13. catulum La¹.

Misti, continuo ut die periret,
 Saturnalibus, optimo dierum! 15
 Non non hoc tibi, salse, sic abibit:

β Nam, si luxerit, ad librariorum
 Curram scrinia, Caesios, Aquinos,
 Suffenum omnia colligam uenena,
 Ac te his suppliciis remunerabor. 20

α Vos hinc interea ualete abite
 Illuc, unde malum pedem attulistis,
 Saecli incommoda, pessimi poetae.

15. Macrobius Saturn. II. 1, 8. Quia Saturnalibus optimo dierum, ut ait Veronensis poeta nec uoluptas nobis ut Stoicis tamquam hostis repudianda est nec ut Epicureis summum bonum in uoluptate ponendum.

14. Misti *b ed. Pr.* Mixti *d* **Misisti** *cett.*
 15. *Macrob. S. II. 1, 8* ^{al. optimo} **opimo** *G, et sic BLa¹ oppinio O Inter-*
punctiones post periret, Saturnalibus cum Klotzio deleui.
 16. Non non hoc *ACLOV* Non non haec *BGLa¹La²bd* Non modo
 hec *a* Non modo hoc *D Vossius* Non hoc *b²* ^{false} **salse** *G* salse
BLa¹Vbd falso *c* false *cett. d m. pr.* sit *BGLa¹La²* fit *Ob²*
 adhibet *O* adibit *b².*
 17. ^{al. x} luserit *G* luserit *c* librariorum *C.*
 18. Curram *AC* Curam *O* Cur tam *BDGHLa¹Vabb²d* scrinea
ABCDHLLa¹Vad scrinia *GOB²* cesios *BG* sosios *D (o in rasura)*
Aquinos Turnebus Aduers. XII. 1 Vossius Vulp. Contr. de Allio Doering. Sillig.
et sic codices Ciceronis Tusc. Disp. V. 22, 63 'Adhuc neminem cognoui poetam
'et mihi fuit cum Aquinio amicitia, qui sibi non optimus uideretur.' Cf.
Plutarch. Cic. XXVII. Sed cum multa Romanorum nomina utramque formam
haberent et -ius et -us, ut Calidius Calidus, Fundanius Fundanus, Geminus
Geminus, Postumius Postumus, Rutilius Rutilus, Plancius Plancus, Veranius
Veranus, Turranius Turranus, potuit Catullus Aquinos aut per errorem
scribere aut quod magis credo per contemptum, quemadmodum etiam plurali
numero usus est.
 19. **Suffenam** *BCGLa¹La²OV abcb²* Sufferam *ADL marg. b²*
marg. d Sufferam nam *H* Suffenum *d sed ex Suffenam correctum,*
et sic ed. Pr. cf. XXII. 1
 20. **Hac** *ACGHLOb²* At *Dbb* tibi *O* hiis *Ob²* supplit' *O.*
 22. tulistis *Statius Scal.*
 23. Saecli (*e b*) *bd.* Siculi *b²* **Saeculi** *cett.*

XIV^b.

Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis manusque uestras
Non horrebitis admouere nobis,

* * *

XV.

A a COMMENDO tibi me ac meos amores,
Aureli. Veniam peto pudentem,
Vt, si quicquam animo tuo cupisti,
Quod castum expeteres et integellum,
Conserues puerum mihi pudice,

5

XIV^b.

Hi uersus cum carminis XIV uersu ultimo continuantur in codicibus. Primus Baptista Guarinus, si filio credimus, Auantius si ordinem sequimur editionum, translato a loco suo post XVI. 13 posuit, eumque secuti sunt Ald. I. Alex. Guarinus Statius (quamquam in commentario alienos hos uersus a c. XVI putat) Scaliger Conr. de Allio. Vossius tetrastichon facit addito Pedicabo ego uos et irrumabo, quem uersum cum ter scriptus esset hic, XVI. 1, XVI. 14, a librariis in media sede primum omissum, mox eo a prima inuectum fuisse censet. Vossium secuti sunt Vulpius Doeringius. Froeblichius ponit ante XVI. 1—11 omisso tamen XVI. 2, Aureli pathice et cinaede Furi, quem uersum cum XVI. 12—14 aliud epigramma efficere arbitratur. Pleitnerus et Klotzius pro se quisque ante II. 11—13 ponunt, duobus fragmentis in unum coniunctis: et sic Schwabius (Quaest. Catull. p. 297) et Behrensius. Ego cum Puccio Perreio Silligio Spengelio (in Seebodi Nou. Chron. Paed. 1828 f. IV. p. 122) Lachmanno Hauptio Heysio Roszbachio pro fragmento eos habeo carminis cuius maxima pars amissa sit. In hoc Catullum credo uersus suos legentibus commendasse et orasse ueniam si quid impudentius dixisse uisus fuerit. Simile est exordium carminis Bibaculi apud Sueton. Gramm. Illust. XI. Si quis forte mei domum Catonis, comparati a Spengelio.

1. Sic qui coni. Puccius apud Spengelium in Seebodi Nou. Chron. Paed. 1828 f. IV. p. 122, 'Nec recuso, inquit, quin ita quoque faciat uersibus meis 'quos ut malos proiciatis, si qui in eos incideritis.' Et hic quidem partem eos habet carminis XIV.: postea ab eo seiunxit ut supra dixi. Si qua Scaliger. in eptiarum b².

3. ammouere OL Lachmannus ad mouere b².

XV.

Ad Aurelium ABGHL^{a1}La²b Comendat Aurelio amores suos a.
Spatium unius uersus in O.

1. Omendo O me tibi Vb², et hic quidem additis literis quae significant me tibi inuertenda esse.

2. pudentem pecto b² Aureli et ueniam coni. Schwabius.

4. expecteres CHLa¹b² expecteres B.

5. mihi puerum a.

β Non dico a populo : nihil ueremur
Istos, qui in platea modo huc modo illuc
In re praetereunt sua occupati :

B a Verum a te metuo tuoque pene
Infesto pueris bonis malisque. 10
Quem tu qua lubet, ut lubet, moueto
Quantum uis, ubi erit foris paratum :
Hunc unum excipio, ut puto, pudenter.

β Quod si te mala mens furorque uecors
In tantam impulerit, sceleste, culpam, 15
Vt nostrum insidiis caput laccessas ;
A tum te miserum malique fati,
Quem attractis pedibus patente porta
Percurrent raphanique mugilesque.

6. uetemur b^2 .

7. implatea b^2 plathea a .

8. Inte Gb^2 , sed G ex Inre statim immutatum.

9. tuo b .

10. **bonisque malisque** ABCDGHLLa¹La²OVab² bonisque malis d
bonis malisque bb ed. Pr.

11. Que b^2 tu tamen ac **qualubet** (qualibet Lb) **ut iubet** DGLb
Quē tu qualib' ut al' iubet moneto O quod ex lubet al. iubet fortasse
ortum. qualibet (quaelibet B , marg. qualibet, quemlibet La^1 spatio relicto
inter tu et quemlibet) moueto ABCLa¹ Phillippensis adc omissio ut lubet ut
iubet moueto La² qualibet ut moueto b^2 qua libet ut libet ed. Pr.
ut uelis Statius.

12. ut pro ubi b^2 .

13. Nunc ad ed. Pr. ex accipio b^2 pudenter al. pudent' G
prudenter La²a.

14. te om. a mensque V .

16. nostrorum ABCLLa¹OV^d

17. Ah tum te a Ah tamen te G Ah tamen me V Ah
tamen La² Ha (Ah b^2) tamen te Ob² At tum te ACL A tum te
Statius malisque facti b^2 .

18. attractis DGLa atractis O attrattis AC atratis BLa¹Vb²
Vossius attratis Phillippensis artatis Balb. Venator, Martyni-Laguna
patenti B patenta La¹.

19. Precurrent a percurent b^2 muligesque b^2 .

XVI.

A a PEDICABO ego uos et irrumabo,
 Aureli pathice et cinaede Furi,
 Qui me ex uersiculis meis putastis,
 Quod sunt molliculi, parum pudicum.

B a Nam castum esse decet pium poetam
 Ipsum, uersiculos nihil necesse est,
 Qui tum denique habent salem ac leporem,
 Si sint molliculi ac parum pudici;

B β Et quod pruriat incitare possunt,

5-8. Plin. Epist. IV. 14, 5. Quae nos refugimus non quia seueriores (unde enim?) sed quia timidiore sumus. Scimus alioqui huius opusculi illam esse uerissimam legem quam Catullus expressit 'Nam castum—pudici.'

5-6. Apuleius Apol. XI. Catullum ita respondentem maliuolis non legistis 'Nam castum—nihil necesse est?'

XVI.

Hoc carmen cum c. XV continuant codices omnes sinceri. Ad Aurelium et Furium b.

1. Pedicabo *ab²b* **Dedicabo** B a m. pr. GHLa¹O Peditabo A
 'Scribebant olim *paedico* hodieque scribunt orthographiae Latinae ignorantes aut inertes homines: *pedico* scripturam testantur *Priap. VII, LXVII*,
 'Inscriptiones Pompeis Romaeque repertae, codices manuscripti plurimi,
 'denique ipsa originitio, quoniam *pedicare* ualet scindere *podicem*(?) ut
 'dicitur *Priap. LXXVII. 9*, aut *secare* ut Martialis dixit *VI. 37. 1.* *Buechelerus in Nou. Mus. Rhen. 1863, p. 386. Cf. eundem in Mus. Rhen. XIII. 154, Fleckeisenum in Iahn. Ann. LXXXIII. p. 574. et om. b² irrumabor C.*

2. patice ABCGOVabb² cinede ABGOB² cinedule a Furi om a.

3. et pro ex a putatis c.

4. Quoq¹ G Quoniam a Qui b ed. Pr.

5-8 leguntur apud Plinium Epist. IV. 14. 5. 5-6 etiam apud Apuleium Apol. XI.

5. decet esse Va.

7. tum Dd ^{al. tum} **tamen** G tamen ABHLLa¹OVb² tam a tunc
 codices Plinii ac om. b² et H codices Plinii.

8. sunt Vic c, codices Plinii, **sint** cett., Muret. Lachm. Haupt. Heys.
 et H codices Plinii.

9. Vt con. Froeblichius quid a que b pruria Db pruna H
 pruriant B possint AL ed. 1473 Muretus Lachm. Haupt. Heys. possunt C
possunt cett. uulgo. Ego sint—possunt retinui, permutatis inter se indicatiuo
 et coniunctiuo, quemadmodum apud Iuuenalem XI. 130 Ergo superbum Con-
 uiuiam caueo qui me sibi comparet et res Despicit exiguas. Ib. 26 Illum ego

Non dico pueris, sed his pilosis,
Qui duros nequeunt mouere lumbos.

10

A β Vos, quei milia multa basiorum
Legistis, male me marem putatis?
Pedicabo ego uos et irrumabo.

XVII.

A α' O COLONIA, quae cupis ponte ludere longo,
Et salire paratum habes, sed uereris inepta
Crura ponticuli acsuleis stantis in rediuiuis,
Ne supinus eat cauaque in palude recumbat;
α'' Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo uel Salisubsali sacra suscipiantur:

5

iure Despiciam qui *scit* quanto sublimior Atlas Omnibus in Lybia sit montibus, hic tamen idem *Ignoret*. *Pers. III. 73* neque inuideas quod multa fidelia *putet* Maenaeque quod prima nondum *defecerit* orca, *ubi uide Iabnium*. *Cf. etiam Maduicum ad Cic. de Fin. II. 19, 61, Lachmannum ad Prop. I. 2, 9.*

11. duos *La*².

12. Vos qui *ACL ed. Pr. Guarinus* **Vosque** *BDGHL¹Vabb²c* hosq; O
Vos quod *La*² *ed. 1473 uulgo et Lachm.* Vos quia *Phillippensis* Vos quei
Rosbachius vos quom *L. Muellerus* multa bis *AC*.

13. putastis *b*² *Mur. Stat. Scaliger in commentario.*

14. Dedicabo *B a m. pr. GL¹O* irruminabo *A*.

XVII.

Ad Cu(o d)loniam *Ad* Ad Amicum quemdam *Bb* Ad quendam
amicum *H* Ad Auicum *La*¹ Ad Amicum suum *a* Nullus titulus
nec tituli spatium in GO. Sed O adscriptum habet primo uersui = quo noui
carminis initium significatur.

1. **O culo ina quae** (que) uel **in aquae** (aque) *codices omnes optimi* O
culonia quae *AC* O colonia quae *ed. Pr.* cuspis *BL¹V* ludere *b*
ledere uel laedere *codices omnes sinceri et ed. Pr.* loedere *Bebrensius*
longo *codices praeter b* ligno *marg.* longo *b* ligneo *Vossius*
magno *Lachmannus in ed. I. credo per errorem.*

3. ponticulis *ABCH* **ac sulcis** *ABCDGLLa¹OVbb* et sulcis *H*
ac sulis *b*² acsulis *a Handius in Programme anni 1849* acsuleis *ego et*
Schwabius. Cf. Paul. Diac. s. u. Axamenta assulis *Statius Lachm. Haupt.*
asculis *Vossius* **tantis** *codices* stantis *primus impressit Statius* ad-
sulitantis *Scaliger Doeringius* in rediuiuis *ABCH* rediuiuis *b om. in*
irrediuiuis *ed. Pr.* irrediuiuis *uulgo ante Lachmannum.*

4. suppinus *O* eat *om. B* canaque *Ob*² in *om. b*².

5. Si *c* Sed *H*.

6. ut *H* sali subsali *ACGL¹La²OVa* sali sub scyli *b* sali
subscili *H* l' sali l' subsali *b*² sali subsali *BD* salisubsali *Baptista*

α''' Munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.

β Quendam municipem meum de tuo uolo ponte
Ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
Verum totius ut lacus putidaeque paludis 10
Liuidissima maximeque est profunda uorago.

γ Insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna.

B α' Quoi cum sit uiridissimo nupta flore puella
(Et puella tenellulo delicatior haedo, 15
Asseruanda nigerrimis diligentius uuis),
Ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,

α'' Nec se sublevat ex sua parte, sed uelut alnus
In fossa Liguri iacet suppernata securi,

19. Fragm. Festi. p. 505 ed. Mueller. *Suppernati dicuntur quibus femina sunt succisa in modum suillarum pernarum. Ennius in Annalibus: Is pernas succidit iniqua superbia Poeni. Et Catullus ad coloniam: In fossa Ligari iacet suppernata securi.*

*Guarinus (si filio Alexandro credimus, haec scribenti 'Salisubsulus uti in anti-
'quorum monumentis reperi, Mars a ueteribus dictus est. Pacuuius in armorum
'iudicio Pro imperio salisubsulus si nostro excubet.' Sed hic uersus nec
usquam exstat hodie, et a plerisque post Vossium spurius habitus est, nisi quod
tuentur eum Conr. de Allio, Naekius in opusculis p. 109.) Ald. I. Muretus
Scaliger Naekius Heysius salisubsulis Statius Doer. Sill. Hand. sali-
subsili Lachmannus Haupt. salisubsali Bergkii Rossbachius **suscipiant**
codices omnes sinceri nisi quod b^2 habet sus recipiant suscipiunto Ald. I.
Scaliger Voss. Vulp.*

7. maximi bis C maxumi Phillippensis culonia AL.

8. Quedam Ob² de tuo uolo ponte om. BL¹V Phillippensis.

9. luctum BL¹V.

10. latus b **pudiceque** BDGHL¹OVabb² pu iceque C puniceque A
putidaeque bd ed. 1473 punicaeque Heysius paludis bd **paludes** cett.

11. est om. B que pro est D.

13. ulua marg. b^2 .

14. **Cui iocum sit** codices praeter Ha Cui iocunda sit a Cui sit H
Cui cum sit Baptista Guarinus Auantius Mur. Stat. Quoi cum sit Scaliger
uulgo et Lachm. Cui iocus Handius addito est post puella.

15. Et ACLb² Vt cett. Ald. I. Mur. Scal. Voss. Sit uel Set Heinsius
Est Lachmannus Vlpiella coni. Alex. Guarinus tenelulo dedicatior edo
BL¹V tenerulo dilicatior edo H tenello D.

16. Adseruanda O nigerrimus BH nigellulis coni. Spengelius
delicantius AL deligantius G.

17. han a ut lubet om. a.

18. **Nec me** codices omnes Nec se ed. 1473 uelud B uelut sed
al'um H alius an aluus O uix diiudices.

19. Infossas b **liguri** codices omnes sinceri, uulgo et Lachm. ligari

α''' Tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam. 20

γ Talis iste meus stupor nil uidet, nihil audit,
Ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.

β Nunc eum uolo de tuo ponte mittere pronum,
Si pote stolidum repente excitare ueternum;
Et supinum animum in graui derelinquere caeno, 25
Ferream ut soleam tenaci in uoragine mula.

XXI.

A AVRELI, pater esuritionum,

fragmentum Festi p. 114 (305 Mueller) liguris b Ald. I. Turnebus Aduers. XXIV. 44 Statius ligeris ed. Trinc. Auancii, Muretus, Gualterus S. Landor in Censur. Trimestri Libror. Extern. a. 1842 p. 349 **superata**

*ACDGHLLa²Oac separata BLa¹b seperata Vd supperata fragmentum Festi, ut ex Paulo Diacono suppletum est. Hunc locum attulit Politianus in Miscellaneis LXXIII, ipse tamen scribit expernata. supperata in textum Catulli admiserunt post Statium omnes. separata Marullus * Guarinus.*

20. quasi c Auantius Statius Conr. de Allio ulla sit quasi nusquam Ald. I. Guarinus.

21. merus Passeratius **nihil uidet** ABCDGLLa¹La²OVabc nil audit H.

22. quid DG scit Hd sit post utrum om. b.

23. Hunc ACLLa²a eum ACD cum BGLa¹V quem H ego a Nunc uolo uolo O Hunc eum Balzb. Venator Martyni-Laguna Sillig. Hunc meum Froeblichius Hunc eccum Handius.

24. **potest** (potes b) **olidum** (didum H) codices Si pote stolidis ed. Trinc. Auancii pote stolidum Victorius Var. Lect. XIII. 11 parentem pro repente H repens Santenius ad Terent. Maurum p. 367 exitare BGOHV hexitare Phillippensis.

25. suppinum B delinquere ABCDGHLLa¹La²Vbbc relinquere a derelinquere Od Ald. I.

26. Feream Hb Ferrea D tanaci a tenax Santenius mulla CG Riccardianus mulla b nulla Aa.

XXI.

Ad Aurelium ABGHLa¹La²bd Ad Aurellium a. Spatium unius uersus in OV; praeterea O adscriptum habet = primo uersui.

1. Aureoli B exuritionum ABCDGHLV **exuricionum** La¹O esuritionum abcdh uulgo et Lachm. essuritionum Bergkii Rossbachii Schwabii cf. Ritschelium in Prolegg. Plauti Trinummi. p. CII.

* In epigrammate quo Politianum insectatus est :

Quid separatam uane supernas rogo

Alnum Catulli nobilem?

Plebi ociosae scilicet risum paras

Oblitus ut soles pedis.

Non harum modo, sed quot aut fuerunt
Aut sunt aut aliis erunt in annis,

Pedicare cupis meos amores.

Nec clam: nam simul es, iocaris una, 5
Haerens ad latus omnia experiris.

B Frustra: nam insidias mihi instrumentem
Tangam te prior irrumatione.

A β Atque id si faceres satur, tacerem:
Nunc ipsum id doleo, quod esurire 10
Mellitus puer et sitire discet.

B β Quare desine, dum licet pudico,
Ne finem facias, sed irrumatus.

2. horum Froeblichius quod L.

3. Aut posthac malebant Handius et H. A. Kleynius in *Mnemosyne* VII. 247 probante Cobeto, cf. XXIV. 3.

4. Pedicare A **Dedicare** B a m. pr. GHLa¹Oab.

5. **exiocaris** BGHLa¹OV bdc et iocaris ACLab es iocaris D, Fruterius in *Verisim.* II. 22, Vossius, et qui eum secuti sunt exiocaris defenditur a Scaligero.

6. Haeres b Vossius Vulp. Contr. de Allio Lachm. Haupt. Heys. experibis ACLLa¹OVach experibus BD **experibus** G experiebis H experiris b experibus defendit Muretus, in textum admisit Scaliger. Sed nullus hic locus futuro. In experibus superesse uidetur uestigium maioris literae; R enim et B saepius permutantur.

7. mihi struentem (mihistruentem) O. Ribbeckius in *Fleckeiseni Ann.* 1862 T. I. p. 378.

8. prius ALbd ed. Pr. Ald. I. Guarinus Muretus Vulpus irrumatione habc **ir(uel in)ruminatione** cett.

9. id si ACL ipsi cett. Error ex confusis IPSI, IDSI ortus uidetur. Atqui si Ald. I. Guar. Scal. Voss. Vulp. Sill. Ipse id coni. Handius.

10. Hunc a id ipsum D ipsum BHLa¹ **exurire** BCDGLLa¹V ixurire H a m. pr. esuriere O essurire Bergkii Rossbachii Schwabii.

11. **Me Me** codices omnes sinceri meus me b Nae meus ed. Pr. Ald. I. Vae meus Faernus Me meus Statius Meus me Vossius Meusmet Contr. de Allio Bergkii Meus mi Heysius Mi meus Rossbachii Meus iam ed. 1473 Guarinus A me me uel Ve me me Scaliger, quorum prius admisit Hauptius in ed. 1853 Ieiunus Huschkii Mellitus Handius, quod credo uerum esse, confusis the llit (me llit^{us}) Tenellus Behrensii scitire BLA¹.

12. desinas ACLa **desinat** BDGLa¹La²OV ^{sti}desinat b destinat H desine bcd pudice a.

13. **Nec** ABCDGHLLa¹La²OV abcd Ne b ed. Pr. $\neg$ facias $\neg$ finem O **irruminatus** (irrumatus Vab) **sum** codices irrumatus ed. Pr. et irrumatus Heinsius Catullum imitatus est scriptor Priap. LXX. 13, 14, 'Ne dum me colitis meumque numen Custodes habeatis irrumatos.'

XXII.

A a SVFFENVVS iste, Vare, quem probe nosti,
Homo est uenustus et dicax et urbanus,
Idemque longe plurimos facit uersus.

β Puto esse ego illi milia aut decem aut plura
Perscripta, nec sic ut fit in palimpsesto 5
Relata: cartae regiae, nouei libri,
Noui umbilici, lora rubra, membrana
Derecta plumbo, et pumice omnia aequata.

B a Haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
Suffenus unus caprimulgus aut fossor 10

XXII.

Ad Varum ABDGLLa² et sic fortasse titulum legit Porphyrio ad Hor. Sat. II. 3, 299 et Scriptor Florum Moraliū Veronensis, ubi citat uu. 19—21. Ad Varum (Varrum a) laus suffeni poetae Ha Ad Varrum poetam b Nullum spatium in O, qui tamen adscriptum habet primo uersui =.

1. Fuffenus Muretus Handius uale Da prope AL.
- Itemque
3. Idemque G Idque D.
4. Puto esse ego GLa¹Oa Puto e'e esse ego V Puto ego esse BCDHLbd millia CG.
5. Prescripta BLa¹V Marcilius pro sic habent sit BGHLa¹La²Ob
fit a palmisepto ACDGLLa²O palimisetō H palimisetō BLa¹V
Phillippensis palipsesto ed. Pr. palimpseston Lachmannus Haupt.
palimpsestum iam antea Heinsius παλίμψηστον Marcilius.
6. noue ABCGLLa¹OV nouem DHabb ed. Pr. noui ed. 1473
nouei Lachmannus.
7. umbelici CH membrane uel membranae codices membrana Auantius.
8. Detecta codices Decta H a m. pr. Desecta ed. 1473 Muretus Vossius Directa Palladius uulgo et Lachm. Derecta Statius Contr. de Allio Schwabius et sic semper codices Lucreti (cf. Lachm. ad IV. 609 et Munro ad VI. 823) Derigere unus codex Ciceronis pro Sestio XLV. 98; deregatur palimpsestus de Rep. II. 31. 55 derectae Caes. B. G. VII. 23; derectis B. G. VII. 27, 72; VIII. 9; B. Alex. 2, derecto B. C. III. 79; II. 9, 24; B. Af. 78; derecta B. Af. 41; derectam Al. 64, derectas Al. 38. Pro eadem forma stant codices Vergili decies et sic deriguit deriguere. Contra dirigere plerumque exhibent codices Ciceronis et scriptoris belli Africi; semel tantum Vergili VI. 57 punice Aa Phillippensis.
9. Nec D tu codices sinceri tum ad uulgo.
10. Post unus interpungebat Statius imus F. Umpfenbachius capri mulgus GOCh capri uulgus H.

Rursus uidetur : tantum abhorret ac mutat.

β Hoc quid putemus esse? qui modo scurra
 Aut siquid hac re tritius uidebatur,
 Idem infaceto est infacetior rure,
 Simul poemata attigit, neque idem unquam 15
 Aeque est beatus ac poema cum scribit:
 Tam gaudet in se tamque se ipse miratur.

Γ Nimirum idem omnis fallimur, neque est quisquam,
 Quem non in aliqua re uidere Suffenum
 Possis. Suus cuique attributus est error: 20
 Sed non uidemus manticae quod in tergo est.

21. Porphyrio ad Hor. S. II. 3, 299. In priorem (manticam) aliena uitia mittimus, ideo et uidemus facile; in posteriorem nostra quae abscondimus et uidere nolumus. Hoc Catullus meminit '[sed non] uidemus manticae 'quod in tergo est.'

-
11. tamen *H* nūtat *V*.
 12. quidqd *H* scura *a*.
 13. ac pro hac *H* **tristius** *codices omnes sinceri Parthenius Guar. Conr. de Allio Hand. Sill.* tritius *b Iuntina editio a. 1503 uulgo et Lachm.* scitius *L. Muellerus* tertius (tersius) *H. A. I. Munro et Rudolfus Peiper, pro se quisque* Ipse conieci strictius, *b. e. acutius uel argutius. Confunduntur inter se* strictissima tristissima *Rem. Am. 233.*
 14. **infaceto** (infacet *A*) **rure** *codices plerique* infaceti' *C* infacecior *d ed. 1473* inficetior *Muretus Var. Lect. VIII. 12.*
 15. poema *A* poeta *H* uel neque nec idem *Ob, ut puto ex nec.*
 16. ac *bcb ed. Pr.* ah *ABDHLLa¹Vad* ha *CGLa²O* quem *pr H.*
 17. **tanquam** *DGHLOb* tanq = *C.*
 18-20. Omnes—error extant in *Compendio Moraliū notabilium Hieremiae Iudicis de Montagnone Part I. 111, Rubr. 8, ed. Ven. 1505. Vide Prolegomena p. xi.*
 18. omnis *D* fallitur *H* quicquam *D.*
 19-21. Extant in *Florum Moraliū Auctoritatum l. II. c. 3 quem librum a. 1329 Veronae scriptum nuper inuenit Detlefsenus (Schwab. Ind. Schol. 1865 Dorpati).*
 19. an aliqua re iudicare Suffenum *H* uidere *om. scriptor Florum Veronensis.*
 20. siuis *O* aeuique *Phillippensis* adtributus *V.*
 21. uidentur *codex antiquissimus Porphyriionis ad Hor. S. II. 3. 299* integro *AH.*

XXIII.

A a FVREI, cui neque seruos est neque arca
 Nec cimex neque araneus neque ignis,
 Verum est et pater et nouerca, quorum
 Dentes uel silicem comesse possunt,
 Est pulchre tibi cum tuo parente 5
 Et cum coniuge lignea parentis.

β Nec mirum: bene nam ualetis omnes,
 Pulchre conquoquitis, nihil timetis,
 Non incendia, non graues ruinas,
 Non facta impia, non dolos ueneni, 10
 Non casus alios periculorum.

B a Atqui corpora sicciora cornu
 Aut siquid magis aridum est habetis
 Sole et frigore et esuritione.
 Quare non tibi sit bene ac beate? 15

XXIII.

Ad Furium ABDGLLa¹La². *Spatium unius uersus in V, nullum in O qui tamen = primo uersui praefixum habet.*

1. Furi Ha Vri (b. e. Furi) V cui om. AC seruo BCOLa¹
 al. seruus
 seruo G seruos Statius Spengelius Schwabius est om. BHLa¹V archa
 ABCGLa¹Ob.

2. Neque H Nec cimex aſal G cimex al' O nec araneus Lb.

3. Prius et om. BLa¹Vb.

4. ut H salicem H a pr. m. sylices D silices d.

5. pulcre GOa Hauptius pulcrum D.

6. linea Bb ligmea uel liginea La¹.

7. Nec mirum a Nec mirum bene.nam G Ne mirum ABCHLLa¹O
 La²V Phillippensis Nimirum Db ed. 1473 Nil mirum Heinsius

8. Pulcre GOa concoquitis ABCGLLa¹La²VO conquoquitis D
 cum quo-quitis H cum coquitis a conquitis b.

9. minas ABCHL a pr. m. OVb.

10. **facta** ABCLLa¹OVab facta G fata D furta Hauptius

12. **Aut qui** codd. omnes sinceri Atqui d Vt qui Statius cornua
 CL a pr. m.

13. **aridum magis** (mage cad) **est** codd. omnes sinceri magis aridum
 est ed. Pr. abiettis A abietis L habietis C.

14. et ante frigore om. ab exuritione D essuritione Bergkuis

15. si ACDG.

A te sudor abest, abest saliuā,
Mucusque et mala pituita nasi.

B β Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quod culus tibi purior salillo est,
Nec toto decies cacas in anno, 20
Atque id durius est faba et lapillis,
Quod tu si manibus teras fricesque,
Non unquam digitum inquinare posses.

Γ Haec tu commoda tam beata, Furi,
Noli spernere nec putare parui, 25
Et sestertia quae soles precari
Centum desine: nam satis beatus.

XXIV.

A a O QVI flosculus es Iuuentiorum,
Non horum modo, sed quot aut fuerunt
Aut posthac aliis erunt in annis,

16. abest *semel* O salua D saluia O salina H.
17. **Muccusue** ABCDGHLLa¹La²Vb Muctusue O Mu(Muc c)-
cusque ac pituita G.
18. mundiciem a munditiorem *pro* mundiorem A
19. Quam a ^{al. cuius} culus G cullus ab cuius OC *qui in marg. habet*
culus tibi culus D mundior a sal illo CLa¹OV.
21. uel *pro* et H Atque labillis D lupillis *Gulielmius in Grut.*
Lamp. III. 2, 446.
22. si tu D tu *om.* H terras Ha terras B feras ACL a m. pr.
23. Numquam a possis bc Vic. **posses** cett. Lachm. 1, cf. VI. 3.
24. Nec Da **tua** codd. omnes sinceri tu d comoda OCab tu
pro tam a.
26. sextercia BCHLa¹ que GO.
27. **satis beatus** codd. omnes Conr. de Allio Silligius sat es beatus Calpurn.
1481 uulgo Lachm. satis beatus Bergkii Rossbachius Ribbeckius sat
is beatus Passeratius Balzb. Venator iam satis b. Heysius.

XXIV.

Hoc carmen cum c. XXIII continuant codices.

1. **est** ABCDGHLLa¹Ob esurientiorum a inuentiorum HLa¹b
2. modom C quod ACGLa¹VO.
3-10. *om. B cuius decimum folium claudit u. 2, 'Non—fuerunt,' undecimum*
incipit XLIV. 21, 'Qui tunc uocat me cum malum librum legit.' Secuntur

β Mallem diuitias Midae dedisses
Isti, qui neque seruus est neque arca, 5
Quam sic te sineres ab illo amari.

B a 'Qui? non est homo bellus?' inquires. Est:
Sed bello huic neque seruus est neque arca.

β Hoc tu quam lubet abice eleuaque:
Nec seruum tamen ille habet neque arcam. 10

XXV.

A a CINAEDÉ Thalle, mollior cuniculi capillo
Vel anseris medullula uel imula oricilla
Vel pene languido senis situque araneoso,

XLV. 1—LXII. 66, tum XXV. 1—XLIV. 20. Idem ordo Phillippensis Vaticanani La¹ et Memmiani (Paris. 8233) nisi quod hi tres c. XXIV totum exhibent ut eius u. 10 sequatur XLIV. 21.

4. Malem *H a m. pr. b* mi dededisses *O* mi dedisses *ABCDGHLLa¹*
La²Vb mihi dedisses *abc Vic. ed. Pr.* Midae *Vossius* uti *Lachmannus*
in ed. 1 coniecit.

5. **qui neque** *G* qui neque *La¹* qui nec *ACHLO* cui nec *Db*
cui neque *La²Va* nec *CHL* archa *CH.*

6. si *H.*

7. Quid *O* homo *om. V.*

8. est *om. L.*

9. Hec *G ed. Pr.* *H' O* Nec *D* qua *G* quidem *D*
quia *Riccardianus* quam *cett.* abice *ACGLOVab* archam *CHO.*

XXV.

Ad Tallum *ADGHLLa¹La²* Ad Talum *B* Ad Tullum *b* Ad
Tallum Cynedum *a.* *Spatium unius uersus in V, nullum in O, sed primo*
uersui = praefixum est.

1. talle *codices praeter b* tulle *b* Thalle *Parthenius 1486 uulgo et*
Lachm. molior *BLa¹* cuniculi *ADL.*

2. medullula *O* medulla (medula *AHLa¹a*) *cett.* uel *om. b*
ut *H* imula *CGLa¹La²* imulla *LO* unula *BV* nulla *D* inula *b*
mula *AH* **moricilla** *BDGLVa* moricula *ACLa¹O* mortulla *H*
morcula *b* auricilla *Scaliger.* *Scripti oricilla quam formam sine dubio*
exhibuit archetypus. Festus s. u. Orata. 'Orata genus piscis' (cf. Varro
R. R. III. 3, Col. VIII. 16) 'appellatur a colore auri quod rustici orum
'dicebant ut auriculas oriculas.' Oricularum Trogus apud Plinium H. N. XI.
276, oricularius Petronius Sat. 43 et Celsus V. 28, 12, VI. 7, 3; cf. Priscian I.
§ 52 Keil. 'Au transit in o productam more antiquo ut lotus pro lautus,
'plostrum pro plaustrum, cotes pro cautes, sicut etiam contra pro o au, ut
'austrum pro ostrum, ausculum pro osculum, frequentissimeque hoc facie-
'bant antiqui.'

3. situ *B* si tu *HV* **arācoroso** *al. araneoso BG* āracoroso *O*
araneoso *cett.*

β Idemque, Thalle, turbida rapacior procella,
Cum diua † mulier aries ostendit oscitantes, 5

Remitte pallium mihi meum, quod inuolasti,
Sudariumque Saetabum catagraphosque Thynos,
Inepte, quae palam soles habere tanquam auita.

B a Quae nunc tuis ab unguibus reglutina et remitte,
Ne laneum latusculum manusque mollicellas 10
Inusta turpiter tibi flagella conscribilent,

4. tale VO tulle b **talle** cett. rapacior om. BLA¹V rapacior A.
5. **diua mulier** codices aries O Ven **alios** G alios La²Vd
Phillippensis marg. b arios marg. L aues cett. ostendet DOB
ostendet G ostendit cett. obscitantes Phillippensis ostitantes La¹
ossistantes O Cum diua (dia Muretus) mater alites ostendit occinentes
(oscinentes Faernus Statius) Auantius Ald. I. Mur. Stat. Sillig. Cum dira
maris hyems aues ost. oscitantes Bapt. Guarinus Cum de uia mulier aues
ostendit oscitantes (ominantes Doeringius) Scaliger Doer. Huschk. Cum
cliuias (b. e. prohibitorias Plin. H. N. X. 37) Malea aues ost. oscitantes
(arce nantes Heinsius) Vossius Heinsius Cum diua munerarios ostendit
oscitantes Lachmannus Schwab. Cum diua mulierarios ost. osc. Hauptius
Cum luna mulierarios ost. osc. Heysius Lasciua mulier ut nates ost. cos.
Froebnerus Mus. Rhen. XIII. 149 Conuiua cum mero grauis se ostendit
oscitantem Boehmius Qu. Catull. p. 20 Cum diua muttiens aues ost.
osc. Bergkius Mus. Rhen. XIX. 605 Conclauē cum uicarios H. A. I.
Munro Cantab. Diar. Philol. V. 306 Simul Lauerna uernulas Arturus
Palmer Cum dira uinulenties Bebreusius Fortasse Cum diua muta gauias.
Vide excursus. Totum uersum ab interpolatore profectum habebant Doeringius
Handius.
6. palium Aab meum mihi H meum om. a.
7. quae G saetabum G sethabum La² sathabum ABCDLLa¹
OVabc Phillippensis sachabum H saetabum Lachmannus, cf. XII. 14
catagraphos ACGLa¹Ob cathagrafos La²V cyrographos Guiciacianus et
codex Alani thinos CGLa²Obb tinos BDLa¹Va thymos L thimos A
Cf. uersus Maecenatis in Meyeri Anthol. I. p. 21, 'Nec quos Thynica lima
'perpoliuit Anellos.' Catagraphos esse anulos signatorios non solum addito epitheto
Thynos confirmatum habeo, sed etiam eo quod facinori Thalli melius sic respondet
supplicium; nam ut hic catagraphis quos inuolarat usurus fuit ad signanda ea quae
furatus est, sic flagellis Catullus quibus eum tanquam furem furti signis con-
scribillaret. Cf. Schol. Bern. Geor. IV. 559. Timet ne quis sibi inuolet
opus suum et signet, quibus uerbis prope alluisse uidetur Catulli uersui Remitte
pallium mihi meum quod inuolasti.
8. Inepteque OHb.
9. nunc om. V tuis ó ingunibus D inguibus AH remite O
regluttina remitte H a m. pr.
10. Nec H natesque Scaliger mollicelas O molliculam H.
11. **Insula** codices praeter Hd Insicca H Insulsa d Inusta Calp.
ed. 1481 uulgo et Lachm. et sic Io. Fr. Gronouius in Elencho Anti-
diatribes p. 193 (ed. Hand.), qui comparat Stat. Theb. VIII. 709 Insuta

β Et insolenter aestues, uelut *minuta* magno
Deprensa nauis in mari, uesaniente uento.

XXVI.

FVRI, uillula nostra non ad Austri
Flatus opposita est neque ad Fauoni
Nec saeui Boreae aut Apheliotae,
Verum ad milia quindecim et ducentos.
O uentum horribilem atque pestilentem!

5

ed. 1473 *Auantius* Inlusa *Scaliger* Inuisa *Vulpus* Insulsa
Conr. de Allio **conscribilent** ABCGLLa¹La²OVb conscribilet *a*
conscribent *D* consibillent *H* conscribillent (let *c*) *cd uulgo et Lachm.*
cf. conscribillaui conscribillarunt Non. p. 82, Lachm. ad Lucret. I. 360
consigillent *Muretus* conserillent *Statius* constrigillent *nescio quis*
apud Vossium contribillent *Conr. de Allio* consecillent *Froeblichius*
conscribilent flagella *Turneb. Aduers. XXV. 21.*

12. extues *V* estiues *A* aestiues *L* **inimica** ABCDGLLa¹
OV *abcd* in amicicia *H* minuta *b ed. 1473.*

13. Deprensa *Ob* Deprehensa ABCGHLLa¹La²Vad.

XXVI.

Ad Furium ABDGHLLa¹La²ab. *Spatium unius uersus in V, nullum in O, sed = primo uersui praefixum habet.*

1. uostra *O Muretus Lipsius Klotzius (Emend. Catull. p. 11) Schwabius*
uestra *ed. 1473 Heinsius* nostra *cett. uulgo et Lachm.* haustri *CH.*

2. om. *O* **fauonii** BCDGHLLa¹La²abd.

3. borree *C* borreae *L* aphiliote *d* **apheliotae** *cett. Klotzius*
Schwabius apeliotae *uulgo et Lachm.* aphelioten *exhibent duo codices*
Plini H. N. XVIII. 337, tres II. 119. ἀφελιώτης Apuleius de Mundo c. XIII.,
quamquam in c. XI apeliotes Latine dicitur aphelyoten *uersus de Ventis*
p. 305 in Reyfferscheid. ed. Reliquiarum Suetonii. Contra apeliotes legitur apud
Suetonium de Naturis Rerum p. 229 Reyffersch. 'Etsi Graeci quorum scripta
'ad nos uenerunt, eum uentum quem Latini subsolanum uocabant fere
'ἀπηλιώτην non ἀφηλιώτην uidentur appellauisse, tamen quom ille uentus in
'Latinorum scriptis apheliotae plerumque appelletur, Latini non tam cul-
'torum Graecorum linguam quam nautas Graecos qui mare Adriaticum
'nauigabant uidentur secuti esse.' Klotzius.

4. atque *AL.*

5. Quentum *H.*

XXVII.

MINISTER uetuli puer Falerni
 Inger mi calices amariores,
 Vt lex Postumiae iubet magistrae
 Ebriosa acina ebriosioris.

At uos quo lubet hinc abite, lymphae,
 Vini pernicies, et ad seueros
 Migrate. Hic merus est Thyonianus.

5

1-4. A. Gellius N. A. VI. 20. Catullus quoque elegantissimus poetarum in hisce uersibus 'Minister—ebriosioris' cum dicere ebrioso (ebriosi *codd.*) posset et quod erat usitatus acinum in neutro genere appellare, amans tamen hiatus illius Homerici suauitatem, ebriosam dixit propter insequentis a litterae concentum (exemptum *aliqui codd.*). Qui ebrios autem Catullum dixisse putant aut ebriosos, nam id quoque temere scriptum inuenitur, in libros scilicet de corruptis exemplaribus factos inciderunt. (*Vide excursum.*)

XXVII.

Ad Pincernam (Picernam *L*) **suum** *ABDGHLLa¹La²a* **Ad Furium** *b*.
Spatium unius uersus in V, nullum in O, sed = primo uersui praefixum habet.

1. Vinifer *Phillippensis*

2. **Ingere** *codices praeter B et Phillippensem, codices plerique Gelli* Iungere *B Phillippensis* Inger *Gelli cod. Rottendorpianus, cod. Parisinus saec. XIII sex priorum librorum collatus a Markhemio, ed. Reg. 1481* Inger *εἰσκρασον Gloss. Labb. p. 93* *Εἰσκρασον* inger *gloss. Cyrill. p. 59* Pari modo conger uel coger dixisse uidetur *Martialis VIII. 44. 9, allatus a L. Muellero de Re Metrica p. 409; cf. biber pro bibere apud Charisium 124 K. cum alter pro cum altero apud Festum p. 50 M. fortasse etiam inalter pro inaltero Petron. S. 99.* Ingere in *ed. 1473* Ingere mi *Auantius Statius ut ingere spondaeus solutus esset. Iunge Heinsius ex cod. Cantuarensi, cf. Stat. S. I. 5, 10* Infer *Alex. Guarinus*

amariorem *H* amariores *La¹.*

3. post humie *La¹V* posthumiae (e *CG*) *CGhad, codex Parisinus Gelli et Lincolnensis* postumie *O, Gelli cod. Clarkianus XX, Septem Musei Britannici, Lachmannus* iuuat *Gelli cod. Parisinus.*

4. **Ebriosae** (e) *codices omnes et codices Gelli* acine *ACd cod. Parisinus Gelli* acini *c* **acino** *cett., plerique codices Gelli* ebriosiores *b* Ebriosa acina *Parthenius uulgo et Lachm.* Ebriosa acino *Alex. Guarinus Muretus Statius 'Et notandum Catullum Acinum foeminino genere protulisse, 'cum alias neutri sit' Alex. Guarinus allata ratione ex Gellio* Ebria acina *Hauptius (uide excursum).*

5. Ad *Ob* Aut *A* **quod iubet** *codd.* quo iubet *Al. Guarinus in commentario* quo lubet *Calp. 1481 uulgo et Lachm. Idem error in duobus codicibus Plauti Mil. Glor. IV. 1. 28, 'Quin tu illam iube abs te abire quo 'lubet.' limphe CGOa.*

7. meus *ACL* thionianus *BCGLa¹La²OVbd* thiomanus *a* echionianus *H* antonianus *AL.*

XXVIII.

- A a PISONIS comites, cohors inanis,
 Aptis sarcinulis et expeditis,
 Verani optime tuque mi Fabulle,
 β Quid rerum geritis? satisne cum isto
 Vappa frigoraque et famem tulistis? 5
- B a Ecquidnam in tabulis patet lucelli
 Expensum, ut mihi, qui meum secutus
 Praetorem refero datum lucello.
- β O Memmi, bene me ac diu supinum
 Tota ista trabe lentus irrumasti. 10
- Γ a Sed, quantum uideo, pari fuistis

XXVIII.

Ad Veranium et Fabullum BDGHL¹La² Ad Veranium et Fabulum a Ad Verannium et Fabulum b. *Spatium unius uersus in V, nullum in O, sed = primo uersui praefixum est.*

1. chors pr. H.

2. Apti H Wakefieldus in *Silua Critic.* p. 13 Artis coni. Schwabius sarcinolis BCLa¹La²V Phillippensis.

3. **Verani** BCDGLa¹La²Va Verā O Veranni Lb Verrani H fabule La¹ab.

4. satisue O satis nec H.

6. **Et quid nam** BCDGHLa¹La²O Vt quid nam AL Ecquidnam a ed. 1473. talibus BLa¹V fabulis a tabullis H p3 pro patet O patet lucelli? an Clumperus in *Misc. Philol.* II. 147. Signum interrogationis post lucelli habent GLa¹La².

7. Expensum mihi qui ut H.

8. in lucello Heinsius Heys.

9-10 a u. 8 pendere censent Alex. Guarinus Scaliger Lachmannus Hauptius Rossbachius, quasi Catullus datum referret lucello 'O Memmi—irrumasti.' In Aldina I. et editionibus Mureti ac Statii uersus 9-15 a reliquo carmine disiunguntur, ut nouum fiat epigramma In Memmium. Quis primus disiunxerit, nescio; nihil eiusmodi inuenitur in editionibus Pr., 1473, 1475, 1481 (Calpurnii) 1486 (Parthenii) 1500 (Palladii), neque id ab Auantio profectum est. Statius quidem ex his uersus 9-13 'O Memmi—Farti estis' alius carminis putat esse ac 'pete nobiles amicos,' ut etiam uersus 14, 15.

9. O memmi A **O mē mi** O O mnem mi DGLa¹La²a O mē3 mi V O me; mi B Omne mi H O memini CL me om. A bene ac me ac V hac L.

10. Tosta b trahe BGV trhae D tentus Vossius.

11. pari La²OV ab Phillippensis ^{pari} parum G parum al. pari B parum ACDHLLa¹ fuistis ABCLLa¹Vab fuisti DGO Phillippensis Ald. I. II. Muretus.

Casu: nam nihilo minore uerpa
Farti estis. Pete nobiles amicos.

β At uobis mala multa dii deaeque
Dent, opprobria Romulei Remique.

15

XXIX.

A a QVIS hoc potest uidere, quis potest pati,
Nisi impudicus et uorax et aleo,
Mamurram habere quod Comata Gallia
Habebat uncti et ultima Britannia?
Cinaede Romule haec uidebis et feres?

5

β Et ille nunc superbus et superfluens
Perambulabit omnium cubilia,
Vt albulus columbus aut Adoneus?

1, 2. Quint. IX. 4, 141. Aspera uero et maledica . . . etiam in carmine iambis grassantur 'Quis hoc potest—aleo.'

3. Plin. H. N. XXXVI. 48. Hic namque est Mamurra Catulli Veronensis carminibus proscissus, quem, ut res est, domus ipsius clarius quam Catullus dixit 'habere quidquid habuisset Comata Gallia.'

12. Casum D Casus AL iam V minora ac uerpa La²
ed. Pr. urpa O uerba cett.

13. Facti DH Fati b Fracti b Farti cett.

14. ^{nobis} uobis G nobis ABLa¹OVb uobis CDL abc.

15. oprobria BO opprobria a obprobria G et plerique Ro-
mule O Romulei G et plerique. Vide Lachmannum Lucret. p. 246.

XXIX.

Ad Romulum Catamithum (Chata mittam H) AHb In Romulum
Cathamitum BDGLLa¹La² Spatium unius uersus in V, nullum in O, sed =
primo uersui praefixum est.

1. quid potest Phillippensis.

3. Mammuram C Nam murram (muram Ha) BDGHLA¹La²OVa
Manu murram (Manum urram A) AL Mamurram exhibent Plini codices
XXXVI. 48 comota O.

4. Habeat AL Habet B Phillippensis d cum te et ABCGHLLa¹Oa
qum te et b et cum te D uncti Faernus teste Statio, uulgo unctei
Schwabius unctum Scaliger Idem error in unctis cunctis Hor.
Epod. V. 69 apud Plotium IV. 24. Cf. infra u. 22 ante Statius Lachm.
Haupt. brittania O britania H.

5, 9. uidebitis H.

7. Perambulauit codices praeter Ha Superambulauit H Perambu-
labit a cubicula AH.

8. Et H ydoneus GOVa idoneus cett. anne Adonius ed. Trinc.
Auancii adoneus Statius uulgo et Lachm. et sic Plautus Menaech. I. 2. 35,

Cinaede Romule haec uldebis et feres?

Es impudicus et uorax et aleo.

10

B a Eone nomine, imperator unice,

Fuisti in ultima occidentis insula,

Vt ista uostra diffututa mentula

Ducenties comesset aut trecenties;

Quid est alit sinistra liberalitas?

15

β Parum expatrauit an parum elluatus est?

Paterna prima lancinata sunt bona;

Secunda praeda Pontica, inde tertia

Hibera, quam scit amnis aurifer Tagus.

Neque una Gallia aut timent Britanniae.

20

Ausonius Epigr. XXX. 6, Adoni genetium Apul. Met. II. 26: Adon non Adonius Probi Append. p. 199. 13 Keil; cf. Orphëus in Culice 117. haut idoneus Silligius Schwabius Munro.

10. Et si BH *Phillippensis* Post hunc uersum *Mommseus* (*Hist. Rom. III. 315*) transponit uu. 21-24, *Schwabius* uu. 23, 24; *Ribbeckius* (*Ann. Iabn. LXXXV. 377*) hunc ordinem statuit; 10-12, 23, 24, 13-15, 21, 22, 16-20.

11. Eome H.

13. Et H uestra Da *Lachm.* nostra cett. uostra ed. 1473 uulgo

diffutura codices praeter Ca diffitura C defutata a defututa malebat
Lachmannus diffututa ed. 1473 uulgo mentulla La¹.

14. comerset O comeset G

15. alit ABCGLLa¹La²OVb ait Da aut b aliud *Guarinus*
alid *Statius* iam antea improbatum ab *Auantio* alit *praeunte Scaligero*
scripsi simile Plautinis aliut illut a *Ritschelio* restitutis frustra pro
sinistra H.

16. expatrauit cf. *Gloss. Labb. p. 69* expatrauit ἐπετέλεσεν aut Ha
elleuatus B eleuatus *Phillippensis* eluatus CH

17. Pater nam B primum codices prima ed. *Trinc. Auancii, Turnebus*
Aduers. XII. 1.

19. Hibera om. D in suo loco, habet in fine u. 18. Libera O Herba A
scit Obc se *Guiacianus* et codex *Alani* sit cett. cit *Passeratius amni*
BDGHLA²Oab anni CLa¹V amnis AL thagus CGLa¹La²Va.

20. Hunc (Hinc H Nunc abcd) Galliae timet (timent ALb) et Britanniae
codices Hunc Galliae timetis et B. *Faernus Vulp. Doer. Sill. Rossb.*
Nunc Galliae timetur et B. *Froeblichius Schwab.* Timentque Galliae
hunc, timent Britanniae ed. *Trinc. Auancii* Timentque G. hunc, timet
Britannia *Turnebus Aduers. XII. 1* Timetque G. hunc, timent Britanniae
Dousa P. Time Britannia hunc, timete Galliae *Lachmannus* Timete
Galliae, hunc time Britannia *Hauptius, et sic G. Hermannus nisi quod hinc*
scribit Et hunc Galliae et timent B. *Spengelius* Et huice Gallia et
metet Britannia? H. A. I. *Munro, ex Plauti Mercat. Prolog. 71, 'Tibi aras,*
'tibi occas, tibi seris, tibi eidem metis.' Ipse conieci Neque una Gallia aut
timent Britanniae. Hoc est, Neque enim Gallia tantummodo aut Britanniae

Quid hunc malum fouetis? aut quid hic potest
 Nisi uncta deuorare patrimonia?
 Eone nomine (urbis o pudet meae)
 Socer generque, perdidistis omnia?

XXX.

ALFENE immemor atque unanimis false sodalibus
 Iam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi?

24. Verg. Cat. III. 6. Vt iste uersus usquequaque pertinet Gener socer-
 que perdidistis omnia.

Mamurram timent; quod post commemoratas ex Ponto atque Hiberia praedas
 iure uidetur additum. Versum spurium habent Scaliger Conr. de Allio Barthius
 (Aduers. XXXI. 2) Wagnerus in Iabn. Ann. XIII. 279.

21. malum ut interiectionem uncis incluserunt editores plerique ante Lach-
 mannus, nuper etiam Munro. fauetis Bc hīc GO hinc CDHL.

22. cuncta L.

23. **urbis** (uerbis D utrbis H urbes a) **opulentissime** (oppulentissime O
 opulentie Dresdensis) codices imperator unice Scaliger abditissima
 G. Hermannus o piissime Lachmannus quod tuetur Hauptius Quaest. Catull.
 p. 20; cf. uersus Hildeberti apud Gulielmum Malmesburiensem IV. 351, 'Quem
 'magis optauit cum crimine solus habere Caesar quam socius et pius esse
 'socer.' orbis o piissimei Hauptius orbis o pii duces Beniaminus Iowett
 oppidissime Heysius Ipse conieci urbis o pudet meae in parenthesi additum.

24. gener socerque Verg. Cat. III. 6.

XXX.

Hoc carmen primus ni fallor Anglus in Ephem. Class. IV. 297, XV. 107 com-
 paratis Sapphus fr. 68 ed. Bergk.

κατανοῖσα δὲ κείσ' οὐδέ ποτε μναμοσύνα σέθεν
 ἔσσετ' οὔτε τόθ' οὔθ' ὕστερον· οὐ γὰρ πεδέχεις βρόδων
 τῶν ἐκ Πιερίας, ἀλλ' ἀφάνης κῆν Ἀῖδα δόμοις
 φοιτάσεις πεδ' ἀμαύρων νεκύων ἐκπεποταμένα.

et Hor. C. I. 11 Tu ne quaesieris, scire nefas, quem mihi, quem tibi

I. 18 Nullam, Vare, sacra uite prius seueris arborem

IV. 10 O crudelis adhuc et Veneris muneribus potens

e quibus Sapphus carmen 4 uersus haberet, Horatiana alterum 4 × 3, altera 4 × 2,
 in tres strophas diuisit quaternorum uersuum. Lachmannus in ed. I. Catulli
 carmen et ipse in tres strophas quaternorum uersuum describebat. Postea in
 Bergkii et Caesaris Diar. Antiq. 1845 p. 492 sex strophas fecit binorum
 uersuum. Hunc ordinem secuti sunt Hauptius in ed. sua et Lachm. II., Schwa-

Ad Alphenum (Alhpenum D) ADGHLLa²b Ad Alfenum BLa¹.
 Nullum spatium in O, sed = primo uersui praefixum habet.

1. Alphene BCDGLLa¹O ab Lachm. Alfene A Rossbachius Schwabius,
 et sic Mommsen. Inscript. Lat. I. 831, Alfenio Alfeniae Alfenatiae Alfeni,
 Gruter 208, 753. 6, 856. 1, 856, 2 **una nimis** BCHLLa¹La² salse GOV
 fase C.

2. nichil G **nihil** ACDLLa¹La²b ñ H duri D tuiſ C.

Iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?

.

. 5

Nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.

Quae tu negligis ac me miserum deseris in malis. (5)

Eheu quid faciant, dice, homines cuiue habeant fidem?

bis. Et Sapphus quidem choriambica carmina in strophas binorum uersuum in antiquis apographis descripta fuisse testatur Hephaestio p. 111, Κοινὰ δὲ ὅσα ὑπὸ συστήματος μὲν καταμετρεῖται, αὐτὸ δὲ τὸ σύστημα ἔχει πληρούμενον· οἷά ἐστι τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ Σαπφούς· ἐν οἷς καταμετρεῖται μὲν ὑπὸ διστιχίας, αὐτὴ δ' ἡ διστιχία ὁμοία ἐστί. *Id.* p. 117, Κοινὰ δὲ συστηματικὰ ἅπερ καὶ ὁ κατὰ στίχον γεγράφθαι φάσκων ὑγιῶς ἂν λέγοι καὶ ὁ κατὰ σύστημα, ὡς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον Σαπφούς. διὰ μὲν γὰρ τὸ ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις κατὰ δύο ὁρᾶν παραγεγραμμένον ἕκαστον ἄσμα καὶ ἔτι διὰ τὸ μηδὲν εὐρίσκεσθαι ἀριθμοῦ περιττοῦ κατὰ συστήματα νομίζομεν αὐτὰ γεγράφθαι, πάλιν δὲ τῷ ὁμοίον ἐκάτερον εἶναι τῶν ἐν τῇ δυάδι στίχων καὶ τῷ δύνασθαι τὴν ποιήτριαν κατὰ τύχην τινὰ ἀρτίου πάντα ἀριθμοῦ πεποιηκέναι φαίη τις ἂν κατὰ στίχον αὐτὰ γεγράφθαι. *Choriambica autem fuisse carmina tertii libri Sapphus docet idem* p. 60, τὸ δὲ ἀκατάληκτον καλεῖται Σαπφικὸν ἐκκαϊδεκασύλλαβον, ὃ τὸ τρίτον ὅλον Σαπφούς γέγραπται, πολλὰ δὲ καὶ Ἀλκαίου ἄσματα, — Νύμφαις ταῖς Διὸς ἐξ αἰγιόχῳ φασὶ τετυγμέναις (*fr.* 85). *Cf. Alc. fr.* 39, 40, 41, 42, 44, 82, 83, 84, 86, 87. *Hinc apparet tertium librum Sapphus carminum nonnisi choriambica ἐκκαϊδεκασύλλαβα comprehendisse. Nec quidquam obstat quominus Alcae quoque et Horati choriambica carmina κατὰ δύο scripta fuerint. Σκόλια certe quae hoc metro scripta extant apud Athenaeum XV. 695 (14, 17, 18, 19, 20, 24) omnia sunt duorum uersuum. Illud quidem affirmari posse uidetur, hanc descriptionem Catulli carmini XXX melius quam priorem illam κατὰ τέσσaras conuenire. Nam post u. 3 nonnulla excidisse paene pro certo habeo. Languet enim nec in u. 4 nisi praeeunte uel nec uel non; deinde quae in u. 5 uix habet quo referatur.*

3. Sic Calpurn. ed. 1481 Iam me prodere iam (ia A) me non d.
AD non d. me fallere a **Iam me prodere** (perdere b) **iam non me d.**
BCGHLLa¹La²Ob In V super iam dubitas corrector recens addidit non me
(Vmpfenbachius) per fidem corr. D. Post hunc uersum excidisse duos
uersus censeo.

4. Hec a haec H Num Schwabius imperia B improba D.

5. Quos margo L, margo d Bapt. Guarinus Auantius Froeblichius.

6. **Oheu** codices Eheu uulgo post Aldinam I. quod D
faciam H **dico** codices dic impressum non legitur ante ed. Trinc. Auantii unde
uidetur in ceteras defluxisse dehinc Statius Voss. Vulp. Doer. dice ipse conieci.
Charisius 349 ed. Keil, 339 P. Omnia autem imperatiua tertiae coniuga-
tionis correptae secunda persona temporis instantis per e litteram termi-
nantur. Corrumpuntur haec tria dumtaxat facis fac, dico dic, duco duc, et
quae ab his sunt, dico addico addic, praedico praedic, indico indic, duco
abduco abduc, induco induc, perduco perduc, seduco seduc. Sed facio,
quod subnotauimus, si praepositionem acceperit, ad regulam redit, uelut
inficio infice, adficio adfice, conficio confice. Sed apud ueteres salua est
regula, qui dixerunt face, dice, duce non minus apud Vergilium antiquitatis
amantem in undecimo libro 'Tu Voluse armari Volscorum edice manipulis,'
ratione et competenter analogiae et consuetudini eruditorum, quoniam

Certe tute iubebas animam tradere, inique, *me*
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent. 10

Idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
Ventos irrita ferre ac nebulas aereas sinis. (10)

Si tu oblitus es, *at* dii meminerunt, meminit Fides,
Quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui.

XXXI.

A a PAENE insularum, Sirmio, insularumque

imperatiua in omni uerbo omni ordine ex secunda persona finitiua deri-
uantur amissa s semiuocali littera, uelut nuntio nuntias nuntia, moueo moues
moue, munio munis muni, unde et eundem accentum seruare debent qui
est in secunda persona, ut producantur. In tertio uero ordine i correptum
in e correptum uertitur et fient imperatiua lego legis lege. Ita ergo et dico
dicis dice, facio facis face debet declinari et ita positum apud ueteres
reperitur. Praeterea in omni ordine re syllaba addita imperatiuis fiunt in-
finitiua, ut est dictum quasi ama amare, moue mouere, muni munire. Item
in tertio ordine correpto scribe scribere, lege legere. Ita quoque nisi dice,
face declinetur, dicere facere infinitiuum esse non poterit. *Eadem fere dicit*
256 K., 226, 7 P., 563 K. Cf. *Palaemon. Art. Gramm.* 1382 P. Sed
quaestio de dic duc fac. Numquam enim addita re integre sonuerit infini-
tius; sed hoc usu plurimum ualuit. Nam Vergilius dicit dice et Terentius
face, quibus si adicias re faciunt integre sonare infinitiuum modum, dicere
facere ducere. cuine O qui cui ue H.

7. tu a cum te *pro* tute H iubeas b solebas a uidebas
ed. Pr. Marcilius animam bis a *mc om. codices, add. Auantius.*

8. Tu ducens D quasi omnia tuta ABCDGHLLa¹La²Va quasi
omnia mi forent O quasi tuta omnia b *ed.* 1473.

9. Idem La²OV abb inde B inde ACDGHLLa¹ Rossbachius hac
La¹ hac B ad D omnia om. A.

10. Ventos ACLbad Vento DGHLLa¹La²OV *ed Pr.* aereas ACHL
(a m. pr.) a.

11. eras *pro* es a ut ACGHLLa¹La²OVb audii D ut Lach-
manno uidetur at acd meminerunt at meminit c quantum scio solus
meminere at meminit Muretus Martyni-Laguna Handius Silligius Froeblichius.
Handius at dii—fides *pro* parenthesi habet, u. 12 facit apodosin legendo facient,
et signo interrogationis post tui posito. meminere et meminit Alex. Guarinus
in commentario.

12. ue *pro* ut H postremo D facta La¹b. Post hunc uersum uu.
4, 5 transponebat Lachmannus, sequente Hauptio.

XXXI.

Ad Sirmium insulam BDGHLLa¹La²ab Ad Syrmium insulam AL.
Ad Sirmionem Peninsulam (arum d) P* et d. Spatium unius uersus in V.
In O primae litterae P caerulea nota paragraphi adpicta est.

1. Pene (Poene H) insularum ABGHLLa¹Ob Ene i. V Bene i. CL
uelle i. a sed ex errore scribae corrumpentis p initialem quae prius sed

* Sic nunc codicem Alani, cum scriptus fuerit Perusiae, monitu Arturi Palmer signare
constitui. Simul moneo lectiones quas ex eo notauimus primae manus semper, nunquam cor-
rectoris esse.

- Ocelle, quascumque in liquentibus stagnis
 Marique uasto fert uterque Neptunus;
 Quam te libenter quamque laetus inuiso,
 β Vix mi ipse credens Thuniam atque Bithunos 5
 Liquisse campos et uidere te in tuto.
 O quid solutis est beatius curis?
- B a Cum mens onus reponit, ac peregrino
 Labore fessi uenimus larem ad nostrum,
 Desideratoque acquiescimus lecto. 10
 Hoc est quod unum est pro laboribus tantis.
- β Salue o uenusta Sirmio atque hero gaude;
 Gaudete uosque o Lydiae lacus undae;
 Ridete quicquid est domi cachinnorum.

XXXII.

AMABO, mea dulcis Ipsithilla,

- minutior scripta fuerat* Paene insularum *Lachmannus* *syrmio AC*
sirenio H.
2. Ocelle *BD* linquentibus *La¹*.
 3. neptūnus *AG* neptunnus *DL*.
 4. libenter *DPabcb* **libente** *ACGLLa¹La²OV* quanque *C*.
 5. Vis *V* mi *AP* michi *GLa¹* **mihl** *BCDHLLa²Oab* ipsi *La¹*
al. credens
crederis *G* crederis *DH* thimiam *ABCDGLLa¹La²Va* thymiam *O*
himia H chumani *Phillippensis* thimina *b* **bithinios** *ABG m. p.*
(nunc tertia i erasa est) *La¹La²O* *Phillippensis* bithinjos *L* bithimos *V*
bithunios a bithynios *C* bithinos *db* Thuniam, Bithunos *scripsi*,
quod idem coniecit Schwabius.
7. qui *abc*.
 8. meus *H* honus *B*.
 9. latorem *B*.
 10. acquiesimus *O* ac quiescimus *BLa¹*.
 11. nimium pro unum *A*.
 13. Gaude *LO* **uos quoque** *codices omnes sinceri* uosque *P*
 uosque, uos o, uosque o *Itali*; uosque o *Lachmannus*. *Error ex confusis q3 q3 o*
ortus uidetur lidiae (e *OP*) *BLa¹OPV* *bad* siriae et *H* lydii *Froebli-*
chius post Scaligerum ludiae *Scaliger* limpidae *Auantius* lariae *Vossius*
libuae Lachmannus lucidae *B. Guarinus Bergk* (*Philol. XVI. p. 618*
ubi sic scribit Gaudente, uosque lucidae lacus undae Ridete) *Kochius*
Symb. Philologorum Bonn. p. 316 uos quoque incitae *Heysius*.
 14. Ridere *O* chachinorum *CH* cachinorum *OVab*.

XXXII.

- Ad Ipsicillam** *DGLa¹* **Ad Ipsicilam** *La²* **Ad Dipsicillum** *BH Phillip-*
pensis **Ad Ipsitilam** *AL* **Ad Ipsithilam** *b* **Ad Hipsicillam** (*Hypsicillam*
P) *Pd* *Spatium unius uersus in V, nullum in O, sed = primo uersui praefixum est.*
 1. me *H* meas *O* ipsi illa *O* ipsithila *CGV* **ipsi thila** *BLa¹La²*

Meae deliciae, mei lepores,
Iube ad te ueniam meridiatum.

Et si iusseris, illud adiuuato,
Ne quis liminis obseret tabellam, 5
Neu tibi lubeat foras abire,
Sed domi maneat paresque nobis
Nouem continuas fututiones.

Verum si quid ages statim iubeto.
Nam pransus iaceo et satur supinus 10
Pertundo tunicamque palliumque.

XXXIII.

O FVRVM optime balneariorum
Vibenni pater et cinaede fili,
(Nam dextra pater inquinatio,
Culo filius est uoracior)

ipsythila *D* ipsitila *AL* ipsi chila *H* ipsithilla *b* *Vic uulgo et Lachm.*
ipsicilla *a* *Froebnerus Mus. Rhen. XIII. 148, Herzius XVII. 324* dipsitilla
Phillippensis hypsicilla *P* Hospitilla *Turnebus Aduers. XII. 1* Hypsithilla
Scaliger iphitilla *Guyetus* Hispitilla *Vossius* ipsitilla *Buechelerus ad*
Petron. 63.

2. Mee delicie *O*.
3. adte *O* meridianum *ACL*.
4. iuseris *La*¹ iuxeris *B, ni fallor* uixeris *d* illud, adiuuato
Lachmannus et iubeto uel adiubeto *Turnebus Aduers. XII. 1* adiubeto
amicus Dousae P. Gifanius Liuiueius Heinsius Bentleius Meblerus in Mnemos. II.
180.

5. luminis *OV* obseruet *B m. p. VH* tab^eullam *H*.
6. lubeat *DG* lube *O* libeat *ABCHLPVhabcd* habire *O* ire *La*².
8. futuitions *B m. p. Pab* futuciones *La*¹*O* fututitões *V* futui-
tutiones *H*.
9. agis *Pac*.
10. suppinus *BLa*¹.
11. tunicam palliumque *aP* paliumque *Ab*.

XXXIII.

*Hoc carmen cum c. XXXII continent ABCDGLLa*¹*La*²*OVd* In Vi-
bennium *b* In Vibennum *a* In Vibennium Furium *P*.
2. Vibenī *Hb* Vibonni *P* cinecle *O ni fallor*.
3. inquinatio *a* inquinatore *H*.
4. Cullo *a* est in *D* uoracior *O* uoracior *al. uolantiore BG*
uolantiore *ACL m. p. La*²*V* uoraciori *a* *uu. 3, 4. Carrio censebat ita*

Cur non exilium malasque in oras
 Itis? quandoquidem patris rapinae
 Notae sunt populo, et natis pilosas
 Fili, non potes asse uenditare.

5

XXXIV.

DIANAE sumus in fide
 Puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
 Puellaeque canamus.
 O Latonia, maximi
 Magna progenies Iouis,
 Quam mater prope Deliam
 Deposuit oliuam,
 Montium domina ut fores
 Siluarumque uirentium

5

10

scribendos esse (Comment. I. 16) Nam dextra pater est uoracior, Culo filius iniquior. *Idem coniecerat Handius Obs. p. 83.*

5. malisque H **horas** ABCDGLa¹OV oras LPab.
 6. Istis a quando quidem O rapine OP.
 7. Note O et om. P nates D pillosas a.
 8. Filii a non om. a potes P **potest** ABCDGLLa¹La²Oabd Phil-
 lippensis **ase** DGO a se BLa¹La²V Phillippensis ad se ACLH esse a
 asse P ed. Pr. uenditare c Palladius uindicare ACL **uendicare** cett.

XXXIV.

Carmen Dianae ADGHLLa¹La² Carmen Dianae et eius laus a Ad
 Dianam de eius laudibus b. Hymnus (Hinnus d) in dianam Pd. *Spatium*
unius uersus in V, nullum in O.

1. Diane O Dyane G simul Pd infide OP.
 2. Puella O.
 3. **om. codd. omnes.** 'In nouis codicibus tam impressis quam manu scriptis
 deest tertius uersus. Quem nos in uetustiore exemplari inuentum suo loco
 audacter reposuimus.' Palladius in commentario editionis suae anni 1500:
 uersum tamen ipsum nec in commentario exhibet nec in textu. Prima Ald. I.
 habet Dianae pueri integri, siue a Palladio sumptum, ut ipse suspicor, siue a
 Pontano, ut Perreius confirmat. Eadem in marg. ed. Vicentinae 1481 sup-
 pleuisse creditur Bern. Pisanus, sed ex Aldina. Dianam pueri integri in nulla
 editione legitur ante ed. Trinc. Auancii.
 4. Puellaque O Puellae a.
 5. latona BHLVb latōnia O.
 6. proles b.
 7. delyam BG.
 8. **Deposuit** codd. omnes Deposuit Palladius oliliam La² oliriam
 (? olitiam) b olimpum a
 9. dominam D.
 10. uirencium O.

Saltuumque reconditorum

Amniumque sonantum.

Tu Lucina dolentibus

Iuno dicta puerperis,

Tu potens triuia et notho es

15

Dicta lumine Luna.

Tu cursu, dea, menstruo

Metiens iter annum,

Rustica agricolae bonis

Tecta frugibus exples.

20

Sis quocunque tibi placet

Sancta nomine, Romulique

Antique ut solita's bona

Sospites ope gentem.

XXXV.

A a POETAE tenero, meo sodali,

11. Saltumque recunditorum O Saltiumque C Salicumque H (a ex i).

12. **Omniūque sonantium** LOPbb Omnium sonantium (sonantum H) BC (qui in textu omittit uersum, habet in margine) DGHLa¹La²Vad
O nimium s. A Amniumque Calp. 1481.

15-24. Hi uersus cum c. XXXV et c. XXXVI. 1-7 ad tardipedi, in B bis reperiuntur, primum initio codicis (B¹), post suo loco (B).

15. triuio P et noto es a et nothoes ABLa¹La² **et notho es**
al. et noto es G et noto est D.

17. **menstrua** codd. menstruo Ald. I.

18. Menciens La¹ Mentiens O animum AOd.

19. Rostica V agricola La¹.

21. Sis quocunque tibi placet abd et P

Scis quēcūque tibi placent

al. Sis quēcūque tibi placet BG Scis quēcūque (qēcūque O) tibi placet DO Scis quēcūque (quaecunque) tibi placent AB¹CHLLa¹La²

Seis Behrensius uix recte.

22. nomine que romuli L. Romulio H.

23. **Antique** ABCDGLLa¹La²OVa Antiqui B¹ Antⁱque P ti
recentiore Antiqui Klotzius Ancique b Merula ad Ennium p.

306 Scaliger Vulpius Niebubrius Heysius Antiquam bcd Vic ed. Pr. uulgo
et H solitas est L solitas es A solita's L. Muellerus de Re

Metrica p. 303 boni Merula.

24. gentium P.

XXXV.

Ad Ceciliū (Celum D) **iubet libellum** (libello D) **loqui** (loquere a)
BDHLa¹a margo G Ad libellum suum de Cicilio A iubet

libello suo loqui ad Ceciliū La² Ad Ceciliū libellum loqui
iubet b Coeciliū (Ceciliū P) rogat ut ueniat Veronam (Romam P)

Pd Spatium tituli extat in Vaticano (V), non item in G neque in O; sed
O = primo uersui praefixum habet.

Velim Caecilio, papyre, dicas
Veronam ueniat, Noui relinquens
Comi moenia Lariumque litus.

β Nam quasdam uolo cogitationes
Amici accipiat sui meique. 5

B a Quare si sapiet uiam uorabit,
Quamuis candida milies puella
Euntem reuocet, manusque collo
Ambas iniciens roget morari. 10

β Quae nunc, si mihi uera nuntiantur,
Illum deperit impotentē amore.

Γ a Nam quo tempore legit incohata
Dindymi dominam, ex eo misellae
Ignes interiorem edunt medullam. 15

β Ignosco tibi, Sapphica puella
Musa doctior; est enim uenuste
Magna Caecilio incohata mater.

12. Charisius 133. 25 K. 108 P. Inpotente Catullus 'Deperit inpotente
'amore,' quod ita quoque dictum notat Plinius.

2. Velum B^1La^1 papire BCGOVab.
4. ueniā pro moenia O.
6. suique meique B^1Vb .
8. Quauis C millies AO millies C.
9. Venientemque H.
10. iniciens B et B^1La^2V Phillippensis initiens OHb.
11. mihi si AB et $B^1LLa^1La^2V$ " mihi " nunc si C tunc mihi si H.
12. reperit La^2 **impotentem** ABCGHL a^1La^2OVb inpotentem D
inpotente Charisius 133 K., 108 P. ipotente P impotente acd
amorem ACG m. p. OHL a^2 amorem L.
13. **elegit** AB et $B^1CDGHLLa^1La^2Vb$ eligit O ellegit a legit
Pc **indotatam** codd. omnes inchoatam Palladius in comment. Lachm.
incohata Guarinus, et sic scripsisse ueteres testatur A. Gellius II. 3.
14. Dindimi AB et $B^1CGHOVL a^2$ dominam illo miselli D et eo
H ex illo ac.
15. interiores bb medulam Ha medullas b.
16. sapphica ABCHL a^1OVab saphyca GL a^2 .
17. docior O decior H uenustate B^1 .
18. **cecilia** AB et $B^1CDGHLLa^1La^2OVab$ caecilio ed. 1473 inchoata
AB et Ba 1CGL inchoata a incohata DOP inuocata Calpurnius
Parthenius Guarinus.

XXXVI.

- A α' ANNALES Volusi, cacata carta,
 Votum soluite pro mea puella.
- β' Nam sanctae Veneri Cupidinique
 Vouit, si sibi restitutus essem
 Desissemque truces uibrare iambos, 5
- β'' Electissima pessimi poetae
 Scripta tardipedi deo daturam
 Infelicibus ustulanda lignis.
- α'' Et hoc pessima se puella uidit
 Iocose lepide uouere diuis. 10
- B α' Nunc o caeruleo creata ponto,
 Quae sanctum Idalium Vriosque apertos,

XXXVI.

Ad Lusicacatam ABGLLa¹La² Ad Lusiac(t H)atum B¹H Ad
 lusicam catam cartham b In Volusium (Volusum d) annalium scriptorem
 (Scriptorem Annalium d) Pd Spatium unius uersus in DV nullum in O.
 'Inde ab carmine XXXVI. in libro D et inscriptiones miniatae quas prima
 manus pinxit et numeri carminum singulorum ab eadem adscripti desinunt.
 'Litterae tamen initiales colore caeruleo pictae per totum librum quotiescunque
 'interstitio quodam interiecto initium carminis noui indicatur, reperiuntur.'
 Schwabius.

1. **Annuale** (Anuale O Annale a) **suo lusi cacata** (lusi tacata H lusicata
 D) *codices omnes sinceri* Annales uolusi Pc **carta** ADLLa¹La²OVa.
4. Vouit. si O restitus V.
5. **Dedissemque** *codd. omnes* desissemque Auantius yambos BVG
 m. p.
6. Selectissima Bentleyus ubi uersum affert ad Hor. C. I. 25. 19 Eiec-
 tissima Alex. Guarinus.
7. datura D Spengelius tradipedi Cb.
8. **ustilanda** ABCDGLLa¹La²OVb Statius ustillanda H ustulanda
 ab Buechelerus in Mus. Rhen. 1863, p. 403 ex Priap. XLV. 2, LXI. 7, et
 Inscriptione muri Pompeiani in tabula Ritscheliana XVII. 27. osculanda
 linguis b lignis P.
9. **hoc** *codices*, Guarinus in commentario, Muretus Lachmannus et qui
 eum secuti sunt om. a haec Itali, I. Is. Pontanus ad Macrob. I. 7, uulgo
 si a ludit H. Nettleship b. e. ludens simulat.
10. **uouere se diuis** BCDGLa¹La²Ob uouere se diis AL uouere
 diuis abcd.
11. Hunc a o om. O creta B certata H punto GLa²
 poncto O.
12. Que O ^{al. ydaliu} **adalium** G adalium O id alium BLa¹ uriosque
 ABCLLa¹La²Oab uirosque PV uiuosque H utriosque D

α'' Quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
Colis quaeque Amathunta, quaeque Golgos,
Quaeque Durrachium Adriae tabernam; 15

β' Acceptum face redditumque uotum,
Si non illepidum neque inuenustum est.

β'' At uos interea uenite in ignem,
Pleni ruris et inficetiarum
Annales Volusi, cacata carta. 20

XXXVII.

A α' SALAX taberna uosque contubernales,
A pileatis nona fratribus pila,

1. Atil. Fortunatianus 350 G. 2697 P. In iambico metro si paenultimam longam feceris scazon uocatur quem et choliambon et hipponaction uocant ut 'Salax—contubernales.'

^{uriosque}
utriosque G Vxios Scaliger Suros Vossius Erios Marullus
Bembus Pontanus Leopardus Emend. XIII. 7 acrios Turnebus Aduers.
XXIV. 44 arios Statius uriosque portus Heinsius Hauptius Schwa-
bius. Chytrosque Bergkii Philol. a. 1871, p. 682.

13. Queque O anchona ABCPVbd **gnidumque** CDGLOLa²
gnidum BLa¹V guidum Aa gnidon Phillippensis Cnidumque Ald. I.
Scaliger Lachmannus L. Muellerus de Re Metrica p. 316. In Ouid. Met.
X. 531, 'Piscosamque Cnidon grauidamque Amathunta metallis,' ua-
riant codices, ut etiam Prisciani I. § 11, II. § 12, ubi Ouidii locus affertur
harundinosam AGLa² Ric. 606 ^{harundinosam} P.

14. Collis a **Colisque amathunta** (amathuntā O almathonta H)
BCDGHLa¹La²OPVb Colis amathunta AL m. pr. **que** (ae) **que**
(quoque a) **alcos** (alchos b alios D) codd. Golgos Auantius, nisi Mureto
credimus qui Hermolao Barbaro id tribuit et hic et LXIV. 96.

15. **durachium** codd. durrachium Lachmannus hadrie CGOV.

16. redditumque BVab.

18. intereo O uenire La² in ignem O.

19. ruris Palladius **turis** GLLa²O thuris ACV turris BLa¹
titris D inficetiarum GO.

20. **Annuale** (Anuale O) **suo lusi** (lusu O uissi H) **cacata** (cata H) **carta**
codd. praeter Pd ubi iam correctum est.

XXXVII.

Ad Contubernales BGHLa¹La²P Ad Contubernales suos AL.
Spatium unius uersus in DV, nullum in O, sed = primo uersui praefixum est.

1. Atil. Fort. 350 G., 2697 P. Falax b Fallax Ha uoxque O
contubernales H.

2. **pilleatis** G a m. pr. O et sic optimi codices Pauli Diaconi p. 207 ed.
Mueller, Noni 220, 344 **non a** codd. nona Calp. 1481.

- β' Solis putatis esse mentulas uobis,
 Solis licere, quicquid est puellarum,
 Confutere et putare ceteros hircos? 5
- β'' An, continenter quod sedetis insulsi
 Centum an ducenti, non putatis ausurum
 Me una ducentos irrumare sessores?
- α'' Atqui putate: namque totius uobis
 Frontem tabernae scorpionibus scribam. 10
- B β' Puella nam mi, quae meo sinu fugit,
 Amata tantum quantum amabitur nulla,
 Pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
- β'' Consedit istic. Hanc boni beatique
 Omnes amatis, et quidem, quod indignum est, 15
 Omnes pusilli et semitarii moechi;

3. mentula *AL* mentualas *O*.
 5. Confutere *ABCGHL¹La²OPV* confutere *D* confutere *ab*
ed. 1473 hircos *BCGOV* esse ante hircos habent *BVb*. Versum delet
Handius Obs. 84.
 6. At *B* *Phillippensis* continentur *La¹Oa* qui *b*.
 7. lentum *P* aut *Pac* *Phillippensis* hausurum *H*.
 8. Me delet *Fruterius in epistula ad Canterum*.
 9. Atque *DHL* putare *aH* nanque *Cd* nam *D* totius *BO*.
 10. **scorpionibus** *ABCGLLa¹La²OV* *Ven. a* scipionibus *HPdb Vic*.
scorpionibus bc Lachmannus sopironibus *coniecit Vossius* scriptioni-
bus Marcilius H. A. Kochius scopionibus *Heinsius* sponsionibus
Heysius gobionibus *Io. Purues Balliolensis* scorpionibus *scindam*
Pleitnerus totum carmen ratus ad obsidionem referri, collatis contubernales
magna bella pugnata consedit et hic scorpionibus. Vide excursus.
 11. mea *P* **me** *cett.* mi *Heinsius* mei *Schwabius cf. LXXII.*
 6, *LXXVII. 3* namque *Auantius* quae e meo *corr. L* quae meo
e d quae me *a* meos sinus *Passeratius* fugiat *H*.
 12. ulla *b*.
 13. quam *O* mala *BLa¹* parata *P et Cuacianus teste Scaligero*
patrata Scaliger Heinsius.
 14. Comsedit *O* istic *A*.
 15. quid pro quod *a* quod *om. P*.
 16. pusili *a* pussilli *O* semitani *O* feminarii *H* mechi
BDG mihi *P* mei *a* Post hunc uersum spatium est in *ABDHLLa¹*
La²PVabd quod uacuum relictum est in *V*, in ceteris habet Ad Egnatium
(Egnatium B In Egnatium Pd) unde *uu. 17-20* alius carminis esse arbitrati
sunt Bapt. Guarinus Auantius Palladius Handius Silligius. B. Guarinus
Auantius Palladius post XXXIX. 9 eos collocant et sic in editionibus leguntur
ante Muretinam. Handius e Capri Grammatici libris quos Priscianus ante
oculos habuit in Catulli codices receptos eos fuisse et iuxta carmen similis
argumenti XXXIX positos existumat, cum ipsi pars essent carminis a reliquis

- a' Tu praeter omnes une de capillatis,
Cuniculosae Celtiberiae fili,
a'' Egnati, opaca quem bonum facit barba
Et dens Hibera defricatus urina.

20

XXXVIII.

MALEST, Cornifici, tuo Catullo,
Malest, me hercule! et laboriose,
Et magis magis in dies et horas.
Quem tu, quod minimum facillimumque est,
Qua solatus es allocutione?

5

17, 18. Priscianus V. 77 Keil. 673 P. Vnus quia de uocatio quidam dubitant, Caper doctissimus antiquitatis perscrutator, ostendit hoc usum Catullum et Plautum. Catullus 'Tu praeter omnes une de capillatis Celti-
'berosae Celtiberiae fili.'

Id. VII. 22 K. 741 P. Catullus autem 'Tu praeter—fili.' In utroque loco Celtiberosae habent omnes libri, nisi quod Darmstadiensis in posteriore Cuniculosae habet ex Catulli libro illatum.

nostrorum codicum alieni. Sed nec in G nec in O interstitium est post u. 16, quamquam ad Egnatium scriptum est in margine G.

al. uno

17. une G decapilatis CH.
18. Cunicolosae La¹ Cunniculosae (e A) AL Cunniculos e D
Cunniculosi Ric. 606 a m. pr. celtiberosae Priscianus V. 77 Keil. 673 P.;
VII. 22 K. 741 P. celtiberiae (e Ab) ADLab Celbiberie O celti-
beri BGHLa¹La²V celtiberi aq C.
19. opacha O.
20. E O deus BD Ric. 606 que d hybera VB hiberna
Phillippensis urena a.

XXXVIII.

Hoc carmen cum c. XXXVII continuant codices: O tamen adscriptum habet = quo noui carminis initium significatur.

1. **Male est si carnifici** ABCDGHLLa¹La²OVabd Male est carnifici
si P si primus om. Calp. 1481 Cornifici Palladius in commentario
Auantius catulo H.
2. Male est si me ABCHLLa¹La²PVabd si om. Calp. **male si me**
DGO ei et Lachmannus Haupt. sed ei disyllabon apud dactylicos non ante
Halieutica Ouidii u. 34 reperiri docet L. Muellerus de Re Metrica p. 272
mercule Stat. Conr. de Allio et est Silligius Froeblichius Schwab.
3. alterum magis om. B magis ac magis abc magis magisque b
indies O.
4. Sic scriptus est in La²
Quem tu quod minimum
Facillimumque est
nimium H facilimumque BCOV.
5. alocutione B alocucione La¹O a locutione V alloquutione H.

Irascor tibi. Sic meos amores?
 Paulum quid lubet allocutionis,
 Maestius lacrimis Simonideis.

XXXIX.

A a' EGNATIVS, quod candidos habet dentes,
 Renidet usque quaque: sei ad rei uentum est
 Subsellium, cum orator excitat fletum,

a'' Renidet ille: si ad pii rogum fili
 Lugetur, orba cum flet unicum mater,
 Renidet ille: quicquid est, ubicunque est,

β Quodcunque agit, renidet: hunc habet morbum,
 Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.

6. Hic uersus in La¹ scriptus est non solito tenore, sed initiali I magis ad dextram. Hinc et quia La² u. 4 duabus lineis scriptum habet, suspicor unum saltem uersum ex carmine deperisse. Post u. 3 transposuit Scaliger si a sic om. P.

7. Palum D quod iuuat Vossius quid iuuat Heinsius iubet Vb
 Phillippensis libet CL alocucionis O alloquutionis H.

8. Mestius O symonideis GLa¹La² Turnebus (Aduers. XXI. 27)
 signum interrogationis post u. 6 delet, ponit post Simonideis. Post hunc
 uersum desiderari aliqua putarunt Parthenius Muretus Statius: Froeblichius
 c. II. 11-13, 'Tam gratum est—ligatam' tamquam supplementum addit.

XXXIX.

Hoc carmen cum c. XXXVIII continuant codices.

1. Egnacius O candides O.

2. usque quamque H usque q̃ La¹V usque quaque non usque-
 quaque scribendum esse, ut utroque uersum prope modum docet Ritscheli-
 us in Mus. Rhen. 1850, p. 582 sei La²O sed Hb Vic. cuius in marg. seu
 se V seu cett. seu rei uentum ad S. Dousa f.

3. Subsellum ABCDGLLa¹La² Subselium H subscellum O
 cum (qum b) excitat orator BCDGHLa¹La²OVhabc cum recitat
 orator AL Iam correctum est in P.

4, 5. om. Db.

4. seu abcd ad om. abcd pii BLa¹V Ven. a Phillippensis pii al.
 impii G impii A m. p. (nunc habet impium) CLa²O impium L
 rogum BCL regum AGLa¹La²OVa Phillippensis filii ABCGLLa¹
 La²OPa Phillippensis si pii ad rogum fili Vossius. Gredo duplici modo
 in pii
 scriptum fuisse ad pii.

5. habet in marg. H Lugentur a uorba H orba om. a
 flent a unicam B et pr. H Ingetur orbicum flet O,

7. Quocunque Lc Dresdensis hinc D.

8. Post arbitror duas uel tres literas erasas habet A nec O.

- B *a'* Quare monendum *te* est mihi, bone Egnati.
 Si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs, 10
 Aut parcus Vmber aut obesus Etruscus,
a'' Aut Lanuinus ater atque dentatus,
 Aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
 Aut qui lubet, qui puriter lauit dentes,
 β Tamen renidere usque quaque te nollem: 15
 Nam risu inepto res ineptior nulla est.

11. Glossae Vaticanae in Maii Class. Auct. VII. 574. Pinguis grassus. Nam obesus plus est quam pinguis. Catullus ait Aut pinguis ubera aut obesus et prossus.

19. Apuleius Apol. 393 Oudendorp, 10, 8 Krueger. Nisi forte in eo reprehendendus sum quod Calpurniano pulvisculum ex Arabicis frugibus miserim; quem multo aequius erat spurcissimo ritu Hiberorum, ut ait Catullus, sua sibi urina 'dentem atque russam pumicare gingivam.' *Hinc uerba sua sibi urina Catulli esse censebat Lachmannus.*

9. mouendum *Va* **te** *om. codd., addidit Spengelius* m. est te mihi *Bebrensius. Cf. Priap. LXIX. 4, 'quot pondo est tibi mentulam cacandum.'* monendus est *P* mouendus es *d* monendus es *Calp. 1481 uulgo* monendus est mihi. Bone egnati *ed. Trinc. Auancii, Muretus.*

11. **parcus** *ABCDGLLa¹La²OVa ed. Pr.* partus *H Phillippensis* pcus *P* porcus *b Scaliger, cuius haec uerba sunt, 'Emendatio nostra 'confirmatur lexico P. Danielis cui parile ego uidi in monasterio uindoci- 'nensi. In eo glossario antiquo hic uersus producitur cum interpretamento 'id est grassus pinguis.' Idem dicit in coniect. ad Varron. L. L. p. 10. Eius glossarii iam mentionem fecerat Turnebus Aduers. XIV. 8, 'Aut parcus umber 'male scribi uidetur. Petrus quidem Daniel sese in antiquissimo reperisse 'lexico ait locum ita prolatum Aut pinguis umber.'* Pinguis *Glossae Vaticanae in Maii Class. Auct. VII. 574 quas secutus G. Loewe coniecit* crassus fartus *Balthazar Venator, Haupt.* pastus uel fartus *Vossius* pastus *Doeringius* obsessus *b* et truscus *BLa¹O* et tuscus *b* estruscus *a.*

12. lanuinus *CP* lanuinus *DL* lamiuinus *B m. p. GLa¹ (sed potest esse lannuinus) La² Phillippensis et O nisi me oculi fallunt* lanniuus *A* lanuunus *H* flaminus *b* flaminus *marg. Phillippensis* Lanuinus *hic legendum censet L. Muellerus de Re Metrica p. 252, cf. Simp- uium Iuu. VI. 343, Non. p. 544, marruia Verg. Aen. VII. 750, lanuinus apud Frontonem (p. 31 Naber), fortasse etiam in Naeui uersibus apud Macrobius III. 18. 6 acer Hb Phillippensis.*

13. traspadanus *B* ut *DPabcbd* *Phillippensis* **Aut** *cett.* attingam *C.*

14. qui iubet *HLa¹* qui *om. BV* piter *La¹* pariter *BHLa²Va* lauerit *a.*

15. tam *AH* usque usque *a* usque *q̃3 BO.*

16. *Extat in compendio moralium notabilium Hieremiae Iudicis de Monta- gnone, Part. iiii. Lib IV, Rubr. 8 ed. Ven. 1505, Risu—est. Vide Prolegomena. risu inepto res inepto res ineptior H risti ut uidetur O.*

Γ a Nunc Celtiber *es*: Celtiberia in terra,
 Quod quisque mixit, hoc sibi solet mane
 Dentem atque russam defricare gingiuam,

β Vt quo iste uester expolitior dens est, 20
 Hoc te amplius bibisse praedicet loti.

XL.

QVAENAM te mala mens, miselle Rauide,
 Agit praecipitem in meos iambos?

Quis deus tibi non bene aduocatus
 Vecordem parat excitare rixam?

An ut peruenias in ora uulgi? 5
 Quid uis? qua lubet esse notus optas?

Eris, quandoquidem meos amores
 Cum longa uoluisti amare poena.

17. **Nunc celtiber celtiberia** (celtibera H) ABCDGHLLa¹La²OV
 P celtiber in celtiberia in terra b celtiber ex Celtiberia Scaligeri
 'scriptus liber,' hic ab Alani codice (P) discrepans. Celtiber es Conr. de Allio.
 Sane Martialis celtibēr corripit Epig. X. 20. 1; sed Ibēr ante uocalem posue-
 runt Lucanus VI. 258, Val. Flaccus VI. 750 interra O.

18. quique O minsit BDV mixit O et sic scriptum est duabus
 Inscripticnibus apud Persium Iabnii pp. 110, 111 non sit a iane O.

19. russam a, Apuleius Apol. p. 10. 8 Krueger, Lachmannus quem uide
 ad Lucret. IV. 75, cf. Scaligeri coni. ad Varron. p. 181 **rusam** BCDGH
 La¹La²OPV rufam ALb ed. 1473 pumicare Apuleius gigniuam V.

20. noster Oa uidetur H expolitor La¹OV **expolitor al.**
expolitior B deus BOVabd est dens P.

21. loti Bernardus Pisanus in marg. edit. Vicent. 1481 lotii Parthenius
 in comment. Auantius lotum Hb **lotus** ABCDGLLa¹La²
 OPVab Fortasse lori.

XL.

Ad (In Pd) **Rauidum** (Rauidam d) ABGHLLa¹La²Pad Ad Ranidum b.
 Nullum spatium in O, sed = primo uersui praefixum est.

1. Que nam O ranide b inuide D Raude Faernus et Guarinus,
 et sic pronuntiatum esse docet L. Muellerus de Re Metrica p. 271.

2. inmeos O.

3. deus om. B dens AO mihi P aduocatus ADL **auocatus**
 BCHLa¹La²OPVb aduocatus G.

5. Anne H **perueniamus in ora** (inhora O non hora H) ABCDGH
 La¹La²OVb perueniam in ora a perueniamus ora ed. Pr. Silligius
 peruenias in ora iam correctum in P.

6. Quidnis O Cuiuis Vossius omne pro esse a.

7. Ens O quando quidem O.

8. ornare La¹ pena OLa²a pēna A poena CDLa¹Vab
poema al. pena G pena al. poema B penna L, margo poema
 poema H.

XLI.

AMEANA puella defututa
 Tota milia me decem poposcit,
 Ista turpiculo puella naso,
 Decoctoris amica Formiani.

Propinqui, quibus est puella curae,
 Amicos medicosque conuocate:
 Non est sana puella, nec rogare
 Qualis sit solet *aes* imagosum.

5

XLI.

Hoc carmen cum c. XL continuant codices.

1. An me an a Ric. 606 *A me an a* BDGLa¹d á me an á La²
 A me an. a. O A me an ab A me an illa VP Amena (Amoena L)
 agme ACL Ameana Statius Lachm. quod tuetur Froebnerus Mus. Rhen.
 Nou. XIII. 149 pro Ammiana dictum opinatus. Sic Amius filea Feronea
 Atteanus Deana precaream Oueo in inscriptionibus reperiuntur. Amianus
 pro Ammiano habent boni codices Martialis II. 4, IV. 70, fortasse etiam VI.
 92, Ciceronis Att. VI. 1. 13 Anne sana Conr. de Allio Ametina
 Hauptius Anniana Schwabius Amens illa Pleitnerus Arretina
 Peiperus *defututa* DGO Ric. 606 defutura ABCHLLa¹La²Vab
 difututa (diffututa) Alex. Guarinus.
2. millia B popossit O.
3. turpitude pr. H.
4. Dectoris B Doctoris H formani La¹ forniani Ovd
 form¹ani G formiaui A.
5. puella ACLd *puelle* DGLa¹La²OVa puellae BHb.
6. conuocare B a m. pr. La¹La²OVab conuacate C.
7. rogate ACLPVabcd.
8. solet. O olet ACL *et* codd. omnes sinceri cf. XXI. 5 hec Pa
 haec Itali, Salmasius ad Solinum p. 765 solet haec imagosum Scaliger
 sonit haec imagosum Marcilius en imagosam Doeringius Heysius ἐκμα-
 γείον (? ἐκμαγείον) ὄζειν ecmagionosein Vossius nec rogare Qualis sit solet
 Ammiana nasum R. Y. Tyrrell in Hermathena III. p. 112. Sed nasum iam ante
 coniecerat Turnebus Aduers. XIV. 8 aes Froeblichius, Beroaldi ductus inter-
 pretatione quam affert Palladius in ed. Ven. 1500: idque post me uideo
 recepisse Behrensium. Nec multum aliter Muretus in comm. Videtur autem
 aes imagosum speculum esse ex aere factum, qualia Plinius commemorat
 H. N. XXX III. 128, 'Natura mira imagines reddendi . . . eadem
 'uis in speculi usu. Polita crassitudine paulumque propulsa dilatatur
 'in immensum magnitudo imaginum; tantum interest repercussum
 'illum (aerem) respuat an excipiat. Quin etiam pocula ita figurantur,
 'expulsis intus crebris ceu speculis ut uel uno intuentem totidem populus
 'imagine fiat . . . optuma apud maiores fuerant Brundisina, stanno et
 'aere mixtis; praelata sunt argentea.' ymaginosum BGOV Ven. ma-
 ginosum a.

XLII.

A α' ADESTE, hendecasyllabi, quot estis
Omnes undique, quotquot estis omnes.

β' Iocum me putat esse moecha turpis,
Et negat mihi uestra reddituram
Pugillaria, si pati potestis. 5
Persequamur eam, et reflagitemus.

β'' Quae sit, quaeritis. Illa, quam uidetis
Turpe incedere, mimice ac moleste
Ridentem catuli ore Gallicani.
Circumsistite eam, et reflagitate, 10

α'' 'Moecha putida, redde codicillos,
Redde, putida moecha, codicillos.'

B α' Non assis facis? O lutum, lupanar,

5. Charis. 97. 12 ed. Keil. 'Hos pugillares et masculino genere et
'semper pluraliter dicas, sicut Asinius in *Valerium* quia pugillus est qui
'plures tabellas continet in seriem sutas. At tamen haec pugillaria saepius
'neutraliter dicit idem Catullus in hendecasyllabis (Catullus in indeca-
'syllabis N).'

XLII.

Hoc carmen cum c. XLI continuant codices.

1. **endecha sillabi** GO endecasillabi ABVa endechasyllabi C.
2. quot q^{ot} O ^{al. locum} ōs O.
3. **Locum** BG Locum La¹OP mecha B meca Oa trīstis
turpis *Phillippensis*.
4. **uestra** codd. omnes nostra *Statius Lachm.* reddituram *BHab.*
5. Pugilaria b Pigilaria a Post Pugillaria plene interpunxerunt *Vossius*
Conr. de Allio.
6. Prosequamur *Db.*
7. Que O illa BLa¹La²OPVabcbd illam cett.
8. incidere b incede a post incedere interpunxi cum *Vossio*
et ante mirmice P **mirmice** ABCDGHLa¹La²PVb mirinice OL
intunice a mimicae *Phillippensis* mimice *Turnebus Aduers. XVIII.*
- 15, *Statius pro se quisque* ritmice b. c. rhythmice *Scaliger.*
9. Ridente H catuli Dbcd **catulli** cett. cum P ore et H
galicani a.
10. Circumsiste ac Circumsistite C.
- 11, 12. Moecha putida moecha codicillos *Phillippensis*.
11. mecha Ba meca O puthida V puthida B putrida a.
12. om. *HbD* puthida V puthida B moeca O.
13. olidum b ed. *Pr.* o lutum luparum uel o lutum o lupanar
Statius lupanare *Vossius*.

Aut si perditius potest quid esse.

β' Sed non est tamen hoc satis putandum. 15

Quod si non aliud potest, ruborem

Ferreo canis exprimamus ore.

Conclamate iterum altiore uoce

α'' 'Moecha putida, redde codicillos,
Redde, putida moecha codicillos,' 20

β'' Sed nil proficimus, nihil mouetur.
Mutanda est ratio modusque uobis,
Siquid proficere amplius potestis,
'Pudica et proba, redde codicillos.'

XLIII.

SALVE, nec minimo puella naso,
Nec bello pede nec nigris ocellis,
Nec longis digitis nec ore sicco,
Nec sane nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani. 5
Ten prouintia narrat esse bellam?

14. perditius *O* potes *GLa²O Spengelius* esse quid potest *a*.
15. satis tamen hoc *AL* tamen satis hoc (haec *a*) *BCHLa¹La²Va*
tamen hoc satis *DGOPbd*.
16. alium *a*
17. **Ferre o** *ABCHLLa¹La²Oad* Ferre. o *G m. p. V* Afferre (o)
P Ferrem o *D Ric. 606* Ferreo *ed. Pr.*
18. Condamate *B ni fallor* iterum iterum *A* alciore *O*.
19, 20. Mecha *a* Meca *O* Metha *G* puthida *VB* putrida *a*.
20. *om. H.*
21-24. *om. ac.*
21. Si *H* nichil proficimus nil mouetur *G et D nisi quod D spatium*
inter nil et mouetur non habet **nihil proficimus nihil** (n^o *O*) *ABCHL*
La¹La²Ob mouemur *P a m. pr.*
22. **nobis** *ABCDGHLLa¹La²OPb Spengelius* uobis *d margo P eadem*
manu, uulgo et Lachm.

XLIII.

Hoc carmen cum c. XLII continuant codices.

1. nimio *Cuiacianus et P.*
2. oc'lis *in marg. ocellis V.*
5. Decoctoris *La¹* Decotioris *B m. pr. Versum ex XLI. 4 illatum,*
a quo loco uersuum 33 spatio distet, censet I. Mowat.
6. Te *a, sed relicto post e spatio duarum litterarum* prouintia *HbB*
prouintiarum *A.*

Tecum Lesbia nostra comparatur?
O saeculum insapiens et infacetum!

XLIV.

A a O FVNDE noster seu Sabine seu Tiburs,
(Nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
Cordi Catullum laedere: at quibus cordi est,
Quouis Sabinum pignore esse contendunt)

β Sed seu Sabine siue uerius Tiburs, 5
Fui libenter in tua suburbana
Villa, *malamque* pectore expui tussim,
Non inmerenti quam mihi meus uenter,
Dum sumptuosas appeto, dedit, cenas.
Nam, Sestianus dum uolo esse conuiua, 10
Orationem in Antium petitozem

7. cōpantur O.

8. O seclum in sapiens atque in facetum G O sedum O Os edum
La² Riccardianus 606 insapiens ad Muretus Var. Lect. VIII. 12 uulgo
insciens b et P insapiens scripsi cum Lachmanno contra Muretum.

XLIV.

Cum c. XLIII continuant codices, praeter a qui habet Ad fundum, ab alio ia quidem scriptum quam qui rubricas intulit, et P (non d) ubi est Ad fundum suum.

1. tiburis H tyburs C tybure *La²*.
2. autumant *BCDGLa¹La²O* autumat *ALV* autumat a 'Post
'autumant erasum est in G.' C. D. Cobham.
3. catulum a aut A et H est cordi D.
4. Quo uis O pignore *ACLPhabcd* *pignoris BGHLa¹La²OV*
sabini pignoris D *Error ex pignore ortus uidetur* esse ante pignore
habet a est H *Cf. Phaedr. IV. 21. 5, 'A me contendet fictum quouis*
'pignore.'
5. seu ante uerius *Db* siue om. a tyburs C tiburis H.
6. intua O saburnana a.
7. *aliamque* *codd. omnes sinceri* malamque *Ald. I.* malam quod
Auantius aridamque *Statius* petere *Cuiacianus et P.* 'Petere pro
'pectore antiquo more scriptum erat.' *Scaliger* *expulsus sim ABCGHL*
La¹La²Od expulsus sum *Db* ipulsus sim *V* expulsus quod sim *Pa*
expuli tussim *Auantius* expui *b. e.* expul tussim *Scaliger*.
8. Nam H in merenti O numerenti A imerenti b im-
meriti B imerē *V* *mens uertur* (uerter P) *CGLLa¹La²OP* mens
uertetur *AH* uertitur mens al. uertur B mens uirtus D mens
ueretur *ab.* *Correxit Faernus, ut Statius testatur.*
10. sextianus a conuiua *V* conuiuii D.
11. Oratione *Ob* *minantium* (minatium b) petitorum (petitozem

Plenam ueneni et pestilentiae legi.

- B β Hic me grauido frigida et frequens tussis
 Quassauit usque dum in tuum sinum fugi,
 Et me recurauī otioque et urtica. 15
 Quare reffectus maximas tibi grates
 Ago, meum quod non es ulta peccatum.
 α Nec deprecor iam, si nefaria scripta
 Sesti recepso, quin grauedinem et tussim
 Non mihi, sed ipsi Sestio ferat frigus, 20
 Qui tunc uocat me, cum malum librum legi.

XLV.

A α ACMEN Septimios suos amores

Ob petiarum H) *codices* in Accium (Ald. I.) uel Actium petitozem
Itali. in Antium p. Statius.

12. pestilente O *legi* *codices et Lachmannus* legit uulgo ante
 Lachmannum.

13. h̄ O *grauido* BDGHL¹La²O Victorius V. L. IV. 8 Cf. Non. 115
 grauedo ACLVPad grando b tuscis BL¹.

14. intuum O sinum tuum BD.

15. recurauī. O otio Ab ocio La ocioque BCGOP ocimo-
 que Bernardus Pisanus in marg. ed. Vicent. 1481 Guar. Mur. Cf. Plin. H. N.
 XIX. 120, 'Nihil ocimo fecundius. Cum maledictis ac probris serendum
 'praecipiant ut laetius proueniat; sato pauitur terra, ut cuminum qui
 'serunt precantur ne exeat.'

16. refertus La² tibi gras ago P m. pr.

17. que BL¹ Phillippensis Vossius ultra A ulcta La² ulte
 Faernus ultus erratum coni. Behrensus.

18. nepharia CVb.

19. *Sestire* (Sescire La¹) *cepso* ABCGLLa¹O Sextire cepso V
 Sistire cepso D Sestire (Sentire H Gestire ac) cesso HLa²Pac
 Sesti recepso Palladius *qui* ABCGHLLa¹La²OVb quin acdP si D
 tuscim B.

20. Nom mihi A mi Pad Auantius quem sequitur L. Muellerus de Re
 Metrica p. 156 illi P Sextio ab *Sectio* (BGHL¹O) uel *Septio*
 (ACDL) A Sentio b Sertio La². Post hunc uersum sequitur in
 BL¹Vd Phillippensi c. LXIII, cui adscriptum est De Berecintia et Athi.
 Vide ad c. XXV. Idem facit P sed post 21.

21. nunc P, sed habet tunc ubi ante legitur post XXIV. 10 tum
 Hauptius mecum coniuncte O *legit* *codices omnes* legi Lachmannus
 ad Lucret. V. 396 Bergkii legit librum Ald. I. uulgo, Bentleius ubi uersum
 citat ad Hor. G. II. 20. 6.

XLV.

Hoc carmen cum c. XLIV continuant *codices*. Sed Pd habent De Septimio
 (-mo d) amante.

1. Acmen GLa¹La²OP Ac men B Phillippensis Agmen ACDL

Tenens in gremio 'mea' inquit 'Acme,
 Ni te perdit amo atque amare porro
 Omnes sum assidue paratus annos
 Quantum qui pote plurimum perire,
 Solus in Libia Indiaque tosta
 Caesio ueniam obuius leoni.'

β Hoc ut dixit, Amor sinistra ut ante,
 Dextram sternuit approbationem.

B a At Acme leuiter caput reflectens,
 Et dulcis pueri ebrios ocellos
 Illo purpureo ore saniata,
 'Sic,' inquit 'mea uita Septimille,
 Huic uni domino usque seruiamus,
 Vt multo mihi maior acriorque

- Atmen *H* Aciem *a* septimios *Oc* septunios *a* septimius *PBb*
 septimos *cett.* septumios *Spengelius.*
 2. inquit *O* acme *a* ac me *BGHL¹La²OPhd* agme *ACDL.*
 3. Nite *O* perdit *GL¹La²O B a m. pr.* amore *Froeblichius*
Schwab.
 4. Omens *O* sunt *B* assiduo *b.*
 5. **potest** *codd.* pote *Calpurnii ed. 1481.*
 6. inlibia *O* libia *BGL¹La²Oa* lybia *CH.*
 7. Cesio *AGHL²O* Cessio *BVbLa¹.*
 8. amore *D* sinister *H* sinistra (sinixtra *D*) *cett.*
 9. Dextram *acd Dresdensis P* **Dextra** *cett.* sternit *H* strenuit *C*
 approbationem *P* **approbatione** *cett. ed. Pr.* sinistra ut ante *Dextra*
 sternuit approbatione *ed. Pr. Guar. Mur. Sill.* sinistram ut ante *Dex-*
 tram st. approbationem *Pontanus ad Macrob. p. 662 Statius Contr. de Allio*
Doer. sinistra ut ante, *Dextra st. approbationem Lachmannus* sinister
 ante *Dextram sternuit approbationem Vossius* sinistra, ut ante, *Dextram*
 st. approbationem *Roszbachius sic interpretatus 'Amor, ut ante fecerat, a*
' sinistra ad dextram sternuit, quae fuit dextra approbatio uel omen secundum.'
 10. **Ad** hanc (hac *O hāc A*) me *ABCDGHL¹La²OVb* Ad aciem *a*
 Aut acme *P* At agme *Calp. 1481* Ad *Statius tanquam pro at dictum*
 leniter *H* capud *La¹* reflecteris *La².*
 11. puer *a* pueris *V.*
 12. Illos *D* Illi *a* Illa *b* sauiata *ACL* **saniata** *BDGL¹*
La²OV suauia *a* suauita *P.*
 13. inquit *O* Septimille *BDLa¹PV* septimulle *ACL* septi-
 nulle (septi nulle *H*) *GOH* septimile *a* septinuella *La².*
 14. uni *G ex uno ut uidetur* uno *Bbd P et Cuiacianus, teste Scaligero.*
In P i super o scripta est atramento recentiore.
 15. macrior *b.*

Ignis mollibus ardet in medullis.'

β Hoc ut dixit, Amor sinistra *ut* ante,
Dextram sternuit approbationem.

$\Gamma a'$ Nunc ab auspicio bono profecti
Mutuis animis amant amantur.

20

β' Vnam Septumius misellus Acmen
Mauult quam Syrias Britanniasque:

β'' Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias libidinisque.

a'' Quis ullos homines beatiores
Vidit, quis Venerem auspiciorem?

25

XLVI.

IAM uer egelidos refert tepores,
Iam caeli furor aequinoctialis
Iocundis Zephyri silescit aureis.

16. medulis *Aa*.

17. sinistra ut ante *ACDLPabcd* *sinistrauit ante* *B m. p. GHL¹La²*
OVb. Error fortasse ortus ex sinistra uti ante.

18. *Dextram* *BCDGHLLa¹OVabdP* Dextra *b* approbatione *Hbc*
ed. Pr.

19. hospitio *BLa¹Vb Phillippensis* hospitio *P*.

21. Vnum *Hb* *septum* (*n H*) *ius* *BCGHL¹La²OV* septymius *A*
septimius *LbadP* septinnius *D* acmen *Pb* acinem *a* agmen *d*
agmen *ABCGHLLa¹La²OVb* agmenem *D*.

22. Maluit *H* qui *B* syrias *AC* *siriasque* *BOV* syriasque
DGL¹La² *britanniasque* *CVOB* brytanias *a*.

23. septimo *CbH a m. pr.* acme *P* acine *a* *ac me* *BGHL¹*
La²OVb agme *CDL*.

24. Fecit *H* delitias *CGb* *libidinisque* *CDGOVLa²* libidinesque *HAP*.

25. Vidit *post* beatiores *et in u.* 26 *repetitum habet B*.

26. Vidit *et H* auspitatiorem *A* auspicaciorem *OPa*.

XLVI.

Hoc carmen cum c. XLV continuant codices. Sed P habet Ad Catullum.

1. *uere gelidos* *ABCDGHLLa¹La²OVab* uer e gelidos *P* uer
egelidos *Calpurnii ed. 1481* refers *AL* tepiores *La¹*.

2. furor *al. feruor C* equi noctialis *O* equinotialis *BC Phillip-*
pensis.

3. Iocundis *BDGO* *locundus* *corr. V* Iocundus *ACLa* Iocun-
dum *b* cephiri *O* zephyriⁱ sçilescit *B* scilescit *Hb* silesit *O*
mitescit *P* antris *Ric. 606* *aureis* *GHVOb* aureis *BC* auris
PADLa margo Ric. 606.

Linguantur Phrygii, Catulle, campi

Nicaeaeque ager uber aestuosae:

5

Ad claras Asiae uolemus urbes.

Iam mens praetrepidans auct uagari,

Iam laeti studio pedes uigescunt.

O dulces comitum ualete coetus,

Longe quos simul a domo profectos

10

Diuersae uariae uiae reportant.

XLVII.

PORCI et Socraton, duae sinistrae

Pisonis, scabies famesque mundi,

Vos Veraniolo meo et Fabullo

Verpus praeposuit Priapus ille?

Vos conuiuia lauta sumptuose

5

De die facitis? mei sodales

Quaerunt in triuio uocationes?

4. Linguantur *DO Guarinus Statius* frigii *GLa²VO* frigidi *a*
catule *La¹O*.

5. Nictē *H* **ager ruber** (rubere *H*) *ACDGHLLa²Oab* acer ruber
BLa¹c ater (acer?) ruber *V* ager ruber *ed. Ven. 1475* ager uber
Auantius **estuore** *GLa²OVb* estuse *a*.

6. asye *G* asie *O*.

7. *uu.* 7, 8 *ponit post 3 L. Doederlinus.*

8. leti *GLa¹La²OP*.

9. dulcis *a* ualeto *a* cetus *O*.

10. Longo *H* quos *DPd* **quo** *BCGHLa¹OVb* que *ALa*
quoque *La²*.

11. Diuerse uarie *AGOb* Diuerse uariae *B m. pr. Scaliger* Diuer-
sae uario uel uarie *Guarinus* Diuersae uariae *tuetur Victorius in schedis*
ineditis apud Spengelium in Seebodii Nou. Chron. Paed. 1828 F. IV. p. 103, et
sic editores omnes post Lachmannum uie *O*.

XLVII.

Hoc carmen cum c. XLVI continuant codices.

1. Porti *P* due sinistre *O*.

2. mundi *Bd* Mundi *proprie Vossius* Memmi *P Calpurn. 1481*
Mendi *ed. Paris saec. xv* Mindi *Statius.*

3. ueraniolo *BCDGVLa²Pb* uera molo *H* ueranido *a* fabulo *Va.*

4. Verus *ed. Trinc. Auancii* praeposuit *ed. 1473* **proposuit** *codices.*

5. laute *Dc* laut *b* sumptuosa *a et ed. Trinc.* sumptuosae *P.*

6. sodalis *a*.

7. Queruntur *P* intriuio *O* uorationes *P.*

XLVIII.

MELLITOS oculos tuos, Iuuenti,
 Siquis me sinat usque basiare,
 Vsque ad milia basiem trecenta,
 Nec *mi* unquam uidear satur futurus,
 Non si densior aridis aristis
 Sit nostrae seges osculationis.

5

XLIX.

DISERTISSIME Romuli nepotum,
 Quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
 Quotque post aliis erunt in annis,
 Gratias tibi maximas Catullus
 Agit pessimus omnium poeta,
 Tanto pessimus omnium poeta,
 Quanto tu optimus omnium patronus.

5

XLVIII.

Hoc carmen cum c. XLVII continuant codices.

1. Melitos *BLa^{1b}* iuuenti *Vcd* **inuenti** *ACDLLa¹La²O* in
 uenti *G* uiuenti *BHab.*
3. basiorum *a.*
4. Nec umquam (unquam *P*) *ADLPab* **Nec numquam** *BCGHLa¹*
La²OV Nec usquam *c* nec mi unquam *Statius* **inde cor** *ABCGH*
LLa¹La²Oa ille cor *V* inde tot *D* inde ero *b Vic.* uidear
Bapt. Guarinus uulgo uideor *Statius Klotzius* **sater** *BGLa¹La²O*
 sator *V* **futurus** *codd. omnes sinceri* inde satur cor est futurum,
ed. Pr. saturum inde cor futurum *P et Calpurn. ed. 1481, idemque*
addito est Ald. I. Muretus Scaliger.
5. densio *V* arridis *BV* africis *Marklandus Ep. Crit. 157.*
6. Sint *La²O* nostre *O* osculationis *VLa².*

XLIX.

Ad Marcum (M. L Mar. *A*) Tullium *ALLa²P* Ad M. (Marcum *H*)
 Tullium Ciceronem *La¹H* **Ad M. T. Ciceronem** *B* Ad Mar. Tul.
 Ciceronem *b* Ad Ciceronem *G sed solo ad literis rubris scripto.* Cicero-
 nem atramento manus, ut credo, recentior addidit, eraso quod antea fuerat.
Spatium unius uersus in O, praeterea = primo uersui adscriptum est.

1. Dissertissime *BLa¹.*
2. Quod *D* quot fuerunt *ACL* M. Tulli *O* marce *G*
 tuli *V.*
4. Gracias *O* maxumas *Phillippensis* catulus *La¹.*
6. *delebat Vossius.*
7. patronum *BCDGLa¹V.*

L.

- A a HESTERNO, Lucini, die otiosi
 Multum lusimus in meis tabellis,
 Ut conuenerat esse delicatos.
- β Scribens uersiculos uterque nostrum
 Ludebat numero modo hoc modo illoc, 5
 Reddens mutua per iocum atque uinum.
- B a Atque illinc abiī tuo lepore
 Incensus, Lucini, facetieisque,
 Vt nec me miserum cibus iuuaret,
 Nec somnus tegeret quiete ocellos, 10
- β Sed toto indomitus furore lecto
 Versarer, cupiens uidere lucem,
 Vt tecum loquerer, simulque ut essem.
- Γ a At defessa labore membra postquam
 Semimortua lectulo iacebant, 15

L.

- Ad Licinium *ABLLa¹a* Ad Licimum (num *b*) *Hb* *Ad Lucinium G*
 Ad Lycinium *La²* Ad licinium Caluum (et Caluum *d*) *Pd* *Spatium*
unius uersus in O, praeterea = primo uersui adscriptum est.
1. lucini *D* Lucinius aliquot codices ut uidetur Varronis R. R. III. 3
 Luciniarum pro Licinianum Silligii cod. a Plin. H. N. XV. 7 sequente tamen
 licinia *Gloss. Ball.* licinius dictus quasi lucinius ociosi *CGLa¹Oab.*
2. inuicem *coni. Sabellicus* fabellis *V* tabulis *D.*
3. dedicatos *B m. p. et sic d.*
4. uersus *a* uersiculos. uterque *O.*
5. Ludebat *VLa²* numero. modo hoc. modo illos *O* nunc pro
 modo *a* hos *b* illos *Ob* illo *H.*
7. abii *abcP* *ablit* *cett.* toto tuo *P.*
8. lacini *CGOLa²* laceni (ii *H*) *HVLa¹* laceti *b* lucini *D*
 facetiisque *abcP* *faceti* (facti *H*) *tuique* *ACDGLLa²Ob* facetique
 tuique *La¹V.*
9. met nec *a* me *om. ALCH* leuaret *c.*
10. somnos *CDGHLa²b Spengelius* sonnos *BLa¹* *sonos OV*
 regeret *V.*
12. Versaret *Phillippensis* Versarer *abP* *uersaretur* *cett.* cu-
 pidus *ACL.*
13. simulique *O* simul utque *b* *omnem al. essem BG* omnem
D essem *ACLa¹OVhabc* *Error ex confusis oēm eēm ortus uidetur*
Schwabio.
14. At *ABLa¹PVhabc* *Ad CDGLLa²O* Atque *H* defessa *B*
 membra *DLa¹.*
15. lecto *b.*

Hoc, iocunde, tibi poema feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem.

β Nunc audax caue sis, precesque nostras,
Oramus, caue despuas, ocelle,
Ne poenas Nemesis reposcat a te. 20
Est uehemens dea: laedere hanc caueto.

LI.

Ille mi par esse deo uidetur,
Ille, si fas est, superare diuos,
Qui sedens aduersus identidem te
Spectat et audit

1-8. Φαίνεται μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν
ἔμμεν ὦνῃρ, ὅστις ἐναντίος τοι
ἰζάνει, καὶ πλασίον ἀδὺ φωνεί-
σας ὑπακούει
καὶ γελαίσας ἱμερόεν· τό μοι μάν
καρδίαν ἐν στήθεσιν ἐπτόασεν.
ὥς γὰρ εἰς σ' ἴδω βροχέως με φώνας (ὥς γὰρ σ' ἴδω codd.)
οὐδὲν ἔτ' εἴκει.

17. Exquo O prospiciens b.
18. audat V audiet H caue sis Ald. I. De correpto caue uide fr.
X. **caueris** B m. p. CDGLa¹La²OPab cauēis V caneris AL
cantus H precepsque O.
19. cane A caueas H **ocello** codd. praeter H ocellos H
ocelle Alex. Guarinus in Commentario.
20. penas O ponas C nemesis ALPh ne mesis a ne
nemesis D **ne messis** BCGHLa¹La²OV resposcat O reposcat
DGb repostat d reponat cett. ate O.
21. uemens Statius Hauptius, quemadmodum apud Lucretium semper scri-
bitur a Lachmanno, u. ad Lucret. II. 1024, L. Muellerum de Re Metrica, p.
253.

LI.

In hoc carmine Sapphus carmen II (Bergk. Poet. Lyr. p. 878) conuertit Catullus. Carmen tamen Sapphus, ut apud Longinum seruatum est, quatuor strophas et dimidium uersum quintae amplectitur. Quartam Catullus omisit; quintae dimidium uersum ἀλλὰ πᾶν τολματὸν in illo Otium Catulle tibi moles- tum est expressisse creditur a Lachmanno ad Frankii Fastos Horatianos p. 237 et Neuio ad Sapphus fragment. p. 35.

Ad Lesbiam ABGHLLa¹La²Pabd. Spatium unius uersus in O, praeterea = primo uersui adscriptum est.

1. **mihi impar** ABCG m. p. (nunc habet mi) HLLa¹La²OVb mi impar
D mitior a mi par Pd.
2. fax La¹.
3. auersus D identidem A **te** in u. 4 ante **spectat** habent ABCH
La¹La²OV.
4. Spe—ctat et audit G.

Dulce ridentem, misero quod omnis 5
Eripit sensus mihi: nam simul te,
Lesbia, aspexi, nihil est super mi

.

Lingua sed torpet, tenuis sub artus
Flamma demanat, sonitu suo 10
Tintinant aures, gemina teguntur
Lumina nocte.

Otium, Catulle, tibi molestum est:
Otio exultas nimiumque gestis.
Otium et reges prius et beatas 15
Perdidit urbes.

Ll. 9-12. ἀλλὰ καμ μὲν γλῶσσα ἔαγε, λέπτον δ'
αὐτικά χρω πῦρ ὑποδεδρόμακεν
ὁππάτεσσι δ' οὐδὲν ὄρημ', ἐπιρρόμ-
βεισι δ' ἄκουαι.

13. Macrob. Sat. II. 7. 6 Ioculari deinde super cena exorta quae-
stione quodnam esset molestum otium aliud alio opinante ille 'Podagrici
'pedes' inquit.

5. quod *ACG ex ras. LVa* que *B m. p. ut uidetur DHLa¹Ob.*
6. mihi. nam *O* si multe *V.*
7. Lesbiam *a* supermi *O* superni *H.* *Inter hunc u. et u. 9*
nullum spatium extat in codicibus praeter P Versum uarie suppleuerunt
Quod loquar amens Parthenius Ald. I. Guarinus Robortellus in fauce
loquellae Ezra uan Ieuer Doeringius Froeblichius Vocis in ore *Heysius*
suprema Voce locuta ed. 1473 gutture uocis *Westphalius* in pectore
uocis Pleitnerus.

10. **Flamina** *B m. p. GHOa* Flaminat *Phillippensis* domant *H*
demanat. sonitu *O.*

11. Tintinant *ad Riccardianus 606* Tintinnat (Tintiñat *G*) *ACG*
La²V Tintinat *La¹h* Intinat *HB Phillipensis* Tintinnant *DL*
Tintiāt *O* aures. gemina *O* gemina integuntur *Lambinus ad Lucret.*
III. 22 gemina et *Spengelius* geminae *Schraderus Lachm.* te-
gantur *H.*

12. **Limina** *AB m. pr. CGHLa¹La²V* *Post hunc uersum lacunam indi-*
cavit Rossbachius.

13. Ocium *ACOa* catulle *P* catuli *La¹O* **catulli** *AB m. pr.*
CDGHLLa²V Phillipensis Ocium tibi est nobis molestum *a* est om. *P.*

14. Ocio *ACOa* nimiu;q: *B* *An nimiusque?*

15, 16. *Extant in Compendio moralium notabilium Hieremiae Iudicis de*
Montagnone part. iii. Lib. iv, Rubr. 8 ed. Ven. 1505. Vide Prolegomena.

15. Ocium *COa* Ocious *A* et om. *V.*

16. *Hanc stropham ab aliena manu adiectam Martyni-Laguna Handius*
Silligius Iungclaussenus arbitrantur; alius poematis esse Perreius Robortellus
Statius Teuffelius Bergkii Eduard. a Bruner L. Mueller. Spengelius pro
fragmento habet carminis quod ad Licinium miserit Catullus (L. 16). Schwa-
bii duo carmina metro sapphico conscripta, cum olim in hac libri Catulliani

LII.

QVID est, Catulle? quid moraris emori?

Sella in curulei Struma Nonius sedet,

Per consulatum perierat Vatinius:

2. Marius Victorinus 174 G. 2575 P. Erit in exemplo 'Sella in curuli scrofa Nonius sedet.' Fiat mutato accentu pro sedet sedit, erit claudus: rursus hunc permutatio uerborum faciet iambicum integrum ut 'Sella in curuli scrofa sedit Nonius.' Idem Hipponax etiam tetrametrum pari lege qua trimetrum induxit, cuius erit exemplum 'Pro pudor, sella in curuli scrofa Nonius sedit.'

Atilius Fortunatianus 2673 P. 314 G. Cuius exemplum 'Sella in curuli struma Nonius sedet' (semina sedit Nonius *cod. V*); ac pro sedet, sedit erit scazon 'Sella in curuli struma Nonius sedit.'

Plin. H. N. XXXVII. 81. Extat hodieque huius generis gemma propter quam ab Antonio proscriptus est Nonius senator filius strumae Noni eius quem Q. Catullus poeta in sella curuli uisum indigne tulit.

Boet. de Consol. III. 4. Atqui non fugare sed illustrare potius nequitiam solent; quo fit ut indignemur eas saepe nequissimis hominibus contigisse; unde Catullus licet in curuli Nonium (Nomium *cod. saec. XI in bibliotheca collegii Trinitatis*) sedentem strumam appellat.

LIII. 5. Seneca Controvers. VII. 19, p. 211 ed. Bursian. Idem (Caluus) postea cum uideret a clientibus Catonis, rei sui, Polionem Asinium circumuentum in forica, inponi se supra cippum iussit, erat enim paruolus statura, propter quod etiam Catullus in hendecasyllabis uocat illum salaputium disertum.

parte nullo alio interiecto extarent, et in unum iam pridem falso coaluissent, a scriba ita credit mutilata fuisse, ut et posteriores prioris carminis Ille mi par et priores posterioris carminis strophae errore quodam omitterentur. Ribbeckius nec lacunam agnoscit nec interpolationem ubi de G. Valerio Catullo disputat p. 56: Westphalio (p. 48) nexus hic est. 'Amore Lesbiae deuictus sum; sed hic amor dissoluendus est, ne ab otio nimio ortus, exitium Catullo afferat, ut quondam Paridi ac Troianis exitio fuit amor mulieris alienae.' Leutschius duas strophas credit post u. 12 excidisse quibus Catullus amori uale dixerit, cf. LXXVI: nec multo aliter Pleitnerus Stud. Catull. p. 75. De hac re dixi fusius in Commentario.

LII.

In Nouium ABGHLLa¹La² Ad Nouium b In Nouium et ad se ipsum a Innomium (Inenium d) et uatinium Pd Spatium unius uersus in O, ubi = primo u. praefixum est.

1. catulle ABCOVLa² catule La¹ morjaris H **mori** codd. omnes sinceri emori P.

2. curuli G et plerique curulu O currulli ab scrofa M. Victorinus ter 2575 P. **nouius** BCGHLLa¹La²OPVb nouus ALa neuius D Ric. 606 nonius Victorinus Atil. Fortun. 2673 P. 314 G. Plin. H. N. XXXVII. 81, Boetius de Consolatione III. 4.

3. **perierat** BGLa¹La²OVVsenerus in Fleckeiseni Ann. 1865 p. 226 pei- erat ACDLHab uacinius ACGLa¹La² uicinius H uaccinius V.

Quid est, Catulle? quid moraris emori?

LIII.

RISI nescio quem modo e corona,
Qui, cum mirifice Vatiniana
Meus crimina Caluos explicasset,
Admirans ait haec manusque tollens,
'Dii magni, salaputium disertum!'

5

LIV.

OTHONIS caput oppido est pusillum,

4. catule *ALa*¹ moriaris *H* emori *P* *mori* *ABCDGHLLa*¹*La*²*OVa*.
LIII.

Hoc carmen cum c. LII continuant codices.

1. om. *A* Nisi *O* e *Pa* *et* *BCDGHLLa*¹*La*²*OVb*.
2. uaciniana *AB m. p. CGLa*¹*La*² uacciniana *V* utiniana *a*.
3. *Meos* *codd. praeter P* Meus *P et Lachmannus* *ad. carmina*
carmina *DL m. pr. Pa* Caluus *P* explicasset *O*. *crimina G*
4. Amirans *O* inaniusque *La*².
5. *salapantium* *ABCDGLLa*¹*La*²*OPacd* salapatium *H* salapputium
Vb margo B ut uidetur et Bononiensis 2744 salaputium *Phillippensis b*
salaputtium *codex Bruxellensis Senecae Controuers. VII. 19, p. 211 ed. Bursian*
salaputium, saliputium, saluputium *alii codices Senecae* salaputium *Guari-*
nus uulgo et Lachm. salicippium *Hermolaus Barbarus Paulus Manutius*
Muretus Statius salapittium *Turnebus Aduers. XXIV. 18* solopusium
Casaubonus seu quis alius adnotationes scripsit in margine ed. Bodleianae
(Auct. 11 R. 6. 30) salopugium *Salmasius ad Solin. Polyhist. Vol. I.*
p. 70 B salicippium uel salapittium *Vossius* salipusium *Gualterus*
Landor in Cens. Trim. librorum externorum 1842, p. 354 disertum *Dabc*
desertum *cett.* Hunc uersum initium faciunt carminis *LIV* *codices ABHLa*¹
*La*²*ab in quibus titulus de Othonis capite post LIII. 4 interponitur. Idem*
faciunt CDGOV sed spatium tantum tituli relictum est in DV, titulum in mar-
gine u. 5 appositum habent CG, = signum noui carminis adscriptum est in O.
In P uersus eundem secuntur ordinem quem in ceteris codicibus sed inter titulum
c. LII et titulum Ad amicum suum qui ante LIV. (6) scriptus est nihil est
quod continuationem uersuum interrumpat.

LIV.

De Othonis (*Otonis B*) capite *ABCHLLa*¹*b* De Octonis capite *GLa*²*d*
De Ottonis capite *a*.

1. Octonis *BDLa*¹*V* *Otonis* *GOLa*²*d* capud *BO* opido *A et G*
et hic quidem altera p ut uidetur erasa apido *O* est om. in textu, recentiore
manu suprascriptum habet C, om. Scaliger Vulpius Doeringius Silligius Schwabius
pusillum *a* pussillum *O*. Post hunc u. qui in *G* claudit paginam secuntur
in codd. duo uersus Hoc iocunde (do H) tibi poema feci (feci p. tibi B) Ex
quo perspiceres meum dolorem ex c. L. 16, 17 repetiti; unde duorum uersuum
lacunam hic posuit Rossbachius, unius L. Muellerus.

† Et Heri rustice, semilauta crura,
Subtile et leue peditum Libonis.

.

.

5

At non effugies meos iambos

.

.

Si non omnia displicere uellem

Tibi et Fufficio seni recocto

10 (5)

.

Irascere iterum meis iambis

Inmerentibus, unice imperator.

2. Et heri *ACDHLVLa²Pa* *Et eri^h G* Et eri *O* Et beri *BLa¹d*
Et en *b Vic.* Heri *Muretus Statius Schwabius* an Herei? *cf. XXIII.*
Vetti Vossius Neri *L. Muellerus* Afri *Bebrensius* Thori *Peiperus*
Fortasse Hirri *quem Caesaris amicum fuisse testatur Plinius H. N. IX. 171*
Rustice Statius tamquam partem nominis rustica *Ald. I. Turnebus*
semilanta *A* cruta *O* semiplota *Scaliger ad Catalecta Vergili.*

3. Subtille *C* Suptile *P* perditum *D* Hos tres uersus cum
sequentibus conectunt *Scaliger Vulp. Doer. Froeblich. Heys. Schwab. H. A. I.*
Munro Bebreusius codices secuti; separant Parthenius in ed. 1486 Alex.
Guarinus Lachmannus Hauptius Rossbachius L. Muellerus. Hos secutus sum
ita tamen ut cum Lachmanno unius poematis omnes uersus esse existumem cum
nihil impediatur quominus ut Fufficius ita Ottho ac Libo amici fuerint Caesaris,
ideoque Catullo inuisi. Vu. 4-7 tamquam aliud carmen in C. Caesarem scrip-
tum cuius medius uersus exciderit seiungunt Parthenius Guarinus Rossbachius.
Victorius et L. Muellerus uu. 4, 5 eiusdem poematis faciunt ac 1-3; uu.
6, 7 initium faciunt noui carminis cuius maxima pars perierit. Mibi totum
carmen ex 13 uel 14 uersibus constituisse uidetur; alterutrum enim numerum ex
archetypi forma elici posse arbitror. Vide Prolegomena. Horum fuit fortasse
is quem seruauit Porphyrio ad Hor. C. I. 16, 23. 'Denique et Catullus cum
'maledicta minaretur sic ait At non effugies meos iambos,' quamquam ad c.
XL spectare uidetur Hautbalio. Cf. Fragm. I. Aliter Munro in Diar. Philol.
V. 303.

9 (4). Illo nomine *Bebrensius* desplicere *D* despiciere *H*
despⁱicere *P*.

10 (5). offitio *H* Sufficio uel Suffitio *cett.* Fuffitio *Scaliger cf. quae*
de his nominibus scripsit Sigonius in Gruteri Lampade tom. II. p. 244 Fuficio

Hauptius et Munro *seniore^{al. p} cocto G* *seniore cocto La²OP* s. quocto *b*
seniore tecto Ric. 606 unde conieci seni retecto cf. Plin. H. N. XXVIII. 78
seniore copto cett. seni recocto Calpurnii ed. 1481. 'Glossarium inter-
'pretatur ἀπεφθον γέροντα cum hunc locum in animo haberet' Scaliger. Post
hunc u. codices habent titulum c. LV In Camerium (Ad amicum suum P): in
V interstitium est unius uersus sine titulo, in O = adscriptum est in margine,
quo noui carminis initium significatur. Lacunam cum Lachmanno indicaui.

12 (6). Irascerer *a.* Crassare *Bononiensis 2744.*

13 (7). Immerentibus *BLa²Pab* iterum *pro unice a.*

LV.

A α' ORAMVS, si forte non molestum est,

Totum carmen, quod pro integro habet, sic constituit H. A. I. Munro in Cantab. Diar. Philol. V. 303

Othonis caput (oppido est pusillum)
Et, trirustice, semilauta crura,
Subtile et leue peditum Libonis,
Si non omnia, displicere uellem
Tibi et Fuficio seni recocto:
Irascere iterum meis iambis
Inmerentibus, unice imperator.

LV.

Hoc carmen primus Handius in strophas diuisit hac lege ut singulae strophae duorum essent uersuum, prior autem uersus spondaeum in secunda sede poneret, posterior dactylum. Totum igitur carmen in tres partes distribuit admissis post u. 13 uersibus decem Non custos si fingar ille Cretum—Essem te mihi, amice, quaeritando, qui in codicibus post LVIII. 5 leguntur, ut hic ordo euaderet.

{ 1-12 = 6 strophae.

{ 13 + 1^a. Non custos si (ego) fingar = 1 strophæ.

2^a-8^a. Non Ladas ego—medullis = 7 uersus dactylici intercalares.

9^a 10^a. Et multis langoribus—quaeritando = 1 strophæ.

14-22. Tanto te in fastu—particeps amoris.

Hoc ut faceret nec spondaicorum uersuum dactylicorumque turbaretur ordo, uideo pro uidi scripsit in u. 8, ego autem in 1^a post si addidit. Idem fecit Leutschius (Nunt. Erud. Gotting. 1855 p. 1989) sed ut reiectis decem uersibus Non custos—quaeritando duos suppleret, alterum post u. 13, alterum post u. 22. Schwabius cum duo genera stropharum admisisset, alterum in quo uersus contractus integro antecederet, alterum in quo integer contracto, prius genus in prioribus (1-12), posterius in posterioribus carminis uersibus inueniri ratus est. Itaque hunc ordinem statuit.

1-12 = 6 strophæ ubi contractus Phalaecius antecedit integro.

13, 14 = 1 strophæ duorum contractorum.

1^a-8^a = 8 uersus dactylici.

9^a-10^a = 1 strophæ duorum, sed inaequalium.

15-22 = 4 strophæ ubi integer phalaecius antecedit contracto. Dic nobis ubi sis—amoris.

Riesius in Iahn. Ann. XCI. 299 uersibus Non custos—quaeritando non admissis, uersu autem 9 ita scripto Auens teque subinde flagitabam, carmen sic ordinauit

1-7, 8 9 10 11 12 13 14 15 16-22

ut in 1-7, 16-22 contracti Phalaecii praeirent integris, 8 autem interpositi uersus in duas partes diuiderentur, quarum prior externos uersus (8, 11) contractos, internos (9, 10) solutos, posterior externos (12, 15) solutos, interiores (13, 14) contractos haberet.

Westphalius post u. 13 excidisse censet uersum huiusmodi Nec te prendere nunc, amice, possim; quo facto et uideo pro uidi scripto in u. 8 per totum carmen recto ordine se excipiunt contracti solutique phalaecii, interpositis tamen sex solutis (24-29) quibus cursorum uelocitas exprimatur. Pleitnerus Stud. Catull. p. 17 carmen in tres partes sic distribuit (A) 1^a-10^a Non custos—quae-

Demostres ubi sint tuae tenebrae.
 Te campo quaesiuius minore,
 Te in circo, te in omnibus libellis.
 Te in templo summi Iouis sacrato.

5

ritando, quibus praemittit duos quales censet excidisse (B) 1-12 Oramus—
 papillis (C) 13-22 Sed te iam—particeps amoris, ut post duas strophas
 duodenorum uersuum, pro epodo decem inferantur. Harum distributionum
 nullam probari hinc apparet (1) quod in omnibus mutantur uerba codicum
 (2) quod ne sic quidem satis respondent strophae. Neque ideo tamen fortuitam
 credo consecutionem stropharum qualis ab Handio obseruata est. Atqui decem
 illi uersus Non custos—quaeritando necessario ad c. LV referuntur. (1) Bis
 enim spondaeum in secunda sede habent (1^a, 9^a) quod in hoc uno carmine fit
 Catulli (2) Camerii nomen in u. 7^a inducitur. Itaque hunc ordinem statuo.

{ 1-6 = 3 strophae in quibus contractum phalaecium sequitur solutus.
 { 7, 8. duo contracti Phalaecii.
 { 9-12 = 2 strophae similes primis (1-6).
 { 13, 14. duo contracti Phalaecii.
 { 1^a, 2^a = 1 stropba similis prioribus.
 { 3^a-8^a = sex phalaecii dactylici.
 { 9^a, 10^a = 1 stropba similis prioribus.
 15-22 = 4 strophae, in quibus solutum phalaecium sequitur contractus.
 Ita in tres partes digeritur carmen

(A) 14 uersuum
 (B) 10 uersuum
 (Γ) 8 uersuum

Vnamquamque autem partem uersus terminat eiusmodi, ut in eo pausa fiat sententiae.

In (Ad Hb) **Camerium** BGHLLa²b In Camerum ACd In Camer-
 tum a Ad amicum suum P.

Hic titulus post c. LIV. 5 legitur in codicibus. Intra lineas eum habent
 ABLa²ab, in margine CG; in La¹ non extat, tituli spatium relictum in DV,
 non item in O ubi tamen sic scriptum est "Irascere quo significatur noui
 carminis initium.

1. si om. P molestum est b **molestus es** ABCDGHLLa¹La²OVaP
 molestu's Rosbachius sed cf. Mart. I. 96. 1, 'Si non molestum est, teque
 'non piget scazon.'

2. Demonstres ACGHLLa¹OVbd Demostret a Demostres
 DLa² Lachmannus Froebnerus in Philologo XIV. p. 568 sunt P tue
 tenebre O latebrae Palladius tabernae Scaliger coni. in comm.

3. capoque a quisiuimus A **in minore** ABCDGHLLa¹La²OVabdP
 in deleuit Scaliger Te quaesiuius in minore campo b Vic. ed. 1473
 Muretus Statius Te in campo q. minore Silligius Westphalius.

4, 5. inuerso ordine habet P.

4. ^{al. in} id G id OVb mihi a circho V te mihi omnibus a
 labellis Palladius ligellis Bapt. Guarinus tigillis Alex. Guarinus
 tabernis Ald. I. Muretus tabellis Scaliger sacellis R. Klotzius in
 Iabn. Ann. LVII. 86. Idem in margine editionis Amstelodamensis a. 1640
 scripsit Gualterus Landcr.

5. superi ac Vic. P uulgo ante Lachmannum **summi** codices ceteri,
 Lachmannus.

In Magni simul ambulatione

β' Femellas omnes, amice, prendi,
Quas uultu uidi tamen serenas.

α'' Auellent, sic ipse flagitabam,
Camerium mihi pessimae puellae?
Quaedam inquit, nudum reducta pectus,
'En hic in roseis latet papillis.'

β'' Sed te iam ferre Herculei labos est;
Tanto te in fastu negas, amice.

6. Post ambulatione interpungit Westphalius ne solutus uersus a contracto seiungatur, cf. n. 15.

7. Femelas *H* amici *P* prendi *O* praendi *b* perdidit *D*
prehendi *ABCGHLLa¹La²bad*.

8-14, (15)-(22), *LVI*, *LVII* 1-8 om. *c*.

8. quo *a* uideram *P* uideo *Parthenius Handius Quaest. Catull.*
1848 p. 11. Idem probat Westphalius tum *a* **serena** *BCGHLA¹La²OV*

serenas *ADL Ric. 606 sereno db Phillippensis seuenas a serenas P.*

9. **A uelte** *ACGLLa²O* Ah uel te *bP Lachm.* A uelite *BHLA¹*
Phillippensis Ah uellite *D* Ah ut te *a* Audite *d* Auli te *b*
Auelli sinite *Auantius* Sic auellitis *Palladius* Has te sic tamen
Bapt. Guarinus Has te sic tantum *Muretus* Has ut te sic *Froeblichius*
Aulum Heysius Aullistis *Doederlinus* Auens te *Schwabius* Aeger
Peiperus Auellent ipse conieci.

10. om. *a* pessime puelle *OP*.

11-17. om. *b*.

11. Quedam *BOV* Quendam *ACDGHLLA¹La²adP* nundum *Aa*
reduc *ABCGHLLA¹La²OVd* reduce *Dab Ric. 606* redire *P* sinum
reducens *Auantius uulgo* sinum recludens *A. Riesius in Iabn. Ann.*
1865 p. 293 reduc puellum *Schwabius* uelum sinu reducens
Bebrensius Ipse conieci reducta pectus, idemque post me Konradus Rossberg
in Fleckeiseni Annal. 1876 p. 550. Sed haud scio an non aptius cadurcum
reduceris.

12. En *La²aP* **Em** *BLA¹OV* Hem *DG Ric. 606* Et *ACHL*
hic *DaP* hec *Ric. 606* h' *O* hec *cett.* heic *Schwabius Fortasse*
Enece, uide *Excursum* inroseis *O* in uirosis *D* in rostris *H*.

13. sere *a* fere *d* labor *D* labores *b nescio an recte cf.*
uersum *Senti Augurini Catullianorum carminum imitatoris apud Plinium Epist.*
IV. 27. 4, 'Vnus Plinius est mihi priores.' Post hunc u. Westphalius excidisse
censet uersum huiusmodi Nec te prendere nunc amice possim.

14. ten *Muretus* infastu *BO* amico *Handius Heys.*

1^a-10^a. Hos uersus qui in reliquis codicibus post *LVIII. 5*, in *Dresdensi* post
c. LVI reperiuntur, *Froeblichius* et *Schwabius* hic reuocarunt. Videntur propter
geminatum amice omissi fuisse, cum librarii oculi ab altero ad alterum aberrarent.
Iam ante finitum saeculum *XV* editor *Parisiensis* post *u. 13* posuerat,
quod idem fecerunt *Handius Lachmannus Hauptius Rossbachius L. Muellerus*
signo interrogationis post amice posito. Idem fecerunt *Westphalius* et *Bebrensius*
sed ut ante 1^a staret uersus qui ex codicibus periit. *Bapt. et Alex. Guarini, ed.*

B α' Non custos si fingar ille Cretum, 15 (1^a)
Non si Pegaseo ferar uolatu,

β Non Ladas ego pinnipesue Perseus,
Non Rhesi niueae citaeque bigae;
Adde huc plumipedas uolatilesque, (5^a)
Ventorumque simul require cursum, 20
Quos iunctos, Cameri, mihi dicares;
Defessus tamen omnibus medullis,

α'' Et multis langoribus peresus,
Essem te mihi, amice, quaeritando.

Γ Dic nobis ubi sis futurus, ede 25 (15)
Audacter, committe, crede lucei.

Grypbiana a. 1542, Muretus Statius post u. 12, post u. (22) collocarunt Ald. I. Scaliger Vossius Vulpius Doeringius Heysius. Silligius et Leutschius fragmentum eos existumant carminis, cuius pars perierit. Riesius eos censet Catulli non esse.

1^a. si om. H ego post si add. Parthenius Guarinus Handius Leutschius
fingat DLa¹La² fingar P.

2^a. ferat D.

3^a. lidas a ledas H bydas P sed post lydas addit P si add.
Scaliger Vossius alii penipesue V pennipesque D **primipesue** al.
pinnipesue G primipesue ABCLLa¹O pirinipemue La² prin-
cepsue a. Fortasse plumipes, ut respondeant inter se uu. 16, 17 Non si
Pegaseo ferar uolatu, Non Ladas ego plumipesue Perseus et u. 19. Prima
pro pluma scripsit prima manus Palatini codicis Verg. Aen. X. 192. Idem
nuper coniecit Peiperus.

4^a. N rhesi a resi ABb thesi OP uinee B m. pr. CGHLa²OVd
niueis citisque bigis Muretus niuea citaeque biga Handius Rossb.
L. Muell.

Vu. 1^a–4^a Muretus sic ordinat 1^a 3^a 2^a 4^a, quem secuntur Rossbachius
Heysius Schwabius Westphalius; Froeblichius 3^a 4^a 1^a 2^a.

5^a. huc om. L hunc La² huic b **plumipedas** CGHLLa¹OVab
plummipedas La²B plumidas A plumipedes DP Turnebus Aduers.
XIV. 8 Scaliger Lachmannus plumipedas cum Mureto Heysio Schwabio
retinui, cum non aliter (t)remipedas dixisse uideatur Varro in Sexagessi fr.
XXI Riese. Idem uideo placuisse Behrensio.

7^a. iunctos CDGLLa² uinctos ABHLa¹Pab uictos O cunctos V
Schraderus Schwabius L. Muellerus.

8^a. Deffessus BCOa medulis a.

9^a. pressus Hc perseus bb presens O.

10^a. esse Oa **mihi** codd. praeter H ubi omisum est mi Scaliger
amiceque ritando O.

15. sis C Post ede interpungit Westphalius aede B edes C.

16. **Audacter** (Audaciter O) **hoc** codd. committe DGLOP co-
mitte C cōmite A comite La¹Va comiter La² **al. crude**
crede G

Nunc te lacteolae tenent puellae?

Si linguam clauso tenes in ore,
Fructus proicies amoris omnes.

Verbosa gaudet Venus loquella. 30 (20)
Vel, si uis, licet obseres palatum,
Dum nostri sis particeps amoris.

LVI.

O REM ridiculam, Cato, et iocosam,
Dignamque auribus et tuo cachinno.

Ride, quicquid amas, Cato, Catullum:
Res est ridicula et nimis iocosa.

Deprendi modo pupulum puellae 5

crude *La*² **lucet** *BDGHL**a*¹*La*²*OVaP* licet *ACL* Luci Statius
lucei Scaliger.

17. **Nunc te** *ABCDGHLL**a*¹*La*²*OVpd* Hunc te *a* Num te *b* uulgo
lac te cle *a* unde et ex eo quod habent Bononiensis et Phillippensis lacus-
teolae colligo scriptum fuisse in **A** lac'teole lacusteolae *B* Phillippensis
papillae Perreius Palladius Heinsius Santenius cf. Mart. Capel. II. 126.

18. tenens *DGO* teneas *a*.

19. Fluctus *L* proicies *CVLa*²*d* proicies *O* proijciens *a*
proiicies *ABb*.

20. Verbosa cf. Gloss. Balliolense Verbosa inuerecunda loquella
ABCLOab Lachm. loquela *HL**a*¹*La*²*VPd*.

21. suus *La*² signis Vossius obserues *B*.

22. Tum *La*¹ et Bononiensis 2744 Tu *bb* ^{al. no} uestri *G* uestri *O*
nostri cett. **sis** codices uestri sim ego Auantius uestri sim
Scaliger uulgo et Lachm. nostri sis Parthenius Statius Conr. de Allio
Westphalius et sic Guarinus in commentario. 'Quamuis nolis mihi pandere
'tuos amores, ego tamen uolo sis particeps nostri amoris et hac de causa quaero
'te.' nostri fis Heysius uestri sis Bebreus, nescio quo sensu.

LVI.

Ad Catonem (Catonenem *L* CaTonem *Phill.*) *BCGHLL**a*¹*La*²*a* *Phillip-*
pensis P Ad Cathonem *A* Ad Mar. Ca. Portium *b*. Spatium unius
uersus in *O*, qui etiam ante *O* adscriptum habet =, quo significatur noui carminis
initium.

1. O orem *B* Catho *A*.

2. chachinno *GL**a*¹*V* cachino *a* *B m. pr.*

3. Nide *O* catho *A* catulum *La*¹.

5. Deprendi *GL**a*¹*La*²*OV* deprehendi *ABCDHLa**bP* **populum**
codd. pupulum Parthenii ed. 1486.

Trusantem: hunc ego, si placet Dionae,
Protelo rigida mea cecidi.

LVII.

PVLCRE conuenit improbis cinaedis,
Mamurrae pathicoque Caesarique.

Nec mirum: maculae paris utrisque,
Vrbana altera et illa Formiana,
Impressae resident nec eluentur:

5

Morbosi pariter, gemelli utrique,
Vno in lectulo, erudituli ambo,

Non hic quam ille magis uorax adulter,
Riuales sociei puellularum.

Pulcre conuenit improbis cinaedis.

10

6. **Trusantem** ABCGLLa¹La²OVb Trusantem P Trufantem D et
marg. Ric. 606 Truffantem a Crissantem b ed. Pr. Dousa p. Vossius
Instantem Froeblichius nunc a ego om. a ego hunc D dione O
dyone BGV Dianae Westphalius.

7. **Pro telo** ABGLa¹OVb Pro tello a Pro teleo H Protelo
Stattius Scaliger Lachmannus mea rigida Ab rigido meo D cendi b.

LVII.

Hoc carmen cum c. LVI continuant codices. Solus P habet In Mamurram et
Caesarem.

1. Pulc^hre G Pulchre La²P Pulcre OB cynedis bP.
2. Mamurrae (e La²) HaLa² Murmure D patico D
praticoque a.

3. Ni mirum a Dresdensis **paris** ACDGLLa¹OVabd pares P Lach-
mannus uitrisque a uirisque L m. pr.

4. Verbana A.

5. Imprese O **nece luentur** codd. nec eluentur Calpurnii ed. 1481.

6. gemela H m. pr. tenelli Hauptius uirique a Interpunc-
tionem post pariter del. Heysius Schwabius, post utrique Roszbachius et L.
Muellerus.

7. lecto H lecticulo O quod uerum credunt Bebreusius et Peiperus: sed cf.
Apul. M. IX. 27 'tribus nobis in uno conueniat lectulo.' ludulo Muretus
eruditili BVbLa¹ eruditoli La². Interpunctionem post lectulo del. Par-
thenius Conr. de Allio Lachmannus Hauptius (Obseru. Crit. p. 40) Schwabius
Bebrensus.

8. bene pro hic H magis quam ille a.

9. Niuales O **sociei et** codd. omnes socii ed. Trinc. Auancii Lach-
mannus sociei Scaliger Hauptius (Obseru. Crit. p. 41) puellullarum O.

10. Pulcre DOG Pulchre BP.

LVIII.

CAELI, Lesbia nostra, Lesbia illa,
 Illa Lesbia, quam Catullus unam
 Plus quam se atque suos amavit omnes,
 Nunc in quadruuiis et angiportis
 Glubit magnanimis Remi nepotes.

5

LIX.

BONONIENSIS Rufa Rufulum fellat,
 Vxor Meneni, saepe quam in sepulcretis
 Vidistis ipso rapere de rogo cenam,
 Cum deuolutum ex igne prosequens panem
 Ab semiraso tunderetur ustore.

5

LVIII.

*Hoc carmen cum c. LVII continuant codices GO et plerique. Ad Caelium b
 Ad Celium P Ad Coelum d.*

1, 2. *inuersos habet A Celli a Celi BHOPb nostra DhabcP
 uostra La¹ uestra ABCGHLLa²O.*

2. *catulus La¹O tu ante catullus inserit b.*

4. *quadruuiis G quadriuiis O et plerique quadrinis A
 angi portis O angyporis A et in ang. a.*

5. *Glulit uel Glusit b Cludit H magna amiremini O magna
 admiremini cett. magnanimos Calpurnii ed. 1481 magnanimi ed. Paris.
 s. XV Vossius Schwab. Behr. magnanimis ipse scripsi. Post hunc uersum
 codices habent Non custos si fingar—amice quaeritando quos in locum suum
 carminis LV reuocauit.*

LIX.

*In Rufam bononiensem (-es d) Pd In Rufum ABCDGLLa² In
 Ruffum Ha Ad Ruffum b. Nullum spatium in O sed ante Bononiensis
 adscriptum est =, quo significatur noui carminis initium.*

1. *ruta D ruffa HabP rufum ABCDGLLa¹La²OV ruffum
 HabP rufa rufulum Pleitnerus rufulum iam Palladius in comm.
 fellat OLa²d fallat cett., Scaliger Contr. de Allio.*

2. *nemeni P memini Bb sepe O insepulcretis O sepulcris V*

3. *Vidistis. O ipsis AL derogo O.*

4. *exigne O.*

5. *Abse miraso O Abs AL A Db tonderetur H Phillippensis P
 tundetur V Scaliger et Contr. de Allio signum interrogationis addunt. Post
 hunc uersum deesse aliqua censebat Statius.*

LX.

NVM te leaena montibus Libystinis
 Aut Scylla latrans infima inguinum parte
 Tam mente dura procreauit ac tætra,
 Vt supplicis uocem in nouissimo casu
 Contemptam haberes, a nimis fero corde? 5

LXI.

A a' COLLIS o Heliconiei

LX.

Hoc carmen cum c. LIX continuant codices, quos secuti sunt Bapt. et Alex. Guarini Scaliger Conr. de Allio.

1. Nun Bbd Nū O Nunc H Non a leena BLa² libisinis
 (libismis H) BDGLa¹La²V libysinis ACLP libissinis Oabd Liby-
 stinis Scaliger.

2. scylla AbP scilla a silla BGLa¹VO sylla CDLa²H in-
 gumum H ingunium A.

3. monte b an D tetra O tectra La¹ tectra B tecta V
 terra DH cetra b.

4. suplic' (suplicus) O suppliciis B suppliciis DGHa suplitiis La²
 ultimo pro nouissimo a.

5. Con(m P)temptam BCLa¹P Contemptum AL Con-
 teptam G conceptam a Contentam DOb Contectam La²
 haberes. O animis BCGHLa¹La²Obd ah nimis D Auantius
 animi ALV omis P Inter haberes ferro spatium fuerat in a trium uel

quattuor litterarum; quod post sic suppletum est ha fere La¹V uero
 corde fere b ferre cade H ferro cordes a. Post hunc u. spatium est
 in O quinque uersum, tum in summa proxima pagina Collis o belliconiei.

LXI.

Pleitnerus (de Epithalamiis Catullianis Dillingae a. 1858) hoc carmen in 4 partes distribuit 1-45 = 9 strophas a pueris recitatas; 46-115 = 14 strophas a uirginibus; 116-185 = 14 strophas a pueris; 186-230 = 9 strophas a uirginibus. Hunc Schwabius secutus est. Mibi aliter carmen distribuendum uidetur. Etenim in uniuersum duae totius sunt partes (1) quae ante domum nuptae canitur (2) quae postea. Harum autem duarum partium unaquaeque in tres se scindit. Nam cum sex strophis fiat Hymenaei laudatio (46-75) eam autem nouem praecedant strophae (1-45), nouem etiam oportet eam sequantur. Sed turbato ordine codicum, supersunt nonnisi sex integrae et fragmenta trium. Idem in alteram partem uidetur cadere. Nouem enim sunt strophae cum uu. 121-165 (Tollite o pueri faces—Transfer omine cum bono), tum ii qui a uirgine in lectum collocata ad finem carminis secuntur (196 Iam licet uenias marite—240 Exercete iuuentam). Qui autem uersus interpositi sunt strophas quinque tantum efficiunt. Excidit igitur strophæ una, ut puto, ante Mitte brachiolum teres.

Hauptius (Quaest. Catull. pp. 24-27) cum Catullum animaduertisset Anacreontis exemplo nec biare glyconeos in fine, nec breui syllaba terminari passum,

Cultor, Vraniae genus,
 Qui rapis teneram ad uirum
 Virginem, o Hymenaeae Hymen,
 Hymen o Hymenaeae;

5

Cinge tempora floribus
 Suaue olentis amaraci,
 Flammeum cape laetus, huc
 Huc ueni, niueo gerens
 Luteum pede soccum.

10

quod idem ante Hauptium Dawesius intellexerat Miscell. Crit. pp. 31-33, ne systematum tenor interromperetur, ex duodecim autem locis ubi ea lex uiolatur, duos emendatione sanandos censeret legendo Vxor in thalamo tibi est et siue facile omnibus Noscitur ab insciis siue quid melius alius propositurus erat, reliquos decem 116 Ite concinite in modum, 136 Abstinere sed abstine, 146 Ni petitum aliunde eat, 151 Quae tibi sine seruiat, 156 Omnia omnibus annuit, 161 Rasilemque subi forem, 166 Totus immineat tibi, 171 Flamma sed penite magis, 176 Iam cubile adeat uiri, 181 Collocate puelulam, intercalari exclamatione Io Hymen Hymenaeae io quae sequatur excusandos esse; Lachmannus in Bergkii et Caesaris Ephemer. Antiq. a. 1845 p. 484 docuit singulas strophas huius Epithalamii ex systematis duobus, priore uersuum ternorum, posteriore uersuum binorum constare. Hoc uerum esse ideo apparet quod praeter u. 185 Vxor in thalamo est tibi, ceteri omnes uersus, quorum in exitu lex illa uiolata est tertii sunt strophae. Nam si quarto uersu alterum incipit systema, natura fit pausa in fine tertii, ut minus aures laedant breues hiantesue syllabae. Itaque Lachmannum cum Hauptio Heysio Schwabio L. Muellero Bebrensis secutus sum, cum antea omnes strophae uno tenore conficerentur.

Epythalamius (Epithalamium C Epythalamus La²) **Iunie et Mallii**
 CGLa² Epithalamum Iunie et Mallii A Epithalamus Iuliae et Mallii B
 Epithalamion Iuliae et Mallii La¹ Epi(Ephi H)thalamium Iulianae et
 Mallii Ha Epithalamus Iuliane et Manilii (Mamlii) b² de Iuliae et
 Manilii laudibus b Epy(i d)thalamium in nuptiis iuliae et manilii (mallii d)
 Pd. Spatium tituli relictum est in LOV.

1. eliconei ACDGLV fliconei La¹ B m. pr. liconei H m. pr. et
 sic P nisi quod in marg. eadem manus he suppleuit elyconeis La²
 belliconiei O heliconei ab² Scaliger heliconii b.

4, 5 sic leguntur in ABCHLLa¹La²OVbb²d 4. **Virginem o hymene(ae) e**
 5. **Hymen o hymene(ae) e hymen**, in DG 4. Virginem o hymeneae hymen,
 5. O hymeneae hymen. Verus ordo iam in Laudensi inuenitur.

4. Virgineni b² himineae b².

5. om. a O hymen hymenaeae Ald. I. Voss. Vulp. Contr. de Allio
 secundum u. 50 Lachm. Rossb. Schwab. L. Muellerus Bebrensius.

7. amaraci BLA¹Vbb² amarici O amarici ACDGHLLa² pr. a.

8. Flamineum ab² Flameum ABCGHObd letus O hunc B.

9. uenit B.

10. Luteum BV Luteu H Luteum a socum H soccu-
 lum P.

Excitusque hilari die,
 Nuptialia concinens
 Voce carmina tinnula,
 Pelle humum pedibus, manu
 Pineam quate taedam.

15

β Namque Iunia Mallio,
 Qualis Idalium colens
 Venit ad Phrygium Venus
 Iudicem, bona cum bona
 Nubet alite uirgo,
 Floridis uelut enitens
 Myrtus Asia ramulis
 Quos Amadryades deae
 Ludicrum sibi rosido
 Nutriunt humore.

20

25

α'' Quare age, huc aditum ferens,

11. hylari *CVGOa*.
 12. concinens *ACDLbP* **continens** *BGHL¹La²OVb²* continens *a*.
 13. Vere *La²* tinnula *CGLa²PVen* tinuula (*tīnuula*) *O*
 tinula *a* tynnula *La¹* tynula *B Phillippensis* tumula *ADL*
 tramula *H* tremula *b²*.
 14. pedibus. *O*.
 15. Spineam *Parthenius et Robortellus ex Festo p. 245. 1 (Mueller)*
 'Patrimi et matrimi pueri praetextati tres nubentem deducunt; unus qui
 'facem praefert ex spina alba, quia noctu nubebant; duo qui tenent
 'nubentem.' Cf. *Plin. XVI. 75* Pineam tuetur *Turnebus Aduers. XXI.*
 29 ex *Ciris u. 439, cf. Varronis Γερωντοδιδάσκαλον fr. XIV ed. Riese.* qua
 te *BH* tedam *O*
 16. Nanque *CPbd* iunia *GLa²O Riccard. 606* iunia *C* uinia *D*
Lachmannus uiniam *AL* iullia *BLa¹V* iulia *H Phillippensis bb²Pd*
ed. Pr. lu superest ex litteris quas habuit *a* mallio *ACDGLLa²OV*
 malio *HLa¹b²a* manlio *b Phillippensis P.*
 17. ydaliū *VaLa²d* id aliū *BLa¹O*.
 18. frigiū *BGLa¹VO* phrigiū *Aa* phirgiū *b²*
 19. bona con fama *b²* bonalcum bona *d*.
 20. Nubit *a ex correct.* alic *A*.
 21. Floridus *b* Floribus *VaP sed P addito dis in margine* uult *O*.
 22. Miritus *b²* Mirtus *BCGLVa²a* in asia *b²* asya *GLa¹La²*
 ramuliis *b²* ramulus *H*.
 23. amadryades *GLa²b²* amadriades *BCHLa¹OVabP Vu. 22, 23*
uno tenore scripti sunt in H.
 24. **Ludricum** *ACGOHb²* Ludicrum *Ba* Ludiocum *La²* roscido *AP*.
 25. honore *b²* in honore *Ald. I.* in odore *Al. Guarinus* Nu-
 triuntur honore *Maeblius*.
 26. huc. aditum *O* ferrens *b²*

Perge linquere *Thespie*
 Rupis Aonios specus,
 Nympha quos super irrigat
 Frigerans Aganippe.

30

Ac domum dominam uoca
 Coniugis cupidam noui,
 Mentem amore reuinciens
 Vt tenax edera huc et huc
 Arborem implicat errans.

35

γ Vosque item simul integrae
 Virgines, quibus aduenit
 Par dies, agite in modum
 Dicite, O Hymenae Hymen,
 Hymen O Hymenae.

40

Vt lubentius, audiens
 Se citarier ad suum
 Munus, huc aditum ferat
 Dux bonae Veneris, boni
 Coniugator amoris.

45

27. rumpere *c* **tespie** *ABCGHL¹La²Ob²*.
 28. aonios *O*.
 29. Nympha *OVab²* *Lympha Ald. I. Guarinus Scaliger Voss. 'Lym-
 phas deas noui, Nymphae pro aquis non dicuntur,' Lachm. Lucret. p. 419.
 Sed uide Seruium ad Verg. Ecl. VII. 21, Herm. Opusc. II. 292. irrigat b².*
 30. aganipe *a* *Aganippae Heinsius*.
 31. Ac deomum *D* *Ad ed. Pr. Contr. de Allio*.
 32. Coniugij *D* *coniugi Pleitnerus*.
 33. reuinciens *abP* *reui cens V* **reuincens** *cett.*
 34. Et *H* **edera** *ABGLa²OVab* *edem b²*.
 36. Vos *a* *ite insimul b*.
 37. Virgines. quibus *O* *adueniet b²*.
 38. Pars *ALa¹* *in modum DLa²P abcd Ric. 606* **in nodum** *cett.*
nisi quod mihi nodum habet b² nodum H.
 39. O hymen hymeneū hymen *H*.
 40. *om. ACDLb* *ee hymene hymen margo C* **O hymenee hymenee**
hymen *BGLa¹La²OVb²Pd ed. Pr.* *O hymeneū hymen H* *O hymen O*
hymenee a sed altera O in ras. et post hymenee erasum est hymen *O*
Hymen hymenae Lachmannus.
 41. lubencius *O* *libentius Da* *audiens cit P*.
 42. citaries *O* *secitarie b²*. *Huc Schwabius rettulit quod est in Glossis*
Placidi et in Glossario Balliolensi Citarier celeriter moueri, et sic olim ipse
rettuleram, quamuis interpretatio uix satis congruat.
 43. Minus *b²*.
 44. bene *Db²* *Vu. 44, 45 uno tenore scripti sunt in H.*

Μεσωδός.

a Quis deus magis *ancsiis*
 Est petendus amantibus?
 Quem colent homines magis
 Caelitum, O Hymenaeae Hymen,
 Hymen O Hymenaeae?

50

β Te suis tremulus parens
 Inuocat, tibi uirgines
 Zonula soluunt sinus.
 Te timens cupida novos
 Captat aure maritus.
 Tu fero iuueni in manus
 Floridam ipse puellulam

55

46. Qui Cuiacianus et P *amatis* codd. omnes sinceri amatus *b*
 optimis *a* ex rasura Auantius magis ac magis Guarinus magis *a* magis
 Scaliger magis *ah* magisque Dauesius Misc. Crit. p. 32 magis ac
 magest expetendus H. Leyserus ab uagis Ezra u. Ieuer ad Luc. III. 553
ancxiis Hauptius quod sane ex amcsiis facile corrumpi potuit in amatis aemulis
 Hermannus mage mutueis Pleitnerus ambitu Colotius, Auantius in
 supplemento, Handius qui confert Sen. Med. 400 Segnis hic ibit dies Tanto
 petitus ambitu? An imitust Expetendus?

47. Sit petendus Bentleius.

48. colant ed. Trinc. Auancii Bentleius.

49. Celitum O Inter 49 et 50 habent ACDGHLLa¹La²OVa
 (m. p.) Compararier (Comperarier CDLa² conparies O) ausit iam omis-
 sum in Phillippensi bb² abd ed. Pr. Vide Prolegomena. Post u. 49 P
 habet Vt lubentius audiens deinde O hymeneae hymeneae hymen deinde spatium
 quattuor uersuum, deinde Compararier ausit, O Hymeneae Hymeneae hymen,
 Te suis romulus parens. In a post u. 49 nunc est Hymen o hymeneae sed
 erasis quae prius scripta fuerant.

50. om. B O hymen (himen O) hymeneae hymen ACGLOa O
 hymeneae hymeneae hymen DLa²V O hymen o hymeneae b² hymen
 o hymeneae *b*.

51. Tu D Te cett. ^{al. remus} sui si remulus G sui si remulus ACLLa²O
 sui si romulus BHVb sui si romullus b² tui si remulus La¹ suis
 romulus P suis tremulus *a* ex rasura, ed. 1473.

53. Conula La² Zonulla O sinis b².

54. Te trî cupida V tamen marg. P tumens Dousa F. et Heys.

55. aureſ B maritos codd. Statius Scaliger Spengelius Contr. de Allio
 Silligius maritus Muretus uulgo et Lachm. maritos pro nominatiuo
 habet Scaliger. sed cf. Varronis Γερωντοδιδάσκαλον fr. II. Riese. 'Nouos
 'maritus tacitulus taxim uxoris soluebat cingillum.'

56. fero b²P fer o ABCDGHLLa¹La²OVb abcd iuuenem *b*
 iuuenis AL.

57. ipsa ipsa H puellam AH puelullam O.

Dedis a gremio suae
Matris, O Hymenaeae Hymen,
Hymen O Hymenaeae. 60

γ Nil potest sine te Venus,
Fama quod bona comprobet,
Commodi capere, at potest
Te uolente. Quis huic deo
Compararier ausit? 65

Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe nitier; at potest
Te uolente. Quis huic deo
Compararier ausit? 70

Quae tuis careat sacris,
Non queat dare praesides
Terra finibus: at queat
Te uolente. Quis huic deo
Compararier ausit? 75

58-62 in margine ascriptos habet H. 58-60 sic leguntur in codd. 58 **Dedis a gremio sue matris** (maritis *b*²) 59 + 60 **O hymenaeae hymen hymenae** nisi quod DG habent O hymenaeae hymen O hymenaeae, et G quidem alteram O supra lineam tanquam prius omissa esset. Verus ordo non ante Ald. I reperitur.

61. Nihil ABCLa¹La²ab Nichil *b*²O.

62. Phama *b* Flamma H Fāma O Fabia AC pr. L que D solus (Lachm.).

63. Commodi om. *b*² Comodi BCVab ac HbP.

64. d'o O.

65. Comparier O Comparariet *b*².

66-75 om. Hac 66-70 om. *b*.

66. quid *b* quidem *b*² qui ACL.

68. uincier ADLP Lachmannus. 'Vincier superari ut maiorem nepotum uideat subolem' Bernardus Pisanus in marg. ed. Vicentinae 1481 **uicier** CGLa¹La²Ven iucier B m. pr. ut mihi nunc uidetur uitiet V uities O irittē, margo uinceret *b*² nitier Auantius dicier Phillipensis Al. Guarinus Muret. iungier Scaliger Voss. Vulp. Doer. cingier Hauptius ac pro at P.

69. uolente A.

70. Comparies O Comparariet *b*² d'o O.

71-75 in margine ascriptos habet H.

71. caret H.

73. aut H.

74. uolente. O d'o O.

75. Comparier O Comparariet *b*² ausit om. A Ceterum uu. 61-75 Nil potest sine te Venus—Compararier ausit ante uu. 51-60 transposuit

Clarum ab Oceano diem (85)
Viderit uenientem. 90

Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies. (90)
Prodeas noua nupta. 95

β Prodeas noua nupta, si
Iam uidetur, et audias
Nostra uerba. Viden? faces
Aureas quatiunt comas: (95)
Prodeas noua nupta. 100
Non tuus leuis in mala
Deditus uir adultera,
Probra turpia persequens,
A tuis teneris uolet (100)
Secubare papillis. 105
Lenta qui uelut adsitas

- 89 (85). Claro *DC m. p.* Oceano *ABHLa¹La²O.*
92 (88). homini *G* hominis *AL m. p.* ortulo *BLa¹La²Vabb²*
ortullo O et pr. G.
93 (89). *iacintinus BGLa¹La²Vbb²* iactintinus *O* iacinthus *ACa*
iacynthus *H* yacintius *L.*
94 (90). *abiit ABCDGHLLa¹La²OVbb²* adiit *a* habet *c* abit *Vic.*
95 (91). *omittunt codices Additur in Ald. I.*
97-100 (92-96). Iam uidetur—noua nupta *La² ponit post u. 103 (99),*
eosdem in margine ascriptos habet H ut pro et Handius coll. Ter. Phorm.
IV. 3, 14.
98 (93). *Viden ut faces codd.* Videri ut *OLa²* Viden? faces *P*
Ald. Scaliger Handius Lachm. 2 Pleitnerus Vide ut faces *Parthenius*
in ed. 1486 Statius Lachm. I. Rossb. L. Muell. Bebr. Vide ut atra nubes,
uide ut animus ingens initio senarii uidetur posuisse *Seneca Phoen. 394, Troad.*
946.
101-110 (97-106) *om. a.*
102 (98). Deditus *P* ad ultera *G.*
103 (99). *Procatur* (Procatur. *O* Proscatur *H*) *pia ABCDGHLLa¹La²O*
Vbb²Pd Parcatur *pia ed. Pr.* Probra turpia *Calpurnii ed. 1481*
Proca, turpia Scaliger Fortasse hic referendum quod in Glossario Balliolensi
repperi 'progom uituperationem' Prona Heysius prosequens b².
104 (100). Atius *b²* neris *AC* uolet *BCGHLa¹La²OVP* nolet *D*
nollet *AL.*
105 (101). Se cubare *La²OV* papillulis *P.*
106 (102). Lentaque *codd. praeter O* Lenta sed *O Behrensus*

Vitis implicat arbores,
 Implicabitur in tuum
 Complexum. Sed abît dies.
 Prodeas noua nupta.

110

γ O cubile, quod omnibus

.

.

.

Candido pede lecti,

115

Quae tuo ueniunt hero,

Quanta gaudia, quae uaga

(110)

Nocte, quae medio die

Gaudeat. Sed abît dies.

Prodeas noua nupta.

120

Γ α Tollite, O pueri, faces.

Flammeum uideo uenire.

(115)

Ite concinite in modum

‘Io Hymen Hymenaeë io,

Lenta qui *Ald. I.* quei *Scaliger* quin *ed. Trinc. Auancii.* uult O
 uelud *b²* ad sitas *BCV* ad siras *b²* ascitas *P.*

108 (104). ad *b* tuos *H.*

109 (105). Complexus *H* Complexum etiam in fine u. 108 habent
Bbb² Collulum *Bentleius* abît *Vic. P* abiit cett.

111 (107). rubile *b* que *ab²* quot, o nimis *Scaliger.* Post hunc
 u. indicaui lacunam, quam post u. 115 fuisse in antiquo codice testatur *Alex.*
Guarinus, quamquam in nostris omnibus codd. uersus continuantur.

115 (108). leti *BLa¹Vb.*

117 (110). gaudiaque *CGLa¹La²O* quae *Aabb².*

118 (111). Noctequae *CGLa¹La²OVbb²* quae *AaP.*

119 (112). Gaudeat. sed O habiit *b²* abît *P* abiit codices tantum
 non omnes.

121 (114). O om. codd. praeter *b*; add. iam in *ed. Pr.*

122 (115). Flammineum *OH* Flamineum *ABCGLa¹La²ab²* Fla-
 meum *b* uideo O uenite *ed. Colinaei 1529, et ed. Trinc. Auancii.*

123-125 (116-118). sic leguntur in *ABCDGHLLa¹La²Vbb²P.*

Io hymen hymenaeë io

Io hymen hymenaeë io

Ite concinite in modum

et in *Oa* nisi quod Io himen himenaeë io semel tantum scriptum est. Verus
 ordo non ante *Ald. I.* reperitur.

123 (116). concinete O.

124 (117). O Hymen in initio uersus utriusque et hic et postea scri-
 bendum esse docent *Lachmannus* in notis, *L. Muellerus de Re Metrica* p. 305,

Io Hymen Hymenae.'

125

Ne diu taceat procax

Fascennina locutio.

(120)

Nec nuces pueris neget

Desertum domini audiens

Concubinus amorem.

130

β Da nuces pueris, iners

Concubine: satis diu

(125)

Lusisti nucibus. Lubet

Iam seruire Talasio.

Concubine, nuces da.

135

Sordebant tibi uillicae,

Concubine, hodie atque heri.

(130)

Nunc tuum cinerarius

Tondet os. Miser a miser

Concubine, nuces da.

140

β'' Diceris male te a tuis

et sic legitur in Ald. I. Sed primum io monosyllabum esse, bisyllabum alterum docent Dawesius Misc. Critic. p. 33, Umpfenbachius in Meletem. Plautin. p. 23.

125 (118). *Io addunt in fine uersus codd. Prima omisit Ald. I.*

126 (119). Neu L Nec P *taceatis* ADGLLa¹La²OVb taceatis B
taceatis C taceatis b² taceatur d taceas H taceat abc.

127 (120). Fescennina GLLa² Falcennina La¹ Foscennina O
Fascennina HVb²d Fascennina BD *Phillippensis* Froeblichius in Mus. Rhen.
XIII. 150 Fescennina aP Fescennina b locutio ABCDLLa¹VP
loquutio H locutio La² Riccard. m. p. locutio O lotatio G, ut
uidetur, et in marg. al. locutio iocutio Heinsius Heysius Schwabius Munro.

128 (121). Ne Hb²acdP neges Hd.

129 (122). Deum pro domini b²d domino ed. Cantabrigiensis 1702
Doeringius uidens pro audiens Schwabius.

130 (123). cocubinus P.

131 (124). inhers VBLa¹La².

132 (125). satis domini O.

133 (126). nucibus. O iubet b² Schraderus iuuat Pleitnerus.

134 (127). Nam O *talasio* BCDGHLa¹La²OV *Phillippensis* ab
thalasio b²d talassio cP thalassio AL.

136 (129). Sordebam tibi uillicus Bentleyus uillice bO.

137 (130). eri D.

138 (131). tuus AL.

139 (132). Tondes V Tundet c hos H os. misera miser O
ab AH pr. m. ha BCd ha^h P ah G et plerique.

141 (134). *Diceris* codices Diceris ed. Parm. 1473 At ante diceris b
malle ADLLa²O atius Db².

- Vnguentate glabris marite (135)
 Abstinerere, sed abstine.
 Io Hymen Hymenaeae io,
Io Hymen Hymenaeae. 145
 Scimus haec tibi quae licent
 Sola cognita, sed marito (140)
 Ista non eadem licent.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae. 150
 γ Nupta, tu quoque quae tuus
 Vir petet caue ne neges, (145)
 Ni petitum aliunde eat.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae. 155
 En tibi domus ut potens
 Et beata uiri tui. (150)
 Quae tibi sine seruiat

- 142 (135). *Vnguenta te* ABGHL^{a1}Vabb²Pd Vnguenta deglabris La².
 143 (136). sed abstinerere a.
 145 (138). *om.* BCDGL^{a1}La²HOVab io add. in fine ALb²P.
 146-150 (139-143). *om.* b².
 146 (139). Simus O tibiq; O qua Scaliger Voss. liceret b
 148 (141). Post hunc u. Io hymen hymeneae hymen add. H.
 150 (143). *om.* O io add. codd.
 151-160 (144-153). *om.* a.
 151 (144). tuus H ex rasura tuis DG.
 152 (145). peter b² pater C patet b H m. pr. aequae non pro
 caue ne b².
 153 (146). Ne ABCHLL^{a1}La²Vb² Phillippensis P Ni DGOab Par-
 thenius Guarinus Passeratius Lachmannus et qui eum secuti sunt, cf. Prop. II.
 7, 3 et Lachm. ad Lucret. II. 734, Ritschelium in Mus. Rhen. 1853 pp. 479-487.
 Locis ibi allatis adde Gratii Cynege. 83. 'Ni pro ne antiquo more' Bernardus
 Pisanus in ed. Vicent. 1481.
 154, 5 (147, 8) sic leguntur in H Io hymen hymeneae hymen Io hymen
 hymeneae hymen.
 155 (148). *om.* O, habet G ascriptum in margine, fortasse alia manu io
 add. G et ceteri codices.
 156-160 (149-153). *om.* BL^{a1}Vb².
 156 (149). et Guarinus et Bernardus Pisanus in ed. Vicentina 1481 pa-
 tens Guarinus in comm. Heinsius En tibi domus—ut potens Et beata!—
 uiri tui Pleitnerus.
 158 (151). Que O sine seruit CDGHLL^{a2}O siue seruit b sine
 se ruit A sine fine seruit DPcd sine seruiat Bern. Pisanus in ed.

(Io Hymen Hymenaeae io,
Io Hymen Hymenaeae) 160

Vsque dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas (155)
Omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenaeae io,
Io Hymen Hymenaeae. 165

Μεσωδός.

a Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes, (160)
Rasilemque subi forem.
Io Hymen Hymenaeae io,
Io Hymen Hymenaeae. 170

β Aspice unus ut accubans
Vir tuus Tyrio in toro, (165)

Vicent., Parthen. 1486, Passerat. Hand. Sillig. Heys. Pleitner. Schwab. Behrens. cf. Plaut. Casin. IV. 4. 3 ut potior sis pollentia uictrixque sis Superetque tuum imperium seni tibi seruiet Statius sine fine erit Auantius Lachm. Haupt. Rossb. L. Mueller fine quae sine seruiat Bapt. Guarinus Quo tibicina fert uiam coniecimus partim ego, partim amicus noster Cbr. Alois. Ferrucius, praefectus bibliothecae Laurentianae.

160 (153). *om. O io add. codd.*

162 (155). *annilis etas CGVLa¹La² anilis aetas (etas O) DHLOabd annulis aetas B Phillippensis anulis etas b²P anilitas Vic. et ed. 1473. 'Anilitas ab anu nominata est sicut a sene senectus' Glossarium Balliolense cf. Isid. Orig. XI. 28.*

163 (156). *Ominibus b² amnuuit D quod uerum credebat T. H. Key et pro abnuuit scriptum, ut amnegauerit pro abnegauerit Orell. Inscriptt. 1175 ānuuit b² annuat Auantius.*

165 (158). *om. OaP io add. codd.*

166 (159). *Tranfer D Trasfer b² omne ABLb²P omē a onnine D ogmine V.*

167 (160). *Lumen a aureleos BLa¹La² aurelos: H.*

168 (161). *Nassilemque O Rasilientque H sibi BCDGHLa¹La² Obb² tibi AVL subi abcdP.*

170 (163). *om. Oa io add. codd.*

171-5 (164-8) *in margine ascriptos habet H. Etiam in P signaurbationis sunt cum post u. 170 (163) scripti sint duo uersus Illi non minus ac tibi Pectore uritur intimo, qui idem mox iterum leguntur suo loco.*

171 (164). *intus Statius imus Fruterius in Epist. ad G. Canterum Scaliger Contr. de Allio unctus Barthius Aduers. p. 2172 unctus uel udus Heinsius acubans b².*

172 (165). *thyrio ACLa thoro ABCGHLa¹La²OVb² foro a.*

Totus immineat tibi.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae. 175

Illi non minus ac tibi
 Pectore uritur intimo (170)
 Flamma, sed penite magis.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae. 180

γ

 185

Mitte brachiolum teres,
 Praetextate, puellulae. (175)
 Iam cubile adeat uiri.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae. 190

- 173 (166). imineat *BDLa¹VHab²* inmineat *d*.
 175 (168). *io add. codd. omnes*.
 176 (169). Illo *DH* hac *GO*.
 177 (170). uritur *ODP* et corrector *BL* utitur *a* uritur *al.* urimur
G Ric. 606 urinuit *b²* *urintur B m. pr.* urimur *ACHL m. pr.*
La¹La²Vbd imo *D m. pr.*
 178 (171). Flama *BGLLa¹P* petite *a* ponite *Hb* poenitet *c*
 penitet *D (m. pr.)*.
 179 (172). hymen *bis B*.
 180 (173). *om. a* *io add. codd. omnes*. Post u. 180 unam stropham
 excidisse censeo. Vide Prolegomena.
 186-190 (174-178). *om. b*.
 186 (174). Mite *BLa¹OVb²P* brachiolum *La²* brachicellum *a*
 terres *a*.
 187 (175). Ptextare *O* Praetextate *La¹* Praetertate *b²* Prae-
 testate *DP* *puellae codd. omnes sinceri* puellulae *b ed 1473*.
 188 (176). cubibe *O ni fallor* cubille *Ca* adeant *ABCD (ex*
 adeunt) *HLa¹La²Vb²d Statius Scaliger Lachm. 1* adeāt *G* adeant *L*
 aderat *a* adeat *Obc Auantius Bentleius Pleitn.* aderant *P* uni *a*.
 190 (178). *om. a* *io add. codd.*

Vos bonae senibus uiris
 Cognitae bene feminae, (180)
 Collocate puellulam.
 Io Hymen Hymenaeae io,
 Io Hymen Hymenaeae. 195

Δ a Iam licet uenias, marite.
 Vxor in thalamo tibi est, (185)
 Ore floridulo nitens
 Alba parthenice uelut
 Luteumue papauer. 200
 At, marite, ita me iuuent
 Caelites, nihilo minus (190)
 Pulcer es, neque te Venus
 Neglegit. Sed abit dies.

191 (179). **Bone** (Bene a) **senibus** (senilibus H) **unis** (unus Bb²d Phillipp. auus H m. pr. uuis AL H m. sec.) *codices* Vos bonae senibus uiris Statius uulgo Pronubae s. uiris Heysius Iam bonae senibus uiris Pleitnerus O bonae s. uiris Behrensianus Vos unis s. bonae Auantius Muretus Robortellus Turnebus Silligius Rosbachius Vos bonae senibus bonis Passeratius Voss. Vulp. Froehl. Haupt. Vnicis s. bonae Kortenius.

192 (180). Cognitae a breue BDLLa¹Vbb²abcdP Phillippensis Scaliger Lachm. breue H berue ACGLa²O uerne marg. Vic. bene Gudianus¹, teste Rosbachio, Calpurnii ed. 1481, Turnebus, uulgo.

193 (181). collectate b² **puellam** BCDGHLLa¹La²OVabb²Pd puellas A puellulam bc Parthenius.

195 (183). om. a **io add. codd.**

196 (184). ueniam H m. pr.

197 (185). om. B Phillippensis b² in thalamo O tibi est Bentleius Darwesi Lachm. Haupt. ubi est AL est tibi cett.

198 (186). florido DVc uirens c.

199 (187). perthenice a perthemice P partenice D m. pr. uelut COb uultu al. uult G uultu cett.

200 (188). Luteum ut LLa² Luttuumque a papeuer C.

201-205, 206-210 (189-193, 194-198) **inuerso ordine leguntur in codd.** Correxerit Scaliger.

201 (189). **Ad** (at D) **maritum tamen iuuenem** (iuuenem D) codd. Correxerit Scaliger.

202 (190). Celites O Edites a nichil ominus O nichilo minus G nichil ē a minus om. a.

203 (191). **Pulcre res** (re H) codd. Pulcer es iam Robortello innotuerat in explicatione quem de hoc carmine edidit Pisis 1548: unde falso hoc Scaligero imputatum est **nec** ABDGHL m. p. La¹La²OVab nocte b² neque b L m. sec. uonus b².

204 (192). Neglegit. sed O obiit a abit P **abiit** cett.

H

Perge ne remorare. 205

Non diu remoratus es.

Iam uenis. Bona te Venus (195)

Inuerit, quoniam palam

Quae cupis capis et bonum

Non abscondis amorem. 210

β' Ille pulueris Africei
Siderumque micantium (200)

Subducat numerum prius,

Qui uostri numerare uolt

Multa milia ludei. 215

Ludite ut lubet et breui

Liberos date. Non decet (205)

Tam uetus sine liberis

Nomen esse, sed indidem

Semper ingenerari. 220

- 205 (193). remorare *ADHLOabb²P* **rememorare** *BGLa¹La²V*.
 206 (194). **remorata** (remota *O*) **es** *codd.* remoratus es *Calpurnii ed.*
 1481.
 207 (195). Iam uenis? *Pleitnerus* Iam Venus *HP*.
 208 (196). **Inuenerit** *ABCDGHLLa¹La²OVb²* Inueneris *a* In-
 uerit *b* Inuenit *b ed. Pr.* Inuerit *margo d Auantius* pallam *b²*.
 209 (197). Quo *b²* quod *a* cupis cupis *O Heinsius. Cf. Lucret.*
 IV. 723 Quae ueniunt ueniant.
 210 (198). abscondis *ab²* abscond' *Phillippensis* **abscondas** *cett.*
 211 (199). **ericei** *BCGHLLa¹La²OVb* erycei *Phillippensis* ericet
AL ericea *D* eritei *b²* eritheii *P* ether *a* africi *Heinsius*
 africei *Lachmannus* pulueris *Erythrei Muretus Handius* puluis *Ery-*
 thrii *Bern. Pisanus in ed. Vicent. 1481 Vossius* aridi *Schraderus Broukhu-*
sius pro se quisque aridae iam ante *ed. Trinc. Auancii.*
 212 (200). micantium *O*.
 213 (201). Sublegat *Gualterus Landor coniecit* prius *b²*.
 214 (202). uestri *b* nostrum *a* **nostri** *cett.* uostri *Scaliger*
uulgo uostra qui *Gualterus Landor* **uolunt** *codd.* uult *Calpurnii*
ed. 1481 uolt *Statius Lachm.*
 215 (203). mollia *coni. Statius* **ludere** *codd.* ludi *ed. Paris. Saec.*
 XV. ludei *Scaliger.*
 216 (204). **Et ludite et lubet** (libet *b²* ludet *H*) *ABCDGLLa¹La²O*
Vabb²dP Ludite ut lubet *Parthenii ed. 1486.*
 217 (205). date. non *O*.
 219 (207). esse. sed *O* indedem *b²* ibidem *D* indicem *La²*.
 220 (208). ingenerati *DO* in geteraui *b²*.

- β'' Torquatus uolo paruulus
 Matris e gremio suae (210)
 Porrigens teneras manus,
 Dulce rideat ad patrem
 Semihiante labello. 225
- Sit suo similis patri
 Mallio et facile inscieis (215)
 Noscitur ab omnibus,
 Et pudicitiam suae
 Matris indicet ore. 230
- Talis illius a bona
 Matre laus genus approbet, (220)
 Qualis unica ab optima
 Matre Telemacho manet
 Fama Penelopeo. 235

- 221 (209). Torquatus b^2 Torcutus O peruulus OP.
 222 (210). egremio La^2O .
 223 (211). Porrigens b^2 .
 224 (212). irideat b^2 redeat B.
 225 (213). **Sed mihi** (michi G) **ante** ABCDGHLLa¹La²OVbb²abdP
 Si mihi ante c Semihiante Scaliger Semhiantē L. Mueller p. 260.
 226 (214). simili D m. pr.
 227 (215). Mallio ALVb Maulio O Mamlīo c Manlio cett.
 ut pro et Bergkīus facie Burmannus ad Anthol. Lat. I. p. 305 cf. Liu.
 XXII. 6 insciis acd **insciens** (in sciens O) cett. Pleitnerus inscieis
 Lachmannus.
 228 (216). Noscite O obuieis pro omnibus Pleitnerus obuiis
 Bergkīus Philol. XVI. 619 Sed cf. Apul. Apol. 75 'Quasi insanus ab omnibus
 'obuiis teneretur' Dawesius Miscell. Crit. p. 32 et Hauptius omnibus et inscieis
 transponunt, ne omnibus, si ante uocalem in proximo uersu admitteretur, Catulli
 legem glyconeorum uiolaret.
 229 (217). pudicitiam O Set pudicitiam Handius Sic p. Herman-
 nus in Iabnii Ann. XXII. p. 305, Klusmannus Philol. XI. 592 suo a
 suam cett. suae Calpurnii ed. 1481.
 230 (218). Maris b^2 iudicet O.
 231, 232 (219, 220) sic leguntur in ABCGHLLa¹La²OVbb²d
Talis illius a bona (a abona b^2) **matre**
Laus genus (egenus O) **approbet**
 in Dac sic Talis illius a bona
 Matrizans (Matrizando a) genus approbet.
 233 (221). ab cm. O.
 234 (222). thelamaco (themalaco H) ABLb² theleamaco CDGLa¹
 La²b thelamacho Od thelemacho a telamaco b monet P.
 235 (223). penolopeo ABDGHP pene lopeo O penolepeo b^2

γ Claudite ostia uirgines.
 Lusimus satis. At bonei (225)
 Coniuges, bene uiuite et
 Munere assidue ualentem
 Exercete iuuentam. 240

LXII.

IUVENES.

a' VESPER adest, iuuenes, consurgite: Vesper Olympo

236 (224). hostia *ACHLa¹La²OVabb²dP*.
 237 (225). Ludimus *H* **Ad** *ABCDGHLLa¹La²OVbb²* At *acd*
 bonei *La²V* boni *acPd* bonlei *O* **bolnei al. bonei** *G* holnei *H*
 boltiei *marg.* bona *b* bolnei *cett.*
 238 (226). Coniugis *P* bene uiuite et *a Vic.* **bone uite** (uitei *D*
m. pr. uitae b) **et** *DGLa²OVbP* bonae uitae et *BLa¹* bonae uitae
om. et ACHL bone uitas *b²*.
 239 (227). et ante munere *Hb²* assiduo *acd et sic ut uidetur B.*
 240 (228). Exercere *H* Explicit Epithalamium *O*.

LXII.

'Est hoc carmen amoebaeum hac lege ut nulla carminis pars sit, quin respon-
 dentem sibi habeat aliam partem eodem uersuum numero; singulae partes uno
 loco excepto (post u. 58) uersu terminabantur intercalari Sunt autem
 concertationis tres strophae cum sua quaeque antistrophe, (uu. 20-58) praeceunt
 semper puellae, respondent iuuenes.' Naekius in *Opusculis* pp. 102, 3, quem in
 uniuersum secuti sunt Lachmannus Hermannus Hartungius Hauptius Froeblichius
 Leutschius Heysius Pleitnerus Riesius Schwabius Richter Frankius. Omnes
 enim tres strophas concertationis faciunt. Sed de uersuum numero inter se dis-
 sentiunt. Naekius ordinem hunc statuit.

Exordium

Concertatio

Iu.

Iu. 1-5 Iu. 11-19 { Stroph. α Pu. 20-25 Str. β Pu. 32-? Stroph. γ Pu. 39-48 } 59-66
 Pu. 6-10 { Antistr. α Iu. 26-31 Ant. β Iu. ?-38 Antistr. γ Iu. 49-58 }

u. 14 omittit, ut quemadmodum concertationem ipsam octo uersus secuntur
 iuuenum sic octo uersus eam praecedant. Lachmannus in ed. I. post u. 32
 sexaginta uersus excidisse, Hauptius (*Quaest. Catull.* 48) triginta arbitratus
 est:

Lachm. { iu. 5 } iu. { pu. 6 } pu. { iu. 7 } iu. { pu. 9 } iu. { pu. 10 } pu.
 { pu. 5 } 8 { iu. 6 } 8 { pu. 7 } 8 11 { pu. 9 } 8 { iu. 10 } 8

Haupt. { iu. 5 } iu. { iu. 6 } pu. { iu. 10 } iu. { pu. 10 } pu.
 { pu. 5 } 9 { pu. 6 } 9 { pu. 10 } 8 { iu. 10 } 8

Hermannus (*Ann. Iabn.* XXII. 309) cum uideret in fine antistrophae 49-58
 desiderari uersum intercalarem qualis est in fine strophae 39-48 Hymen O
 hymenaeae, hymen ades o hymenaeae, adiecto autem hoc uersu antistrophae,
 undecim uersus in hac esse, decem in strophae; excidisse post u. 41, Quem
 mulcent aurae, firmat sol, educat imber, unum uersum censebat, in quo floris
 color et dulcedo pingerentur. Itaque hunc statuit ordinem

Uespera deest iuuenes consurgite ues per olímpo
 Ex peccata diu iuxta tandem lumina collit
 Surgere iam tempus iam pinguis linqueremur
 Iam uenia & uirgo iam dicatur hirmeneus
 5 Hirmeno hirmeneae hirmenades o hirmeneae
 Cernitur innupte iuuenes consurgite cetera
 Nimirum o & a cos ostendit noctifer umbræ
 Siccet res. i. uidet utp niter exilueret
 Non temere exilueret canent quod uisere purest
 10 Hirmeno hirmeneae hirmeneae ades o hirmenee
 Non facilis nobilis equalis palma parata est
 Aspice innupte secum ut medicata requirunt
 Non frustra medicantur habent memora p'sileq d'fir
 Nec mirum penitus que tota mente laborant
 15 Non alio mentes alioudiuisius aures.
 Iure igitur uincemur amat uictoria cura
 Quare nunc animos saltem conuertite uestros
 Dicere iam incipiant iam respondere decabit
 Hirmeno hirmeneae hirmenades o hirmeneae
 20 Hesper equis caelo fertur crudelior ignis
 Qui natam possis complexu uelere matris
 22 Complexu matris retinentem auelle natam

Expectata diu uix tandem lumina tollit.

Prooemium		Proodus	Mesodus						Epodus
iu.	pu.	iu.	6	6	?	?	11	11	9
5	5	9	pu.	iu.	pu.	iu.	pu.	iu.	iu.

Hermannum secutus est Hauptius in editionibus suis; consentiunt de bis 11 uersuum numero stropharum 39-58 Froeblichius Leutschius Pleitnerus O. Ribbeckius (*Ann. Iahn. LXXV. 70*) Schwabius Richterius Frankius Behrensianus. Froeblichius sic ordinauit

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{Iu. 5} \\ \text{Pu. 5} \end{array} \right\} \text{Iu. 8} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 6} \\ \text{Iu. 6} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 8} \\ \text{Iu. 8} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 11} \\ \text{Iu. 11} \end{array} \right\} \text{Iu. 8}$$

Rossbachius carmen compositum ratus e strophis et quaternorum et quinorum uersuum, quibus accederent uersus intercalares uel ἐπιφωνήματα ibi tantum cantata ubi hemichoria uirginum et iuuenum se exciperent, ut ad eurhythmiā carminis nihil conferrent sed extra stropharum concinnitatem collocarentur; hoc schema apposuit, relicto post u. 59 At tu ne pugna cum tali coniuge uirgo unius uersus spatio, ut sic pares essent 11-19, 59-66,

2 str. amoeb. quaternorum uu.	2 stroph. Iu. quaternorum uu.	8 stroph. amoeb. quinorum uu.	2 strophae Iu. quaternorum uu.
1-10	11-19	20-58	59-66

$$\begin{array}{ccccccc} \text{Iu.} & \text{Pu.} & & \text{Pu.} & \text{Iu.} & \text{Pu.} & \text{Iu.} \\ 4+1 & 4+1 & & 5+1 & 5+1 & 5+1 & 5+1 \\ 4+4+1 & & & 5+1 & 5+1 & 5+5+1 & 5+5 \end{array}$$

Pleitnerus sic ordinauit.

$$\begin{array}{l} \left\{ \begin{array}{l} \text{Iu. 5} \\ \text{Pu. 5} \end{array} \right\} \text{Iu. 9} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 6} \\ \text{Iu. 6} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 9} \\ \text{Iu. 9} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 11} \\ \text{Iu. 11} \end{array} \right\} \text{Pu. 9+10} \\ \text{Leutschius sic} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Iu. 5} \\ \text{Pu. 5} \end{array} \right\} \text{Iu. 9} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 6} \\ \text{Iu. 6} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 10} \\ \text{Iu. 10} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 11} \\ \text{Iu. 11} \end{array} \right\} \text{Iu. 8} \\ \text{Richterius sic} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Iu. 5} \\ \text{Pu. 5} \end{array} \right\} \text{Iu. 9} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 6} \\ \text{Iu. 6} \end{array} \right\} \text{Iu. 9 (7+2)} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 11} \\ \text{Iu. 11} \end{array} \right\} \text{Iu. 9 (8+1)} \end{array}$$

ut tres sint partes, quarum unaquaeque duas strophas et antistropham complectatur.

$$\text{Frankius sic} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{Iu. 5} \\ \text{Pu. 5} \end{array} \right\} \text{Iu. 8} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 6} \\ \text{Iu. 6} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 7} \\ \text{Iu. 7} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 11} \\ \text{Iu. 11} \end{array} \right\} \text{Iu. 8}$$

Peiperus sic

$$\begin{array}{ccccccc} \text{Iu.} & \text{Pu.} & \text{Iu.} & \text{Pu.} & \text{Iu.} & \text{Pu.} & \text{Iu.} \\ 4+1 & 4+1 & & 5+1 & 5+1 & & 55+1 \\ 44+1 & & & 4 & 4+1 & & 55 \end{array}$$

Ipse contra Hermannum undecim uersus in ultima strophā, undecim in antistrophā ponentem haec sentio. Quod post u. 58 iuuenes non canunt Hymen O hymenaeae κ.τ.λ., id non omissum est, sed dilatum. Sequitur enim in fine cantus eorundem iuuenum post u. 65. Consulto dilatum fuisse testatur Et tu ne pugna (u. 59), quod immerito in At tu mutarunt editores. Contra cum Hermannō nouem uersus iuuenum ut ante inceptam concertationem (11-19), sic post eam (59-65) facio. Desideratum ibi uersum post 61 pono, non ut Rossbachius post 59. In media strophā et antistrophā (32-38) nouem uersus excidisse credo; ut strophā et antistrophā sedecim essent uersuum. Eadem distributio placuerat ante me Riesio *Ann. Fleckeis. XCI. 202.*

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{Iu. 5} \\ \text{Pu. 5} \end{array} \right\} \text{Iu. 9} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 6} \\ \text{Iu. 6} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 8} \\ \text{Iu. 8} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{Pu. 10} \\ \text{Iu. 10} \end{array} \right\} \text{Iu. 9}$$

Exametrum carmen Nupt(c B)iale ABGHLLa¹La²b EXAMETRVM NVPTIALE a Epithalamium Catulli T. Nullus titulus in P.

In hoc carmine codicem Thuanum (T) saeculi IX uel X, Bibliothecae Publicae apud Parisienses 8071, a Vossio iam antea collatum, a Lachmanno primo

Surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas,
Iam ueniet uirgo, iam dicetur hymenaeus.

Hymen O Hymenae, Hymen ades O Hymenae! 5

VIRGINES.

α'' Cernitis, innuptae, iuuenes? consurgite contra;
Nimirum *Oetaeos* ostendit noctifer ignes.
Sic certest; uiden ut perneciter exiluere?
Non temere exiluere, canent quod uisere par est.
Hymen O Hymenae, Hymen ades O Hymenae! 10

IUVENES.

β' Non facilis nobis, aequalis, palma parata est,

integrum editum, plerumque secutus sum. Itaque nonnulla ex ceteris codicibus quae alioquin adscripturus fueram, hic ut minoris pretii omisi.

In marg. u. 1 adscriptum in G turba uirorum, in B Turba uirum.

1. consurgit *D* olimpo *BCLa²OV*.

2. Expetata *b²* soluit *AL*.

3. iam *G* ^{est} tempus est *V* pinguis *HOT* pingues *cett.* li-
quere *O*.

4. ducetur *AL* imeneus *O*.

5. hymeneae *T* hymenaeae *T*.

6. *in marg. G adscript. puellae* inupte *B* consurgi eretera *T*
consurgē *H*.

7. oeta eos *T* **hoc eos** *ABCDGLOPV Ven. b* hoc eos *H* hic
eos *a* offendit *a* imbres *T* **imber** *cett.* noctifer ymber *VB*
oetaeas obtendit umbras *Statius* eos *Itali, Calpurnii ed. 1481* eos
ignes *Ald. I.* oeteos ignis *P. Victorius Explicat. Castigationum in Varro-*
nem de R. R. p. 57^a in ed. Paris. 1543 Scriptorum de Re Rustica. Con-
funduntur ignis imber apud Val. Fl. v. 415, Lucr. I. 784, 5 fortasse etiam
apud Tibull. I. 1. 45. Vide Handium ad Gronouii Diatriben in Statii Siluas
I. p. 435 oeteos ortus *Turnebus Aduers. XXVII. 25* Oetaeos (οἰταῖος)
se ostendit noctifer umbreis *Bergkii Philol. XII. 581.*

8. Siccer tes .i. *T* Sic certe si *O* Si certe *B* Sic certe *cett.*
Sic certe est *Statius* Sic certest *Hauptius* pernecitor exilluere *D*
exiluere *V, et in u. 9.*

9. timere *b²* tamen *a* canent quod uisere par est *T Vossius*
Doeringius Silligius Lachmannus. Idem placuit Landoro **canent** (cauent
La¹) quo uisere parent ABCDGHLLa¹La²OVP cauent quo uiscere
parent *b* cauent suo uisere parent *a* canent quo uincere par est
Auantius canent quos uincere par est *Bapt. Guarinus Muretus* canent
quod uincere par est *Passeratius Marcilius Hauptius Heys. Rossb. Schwab.*
canent quod uespere par est *B. Venator* quo sidere p. est *Lachmannus*
quod fidere par est *Leutschius* quod dicere p. e. *Doeringius* quod
ducere par est *Riesius.*

10. Hymene hymeneae *T* hymeneae *T*.

11. puellae *G in marg.* nobilis *T* aequalis uel **equalis** *codd. omnes*
aequales *Lachmannus.*

Adspicite, innuptae secum ut meditata requaerunt.

Non frustra meditantur, habent memorabile quod sit,

Nec mirum, penitus quae tota mente laborant.

Nos alio mentes, alio diuisimus aures,

15

Iure igitur uincemur, amat uictoria curam.

Quare *nunc* animos saltem conmittite uestros,

Dicere iam incipient, iam respondere decebit.

Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae.

VIRGINES.

A' Hespere, qui caelo fertur crudelior ignis?

20

Qui natam possis complexu auellere matris,

Complexu matris retinentem auellere natam,

12. sic T ed. Pr. Aspice Ob² aspice ut b in (i Ba) **nupteque** uel innupte que codices nisi quod O habet innupte q̄rūt, C innupte quam, Pbb ex emendatione Itolorum in(i b)nupte. meditata requirunt TaP meditata requaerunt D **meditare querunt** (queruntur H q̄runt B) ABCGHLLa¹La²OV Ven. b²d meditamine quaerunt b Parisinus 7989 medamina quaerunt Itali teste Lachmanno. Fortasse hoc referendum quod est in Glossario Balliolensi 'Requirunt in memoriam reuocant.'

13. hunc pro habent O memora psile T.

14. habet T solus. In textum admiserunt Muretus Statius Vossius Vulpus Doeringius Hermannus Hauptius Heysius Rossbachius Pleitnerus Leutschius Richterius L. Muellerus Behrensus. Spurium habent Scaliger, Naekius in Opusc. I. p. 102 ut otiosum, nec conclusioni octo uersuum 59-66 ut ipse opinatur conuenientem, Lachmannus in ed. I., Frankius. Cursiuis literis scribit Schwabius Neimirum Behrensus laborent Vossius Vulp.

15. Non T ^{al. diuidamus} diuisimus (diuidamus man. recent.) G ^m diuisimus b dimisimus H ed. Trinc. Auancii Pleitnerus.

16. uicemur a.

17. nunc T **non** cett. Quare non? Spengelius alios D conuertite T Voss. Haupt. Heys. Behr. committite O comit(c V)tite BV comittere H committite cett.

18. incipient. iam O incipiant T m. pr.

19. hymeneae bis T.

20-25 bis leguntur in H, qui in u. 20 primo loco habet fertur, secundo luce.

20. puellae marg. G marg. B quis T Vespere hic et in u. 26 habebat P m. pr. potuit A potuit al. fertur L potuit pro uoluit errore positum censebat Hauptius patuit Bergkii feruet Pleitnerus An peragit? Certe et in tabula tertia stellarum apud Reyfferscheidii Sueton. Reliq. p. 566, vesper peragere dicitur circuli sui partes annis xv, et apud Plin. H. N. ii. 38 signiferi ambitum peragere trecentis et duodequingenis diebus.

21. posses H complexua uellere T complexa b² amatrix O.

22. om. b Complexu O Complexi b² auelle T Complexu natae retinentem auellere matrem Gronouius in Diatribe ad Statii Siluas I. p. 585 Froeblichus.

Et iuueni ardenti castam donare puellam.

Quid faciunt hostes capta crudelius urbe?

Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae! 25

IVVENES.

A'' Hespere, qui caelo lucet iucundior ignis?

Qui desponsa tua firmes conubia flamma,

Quae pepigere uiri, pepigerunt ante parentes.

Nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.

Quid datur a diuis felici optatius hora? 30

Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae!

VIRGINES.

B' Hesperus e nobis, aequalis, abstulit unam.

24. credelius T.
 25. Kymeno hymenae kymenades o kymenae T.
 26. iuuenes marg. G quis T celo GO luce H iocundior
 BCDGHLLa²Oa.
 27. fines T connubia ADLOa conubia B.
 28. Quae T quo ABCDGHLLa¹La²OVabP quod b²d uir T.
 29. Haec H uinxere Od suisere P uissere b² uinxerit H
 iuncxere C Sensere a prius. quam O arbor a.
 30. a om. T adatur a b adiuvis O optacius O ora V
 ora b² urbe marg. hora b.
 31. Kymeno kymenaeae kymenades o kymenae T.
 32-38 om. A, L m. pr. Vesperus P.
 32. puellae margo G margo B est pro e Hb² aequalis T
 equale B aequales LaP ^mequales G aequalem CDHLA¹
 La²bb² Pleitnerus sustulit Pleitnerus hunam b dna b² unum a
 Post u. 32 excidisse nonnulla iam uidit Auantius. Froeblichius Hermannus
 Heysius Rossbachius Pleitnerus Riesius Peiperus uu. 32-28 in duas strophas
 priorem uirginum, iuuenum alteram distribuunt. Rossbachius 6 uersus in
 utraque ponit; prioris enim strophae quartum u. esse Namque tuo aduentu
 sextum Hymen o hymenaeae, alterius secundum Nocte latent fures, ut in hac
 unus tantum uersus amissus sit, in illa quattuor. Peiperus priori strophae 4
 uersus, alteri 4 + 1 b. e. addito epiphonemate adsignat. Pleitnerus 9 uersus in
 utraque ponit, et alteram stropham censet a uersu incepisse iuuenum Hesperus e
 nobis . . . abstulit unum qualis est ille uirginum u. 32 Hesperus e nobis abst.
 unam. Vsenerus et Frankius 7 uersuum utramque faciunt, et sic olim ipse
 feceram; nunc cum Froeblichio et Riesio 8 uersus in utraque pono, quorum
 primus sit Hesperus e nobis, octauus Hymen o hymenaeae, undecimus Nam-
 que tuo aduentu. Nam et optime sic respondent strophae; cum inter numeros

.

35

Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae!

IVVENES.

B''

40

.

Namque tuo aduentu uigilat custodia semper,
 Nocte latent fures, quos idem saepe reuertens,
 Hespere, mutato conprendis nomine eosdem. (35)
 At libet innuptis ficto te carpere questu. 45
 Quid tum, si carpunt, tacita quem mente requirunt?

Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae!

VIRGINES.

I' Vt flos in septis secretus nascitur hortis,

senarium (20-25, 26-31) denariumque (39-48, 49-58) recte interponatur octonarius; et hunc numerum fuisse in archetypo multa indicant.

42 (33). tuę H custodia b².

43 (34). semper C.

44 (35). conprendis O comperendis T compr endis G, interuallo
per lineam completo comprehendis Va com(cō b²)prehendis BCHabb²P
 eospem T Eous Schraderus praemonstrante Statio, Pleitnerus Ribbeckius
 Bebreusius Sed cf. Cic. Pro Sestio IV. 9 'Iidem homines nomine commu-
 'tato coloni decurionesque.'

45 (36). Adlucet T At lubet b liber H libet cett. in
 nuptiis H in nuptis B.

46 (37). Quittum si carpiunt T Quid cum a ^{al. quid} Quod tamen G
 Quod tamen al. quid tum B Quid tamen La¹ quema T quem
 LabP quam BGOLa¹La²b² Phillippensis quod c Riccard. 606 m. pr.
 qua H quem tuetur Ciris 351, 352. 'Quem pauidae alternis fugitant
 'optantque puellae, Hesperium uitant, optant ardescere Eoum.' Fortasse
 quem a quod est in T.

47 (38). Kymeno kymeneæ kymenales kymeno kymenee T.

48 (39). puellae margo G margo B in septis O in sectis P
 qui ante in addit Spengelius in Seebodii Nou. Chron. Paed. F. IV. p. 101
 si Bebreusius secretis P. ortis ABGHLa¹La²OVabb².

Ignotus pecori, nullo contusus aratro, . . . (40)

Quem mulcent aurae, firmat sol, educat imber; 50

Multi illum pueri, multae optauere puellae: .

Idem cum tenui carptus defloruit ungui,

Nulli illum pueri, nullae optauere puellae:

Sic uirgo, dum intacta manet, dum cara suis est; (45)

Cum castum amisit polluto corpore florem, 55

Nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

IVVENES.

I'' Vt uidua in nudo uitis quae nascitur aruo,

Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uuam, (50)

Sed tenerum prono deflectens pondere corpus, 60

54 (45). Quintilianus Instit. Orat. IX. 3. 16. Catullus in Epithalamio 'Dum innupta manet dum cara suis est,' cum prius dum significet quoad, sequens usque eo.

49 (40). om. b conuolsus T Vossius Hauptius Lachm. 2 Heys. Bebr. contusus ABCDGHLLa¹La²OVabcP uulgo et Lachm. 1 conclusus O contentus b² concusus d. Post hunc u. excidisse unum putabat Hauptius.

50 (41). Quaemulcens aurefirma T ymber BGV Post hunc u. excidisse unum uersum censebant Spengelius et Hermannus, cum par sit Hymen O hymenaeae hymen ades o hymenaeae u. 67 (58) secutum esse, ita autem fiant in iuuenum cantu 11 uersus, quibus 11 uu. uirginum respondeant. Hos secuti sunt Roszbachius non tamen ut Hymen O hymenaeae κ.τ.λ. post u. 67 (58) poneret, Leutschius Pleitnerus Ribbeckius Schwabius Behrensianus.

51 (42). puēi O obtauere T. 'Post 42 scriba codicis V u. 45 exa- rare coeperat sed errore intellecto substitit' Umpfenbachius.

52, 53 (43, 44) om. TO.

52 (43). captus ab deflorui b².

53 (44). Nullum b² mille b².

54 (45). om. P dum innupta manet Quintilianus dum cara Quintilianus, BLa¹Vb tum cara ADGHLLa²Oad suis est Quintilianus, T suis sed Dd sui sed ABCGHLLa¹La²Vb sui. sed O suis; a.

55 (46). poluto Ba.

56 (47). iocunda BCDLLa²Oa fuit b² puella b².

57 (48). Kymeneo kymenee kymenades kymenee T.

58 (49). Iuuenes marg. G Et T uiduo V orto pro aruo D auro b².

59 (50). Numquam se extollit quam muniteam ducat uuam T extollet P m. pr. uitem O mitem G unam Hb²d.

60 (51). perfluctens T.

Iam iam contingit summum radice flagellum,
Hanc nulli agricolae, nulli coluere iuueni:

At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolae, multi accoluere iuueni: (55)

Sic uirgo dum intacta manet, dum inculta senescit; 65
Cum par conubium maturo tempore adepta est,
Cara uiro magis et minus est inuisa parenti.

β'' Et tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
Non aequom est pugnare, pater cui tradidit ipse. (60)
Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est. 70

.

61 (52). contigit *La*¹ flacellum *T*.
62 (53). Han^e nulli agrig^uculle multi acoluer^e iuueni *T* accoluer^e
*La*¹*BPd* colluer^e *b*² co luere *G* coluer^e *ACDLLa*²*Obac*
tenuere *H* iuuenti *HLa*¹.

63, 64 (54, 55) *om. Da.*
63 (54). Apsi *T* nullo *A* marita *T* ma¹to *O*.
64 (55). agricule *T* agrigolae *b*² acoluer^e *TH* **accoluer^e**
*ABCDGLLa*¹*La*²*OcdP* *Lachm.* 1 coluer^e *bb*²*a* *Lachm.* 2. *Vide Haupt. Obs. Crit. p. 34.*

65 (56). dum inculta manet *marg.* intacta *b* tum inculta senescit *Td*
dum inculta senescit *cett.*

66 (57). conubium *BT* coniugium *b*.
67 (58). Cura *DGTO* *Pleitnerus* Cara *cett.* uiro *DGOTP* uirgo
cett. cara magis uirgo *a* uisa *H*. *Post hunc u. excidisse u. intercalarem*
Hymen o Hymenaeae κ.τ.λ. putarunt Hermannus Hauptius Froeblichius Pleit-
nerus Leutschius Richterius Schwabius Frankius Behrensianus.

68 (59). *Ante hunc uersum unum excidisse censet Pleitnerus* **Et tu nec**
*ABCGLLa*¹*La*²*OVabb*²*dP* *Conr. de Allio* Et tua nec *T* Tu non nec *D*
Et tu ne *Vossius Silligius* At tu ne *Ald. I. uulgo et Lachm.* Hic unum
uersum *Rosbachius*, post 65 *Hauptius et Pleitnerus* censent excidisse, ut, quem-
admodum amoebaeum carmen (20-58) nouem uersus iuuenum praecedebant, (11-
19) eodem modo nouem sequantur. Ego post u. 61 potius lacunam indicaui, cum
in his uersibus illud Catullus affectasse uideatur ut ex uocabulis quae in uersu
quoque sunt, unum aliquod in proximo repeteret. Sic pugna pugnare (59, 60),
pater pater (60, 61), parte pars (62, 63), tertia tertia (63, 64). Simili modo
apud Theocritum in Helenes Epithalamio uersus 49-53 singuli unum aliquod
uocabulum bis positum habent. Post u. 61 etiam Peiperus lacunam statuit in
libello quem de Q. Valerio Catullo edidit Vratislaviae anno 1875 p. 15.

69 (60). equom *T* **equo** *CDGLa*¹*La*²*OVb*² aequo *B* ae(e *A*)-
quom *ALabdp* pugnare. pater *O* patri *b*² contradidit *b*² cum
B *Phillippensis* qui *P* ipse. *O*.

70 (61). pater *om. La*² matre. quibus *O*.

Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est,
 Tertia pars patrist, pars est data tertia matri,
 Tertia sola tua est: noli pugnare duobus,
 Qui genero sua iura simul cum dote dederunt. 75 (65)
 Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

LXIII.

SVPER alta uectus Attis celeri rate maria,
 Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit,
 Adiitque opaca siluis redimita loca deae,

LXIII. 1. Terentianus Maurus 2899. Seruare quae Catullum probat ipse tibi liber 'Super—maria.'

Marius Victorinus 2602 P 212 G. Hoc genus metri maxime desiderat separari in duas clausulas tamquam 'Super alta uectus Attis.' dehinc 'celeri rate maria.'

2. Atilius Fortunatianus 2677 P, 320, 321 G. Et Catullus 'Phrygium' 'nemus citato cupide pede tetigit' (cito cupide tetigit 320).

Caesius Bassus 262. 13 K. Et Catullus 'Phrygium—tetigit.' idem 263. 7.

72 (62). om. T tacta b² est. O experte GOPdb² est post parentum om. Dabc.

73 (63). Tertia patris pars est data tertia matri T Tercia pars patri est data tertia matri O Tertia pars patri data (dicta b²) pars data (dicta b²) tertia matri ABCDGLLa¹La²OV Pd Contr. de Allio Lachmannus tertia pars patri data est pars data tertia matri b Tertia pars patrist (patris est Muretus et Vossius patri ed. Trinc. Auancii Froeblichius Hauptius) pars est data tertia matri Muretus Vossius Haupt. Froehl. Bergk. Rossb. Schwab. cf. Mart. XIV. 174. 2 Pars est una patris: cetera matris habet.

74 (64). Tertia sola (? solit) tu est noli tuignare duobus T sola om. spatio relicto b² est om. ab² tua'st Schwabius.

75 (65). con b².

76 (66). kymeno kymenee kymenades 'o' kymeneae T o hymene G.

LXIII.

De Berecinthia et Athi AGHLLa²ab de Berecintia et Athi BLa¹
 De Athine (Achine d, Attine Scaliger) furore percito dP et Cuiacianus.
 Nullum spatium in O Huius carminis uu. 36–93, omissis 55–57, extant in codice Riccardiano 2242 saec. XVI.

1. uectus om. La¹ uetus O Attis Marius Victorinus 2602 actis
 BCGOa athis ADHLVbLa² uocabulum om. La¹ celeri Pd Teren-
 tianus Maurus et Victorinus celer D m. pr. celere cett.
 celerei Bebreusius.

2. Phrigium A Frigium GOV et pro ut HLa¹ ut om. Atil.
 Fortunatianus 2677 P, 320, 321 G, deletat Scaliger tacito P cupido
 VP.

3. Abiitque P redemita La¹ Post dee edit. Paris. Saec. XV, addit
 i, unde fortasse Scaliger i induxit in u. 78 Rheae L. Muellerus.

Stimulatus ibi furenti rabie, uagus animis,
 Deuoluit ile acuto sibi pondere silicis. 5
 Itaque ut relictas sensit sibi membra sine uiro,
 Etiam recente terrae sola sanguine maculans,
 Niueis citata cepit manibus leue typanum,
 Typanum, tubam Cybelles, tua, mater, initia,
 Quatiensque terga taurei teneris caua digitis, 10
 Canere haec suis adorta est tremebunda comitibus.

4. ibi ed. Trinc. Auancii Bentleius ubi codd. ut Calpurn. ed. 1481
 Scaliger forenti V fruenti A animis B (m. recentiore) Lachmannus
 nus amnis ACDGHLLa²Pb ānis O ānis Va animi Itali Scaliger
 uulgo.

5. **Deuoluit** codd. Deuouit Statius Diuellit ed. Trinc. Auancii
 Deuellit Froeblichius Deuolsit Hauptius in Lachm. 2 **iletas** (illetas H)
 AB m. pr. CGHLLa¹La²OV illectas DaP laetas b illa Scaliger
 Bentleius Spengelius uulgo icta Statius ile Lachmannus, quod tuetur
 Hauptius Quaest. Catull. p. 69 ex Seruio **acuto** codd. acutae Heysius
pondere silices codd. pondera silice Auantius Statius Scaliger Vossius
 Vulpius Doeringius Silligius pondere silicis Passeratius Spengelius Lachmannus
 I Rossbachius Heysius rodere silicis Hauptius in Lachm. 2. Ipse
 conieceram quod ante me coniecit Bergkii (Philol. XII. 581) probauerunt
 Schwabius L. Muellerus Behrensii ili (ilei Bergkii) acuto sibi pondera
 silice, (silicei Behr.) ut ili genetius esset, (cf. Charis. 554. 17 Keil, Labbaei
 ta s.)

Glossar. p. 87 ilium λαγών) error autem sic ortus Deuoluit ilei acuto sibi
 pondera silice; cum enim silex generis feminini plerumque sit, corrector super
 acuto sibi scripsit ta s., quae uerba paulatim a sede sua mota cum ilei
 coaluere. Postremo cum sic scriptum esset illectas, silice in silices mutauerunt.

6. membra D m. pr. H.

7. **Et iam** ABHOLa¹ recenti b terra HP sanguinea H
maculas ACDGHLLa¹La²OVbP maculans abc.

8. tympanum BHLa¹OV tympanum cett. typanum Scaliger (cf.
 Hom. Hymn. XIV. 3 ἢ κροτάλων τυπάνων τ' ἰαχὴ σὺν τε βρόμος αὐλῶν) Vossius,
 Brunkius ad Apollon. I. 1139, Hermannus El. doct. Metr. p. 47, Naekius Opusc.
 I. p. 35, et ita legisse Maecenatem credo qui Attin Catulli imitatus sit hoc uersu
 'Ades et sonante typano quate flexibile caput.' Crotalum Ablwardtus
 et ante eum ed. Trinc. Auancii.

9. **Timpanum** COB Tympanum GLa²V Typanum Scaliger
 tu mater pro tubam b cibeles GLa¹Oha Nobbius qui comparat κυβηλιστής
 cybeles BDV cybelles ACL Statius cibelles H Cybelle Ald. I.
 Scaliger Cybebe Silligius ex Bentleii regula ad Lucan. I. 600 Cybebes
 Bentleius Santenius ad Terent. Maur. p. 379 Spengelius Lachmannus in ed. I.
 Typanum tuom, Cybebe, Lachmannus ad Lucret. IV. 544 **tu mater** codd.
 tua mater Calpurn. ed. 1481.

10. Quatiens quod GLa¹La²O taurei Lachmannus tauri a
tauri et cett. cana A.

11. hoc BLa¹La²VbdP h' O adhorta est CP.

- a* Agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,
 Simul ite, Dindimenae dominae uaga pecora,
 Aliena quae petentes uelut exules loca,
 Sectam meam executae duce me mihi comites, 15
 Rapidum salum tulistis truculentaque pelagi,
 Et corpus euirastis Veneris nimio odio;
 Hilarate aere citatis erroribus animum.
 Mora tarda mente cedat: simul ite, sequimini
 Phrygiam ad domum Cybelles, Phrygia ad nemora deae, 20
β Vbi cymbalum sonat uox, ubi tympana reboant,

12. Seruius ad Verg. Aen. V. 609. Catullus et alii (arcum) genere feminino ponunt, referentes ad originem. Sicut haec Attis et haec Gallus legimus. cf. Fr. XI.

12. agite. *O* gallae *om. a* galli *b* cibeles *BCGVa* cibiles *La*¹
 cybales *D* cybelles *AL* cibelles *HO*.
 13. dindimenee *DG* dindimene *CHLa*¹*OVd* **pectora** *codd.*
 pecora *Itali, Auantius, cf. Aesch. Eum. 188, χωρεῖτ' ἀνεὺ βοτῆρος αἰπολούμε-*
vai. Pectora tuetur Riesius ad Varronis Saturas p. 86.
 14. **Alienaque** *CGHLa*¹*La*²*OVabP* uelut *om. a* post loca **codices**
addunt celeri quod uocabulum primus *om. Guarinus* celeris loca exules
Spengelius celere uelut exules *Schwabius coniecit.*
 15. Septam *La*² execute *CGLOP* exetute *D* excute *BLa*¹
*La*²*V* secutae *Bergkii.*
 16. Rabidum *Bergkii* **pelagi** (pelasgi *bP*) *codd.* 'Alii tamen Graeca
 'inflectione legunt pelage,' *Scaliger.* pelage etiam *Victorius in schedis ap.*
Spengelium Lambinus ad Lucret. VI. 620, Bentleyius ad Manil. IV. 650, Haupt-
tius Bergkii Rossbachius Schwabius L. Muellerus Bebreusius.
 17. Et *om. P* euirastis *DGbcP* eiurastis *a* **euitastis** *cett.*
 18. hilaritate *D* hilarat et *a* hylarate *BCLa*¹*Vd* eroci-
 tatis *O* ere citatis *La*² crocitatis *ACDGL* here citatis *V*
 excitatis *P* excitatis *H* exe citatis *BLa*¹ concitatis *a ed. Pr.*
Spengelius aere citatis *b Lachmannus Rossbachius* herae (erae)
 citatis *Auantius P. Victorius (XX. 10) Bentleyius (qui eadem manu ascripsit*
celerate concitatis) cf. Seruium ad Aen. III. 113 Hanc eandem Eram appel-
*lari, hoc est dominam tradunt. et erroribus D an animum ABDGLLa*¹*O*
in animum HacP animum *b Calp. 1481.*
 19. cedat *G* cadat *b* ite *om. H* te pro ite *O* deae post
 sequimini *add. B.*
 20. Frigiam *GVOa* cibeles *BGLa*¹*a* cibelles *O* cybeles *CDVb*
 cybelles *HAL Scaliger* cybebes *Santenius Sill. Lachm. Rossb. Heys.*
Schwab. L. Mueller. phrigla *GO* frigia *Va* nemoa *O* deae *om. Ba.*
 21. cimbalum *HOV* sonant *D solus (Lachm.)* tonat *Ezra uon*
Ieuer ad Luc. III. 553 nox *A* timpana *HLa*²*OV* reboat *Ha.*

Tibicen ubi canit Phryx curuo graue calamo,
 Vbi capita Maenades ui iaciunt ederigerae,
 Vbi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
 Vbi suevit illa diuae uolitare uaga cohors, 25
 Quo nos decet citatis celerare tripudiis.

Simul haec comitibus Attis cecinit not^ha mulier,
 Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
 Leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant,
 Viridem citus adit Idam properante pede chorus. 30
 Furibunda simul anhelans uaga uadit animam agens
 Comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
 Veluti iuuenca uitans onus indomita iugi:
 Rapidae ducem secuntur Gallae properipedem.
 Itaque, ut domum Cybelles tetigere lassulae, 35

22. Tybicum C phrix ABHO curue La¹.
 23. **menade sui** codd. menades ui P **ei derigere** BCDGHL¹La²
 ObP ci derigere V ei dirigere AL ederigerae ed. 1481.
 25. cohors uaga BL¹VP
 26. Quae Spengelius uos a Quos H Phillippensis² celebrare HP
 Bentleius Spengelius.
 27. h' BO hoc La² **atris** ABCGHLL¹La²OVbd athis D,
 marg. L actis abc, marg. b nota ABCDGHLL¹La²bd notha O
 nata, marg. nota V noua abcP mulies O, sed ante notha mu-
 liere H.
 28. Thyasus VaP Thyasiis G Thiasis Ob Thiasus La²A
 Thiasiiis BLL¹ Tasiis D b. e. tiasus. Vide CIL. I. 602. 11 Tiesus H
 trepitantibus Db strepitantibus Rosbachius strepitantibus uel crepi-
 tantibus coni. Vossius.
 29. Lene P tympanum VOH refugit P cana A cimbala
 VOH.
 30. cithus A abiit H idā. O ydan G ydam BVa.
 31. uagor Phillippensis² animagēs O anima gēs G ex rasura, H
anima gens (animagens C) ABCDLL¹La²P animo gens ac aia3
 gens V omina gens b animo agens Dresdensis animo egens
 Auancius animi egens ed. Trinc. Auancii Statius animam agens Lach-
 mannus animae egens Bebreusius.
 32. tympano VOH **actis** BCDGHL¹OVa athis ALb op-
 paca O.
 33. iuuenta DLa honus BL¹ **luci** codd. praeter b ubi iam cor-
 rectum iugi, et sic ed. Pr.
 34. Rabidae Bentleius secuntur BOb sequuntur G sequitur
 DH **propere pedem** codd. properipedem Balthazar Venator
 pede propero Bentleius, et ante eum ed. Trinc. Auancii.
 35. ut om. AL ut pē domum G cybelles ABL Phillippensis
 cybales D cibeles CGVb cibelles HO cibellem a cybebes
 Santenius Sill. Lachm. Rossb. Heys. Schwab. L. Mueller. lasulle OP.

Nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
 Piger his labante langore oculos sopor operit:
 Abit in quiete molli ravidus furor animi.
 Sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
 Lustravit aethera album, sola dura, mare ferum, 40
 Pepulitque noctis umbras uegetis sonipedibus,
 Ibi Sompnus excitum Attin fugiens citus abiit:
 Trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
 Ita de quiete molli rapida sine rabie
 Simul ipse pectore Attis sua facta recoluit, 45
 Liquidaque mente uidit sine queis ubique foret,
 Animo aestuante rusum reditum ad uada tetulit.
 Ibi maria uasta uisens lacrimantibus oculis,
 Patriam allocuta maestast ita uoce miseriter.

38. Festus p. 273 Mueller. *Ravidus a rabie dictus qui morbus caninus est. Catullus in galliambis 'Abit in quiete molli ravidus furor animi.'*

36. labore sōnū O e om. P.
 37. his om. a hiis O iis bc labente H languore B
 ocellos D aperit H.
 38. abit Obc **abiit** cett. inquiete O molli b Ric. 2242 **mollis**
 cett. ravidus ACDGHLLa²Ob rabidi BLA¹Vd Phillippensis rapidi
 b Ric. 2242 molli ravidus fragm. Festi p. 273.
 39. ubi om. H **horis aureis** codd. oris aurei P.
 40. ethera O cythera C cithara A sola dura bcP sol a
 dura GLa¹ **sol adura** (aduta H) ABCDHLOVLa² mare om. H
 fetum AC ferum a fretum H.
 41. Repulitque V Reppulitque b.
 42. Vbi bd sonus O sonnus c sompnus C excitam Lach-
 mannus athin ABLLa¹V athim Db attin CGO.
 43. Trepidantem Pb Ric. 2242 eum BPLa² m. sec. abc Ric. 2242
cum ACDGHLLa¹La² m. pr. O Tepidante quem Bentleius recipit ab
 pasithea a Palladius **pasitheo** BCGHLa¹OVP phasiteo A
 pasiteo DL pasithes La² sinu om. A.
 44. dee D dequiete O.
 45. **ipse** codd. ipsa Ric. 2242 Al. Guarinus Vossius Lachmannus
 attis G atris O athis ABDLLa¹Vb actis CHa.
 46. sineque his ABCDGHLLa¹VP **sineque** is O si neque is a
 siueque is b sine quis Parthenii ed. 1486 sine queis Ric. 2242.
 47. **estuante** (estuante P) **usum** ABCGHLLa¹OVP extuante usum
 La²b extuante uisum D aestuante rusum Victorius in schedis ineditis
 ap. Spengelium Scaliger Lachmannus aduada O **retulit** codd. tetulit
 Calp. ed. 1481.
 48. ui dens B m. p., ut uidetur uidens P.
 49. **Patriam allocuta est ita** (ista b) **uoce** miseriter (miseritus)

A a 'Patria o mei creatrix, patria o mea genetrix, 50
 Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugae
 Famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,
 β Vt aput niuem et ferarum gelida stabula forem,
 Et earum omnia adirem furibunda latibula,
 Vbinam aut quibus locis te positam, patria, reor? 55

B a Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,
 Rabie fera carens dum breue tempus animus est.
 β Egone a mea remota haec ferar in nemora domo?
 Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
 Abero foro, palaestra, stadio et gymnasiis? 60
 γ Miser a miser, querendum est etiam atque etiam, anime.

BLa¹VOd Phillippensis, ^{miseriter} **miseritus** G) **maiestas** (magestates O maiestates
 b et maiestas d me(oe c)stula ac) codd. Correxerit Auancius in ed. Trinc.
 unde fluxit in Muretinam. Iam ante Calpurnius ediderat Patriam allocuta
 uoce est ita moesta miseriter miseritus Schwabius.

50. o mei O creatrix. O omea O.

51. misera Froeblichius Bergk. dominam Pc marg. d heri fuge
 ABP heri fugit H.

52. ide O yde GB id C a die H tetuli OP retuli cett.
 memora O pede La¹.

53. **Vt caput** ABCDGHLLa¹La²OVP apud habc ed. Pr. aput
 Lachmannus niueum D nuiei H misere et P 'Noster liber
 'liquido habet Vt apud, miser, ferarum. quod retinemus' Scaliger stabilia Ob
 stabila B stabilla C fore H. Gloss. Ball. stabula, ferarum
 latibula.

54. Et om. P omissa pro omnia Heysius ad omnia irem ed. Trinc.
 Auancii Ablwardtus ut omnia irem Statius operta uel opaca L.
 Muellerus alumna Behrensium latibulla C.

55. Vbi nam O depositam La²a rear Ald.

56. **popula** ABCGHLLa¹OVa pupula Db pupilla b ed. 1473
 pupulla ed. Pr. **atte** ACGLOa ate (âte D) DH acte BLa¹Vc
 athe La² ad te bb acta P.

58. feram H ferat La².

59. bonis a meis V.

60. palestra O studio H gūmasiis O gimnasiis C ginnasiis
 G m. p. La² ginasiis V gynnasiis Ba gymgnasiis H atque
 gymnasiis Auantius Ablwardtus stadioque gymnasi Santenius ad Terent.
 Maur. p. 378. Fortasse guminasiis quemadmodum Naeuius et Plautus
 creduntur a Ritschelio Mus. Rhen. 1857 pp. 100-103, idque uideo post me
 recepisse L. Muellerum afferentem Varr. R. R. I. 55. 4, et Behrensium.

61. Miseri ah miseri V a Cc ha (ha. O) BHO ah GLLa¹VabP
 hac D etiam ac D anima Phillippensis animae H animei
 Rossbachius.

Γa Quod enim genus figuraest, ego non quod obierim?

Ego mulier, ego adolescens, ego ephebus, ego puer,

Ego gymnasei fui flos, ego eram decus olei:

β Mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida, 65

Mihi floridis corollis redimita domus erat,

Linquendum ubi esset orto mihi Sole cubiculum.

Δa Ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?

Ego Maenas, ego mei pars, ego uir sterilis ero?

β Ego uiridis algida Idae niue amicta loca colam? 70

Ego uitam agam sub altis Phrygiae columinibus,

Vbi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus?

γ Iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.'

62. Quid DbP m. pr. ei: pro enim B figuraest Lachmannus
figurae est Ald. I. uulgo figura est codd. non quid (nunquid DcaP)
abierim (abiero P) codd. non quod habuerim Scaliger Lachm. uulgo
obierim Statius nunc quod obierim Handius Tursellin. IV. 264.

63. muliēs O puber Scaliger ego ephoebus ego adolescens H.

64. gymnasei Phillippensis gimnasti BGLa¹La²O gymnasti ACL
ginnasii V ginasti D gymnasii bbcP gynnasii a fui om. acP
sui D olei O a olei Bebrensus.

65. Michi O.

66. Michi O floridus D et a, ubi tamen d in rasura est forulus
H circulis ABCGHLLa¹La²OVhdP circulus Da curulis L m. sec.
corolis Calp. ed. 1481.

67. Liquendum CGObLa²P Loquendum H horto ACH sole
B ut uidetur, ad P, Calp. 1481 solo ACDGLLa¹La²OVh solum b.

68. Ego nec ABCDGLLa¹La²OVHbcd Egone bP Ego nunc
(ñ) a, Santenius ad Terent. Maur. p. 378, Spengelius Egone et ed. Trinc.
Auancii Egone ut Bentleius Egon ah Lachm. I. egone heu uir
doctus apud Ablwardtum cum pro deum H Rheae coni. L. Muellerus
ministrat et O minister et H cybelles AH cibeles BCGV
cibellos O fabula BVd ferarum ADGHLLa¹La²OVh abcd ferar Can. 33.

69. meus H pro Maenas uis sterilis Passeratius b. e. uis generabilis
siue semen, Lucr. IV. 1040 'Ex homine humanum semen ciet una hominis
'uis.' Vide Orellium ad Arnob. v. 17.

70. ide B nene codd. plerique niuae Ric. 2242 nea Pc
nena H niue Calp. 1481 amicto H.

71. uita H subaltis frigie O sublati P columnibus AB m. p.
CDGHLLa¹La²OV columnis a collibus b columinibus P Calp.
1481 culminibus Bentleius.

72. silui (silue H) cultrix diuise ABGHLA¹O apex O nemori uagus
ABGLA¹O nemora uagus HLa².

73. dolet. O id quod a egi om. a iam iam quod ACL iam
iam DH iam iam quoque a, corrector B, Ric. 2242, Pc.

Roseis ut huic labellis sonitus *citus* abiit,
 Geminas deorum ad aures noua nuntia referens, 75
 Ibi iuncta iuga resoluens Cybele leonibus
 Laeuumque pecoris hostem stimulans ita loquitur.

a 'Agedum' inquit 'age ferox *i*, face ut hunc furor *agitet*,
 Face uti furoris ictu reditum in nemora ferat,
 Mea libere nimis qui fugere imperia cupit. 80

β Age caede terga cauda, tua uerbera patere,

74. Rostis *H* *hinc* *codd. sinceri* huic *P* hic *Phillip-*
*pensis*² *Ric. 2242 Muretus Bentleius Froeblichius Schwabius* *sonitus*
adiit ABCDGLLa¹La²OVb palam sonitus adiit (abiit *P* adit *b*) *abcdP*
ex interpolatione Italorum propalam sonitus abit *Silligius* sonitus
uagus abiit Ablwardtus sonitus abiit celer *Lachmannus, reuocato uocabulo*
a fine u. 14 sonitus celer abiit *Heysius* sonus editus *Froeblichius Rossba-*
chius Schwab. sonitus citus *Bentleius* (cuius haec uerba sunt 'lege Roseis
 'ut hic labellis sonitus citus adiit ut supra u. 42 Ibi somnus e. A. fugiens
 'citus abiit. Citus absorptus est a praecedente sonitus, et u. 30 Viridem
 'citus adit.') *Spengelius* Ida sonus abiit olim conieceram.

75. Gemitus *Gul. Wagner coni. Mus. Rben. 1866, p. 483* adauris *O*
 ad aures deorum *D* matris Deorum *Ablwardtus* Geminas matris ad
 auris *Lachmannus ad Lucret. I. 824* eorum ad auris *Scaliger uersu 76*
ante 75 posito. Eundem ordinem malebat Gualterus Landor, mauult Robertus
Browning poeta illustrissimus. Reliquum uersum sic scripsit Scaliger noua
nunciat ferens. Idem ad Culicem p. 279 malebat Geminasque uox deae
aures noua nuncia referit. Versum ut spurium debebat Muretus nun-
 cia *O*.

76. ibi *aP marg. d Palladius* *ubi cett.* iuncta *GHLa²Ob abc*
 iuncta *ABCDLa¹* resolues *D* cybelle *Aa* cibelle *O* cibele
GHVb.

77. Lenumque *O* pecoris *c* peccoris *a* *pectoris cett.* pec-
 tori *Bebrensius* simulans *V*.

78. Age dum inquit *O* *i addidit Scaliger* *fac ut hunc furor*
 (furoribus *Pca*) *codd.* fac om. *BV* face ut *Palladius Lachm.* hinc
 furoribus *Scaliger* hunc furor agitet editor *Cantabrigiensis a. 1702*
Lachmannus fac ut icat hunc furor *Poblius, icat iam antea Froeblichius.*
Fortasse animet, cf. Claud. de laudibus Herculis 91. Habet enim editio
Parisiensis saec. XV. quam uere principem fuisse crediderim, nunc face furor
 animum.

79. *Fac* *codd. et sic scribendum esse docet L. Muellerus de Re Metrica p. 343*
 Face *Ric. 2242 Al. Guarinus* *ut codices sinceri* ut hunc *acP* uti
Lachmannus ut hic *Ric. 2242 Bapt. Guarinus Bentleius* ut hinc *Scaliger*
 Face tu *Heysius* fororis *La¹ Phillippensis* ictu *Ba* ictum *L*
ictum ACDGHLA¹La²OV Phillippensis.

80. Me *H* libera *Cuiacianus et P.*

81. *al. age cede*
a cede *G* terga *Obb* tergora *a* *tergo cett.* tua uerum
 uera (ueta *ac*) *patere codd.* pater *D* tua uerbera patere
Calp. 1481.

Face cuncta mugienti fremitu loca retonent,
Rutilam ferox torosa ceruice quate iubam.'

Ait haec minax Cybelle religatque iuga manu.

Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animo, 85

Vadit, fremit, refringit uirgulta pede uago.

At ubi humida albicantis loca litoris adiit,

Tenerumque uidit Attin prope marmora pelagei,

Facit impetum: ille demens fugit in nemora fera:

Ibi semper omne uitae spatium famula fuit. 90

Dea, magna dea, Cybelle, dea, domina Dindimei,

Procul a mea tuos sit furor omnis, era, domo:

Alios age incitatos, alios age rabidos.

82. Fac ut cuncta *aP Ric. 2242* **Fac cuncta** (cōcta *B*) *cett.*
fremitum *D* mugent *V* resonent *Ha.*

83. que te *V* iam ante quate *P.*

84. At *P* cybele *ACDLb* cibeles *GVB* cibelle *O* cybelle *a*
cybebe *Santenius Sill. Lachm. Haupt. Rosseb. Heys. Schwab. L. Mueller.*
regligatque *O* que om. *V.*

85. adhorta lis *G* adortalis *O* **adorta lis** *CLLa¹La²OVb* adort'a
lis *B* adoram talis *D* adorata lis *H* adhora (adora *P*) talis *aP*
adhortans *Ric. 2242 Ald. a. 1515.*

86. abit infremit *Scaliger in notis ad Culicem* restringit *P* cum
ante pede *P.*

87. bumida *O* litioris *O* littorus *B.*

88. Teneramque *Lachmannus* attin *CGO* actin *B* actim *La¹*
athim *LVb* athin *ADLa²* atim *H* actum *a* **marmorea pelago**
ABCDHLLa¹OV marnorea pelago *G* marmorea pelaga *a* mar-
mora pelago *b ed. 1475* marmora pelagi *P Calp. 1481. Fortasse mur-*
mura pelagi pelagei *Behrensus.*

89. Ficit *O* Ferit *H* **Fecit** *cett.* Facit *Calp. 1481* illa
Lachmannus fugit om. *HP.*

90. esse pro omne *O* spacium *O.*

91. cybelle *Ba* cibelle *La¹O* cybele *ACDL* cibeles *GVHb*
cybebe *Santenius Sill. Lachm. Rosseb. Heys. Schwab. L. Mueller.* din
ei
(m *H*)dimei *BCHLa¹La²Oab* dindimi *V* dindymeis *AL* dindimpe
D dindimenei *G* Didymi dea domina *Scaliger* dea Dindyma
domina *Alwardtus.*

92. amea *O* **tuo** *BCDGLa¹OVb* tuus *ALabc* tuos ipse *Schwa-*
bis Vsenerus in Fleckeiseni Ann. 1865, p. 226 pro se quisque scripsimus
era *O* heri *H* hora *c* hera *cett.*

93. rabidos *P Phillippensis² et Ric. 2242* **rapidos** *cett.*

LXIV.

PELIACO quondam prognatae uertice pinus
 Dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
 Phasidos ad fluctus et fines Aeetaeos,
 Cum lecti iuuenes, Argiuae robora pubis,
 Auratam optantes Colchis auertere pellem
 Ausi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
 Caerula uerrentes abiegnis aequora palmis.
 Diua quibus retinens in summis urbibus arces
 Ipsa leui fecit uolitantem flamine currum,

5

LXIV. 1. Marius Victorinus 2581 P. 182 G. Interponimus dactylum quo pes septimus anapaestus efficiatur ueluti 'Peliaco—pinus.'

LXIV.

Argonautia ABGHL^aLa¹ Ven Argonautika corr. D Argonautica
 exametrum a Argonautica Thesei et Adrianæ b. In OV relictum est
 spatium unius uersus. Sed O ascriptum habet in margine narrat hic ystoriam
 aurei uelleris. Huius carminis duo exemplaria extant in codice Riccardiana
 2242, quorum ex priore nonnulla sed parcius excerpti.

1. Peliaco La¹c Marius Victorinus 2581 P. Heliaco d **Pelliaco**
 .i. nate

ACDGLLa²Oab Elliato H condam La² prognate O.
 2. neptūni G neptunni D neptum La¹ neptunum H.
 3. Phasydos V Fasidos D Phasidicos ACHabP Fasidicos O
 al. Phasidos
Fascidicos BGLa² oeteos DcdP **oeticos** ACGHLV Ven. b ceticos
 La¹La²O qui in marg. habet al. tetidicos oeticos an ceticos B uix dignos-
 citur ericteos a aeetheios Parthenii ed. 1486 addito 'ad fines regni
 'Aetae. Aetae colchorum regis' aeetaeos Ald. I. aeeteos Haup-
 tius.

4. leti BLa¹Va leti b iuuenes O et in marg. a. Iuuenes hercules
 Iason et Teseus argone a puppis ABDGHLLa¹La²VbP **pupis** CO
 pubis ad ed. Pr.

5. Auratum Phlippensis cholchis Da cholchis superscripto
 insula est O auertice marg. auertere P.

6. uada salsa O falsa a decurere OH pupi Oa pulsi
 puppi H.

7. uerentes G **uerentes** BCLa¹Oa Ric. 2242 uertententes V
 uertentes (is H) HbP ed. Pr. .n. ligni abiegnis O abigenis AL m. pr.
 remis
 palmis O remis ac.

8. Diua O Diue V .i. in celo arces O.

9. facie H uolūtātē O.

Pinea coniungens inflexae texta carinae.

10

Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten.

Quae simul ac rostro uentosum proscidit aequor,

Tortaque remigio spumis incanduit unda,

Emergere feri candenti e gurgite uultus

Aequoreae monstrum Nereides admirantes.

15

Illa, atque *haud* alia, uiderunt luce marinas

Mortales oculi nudato corpore Nymphas

Nutricum tenus extantes e gurgite cano.

10. Pinee D Pine a inflexa La¹ inflexit AHCL m. pr.
textu HObPc testa cett.

11. leuē Can. 33 prima DabP primam ABCGHLLa¹La²V
pēa * marg. proram O primam frustra tuetur Spengeliu in Seeb. Nou.
Chron. Paed. 1828, F. IV. p. 104 rudi primam Statius rudiit D Ric.
606 amphitritem BCGHca marg. L amphitricem La¹ amphitritonem
ACLLa² aphitrite O, unde olim conieceram quod post me Behrensius coniecit
et in textum recepit Illa rudem cursu proram imbuit Amphitrite, cf. Prop.
III. 22. 13, 14 'Qua rudis Argoa natat inter saxa columba In faciem prorae
'pinus adacta nouae.'

12. ac O rostro om. a procidit O prosidit Va.
13. Totaque codd. Tortaque ed. Trinc. Auancii unde fluxit in Muretinam
Motaque Behrensius, refragante ut mihi quidem uidetur, loco quem ipse attulit
Sil. Ital. VII. 412. incanduit O incanuit Itali, fortasse recte.

14. freti Schraderus e om. H egurgite O.

15. Equore mōstrum marg. al'. mōstrorum O nereydes Ga ne-
redjs P (sic) neriides D nereidis H āmirantes O amirantes D
admirantem H.

16. Illa atque alia ABCDGHLLa¹La²VbPd Illa alia O Illas
atque alia Dresdensis ac Illaque atque alia Ric. 2242, corr. D, b Muretus
Scaliger Illa atque haud alia Bergkii, cf. Apol. Rhod. I. 547 πάντες δ'
οὐρανόθεν λεῦσσον θεοὶ ἡματι κείνῳ Nηa Illaque haud alia Auancius Bern.
Pisanus in marg. ed. Vic. 1481 Illaque haudque alia Ant. Sabellicus,
Passerat. Voss. Mitscherlich. Doer. Sill. Orelli Illac atque alia Statius
Illac hautque alia Schwabius Illa si qua alia Lachmannus Atque illic
alma L. Muellerus Atque illa uidere beata Behrensius uidere
ABCGHLLa¹La²O uiderunt Dabcd uice a.

17. oculis ACDGHLLa¹OVabPd Rosbachius Schwab. Behr. oculis B
oculi b uulgo et Lachm. Cf. Pedonis uerba apud Sen. Suas. I. 15. uu. 20, 21
Di reuocant rerumque uetant cognoscere finem Mortales oculos, et Lucr.
I. 66 mutato b nymphas La¹VO.

18. Humblicum a Iam crurum P et Cuiacianus e om. BHC
egurgite O cauo Ba.

* Scriba quid hic uoluerit, haereo. Behrensius praeram intellegit ex proram corruptum, et sane idem compendium legitur in 145 p'gestit et 153 p'ea, ubi plerique codices praegestit praeda exhibent. Sed in ceteris locis ubi scriba codicis O eodem compendio usus est p' pro post posuit. Ne illud quidem certum est littera quae inter p' et a legitur r an e fuerit. Mihi iterum iterumque perpendenti rem e potius uisa est: eamque opinionem confirmat H. O. Coxius qui uocabulum sic legit posteam.

Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
 Tum Thetis humanos non despexit hymenaeos, 20
 Tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.

O nimis optato saeculorum tempore nati
 Heroes, saluete, deum genus! o bona mater!
 Vos ego saepe meo uos carmine conpellabo.
 Teque adeo eximie tædis felicibus aucte 25
 Thessaliae columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
 Ipse suos diuum genitor concessit amores.
 Tene Thetis tenuit pulcerrima Neptunine?

23. Schol. Veronens. ad Verg. Aen. V. 80 (p. 94. 11 ed. Keil). Salue sancte parens. Catullus 'Saluete deum gens, o bona matrum Progenies' 'saluete iter— | (*spatium quinquaginta fere literarum*) Sancte parens iterum' 'quia— | salutauerat qum ad sepulturam mitteret.' *Hinc Coningto opinatus est uerba saluete iter— | non ad Catullum pertinere, sed partem esse explicationis qua interpres Veronensis ad Vergili uerba iterum saluete spectarit.*

19. Cum *OV* tethidis *La*¹ thethidis *VO*.
 20. **Cum** *ABCGHLLa*¹*La*²*OVad* Qum *b* Tum *D* tethis *V*.
 21. **Cum** *ABCDGHLLa*¹*La*²*OVad* Qum *b* tethidi *V* pellea
aAP sensit *codd.* sanxit *Itali*; *receperunt Muret. Voss. Heins. Rossb.*
cessit Bebreusius.
 22. Omnis *Hb* Omnis *P* optati *V* Ominis *Phillippensis* se-
culorum DGHO Phillippensis saedorum *B*.
 23. Hereos *Phillippensis B* Nec eos *Can. 33* Eroes *D m. pr.*
saluere Phillippensis Can. 33 dum *D Ric. 606* ^{mater} **matre** *G* matre
*La*²*ac* mater *cett.* saluete deum gens, o bona matrum Progenies
saluete iterum, Interpres Veronensis ad Vergil. Aen. V. 80, ab Orellio in
Eclogis (1822) mox et Silligio, deinde Hauptio laudatus (Quaest. Catull. pp.
44, 45). Receperunt, sed gens in genus mutato, Froehl. Heys. Leutsch. Froebner.
Rossb. Boehm. (Quaest. Catull. p. 10), Fritz. Schwab. L. Mueller. Bebr.
Vide Fragm. XIII. tuum genus, o bona mater G. Badham, in translatione
Anglica Theodori Martin, matrem dici terram ratus. Ipse cum Lachmanno
qui in ed. 1. uersum ad fragmenta rettulit codicum lectionem retinui, matrem
enim Argo dici confirmat Apoll. Rhod. IV. 1370-1375 Μητέρα δ' οὐκ ἄλλην
προτιόσσομαι ἢ πέρ αὐτήν Νῆα πέλειν· ἥ γὰρ κατὰ νηδύος ἄμμε φέρουσα
'Ηνεκὲς ἀργαλέοισιν οἰζύει καμάτοισιν. ib. 1387 Ἐμπεδον ἀθανάτων ἔσαν αἵμα-
τος, οἶον ὑπέσταν' Ἔργον.
 24. post carmine *Bergk* conpellabo *DOa* cōpellabo *P*.
 25. **thetis** *BCDGHLLa*¹*La*²*b* tethis *AV* tethys *L* thetidis *ach*
thedis d m. pr. cui superscriptum est postea ti tedis *O*
 26. Thesalie *COLa*¹*V* pelleu *G* cum *D* iupiter *COab*.
 27. contempsit *b*.
 28. pulcerima *O* neptunine *c* neptunnine *corr. D Ric. 2242*
Pontanus in Pompis II. 21, ed. Pr. neptunne *D m. pr.* neptumne *a*
neptune Hb neptine *BLa*¹*La*²*V* **nectine al. neptine** *G* nectine

Tene suam Tethys concessit ducere neptem,
Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem? 30

Quae simul optato finitae tempore luces
Aduenere, domum conuentu tota frequentat
Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
Dona ferunt prae se, declarant gaudia uultu.
Deseritur Scyros, linquunt Phthiotica Tempe, 35
Crannonisque domos ac moenia Larisaea,
Pharsaliam coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
Rura colit nemo, mollescunt colla iuuenis,

ACLO nectumine *Dresdensis* neptumie *d* nereine *Hauptius*
(*Quaest. Catull. p. 71*) quod receperunt plerique. Sed cf. *Εὐηνίην* ab *Εὐηνος*
(*Il. IX. 553*), *Εὐκολίην* ab *Εὐκολος* (*Callim. fr. 62*), *᾽Ωκεανίην* ab *᾽Ωκεανός*
(*Callim. H. ad Dianam 13, 62*), *Ἥφαιστίνην* ab *Ἥφαιστος* (*Apollod. II. 1. 5*)
et sic *Glossaria Oceanine Oceani filia.*

29. tethis *V* tetis *D* **thetis** *ABCGHL¹La²OdP* thetim *a*
neptis *b* pro tethys concepsit *D.*

30. Oceanusque *ABGL¹La²Oa.*

31. Que *O* **optato** *ABCDGHL¹La²OVb* optatae *abcdP* optata
D m. pr. si fides Schwabio finite *O* finito *cett.* optatae finito
edd.

32. Aduenere *abcdP ed. Pr.* **Ad lenire** *DGL¹La²OVb* At lenire
B Allenire *ACL* Alenire *H* frequentant *L* frequentant *P.*

33. Thesalia *BCL¹OVa* opletur *BL¹V* impletur *a* cetu
GL¹La²O.

34. pse *O* uictu *ACL.*

35. **syros** *D m. pr. GL¹La²Ven.* siros *O* schyros *BbdP* quod idem
uocabulum repetitum legitur in marg. *B* sciros *ACL* schirios *H*
schiros *a* thiros *V* tyros *b* scyros *corr. D ed. Pr. uulgo et Lachm. I.*
Cieros Meinekius Vindic. Strabon. p. 151 pthyotica *G* pthiotica *B*
pithiocica *H* phyotica *La¹* ptiotica *O* phioticha *C* phiotica *AV*
pthiotica *bd* phithiotica *a* Phthiotida *coni. Lachmannus* tempe
pro Tempe *Meinekius, sed Catullus Callimachum sequitur H. ad Delum 112*
Πηνείε Φθιώτα, cf. ib. 105.

36. **Grauinonisque** *ACDLL²OV* Grauinonasque *B* Graiuono-
nisque *G* Graninonisque *Vic. b* Graiugenasque *ab* Crannonisque
P. Victorius XX. 24, cf. Callim. H. ad Cereris Calathum 76 moenia
Larissea P Calpurn. ed. 1481 larisea *a* **nicenis** (*micenis D nitenis*
BL¹ nitens V moenis H) **alacrisea** (*alacrissea O alacrista V*) *codices.*

37. Pharsaliam *ACLbacP* Farsaliam *BDL¹La²OV* Pharsalon
Scaliger Pharsalum *Lachmannus* Pharsaliam *tuetur Vossius ex*
Calpurnii Ecl. IV. 101; idque retinui, siue per synizesin ultimas syllabas
coniunxit Catullus, siue Pharsāliam corripuit, Pharsālia produxit eodem modo
quo Callimachus scripsit Καλὰ μὲν ἠέξευ, καλὰ δ' ἔτραφες, οὐράνιε Ζεῦ, H. ad
Iouem u. 55. Sed uide Haupt. Obseru. Crit. p. 67, Lachm. Lucret. p. 193, L.
Muellerum de Re Metrica p. 261 coheunt *BL¹a* farsalia *BDL¹La²OV*
Pharsalica uel Pharsali *Scaliger.*

38-42 ita transposuerunt *Ramiresius de Prato (Hypomnem. in Martialem*

Non humilis curuis purgatur uinea rastris,
 Non glebam prono conuellit uomere taurus, 40
 Non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
 Squalida desertis rubigo infertur aratris.

Ipsius at sedes, quacunque opulenta recessit
 Regia, fulgenti splendent auro atque argento.
 Candet ebur soliis, collucent pocula mensae, 45
 Tota domus gaudet regali splendida gaza.

Puluinar uero diuae geniale locatur
 Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
 Tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.

Haec uestis priscis hominum uariata figuris 50
 Heroum mira uirtutes indicat arte.
 Namque fluentisono prospectans litore Diae,

I. 44), et *Gualterus Landor in Cens. Trim. Libror. Extern. XXIX. p. 356*
 38, 40, 42, 39, 41 Rura colit—Non glebam—Squalida—Non humilis—Non
 falx; 39, 41, 38, 40, 42 Non humilis—Non falx—Rura colit—Non glebam
 —Squalida *Mitscherlichius*; 38, 39, 41, 40, 42 Rura colit—Non humilis—
 Non falx—Non glebam—Squalida *Ritschellius ind. lect. bib. 1859, pp. 8, 9*;
idem ordo ed. Ramlerianae 1793.

38. molescent *H* molestunt *La*¹.

40. uouere *a* robore *b*.

41. fallax *H* falax *P* An falcx? actenuat *P* fundatorum *H*
 frondatique *a*.

42. fertur *a*.

43. *ad* *ABDGLLa*¹*La*²*OVhabcdP* at *CH* quantumque *H* op-
 pulenta *O*

44. splendet *H* fulgent *V*.

45. Candent *C* epbur *D*.

46. gazza *B*.

47. Pluuinar *O* locantur *La*¹.

48. Aedibus *Alex. Guarinus* imediis. *O* quid *aP* que *Db*
 mente *A* polito *B m. pr. La*¹ *Phillippensis* politom *corr. B* polit-
 tum *A*.

49. Tinta *V* conchili *CGHLOVhabdP* chonchili *D m. pr.*
 foco *P* suco *H*.

51. Herom *B*.

52. Nanque *Abcd* fluenti sono *HO* fluentisone *C m. pr.* fluc-
 tisono *a* respectans *aH* littore *OP* littora *La*¹*H* littora
*BLa*²*Vabc* die *Ph ed. Parm. 1473* *dya* *BGV* dia *ACDHLLa*¹*La*²*Oc*
 diua *a*.

Thesea cedentem celeri cum classe tuetur
 Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
 Necdum etiam sese quae uisit uisere credit, 55
 Vt pote fallaci quae tum primum excita sompno
 Desertam in sola miseram se cernat harena.
 Inmemor at iuuenis fugiens pellit uada remis,
 Irrita uentosae linquens promissa procellae.

Quem procul ex alga maestis Minois ocellis, 60
 Saxea ut effigies bacchantis, prospicit, *eheu*,
 Prospicit et magnis curarum fluctuat undis,
 Non flauo retinens subtilem uertice mitram,
 Non contacta leui uelatum pectus amictu,
 Non tereti strophio lactentis uincta papillas, 65

65. Isidorus Origin. XIX. 33. Strophium est cingulum aureum cum gemmis de quo ait Cinna 'Strophio lactantes cincta papillas.'

-
53. Tesea *O* cedenti *A* clase *C*.
 54. Indomites *O* ariadna *Phillippensis P* **adriana** *BCDGHLa¹OVab*.
 55. *om. V* Ne dum *BLa¹Ld* **seseque sui tui se credit** *BDGLOLa¹d*
 seseque sui terni se credit *La²* seseque sui tui se credidit *AL* sese-
 que sui qui se credidit *C* sese sui se credit *Ha* seseque sui
 cui credet *P* et Cuiacianus teste Scaligero sese quae uisit uisere credit
Vossius cf. Lucret. IV. 466 'Pro uisis ut sint quae non sunt sensibu uisa.'
 56. puta *V* fallacique *O* tunc *Ob* sompno *BO*.
 57. in soño sola *V* insola *O* cernet *P* cernit *BLa¹Vabd Ric*.
 2242 **harena** *ABCHOVPd* herena *La¹*.
 58. et *A*.
 59. Irritosa *C*.
 60. exalga *O* ex alto *a* acta *Heinsius* mestis *BGO*.
 61. Sassea *D* Saxa *O* bachantis *GLa²OVad* bacharetis *B*
heue *BCGLLa¹OV* hene *HAd* heuhe *D pr. m.* heu he *b* heu
 heu *a* eue *P* euae *ed. Parm. 1473* euoe *Ald. I. uulgo* euhoe
Lachmannus *eheu Bergk*.
 62. Prospicit. *O* *Pro* et *O* habet compendium quo plerumque significatur
 con. flutuat *D*.
 63. crinem *marg.* mitram *b*.
 64. contenta *Phillippensis et O, B. Venator* contrata *H* nudatum
coni. Schwabius. Sed cf. u. 103 amittu *C*.
 65. thereti *C* theritis *H* strophio *BGLa¹V* straphyo *b*
 sephio *a* strophie *H* **lactentis** *codd.* lactantes *Isidorus Origin.*
XIX. 33, qui uersum ascribit Cinnae, Ald. Guar. Scal. Voss. Gloss. Balliol.
 Lactans est quae lac praebet: lactens cui praebetur luctantes *Muretus*
 lucentes *Statius* uincta *BCDGLOPh* iuncta *ALa¹La²* uicta *HV*
 uita *a* cincta *Isidorus*.

Omnia quae toto delapsa e corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant.

Sed neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus

Illa uicem curans toto ex te pectore, Theseu,
Toto animo, tota pendebat perdita mente.

70

A misera, assiduis quam luctibus externauit

Spinosas Erycina serens in pectore curas,

Illa tempestate, ferox quo ex tempore Theseus

Egressus curuis e litoribus Piraei

Attigit iniusti regis Cortinia tecta.

75

Nam perhibent olim crudeli peste coactam

Androgeoneae poenas exoluere caedis

71. Nonius p. 108. Externauit ut consternauit id est dementem fecit. Catulus 'amisera assiduis quam luctibus externauit Spinosas Ericina ferens 'in pectore curas' (in pectoras *cod. Harl. m. pr.*, super quod postea scriptum est cura. Videtur fuisse in pectora curas).

66. Omniaque *H* tota *D* *solus* (*Lachm.*) delapsa e *CaP* de-
lapse e *L* delapse *O* delapso e *ABd* delapso *DGLa¹La²*.

67. adludebant *O Ric. 2242* allidebant *corr. D ed. Parm. 1473*
Gualterus Landor. allidebat *P.*

68. Sed *acdP ed. Pr. uulgo* **Si** *ABCDGLLa¹La²OVb* Siueque *H*
Set Lachmannus Sic *Rosbachius* tamen—tamen *O* non tum flui-
tantis *Can. 33* fluitantis *B* fluctuantis *H.*

69. toto te et *d* ex *om. aP* te *om. Ob Ric. 2242* theu *A.*

70. perdebat *BGLa¹Vabcd* prodebat *HLa²P* perdicta *B*
uoce *abc.*

71. *A Can. 33 c et codices Nonii* Ah *G et plerique* Ha *O* miseram *adP*
miser *b* assidiue *A* assidine *pr. L* **externauit** *BDGLa¹La²OVbcdP*
Pbillippensis, Nonius p. 108 extenuauit *ACHLab.*

72. ericina *DGOPV* adriana *a* ferens *Habc Nonius* impectore *O.*

73. **feroxque et tempore** *ABCGLLa¹La²OPVbd* feroxque in tempore *D*
ferox et tempore *Ha ed. Pr.* ferox et pectore *b* ferox quo ex 'Italus
' in exemplari *Veneto ed. Aldinae 1502* (*Lachm.*) ferox quo tempore *corr.*
D ed. Parm. 1473 Orellius ferox qua robore *Froeblichius* ferox quom
robore *Ritscheliu ind. lectt. hibern. 1857, p. 6* ferox qua pectore *Peiperus*
teseus *V.*

74. pyrati *H.*

75. iniusti *B* inuisi *Heinsius et ante eum ed. Trinc. Auancii, nisi quod*
per errorem impressum est Inusi **cortinia** *codd.* Gortynia *Ald. I. uulgo*
et Lachm. **tempta** *BGHLa¹La²OVb* tenta *ADL* tempra *C*
templa *corr. D abcdP ed. Pr. Scaliger Voss.* tecta *Ric. 2242 Parthenii*
ed. 1486 uulgo, Lachmannus, Ritscheliu u. s. p. 8 cf. Verg. Aen. VI. 29
Fortasse septa.

76. peribent *A* perhybent *V* prohibent *DHLA²*.

77. **Cum** ante Androgeoneae habent *codd. et edd. ante Calpurn. quod pro*

Electos iuuenes simul et decus innuptarum
 Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
 Quis angusta malis cum *moenia* uexarentur, 80
 Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
 Proicere optauit potius quam talia Cretam
 Funera Cecropiae nec funera portarentur,
 Atque ita naue leui nitens ac lenibus auris
 Magnanimum ad Minoa uenit sedesque superbas. 85
 Hunc simul ac cupido conspexit lumine uirgo
 Regia, quam suauis expirans castus odores
 Lectulus in molli complexu matris alebat,
 Quales Eurotae progignunt flumina myrtus,
 Auraue distinctos educit uerna colores, 90
 Non prius ex illo flagrantia declinauit
 Lumina, quam cuncto concepit corpore flammam

fragmento uersus cuius caetera interciderint habet Rosbachius **Androgeanee**

ACDGLLa¹La²d Androgeane BHP Androgeane OVb Andro-
 gianeae a Androgeoneae ed. Parm. 1473 penas bis V et D m. pr.
 penas Oa exuulnere H exsoluere BO.

78. innuptiarum D m. pr. nuptiarum H.

79. minothauro O.

80. augusta H Ric. 2242 ed. Trinc. Auancii Scaliger incenia O Ric. 606

inoenia G ni fallor incena D uersarentur La¹bP uersaren-
 tur B.

81. atthenis V.

82. Prohicere BLa¹O Prohycere V Prolicere AGLad Pro-
 icere cett. Lachm. pocius La¹O certen P An Creten?

83. cecropye V **nec funera** codd. et edd. post Lachmannum ne
 funera Scaliger uulgo nec funere Statius.

84. leni Dc ac om. B atque D et P leuibis ADb Santenius ad
 Terent. Maur. p. 247.

85. adminoa O.

86. simulhac D simulac O conpexit O.

88. complexu G et plerique allebat OB, hic quidem priore l puncto notata.

89. Qualis b **europae**(e) codd. eurotae ed. Pr. b **pergignunt**
 ABCDGLLa²Oa pergingnunt La¹ progignunt VbP ed. Reg. 1481

uulgo percingunt b praecingunt Bebrensus flamina b myrtus
 P Bentleius ad Hor. C. II. 15. 5 mirtus CD m. pr. Ga mirtos BLa²OV
 myrtos b.

90. Aura ne Ab ^{ed} producit b uena P.

91. exillo O flagrantia OLa¹ fragrantia A flaglantia Ric.

2242.

92. toto a pectore habc flamam CLa¹ G m. pr. ut Bonneto uisum
 est.

Funditus atque imis exarsit tota medullis.

Heu misere exagitans inmiti corde furores

Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces, 95

Quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,

Qualibus incensam iactastis mente puellam

Fluctibus, in flauo saepe hospite suspirantem!

Quantos illa tulit languenti corde timores!

Quanto saepe magis fulgore expalluit auri! 100

Cum saeuum cupiens contra contendere monstrum

Aut mortem oppeteret Theseus aut praemia laudis,

Non ingrata tamen frustra munuscula diuis

Promittens tacito succendit uota labello.

Nam uelut in summo quatientem brachia Tauro 105

Quercum, aut conigeram sudanti cortice pinum,

93. ymo *V* imis *a*.
 94. Eu *B* *Phillippensis* Hei *P* miser *a* miserae *Phillippensis* *P*
 in miti *BGP marg. d ed. Trinc. Auancii* furores *in Phillippensis*.
 96. Queque *bP Palladius* Quidque *H* Quod neque *O* **Quique**
cett. cholcos *O* **colchos** *ABCDGHLLa¹Vbac* colchoos *P*
 colcos *La²* golgos *Hermolaus Barbarus, teste Mureto; Bembo Statius,*
Auancio Lachmannus ascribit quique *Dab* q̄ id alium *O* ydalium
La¹La²Va.
 97. Qualibet *ALHdb Phillippensis* iactasti *ed. Pr.*
 98. suspirante *La¹*.
 99. Quanto *H* tullit *G*.
 100. **Quanto** *codd. Lachmannus* Quantum *ed. Parm. 1473 uulgo*
O quam Bochartus Hierozoic. II. 1. p. 10, Salmasius ad Solin. p. 1163, sed
fortasse memoria lapsi Quam tum *Faernus, Ritschellius ind. lect. bib. 1857*
pp. 4, 5 fulgere *La²* fulgure *pr. D* fuluore *Ritschellius* lurore
Bochartus et Salmasius expalluit *Aab*.
 101. monstrum *C* esse *pro contra b* tendere *d*.
 102. morte *a* oppeteret *ABCGHLLa¹La²Vbad* appeteret *O quod*
melius uisum est Marcilio opetere *D Ric. 606* opperet *L* expeteret
marg. op P expeteret *ed. Pr.*
 103. om. *H*.
 104. **succendit** *ABCDGHLLa¹La²ObabcP Lachm.* subcendit *V*
 succedit *d Phillippensis* suspendit *Ric. 2242 corr. D ed. Pr.* succidit
Balthazar Venator et Marcilius pro se quisque suscepit *Statius* suscepit
Vossius ueta *D*.
 105. uelut om. *H* uult *O* ueluti *D* brachia *V* thauro
BLa¹V.
 106. conigeram *cP Sabellicus* **cornigeram** *ABCDGHLLa¹La²Ob*
 conigeram *V* congestam *a* sudante *La¹* frondente *Dresdensis*
fundanti ObG m. pr. teste Bonneto corpore *BDdLa¹V* nutanti uertice
ed. Trinc. Auancii Heinsius Mitscherlichius pinnum *La¹*.

Indomitus turbo contorquens flamine robur,
 Eruit (illa procul radicitus exturbata
 Prona cadit, lateque *et cominus* obuia frangens),
 Sic domito saeuum prostrauit corpore Theseus 110
 Nequicquam uanis iactantem cornua uentis.
 Inde pedem sospes multa cum laude reflexit
 Errabunda regens tenui uestigia filo,
 Ne labyrintheis e flexibus egredientem
 Tecti frustraretur inobseruabilis error. 115

Sed quid ego *a* primo digressus carmine plura
 Commemorem, ut linquens genitoris filia uultum,
 Vt consanguineae complexum, ut denique matris,
 Quae misera in gnata deperdita lamentata est,

107. Indomitum *D Ric.* 606 unde *Spengelius Froehl. Haupt. Rossb. Pleitn. Pobl. Schwab. L. Muellerus* turben scripserunt. Cf. *Seru. ad Aen. VII.* 378 'Catullus hoc turben dicit ut hoc carmen.'

108. Exuit *HL* Erruit *ab* Emit *O* radicitus *ACDGHLLa²O*
 radicibus *BLa¹ Ric.* 2242 *habcdP* exstirpata *marg. d Ric.* 2242.

109. cadit. *O* lateque tum eius *G Ricc.* 606 lateque tumieius *D*
lateque cum eius ACLLa¹La²OV (? eius) *Vic.* lateque eum eius *BH*
Phillippensis late qum eius *b* lateque (quae *d iam a*) cominus *acd*
 lateque et cominus *P et Cuiacianus, uulgo* late qua est impetus *Lachmannus*
Vahlenus Coni. in Varr. p. 92 lateque et funditus *Schwabius* obuia

B marg. LLa¹La²OVbd ^{obula} *omnia G* omnia *ACDLabc* fragnens *V.*

110. Post hunc u. lacunam indicauit *Roszbachius* taurum *pro* Theseus
ed. Lips. 1493 teste *Schwabio, ed. Trinc. Auancii* prosternit *Cuiacianus*
 et *P.*

111. Nequitquam *La¹* nauis *O.*

112. Vnde *H* pedes *Phillippensis* sospes *om. ac* multa uictor
 cum *a.*

113. Ereabunda *O* tenens *AL m. pr.*

114. Nec *H* laberintheis *CDGLLa²PV* laberinthis *O* labe
 rinthis *H, e recentius addita* laberinteis *A* lamberintheis *La¹d et B,*
sed hic m punctis notata labarinteis *a* labyrintheis *c ed. Pr.* eflexi-
 bus *O.*

115. Cf. *Seruium ad Verg. Aen. V.* 591 (*Fr. VI*) frustrarentur *L*
 frustaretur *Ric.* 2242 et *G m. pr.*

116. ego *om. c* est pro ego *H* *cum* (eum *Phillippensis*) *primo*
ABCDGHLLa¹La²OV in primo *b* a primo *abc ed. Pr. uulgo et Lachm.*
 primo *Pd* degressus *Bebrensius.*

117. Comemorem *V.*

118. complexum *G et plerique* complexu *a.*

119. *ingnata* *GO* in grata *P* ignata *ABCDLLa¹La²Vd* ignara
Ha gnata *b* Vocabulum cum sequente parte uersus *om. c et a (m. pr.)*

Omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem, 120
 Aut ut uecta ratis spumosa ad litora Diae,
 Aut ut eam deuinctam lumina somno
 Liquerit inmemori discedens pectore coniunx?

Saepe illam perhibent ardenti corde furentem
 Clarisonas imo fudisse e pectore uoces, 125
 Ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
 Vnde aciem in pelagi uastos protenderet aestus,
 Tum tremuli salis aduersas procurrere in undas
 Molliā nudatae tollentem tegmina surae,

leta uel laeta codd. laetabatur Lachmannus luctabatur Rossbachius
 lamentata est Conington anno 1861 lamentatur Buechelerus in *Fleckeiseni*
Annal. 1866 p. 610, allato uersu Varronis (Atacini) ap. Sergium, *Explanat.*
in Donatum p. 564 K. Huic similis curis expedit alamentatur, hoc est
 expedita uel expergita lamentatur. Ipse conieci lentabatur hoc est mora-
 batur. In P ed. Pr. et Parm. 1473 spatium relictum est inter gnata et
 deperdita, unde ortae uidentur emendationes Calpurnii, Quae misero gnatae
 fleret deperdita leto, Parthenii luctu.

120. hiis O theseus a praeoptaret marg. L, bc Guarinus **por-**
taret ABCDLLa¹OVbLa² pōtaret G porāret H portauit d
 poptauit P praeferret a marg. d Calpurn. 1481 Mur. Scal. praeoptarit
 Statius. Error ex confusis pōptarit portaret ortus uidetur Schwabio.

121. ut om. ObP necta O rati Passeratius et Lachmannus coniece-
 runt spomosa A spinosa Phillippensis dia A chii a ad-
 littora O.

122. Ante deuinctam spatium habet c deuinctam B ni fallor cdP
deuineta ACDGHLa¹La²OV deuicta L Ric. 2242 deuictam ab ed. Pr.
 Aut cum deuicta a, sed suppletis in spatio litteris eam Addit placito
 b, tristi dP Scaliger, molli Behrensius, dulci ed. Pr. Guar. Boehm. Fritz. cf.
 Ciris 206 Lucret. IV. 455 Venerit aut Lachmannus. Fugerit aut
 Froeblichius An deuincta tenentem? Cum enim tenentem in textu omissum,
 margini adscriptum fuisset, mox per errorem hinc ad u. 344, sed erasis tribus
 ultimis literis, translatus est.

al. nemori
 123. inmemori G descendens D coniux C.

124. perhybent V.

125. Clarissimas D Clarificans P Clarissonas b uno BLa¹
 La²O ymo V expectore O Behrensius conijunx uoces b.

126. At HL pr. G Aut P pruruptes O **tristes** CDGHOb
 tristis ALVb tristem adP ostendere D consendere O.

127. acie b atie ed. Pr. **in om.** ABCDGHLLa¹La²OVbb ed. Pr.
 add. acd Calp. ed. 1481 pretenderet DG protendeñt H Fortasse
 acie pelagi uastos protenderet aestus.

128. salus O aduersa A pr. L Fortasse aduersam.

129. surre Ha furre P fure d.

Atque haec extremis maestam dixisse querellis, 130
Frigidulos udo singultus ore cientem.

a 'Siccine me patriis auectam, perfide, ab aris,
Perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?
Siccine discedens neglecto numine diuum,
Inmemor ah deuota domum periuria portas? 135

β Nullane res potuit crudelis flectere mentis
Consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,
Inmite ut nostri uellet miserescere pectus?

γ At non haec quondam nobis promissa dedisti
Voce: mihi non haec miserae sperare iubebas, 140
Sed conubia laeta, sed optatos hymenaeos,
Quae cuncta aerei discerpunt irrita uenti.

130. haec *Ohabcd* has *H* hoc *ABC pr. GLLa¹La²V* om. *D*
m. pr. et P estremis *O* dixisse mestam *G* dixisse mesta *D*
querellis *a* querelas *H* querelis *GO et plerique.*

131. uolo *P* uelo *a* ora *a* tientem *O.*

132. patris *D* aduectam *D* auertam *OLa²* *aris ABCDGLLa¹*
La²OVa Vossius horis *H* oris *Ric. 2242 P bbd uulgo et Lachmannus*
aris cum Vossio retinui, cf. Apol. Rhod. III. 1115 αἴθε γὰρ εἶην Ἀπροφάτως
τότε σοῖσιν ἐφέστιος ἐν μεγάροισιν. IV. 361 Πάτρην τε κλέα τε μεγάρων αὐτοῦς
τε τοκῆας Νοσφισάμην Aesch. Agam. 1277.

133. in om. *O* littore *OabP.*

134. discendens *G* neglecto *O.*

135. Imemor *B* Immemor *OH* ah *DGL* ha *O* ab *ABCH*
La¹La²VdP ad *bc* ac *b* ob *a.*

136. *Nullaue* *ABGLLa¹La²O* corrector *H* Nullane *DhabcdP Phillip-*
pensis Nulla ut *H m. pr.* *crudeles* *pr. G Ob* *mentes* *pr. G*
LLa²Ob.

137. clementia *GOLa¹* dementia *BbP* prisco *H* praedo *Ric.*
2242.

138. Immite *CVhabc* noster *H* miserescere *Ric. 2242 b Calp.*
1481 uulgo et Lachm. mirescere *O* mitescere *ADGHLLa²VbaP*
Hermannus mittescere *C Phillipensis* mitiscere *BLa¹d* Immite
ut mostri uelut mitescere pectus *Scaliger.*

139. Et *a* hoc *BLa¹* blanda pro nobis *O, Ric. 2242, marg.*
L, b et sic cum Guarino Ribbeckius praecepta *a.*

140. michi *G* non *Hbbc ed. Pr.* *nec* *cett.* haec *CDGOhabcd*
hoc *ABHLLa¹La²VP* miserae (-e) *BCDGHLLa²OV abcdP* miser *A*
miserere *La¹* miseram *Ric. 2242* non haec miserae *Vossius Lachm.*
non haec miseram *ed. Parm. 1473* non hoc miserae *Scaliger* non
hoc miseram *ed. Pr. Muret. Stat. Orell.* nec me hoc miseram uel non
haec miseram *Froeblichius, quod posterius probat Ribbeckius in Iabn. Ann.*
1862 T. I. p. 378 non haec misera *Bebrensus* spetare *D* iudebas
CH m. pr. uidebas *ALa¹b*

141. conubia *ABCHb* leta *O.*

142. concta *d* cōta *B* contra *La¹P* aerei *DHVab* discer-

B a Tum iam nulla uiro iuranti femina credat,
 Nulla uiri speret sermones esse fideles;
 Quis dum aliquid cupiens animus praegestit adipisci, 145
 Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
 Sed simul ac cupidae mentis satiata libido est,
 Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.

β Certe ego te in medio uersantem turbine leti
 Eripui, et potius germanum amittere creui, 150
 Quam tibi fallaci supremo in tempore deessem.

γ Pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
 Praeda, neque iniacta tumulabor mortua terra.

143. Ouidius Fast. III. 473-6 Dicebam, memini, periure et perfide Theseu. Ille abiit: eadem crimina Bacchus habet. Nunc quoque 'nulla uiro' clamabo 'femina credat.' Nomine mutato causa relata mea est.

punt Chbd ed. Pr. H ex rasura P diserpunt ALa **disserpunt** BDG
 La¹La²V desserpunt O uentis D.

143-148. Nulla uiro—curant extant in Compendio moralium notabilium Hieremiae Iudicis de Montagnone Part iiii, lib. V. Rubr. II. ed. Ven. 1505. Vide Prolegomena.

143. Nunc iam Baptista Guarinus, quem secuti sunt Muretus Statius Huscenius ad Tib. II. 3. 3 Orellius Schwabius Behrensianus Iam iam Parthenii ed. 1486, Bern. Pisanus in marg. ed. Vic. 1481, Voss. Doer. L. Mueller. Hinc iam Froeblichius. Sed Tum iam potuit Catullus sic scribere, ut scripsit Pomp. Mela III. 57 Per solstitium nullae (noctes) quod tum iam manifestior non fulgorem modo sed sui quoque partem maximam ostentat.

144. uiris Passeratius Bebr.

145. Qui P prae(e La¹)gescit ALa¹ p'gestit adipisci O pre-
 gestit adipisci G sed prius erasis litteris ubi nunc sunt re et ante adipisci, ut Duebneri iudicio fuerit prius pergestit adipisci. Etiam Veneta editio Hieremiae Iudicis habet adipisci, neque aliunde fluxit ipsi quod est in Nou. Coll. 100, et ipsi quod in Bodl. Misc. 186.

146. metunt B Nil pro nihil Hb.

147. simul hac D saciata BLA¹OP.

148. meminere Czalina apud L. Muellerrum nichil periuria O.

149. te ego b uexantem Ric. 2242 lecti O.

150. Erripui Bab potius GLA¹d amictere d.

151. suppremo ABCGOVbd dessem H m. pr. ^edassem P in-
 tempore O.

152. dilaceranda B.

153. P'ea O **in tacta** G intacta ABCDLLA¹La²OVbcd in
 tanta a intacta HP iniecta b Calp. 1481. cf. Ciris 441 Iniecta
 tellus tumulabit arena. iniecta ego et Schwabius in notis cumulabor
 D m. pr. timulabor d.

Γ α Quaenam te genuit sola sub rupe leaena,
 Quod mare conceptum spumantibus expuit undis, 155
 Quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae uasta Carybdis,
 Talia qui reddis pro dulci praemia uita?

β Si tibi non cordi fuerant conubia nostra,
 Saeua quod horrebas prisci praecepta parentis,
 At tamen in uestras potuisti ducere sedes, 160
 Quae tibi iocundo famularer serua labore,
 Candida permulcens liquidis uestigia lymphis,
 Purpureaue tuum consternens ueste cubile.

γ Sed quid ego ignaris nequicquam conquerar auris,
 Externata malo, quae nullis sensibus auctae 165
 Nec missas audire queunt nec reddere uoces?
 Ille autem prope iam mediis uersatur in undis,
 Nec quisquam apparet uacua mortalis in alga.
 Sic nimis insultans extremo tempore saeua
 Fors etiam nostris inuidit questibus auris. 170

154. subrupe leena O.
 155. conceptis *a* expumantibus *D*.
 156. sirtix *O* sirtis *CLa²V* silla *DGLa¹V* sylla *CLa²a*
 scilla *O* uorax *bc ed. Pr.* rapaxque *O* iusta *La²c* rapta *D*
 caribdis *BGLa¹La²OVacdP* carybdis *bb* charibdis *C*.
 157. Taliaque *O* redis *O pr. d* dulcia *Cc*.
 158. conubia *ABCHb* fuerint *HP*.
 159. Seua(sceua *H*)que *DHVb ed. Pr.* sceua *P* (scaeua) orrebas
D ad horrebas *b* abhorrebas *ed. Pr.* peremptis *O*.
 160. Ac *V* nostras *O* potuistis *D m. pr. L m. pr.*
 161. iocando famularet *a*.
 162. limphis *BCOVA*.
 163. post 160 ponit *O* Purpurea ne *A* Purpureaque *Db* Pur-
 purea uetitum *a* construens *A* consterens *d* conscendens *a*
 conscernens *La¹* prosternens *D* cubille *O*.
 164. Si *O* ignarus *pr. Ric. 2242* An ignareis? nec quicquam
BCO nequicquam *Ric. 2242* **conquerar** *ABCDGLLa¹La²OVhabd*
Rossb. conqueror *HPc Ric. 2242* uulgo et *Lachmannus* aures *O pr. G*
aureis Behrensiius fortasse recte.
 165. Externata *Ob ed. Parm. 1473* Extenuta *H* Exten^{ru}ata *D*
al. o
 Extenuata *cett.* maloque *O* mala *b* male *b* aucte *G, sed litteris*
suprascriptis recentius additis.
 167. iameomediis *P*.
 168. acta *Heinsius*.
 169. minus *H* in tempore *adc* sceua (e *P*) *Phillippensis P*
 seuo *C* seua *O*.
 170. Fers *O* et iam *ABCGLa¹b* auras *BP*.

Δ γ Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo
 Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,
 Indomito nec dira ferens stipendia tauro,
 Perfidus in Creta religasset nauita funem,
 Nec malus hic celans dulci crudelia forma 175
 Consilia, in nostris requiesset sedibus hospes!

β Nam quo me referam? quali spe perdita nitor?
 Idomeneosne petam montes? a gurgite lato
 Discernens ponti truculentum diuidit aequor.

171, 2. Macrobius Saturn. VI. 1. 42. Catullus 'Iupiter—puppēs.'

171. Iupiter CGOV utinam non Macrobius Sat. VI. 1. 42 utinam
 nec ed. Pr.

172. Cnosia unus codex Macrobi Gnoscia BLa¹ Gnossia d
 littora ALa¹Chad pupes CLa²O.

173. me BLa¹V ferens om. D thauro V.

174. in cretam ABGLLa¹PV incretam La²ab incertam C^{re}
 incertam Hb in creta DO Froehl. Rossb. cf. Apol. Rhod. II. 462 πείσματ'
 ἀνάψασθαι μυθήσατο Θυνίδι γαίῃ relegasset Dc.

175. h' O (haec) cellans BLa¹ duci D.

176. Consilia in nostris ed. Parm. 1473 Guarinus Consilium nostris
 codd. omnes nisi quod nostris om. O, nobis habet b requiesset ed. Parm.

1473 Guarinus et Scaliger requisisset G requisisset ABCDHLLa¹La²
 OVb reliquisset P quaesisset abcd haesisset Passeratius.

177. refferam O nitar Dresdensis Pabd uulgo Nunc pro nam
 Spengelius in Seebodii Chron. Paedagog. 1828, f. IV. p. 96, allato uersu Enni
 ap. Cic. de Orat. III. 58 Quo nunc me uertam, et Laberii Prolog. ap. Macrob.
 II. 7. 19 Nunc me quo deicis?

178. Idomeos ne A Idoneosne BDOLa¹ ^{al. Idmoneos} Ydoneosne G Idmo-
 neosne marg. BCLLa²Vbd Franciscus Buzacharinus municeps Palladii Is-
 chynoneas a Istmoneosne cP Idomeneos ne H Idomeneosne
 Conradinus de Allio Lachm. I. cf. L. Muellerum de Re Metrica p. 275 Ido-
 meneusne Lachmannus ad Lucret. p. 192 ex Hom. Il. N. 424, Ἰδομενεὺς δ' οὐ
 λῆγε μένος μέγα Idomeniosne Vossius Idomeneine F. Buechelerus Mus.
 Rhen. 1860 p. 437 Idaeosne Parthenius Isthmon eosne Scaliger
 Idam ideone petam? montes Gualterus Landor in Cens. Trimestr. Libror.
 Extern. 1843 p. 358 a ABCDGHLLa¹La²OVbbcdP ne a at Bern.
 Pisanus in marg. ed. Vic. 1481, Muretus Statius Doeringius Kraftius. cf. Lachm.
 Lucr. IV. 436 ah Guarin. Scal. Voss. Lachm. Fortasse an laeto Hc
 uasto marg. d Statius.

179. Discerens B Discedens Itali Hauptius ponti O Dresdensis
 pontum cett. Scaliger Lachm. edd. ante 1553 patriam ed. Trinc. Auancii
 portum Fritzius ubi diuidit codd. omnes ubi om. Bern. Pisanus,
 ed. Lipsiensis, Muret. Stat. Doer. 2, 3. Archetypus uidetur habuisse pontum
 truculentum diuidit aequor. ^{ut. i}

An patris auxilium sperem? quemne ipsa reliqui 180
 Respersum iuuenem fraterna caede secuta?
 Coniugis an fido consoler memet amore?
 Quine fugit lentos incuruans gurgite remos?

a Praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
 Nec patet egressus pelagi cingentibus undis: 185
 Nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,
 Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.

Ἐπωδός.

a Non tamen ante mihi languescent lumina morte,
 Nec prius a fesso secedent corpore sensus,
 Quam iustam a diuis exposcam prodita mulctam, 190
 Caelestumque fidem postrema comprec̄er hora.

β Quare facta uirum mulctantes uindice poena,
 Eumenides, quibus anguino redimita capillo
 Frons expirantis praeporat pectoris iras,

γ Huc huc aduentate, meas audite querellas, 195

180. Impatris O In patris G m. pr. ut Bonneto uisum est quemue
 ABCLLa¹La²Vbd quem ne GO quem H.
 182. consoles me manus O.
 183. Quine Ob Qui me Ab Qui ue BCDGHLLa¹La² fugis a
 lentos Ob marg. L ed. Parm. 1473 uentos ABCGHLLa¹La²Vad unc-
 tos D uetitos P uentoso Victorii schedae ineditae apud Spengelium,
 Statius.
 185. pater ABCHLa¹La²V.
 186. est spes Al. Guarinus.
 187. deserta. O ostendunt D.
 188. nihil pro mihi P languescunt Da mōte d.
 189. affesso O fexo d secedet c discedent a corpe O.
 190. Quod La² iuxtam BLa¹d iusta O adiuuis O expostam
 ALa¹ perdita ac mulctam ABCDGLhabP muletam O
 moletam d.
 191. Celestemque H celestiumque C sedem a comprec(t d)er
 Ric. 2242 Pabcd ed. 1473 comprecor cett.
 192. multantes BLa¹ multates d uīde b pena O.
 193. Eumenides. O anguineo Ric. 2242 habc agmine d anguino
 cett. Lachm.
 194. aspirantis C espirantis b p'portat O.
 195. aduentate. O aduentante dH sed hic n puncto notata querel-
 las ABOa.

Quas ego, uae miserae, extremis proferre medullis
Cogor inops, ardens, amenti caeca furore.

δ Quae quoniam uerae nascuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati nostrum uanescere luctum,
Sed quali solam Theseus me mente reliquit, 200
Tali mente, deae, funestet seque suosque.'

Has postquam maesto profudit pectore uoces,
Supplicium saevis exposcens anxia factis,
Annuit inuicto caelestum numine rector,
Quo motu tellus atque horrida contremuere 205
Aequora concussitque micantia sidera mundus.
Ipse autem caeca mentem caligine Theseus
Consitus oblito dimisit pectore cuncta,
Quae mandata prius constanti mente tenebat,

196. ne *a* nunc *b* *Vic. ed. Trinc. Auancii Spengelii in Seebodii Chron. Paed. 1828 p. 97* miserae *Dd* **misera** *cett. Bentleius ad Hor. S. I.*
2. 129 praeferre *D* perferre *d*
197. ament *V* ceca *O*.
198. uere *P* uere *O* uno *pro imo B.*
199. euanesce *Ric. 2242* languescere *P.*
200. quali solam *Ric. 2242 P abcd ed. 1473* **qualis sola** *cett.* qualis
solam *ed. Pr.* in *pro me d* reliquit *O*.
201. Talis *H* funeste(ae *H*) *DH* fimestet *G* funescet *V*
funescet *La¹ab* funestent *d*.
203. Supplicium *a* seuis *O* serus *a* ansia *DV* saucia *coni.*
Schwabius fatis *bc*.
204. inuicto *B Auancius Lachm.* inuito *ACGHLLa¹La⁰OVbbcdP*
Vossius Heinsius inuitum *a* in uoto *D Ric. 606 Simili modo inuictus*
inuitus *permutantur Ouid. Ib. 498* caelesti *a* munere *H.*
205. Quo *BDLa¹hdP* Quo *La²OV* Quo *G ut uisum est Claudio*
D. Cobham potius quam Quo Quomodo *ACHL* Quem *ab* tunc et
DP tunc *ABCGLa¹OVbd* nunc *HL* tam *a* Quo tunc et *ed.*
Parm. 1473 uulgo et Lachm. Quo motu *Heysius unde ortus uidetur error*
codicum Quo nutu et *Fea* Quo nutu *Schwabius H. A. Kochius*
atque etiam *a* contrumuere *D* contruenerunt *a* contremuerunt
cett. uulgo et Lachm. contremuere *Rosbachius.*
206. concessitque *La²* concussusque *Vossius Wakefieldus ad Lucret. I.*
788 concussique micantia sidera mundi *Pleitnerus.*
207. coecam *d* mentem *cd* mentē *B* **mente** *ACDGHLa¹La²*
Oha mentis *LVb.*
208. Conscitus *d* Conscitus *P ex correct.* Conscius *b* demisit
bb pectora *BLa¹d* cuncta *G* concta *BLa¹.*
209. Quare *H* primus *H* tenebant *La¹.*

Dulcia nec maesto sustollens signa parenti 210
 Sospitem Erechtheum se ostendit uisere portum.
 Namque ferunt olim, classi cum moenia diuae
 Linquentem gnatum uentis concrederet Aegeus,
 Talia complexum iuueni mandata dedisse.

A a ' Gnate mihi longa iocundior unice uita, 215
 Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
 Reddite in extrema nuper mihi fine senectae,
 β Quandoquidem fortuna mea ac tua feruida uirtus
 Eripit inuito mihi te, cui languida nondum
 Lumina sunt gnati cara saturata figura, 220
 γ Non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
 Nec te ferre sinam fortunae signa secundae,
 δ Sed primum multas expromam mente querellas,
 Canitiem terra atque infuso puluere foedans,

210. Lucida Wakefieldus ad Lucret. IV. 203 moestos H substol-
 lens DV sustollens BLa¹b.

211. Sospitem se H omisso se ante ostendit Erectheum Vossius, cf.
 Ciris 22 erectum La¹La²d errectum B m. pr. ereptum ACD

GHLOVba erectum^p A uiscere H uiscera a.

212. fuerunt H classem AL classi C castae Pontanus teste
 Statio, Bern. Pis. in marg. ed. Vic. 1481, Heinsius Schwabius L. Muellerus
 Bebreusius moenia HbbdP moenico ABCGLOLa² moe'nico La¹
 meonico D menico V moenia diue om. a m. pr. et c.

213. linquentum a concrederet Auantius cum (qum quom)
 crederet (caderet H) codd. omnes egens GO.

214. complexo ADL quod tuetur Rossbachius ex Nonio s. u. Conplectite.
 complexu d.

215. Gnati O longe Anglus in Diar. Class. X. 169 Froeblichius Hertz-
 bergius Schwabius Bebreusius iucundior dP.

216. ego om. V quem ego Ha indubius D endubios H.

217. extremo a extremae Auantius uulgo.

218. et a.

219. te om. bd al. cui quem G nihil pro mihi D nundum Ab
 non dñ d.

220. saturata cara B m. pr. satiata V saciata A sociata b ed. Pr.

221. lectanti O.

222. ferie d.

223. mutas Heinsius querellas BOa.

224. Caniciem GObad in fuso G infulso O infesto b pol-
 uere A corpore La¹.

Inde infecta uago suspendam linthea malo, 225
 Nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
 Carbasus obscurata dicet ferrugine Hibera.

B a Quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,
 Quae nostrum genus *ac* sedes defendere *Erechthi*
 Annuit, ut tauri respergas sanguine dextram, 230

γ Tum uero facito ut memori tibi condita corde
 Haec uigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas;

β Vt simul *ac* nostros inuisent lumina collis,
 Funestam antennae deponant undique uestem,

225. uado *a* linthea *ALa¹Va*.

226. et *a* menti *d*.

227. Carbasus *C* **obs**(os *c*) **curata** *DGLObc* obscura *ACHLa¹*
La²Pabd dicet *ABCGHLLa¹La²OVb abc* **diget** *Riccardianus* 606
 duget *D* dicat *dP* obscurata dicet *Vossius*, dicet *pro* indicet *positum*
ratus, cf. *Non.* 287, *Fest.* p. 75 ed. *Muell.* Carbasus quasi prodigium est uel
 signum fati obscurata decet *Lachmannus*, quod receperunt plerique obs-
 cura dicat *Ald.* uulgo obscura deceat uel doceat uel dictet *coni.* *Statius*
 obscura signet *Coningto.* Cf. *Cic. Aratea* 34 (268), ubi dignant signant in
 codicibus permutantur. Ipse olim conieceram piet, tralato luctu in carbasum
 quae quicquid discriminis instat quodammodo expiare credita sit, *Iuuen.* VI. 520.
 Nam ut furoris in ciues piaculum est furor in alienos, (*Tac. Ann.* I. 49)
 sic animi luctus luctu externo quodammodo expiatur ferugine *BHLa¹Vhad*
 hibem *a* hybra *La²*.

228. Itoni *Al. Guarinus Statius*, cf. *Callim.* Δημ. Καλ. 74, *Paul. Diacon.*
 p. 105 ed. *Muell.*, Itonida Minerua a loco sic appellata ithoni *d*
 icomi *P* troni *b* **ythomi** *BGLa¹La²Va* ithomi *ACLOH* tho-
 mi *D*.

229. genus *om.* in textu, habet in margine ab eadem manu *V* **has**
ABCDGHLLa¹La²OVbd *Statius* *ac* *Pabc* ed. *Pr.* uulgo et *Lachm.* *se-*
cles O *Erechthei Vossius* *Erechthi F. Buechelerus Mus. Rhen.* 1860
 p. 437 **freti** *ABCDGHLLa¹La²OVbdP* freta *ac* sueta ed. *Parm.*
 1473 *Ald. Guar. Mur. Stat.*

230. resperas *B*.

231. **Tu** *ABCDGHLLa¹La²V* *Ven. P* tum *Obabcd* ed. *Pr.* uulgo et
Lachm. ut *om.* *H*.

232. obliferet *G* oblitteret *BCLa²OPVb* obliceret *d* oblituret
a etas *O*.

233. *ac abcdP* ed. *Pr.* haec(**hec**) *cett. Silligius Bebr.* inuiscent *C*
 inuisant *dP* inuisit *H* numina *H*.

234. anthennae *a* anthenae *H* antēnene *ne O* quod idem uidetur
 fuisse in *G* quamquam hodie superest tantum antennae undique *om.* *BLa¹V*
 et hic quidem spatio relicto.

Candidaque intorti sustollant uela rudentes, 235

δ Quam primum cernens ut laeta gaudia mente
Agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.'

Haec mandata prius constanti mente tenentem
Thesea ceu pulsae uentorum flamine nubes,
Aereum niuei montis liquere cacumen. 240

At pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
Anxia in assiduos absumens lumina fletus,
Cum primum inflati conspexit linthea ueli,
Praecipitem sese scopulorum e uertice iecit,
Amissum credens immiti Thesea fato. 245

Sic funesta domus ingressus tecta paterna

235. substollant BGLa¹V sustolant O suspendant a uella
ABHLa¹Oa. Post hunc u. G. Faernus allato Nonio p. 546 s. u. Carchesia.
'Alias summa pars mali, id est foramina, quae summo mali funes recipiunt.
'Lucilius, Tertius hic mali superat carchesia summa. Catullus Veronensis,
'Lucida qua splendet carchesia mali,' inserendum esse docuit Lucida qua
splendent summi carchesia mali; idem fecit Muretus, secuntur Passeratius
Conr. de Allio Doeringius Orellius Heysius L. Muellerus. Sed hunc uersum
quamuis leuiter immutatum Isidorus Orig. XIX. 2 et Scholiastes Lucani V.
418 Cinnae attribuunt, nec tale quicquam huius loci sententia postulat. Vide
ad Fragm. V.

236, 7 inuerso ordine habet P.

236. Quod primum cernes B quam pro ut D mentem D.

237. Cognoscam V tu te d tum te P cumque H aera D
sors Ric. 2242 b Al. Guarinus fors ed. Trinc. Auancii Dousa f. Passeratius
freta Froeblichius sixtenst G sistant D sistat a.

238. Nec d.

239. seu HOab et G m. pr.

240. Aereum ADHLOVbadP Post hunc u. scriptum est in ALLa²
Fletus Egei, in Ha Fletus Egei patris Thesei. In B interstitium est unius
uersus et prima litera uocabuli At rubro colore scripta est. 'In V intersti-
'tium quidem non est, sed prima uersus 241 litera omissa est.' Vmpfenbachius.

241. exarce O.

242. Ansia DV in om. H m. pr. absumens (ab sumens O) CDG
La²OPd asūmens a assumens ABLLa¹ obsumens H con-
sumens c.

243. inflanti La¹ inflanti B infecti Sabellicus Bapt. et Alex.
Guarini Muretus Passeratius Hauptius Schwabius L. Muellerus Bebreusius
infausti Heysius aspexit H prospexit a linthea La¹OVad
f ueli G uelli a.

244. iacit a.

245. imitti La¹ facto O.

246. ingressa b paternae bc Ald. I. Muretus Statius Bebreusius.

Morte ferox Theseus, qualem Minoidi luctum
 Obtulerat mente inmemori talem ipse recepit.
 Quae tamen aspectans cedentem maesta carinam
 Multiplices animo uoluebat saucia curas. 250

At parte ex alia florens uolitabat Iacchus
 Cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,
 Te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.
 Qui tum alacres passim lymphata mente furebant
 Euhoe bacchantes, euhoe capita inflectentes. 255
 Harum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
 Pars e diuulso iactabant membra iuueno,
 Pars sese tortis serpentibus incingebant,
 Pars obscura cauis celebrabant orgia cistis,

247. Monte *b* Marte *Marcilius Doruillius ad Charitonem p. 263*
Bebrensius minoidi *CL ed. Pr.* minoida *AGHLA²OVab* **minoyda**
BDLa¹ my(i *bd*)noia *Pbd* quali Minoida luctu *Doruillius Bergkius*
sed cf. Tethyi LXVI. 70, Iasoni Stat. Theb. III. 521, Palladi Achil. I. 285
(Luc. Mueller de Re Metrica p. 392).

248. Optulerat *d* ī memori. *O* īmemori *GP* imemori *B*
 in memore *D*.

249. Querit *G* Quem *d* quem *c* tamen ~~pro~~ aspectans *G*
 tamen prospectans *O* tum prospectans *b Ric. 2242 Schwab.*
 expectans *d* credentem *DO*.

251. parte *ACL* **pater** *cett. et Ric. 606* **iachus** *ABCGHLLa¹La²*
OVbd yacus *D* hyachus *a* iacus *P*.

252. Et pro cum *b* Tum *O* thyaso *ad* sathirorum *O*
 satyrū *V* insignienis *H* nisigenis (nisi genis *O*) *ABCDGLa²Vbd*
 isigenis *P m. pr.* insignis *a* selenis *H. Versum post 253 transponebat*
D. G. D. Koelerus.

253. Et *ACLOb* querenus *G m. pr.* ariadna *ALbd Phillippensis*
adriana *BCDGHLa¹La²Oab* Post hunc u. unum uersum excidisse censent
Bergkius Roszbachius Hauptius.

254. **Qui tum** *codd. omnes praeter b ubi est* Quantum et *d ubi est* Qui cum
 Quae tum *Bergkius Roszbachius* Quicum *Bebrensius* quam tum
Schwabius alacras *D* lymphata *Va.*

255. Euhoe—Euhoe *BLa¹V Phillippensis Lachmannus Hauptius Heysius*
Roszbachius. Vide Lachm. Lucret. p. 309 euohe—euohe *Gd* euche—
 euche *ACDLLa²O* heu hoe—euche *H* hehohe—hehohe *P* bachantes
BCGLa¹La²OVa.

256. Horum *ac Aldin. I. uulgo* **Harum** *cett. Bergkius Roszbachius*
Schwab. Behr. cuspyde *A* tyrsos *BHLA¹Vbad* tirsos *DGLa²*
 thirsos *O*.

257. diuolso *BCHLa¹La²O* diualso *D* raptabant *dP*.

258. *om. D Riccard. 606 habet margo D* intingebant *b*.

259. obscura *DP* canis *AO* celabant *Broukbusius Valckenarius*
 cistis *b*.

Orgia, quae frustra cupiunt audire profani, 260
 Plangebant aliae proceris tympana palmis,
 Aut tereti tenuis tinnitus aere ciebant,
 Multis raucisonos efflabant cornua bombos
 Barbaraque horribili stridebat tibia cantu.

Talibus amplifice uestis decorata figuris 265
 Puluinar complexa suo uelabat amictu.
 Quae postquam cupide spectando Thessala pubes
 Expleta est, sanctis coepit decedere diuis.
 Hic, qualis flatu placidum mare matutino
 Horrificans Zephyrus procliuas incitat undas, 270
 Aurora exoriente uagi sub limina Solis,

260. Orgiaque O quam C capiunt d prophani ABOh pro-
 fana H ex profanei fortasse corruptum Versum del. Koelerus.

261. alii b ed. Pr. uulgo alie P alie uel aliae cett. Scaliger Naekius
 Opusc. I. p. 37 Bergkii Rossbachius Schwab. L. Muellerus Bebr. aliei
 Lachmannus timpana O tum tympana a, unde tumpana scriptum
 fuisse conicias.

262. tenais O tinnitus G finitus H m. pr. ere GO
 erae B.

263. Multis Bernard. Pisan. apud Perreium et in marg. ed. Vic. 1481, ed.
 Trinc. Auancii, Statius Multi codices efflabant H Phillippensis habet P ed.
 Pr. efflebant ABCDGLLa¹La²Od Vossius effebant V Multae
 (Multi annotator) raucisonis efflabant cornua bombis Scaliger et annotator ed.
 Muretinae (Auct. 2 R. 6. 30) Multi raucisonos inflabant cornua bombos
 uel Multi raucisono sufflabant cornua bombo Peiperus.

264. Bachataque La² horribili om. in textu, habet in marg. V.

266. uellabat a uellebat H amittu C.

267. Que O thesala BLa¹OVa thesela P.

268. Epleta La¹ Explecta a Excepta H cepit sanctis H

269. Hec O Nec H Ac Vossius.

270. zefirus A zephirus La¹Vad cephirus procliuit⁵ (hoc est
 procliuis ex procliuit) O¹ incitet P.

271. exuriente d exurgente b sublimia ABCGHLLa¹La²OVcdP
 sublima D sub limina ab, Burmannus Anth. Lat. II. 441 Lachmannus
 sub lumina uulgo, cf. Verg. Aen. VI. 255 primi sub lumina (limina M)
 solis et ortus. Sed uidetur hic Catullus Theocritum respexisse. XIII. 11
 οὐθ' ὄκα ἃ λεύκιππος ἀνατρέχει ἐς Διὸς ἰώσ. ib. II. 147.

¹ Olim credideram hoc esse procliuiter, nam quod super i scriptum est ualde simile est compendio quo significatur er ut eûtice, eûticibus 278, 297: nunc ab H. O. Coxio edoctus et re iterum iterumque perpensa eo potius inclino ut supra scriptum illud s existumem sed rariore forma, qualis est in LXXIX. 1. Lēbius.

Quae tarde primum clementi flamine pulsae
 Procedunt, leuiter resonant plangore cachinni,
 Post uento crescente magis magis increbescunt,
 Purpureaque procul nantes ab luce refulgent; 275
 Sic *tum* uestibuli linquentis regia tecta
 At se quisque uago passim pede discedebant.

Quorum post abitum princeps e uertice Pelei
 Aduenit Chiron portans siluestria dona:
 Nam quodcunque ferunt campi, quos Thessala magnis

272. dementi *HdP m. pr.* pulsum *BLa¹Vb* pulsa *a.*
 273. **leuiter sonant** *ABCDGLLa¹La²Vab Phillippensis* leuiterque
 sonant *corr. L Obc.* Cf. *Senec. Agam.* 681, Ceyca suum fluctu leuiter
 Plangente sonent leuiter resonant *H Vic.* leni resonant *P et*
Cuiacianus teste Scaligero, Lachm. lenique sonant *Lennepius Martyni-*
Laguna Ast. Froehl. clangore *AC pr. L. Dousa f.* clamore *a* plangore
cett., et excerpta ex ueteribus glossis Pitthoeana p. 71 Gothofr. allata a Lach-
manno 'Placor tranquillitas'. At Catullus plangor.' chachinni *BGV*
 chachini *O* chadimi *H* cachini *La¹La²a.*
 274. *An gliscente? cf. Sallust. Hist. III. fr. 35 Kritze* **increbescunt**
ABCDGLLa¹OV Phillipp. increbescunt *H m. pr.* increbescunt *Phad*
ed. Pr. uulgo et Lachmannus.
 275. Purpureaeque *Lennepius* nautes *A* nascente *Bebrensius*
ab *ACGHLOabc* a *cett. Ric. 2242 uulgo et Lachmannus* uariantes
ed. Trinc. Auancii refulgent *Ric. 2242 Pabcd ed. Parm. 1473* **refulgens**
cett.
 276. *tum P abb ed. Pr.* tamen *BLa¹OVd* ^{al. tibi} **tam** *G* tibi *ACDHLLa²*
tum ibi Rosbachius, quod idem ipse conieceram. Cf. tamen Haupt. Ind. Lect.
1855, p. 12 tum *uulgo et Lachm.* ibi *Bergkii Hauptius* mestibuli
AC liquentes *d Lachm. II.* linquentes *ABLa¹ aP Lachm. I.*
linquentis *CGOLa²* texta *coni. Peiperus.*
 277. **At se** *ACGHLLa¹La²Ob* A se *V* A se *Dac ed. Pr. Auancius*
Guarinus Statius Scaliger. Auancius affert Macrob. I. 1. 1 Conuiuia sibi
mutua comitate praebentes, nec discedentes a se nisi ad nocturnam
quietem. cf. ib. 5. 17 Ad se *d P uulgo et Lachmannus.*
 278. **habitu** *ABCGHLLa¹La²Vbb* pelei (peley *O*) *ABCDGHLLa¹La²Ob*
Lachmannus quem uide ad Lucret. p. 246 pelii *a* peli *P* poli *d.*
 279. chyron *BLa¹La²* celestia *D.*
 280. quodcumque *O* **quodcunque** (*G*) uel quodcumque
ABDLLa¹La²VbbcdP quidcunque *C* ¶ cumque *b. e. ut uidetur quae*
cumque a quocumque *Ric. 2242 Guarinus Lachm.* quoscumque
Aldinae campi *DPd Riccardiani ambo* **campis** *cett.* Pherae
campis coni. Bebreusius quot *excerpta Italorum teste Lachmanno Hauptius*
Rosbachius thesala *GabLa¹* thesalia *O.*

¹ Glossarium uetus Bodleianum Auct. T. II. 24 habet Placorem. plagationem (l. placationem).

Montibus ora creat, quos propter fluminis undas 281
 Aura parit flores tepidi fecunda Fauoni,
 Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
 Quo permulsa domus iocundo risit odore.
 Confestim Penios adest, uiridantia Tempe, 285
 Tempe, quae siluae cingunt super impendentes,
 Magnesson linquens Doris celebranda choreis,

281. quos *ABCGHLLa¹La²Vhabcd* quod *D* quot *Guarinus*
Lachm.

282. Aurea *O* parit *La²G* ex rasura, ab *Pd* ed. *Pr.* **perit** *ABCD*
pr. G pr. L La¹OV ferit *H* pauit *b* facunda *P.*

283. indistinctis *V* **in distinctis** *BCDG* *Guarinus Vossius Orellius*
Silligius Heysius Rossbachius. Sed quod in *G* legitur in distinctis idem est
 quod in plerisque indistinctis; contra si in *G* indistinctis legeretur, idem esset
 quod in plerisque in distinctis; quam rem in *Prolegomenis* attigi. Eodem
 modo in firmis in *u.* 351 idem est quod in cett. infirmis interstinctis

Heinsius corulis *O* ^{al. corollis} curulis *G* **curulis al. corollos** *B* curulis
marg. corollis C curulis *ALa¹* corollos *V* corollis *P* coloris *ad*
 colores *b.*

284. Quo *Dd* *Faernus Lachmannus* **Quot** *ABCGLLa¹La²VbcbP*
 Quod *HOa* *Queis Guarinus* *Quis Calp. 1481 Ald. I. Orellius*
Silligius iocundo *ACDGLa²OVbab* Quo permulsa domus iucundum
 risit odore *Annotator ed. Muretinae (2 R. 6. 30).*

285. Confestim *a* penios *HLVLa²* ^{al. os} penies *G* **penies** *B, o*
recentius fortasse scripta penies *ACLa¹Od* peneios *Da* penitus *b*
 penes *P m. pr.* **adest ut** *ABCGHLOLa¹La²Vd* ut *om. D habc ed. Pr.*
 uiridancia *La¹Od* undantia *Statius.*

286. Tegunt *b* impediētes *H.*

287. **Minosim** *ABDGLLa¹La²ObbP* *Minosi H* *Minossim G*
Minosum V Vic. a *Amosim D* *Nessonidum P Guarinus*
Nereidum Aldinae *Naiadum Realinus* *Aemonidum Turnebus*
Adu. XXIV. 9. *Messein aut Nessonin Hermolaus Barbarus castiga-*
tionibus ad Plin. IV. 8 *Musarum uel Mnemosynae Statius* *Minyasin*
Scaliger *Xyniasi et Vossius* *Mnemonisin uel Aemonisin Heinsius cui*
Minosim pro Monisim transpositum uidebatur, Ungerus *Minoisin G.*
Hermannus in Iahn. Ann. XXXIII. 263 allato Il. XVIII. 590 *Naiasin*
Hauptius (Obseruat. Crit. pp. 69, 70), ex Culicis 18 *Ite sorores Naiades et*
celebrate deum ludente chorea et 115, 116 *Meliasin Maduigijs Aduers.*
Crit. II. p. 29, in quod idem inciderat Peiperus. *Ipse conieci Magnesson*
(Μαγνησσών); uidetur enim Catullus Il. II. 756 respexisse Μαγνήτων δ' ἦρχε
Πρόθοος Τενθρήδονος υἱός, Οἱ περὶ Πηνεῖον καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον Ναίεσκον.
Steph. Byz. Μαγνησία· ὁ πολίτης Μάγνης, τὸ θηλυκὸν Μάγνησσα **doris** *codices*
claris Itali *doctis Statius* *heros Fea* *hilaris Ungerus* *crebris*
Lachmannus *floris Peiperus* 'Dori apud Seruium ad Aen. II. 27, itaque
 'Festus p. 206. 3 et Isidorus Originum IX. 2. 80,' *Lachmannus ad Lucret.*
p. 280, qui tamen hanc formam uocabuli respuit *Vide Excursum* *corheis a*
coreis B.

Non uacuos: namque ille tulit radicitus altas
 Fagos ac recto proceras stipite laurus,
 Non sine nutanti platano lentaque sorore 290
 Flammati Phaethontis et aerea cupressu.
 Haec circum sedes late contexta locauit,
 Vestibulum ut molli uelatum fronde uireret.

Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,
 Extenuata gerens ueteris uestigia poenae, 295
 Quam quondam silici restrictus membra catena
 Persoluit pendens e uerticibus praeruptis.
 Inde pater diuum sancta cum coniuge natisque
 Aduenit caelo, te solum, Phoebe, relinquens,
 Vnigenamque simul cultricem montibus Idri: 300
 Pelea nam tecum pariter soror aspernata est,

288. Non acuus *ACLH* Non accuos *O* ^{al. nonacrias} **Non acuus** *G* Non
 acrios *La¹V* Honacrios *P* Nonacrios *DLa²abbcd* Non atios *B*
 Non uacuos *Baptista Guarinus uulgo et Lachm.* Non uacuos *Bergkii*
 nanque *ACbd* ante *H* illa *Hb* illi *D* tullit *Ha* actas
Heinsius.
289. Fages *O* retro *P* lauros *D.*
290. mitanti *La¹* mutanti *HOG m. pr. marg. L* lutanti *A*
 luçtanti *L* lactanti *Vossius* flutanti uel laetanti *Heinsius* letaue *dP*
 fletaque *Scaliger* **sorum** *ABCDGHLLa¹OVbdP* sorore *abc*
ed. Pr.
291. Flammati *Dbab* Flamati *Od* Flammanti *A* **Flamanti**
BCGHLLa¹La²VP **phetontis** *BCDGHLa¹La²OVba* fetontis *A*
 phoetontis *Lc* phaetontis *P* aerea *DHacd ed. Pr.*
292. tircum *O* circusedes *B* circunsedes *C* contesta *GO.*
293. Vestibulum. *O* Vestibuli *Dac* uellatum *pr. GLa¹Oa*
 uallatum *Behrensii* niteret *Da.*
294. consequitor *H* prosequitur *b* solerti *GOVhabd* conde *d*
 promotheus *BLa¹Va.*
295. pena *O.*
296. Quam *BDGOabcdP* Qua *cett.* quodam *La¹* condam *d*
 silici *om. d* triplici *Behrensii* scythicis *Heinsius* in Scythia
Schwabius resittus *O* menbra *C* cathena *ACDLOb* chatena *G*
 catina *H* catenae *d.*
298. diuum *BabcdP Ric. 606* diu *A* diui *CGHLOb et sic ut*
 uidetur *La¹* natisque *BDabcd* gnatisque *al. gratis G* gnatisque
ACLLa¹La²OVb.
299. Aduenit, caelo *Muretus Heys.* solum te *a.*
300. Vnigenaque *A* ultricem *A pr. L.* idri *ACHLVP*
 ydri *BDGOLa¹La²* hydri *Vic. bb ed. Pr. Scaliger* tidri *d* yde *a*
Idae marg. Vic. Fortasse Iri quae fuit urbs Maliensium *cf. Lycoph. 903.*
301. Pelea *GLH* **Palea** *ABCLa¹La²OVbd* Pallada *Dabc*

Nec Thetidis taedas uoluit celebrare iugalis.
 Qui postquam niueis flexerunt sedibus artus,
 Large multiplici constructae sunt dape mensae,
 Cum interea infirmo quatientes corpora motu 305
 Veridicos Parcae coeperunt edere cantus.

His corpus tremulum complectens undique uestis
 Candida purpurea talos incinxerat ora,
 At roseo niueae residebant uertice uittae,
 Aeternumque manus carpebant rite laborem. 310
 Laeua colum molli lana retinebat amictum,
 Dexterâ tum leuiter deducens fila supinis
 Formabat digitis, tum prono in pollice torquens

302. tethidis *V* thedas *O* iugales *Dbc.*
 303. posquam *D Bergkius Rossbachius* fluxerunt *ACL* ^efluxerunt *B*
 arctis *a* arctus *bd* arctus *P.*
 304. Largae *Muretus Sillig.* sunt multiplici constructae *b* mensa *b.*
 305. metu *H.*
 306. Veridices *La²* teperunt *O.*
 307. ^{al. hic} His *G* Hic *La² m. pr.* uestis *Ric. 2242 Parthenii ed. 1485*
 questus *BOHVbcP* questus *cett.* cestus *Orellius* Post hunc uersum
 nonnulla excidisse *Statius Gurlittus Orellius Silligius opinati sunt (Schwab.)*
 308, 9 inuerso ordine habet *P.*
 308. tuos *ABCGHLLa¹La²OVb* rubicunda *D et Riccardianus 606*
 tuos *d* tyrios *P* tirios *a, sed a recentiori manu. Vocabulum om. sine*
spatio ed. Pr. talos Ric. 2242 ed. Iunt. 1503 An totas? incinxerat
al. i corr.
DG intinxerat *ABCHLLa¹La²Obad* extinxerat *V* extinxerat *ed. Pr.*
 extinserat *al. intexerat P* Tyros intertinxerat (interstinxerat ?)
 ora *coni. Statius* Tyrios excinxerat ora *Scaliger* Tyriorum cinxerat
 aura *Balthazar Venator* quam Tyro incinxerat ora *Vossius* Post hunc
 uersum nonnulla excidisse censet *Silligius.*
 309. roseae *Ric. 606* uinee *O* niueo *d* At roseae niueo
Guarinus Heys. Ambrosio Vulpius Bergkius Naekius Annoso E.
Schulzius. Sed opponuntur inter se epitheta, ut in u. 308. Credo ea Catullum
inuertisse more Alexandrinorum. Poterant uittae ita cum capillis misceri, ut
roseum colorem his darent, ipsae acciperent niueum. At roseo tuetur similis
locus Ciris u. 122 At roseus medio fulgebat uertice crinis residebat L
 residebam *d* uicte *DGP* uictae *bd.*
 310. carpebat *d.*
 311. collum *AHO* leui *P sed habet in marg. molli* amictum *A pr. L*
 amictam *Guarinus.*
 312. Dextra *A Phillippensis* tamen *Phillippensis* cum (qum *b*) *Hb*
 filia *O* sub ipsis *b.*
 313. Firmabat *V* digittis. *O* tu prona *a* impolice *H*
 police *GO*

Libratum tereti uersabat turbine fusum,
 Atque ita decerpens aequabat semper opus dens, 315
 Laneaque aridulis haerebant morsa labellis,
 Quae prius in leui fuerant extantia filo :
 Ante pedes autem candentis mollia lanae
 Vellera uirgati custodibant calathisci.
 Haec tum clarisona pellentes uellera uoce 320
 Talia diuino fuderunt carmine fata,
 Carmine, perfidiae quod post nulla arguet aetas.

314. teretri *a* librabat uertice *D*.
 315. discerpens *c* *Ric.* 2242 equebat *La*¹ epus *O*.
 316. Lanaque *b* aridulis *a* e(ae *b*)quabat *Vb* lapillis *H*.
 317. leni *b*.
 318. pedis *H* molia *O*.
 319. Velle: *a*. *O* Velera *GH* uirgata *P m. pr. an* uirgatei ?
 iurgati *a* iungati *Phillippensis* custodibant *OabdP Ric.* 2242 ed.
Parm. 1473 **custodiebant** *cett.* calathisci ed. *Parthenii* 1486 calathisti
BCDGLLa¹La²OV calatisti *AHaP* calacisti *d*.
 320. Post u. 316 transposuit *a* Haec uel **hec** **ABCDGLLa¹La²OVbcdP**
 Nec *Ha* Hae *b* *Parthenii* ed. 1493 Haec pro hae *Catullus* uidetur
dixisse. Haec commoditates dixit *Plautus Aul.* III. 5. 58, haec aedes
Mostell. I. 3. 9, haec uel hae nuptiae *Terentius And.* IV. 1. 32, haec puellae
Eunuch. III. 5. 34, haec itiones *Phorm.* V. 9. 23, si *Donato* credimus, haec
 irae *Hec.* III. 1. 9. Haec pro feminino habet *Lachmannus ad Lucret.* III.
 601 idemque haec scribit VI. 456; haec caprae *Vergilius Geor.* III. 305, Haec
 tibi erunt artes *Aen.* VI. 852 si credimus *Palatino*, quamquam hae praebent
ceteri Ribbeckii codices et Palatini corrector. Haec tamen et partus subeunt
 discrimina *Iuuen.* VI. 592, fortasse etiam 259: haec res *codices Vitruuii*
Praef. III. 3, ubi uide *Valentinum Rose.* Cf. *Fleckeisenum in Mus. Rhen.* VII. 271.
 Haec *Catullo* restituunt *Vsenerus in Fleckeiseni Ann.* 1865, p. 226, *L. Muellerus*
de Re Metrica p. 386, *Schwabius Bebr.* cum *V* tamen *a* darisona
 B ut uidetur pellantes *a* pendentes *Canonicianus* 33 liber sincerus
 pectentes *Statius Hauptius in Ind. Lect.* 1855, p. 13 *L. Mueller.* polientes
Heinsius plectentes *Hertzbergius* uellentes *Fruterius in Epist. ad G.*
Canterum Bergkii, consonantia hoc confirmatum ratus collatis uu. 2, 24, 28,
 49, 53, 59, 69, 79, 85, 92, 98, 101, 118, 129, 133, 135, &c. aera *Faernus*.
 321. carmina *AC pr. L* *La*¹ facta *b*.
 322. Carmina *AC pr. L* *La*¹ perflabat *b* cum *Cuiaciano* et *P*
 qui tamen in marg. habet perfidie potest *C* arguit malebat *Lach-*
mannus. Post hunc uersum unius uersus spatium est in *ABHLLa¹La²Vab¹* quod
 uacuum relictum est in *V*; ceteri interscriptum habent **Epitalamion** (*Epitala-*
miom B Epithalamium *Hba Epi(y La²)thalamum ALLa²*) **thetidis** (*tethidis*)

¹ Post u. 322 scriba *h* uu. 323. 324 *O* decus—opis exarauerat, cum intellecto errore substitit, inductisque rubrica his uersibus addidit Epithalamium thetidis et pelei: dein suo ordine 323 et quae secuntur.

α' O decus eximium magnis uirtutibus augens,
 Emathiae tutamen opis, clarissime nato,
 Accipe, quod laeta tibi pandunt luce sorores, 325
 Veridicum oraculum: sed uos, quae fata secuntur,
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

327. Macrobius Saturn. VI. 1. 41. Talia saecula suis dixerunt currite fusi. Catullus: Currite ducenti subtegmine, currite, fusi.

Ba) **et pelei** (pellei a). In GO nullum spatium est, sed rubris litteris ascriptum est in marg. G Epythalamium thetidis et Pelei.

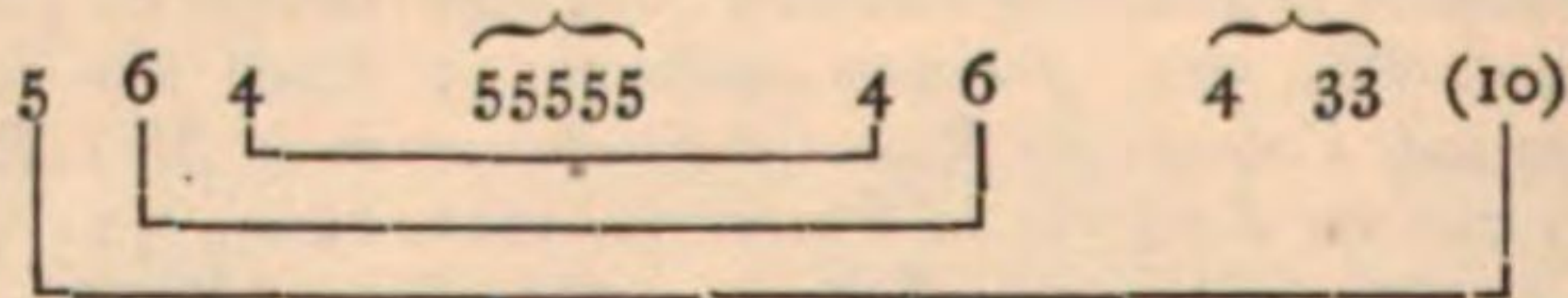
323-381. Hoc carmen Vossius inter Parcas ita distribuit ut singulae deinceps strophas quinorum uersuum recitent, hoc modo

Atropos 322-326 At. 338-342 At. 353-4, u. amiss., 355-6 At. 366-371 (om. 370)
 Clotho 327-333 (om. 332) Cl. 343-347 Cl. 357-361 Cl. 370 + 372-5
 Lachesis 332 + 334-337 La. 348-352 La. 362-4, u. amiss., 365 La. 376-381 (om. 378)

Rosbachius, cui et ipsi singulae strophae constent ex quaternis uersibus cui subiungatur intercalaris, excidisse unum uersum inter 355, 356 pariterque inter 371, 372 arbitratus est; uu. 332-4 autem sic transponendos 331 Languidulosque 333 Currite 332 Leuia; uu. 365-7 sic, 366 Nam simulac 365 Currite 367 Urbis Dardaniae. Peiperus stropham septima Namque uelut post quintam Non illi quisquam transposita hunc ordinem statuit, non numeratis uersibus intercalariis

πρόλογος	A	B	B ¹	A ¹	ἐπίλογος
4	5 3	443	443	53	4

Ego numeros inter se iudico respondere κατὰ χιασμόν, exceptis quinque interpositis strophis 338-361 quae singulae quinorum uersuum sunt. Itaque hunc ordinem statuo

ut numeri 5 6 4 respondentes sibi habeant 4 6 10 (5 × 2), qui uero primus stat numerus 5 duplicetur in fine, neque immerito cum ille ad unum Pelea, hic ad Pelea et Thetin coniuncte referatur. Vide Appendicem.

323. O om. V, ut post lacunam anguens d.

324. tu tamen ACLa^{2b} tutum marg. tu tam G tutum marg.
 tut^a mé B tutum La¹O opis om. BLA¹V opus GO opis cett.
 marg. G Aemathiae columen Peleu dP Ric. 2242 ex interpolatione
 Italicorum (cf. u. 26), et sic Aldinae Guarinus Muretus Statius Scaliger
 clarissime DadP Riccardiani ambo carissime cett. carissime fato coni.
 Schwabius. Cf. Ciris 200.

325. lenta D pendent H uoce marg. L Lennepius.

326. Viridicum H oraculum DLa²adcP oraculum ABCGHLLa¹Ob
 seruos H sedes C serues Vossius uosque O quo P facta O
 sequuntur GALhad secuntur BLA¹O.

327. ducenti uel ducendo Macrobi codd. Sat. VI. 1. 41 sub tegmina
 B m. pr. subtegmine pr. OH subtegmine uel subtemine Macrobi
 codices.

- β' Adueniet tibi iam portans optata maritis
 Hesperus, adueniet fausto cum sidere coniunx,
 Quae tibi flexanimo mentis perfundat amorem, 330
 Languidulosque paret tecum coniungere somnos,
 Leuia substernens robusto brachia collo.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
- γ' Nulla domus tales unquam contexit amores,
 Nullus amor tali coniunxit foedere amantes, 335
 Qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
- δ' Nascetur uobis expers terroris Achilles,
 Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
 Qui persaepe uago uictor certamine cursus 340
 Flammea praeuertet celeris uestigia ceruae.
 Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
- δ'' Non illi quisquam bello se conferet heros,

328. Aduenit *H* aptata *O* mariti *ACL* maritum *d*.
 329. considerare *O* sydere *ALa*¹.
 330. om. *O* **flexo animo mentis perfundat amorem** *ABCDGHLLa*¹
*La*²*VbadP* ed. *Pr. Aldinae Guarinus Statius Rossbachius* flexo animo
 mentem perfundat amore *b* *Muretus uulgo et Lachmannus* flexanimum
 mentis p. amorem *Al. Guarinus in commentario Conradinus de Allio* te
 flexanimo mentis p. amore *Hauptius ex coni. Lachmanni Heysius Fritzius*.
 331. parat *b* somnos *DHVbabd* sōnos *B* sonos *ACGLLa*¹*O*.
 332. Venia *O* subternens *BLa*¹ susternens *cLa*² subnectens
Can. 33 brachia *D*.
 334-337 om. *Ric. 606 BDLa*¹*VabcdP* et *Guiacianus teste Scaligero, ed. Pr.*
ed. Paris. Saec. XV., Scaliger cui spurii uidebantur. Lachmannus in paginarum
ordine non numerat; Hauptius in margine ascriptos fuisse censet, esse tamen
Catulli. Leguntur in ed. Parm. 1473.
 334. tales unquam *Ald. I. Guarinus* **unquam tales** *ACGHLLa*²*Ob* ed.
Parm. Silligius contexit corrector *D* contempsit *H* conexit *coni.*
Lachmannus.
 335. conuinxit *H*.
 336. tetidi *O*.
 337. subtegmine *H*.
 338. nobis *D*.
 339. del. *Gualterus Landor* aut *BDLa*¹*d* natus *BLa*¹*V* *Phillippensis*.
 341. Flamea *AHCad* *Phillippensis La*¹*La*² pr(a)euertit *ACGLLa*¹*La*²
 praeuertet *P* preuertat *d* peruertit *HB* *Phillippensis* peruertet *Oab*
 caeleris *a* cernae *A*.
 342. sub tegmina *B m. pr.* sub tegmine *H* currite ante fusi om. *b*.
 343. conferat *D*.

Cum Phrygii Teucro manabunt sanguine *campi*.

Troicaque obsidens longinquo moenia bello, 345

Periuri Pelopis uastabit tertius heres.

Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

δ''' Illius egregias uirtutes claraque facta

Saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,

Cum incuruo canos soluent a uertice crines, 350

Putridaque infirmis uariabunt pectora palmis.

Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

δ'''' Namque uelut densas praecerpens cultor aristas

344. phrygii ABGLa¹ab frigii OV teucto O ut uidetur tergo b
tenero H manebunt O Post sanguine nihil habent Da tenen ACG
tenen L ^{al. teuen} **tenen** Ven. teuen O teneri La¹ teucris BHLA²PVc
Vossius trunci b Vic. ed. Parm. 1473 ueri d campi corr. D marg.
L Statius Silligius Hauptius Heysius Rosbachius L. Muellerus Behrensianus
quod confirmatur XLVI. 4 et simili loco Statii Achill. I. 84-88 'Quem tu
' illic natum Sigeo in puluere, quanta Adspicies uictrix Phrygiarum funera
' matrum. Cum tuus Aeacides tepido modo sanguine Teucros Vndabit
' campos, modo crassa exire uetabit Flumina et Hectoreos tardabit funere
' currus,' quem locum post me attulit Lucianus Muellerus ed. suae. p. 133. Adde
eiusdem Statii S. V. 3. 39 'Phrygio dum pingues sanguine campos Odit,' et Cul.
306 'Teucra cum magno manaret sanguine tellus.' riui ed. Calpurn.
1481 Aldinae Guarinus Muretus Scaliger Vulpus Doeringius Orellius Cum
Phrygii tenero m. s. campi uel Cum Phrygiae Teucro m. s. terrae uel
Cum Ph. Teucro m. s. muri Statius cliuei Hauptius Phrygiae
T. m. s. Thebae uel Phrygiei T. maculabunt sanguine Theben Froeblichius
fines Fritzius.

345. Troicaque C m. pr. Troyca Vd.

346. Peruiri H certius a heros d heros P.

347. sub tegmina B subtegmine H.

349. natorum Dad.

350. Cum in cinerem Dbabcd ed. Pr. Quom cinerem P Cum in
ciuium BCGLa¹La²V Cum ciuium AL Cum in curium Ambros.H.
46, nisi fallor Cum in curuum H Cum inciuos O m. pr. quod eadem
manus in inciuos¹ immutauit soleunt O soluunt H crimen O
cinere incanos Scaliger Passeratius Cum incuruo canos ipse conieci.
Cf. Ouid. M. XIII. 427 Scriptum fuerat incuruom Cum incultum
cano soluent a uert. crinem Behrensianus.

351. narrabunt pr. L pugnis b.

352. subtegmine HLa².

353. Nanque ACbdP uelud V dempsas O demsas V.

353. **pr(a)ecernens** ABCGLLa¹La²VhabdPVen pternens an pcernens

¹ Hoc quid fuerit, haereo: Behrensio uisum est inciuum ex inciuos, quod idem placuit H. O. Coxio: mihi potius uidentur duo compendia super o scripta fuisse; alterum pro m, prius pro er, cf. LXVIII. 21 fr^s pro frater, CX. 7 metricis pro meretricis.

Sole sub ardenti flauentia demetit arua,

.

Troiugenum infesto prosternens corpora ferro. 355

Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

δ''' Testis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
Quae passim rapido diffunditur Hellesponto,
Cuius iter caesis angustans corporum aceruis
Alta tepefaciet permixta flumina caede. 360

Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

γ'' Denique testis erit morti quoque reddita praeda,
Cum teres excelso coaceruatum aggere bustum
Excipiet niueos percussae uirginis artus.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi. 365

β'' Nam simul ac fessis dederit fors copiam Achiuis

scriptum sit in O uix dignoscere potui procernens D pretues H^c
prosternens ed. Parm. 1473 uulgo praesternens *Phillippensis Scaliger*
procellens *Vossius* praecerpens *coni. Statius, recepit Lachmannus*
messor *Ob Ric. 2242 marg. L. Post hunc u. unum uersum excidisse censeat*
Vossius Froeblichius Pleitnerus Frankius, quos secutus sum.

355. Toruigenum (toriuigenum?) B Tronigenum O prosternēs G
m. pr. nunc erasa s habet prosternēt **prosternens** ABCDH *pr. LLa¹ La² Vac*
Rosbachius prosternet *ObbdP ed. Parm. 1473* corpora (cōpa) a
Lachm. fortasse recte. Eodem modo et pignora et pignera dicebant Romani
feno La² ferrum O.

356. sub tegmina B.

357. squamandri BLa¹Vb scamadri a scamabri *pr. L.*

358. difunditur a elesponto GO helesponto a.

359. Quoius P cessis O angustas La¹.

360. patefaciet H tepefaciat a permutata b lumina al.
flumina G lumina La¹ cede O.

361. subtegmine HLa² sub tegmina B. *Post hunc u. unum uersum excidisse censebat Froeblichius.*

362, 3 om. D in textu, habet in marg. ascriptos a m. sec.

362. marti *Dresdensis* dedita *Muretus.*

363. terres La¹ terres B ceres a terrae *Parthenius Guarinus*
Astius Bergkii Rosbachius aduerso marg. excelso b. ex
celso *Martini-Laguna Astius Bergkii Rosbachius* quo aceruatum d
agere V.

364. perclusae H percussae *Parthenius uulgo et Lachmannus.*

365. subtegmine HLa² sub tegmina B ducite H.

366. simulac *ad Calpurn. ed. 1481* simulahac D simul hanc
ACGHLLa¹La²Obbc **simul hāc** BV fons O sors d copia Hc
omnia D acchiuis V.

Vrbis Dardaniae Neptunia soluere uincla,
 Alta Polyxenia madeſcent caede ſepulcra,
 Quae, uelut ancipiti ſuccumbens uictima ferro,
 Proiciet truncum ſummiſſo poplite corpus. 370
 Currite ducentes ſubtegmina, currite, fuſi.

a'' Quare agite optatos animi coniungite amores.
 Accipiat coniunx felici foedere diuam,
 Dedatur cupido iam dudum nupta marito.
 Currite ducentes ſubtegmina, currite, fuſi. 375

a''' Non illam nutrix orienti luce reuiſens
 Heſterno collum poterit circumdare filo,
 Currite ducentes ſubtegmina, currite, fuſi.
 a'''' Anxia nec mater diſcordis maeſta puellae
 Secubitu caros mittet ſperare nepotes. 380

367. neptūnia *Vc*.
 368. polixenia *ACOHc* **polisenia** *DGLa¹La²Vb* polisema *B*
 polysenia *Pd* polyxenia *b Vic.* polixena *L* polixene *a* **mades-**
cent *ABCGHLLa¹La²OVbdP* mitescent *Dac* *Lachmannus Haupt. Froehl.*
 mutescent *Rosbachius* mansuescent *Fritzius* madidescent uel madi-
 dascent *Statius* madeſcent *Vic. marg. D, ed. Parm. 1473 Aldinae uulgo.*
Error ex confuſis ſc̄ ſi ortus uidetur.
 369. ſubcumbens *AV* ſubcubens *G* ſucūbens *B* ſuccubens *H*
 percumbens *a* procurrens *D* unde procumbens *suspicio scriptum fuiſſe*
in eo libro unde deriuati ſunt Da uittima *G*.
 370. Proiecit *A pr. L* Proiciet *BOV* truncum *a* trunchum *A*
 ſummiſſo *O* ſubmiſſo *HVbdP* poplice *H* police *d.* *Post hunc uerſum*
Rosbachii iudicio lacuna eſt unius uerſus.
 371. ſub tegmine *HLa²* ſub tegmina *B*.
 372. optatas *H* agitate *C* agitte *O* añ *O* ſubmittite *Can. 33.*
 373. Accipit *A* coniux *C* ſidere *annotator ed. Muret. 2 R. 6. 30*
ol'ua A. Fuitne deiuam?
 374. iandudum *C* ducta *a*.
 375. ſubtegmine *HLa¹La²* ſub tegmina *B*.
 376-378 *om. b*.
 376. Nox *H* nutriet horrenti *a* *Fuitne nutrix?* reuiſet *D*.
 377. Eſterno *O* Heſterno *DHabcd* Externo *ABGLLa¹V*
 colum *A* poterunt *a* poterat *d* circundare *HAd*.
 378. *om. b, Voss. Ast. Bebr. Bergkii et Pleitnerus ſpurium habent, uncis*
incluſerunt Rosbachius et L. Muellerus. Inter u. 378 et 379 Phillippensis habet
Va Non illam nutrix orienti luce reuiſens *cat b. e. Vacat* ſubtegmine
HLa¹La² ſub tegmina *B*.
 379-382 *om. O Dresdensis* *H aſcriptos habet in margine.*
 379. Anſia *DV*.
 380. Se cubitu *BHa* Succubitu *marg. L* cares mittes *D* *Post*
hunc u. ſpatium eſt in c quatuor uerſuum. Tum u. 381.

Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.

Talia praefantes quondam felicia Pelei
Carmina diuino cecinerunt pectore Parcae.
Praesentes namque ante domos inuisere castas
Heroum, et sese mortali ostendere coetu, 385
Caelicolae nondum sprete pietate solebant.

Saepe pater diuum templo in fulgente reuisens,
Annua cum festis uenissent sacra diebus,
Conspexit terra centum procumbere *tauros*.
Saepe uagus Liber Parnasi uertice summo 390
Thyadas effusis euantis crinibus egit,

381. subtegmine *La*² sub tegmina *B* ducite *pro* currite *La*¹*La*².
382. praestantes *a* peley *O*.
383. cecinerunt *DhabcdP ed. Pr.* **cecinerere** *ACGHLLa*¹*La*²
cecinerē *B* cernere *O* omine *c P et Cuiacianus teste Scaligero*
diuiso pectine *Vossius* cecinerere *e pectore Bebreusius* patre *C*.
384. Nanque *H* domū *B* Fortasse domus en uiscere *H*
castos *a*.
385. Heroum et *Ioannes Baptista Sigicellus Bononiensis (1492—1560)*
teste Statio, cf. u. 23. **Nereus** *ABCGHLLa*¹*La*²*OVbdP. Restant tamen in*
O uestigia linearum quae ¶ (*H*) non ¶ efficiunt. *Nreus D Nereus et*
corr. D. Vocabulum om. c et a m. pr. Verius et *Balthazar Venator*
ceteri D cetu O.
386. nundum *ALa*¹*ab.* Post *u. 386 sequitur in codd. LXVII. 21 Lan-*
guidior tenera cui pendens (*pedens CGO petens La*² *compendens Da*)
sicula (*siccula Dd sycula a succula P sucula bc*) **beta** (*beata Ac*
laeta a).
387. reuises *H* residens *coni. Bebreusius*.
388. quum *b ed. Parm. 1473* cum *Vic.* **dum** *cett. etiam Ric. 2242*
*fessis a uenissent DbbdP uenisset ABCGHLLa*¹*La*²*a ueniss; OV*
facta H diibus O m. pr. nunc altera i erasa est duobus *Can. 33.*
389. Prospexit *Da* terram *O* tetra *La*² Cretum *Statius*
Creta centum Wakefieldus ad Lucret. II. 259 procumbere *ACDGLLa*²*Oabc*
procurrere *HLa*¹*V Vic. bdP* percurrere *B Phillippensis* curuis *H*
currus *cett.* *tauros Itali* procumbere *currus Lachm. I.* procumbere
tauros Froeblichius Haupt. et post Hauptium omnes procurrere *currus Ald.*
I. uulgo prorumpere *currus Wakefieldus ad Lucret. II. 259. Fortasse*
procedere.
390. pernasi *La*¹*a* sumo *O*.
391–394 *om. H, sed ascriptos habet in ima pagina.*
391. Thyadas *BGLa*¹*VaP ed. Pr. Scaliger* Thyades *a* Thiadas
*ACHLLa*²*Obcd* Thaydas *D* Thyiadas *Silligius Lachm. Bentleius ad*
Hor. C. II. 19. 9 secundum Velium Longum p. 2220 P. ‘Quotiens duabus
‘uocalibus interiecta i litera est duarum consonantium obtinet uicem;

Cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
 Acciperent laeti diuum fumantibus aris.
 Saepe in letifero belli certamine Mauors
 Aut rapidi Tritonis hera aut Ramnusia uirgo 395
 Armatas hominum est praesens hortata cateruas.

Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
 Iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
 Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
 Destitit extinctos natus lugere parentes, 400
 Optauit genitor primaevi funera nati,
 Liber ut innuptae poteretur flore nouercae,
 Ignaro mater substernens se impia nato
 Impia non uerita est diuos scelerare parentes,

'sic non erit acephalus uersus: Thyias ubi audito trepidant trieterica
 'Baccho et Troiaque nunc stares et Aio te Aeacida Romanos uincere
 'posse.' Thyadas tamen scripsi, cum Θυὰς exhibeant Aeschlyi codices
 Theb. 498, 836 (quamquam hic quidem Θυὰς uidetur fuisse in Mediceo), Θυάδες
 inueniatur apud Suidam Zonaram et in Etymologico magno. Eustathius
 ad Il. I. 342 (p. 114. 9) ἐκ τοῦ θύειν καὶ Θυάδες αἱ Βάκχαι, αἱ δ' αὐταὶ καὶ
 Θύσαι παρὰ Δυκόφρονι. Thyas codex Mediceus Vergili Aen. IV. 302 et
 Macrobius V. 17. 16. euantis G euantibus BV ouantis La²
 bacchantis D errantibus H errantis d esit O hesit marg. egit b.
 392, 3 del. Koelerus.

392. certatim ABDHLVabcd certatum CGLa²Ob ruentes HacdP
 ed. Parm. 1473 **tuentes** ABCDGLa¹La²OVbb ed. Pr. tuentiſ L.
 393. **Acciperet** ACGHLLa¹La²OVb Accipēt B lacti Ob Phillippensis
 G m. pr. latis H lacti diuum spumantibus aris Vossius. Sed cf. Cic.
 fragm. Iliad. V. 8 (De Diuin. II. 30. 36) 'Nos circum latices gelidos fuman-
 'tibus aris Aurigeris diuum placantes numina tauris.' aeris V.
 394. inletifero O lactifero AC laetefero D bello a
 mauros Gd.

395. trotonis P aera c ramunsia O ranusia BCHLa¹La²Vdc
 rānusia DGabaP iannusia A Rhamnusia Parthenius uulgo
 Amarunsia b. e. Diana Bebrensus et Peiperus pro se quisque.

396. est hominum a ortata BOd.
 397. Sed postquam scelus tellus scelere O nephando AGLa¹Ob.
 398. mōte d.

400, I transponendos censet Rossbachius.

400. Dextitit BLa¹V Dextibit D **natos** BGLa¹La²bd.

401. prime in B priueui d primeuo b funera b.

402. aut d et V in nupte AO **potiretur** codd. etiam Ric. 2242
 poteretur ed. Trinc. Auancii.

404. scelerate AC celebrare a ~~penates~~ parentes Can. 33
 penates Guarinus Mur. Stat. Ast. Sillig. Froehl. Kochius in Symb. Philologorum
 Bonnensium 318 Schwabius parentis coni. Lachmannus.

Omnia fanda nefanda malo permixta furore 405
Iustificam nobis mentem auertere deorum.
Quare nec talis dignantur uisere coetus,
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

LXV.

ETSI me assiduo confectum cura dolore
Seuocat a doctis, Ortale, uirginibus,
Nec potis est dulcis Musarum expromere fetus
Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:
Namque mei nuper Lethaeo in gurgite fratris 5
Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis.

405. nephanda *VL*a¹ permista *P*.
406. mente *O* aduertere *O*.
407. tali *B* tales *a* dignatur *La*¹*Vab* cetus *O*.
408. limine dato *V*.

LXV.

Ad Ortalem *ABGLLa*² Ad Hortalem *Hb* Ad Orientalem *a*. In
OV spatium est unius uersus. *B* quid habuerit uix potui discernere. Ad hor-
tandum (*Hortalum d*) amicum quod fraterne mortis dolore pressus musis
ac uersibus operam dare non possit *Pd*.

1. At si *a* assidue *b* defectum *La*²*O* defecit *b*.
2. Seuocat *DdP* ed. *Pr*. Se uocat *a* **Sed uacat** *ABCGHLLa*¹*La*²*OVb*
Seiugat *Marcilius* hortale *Pbd*.
3. dulcis Musarum *DdP* dulces Musarum *a* ed. *Pr*. **dulcissimus**
harum (*hauum O*) *ACGLLa*¹*La*²*OVb* exprimere *H* fletus *ab Vossius*
fretus *O*.
4. icta *Heinsius*.
5. Nanque *ChP* letheo *P* **lethei** *ABCDGHLLa*¹*La*²*Vadb*
loethi *O* Fortasse lethaeo in et sic *Parthenii* ed. 1486 factis *O*.
6. Pallidullum *O* malās *a* alluit *CGLa*²*O* ed. *Pr*. aluit *BHLa*¹*a*
aliud *Phillippensis* abuit *d* abluit *ADLP*.

7. Troia *O* **Lydia** *G* ^{al. Troya} Cidia *marg.* Troia *b* Tercia *Hd*
rhetheo *G* rheteo *b* retheo *BLa*¹*La*²*OaP* rotheo *V* leteo *H*
que *AC* que *H* quam *b* sub *P* supter *La*² *m. pr.* super *d*
littore *COab*.

8. Erreptum *AB* Ereptus *b* nobis *Hc* opterit *Pcd* Post u. 8
Lachmannus ex c. *LXVIII. uu.* 21-24, 93, 92 et hunc quidem immutatum intulit
Tu mea, tu moriens fregisti commoda frater, Tecum una tota est nostra
sepulta domus. Omnia tecum una perierunt gaudia nostra, Quae tuus
in uita dulcis alebat amor. Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,

Alloquar, audiero nunquam tua loquentem,
 Nunquam ego te, uita frater amabilior, 10
 Aspiciam posthac? at certe semper amabo,
 Semper maesta tua carmina morte tegam,
 Qualia sub densis ramoram concinit umbris
 Daulias, absumptei fata gemens Itylei.

Sed tamen in tantis maeroribus, Ortale, mitto 15
 Haec expressa tibi carmina Battiadae,

Numquam ego te misero frater adempte mihi *probante Froehlichio qui tamen legit* Ergo ego te nunquam frater adempte mihi *tuate Hauptio Quaest. Catull. p. 44 refragantibus Roszbachio Gruppio (Minos p. 9, 10) Fr. Haasio Schwabio (Quaest. Catull. p. 272) Frankio. Post eundem uersum 8 lacunam statuit L. Muellerus.*

9. *om. sine interstitio BCGHLa¹La²O Ven. b, relicto spatio PL, cum u. 10 V nullo spatio relicto: habent AD Ric. 606 acd ed. Pr.; supposititium putarunt Statius Scaliger Roszbachius Behrensus. Cf. LXVIII. 47. Vu. 10-14 Roszbachius aliunde putauit illatos, eosdem cum u. 9 Gruppius (Minos p. 10) pro spuriis habet, Fr. Haasius, probantibus Bernhardio Boehmio Lehrsio Schwabio Ribbeckio Frankio partem esse c. CI existumauit, cuius post u. 6 exciderint. Eosdem post CI. 4 collocandos censet A. Weisius. Eduardus a Bruner LXVIII. 93 cum iisdem quinque uersibus (LXV. 10-14) coniungit, ut fragmentum sint poematis de morte fratris Catulli tua loquentem D, et c sed sine spatio tua uerba loquentem Aad ed. Pr. fata Ambrosianus D. 24, Vic. qui in margine habet uerba tria uerba Fruterius Verisim. II. 22 facta coni. post Vossium Lachmannus (cf. Stat. S. V. 3.61, Plaut. Trin. IV. 2. 40), receperunt Heysius Schwabius.*

10. Numquam O Namque a ego *om. H.*

11. *aut* ABCGLa¹La²OVb at DLPacd ed. Pr. Vocabulum *om. H.*

12. *carmine* ABGHODLa¹La² *tegam* ABCGLLa¹La²OPVbad Vossius in textu, Marcilius canam De Ric. 606 uulgo et Lachm. geram H legam Itali, ed. Pr. Ald. I. Guarinus Statius Scaliger Vossius in notis. Retinui tegam, monente Marcilio. Volebat Catullus carmina, maesta iam ob fratris mortem facta, tegere, b. e. non uulgare sed secum solus meditari, quemadmodum philomela cantum suum ob Ityli mortem sola concinit. Eodem spectat nomen philomelae Daulias b. e. auis quae in umbris uiuit. cf. Aesch. Supp. 92-4 δαυλοὶ γὰρ δάσκιοι τε τείνουσιν πόροι κατιδεῖν ἄφραστοι.

13. Qualis H armorum ACL.

14. Daulias ed. Pr. Daunias D Daumas a Dauilas BLa¹La²
 Daiulas marg. L Baiulas LbdP Baulas V et G, quanquam in G
 s posterius uidetur addita Bauilas margo B Baula AC Baiulus H
 Bauilla O absumpti Da. cf. Propert. III. 10. 10. Increpet absumptum
 nec sua mater Ityn assumpti ABCHLLa¹VdP. ed. Pr. assumpta O

(assumptei) asumpti b asumpti G facta gemes O ithilei ACHLOb
 ithiley BLa² ithelei D itheli a ythilei G ythiley La¹
 ythylei V itylei Calp. 1481 prothei P et Cuiacianus. Vocabulum *om. d.*

15. tamen *om. BLa¹V* hortale Phd inito H.

16. experta BHLa¹Vd Vossius Valckenarius excerta P excerpta
 Scaliger bactiade BLa¹P bachiade marg. bactiade b abat (c?) tiade D

Ne tua dicta uagis nequicquam credita uentis
Effluxisse meo forte putes animo.

Vt missum sponsi furtiuo munere malum
Procurrit casto uirginis e gremio,
Quod miserae oblita molli sub ueste locatum,
Dum aduentu matris prosilit, excutitur:
Atque illud prono praeceps agitur decursu,
Huic manat tristi conscius ore rubor.

20

LXVI.

OMNIA qui magni dispexit lumina mundi,
Qui stellarum ortus comperit atque obitus,

ab aciade *a* actiade *ACLLa²O* acciade *G* bathiade *H*
batiadae *ed. Pr.*

17. Nec *AC* magis *BH* redita *A.*

18. Effluxisse *Ob* Affluxisse *d.*

19-24 *a praegressis seiunxit Roszbachius, fragmentum esse ratus carminis Callimachei, cuius cetera intercepta sint. Plura enim Catullum Callimachi conuertisse carmina ex u. 16 (haec carmina) et CXVI. 2 apparere. Assensi sunt Ed. a Bruner Westphalius Weisius Peiperus. Refragantur Gruppius (Minos p. 579) Schwabius (Quaest. Catull. p. 274) Frankius (de Catullian. Carm. Compositione p. 20).*

19. furtiuum *D.*

20. Proccurit *O* Precurrit *H* caste *H* in gremio *Da.*

21. Quid *P* molli oblate *H* oblitum *D* mō pro molli *a*
locatum *O* ligatum *b.*

22. aduentui *ACL* misere *O.*

23. At *Da* illic *O* primo *c* preces *O* de cursu *B.*

24. Hinc *Pad* robur *a* pudor *D.*

LXVI.

Hoc carmen cum c. LXV continuant codices. Vide Prolegomena.

Fragmenta carminis Callimachei quod hic expressit Catullus conghesserunt Bergk in Anthologia lyrica p. 132 O. Schneiderus in Callimacheis II. 144-162. Ex his quae eo non dubie referuntur, omnia Catulli uersibus apposui. De ceteris quae Blomfieldo Naekio Bergkio Schneidero mihi denique ipsi ad Βερώνικης Πλόκαμον pertinere uidentur, in appendice addidi. Ceterum ab hoc carmine usque ad CXVI adhibui codicem Riccardianum 606.

1. **despexit** *codd.* dispexit *Calpurn. ed. 1481. Vide Lachm. Lucret. p. 236* descripsit *Bentleius* suspexit *Annotator ed. Muret. 2 R. 6. 30.*
lumine *d.*

2. hortus *C* conperit *d* bitus *B m. pr.* obitus *Dad Ric. 606*
habitus *ACGHLLa¹La²OV* abitus *b Balth. Venator sed cf. Lucret. IV. 393*
Sidera . . longos obitus exorta reuisunt. *Cic. fr. Arateor. 64* Ortus ubi
atque obitus parte admiscentur in una. *ib. 593 (347).*

Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
 Vt cedant certis sidera temporibus,
 Vt Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans 5
 Dulcis amor gyro deuocet aereo,
 Idem me ille Conon caelesti numine uidit
 E Beroniceo uertice cesariem
 Fulgentem clare, quam multis illa dearum
 Leuia protendens brachia pollicita est, 10
 Qua rex tempestate nouo auctus hymenaeo
 Vastatum finis iuerat Assyrios,

7-10. Scholiastes Arati Phaenom. 146. Κόνων δὲ ὁ μαθηματικὸς Πτολεμαίῳ χαριζόμενος Βερονίκης πλόκαμον ἐξ αὐτοῦ κατηστέρισε· τοῦτο γὰρ Καλλιμαχὸς πρὸς φησὶν

Τῇδε (ἡδὲ *codd.*) Κόνων μ' ἔβλεψεν ἐν ἡέρι τὸν Βερονίκης
 Βόστρυχον ὃν τ' ἄρα κείνη πᾶσιν ἔθηκε θεοῖσιν. *Vide Excursum.*

3. Flameus *BCGOd* et *b* solis *om.* *B* soli *C* obsculetur *O*
 obscuratur *P*.

4. cetis (ceteris) *O* sydera *AGb*.

5. triuia *Ha* furti *D* furtum *H* sub Latmia *Calpurn.* 1481
cf. Apollon. Rhod. IV. 57 sublamia *Bb Vossius* sublamina *O* sub-

limia *cett.* relegans *P* religans *B* **religans** *ACDGHLLa¹OVbad.*

6. gyro *ed. Pr. et ed. Paris. S. XV* **guioclero** *ACGLO* guiodero
H et V nisi quod litteras i u non distinguit guiodero *B* guioclereo *La¹*
 giuoclero *La²* gumadoro *d* *Spatium uacuum in DcP* conon *a*
 cliuo *b Vic. ed. Parm. 1473* *Ex geminato deuo error ortus uidetur,*
et sic fere Statius goero *Scaliger* curru *Santenus* circo *ego*
 deuoret *A P m. pr.* aereo *HcdP* aetherio *Meinekus ad Callim.*
p. 313.

7. Ille me idem *P* Conon *om. a, habet in u. 6* celeste *d* lumine
Canterus Nou. Lect. IX. 4 Stat. Scal. in lumine *Vossius* limine
Heinsius in culmine *Maeblius* caelestum munere *Valckenarius*
 fecit *A prius L.*

8. Eboroniceo *P* **Ebores niceo** (niteo *H*) *cett.* E Beroniceo
Calpurn. 1481 Ald. I. cf. Anthol. Lat. Riese 916. 8. 9 E Beronicaeo deton-
 sum uertice crinem Retulit esuriens Graecus in astra Conon. *Eadem*
forma nominis in inscriptionibus (CIL 4. 2198, 2256 Gruter 790. 9, 863. 4
Beroniceni) numis codicibus haud raro inuenitur uertite *O* cesariem
BGHLA¹O.

9, 10 *spurios habebat Valckenarius; tuitus est Hauptius Quaest. Catull.*
p. 81.

9. dare *a* dare *B* multi sylla *H* deorum *H Calp. ed.*
 1481.

10. sollatia est *H* pollicitast *Lachm. II.* pollicita est *O.*

11. **Quare ex** *codices* Qua rex *ed. Parm. 1473* mactus *Anna*
Fabri.

12. Vastatum *PADab Ric. 606* Vastum ad *H* **Vastum** *cett.*

Dulcia nocturnae portans uestigia rixae,
Quam de uirgineis gesserat exuuiis.

Estne nouis nuptis odio Venus? *anne* parentum 15
Frustrantur falsis gaudia lacrimulis,
Vbertim thalami quas intra limina fundunt?
Non, ita me diuī, uera gemunt, iuerint.
Id mea me multis docuit regina querellis
Inuisente nouo praelia torua uiro. 20
Et tu non orbem luxti deserta cubile,
Sed fratris cari flebile discidium?
Cum penitus maestitas exedit cura medullas!
Vt tibi tunc toto pectore sollicitae
Sensibus ereptis mens excidit! at *te* ego certe 25

- post finis spatium in La²* fines *Dab* iuerat *DHac Ric. 606*
ruerat dP **ierat** *cett.* assirios *BO* asyrios *a.*
13. nocturne ne *C.*
14. eximiis *La¹ margo L* exiuius *O.*
15, 16 *Extant in compendio moralium notabilium Hieremiae Iudicis de Montagnone Part. IV. Lib. VI. Rubr. 3 ed. Ven. 1505. Vide Prolegomen. p. XI.*
15. Etne *b* hodie *V* nonus *H* **atque** *ABCDGHLLa¹La²OVabc*
Montagnonius Statius Vossius Valk. Orell. Sillig. Heys. Schwab. anne Pd
Palladius Ald. I. uulgo et Lachmannus.
16. Frustantur *A* salsis *Heysius Schwab.* lachrimulis *A* lahrimis
D m. pr.
17. Vberum *O* Vberti *a* qua *La²* inter *L* int^o *AH*
lumina *ABCGHLLa¹La²OVbd* limina *DaP ed. Parm. 1473 uulgo et*
Lachmannus.
18. diui *Dhad Ric. 606* dii *c* diuī *B* **diu** *cett.* geniunt *O* geniū *b*
iuuerint ed. Pr. iuuerunt b uiuerunt HB iuuerint ACDGLLa¹Oad.
19. ne *A* querellis *Aa* querelis *O.*
20. terua *a* toruo *La¹.*
21. At *ACDLLa²a* **Et** *G* Et *BLa¹OPVbd* an *Itali Santenius*
Schwab. ūo (uero) *O* orbis *a* lusti *dP* (et hic quidem bis)
lusisti Da deserte *d.*
22. Et *Vossius Iacobsius* Set *c* factis *O* dissidium *ABCGHLLa¹La²Vb*
desidium Da Ric. 606 discidium Od ed. Parm. 1473 uulgo et Lachm.
23. Cur *c* Quem *H* Quam *Bentleius* Tum *Lachmannus*
excedit G moestos exeditur curua medulas H.
24. Vt ibi *G* tunc *CLa²O* **nunc** *G* nunc *ABDLLa¹PVbad*
non Hc sollicitet (**sollicitet** *GLa¹O*) *codd.* sollicitae *ed. Parm. 1473.*
25. erectis *ACL* e rectis *Vossius* excidat *Ha* at ego
ACDGHLLa²Oa ac ego *Ric. 606* atque ego *BLa¹PVbd ed. Pr. Ald. I.*
Cf. Plaut. Merc. IV. 4. 2, Ter. Ad. I. 1.15, ibique Bentleium atqui Muretus Stat.
Scal. Doer. Sane confunduntur inter se saepius atque, atqui. Sed atqui

Cognoram a parua uirgine magnanimam.

Anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta's

Coniugium, quod non fortior ausit alis?

Sed tum maesta uirum mittens quae uerba locuta es!

Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu!

30

Quis te mutauit tantus deus? an quod amantes

Non longe a caro corpore abesse uolunt?

Atque ibi *me* cunctis pro dulci coniuge diuis

26. Hyginus Astron. II. 24. Alii dicunt hoc amplius, Ptolemaeum Bero-
nices patrem multitudine hostium perterritum, fuga salutem petiisse, filiam
autem saepe consuetam insiliisse in equum et reliquam exercitus copiam
constituuisse et complures hostium interfecisse; pro quo etiam Callimachus
eam *magnanimam* dixit.

32. Annotator Seruii Bodleiani saec. XV ad Aen. IX. 427. Segregari
a me noluit dum ab ipso abirem. Vnde est illud Catulli. Amantes non
longe a caro corpore ab esse uolunt, *quem locum mihi indicauit F. Madan.*

*ante uocales posuisse Plautus ac Terentius uidentur, Horatius non item, ut docet
Lachmannus Lucret. III. 415 ast ego Dresdensis Santen. Valck. at te
ego ed. Trinc. Auancii Vossius Vulp. Lachm.*

26. Cognatam *A pr. L* Cognotam *c* praua *B m. pr.* pua *O*
magnanima *AB m. pr. CHLLa¹La²OVb* magnanimam *PD ad Ric.*
606.

27, 28 *om. H a m. pr.; sed u. 27 in ima pagina ascriptum habet.*

27. Ar ne *H* Atne *BLa¹Vd* bonam *D* oblita's *Scaliger L.*
Mueller p. 303 est *a* est *L* fatinus *O* quo *d Muretus* quod
P Statius *quam* *ABCDGLLa¹La²OVab* cum *G. Faernus Guarinus*
Fortasse quae adepta's *Scaliger Rosbachius Lachm. II.* *adeptus*
ABCDGHLLa¹La²PVacd adeptos *O* adeptus *Vic. b* adepta es
corr. B. uulgo.

28. Coiugium *B* *quod* *ABGLLa¹La²OV* quo *Dhad Muretus*
forcior *O* fortius *Muretus* ausit *Bern. Pisan. in marg. ed. Vic. 1481*
Robortellus in Variorum Locorum Annotationibus ed. Paris. 1544 fol. 43 rect.
idem dicit in editione notatum fuisse quae Petri Nicetti Lucensis, Politiani
aequalis, fuisset. 'Adnotarat in libri extremi ora uir ille summus in literis
'(P. Nicettus) reperiri in antiquis codicibus (ausit alis).' I. Bywater. auf
sit *ABCDGLLa¹La²OVab* aut sit^s *P* aut sis *d* auxit *Calpurnius*
alit Vic. Assit uidetur legisse *Mussatus (Poem. p. 30 ed. Pignorii)* Nemo
tam fortis ualet esse quo non Fortior assit. *Vide Prolegomena.*

29. Cum *HO* tuum *d* mitens *BV* uera *P* locuta est *H*
locuta's *L. Muellerus de Re Metrica p. 303.*

30. Iupiter *CVb* tersti *Auancius Muret. Froehl. Peiper.*

31. tantum *a Schraderus* tantas *H* quid *a et H nisi fallor.*

32. ac *H.*

33. ita *a* me *Colotius et Perreius, Bentleius uulgo et Lachm.* *pro*
codices proh *Scaliger* prae *ed. Trinc. Auancii ed. Gryph. 1542 Peiperus*
cui comparandum erit Tu ausus es pro nihilo prae tua praeda tot res

Non sine taurino sanguine pollicita es,
Si reditum tetulisset. Is haut in tempore longo 35

Captam Asiam Aegypti finibus addiderat.

Quis ego pro factis caelesti reddita coetu

Pristina uota nouo munere dissoluo.

Inuita, o regina, tuo de uertice cessi,

Inuita: adiuro teque tuumque caput, 40

Digna ferat quod siquis inaniter adiurarit:

Sed qui se ferro postulet esse parem?

Ille quoque euersus mons est, quem maximum in oris

Progenies Thiae clara superuehitur,

40. Etym. M. s. u. Θηλαμών. Εἴρηται γὰρ καὶ θηλυκῶς κάρη ὡς παρὰ Καλ-
λιμάχῳ,

σὴν (ἦν *codices*) τε κάρην ὥμοσα σὸν τε βίον.

sanctissimas ducere *Verr. II. 16.* cunctis *DG* duci ¹*B* praedulci
cunctis pro coniuge diuis *Marcilius.*

34. taurino *om.* O pollicita's *Lachm. II.* Post hunc uersum *Muretus*
aliquot uersus excidisse arbitratus est, quibus Beronices uota Callimachus exse-
cutus est.

35. Sed O ^{al. si} **sed** *GB* Sei *Schwabius* redditum O tetulisset *c*
te tulisset (tullisset *BH*) *ABCGHLLa¹La²Ob* retulisset *aP* rettulisset *D*
aut *codd. praeter b Vic.* autem *b Vic.* aut ni *Anna Fabri* haud
Auancius haut *Conr. de Allio qui Statium et Vossium secutus interpunctionem*
post tetulisset restituit.

36. egypti *OV* addiderit *Parthenii ed. 1486* adiiceret *Guarinus*
Muretus Scaliger.

37. celestis *B* redita *A* cetu *O.*

38. numine *Dresdensis* disoluo *BOa.*

39. tua *D* cessi *A* cassi *D.*

40. adiuntio *D* aduro *H* tuum *C* capud *La¹O.*

41. feratque *O* inaratus *pro* inaniter *Ric. 606* adiurarit *b Auancius*

ⁱadiuraret *B* adiuuaret *dP* **adiuraret** *cett.* Digna feram quod si
quid inaniter adiurarim *Annotator ed. Muretinae (Auct. 2 R. 6. 30).*

42. quis *Statius Santenius* fero *A.*

43. mos *b* quam *b* que *ad Dresdensis* $\tilde{q}$ *P* $\bar{q}$ *O (b. e. quae)*
quem *cett.* **maxima** *codd.* maximum *Guarinus* maximum in orbe
Itali Auratus Valckenarius Hauptius.

44. **phitie** *ABHOVc* phytie *GLa²Pab* phythie *D* phycie *La¹*
phicie *d* phtiae *Vic.* phthiae *Ald. I. Guar. Mur. Stat. Scal. Peiper.*
Clytiae uel Thiae Vossius cui Thia mater est solis, unde Aeetes Medea Medi
Thiae Bentleius (progeniem Thiae solem dici ratus, cf. Pind. Isthm. IV. 1,
Apollod. Bibl. I. 2. 2, Verg. Aen. VII. 216, Pulsi regnis quae maxima quondam
Extremo ueniens sol adspiciebat Olympo) Lachm. Thyiae *Conr. de Allio*
superabitur *a* superueitur *B* sup̄ uehit *O.*

Cum Medi *peperere* nouum mare, *cumque* iuuentus 45

Per medium classi barbara nauit Athon.

Quid facient crines, cum ferro talia cedant?

Iuppiter, ut *Chalybum* omne genus pereat,

Et qui principio sub terra quaerere uenas

Institit ac ferri *stringere* duritiem! 50

48. Schol. Apollon. Rhodii II. 373. Οἱ δὲ Χάλυβες ἔθνος Σκυθικὸν μετὰ τὸν Θερμώδοντα, οἱ μέταλλα σιδήρου εὐρόντες μοχθοῦσι περὶ τὴν ἐργασίαν. ἐκλήθησαν δὲ Χάλυβες ἀπὸ Χάλυβος τοῦ Ἀρεως υἱοῦ. Μέννηται αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος·

Χαλύβων ὥς ἀπόλοιτο γένος

Γειόθεν ἀντέλλοντα, κακὸν φυτόν, οἳ μιν ἔφηναν.

Idem ad I. 1323. Χάλυβες ἔθνος Σκυθίας, ὅπου ὁ σίδηρος γίνεται. Καλλίμαχος·
Χαλύβων ὥς ἀπόλοιτο γένος.

45. Tum O medi om. AC properare HP ^{ere} propter C prupere
ed. Paris. Saec. XV. **propere** cett. peperere Itali, idque iam interpo-
latum legitur in Vic. Vossius (collat. Manil. V. 49 non inuehet undis Persida,
nec pelagus Xerxes facietque tegetque,) Vulpius Bentleius ad Manil. V. 49
Valckenarius Doeringius Hauptius L. Muellerus rupere Itali Al. Guarinus in
commentario Heinsius Bebrensus cf. Sen. Med. 302 irrupere Auancius
pepulere Statius Santenius apud Valck. ad Catulli Eleg. Callim. p. 142
propulere 'H. R. Act. Ien. Litt. a. 1830, p. 135' (Schwab.) Rossbachius
fodere Bergk ecfodere Gul. Wagner atque ACGHLLa¹ **atque**
al. cumque B.

46. classis P natat La¹.

47. fatient O faciēs V facerent ac faciant b Santenius credant
Da Ric. 606.

48. **celitum** ACDGHLLa¹V Ric. 606 celtum La² celi tum P
celerum O scelerum b Vic. caelum a Chalybon Politianus (ut
ipse testatur Miscell. 68, cum id prius uulgasset Picus Mirandula) ex Schol.
Apollon. Rhod. II. 373 celtum Vossius Telchinum Withofius Valck.
Chalybum Lachm. I. Rossb. Heys. Chalyborum Santenius ad Terent. Maur.
p. 299. 'In syllabis m littera terminatis admittere dihaeresin paucis
'auctorum placuit. Itaque Ennius dixit [275] "Miscent inter sese inimi-
'citiam agitantes" et Catullus ter in medio pentametro ad hunc modum
' "Iuppiter ut Chalybum omne genus pereat" [LXVI. 48, LXVII. 44,
XCVII. 2] tum Propertius III. 15. 1, ib. 32, 45, "O me felicem o nox
' mihi candida et o tu" "Haec eadem ante illam impune et Lesbia fecit,"
' Tibullus I. 5. 33, "Et tantum uenerata uirum hunc sedula curet," denique
' Manilius I. 793, "Emeritus caelum et Clausi magna propago," sed aliud
' exemplum apud classicos non inuenitur' L. Muellerus de Re Metrica p. 310.

49. terras bc quērrē O.

50. Instit V Iusticiae H **ferris** fringere A pr. BCGLLa¹La²
ferri frignere V ferris fingere O ferris frangere Hb ferri frangere
DPad Ric. 606 ed. Pr. uulgo et Lachmannus ferri fingere Vossius
uincere Marklandus. Ego cum Heysio et Schwabio ferri stringere scripsi,
b. e. in stricturam cogere duriciem BGOa.

Abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
 Lugebant, cum se Memnonis Aethiopis
 Vnigena impellens nutantibus aera pennis
 Obtulit Arsinoes Locridos ales equos,
 Isque per aetherias me tollens abuolat umbras 55
 Et Veneris casto collocat in gremio.
 Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
 Graia Canopieis incola litoribus.
 Hic iuueni Ismario ne solum in limine caeli

51. Abuincte *G ni fallor, H* Adiunctae *AL* abruptae (te *P*) *dP*
 facta *O*.

52. *mēnonis O* *menonis BGHLa¹La²V* *mentionis C* *mennonis dP*
ethyopis GV^a *thiopis A*.

53. *nantibus a* *mitantibus H* *nictantibus Bentleius* *motan-*
tibus AL. *Guarinus in commentario* *aeria ACLLa¹La²* *aeria B*.

54-64 *Canterus sic transposuit* 54 Obtulit 57 Ipsa suum 58 Graia
 55 Isque per 56 Et Veneris casto 63 Vuidulum 64 Sidus in antiquis
 59 Scilicet in 60 Ex Ariadnaeis 68 Fixa corona 62 Deuotae, *Marcilius*
sic 54 57 58 55 56.

54. *Post obtulit sequitur in P spatium ubi scribenda erant duo proxima*
uocabula *asineos marg. arsinoes G* *asineos AC pr. L* *assyrios H*
asinios V Phillippensis margo B *elocridicos ABCGLLa²O Phillippensis*
elocridicos La¹V *electi dicos d* *clocidicos H et Ambrosianus*
H. 46 *elocidicos b Vic.* *daridos D Ric. 606* *claridos ac ed. Pr.*
Chloridos Auancius *Locricos Statius* *Locridos Bentleius* *Cypridos*
Bergkii *alis AB m. pr. CGLLa¹OPVb* *aliis d* *ades a et marg. Vic.*
alisequus Statius.

55. Ipse *P* *ad H* *aethereas DGLc* *auolat O Canterus Nou.*
Lect. V. 30 *aduolat cett.* *abuolat ipse scripsi.*

56. *collocat* *aduolat G* *collocat* *aduolat L* *aduo(cio H) lat ABCHLa¹PV*
engremio H *ingenjo P*.

57. *zephiritis DV^a* *zyphiritis CGLLa¹* *cyphiritis O* *zyfirtis A*
ziphiritis B *ziphiricis b* *gyphiritis a* *legerat al. legarat G* *lege-*
rat D *legaret a* *ligaret d* *legarat P*.

58. *Graia Bebreusius postquam Lachmannus scripserat Graia* *Gratia*
ABDGHLLa²PVabc *Gracia CLa¹Od* *Tratia corr. L* *Grata*
Calpurnius uulgo ante Lachm. *Gnata Scaliger* *Canopieis ed. Paris. Saec.*
XV *canopicis BCDGHLA¹PVbacd* *canopitis pr. La²* *caponicis AL*
conopicis O.

59. *Hi* (*Hii ACLa¹La² Ni H*) *dii uen ibi* (*uenibi ALa² uen id C*) *uario*
ABCGHLLa¹La²OV *Hi dii* *ibi DP* *Ni dii neu ibi b* *Hi duma*
ibi d *om. c. et a m. pr.* *Nescio an inter uen et ibi spatium fuerit in A,*
quale etiamnum in Bononiensi 2744 et Ambrosiano H. 46 inuenitur *Scilicet*
in Ald. I. *Lumen uti uel, incerto relicto primo uocabulo, uti iuuenile*
phaos Statius *Cf. Gloss. Placidi 'Iuuenale pharos (phaos) semper uirens*
'et numquam senescens lumen, ut si de sole dicamus.' *Sidere ubi Vossius*
Sidere ut G. Hermannus Iabn. Ann. XXII. p. 312 *Arduei ibi Hauptius*

Ex Ariadneis aurea temporibus 60
 Fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus
 Deuotae flauī uerticis exuuiae,
 Vuidulum a fluctu cedentem ad templa deum me
 Sidus in antiquis diua nouum posuit:

Virginis et saeui contingens namque leonis 65
 Lumina, Callisto iuxta Lycaoniam,
 Vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
 Qui uix sero alto mergitur Oceano.
 Sed quanquam me nocte premunt uestigia diuum,
 Lux autem canae Tethyi restituit, 70

Hic etenim *Frœblichius* Indidem ibi *Heysius* Inde sibi *Pleitnerus*
 Lumen ibi *H. R. et Peiperus* Numen ibi *Ritscheli* Aduena
 ibi *Coningto* Hic niuei *Behrens* Ipse conieci Hic iuueni *Ismario*
b. e. Baccho, cf. Ouid. Fast. III. 773, Met. III. 552-6, IV. 17, 28, Stat. Sil. I.
 2. 224 uarro *Amb. H. 46* me *H* ue *L* in numine *ACDGLLa¹La²O*
 in limine *HPV Frœblichius* in lumine *bd ed. Parm. 1473 uulgo et Lachmannus*
 in limite *Guarinus in comm. Statius* limite *Ald. I.* in culmine
Peiperus.

60. Aut ariadneis *P* ariadneis *d* adrianeis *ABCGHLLa¹OVab*
 adriadneis *D.*

61. uos *O.*

62. eximie *G m. pr. ut mihi uidetur, O.*

63. Vuidulum *Parisinus 8233 ed. Pr.* Vindulum *BLa¹La²OVb* Viri-
 dulum *ACDGHL* Vuidulum *a* Viuidulum *P* Vuidulam *Bapt. Guarinus*
Fortasse Vmidulum cf. Auson. Epigr. CVI. 4, Isid. Orig. XVII. 5. 13
 Vmidum est quod exterius umorem habet: uuidum quod interius
 a flatu *Scaliger* afflatu *Orellius* a fletu *Palladius* a luctu *Behrens*
cf. u. 52 ad om. *A* deum me *Dad Ric. 606* decumme *b* decūme
BCGLa¹La²O decūmae *L* decumae *H* deumque *P.*

64. noui *D.*

65. Virgis *O* ut *H* nanque *ACDLd.*

66. calixto *GLa²O* calisto *BCHLa¹PVacd* iusta *PV Scaliger Voss.*
Vulp. Conr. de Allio uiste *H* licaonia *ABGLa¹OPVd* lycaonia
CDLb lichaonia *a* Lycaoniam *Rosbachius. cf. Callim. H. ad Iouem 41*
lycaonida Scaliger Lachm. iuncta Lycaoniae *Parthenius Ald. I. uulgo*
iuncta Lycaonidi editor anonymus Callimachi ed. Londin. 1741, quem Thomam
Bentleium fuisse dicunt mixta Lycaoniae *Peiperus* iuxta retinui, correptum
sicut contra ab Ennio apud Varr. L. L. VII. 12.

67. ocasum *O* dardum *B* cardum *d* boothem *G (ex booten*
ut uidetur) CLLa² boethem *BLa¹V* boetem *HDd* boetam *a*
 boetē *P* bootem *b* bootē *O* Booten *uulgo et Lachmannus.*

68. uis *BLa¹ om. b* uertitur *H* oceano *ABGHLa²OVa.*

69. quicquam *O.*

70. luce *P* autem *DdP* aut *ACGHLLa¹La²OVb* at *a*
 cauae *A* corne (come?) *c* theti *ABCDGHLLa¹La²OVbdc*

(Pace tua fari hic liceat, Ramnusia uirgo,
 Namque ego non ullo uera timore tegam,
 Nec si me infestis discerpent sidera dictis,
 Condita quin ueri pectoris euoluam):
 Non his tam laetor rebus, quam me afore semper, 75
 Afore me a dominae uertice discrucior,
 Quicum ego, dum uirgo quondam fuit, omnibus expers
 Vnguentis, una milia multa bibi.

tecti a t^hesei P tethyi Ald. I. Post theti spatium in cLa², d add.
 lumine restituem ACDGHL¹La²OPhad restitue V restituem L^{re}
 restitues c restituat Dresdensis Statius restituit Lachmannus
 Luce autem c. T. restitutor uulgo Luce autem c. restitutor Thetidi
 Calpurnius.

71. Parce GO liceat ante hic habent BH ranusia ACDGHL¹La²PVbd
 rānusia BLa ranūsia O Ramnusia Calpurnii ed. 1481.

72. om. a et spatio relicto c Nanque CP Nam b **nullo**
 ABCGHLL¹La² nulla D Namque ego te non nullo corr. V ullo
 ObaP ed. Pr. tegat A pr. L regam V.

73. Nam La¹dP non margo P si me dP ed. Pr. **sine** cett.
 discerpent D Ric. 606 ed. Pr. discerpant dP diserpere C
dis(ss H) **erpent** cett. doctis O dextris Bentleius.

74. quin ACDLL²Pad Ric. 606 ed. Parm. 1473 qui BGHL¹OVb
uere ABGHL²OPVab Statius Conr. de Allio uere C b. e. uero statim
 in uere mutatum ueri D uerel Lachmannus euoluam ed.

Parm. 1473 euoluē V euoluere ab euoluo P euoluo d
euolue cett. Condita qui uere pectoris euoluo Conradinus de Allio.

75. is CLa² hiis O iis P.

75, 6. **affore** ABCGHLL¹La²OVb abfore DacdP Ric. 606 uulgo
 afore Statius Lachm.

76. a om. H discrutior ACGO discutior BDHL¹.

77. Quin (n erasa) quom ego qom P cum nigro condam d **expers**
 codd. expressa Statius aspersa Marcilius C. Badham in Praef. Euthy-
 demi p. xii expersa Heinsius ad Verg. Aen. III. 625 Coningto explens
 Doeringius ominis expers Auratus ignibus expers Maeblius Post
 expers interpunxerunt Muretus Lachmannus Hauptius Dum uirgo damnis
 fuit omnibus expers Gul. Wagner dum uirgo curis fuit omnibus expers
 L. Muellerus omnibus ex pars Vnguentis Munro b. e. quo cum uertice
 (dum domina uirgo fuit) ego, pars illius uerticis, una milia multa ex omnis
 generis unguentis bibi. Vide ipsum ad Lucret. I. 841.

78. Vnguenti Canonicianus 33 Vnguenti si Lachmannus qui apodosin in
 u. 79 Nunc uos ponebat **una** ABCGHLL¹La²OPVbad uini D murrhae
 Vossius crocini Heinsius rhodini Orellius Assyrii Passeratius
 Syrii Hauptius Codicum scripturam cum Ald. I. Mureto Scaligero Conr. de
 Allio Silligio seruauit, aliter tamen interpretatus. Sensus uidetur esse Quicum
 ego, quae, dum uirgo Beronice quondam fuit, tamdiu omnibus unguentis expers
 eram (uirgines enim non unguebantur) post id tempus milia multa unguentorum
 una bibi. Ex Athenaeo (XV. 689) enim constat et Arsinoën et Beronicen
 unguentorum studiosissimas fuisse. Aliter T. Badenus in Supplem. Iahnii Nou.

Nunc uos, optato quas iunxit lumine taeda,
 Non post unanimis corpora coniugibus 80
 Tradite nudantes reiecta ueste papillas,
 Quin iocunda mihi munera libet onyx,
 Vester onyx, casto *petitis* quae iura cubili.
 Sed quae se impuro dedit adulterio,
 Illius a mala *dona* leuis bibat irrita puluis: 85
 Namque ego ab indigneis praemia nulla peto.
 Sed magis, o nuptae, semper concordia *u*ostras
 Semper amor sedes incolat assiduus.
 Tu uero, regina, tuens cum sidera diuam

Ann. Paed. T. II. p. 428, et Gul. Iohnsonus in ed. Bristedii (New York 1849), quibus expers est 'ego quae nunc unguentis sum expers, quamquam antea 'multis utebar.' milia OVa mollia Amb. H. 46 millia CG labi H Vnguibus, unguenti milia multa bibi Bosscha.

79. nox *pro* uos D quem ABCGLa¹OVb quem L^a quam DLa²ac Ric. 606 Lachmannus quae Pd ed. Parm. 1473 Scaliger quas Auancius Ald. I. uulgo queis Statius Marcius quum Conr. de Allio quom Hauptius uinxit BLa¹O uixit HLa² uicit D Ric. 606 lumina dP theda CV.

80. potest d prius Auancius uulgo. Sane potuit Non prius in non post ita mutari, si uel in margine uersus uel super non prius scriptum esset post. Cf. u. 82 uno animus ABCGHLa¹La²Vb uno anim' O uno animos Da ed. Pr. uno annis marg. animus L unanimus Phillippensis unanimis P unanimeis Bebreusius corpore Ha corporea D.

81. **relecta** ACGLLa¹La²OVa relecta B m. pr. recteta H detecta Db Ric. 606 reiecta P.

82. **Quam** codd. cf. fragmentum apud Achillem Tatium (Isagog. in Arati Phaenon. p. 134) πρὶν ἀστέρι τῷ Βερενίκης Quin Lachmannus iocunda BCDGHOVab iucunda Lachmannus bibet bd onix ABCOVbacd.

83. Vestet ACD onix ABCHOVbacd colitis G marg. LOh ed. Parm. 1473 Ald. I. Mur. petitis DPacd ed. Pr. uulgo et Lachmannus queritis BCHLa¹La² quatit Statius quaeris Vossius que O quaeque D quam H Ric. 606 iure b.

84. Sed quae si b Seque se D Ric. 606 impuro Od pr. La² dedit H.

85. **Illius amala leuis bibat** (libat a) **dona irrita** (inita G) **puluis** codd. Illius mala dona leuis bibat irrita puluis ed. Pr. Ald. I. Guarin. Muret. a interiectionem esse primus intellexit Statius, (qui ipse tamen o coniecit,) primus textui restituit Scaliger.

86. Nanque Cb ego om. b indignis DLa¹VbadP indigetis A CG pr. L La² indigenis Phillippensis undigenis H indignatis O Vossius indigneis Bebreusius.

87. neptune b magis *pro* semper D et Ric. 606 uostras Vd uestras P **nostras** cett.

88. incollat A.

89. diuam B diua D.

Placabis festis luminibus Venerem,
 Sanguinis expertem non iusseris esse tuum me,
 Sed potius largis affice muneribus.
 Sidera corruerent utinam, coma regia fiam,
 Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion!

LXVII.

CATVLLVS.

O DVLCI iocunda uiro, iocunda parenti,
 Salue, teque bona Iuppiter auctet ope,
 Ianua, quam Balbo dicunt seruisse benigne
 Olim, cum sedes ipse senex tenuit,

90. numinibus *b* liminibus *Statius*.

91. **Sanguinis** *codd.* Vnguini *Bentleius Lachm. uulgo.* Quod si uerum est, contrario errore hic peccauit librarius atque is qui in codicibus Lucreti VI. 168 unguipiti scripsit pro ancipiti. Sed ut Venus, ita coma quae in Veneris gremio collocata est, oblato sanguine concilianda erat. Sanguinis enim partem coma potuit accipere, unguinis non item, quod non Veneri, sed sibi tantum oblatum esset ne pro non *Scaliger Bentleius* expartem a *Phillippensis* uestris (*uris*) esse *ABCDGHLLa¹OPVbacd* uesse *La²* uotis *Pontanus* uerbis *ed. Pr. Statius* uerticis *Vossius* siueris *Scaliger* siris *Lachmannus* iusseris ipse conieci tuum me *BDGHLLa¹La²OPVbad* tuu me *C* tuume *A* tuam me *Auancius uulgo et Lachm. cf. tamen* Vuidulum u. 62.

92. **effice** *ABCDGHLLa¹La²OVac* efflue *b* affice *Pd ed. Trinc. Auancii Scaliger Lachm. uulgo.*

93. **cur** (quor *P* cum *V*) **iterent** *codd.* cur rutilent *Ambrosianus* S. 67 utina *O* ut *DLPc* ut *a* uti *b* uter *Phillippensis* ut *B* ut⁹ *H* cur retinent? utinam (iterum *Marklandus* ut iam *Bebrensius*) *Guarinus Muretus Doeringius Marklandus Bebrensius* corruerint utinam *Lachmannus* corruerent scripsi, quod et codices indicant et imperfectum fulgeret u. 94. Potest tamen seruari quod est in codicibus si effice cur iterent interpreteris 'fac ut sit causa per quam sidera iterum iterumque dicant; 'utinam' et sic fere *Palmerius in Spicileg. p. 15, Barthius in Aduers. p. 1536.*

94. idrochoi *ACGP* **id rochoi** *BHLa¹La²OVb* idrocoi *D* ut pro idrochoi *a* Hydrochoi *ed. Pr.* O arion *Db* carion *Pd* orion *V aorion H* et sic quosdam sui temporis male legisse testatur *Politianus Miscell. LXIX.* fulgores *Bebrensius.*

LXVII.

Hoc carmen cum c. LXVI continuant codices, praeter *Pabd* ubi inscriptum est ad Ianuam.

1. iocunda—iocunda *ACOVHab.*
2. Saluet *a* iupiter *CGOV.*
3. secuisse *H.*
4. senes *O.*

Quamque ferunt rursus uoto seruisse maligno, 5
 Postquam es porrecto facta marita sene.
 Dic age dum nobis, quare mutata feraris
 In dominum ueterem deseruisse fidem.

IANVA.

Non (ita Caecilio placeam, cui tradita nunc sum)
 Culpa mea est, quanquam dicitur esse mea, 10
 Nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquam:
 Verum est os populi 'ianua,' Quinte, 'facit,'
 Qui, quacunque aliquid reperitur non bene factum,
 Ad me omnes clamant: ianua, culpa tua est. 1

5. Quamque CP Quā qui La¹V Quamquam ALO noto Dres-
 densis maligne O Dresd. b, unde Froeblichius et Rossbachius scripserunt
 nato s. maligne, Behrensianae natae s. maligne.

6. **est** codd. es Ald. I. porecto G prorecto BL¹P Phillippensis
 prorepto V puro recto H proiecto d Ald. I. Statius
marite BCGLLa¹La²Ob marito V Postquam est proiecto functa
 marita sene Statius coniecit P. est porrecto tacta marita sene Rossbachius.

7. **age de** ABCDGLLa¹La²OPhacd Silligius age dum Calpurnius uulgo
 et Lachmannus, cf. Pers. Sat. II. 22 age da Balth. Venator age dic
 H Ald. II. Marcilius Froehl. age dum non aedum scribendum esse, quem-
 admodum cape dum, sine dum, dice dum, tange dum, accipe dum, circum-
 spice dum, age sis docet Ritscheli in Mus. Rhen. 1850, p. 582 **uobis**
 BCDLa¹La²OVach Silligius.

8. En H ueterem LOb ed. Parm. 1473 uenerem cett. deſſer-
 tuisse G obseruisse a.

9. Nam pr. La² Hō A plateam BL² pateam Statius tra-
 ditā O.

10. ē. quaquā O.

11. a me om. b quicquam pro quicquam La¹ Phillippensis.

12. om. La³ del. Muretus isti ABCHLLa¹La²PVhd istius GO
 istis DLa⁴ac Ric. 606 isto Parisinus 7989 populo Parisinus 8233 et
 Dresdensis **qui te** ABCDGHLLa¹La²OPVhacd Ric. 606 qui ue La⁴
 fecit a isti populo ianua quidque facit Ald. I. Doer. Sill. istis probri
 ianua quidque facit Statius isti populi nainia, Quinte, facit, Scaliger
 istis populi naenia, Quinte, facit Balthazar Venator isti populo ianua
 quid faciat? Vossius Vulp. istud populi fabula, Quinte, facit Lachmannus
 Haupt. istud populi uana querela facit Heysius isti populo ianua
 quanta facit Schwabius Verum 'st ius populi H. A. I. Munro unde conieci
 Verum est os populi 'ianua,' Quinte, 'facit' cf. Pers. I. 42 Os populi me-
 ruisse. Verum est uox populi: ianua cuncta facit Behrensianae Conr. de
 Allio et Rossbachius uersum Catullo assignant, cui ianuam in u. 13 respondere
 arbitrantur, scribes ille, isti populo, ianua, quine facit? hic istud populi,
 ianua, quisque facit.

13. Qui? quacumque Conr. de Allio Rossbachius.

14. Ad omnes me H tua culpa est b tua'st Hauptius.

CATVLLVS.

Non istuc satis est uno te dicere uerbo, 15
Sed facere ut quiuis sentiat et uideat.

IANVA.

Qui possum? nemo quaerit nec scire laborat.

CATVLLVS.

Nos uolumus: nobis dicere ne dubita.

IANVA.

Primum igitur, uirgo quod fertur tradita nobis,
Falsum est. Non illam uir prior attigerit, 20
Languidior tenera cui pendens sicula beta
Nunquam se mediam sustulit *ad* tunicam:
Sed pater illius gnati uiolasse cubile
Dicitur et miseram consclerasse domum,
Siue quod impia mens caeco flagrabat amore, 25
Seu quod iners sterili semine natus erat,
Vt quaerendum unde unde foret neruosius illud,

15. ^uistic *P* est *om. b.*

16. ut *pro* et *H.*

17. **Quid** *ABDGHLLa¹La²OPVa Ric. 606 Ald. I. Guar. Contr. de Allio*
Qui bcd uulgo et Lachm. possim Da Ric. 606 possit P nemo
possum H quid possis Scaliger, qui uersum Catullo tribuit, Vossius.

18. uolumus *bis V uobis codd. nobis Muretus ue O nec pro*
ne margo P.

19. quid *a uobis c.*

20. est *om. L m. pr. nanque dP Auancius non qui Scaliger*

illam. O attigerat bd Vic. uulgo attigerit P.

21. *om. O. Vide ad LXIV. 386 sicula L sicula P succula c*
Vossius beata A betha BLa¹PV leta a.

22. substulit *DV ad Calpurnius hanc codd.*

23. ipsius *Muretus gnate Da Ric. 606 nate (ae c) cd nati*
BLa¹VH gnati cett. gnatei Lachmannus.

24. Dicitur. *O.*

25. quid *a.*

26. Sequi *La² inhers ABLa¹La²V.*

27. **Et quaerendus** (*querendus C querendus P*) **unde** *ABCGHL*

Quod posset zonam soluere uirgineam.

CATVLLVS.

Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipse sui gnati minxerit in gremium.

30

IANVA.

Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
Brixia Chinae supposita specula,
Flauus quam molli percurrit flumine Mella,
Brixia Veronae mater amata meae,

La¹La²OVbd Et quaerendus ut unde (inde *c*) *Dac Vic. Ric. 606* Et
querendus *z* unde *ed. Paris. Saec. XV. z fortasse induxit is qui pro* unde
z

unde *scripsit* unde *hoc est* bis unde; *z enim pro 2 et pro et ponitur* Et
quaerendum unde unde *Statius* Et quaerendus is unde *Lachmannus* Et
quaerendus ei unde *Hauptius* (*Quaest. Catull. p. 85*), *idem tamen in editione*
sua (1853) *Lachmanni praetulit coniecturam* Vt quaerendum aliunde
Roszbachius Ipse cum scriptore *Ind. Schol. Halens. 1863, 4 scripsi* Vt
quaerendum unde unde, *cf. XCIX. 13* *neruosior H* *nñosi' O An ex*
dittographia uernosius (uenosius)?

28. Quo *b* uirginiam *D.*

29-48. In his uersibus distribuendis eum ordinem secutus sum quem et sensus
postulat et editores seruarunt, praeter *Froeblichium* qui 29-36 *Catullo*, 37-48
ianuae, *Roszbachium*, qui 29-40 *Catullo*, 41-48 *ianuae*, *Schwabium* et
Bebrensiu qui 37-40 *Catullo* tribuunt, *L. Muellerum* qui 29-34 *Catullo*, 35-6
ianuae, 37-40 *Catullo*, 41-48 *ianuae* tribuit.

29. narrem *D* nostram *a* mirra *A* parentum *O* parente *a.*

30. sunt *O* nati *DHbd* minxerat *BDa Ric. 606 Phillippensis*
minserat *V.*

31. Atque *DV* non solum hoc se dicit *Da ed. Pr.* non solum se
(sed *BH*) dicit (dicat *V*) hoc *ABCHLLa¹La²V* non solum se dicit *om.*
hoc *G* non solum hoc (*h' O*) dicit se *Ob* non solum se (sed *d*) hoc
dicit *d.*

32. chynea *V* chimea *c* chineam *Ric. 606* **suppositum** *codd.*
supposita in *Ald. I. Guarinus* supposita *Scaliger* Chinaeae supposita
speculae *Pontanus Statius Hauptius* Echineae supposita speculae *Turnebus*
Adu. V. 15 Cycnea supposita in specula *I. G. Zanchius de Orig. Orobiorum*
Lib. II. p. 47^b Cellarius Geogr. Antiq. II. 9 Cycnea supposita specula
Vossius Sill. Cycneae supposita speculae *Vulpius Doer. Heys. Schwab.*
Cycnea suppositam specula *Conr. de Allio* Cyaneae coni. *Cranstonus in*
transl. Anglica.

33. moli *O* praecurrit *ed. Trinc. Auancii Cluuerius Ital. Antiq. p. 412*
melo *O* **mello** *cett.* mella *ed. Parm. 1473.*

34. uice *a* unde conieci uicem tuae *ed. Trinc. Auancii, et Scaliger qui*
tamen in textum non recepit. Vu. 33, 34 ab interpolatore profectos esse censet

Sed de Postumio et Corneli narrat amore, 35
 Cum quibus illa malum fecit adulterium.
 Dixerit hic aliquis: quid? tu isthaec, ianua, nosti?
 Cui nunquam domini limine abesse licet,
 Nec populum auscultare, sed hic suffixa tigillo
 Tantum operire soles aut aperire domum? 40
 Saepe illam audiui furtiua uoce loquentem
 Solam cum ancillis haec sua flagitia,
 Nomine dicentem quos diximus, ut pote quae mi
 Speret nec linguam esse nec auriculam.
 Praeterea addebat quendam, quem dicere nolo 45
 Nomine, ne tollat rubra supercilia.
 Longus homo est, magnas qui lites intulit olim

Scipio Maffei in Mus. Veron. CCV, Veron. Illustr. I. 1. Eisdem uncis incluserunt Vulpius Silligius, spurius habebant Handius Rosbachius.

35. Et L. Muellerus, qui uu. 35, 36 a praegressis seiungit, tribuit ianuae posthumio $GOLa^2bc$ et om. H arnat G ni fallor.

37-40. Catullo tribuit Schwabius. Sed dixerit aliquis uerba sunt sese non alium interpellantis. Vide tamen Frankium De Catull. Carm. Compositione p. 26.

37. Dixerat BHPVb Dixit O h' O hi L **quid** ABCDGHLa²OPVbad
 Conr. de Allio Sill. Rosb. quod LLa¹c qui Ald. I. uulgo et Lachmannus ister a iste GHLa²O Post isthaec secuntur in A suffixa tigillo Iam tum operire κ.τ.λ. omissis interpositis uersibus.

38. dominum d deum O lumine BOVab marg. L.

39. auscultare P auscultare. O āscultare B hec BGLa¹V hoc HLa²b
 h' O hic DPacd Lachmannus huic Ald. I. uulgo heic Schwabius
 suffixa O affixa c Guarinus.

40. Iam tum A Iantum L Tantam a aperire b aut operire HV.

41. **audiuit** ABCHLLa¹La² fortia A furtiuam P.

42. **Sola** AB m. pr. CGHLLa¹La²OVb solam Pacd **cum conc-**
cillis O cum conciliis ABCGHLLa¹La²PVb conciliis Da consciliis d
 al. conciliis

cum aliis Ven. cum ancillis Robortellus in Variorum Locorum Annotationibus ed. Paris. 1544, fol. 46 rect., edoctus a Veneto quodam quem super hoc loco consulisset. I. Bywater. consciolis Manutius Muretus Scaliger Caeciliis Vossius flagicia a.

43. Homine D quae H dissimus D ut pete q̄ O quam mi C.

44. Sperent G Sperent O Vic. b Speret cett. Vossius Vulp. Conr. de Allio Lachmannus Speraret Calpurnii ed. 1481 uulgo ne H nec linguam speret coni. Statius.

45. Pretere D addebant OL m. pr. addebit b quemdam O.

46. Homine D te AGLLa²O supercillia G.

47. est homo V est om. a Ric. 606 D m. pr. magnos D **qui**
 ABCDGHLLa¹La²OPVacd Ric. 606 quod, duce Munro, retinui tanquam
 datium que b quoi Palladius lites O intulit Gæ

Falsum mendaci uentre puerperium.

LXVIII.

QVOD mihi fortuna casuque oppressus acerbo

48. Falsus c **mendacii** ACGLLa²O mendatii Bb.

LXVIII.

Huius carminis uu. 1-40 Ramlerus primus in editione sua a. 1793 a ceteris seiungebat, tamquam diuersum poema efficerent. Idem fecerunt postea Froeblichius Bergkii in Mus. Rhen. XV. 513 Heysius Rossbachius Hertzbergius Gruppius (in Minoe p. 503, ubi tamen utrumque carmen a Catullo abiudicat) Ed. a Bruner Schwabius Vsenerus Westphalius Bebreusius. Nam (1) in uu. 31-40 negat Catullus posse se amico suo munus mittere Musarum. Idem a u. 41 usque ad finem uersus mittit ad minimum centum et uiginti, eosque summa cura conscriptos nec sine inuocatione Musarum. (2) Mallius in uu. 1-8 dicitur solacium a Catullo petiisse ut qui casu oppressus acerbo lecto iam utatur caelibe; in u. (155) Sitis felices et tu simul et tua uita aut amicam habet aut coniugem. Itaque alio tempore scripti sunt hi uersus ceterique omnes qui Alli commemorant beneficium, alio uu. 1-40. (3) Qui Mallius est uel Manlius in 1-40, is non potest esse Allius in 41-(160); utrumque enim nomen gentilicium est. (4) uu. 41-(160) maiorem curam prae se ferunt artemque quam 1-40. (Gruppius Min. p. 504.)

His ita assentior ut uu. (149)-(160) fortasse etiam 41-(148) alio tempore scriptos fuisse credam ac priores illos 1-40. Sed nego Mallium alium esse atque Allium, aut 41-(160) ita disiungi posse a ceteris ut aliud faciant poema. Nam si uere legitur in u. (66) Mallius, is autem Allius alio nomine uocatur uu. 41, (50,) (150,) nullo modo fieri potest ut hic Mallius Allius siue Allius Mallius alius sit ac Mallius ille commemoratus in uu. 11, 30. (Allium enim nominatum fuisse, non Aulum, ut post Marcilium censet Westphalius, neque ut Heysius, Acilium, ex ratione metrica apparet. Nam nec Acilius produxit Catullus in u. 41, Acili corripuit in u. (150); nec Aule recipit uersus (150).) Deinde non suo more scripsisset Catullus si carmen uersu abruptisset qualis est hic de quo dicimus u. 40 Vltro ego deferrem copia si qua foret. Contra ab hoc facilis est transitus ad 41 Non possum reticere, Deae, qua me Allius in re.

Verum enimvero plura sunt in utraque parte communia quam ut hic disiungi possint. Nam u. 12 Mallius a Catullo petit hospitii officium; quam ob causam nisi quod ipse Catullo hospitium praeberat ac domum, in quo cum Lesbia amores exerceret? (67)-(69). Deinde u. 12-16 Catullus dicit se cum aetatis uer ageret Veneris non ignarum fuisse, sed totum hoc studium luctu fraternae mortis fugasse. Vtramque rem et amorem Lesbiae et luctum fratris iterum in altera parte inducit; nam uu. (70)-(72), (131)-(148) de Lesbia toti sunt, uu. autem (91)-(100) fratris mortem deplorant, et quidem iisdem uerbis cf. (92)-(96) cum 20-24. Tum a uu. 29, 30

Veronae turpe Catullo

Esse, quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deserto tepefacit membra cubili,

Lesbia infidelis in Catullo arguitur; idem diserte dicit (135)-(137)

Quae tamen etsi uno non est contenta Catullo
Rara uerecundae furta feremus herae,

Ne nimium simus stultorum more molesti.

Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,
 Naufragum ut eiectum spumantibus aequoris undis
 Subleuem et a mortis limine restituum,
 Quem neque sancta Venus molli requiescere somno 5
 Desertum in lecto caelibe perpetitur,
 Nec ueterum dulci scriptorum carmine Musae
 Oblectant, cum mens anxia peruigilat,
 Id gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum,

Sed quomodo in uno carmine caelebs idem Mallius amansque dicitur? Necessesse est alio tempore scriptos fuisse 1-40 alio (155) et qui eum secuntur. Dico sex postremos; sed ceteros 41-(154) eodem tempore cum his scriptos fuisse ex (91)-(100) conicio. Bis enim idem non dixisset iisdem uerbis nisi spatium temporis intercessisset. Itaque priorem partem carminis Veronae scripsit, dum recenti adhuc luctu fratrem maeret: alteram aliquantum postea, fortasse Romae ubi scriptorum copia usus erat, qualem poscebat longior atque eruditior fabula. Comparari potest Stat. Silu. IV. 4 cuius qui in exordio stant undecim uersus manifesto post reliquos scripti sunt.

Nec multum haereo in coniunctis nominibus gentiliciis. Nam uulgatum fuisse praecipue apud Sabinos ut nomina duo ferrent patris alterum, alterum matris constat ex Liui XXXIX. 13, 17, apud quem filius Pacullae Miniae Sabinae, et Cerrinii, Minius Cerrinius uocatus est. Eiusdem generis sunt Attius Nauus, Minatius Magius, Marius Egnatius, Herius Asinius, Statius Gellius, Ofilius Calauus, Papinius Statius. Quanquam potuit etiam aliter res expediri. Nam ut Q. Gaius, M. Caius in eodem titulo reperiuntur apud Mommsen. Inscript. 1190, ut uterque locum praeposterum habere uideatur; nam Gaius initio nomen erat gentilicium, quod postea praenomen factum est et in Caius immutatum, nunc instar habet nominis gentilicii; ut iuxta se stant C. Valgius Rufus, C. Quinctius Valgus; C. Licinius Stolo, M. Porcius Licinus (Licinius?), L. Brutus, C. Lucius; eodem modo ex gentilicio factum est praenomen siue Allius siue Mallius. Vt ut se res habet Mallium apud Catullum scripserim, non Manlium: ad Mallium enim per παρανομασίαν referri Lympha Malia in Thermopylis uidetur. (Vide tamen Westphalium in Translat. Catull. pp. 92-100.)

Ad Mallium ABGHLLa¹La²d Ric. 606 Ad Malium a Ad Manlium
 prae tristitia non posse consolari alterum b Ad Manlium P.

1. Quo O Quid Hb casusque DH Ric. 606 P.
2. hec BLA¹ h' O mittis DOab Ric. 606 mictis d mictit La²
 mittit cett. epistolium G.
3. Naufragum DPa Ric. 606 Naufragum d **Naufragium** cett.
 erectum b ereptum Pd spirantibus b Vic.
4. Sulleuem P.
5. sacra A et L m. pr. sōno O.
6. Disertum G in om. L m. pr.
7. uetm (? ueterm uel ueterin) O.
8. Oblectant. O Oblectat b cui Statius ansia DOV Ric. 606
 peruigilet P.
9. qm A ^{al. qm} **quem** Ven. quem corr. L qñ V dulcis d
 ducis P Calpurnius, uulgo ante Conr. de Allio.

Muneraque et Musarum hinc petis et Veneris: 10
 Sed tibi ne mea sint ignota *incommoda*, Malli,
 Neu me odisse putes hospitis officium,
 Accipe, quis merse fortunae fluctibus ipse,
 Ne amplius a misero dona beata petas.

Tempore quo primum uestis mihi tradita pura est, 15
 Iucundum cum aetas florida uer ageret,
 Multa satis lusi: non est dea nescia nostri,
 Quae dulcem curis miscet amaritiem:
 Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
 Abstulit. O misero frater adempte mihi, 20
 Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
 Tecum una tota est nostra sepulta domus,
 Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
 Quae tuus in uita dulcis alebat amor.
 Cuius ego interitu tota de mente fugau 25
 Haec studia atque omnis delicias animi.

Quare, quod scribis Veronae turpe Catullo

10. que *om. c* et *om. HbP* huic *b* petit *G*.
 11. nec mea *H* tibi ne mea tibi sint *A et L m. pr.* mea ne tibi
 sint *a* ignota *P* *incommoda HdP ed. Pr.* incomoda *Da Ric. 606*
 comoda *C* **commoda** *cett., pr. B., in quem tamen serior manus i inferciit*
 manli *DbdP Ric. 606 Muretus uulgo* mamli *c* malli *ABLV margo P*
 al. mauli
 mali *Ven.* mali *CHLa¹Oa* mali *G* mauli *La²* Mani *Lachmannus*
Haupt. Vsener.
 12. Seu me *G* Heu me *AD* Neue *c* hospitis *om. a sed habet*
in marg. sospitis *Schraderus.*
 13. Aspice *Db* uerser *a* miser *b et L m. pr.*
 14. Nec *H* a *om. AHL.*
 16. *om. O* Iocundum *CVab* cum *om. a.*
 18. amariciem *a* amariritiem *G* amatricem *H* amaritoem *O.*
 19. hunc *a* mons *d.*
 20. Abscidit *P et Cuiacianus teste Scaligero* pater *H.*
 21. me *V* comoda *BCOV* Pro hoc uersu *P et d habent* Tu
 misero fratri iucundum lumen ademptum *repetitum ex u. 93.*
 22. est *om. Ven.* nostra est tota *b* una est nostra tota *V.*
 24. habebat *a* ducis alebit *H. Vu. 21-24 per errorem buc ex c. LXV*
translatos esse censebat Froeblichius, ex LXVIII. (93)-(96) Bernhardius, ex CI.,
ubi post u. 6 collocandi essent A. Weisius.
 26. omnem *O* omnes *a* delitias *CDHL.*
 27-30 *delebat Gualterus Landor cuius haec est annotatio. 'Quare quod*

Esse, quod hic quisquis de meliore nota
 Frigida deserto tepefacit membra cubili,
 Id, Malli, non est turpe, magis miserum est. 30
 Ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
 Haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
 Nam, quod scriptorum non magna est copia apud me,
 Hoc fit, quod Romae uiuimus: illa domus,
 Illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas: 35
 Huc una ex multis capsula me sequitur.
 Quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
 Id facere aut animo non satis ingenuo,
 Quod tibi non utriusque petenti copia posta est:
 Vltro ego deferrem, copia siqua foret. 40

‘scribis—miserum est. *Miserum est uere si hos quattuor uersus Catullus scripserit.*’

27. quod hic *b* catullo *Dcd ed. Pr.* catulo *a* catulle *P*
catulle ABCGHLLa²OV Ven. b Santenius Catulli *H m. pr.* Catullo est
Froeblichius.

28. quid *a* quidem *H* is *D* **quisquis** *codd.* quiuis *malit*
Lachmannus Lucret. p. 287, cf. Maduicum Fin. V. 9. 24. est *add. Perreius.*

29. **tepefacit** *ABCDGLLa¹OV Ric. 606* tepefacta *La²* tepefacit
Ven. La³ tepescit *Vic.* tepefecit *HLa⁴bacdP ed. Pr. uulgo et*
Santenius tepefactat *Annotator ed. Muretinae Auct. 2 R. 6. 30* tepefactet
Bergk tepefiant *Vossius* tepefaxit *Lachmannus* menbra *D*
cubilli Oa.

30. Idque *H* manli *Pb Ric. 606* mauli *a* **mali** *ACGHLA¹La²OV*
Ven. D m. pr. māli *B* Mani *Lachm. Haupt.* miser *BLA¹H*
 miserum ‘st *Lachm. Lucret. p. 17.*

31. Ignoscis *La¹* Ignoscēs *O* Ignoscas *P* me *b* mi *c.*

32. Nec *C* tum *O.*

33. quid *a* magna non est *V* non magna est copia est *La¹*
 non *H* aput *CH.*

34. Hec *O* ^{fit ut} Hoc quod *a.*

35. me *H* illa *P m. pr.*

36. e *d* casula *La².*

37. noli *O* nolī *G* nos statuas *AL.*

38. ingenuo *APVbad ed. Pr.* ingenūo *B* ingenio *cett.*

39. uirtusque *b* petiti *Parthenii ed. 1486* peteiti *Bebrens*
posta (posita *H*) **est** *ABCGHLLa¹La²OV Vossius* postea est *b* facta
 est *DdP Ric. 606 ed. Pr. uulgo et Lachmannus* est copia facta *a* praesto
 est *Froeblichius* porcta est *Ribbeckius in Iabn. Ann. LXXXV. 377*
 parta est *Schwabius* aperta est *Bebrens.*

40. Vltra *H* defferrem *ed. Parm. 1473* deferrem *a* diferrem *AL*
 differem *GVa* differrem *cett.*

Non possum reticere, deae, qua me Allius in re

Iuuerit aut quantis iuuerit officiis:

Nec fugiens saeculis obliuiscantibus aetas

Illius hoc caeca nocte tegat studium:

Sed dicam uobis, uos porro dicite multis

45

Milibus et facite haec carta loquatur anus.

.

.

.

Notescatque magis mortuus atque magis,

50

Nec tenuem texens sublimis aranea telam

41. Hinc initium alterius carminis ducunt Ramlerus in ed. 1793 Froeblichius Bergkii Heysius Hertzbergii Gruppius Rossbachius Ed. a Bruner A. Weisius Schwabius Westphalius Frankius Behrensianus **quam fallius** CGHLLa²Oa quam fallius (salus P) ABLA¹P quam (qua Vic.) fallimus Dh Ric. 606 Vic. quam salus d q3 facilius V qua me Allius Scaliger qua Mallius Calp. qua Manlius Muretus uulgo qua me Acilius Heysius ire O.

42. Inuenit Ob.

43. **Nec** ACDGLLa¹La²OVab Conr. de Allio Handius edd. post Lachmannum Hec Bpd Haec Hc ne Calpurnii ed. 1481 uulgo et Santenius Nei Behrensianus **sedis** ABH pr. L La¹La²OVab etas O.

44. haec BHb ceta La¹ rogat AG regat L m. pr. teget Marcilius.

45. porto O.

46. Milibus. O Milibus Pad carta La²V **al. carta certa** Ven. ceta (cerata) O certa ABCDGHLa¹cd Ric. 606 P certe a curua b cera Statius. Sed cf. Aesch. Fr. 323 Nauck ὡς λέγει γέρον γράμμα, Cir. 41, Mart. XII. 4. 4 Fama fuisse loquax cartaque (certaque sex Schneideuini codices) dicet anus.

47. **Spatium** unius uersus in BCGLLa¹V Ven. bcd et Phillippensi, duorum in H. G scriptum habet in margine deficit, Ven. et B deficit, d deest interscriptum. In La²O post u. 46 sequitur sine interuallo Notescatque magis mortuus atque magis, in ADa Vic. Ric. 606 Omnibus et (in Parisinus 7989) triuuiis uulgetur fabula passim, qui uersus in codice Parisino 7989 Senecae ascribitur, quem credunt esse Thomam Senecam qui uixit Anconae circa annum 1420, Hauptius Qu. Cat. p. 42, Ed. a Bruner p. 627. Margo D ed. Pr. Ald. I. et Guar. habent Omnibus inque locis celebretur fama sepulti. Cuiacianus teste Scaligero habebat Muscoli repetat uada remigiis Acherontis, qui uersus hodie legitur in P, sed nigriore atramento et post erasam quae prius fuerat scripturam. Huius scripturae etiamnum tres litterae legi possunt Led, unde conicio olim LXIX. 5, nescio quo casu illatum fuisse. Sed haec omnia supposititia esse post Statium omnes uiderunt. Ipse trium uersuum indicaui lacunam. Vide Prolegomena.

50-52 (48)-(50) del. A. Weisius.

50 (48). Spurium habent Handius Obseruat. p. 21 et Gualterus Landor I notescatque (I rubris litteris scriptum) La¹ Noctescatque d ed. Pr. Notescamque G.

51 (49). **Nec** codd.

Ne Ald. I. uulgo ante Santenium

texens

In deserto Alī nomine opus faciat. (50)

Nam, mihi quam dederit duplex Amathunsia curam,
Scitis, et in quo me corruerit genere.

Cum tantum arderem quantum Trinacria rupes 55

Lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis,
Maesta neque assiduo tabescere pupula fletu (55)

Cessaret tristique imbre madere genae.

Qualis in aerei perlucens uertice montis

Riuus muscoso prosilit e lapide, 60

tenuem ^{tenuem} D tekens a te texens c arenea D Ric. 606
aragnea a arachnea c. Post hunc uersum sequitur in codicibus **iocundum**
(iucundum DLPad) **cōmētas** (cum aetas ad) **florida ut** (aut BH Phillippensis
uer Phad) **ageret**, deinde interstitium in LPVcd Phillippensi. In a post u.(49)
qui ultimus est dextrae paginae infra scriptum est neque id a recentiore manu,
ut uidetur, deficit Versus. Deinde in summa proxima pagina Iocundum cum
aetas florida uer ageret. Vide ad u. 16, et cf. Prolegomena.

52 (50). **ali** ABCGHLLa¹La²PV Phillippensis alli O alii Ven. b
aliis Da Ric. 606 alit d Alli Scaliger uulgo et Lachm. Auli Marcilius
Acili Heysius.

53 (51). Non G que a dulcis BA amathusia ABCGLa²OP
amatusia HVc anatunsia D Ric. 606 amātūsia a Amathuntia
Scaliger in notis ad Culicem.

54 (52). Sitis b iniquo me erruerit a conuertit d torruerit
Turnebus Aduers. XVI. 1 Lambinus ad Lucret. III. 824 in quo me tor-
ruerit cinere (cenere) Io. Is. Pontanus ad Macrobian. I. 7 Heinsius corpuerit
Marklandus in qua me torruerit uenere Schraderus in me quo cor-
ruerit genere Doeringius.

55 (53). ardemur H ^q V trinatria La¹.

56 (54). Limphaque BOV Limpha a Ric. 606 Limphe D et
in H oeteis P ēētheis G oetheis bac Ric. 606 oethis BLa¹Ven. ortheis
AL otheis CV cethis La² cetheis O et D m. pr. cetis H malia a
Parthenii ed. 1486 uulgo **maulia** B m. pr. GLa¹La²O Ven. hd. ed. Pr.
maula V manlia DHP Ric. 606 ed. Trinc. Auancii, Turnebus Aduers.

XXIV. 5 manlia Vic. mamlia c mathilia L matilia C
amathilia A termophilis ADGLLa²PVa termopilis O termophylis
Ven. termopylis BLa¹ thermophilis C Thermopylis ed. Pr.

57 (55). nibre Ven. nummula Ob nummula H māmula et in marg.
nūmula Ric. 606 **numula** cett. malula ed. Paris. Saec. XV. lumina
dP uulgo Fortasse pupula cf. LXIII. 56, Calui fr. 11 Cum grauis
urgenti coniuere pupula somno. Simili, ut uidetur, errore scriptum est in
Gloss. Ball. post poplites, popon, 'papula principale. quod est pupilla.
diminutiue. i. oculi pupilla.' Nunc uideo Bebreusium recepisse pupula.

58 (56). Cessaret Dac Ric. 606 Cessare AL Cessareue G
Cessare ne GHLa¹La²OV Ven. b Cessarent Pd Calp. ed. 1481 ymbre
G imbri V neque tristi imbre Bebreusius.

59 (57). aerei DbacP pellucens P.

60 (58). mustoso La² muscoso B musculo La¹ prosilta e D.

Qui cum de prona praeceps est ualde uolutus,
 Per medium densi transit iter populi, (60)
 Dulce uiatori lasso in sudore leuamen,
 Cum grauis exustos aestus hiulcat agros:

Hic, uelut in nigro iactatis turbine nautis 65
 Lenius aspirans aura secunda uenit
 Iam prece Pollucis, iam Castoris implorata, (65)
 Tale fuit nobis Mallius auxilium.
 Is clusum lato patefecit limite campum,
 Isque domum nobis isque dedit dominam, 70
 Ad quam communes exerceremus amores.
 Quo mea se molli candida diua pede (70)
 Intulit et trito fulgentem in limine plantam

61 (59). **ualde** ABCGH pr. LLa¹La²OV uoluptus O uale uolutas a
 uolutans Ric. m. pr.

62 (60). dempsi VC sensim Hauptius (Quaest. Catull. p. 88).

63 (61). **Duce** ABCDGHLLa¹La²OPVab Diue d Dulce Calp.
 ed. 1481 uiatorum La²O lasso ed. Parm. 1473 **basso** codd.
 crasso Behrensius in subdole b leuamen Calp. 1481 lauamus a
leuamus cett.

64 (62). graui extus hyulcat V exustes a hiultat O.

65 (63). Flet pro Hic Vic. b h' (Haec) O Ac uulgo ante Santenium.

66 (64). Lenius Phad Lepnius c **Leuius** ABCGHLLa¹La²OV
 Ven. Leniter D Ric. 606.

67 (65). prepolucis a prae pollucis c preces C **implorate**
 ABCDGHLLa¹La²OV imploratae Ric. 606 implorata Phd implo-
 rante a Statius implorata ed. Pr. uulgo Santenius Bergkii (Philol. XVI.
 626) imploratu Lachmannus implorati Heysius imploratei Schwa-
 bius Iam prece Polluces iam Castoras implorante Guyetus teste Santenio,
 Vossius Iam face P. iam C. implorata Ezra uan Ieuer ad Luc. III. 273
 Doruillius Froeblichius Fortasse uice.

68 (66). uobis B manlius ACDGLLa²Phad Ric. 606 ed. Pr. uulgo
 et Santenius mamlius c Mālius B, M magna malius HLa¹V
 allius marg. manlius O Manius Lachm. Haupt. Allius Rossb.
 Schwab. 'Post 66 aliquando putauit inserendos esse uu. 157 et 158.'
 Schwabius.

69 (67). clausum O marg. D ed. Pr. classum ABGH pr. L La¹La²PV
 Ven. clasum C classem a crassum D Ric. 606 clusum coni.
 Schwabius laxum Scaliger. Cf. Sen. de Benef. I. 14 minus laxum limitem
 aperire dato a lumine a.

70 (68). dominae Froeblichius Ed. a Bruner.

71 (69). comunes BCDGhP qmunes O.

72 (70). ante 71 (69) ponit b.

73 (71). triti H lento b tuto dP.

Innixsa arguta constituit solea.

Coniugis ut quondam flagrans aduenit amore 75
 Protesilaeam Laudamia domum
 Inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro (75)
 Hostia caelestis pacificasset heros.
 Nil mihi tam ualde placeat, Ramnusia uirgo,
 Quod temere inuitis suscipiatur heris. 80
 Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
 Docta est amisso Laudamia uiro, (80)
 Coniugis ante coacta noui dimittere collum,
 Quam ueniens una atque altera rursus hiems
 Noctibus in longis auidum saturasset amorem, 85
 Posset ut abrupto uiuere coniugio,

74 (72). Inixa La¹OV Inixsa B quantum scio, solus. argusta P
 constituit b m. pr. in solea D constituit in Ald. I. uulgo ante Lachmannum.

(73)-(132) Ramlerus, (75)-(130) A. Weisius ex hoc carmine eiciunt.

75 (73). **amorem** ABCGHLA¹OVb amore cett. uulgo et Lachmannus.

76 (74). Prote (o c) silaeam Dcd ed. Pr. Protesileam OV Prothesilaeam a **Prothesile**(e B) **am** ABCGHLLa¹La²b **laudomia**
 ABCDGHLLa¹La²O Ven. b. Vide Vsenerum in Iabn. Ann. XCI. 220-232
 Schuchardtum de Vulgari Lingua Romanorum II. 142-146 laudamia V
 laodomia acdP Laodamia uulgo et Lachmannus Laodamea Silligius.

77 (75). Inceptam Turnebus Aduers. XXI. 17 ex Hom. II. II. 701 **In-**
cepta (incoepta Ven.) codd. praeter a in quo legitur inceptum Incepto
 Froeblichius (cf. Ciris 328 Non ego te incepto fieri quod non pote conor
 Flectere amore), A. Weisius nundum LAab frustra post nundum a
 cum om. V sero H.

78 (76). **pacificasset** ABCGHLLa¹La²OPV Ven. bd conciliasset Dac
 marg. Vic. Ald. II. Statius.

79 (77). ualide V ranusia D ramusia O ranusia cett. ram-
 nusia ed. Pr.

80 (78). Quam timere H suspiciatur H eris D.

81 (79). ieuna B ed. Pr. desi(y P)deret dP desyderat c de-
 syderet P **deficeret** D deficeret a deficeret cett. Ric. 606
 defideret ed. 1473.

82 (80). ammisso a comisso b **laudomia** ABCDGHLLa¹OV
 laodomia abdP uirgo G (marg. uiro) CLa²Ob.

83 (81). nouum Dacd P Ric. 606 uulgo ante Muretum **nouit** AGO
 Ven. **uouit** BCHLLa¹La²b noui ed. Trinc. Auancii, Muretus cohacta
 ante dimittere V.

84 (82). uellens H et Canonicianus 33 hyemps DOd yems V.

85 (83). staurasset H.

86 (84). et D Ric. 606 ab V ab rupto AG obrupto D
 abrepto c abinnupto Ob Vossius absumpto Behrensium.

Quod scibant Parcae non longo tempore abisse, (85)
Si miles muros isset ad Iliacos:

Nam tum Helenae raptu primores Argiuorum
Cooperat ad sese Troia ciere uiros, 90
Troia (nefas) commune sepulcrum Asiae Europaeque,
Troia uirum et uirtutum omnium acerba cinis, (90)

Qualiter id nostro letum miserabile fratri
Attulit. Ei misero frater adempte mihi,
Ei misero fratri iucundum lumen ademptum, 95
Tecum una tota est nostra sepulta domus,

87 (85). sciebant *V* scribant *Dd Ric.* 606 scibat *Lachmannus*
scirant *L. Mueller.* abiisse *b* abesse *PHad* uulgo ante *Conrad. de Allio*
abisse *cett. ed. Pr. Conrad. de Allio Santenius Lachmannus Haupt. Heys. Rossb.*
Schwab. adesse *coni. Santenius* uixe *Ribbeckius in Iabn. Ann.*
LXXXV. 377 obisse *Bebrensius.*

88 (86). Similiter *A pr. L* Si milles *G m. pr.* Si milies *V*
iss3 *O* esset *D solus (Lachm).* **yliacos** *BGLa¹OV* ylliacos *a*
illiacos *Ab.*

89 (87). Iam *a* cum *O* tum *om. P.*

90 (88). troya *BDLa¹Va* nere *a.*

91 (89). Troya *BDVd* nephas *BDHVabd* cōe *BGLa¹* comune
Ca qmune *O* sepulchrum *CHLadbP* Europes *a* europae
asiaeque *c ed. Pr. Ald. I. Muret. Stat. Doering.*

92 (90). Troya *BDVd* acerbe *c* cinis *om. D m. pr.* Nunc
habet finis. Cf. *Non.* 198 Cinis . . . feminino apud Caesarem et Catu-
lum (Catullum) et Caluum lectum est, quorum uacillat auctoritas:
'Cum iam fulua cinis fueris.' cf. *Charis. I. p. 78 P (101 K.) Prisc. V. 42*
(*p. 169 K.*)

93-102 (91)-(100) del. *A. Weisius*, ex quibus (94)-(100) post *Cl.* 6 collo-
candos censet. *Gualterus Landor* eosdem uersus pro interpolatis habebat.

93 (91). **Quae uetet id** *ACDGHLLa²OV* Quae uetet id *BLa¹*, sed
in *B* ultima littera uocabuli uetet ita producta est, ut uecter esse potuerit
Quae uetat id ad Quae uetet *bP* nuper *Passeratius* nunc et *Marcilius*
Vngerus uitai nostrae *Ribbeckius in Iabn. Ann. LXXXV.* 378 uelut
id *Coningto* uelut his uel eis *Eduinus Palmer* (Queis ueluti id iam antea
Froeblichius) ueterum id *Heysius* ueter id *ed. Parm.* 1473, quod in
ed. 1 retinui Quaeene etiam *Heinsius G. Hermannus in Iabn. Ann.*
XXXIII. 245 frater *GLa¹Ob* **frater al. fratri** *B.*

94 (92). ei *DO* heu *a* frateter *G* adempto *a.*

95 (93). Ei *D Ric.* 606 Hei *O* frater *b* iocundum *ABCVa*
iocundumque *Ob* uiuendum *H* limine *O* adeptum *GO*
Ven.

96 (94). est *om. D* una est tota *a* una sed tota *P* una est
nostra tota *V* sepolta uel sepalta *D m. pr.* *Vu.* 93-96 tamquam ex *c.*
LXV iniuria repetitos *om. Froeblichius.*

Omnia tecum una perierunt gaudia nostra, (95)

Quae tuus in uita dulcis alebat amor.

Quem nunc tam longe non inter nota sepulcra

Nec prope cognatos compositum cineris, 100

Sed Troia obscena, Troia infelice sepultum

Detinet extremo terra aliena solo. (100)

Ad quam tum properans fertur *simul* undique pubes

Graeca penetralis deseruisse focos,

Ne Paris abducta gauisus libera moecha 105

Otia pacato degeret in thalamo.

Quo tibi tum casu, pulcerrima Laudamia, (105)

Ereptum est uita dulcius atque anima

Coniugium: tanto te absorbens uertice amoris

Aestus in abruptum detulerat barathrum, 110

98 (96). inuitam *H*.

99 (97). Quem *P Calp. ed. 1481* Quae uel **Que** *cett.* logne *V*
sepulchrea *G*.

100 (98). gpositum *O* compositus *LA cineris ABCGLOVb*.

101 (99). troya—troya *BDLa¹Vd* sepulchrum *PDacd Ric. 606,*
al.

sed in P eadem mannus correxit sepulchrum sepulcrum *marg. sepul-*
tum V.

102 (100). Detinat *D Ric. 606* extremao *P* a nostro *Calpurnius*
Parthenius Ald. I. Muretus alieno *La¹.*

103 (101). quem *b* cum *a* tuum *G* penetrans *V fertur*
undique *ABCGLa¹La²OV Ven. Vic. b* fertur undique *DLc* ferretur
(feretur *H*) undique *HdP* fertur ut undique *a*, ut *pallidiore atramento*

scriptum fertur et undique *Ric. 606* simul *addiderunt Itali, habent ed.*
Pr. et pleraeque cuncta *Froeblichius* puppes *Vic. b* pupes *O.*

104 (102). Graia *L. Muellerus* penetrales *DacdP* desseruisse *D*
foccos *O* deos *Dac Ric. 606.*

105 (103). Ne *DGPacd* **Nec** *ABCHLLa¹La²OV Ven.* Hec *b*
paris *om. spatia nelicto c et a m. pr.* ps *O* abducta *alia manus scripsit*
in a.

106 (104). Ocia *ABCDGLa¹bacP* Octia *O* paccato *HOb* pec-
cato *a et H m. pr.* placato *D Ric. 606* thalamo *La²V.*

107 (105). **Quod** *ABGHLa¹La²OVb Phillippensis* cum *bd* caū
pulcerima *O* pulcherima *V laodomia codd. plerique* laodomia *cdP*
laodamia *a.*

108 (106). é *H* anima] *ōi a* omnia *d.*

109 (107). absoluens *Dac Ric. 606* obsorbens *d.*

110 (108). abreptum *H* abruptum *V* aruptum *L* abductum *b*
retulerat *d* depulerat *Heinsius* **baratrum** *ABCGLa¹La²OVabdP.*

Quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum
 Siccari emulsa pingue palude solum, (110)
 Quod quondam caesis montis fodisse medullis
 Audit falsiparens Amphitryoniades,
 Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta 115
 Perculit imperio deterioris heri,
 Pluribus ut caeli *tereretur* ianua diuis, (115)
 Hebe nec longa uirginitate foret.
 Sed tuus altus amor *barathro* fuit altior illo,
 Qui *dominum* domitum ferre iugum docuit. 120

(109)-(118) *insiticios habet Ed. a Bruner.*

111 (109). Que D fuerunt G fuerunt C grai BCGLa²VOb
 graii Had Lachmannus **peneum** ABCGHLLa¹La²POVb peneius Da
 Ric. 606 poneum d Pheneum Auancius cileneum ACL cil-
 leneum BGLa¹La²OV Ven. c cilenum aH uleneum P ulneum d
 celenem D Ric. 606.

112 (110). **Siccari** codd. Sicari O Siccare Schraderus Lachm.

113 (111). mortis d fedisse D medulis a.

114 (112). Audet ABCGLa¹La²O Ven. bdP Arridet H Audet V
 Aldit D Aut a Audit Palmerius in *Spicilegiis* p. 102 Santenius
Doeringius pro se quisque coniecerunt; receperunt post Silligium omnes. Cf.
Schuchardtum de Vulgari Lingua Romanorum II. p. 46 falsi parens O
 amphitryoniadis GLa² amphitryoniades C amphitryonidas H
 amphitryoniadis BLa¹OVb amphitryoniades APad.

115 (113). Tempora V creta D m. pr. c Ric. 606 stymphalida P
 stymphalia HVac stymphalia C stymphalia AL sagitta BLa¹ sagitta
 VD Ric. 606 sagitta d.

116 (114). **Pertulit** ABCDHLLa¹La²O Ven. Pertullit G Per-
 culit Phacd Ric. 606 deterrioris G.

117 (115). et celsi b ceu La² tereretur BDHPa Ric. 606
 tereretur O treeretur G terreretur La¹O terretur ACLa²d
 terretur L teretur b.

118 (116). Heb'r O fuit b.

119 (117). tunc a **baratro** ABCDGHLLa¹La²Vbad altius b.

120 (118). Qui diuum domitum PDad Ric. 606 ed. Pr. Scaliger in *com-*
mentario, de Eurystheo dictum ratus **Qui tuum domitum** cett. Quod
 diuum domitum Ald. I. Qui dirum domitum Puccius Qui te non
 domitum Guarinus Qui tantum indomitam Statius Qui toruum
 domitum uel Qui in uita indomitum Vossius Qui tunc indomitam Conr.
de Allio Qui tauri indomitam Schraderus Qui durum domitam
 Lachmannus Qui diuum indomitum Froeblichius Qui tamen
 indomitam Heysius Qui toruum dominum Behrensium Scripsi Qui
 dominum domitum b. e. amor tuus barathro illo Arcadico altior fuit, qui
Protesilaum, mariti dominique ius in te habentem, coegerit ut iugum ferret
amoris tui. Cf. u. 116. Error ex confusis dum dum (tuum dum)
fortasse ortus est.

Nam neque tam carum confecto aetate parenti
 Vna caput seri nata nepotis alit, (120)
 Qui, cum diuitiis uix tandem inuentus auitis
 Nomen testatas intulit in tabulas,
 Impia derisi gentilis gaudia tollens, 125
 Suscitatur a cano uolturium capiti:
 Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo (125)
 Compar, quae multo dicitur improbius
 Oscula mordenti semper decerpere rostro;
 Quanquam praecipue multiuola est mulier. 130
 Sed tu horum magnos uicisti sola furores,
 Vt semel es flauo conciliata uiro. (130)
 Aut nihil aut paulo cui tum concedere digna,
 Lux mea se nostrum contulit in gremium,
 Quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido 135

121 (119). Nam om. HLa² nãç b nec ABCDG pr. L La¹O Ven. b
 Ric. 606 neque La²a tam DObacdP cà V ^{tam} causa L tam
 causa H causa ABCDGLa¹La² Sed margo B habet al. neque tam Error
 ex confusis cã tã ortus uidetur earum B eram pro carum H con-
 festo P.

122 (120). capud La¹.
 123 (121). tum Dc Ric. 606 in add. Scaliger tum demun iuuentus a
 inuetus b aiutis b amicis d.
 124 (122). ceratas Schraderus intulit bis V.
 125 (123). desiri V.
 126 (124). Suscitatur a Pd Suscitata ABHLLa¹ Ven. Seu suscitata b
 Seusc(o G) itata CGLa²O Suscitatur et Dac Ric. 606 ed. Pr. Scaliger
 cano om. b caro a uolturium CDGLa¹La²OPV Ven. uolturium ALd
 uoluntarium a uoluntarium BHb capite Pd capiti cett.
 127 (125). gauiso B m. pr. illa b fortasse uere.
 128 (126). Compq3 O qui Phillippensis H Canonicianus 33, quod poterit
 pro datiuo accipi improbrius BDLa¹V Ric. 606 improbius O.
 129 (127). Obscula V.
 130 (128). Quam quae ed. Trinc. Auancii Vossius Marklandus Schraderus
 Froehl. Haupt. Heys. Schwab. L. Mueller. Bebr.
 131 (129). tuorum BCGHLLa¹La²OVha tuo A et L m. pr. horum D
 harum c tu horum d ed. Pr. uulgo et Lachm. tu harum Muretus
 tu olim P.
 132 (130). es ad Ric. 606 efflauo O est D e cett.
 133 (131). paruo b paulum Colocius excerpta Perreii quoi P
 tu codd. Vossius tum 'nescio quis ante Muretum' (Lachm.) Impressum
 non legi ante Muretinam. Cf. uu. (87), (101), (105).
 134 (132). sic b si d contulit G cum tulit Conr. de Allio
 ingremium B.
 135 (133). circumuersans b hinc illic La¹Vd hinc illum H huc
 illuc Dac ed. Pr.

Fulgebat crocina candidus in tunica.

Quae tamen etsi uno non est contenta Catullo, (135)

Rara uerecundae furta feremus herae,

Ne nimium simus stultorum more molesti.

Saepe etiam Iuno, maxima caelicolum, 140

Coniugis in culpa flagrantem contudit iram,

Noscens omniuoli plurima furta Iouis. (140)

At, quia nec diuis homines componier aequum est,

.

. 145

.

.

.

.

. 150

136 (134). intunica La².

137 (135). tantum H non om. A et L m. pr. coēpta
Catullo O.

138 (136). uereconde A furemus V.

139 (137). Extat in Compendio Moraliū Notabilium Hieremiae Iudicis de
Montagnone Part. II. Lib. 1, Rubr. 5 ed. Ven. 1505 Nec AH simus
nimium a scimus L scimus ACLa² simul H sumis d tutorum
Bebrensius.

(138)–(141) ut aliunde petitos et ab interpolatore adiectos del. Handius Obs.
p. 26.

141 (139). cotidiana BCOV cotediana d cottidiana La¹ quot-
tidiana HAach quotidiana G continet iram Santenius concoquit
iram Lachmannus conquoquit Gul. Wagner Schwabius contudit
iram (cōtuditirā) Hertzbergius condidit Poblius concitat Pleitnerus
concipit Bebrensius. Post u. (139) duos uersus excidisse censet post Statium
Roszbachius.

142 (140). Hoscens d comniuoli C omniuoli ignoscens coni.
Heinsius facta ABCGHLLa¹La²O Ven. b furta Dad ed. Pr. uulgo et
Lachmannus.

143 (141). om. in textu, habet in marg. H At quia ACDac Ric. 606
Lachm. Atqui Pd uulgo At q3 L Atque cett. Atquei Schwabius
hominem D componier Calpurnii ed. 1481 componere codd. fas
est in Vaticano quodam codice scriptum fuisse testatur Santenius habetque id ed.
Trinc. Auancii. Post u. (141) Marcilius in Asterismis et Lachmannus iudicant
non pauca excidisse, quae aliam digressionem quales multae in hoc carmine
reperiuntur conficere potuerint, uti censet Hauptius (Quaest. Catull. p. 41).
Roszbachius duos tantum uersus amissos esse credit. Indicaui lacunam 18
uersuum, qui numerus in archetypo fuisse uidetur. Vide Prolegomena. Omnes
codices uersus continuant,

(151)

 155
 (152)

.

 (153) 160

Ingratum tremuli tolle parentis onus.

Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna

Flagrantem Assyrio uenit odore domum,

Sed furtiua dedit mira munuscula nocte, 165 (145)

Ipsius ex ipso dempta uiri gremio.

Quare illud satis est, si nobis is datur unis,

Quem lapide illa diem candidiore notat.

Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus

162 (142). *del. Muretus Broukhusius* Ingratum est *a* tremulist
 illa *coni. Lachmannus* honus *La*¹.

163 (143). *dextra HcP* ^{dex} *de astra a* *de astra A* *deastra cett.*
dextra Schwabius et H. A. I. Munro *decstra ego in ed. minore et sic*
Behrensius *dedicta H* *est post paterna Ric. 606.*

164 (144). *flagrantem ACGHLLa*¹ *OV Ven. bacdP* *flangrantem B*
fragrantem D ed. Pr. *asyrio AL* *assirio BLa*¹ *OVd* *assiduo a*
al. uenit
uenitis Ven.

165 (145). *fortuna d* *monuscula d* *nigra pro mira coni. Guarinus*
prima Heinsius *rara Hauptius* *muta Heysius* *media Gualterus*
Landor in censura Trimestri Libror. Extern. 1842, p. 361.

167 (147). *uobis Vb* *his GLa*² *Ven.* *hiis O* *id BLa*¹ *VHcb*
Phillippensis *is d* *unis ABCGHLLa*¹ *La*² *OV Phillipensis* *unus*
DadP Ric. 606 Lachm. *ininis b ut uidetur* *imus Scaliger Vossius*
 Si nobis id datur unis Quo lapide illa diem candidiore notet Guarinus.

168 (148). *diem ed. Parm. 1473* *dies codd.* *candiore Od* *can-*
didior V *notet D Ric. 606.*

(149)–(160). *del. Bernhardius A. Weisius.*

169 (149). *Haec (h') O* *quid ad* *quo Muretus Schwab.* *Fortasse*
confictum.

Pro multis, Alli, redditur officiis, 170 (150)
 Ne uestrum scabra tangat rubigine nomen
 Haec atque illa dies atque alia atque alia.
 Huc addent diui quam plurima, quae Themis olim
 Antiquis solita est munera ferre piis.
 Scitis felices et tu simul et tua uita, 175 (155)
 Et domus *ipsa* in qua lusimus et domina,
 Et qui principio nobis *rem* condidit Anser,
 A quo sunt primo omnia nata bona.
 Et longe ante omnes mihi quae me carior ipso est,
 Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi est. 180 (160)

LXIX.

NOLI admirari, quare tibi femina nulla,

170 (150). Alli Scaliger aliis codd.
 171 (151). Nec HLP Hec d nostrum DV Ven. ab Ric. 606
 tangam Da tangit b.
 172 (152). om d. Nec D atque alia alia C.
 173 (153). Hunc H aderit Phillippensis plura D quae plurrima H
 quam themis C thenus La² quatenus a tenus P m. pr. ni fallor.
 174 (154) om. d.
 175 (155). Sitis Da ed. Pr. Scitis P Sites d Satis cett. Seitis
 Bebreusius a tua D et tui H uite BGLa¹OV uice b
 nati H.
 176 (156). ipsa Dad Ric. 606, om. ABCGLLa¹La²OVb ipsi Statius
 domma A.
 (157)–(158) prius post (160) collocabat, postea ab interpolatore additos
 habuit Doeringius, uncis inclusit Silligius, post u. (154) transposuit Roszbachius.
 177 (157). terram dedit aufert codices terram nobis D terram
 om. c aufert om. d te transdedit Vfens Scaliger te transdedit
 auspex Lipsius auctor Roszbachius Anser Heysius nobis taedam
 dedit Anser Bebreusius nobis rem condidit Anser ipse conieci.
 178 (158). E pro A d mi post primo add. Hauptius primo sunt P
 primo s^t marg. su erasis quae sequebantur litteris c. Fortasse A quo spes
 primost tum mihi nata bonei nota D Ric. 606 bona Pad bono
 cett. Lachm. semina nata boni Peiperus.
 Versibus (159)–(60) appictum indicem digitum habet in margine G.
 179 (159). qui D quam C ipse est Db Ven.
 180 (160). quia a uana H est om. Dac mihi dulce est
 ACGHLLa¹La²OV Ven. b B m. pr. mihi dulce est P mihist
 Lachmannus Lucret. p. 66.

LXIX.

Carmen totum om. D et Riccardianus 606.
 In Rufum BGLa²P In Ruffum AHLa¹ Ad Ruffum marg. a ad
 Rufum immundiciam suam ei obiciendo b Spatium unius uersus in OV.

Rufe, uelit tenerum supposuisse femur,
Non si illam raræ labefactes munere uestis
Aut perluciduli deliciis lapidis.

Laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur 5
Valle sub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes: neque mirum: nam mala ualde est
Bestia, nec quicum bella puella cubet.

Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
Aut admirari desine cur fugiunt. 10

LXX.

NVLLI se dicit mulier mea nubere malle
Quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
Dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,
In uento et rapida scribere oportet aqua.

2. **Ruffe** *ACGHLOab* uelut *P* latus *pro* femur *a*.
3. **Nos** (Non *d*) **illa mare** *ABCGHLLa¹La²Obacd* Nos (Nô *P*) illam
amare *VP* Non illam raræ *Calp.* 1481 Non ullam raræ *Auancius*
Doeringius Heysius Non si illam raræ *Ald. I.* Fortasse caræ, *cf. Lucr.*
I. 730 labefactos *BHLa¹La²Vabc* labefactas *Pd.*
4. pro luciduli *BHLa¹Pcdh ed. Pr.* pro lucidoli *La²* delitiis *A.*
5. quendam *d* qua *G ex rasura, dP ed. Parm.* 1473 quæ uel **que**
CHLa¹La²OVba.
6. Vale *O* allarum *A pr. G Hd.*
7. Nunc *d ed. Pr.* ualde mala *d* nec mi mirum mala *H.*
8. Bestia. *O* qui cum *BadP* cui cum *GLa¹La²OVb* cum qua *AL*
ut Prop. II. 6. 12 Me soror et cum qua dormit amica simul cum *omisso*
qua *G* nec bella cui puella *H.*
10. frigiunt *O* fugiant *a, ed Trinc. Auancii, Heinsius ex coniectura.*

LXX.

Hoc carmen cum *c. LXIX* continuant codices omnes sinceri. De incon-
stantia (constancia *d*) foeminei (feminei *d*) amoris *Pd.*

1. mulier se uiuere *H* male *HLa¹OV* uelle *c fortasse ex Sueton. de*
Viris Illustribus XVIII Soli Crassitio se dixit nubere uelle: et sane uellem
pro mallem uidetur usurpasse Martialis VII. 18. 9.

2. iupiter *ACOab.*

3. cupit *b* quid *a.*

4. Inuento *GOa.* In uino *coni. Gifanius in ind. Lucret. p. 450, Burmannus*
Anthol. Lat. I. p. 541.

LXXI.

SI quoi, Virro, bono sacer alarum obstitit hircus,
 Aut si quam merito tarda podagra secat,
 Aemulus iste tuus, qui uestrum exercet amorem,
 Mirifice est a te nactus utrunque malum.
 Nam quotiens futuit, totiens ulciscitur ambos: 5
 Illam affligit odore, ipse perit podagra.

LXXII.

DICEBAS quondam solum te nosse Catullum,
 Lesbia, nec prae me uelle tenere Iouem.
 Dilexi tum te non tantum ut uulgus amicam,
 Sed pater ut gnatos diligit et generos.

LXXI.

Hoc carmen cum c. LXX continuant codices. In Pd spatium est sine titulo.

1. **qua** ABCDGHLa¹OPVbacd qua L quo La² quoi Itali, edd.
 pleraeque et Lachmannus uiro codd. Virro Parthenius Guarinus Muretus
 Scaliger Lachmannus iure Palladius Auancius Ald. I. Statius Hauptius
 Quaest. Catull. p. 93 Heysius Schwabius **sacrorum** codd. praeter d qui habet
 sociorum et O ubi legitur sacratorum quod seruauit Behrensius sacer
 alarum Itali Calp. 1481 uulgo Fortasse sacer introsum obstit D
 astitit a hircus Vab ira is H Si quoi iure Bonae sacratorum
 Froeblichius.

2. **quam** ACDGHLLa¹La²OVba qua C et fortasse B m. pr. nunc habet
 qua quem Pd Ald. II. uulgo et Lachmannus podraga G secat
 DcdP Ric. 606 serat a sequar b ed. Parm. 1473 secunt O
secum cett.

3. **questrum** AC nostrum b, et sic G sed erasa littera ut uidetur ubi
 nunc est n.

4. Morfice D **ate** codd. Mirifico est astu Muretus Mirifico
 est fato Hermannus Mirifice est fato Rossbachius Atei Heysius Schwa-
 bius malit Atei (Attei) ab Atius Attius ductum utrumque a.

5. quociens GO futiuit D futuunt P faciunt a fatuit d
 tociens GO.

6. dolore H ipsa HP ipse. O podraga G podagra perit
 VaP peret pr. La².

LXXII.

Ad Lesbiam ABGHLa¹La²bacdP. Spatium unius uersus in DOV.

1. Dicabis D nosce AHb nouisse V.

2. ne A prime O pro me H per me G.

3. Dillexi ba tunc D Ric. 606 num ACL tamen a tum
 eum H ut uult uulgus AC.

4. natos La dilligit a at D.

Nunc te cognoui: quare etsi impensius uror, 5

Multo *mei* tamen es uilior et leuior.

Qui potis est? inquis. Quod amantem iniuria talis

Cogit amare magis, sed bene uelle minus.

LXXIII.

DESINE de quoquam quisquam bene uelle mereri,

Aut aliquem fieri posse putare pium.

Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne

Prodest, immo etiam taedet obestque magis;

Vt mihi, quem nemo grauius nec acerbius urget, 5

8. Donatus ad Ter. And. IV. 3. 3. Amicus animi, amator uero corporis. Non enim continuo amor est qui bene uult. Vt Dido amauit quidem Aeneam, sed non et amica fuit quae ait 'Non potui abreptum diuellere 'corpus et undis Spargere,' et item Catullus 'Cogit—minus.'

5. cognoui. O uxor *b*.

6. mi tamen es *Baptista Guarinus* ita me nec—*D Ric. 606* ita me nec *ABGHLLa¹La²OVd* **Multo** me **ita nec C** ita me ne *b* ita me *ac* ita me nec tu *Pd* Error hinc ortus uidetur, quod mei tamen es cum in me ita me nes corruptum esset, prius me omisum est.

7. Quid *D Ric. 606* Quis *BHLA¹V* est potis *H* est om. *A* inquit *b* inquis *P* quod *DLcdP* **quam** *ABCGHLLa¹La²OV* quem *b* quid *a* quia *Statius Vossius* telis *D*.

8. Post hunc uersum *Guarinus* ponebat *c. LXXXV* Odi et amo—excrucior, *Statius c. LXXV* Huc est mens deducta—omnia si facias, deinde *c. LXXXV*.

LXXIII.

Hoc carmen cum *c. LXXII* continuant codices omnes sinceri. Conqueritur de amico *d* quod idem in *P* per errorem *c. LXXIV* praefixum est.

1. quocunque *d* **quisquam** *ABCGHLLa¹La²OVb* ^{quicquam} *quisquam Vic*, quicquam *PDac Ric. 606 Calpurnii ed. 1481 Ald. I. uulgo et Lachmannus* quidquam *d*.

3. Post benigne uulgo addunt est. Sed uide *Lachm. Lucret. p. 297*, qui negat est pro licet usurpatum antiquae et germanae Latinitatis esse.

4. **Immo** (Imo *GPhacd*) **etiam tedet** (cedet *d*) **obestque** (sic *GO Vic b* marg. *L*, stes *H* **stetque** cett.) **magisque** (magis *Hc*) **magis** (magisque *d* atque magis *Hc*) codices. *Prodest add. ed. Trinc. Auancii, idemque suppleuerunt Guyetus Froeblichius Buechelerus. Cf. Cic. Orat. XLIX, Ouid. M. XI. 320, Trist. III. 4. 8, V. 1. 66, Fronto p. 168 Naber. taedet, si fit Lachmannus Caelei, taedet Schwabius.*

5. Vae pro ut *Guarinus Scaliger* quae (**que**) *ACGHLLa¹La²OVbd* qm *D* quem *ac ed. Pr.*

Quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

LXXIV.

GELLIVS audierat patrum obiurgare solere,

Siquis delicias diceret aut faceret.

Hoc ne ipsi accideret, patrum perdesuit ipsam

Vxorem et patrum reddidit Harpocratem.

Quod uoluit fecit: nam, quamuis irrumet ipsum 5

Nunc patrum, uerbum non faciet patruus.

LXXV.

HVC est mens deducta tua, mea Lesbia, culpa,

6. habuit amicum *La*² In Ric. 606 habuit erasum est et in margine scriptum habet amicum habet *ACDL* amicum om. *P* per pro qui d. Versus 5, 6 Handio spurii uidebantur; idem fortasse senserat Auancius qui totum carmen tetrastichon in Rufum uocauerit. Carmen cum LXXVII. 1-6 coniungendum censet Ed. a Bruner.

LXXIV.

Hoc carmen cum c. LXXIII continuant codices omnes sinceri. In Gellium d Conqueritur de amico *P*.

1. Selius *O* Lellius *AL* Lelius *BCDGLa*¹ Laelius *Politianus*
Misc. LXXXIII. Leuius *a* Gelius *Hb ed. Parm. 1473* Gellius
*La*²*Pd* margo *B* patrium *a* prinam *A* obiurgia Ric. 606 *cd ed. Pr.*
obiurgium *a* abiurgia *D* flere codices omnes solere *Parthenius*.

3. priu *A* Hos *d* H' *O* perdespuit *ABCDGHLLa*¹*La*²*OPVbd*
par despuit *a* perdespuit *Scaliger* ipsum *b*.

4. at *D* ad *b ed. 1473* prium *A* patrium *Ha* reddibit *La*¹
reddit *BO* harpocratem *OP* harpocrathem *ABCGLa*¹*La*² arpo-
crathem *Vb* arpocratem *hacd* ippocratem *H*.

5. quanuis *C* inrumet *D m. pr.*

6. Hunc patrium *H* prium *A* prius *A*.

LXXV.

Hoc carmen cum c. LXXIV continuant codices. Ad Lesbiam *Pd*.

1. Huc *ABCDGLLa*¹*La*²*OVbac* Vc *ed. Paris. Saec. XV.* Huc
huc *H* Hunc *Phillippensis* Nunc *dP et Guiciacianus, unde Scaliger,*
quem secuti sunt cum Statio omnes praeter me Silligium Rossbachium Behrensum,
hoc tetrastichon a c. LXXXVII per errorem abscissum et cum eo coniungendum
putauit hoc modo:

Atque ita se officio perdidit ipsa suo,
Vt iam nec bene uelle queat tibi, si optima fias,
Nec desistere amare, omnia si facias.

LXXVI.

SIQVA recordanti benefacta priora uoluptas
Est homini, cum se cogitat esse pium,
Nec sanctam uiolasse fidem, nec foedere in ullo
Dium ad fallendos numine abusum homines,

NVLLA potest mulier tantum se dicere amatam
Vere, quantum a me Lesbia amata mea es.
Nulla fides nullo fuit unquam foedere tanta,
Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.

Nunc est mens diducta tua, mea Lesbia, culpa,
Atque ita se officio perdidit ipsa suo,
Vt iam nec bene uelle queat tibi, si optima fias,
Nec desistere amare, omnia si facias.

Errorem ad transpositas paginas archetypi Lachmannus Hauptius Boehmius Schwabius Westphalius sed diuersis modis rettulerunt. Vide Prolegomena. Ipse codicum ordinem seruauit ut in re incerta. Quanquam enim c. LXXXVII per se uix satis constat, hoc in c. LXXV non cadit ex aequo. Bene enim respondent Huc et deducta; contra minus bene post Nunc in u. 1 iam in u. 3 infertur abducta d adducta P et sic Cuiacianus teste Scaligero diducta Lachmannus est mens tua deducta H me D.

2. *Ad hunc uersum Spengelius putauit spectare glossam Pithoeanam p. 70 Gotthofr. 'Officiperdi qui sui laboris non habent remunerationem. Catullus.' prodidit Db.*

3. **uelleque tot** (tot si b tot om. H) **tibi** ABCDGHLLa¹La²OV margo P ed. Pr. uelle tot tibi a uelle queam dP Parthenius Scaliger uelle queat Lachmannus optua O.

4. destitere a.

LXXVI.

Hoc carmen cum c. LXXV continuant codices omnes sinceri. Ad se ipsum d et sic P sed post rasuram. Froeblichius huc reuocat c. LXXXVII, Nulla potest mulier—parte reperta mea est, quos uersus initium putat fecisse huius carminis.

1. Sique O priore a.

2. hominum D.

3. uiolase O uidiçē Ric. 606 sed federe in margine habet **nullo** ABCDGHLLa¹La²Oabc in ullo Pd Parthenius uulgo et Lachmannus, cf. Lucret. III 23 Neque ulla Res animi pacem delibat tempore in ullo.

4. Durum b fellando H miniē V mīe H numinū^c Ric. 606 adusum D aduersum d.

Multa parata manent in longa aetate, Catulle, 5
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.

Nam quaecunque homines bene cuiquam aut dicere possunt
Aut facere, haec a te dictaque factaque sunt,
Omnia quae ingratae perierunt credita menti.
Quare iam te cur amplius excrucies? 10

Quin tu animo offirmas atque istinc te ipse reducis,
Et deis inuitis desinis esse miser?
Difficile est longum subito deponere amorem.

5. manent *DLa²Pacd Ric. 606* manenti *AB m. pr. CGHLLa¹Vb* ma-
nentum *O* longa *om. b.*

6. h' *O* gaudio *La¹* amittere *marg. amore tibi b* auicere
tibi *O.*

7. ut *AL* possint *A.*

8. ate *GH* facta *B m. pr. ut uidetur* sint *O.*

9. **Omniaque** *CDGHLLa¹La²Ocd* ingrata *G ex* ingrate.

10. iam te cur *Dac. Vic. ed. Pr.* cur te iam *B notis fortasse recentio-*
ribus **cur te iam** *ACGLLa¹La²OVb Heysius. Cf. XCVII. 2.* cur te
amplius iam *H* te iam cur (quor *P*) *dP Muretus* excruties *Lb* ex-
crucias *aP Pleitnerus* excitias *d.*

11. Quin *La²Pad* **Qui** *cett.* tu *ABCDHLLa²Vacd* tui *GO b*
tum *a Vic.* cum *La¹* offirmas *GO* affirmans *Pd* affirmas
cett. **atque** *BCGLLa¹La²OPVbacd* teque *D Ric. 606* itaque
Scaliger Lachmannus Hauptius instinctoque *BCGLa¹La²Va ed. Pr.*

Phillippensis instrictoque *H* instructoque (toque *P*) *dP* in-
stint(ct *Ric.*)uque *D Ric. 606* instincte(e *b*)que *Ob* **istincteque**

Vic. instincto *ALc* Quin tu animum offirmas atque istinc

usque reducis *Statius Vulpus* Quin te animo obfirmas teque
istinc usque reducis *Raphelengius Doeringius* Quin tu animo

offirmas teque istinc usque reducis *Roszbachius* Quin tu animum offir-
mas itaque instructoque r. *Scaliger* Quin tu animo affirmas itaque istinc

teque reducis *Lachmannus post Heinsium, ut ipse testatur, Hauptius* atque
istinc teque r. *Silligius Schwabius* Quin te animo offirmas tuaque istinc

teque reducis *Froeblichius quod tueri potuit ex Hor. A. P. 444, Quin sine rivali*
teque et tua solus amares Quin dum animum offirmas teque istinc tute

reducis *Heysius* Quin te animo firmas teque istinc tute reducis *Pleitnerus*
Quidni animo offirmas atque istinc tute reducis *Behrensus Fortasse* Quin

tu animo offirmas atque istinc te ipse (teipe) reducis. *Cf. Ou. Trist. V. 7.*

65 Sic animum tempusque traho, meque ipse reduco A contemplatu
dimoueoque mali. *Eodem errore quodragrosi quoenice pro podagrosi poenice*

(phoenice) *habent exemplaria Nonii 181. 18, 245. 27 (Vahlen. Coniect. in*
Varron. Sat. p. 151).

12. Vt *L* deis *b Lachmannus* dis *d Canon. 33 uulgo* diis *P*
des *ceteri codices* inuito *Dac Ric.* desines *B* desinas *D m. pr.*

13. *Extat in Compendio Moraliū Notabilium Hieremiae Iudicis de Mon-*
tagnone Part. iiii. Lib. V. Rubr. 11, ed. Ven. 1505. deponore B deponeue
La².

Difficile est, uerum hoc *qua* lubet efficias :
 Vna salus haec est, hoc est tibi peruincendum, 15
 Hoc facias, siue id non pote siue pote.

O dii, si uestrum est misereri, aut si quibus unquam
 Extremam iam ipsa *in* morte tulistis opem,
 Me miserum aspiciate et, si uitam puriter egi,
 Eripite hanc pestem perniciemque mihi, 20
 Sei mihi surrepens imos ut torpor in artus
 Expulit ex omni pectore laetities.

Non iam illud quaero, contra ut me diligat illa,
 Aut, quod non potis est, esse pudica uelit :
 Ipse ualere opto et tetrum hunc deponere morbum. 25
 O dii, reddite mi hoc pro pietate mea.

14. *om. V in suo loco, habet in ima pagina additum* h' O hoc *om.*
 BH **quam lubet** ABCGLLa¹La²Ob quam libet Vac quem libet H
 qua lubet, Pd qualibus D Ric. 606 efficies D officias HO b.
 15. hic H hoc D h' O est *om.* Dc hec G h' O non
 pro hoc V est *om.* d et D.
 16. Nec b Hec G facies BCLPad facie H face Can. 33
 sine id O.
 17. nostrum La² miserei H miseri O.
 18. Extremam DLP Ric. 606 **Extrema** ABCHLa¹La²Vbacd ed. Pr.
 Extremo GO ipsa APcd Ric. 606 **ipsam** cett. ipsa in Ald. I.
 Guarinus.
 19. At miserum V miserum. O ut pro et a pueriter L
 pariter d.
 20. Erupite V perniciemque ACDHLLa²V.
 21. Sei ipse conieci **Seu** codd. omnes Quae Calpurnii ed. 1481 uulgo
 Heu Conr. de Allio Hei Lachmannus subrepens BHLa²Vb unos
 HLa¹La²V miros d **ut** (in AL) **corpore in artus** ABCDGHLLa¹La²OPVb
 ut corporis anguis et artus a 'uelut anguis' alii codices Guarino teste
 imos in corporis artus Statius et torpor in artus c ut torpor
 ed. 1473.
 22. exsomni Passeratius leticias AGO laetities H delicias a
 delities D.
 23. quod contra a **me ut me** BCGLa¹La²OVb ut me ADLa
 me ut H Heysius dilligat Aa deligat D m. pr.
 25. et iterum AC pr. L hunc *om.* b.
 26. dei GO mi *om.* b michi G h' O proprietate ABCGL
 La¹La²d pp¹etate V **pp¹etate** O propietate Pach Ric. 606
 pro pietate Calpurnii ed. 1481, cf. Ciris 524 Illi pro pietate sua.

LXXVII.

RVFE mihi frustra ac nequicquam credite amico
 (Frustra? immo magno cum pretio atque malo),
 Siccine subrepsti mei, atque intestina perurens
 Hei misero eripuisti omnia nostra bona?
 Eripuisti, heu heu nostrae crudele uenenum
 Vitae, heu heu nostrae pectus amicitiae.
 Sed nunc id doleo, quod purae pura puellae
 Sauia conminxit spurca saliuā tua.
 Verum id non impune feres: nam te omnia saecula

5

LXXVII.

Ad Rufum *BGLa²Pd ed. Pr.* **ad Ruffum** *AHLLa¹b* in Ruffum *a.*
Spatium unius uersus in DOV.

1. **Ruffe** *ABCGHLLa¹OPba ed. Pr.* Rufe *La²* amice *Ob ed. Parm.*
 1473 uulgo amico ceteri codices *Lachmannus.*

2. inmo *C* imo *HPc* uno *BLa¹La²Vb.*

3. subrepti *La²OP Vic.* subrepi *H* surrepti *bad* subrecti *cett.*
 subrepsti *Calpurnius* **mei** *ABCDGHLLa¹La²OPVbd Lachmannus Haupt.*

Rossb. Schwab., cf. Lachm. Lucret. p. 246 me *Vic.* mi *ac ed. Pr.*
 perures *P.*

4. Si *ACGLOb* Sic *Dac Ric. 606 Calpurnius Parthenius Guarinus*
Muretus Rossbachius Mi *BHLa¹La²PVd uulgo* Me *ed. Pr.* Ei
Lachmannus quem secutus sum, addita tamen H quae littera prima est uersus
quinti in AG miser D Ric. 606.

5. Heripuisti *AG* Erripuisti *Bab* Aripuisti *D* Arripuisti *ed. Pr.*
ed. 1473. Ceterum hos uu. 3-5 Scaliger sic scripsit Siccine subrepsti mei
 atq. int. perur. Mi misero eripuisti? omnia nostra bona Erip. *Vossius*
 Siccine subrepsti meque intestina perurens Mi misero eripuisti? omnia
 nostra bona Eripuisti? *Froeblichius* Siccine subrepsti mei atque intestina
 perurens Sic misero eripuisti omnia? nostra bona Eripuisti? heu heu
CDLacd heu heu *G* heu *BLa¹OV Vic. b* eheu *Behrensius* noster
pr. B nostri *H.*

6. heu semel *O Vic. b* **nostro** *ABCGLa¹La²V* **pectus** *codices omnes*
pestis Ald. 1. ex Bapt. Guarini emendatione, ut testatur filius. Seruauit codicum
lectionem monente Vossio in comm. qui similes locos affert Mart. IX. 14. 2
fidae pectus amicitiae Stat. Silu. IV. 4. 102 almae pectus amicitiae; cf.
Manil. II. 582 Sensus est: Tune ut uenenum esses nostrae uitae, tu qui
fidissime mecum amicus uixeris? amicicie GO. Vu. 7-10 qui in codici-
bus post LXXVIII. 6 leguntur primus Statius negauit suo loco positos esse, hic
reuocauit Scaliger, quem secuti sunt Marcilius Lachmannus Hauptius Froeblichius
Rossbachius Teuffelius L. Muellerus. Post XCI. 10 posuit Conr. de Allio; post
LXXX. 8 Bergkii (Mus. Rhen. XV. 508) Boehmii (Quaest. Catull. p. 6)
Ed. a Bruner (Act. Soc. Fennicae VII. 622) Schwabius.

7. Si *H* quid *a* puere *A* puer *D* puera *pr. BLa¹V*
 puella *d.*

8. Sania *GO* conminxit *Scaliger* coniunxit *ABCDGHLLa²bacdP*
ed. Pr. conuinxit *La¹V* connuxit *O* coniungit *a.*

9. Verum id non *ObdP* Verum non id *G* Id uerum non *cett.*
 feres. *O* seda *O* feda *d.*

Noscent, et qui sis fama loquetur anus.

10

LXXVIII.

GALLVS habet fratres, quorum est lepidissima coniunx
Alterius, lepidus filius alterius.

Gallus homo est bellus: nam dulces iungit amores,
Cum puero ut bello bella puella cubet.

Gallus homo est stultus, nec se uidet esse maritum, 5
Qui patruus patruī monstret adulterium.

LXXIX.

LESBIVS est pulcer; quid ni? quem Lesbia malit
Quam te cum tota gente, Catulle, tua.

Sed tamen hic pulcer uendat cum gente Catullum,

10. Noscent G quis ACGLLa¹La²V ed. Pr. qui BDHObacd
Guarinus uulgo et Lachmannus sis ACHLObP sis et a scis cett.
fama loquetur anus Calpurnii ed. 1481 famuloque tanus (tamis H)
La¹OHVb famulo que tanus B famuloque canus d famuloque (famu-
losque D) tenus cett. Mart. Lib. Epigr. 1. 8 Vnum pro cunctis fama loquetur
opus.

LXXVIII.

Hoc c. cum c. LXXVII. 6 continuant codices, nisi quod in Pd suprascriptum
est In Gallum.

1. coniux C.
 - 2, 3 om. H, m. pr. habet in marg. ascriptos.
 3. iam AL iugnit V.
 4. puella cubit O.
 5. Pro nec—maritum repetitum legitur in La² nam dulces iungit amores.
 6. monstrat Pd patrum a. Post u. 6 secuntur in codicibus
- LXXVII. 7-10 Sed nunc—loquetur anus, quem ordinem seruauerunt editores
ante Statium, Cantabrigiensis a. 1702 Silligius Heysius Westphalius Bebreusius.
Ipse Scaligerum secutus post LXXVII. 6 eos posui: possunt tamen finis esse
carminis cuius prior pars excidit, quae opinio est Pleitneri fuit Bergkii, quam-
quam postea malebat eos post LXXX. 8 collocare.

LXXIX.

Hoc c. cum c. LXXVII. 10 continuant codices. Sed Pd suprascriptum habent
In Celium (Coelium d).

1. Lesbeius L m. pr. Caelius marg. Lesbios P Celius d Silligius
Jungclaussenus quid ni quem bd marg. L ed. Parm. 1473 quid inquam
(iniquam H) ABCDGHLLa¹La²O quit inquam V quid nunquam ac
quo nunquam Ric. 606 m. pr. ut uidetur mallit CGa.
2. Quo D m. pr. Qa.
3. Si ac uendant a gente bis C.

Si tria natorum sauia reppererit.

LXXX.

QVID dicam, Gelli, quare rosea ista labella
Hiberna fiant candidiora niue,
Mane domo cum exis et cum te octaua quiete
E molli longo suscitatur hora die?

Nescio quid certe est: an uere fama susurrat
Grandia te medii tenta uorare uiri?
Sic certe est: clamant Victoris rupta miselli
Ilia, et emulso labra notata sero.

5

LXXXI.

NEMONE in tanto potuit populo esse Iuuenti,
Bellus homo, quem tu diligere inciperes,

4. natorum *codices omnes praeter O* notorum *O ed. Trinc. Auancii*
Scaliger amatorum *Calpurnius Heinsius* aratorum *Peiperus* potorum
Pleitnerus cf. A. A. III. 753 sania *OV* suauius *PDacd* saluia *H*
reppererit *ACGHL^aLa²Vd* reperiet *a* reppererit *OP*.

LXXX.

Ad Gellium (Gelium *b*) *ABGL^aLa²b* Ad Celium *a* In Gellium
Pd. Spatium unius uersus in DOV.
1. Vis *Guarinus* geli *B.*
2. Hyberna *VcP* Ruberna *O* fient *b.*
3. domum *Db* *Scribendum fortasse domu* exis et cum *Da Ric.*
606 ed. Pr. exisset cum ABCGHLL^aLa²OdP exiss² cum *V* exissem
qum *b* te *om. ac.*
4. Te *D Ric. 606* Et mollis *Pd Scaliger* suscitetur *Da Ric. 606*
suscitat *B* suscita *P m. pr.* suerat *H* ora *ADL.*
5. uero *La¹Pd* uerum *bac* susuratur *La¹.*
6. **tanta** *ABCGHLL^aVPcd* tanta *O* tenta *DL^a Ric. 606 b.*
7. Sed *PDc Ric. 606* Si *H* est *om. d* damat *H* clamat *G*
rictoris *Pleitnerus An fictoris? cf. Non. 308* rapta *H.*
8. **Ille** (illo *H* illa *a*) **te** (de *La²*) **mulso** *ABCDGHLL^aLa²OPVacd*
Ric. 606 Illic te mulso *b* notate *c* Ilia *Palladius* et emulso
marg. ed. Gryph. a. 1542 Ilia et emulso *Pierius Valerianus et Gabriel*
Faernus, teste Statio Ilia te emulso labra notare sero *ed. Trinc. Auancii.*

LXXXI.

Hoc carmen cum *c. LXXX* continuant *codices sinceri.* In *a* Ad Celium in
DPd Ad Iuenc(t *P*)ium interscriptum est, in *D* quidem *a* manu correctoris.

1. Nemo me *AD* Memo ne *a m. pr.* Nemo te *b* **uiuenti**
ABG (ni fallor) HLL^aOb.
2. quantum *b* quam *O* incipies *D* incipias *a.*

Praeterquam iste tuus moribunda a sede Pisauri
 Hospes inaurata pallidior statua,
 Qui tibi nunc cordi est, quem tu praeponere nobis 5
 Audes, et nescis quod facinus facias.

LXXXII.

QVINTI, si tibi uis oculos debere Catullum
 Aut aliud si quid carius est oculis,
 Eripere ei noli, multo quod carius illi
 Est oculis seu quid carius est oculis.

LXXXIII.

LESBIA mi praesente uiro mala plurima dicit:
 Haec illi fatuo maxima laetitia est.
 Mule, nihil sentis: si nostri oblita taceret,

3. moribundi *H* ab *GO* *P* *had* a *cett.* *Lachmannus*. Incertum quid legerit is qui *Vibium Sequestrem* interpolauit. Nam editiones *Vibii* haec habent s. u. *Pisaurum*. *Pisauros*, [qui et *Isaurus*, ut *Lucanus*,] a quo ciuitas *Pisaurum*, [de qua *Catullus* 'moribunda sede *Pisauri* (*sic*, a *om.*) decurrit] in 'Hadriaticum.' Verba quae uncis inclusi in codicibus non comparent, teste *Vossio*: neque aut in codice *Vibii Saec. XV* *Musei Britannici* (*Add. MSS.* 16986) aut *Bononiensi* 2543, *Laurentianis* quinque, *Riccardianis* duobus, *Ambrosianis* *Parisinis*, uerba *Catulli* repperi. *bisanzi* a *pisanum* *O*.

4. in aurata *AG* *Ric.* 606 in haurata *B*.

5. *Quid* *ACGLLa¹La²OVb* edd. ante *Calpurnium* *Quid* *B* *Quis* *Pd*
 sed quid marg. *P* nuc *G* num *D* quam *b*.

6. a pro et ed. *Trinc.* *Auancii Fruterius* at *Muretus* *quid* *ABCGL*
La¹La²O qd *P* qd *V*. Legendum fortasse *Quid* tibi nunc cordi est?
 quem tu praeponere nobis Audes, et nescis quod facinus facias?

LXXXII.

Hoc c. cum c. LXXXI continuant codices. Sed *DPad* interscriptum habent
 Ad Quintium, *D* quidem a correctoris manu.

1. sit *D* catulum *a*.

2. Aud *O* aliquid *bP* siquis *D* *Ric.* 606 oculis *G*.

3, 4 *om.* *BLa¹VaH*.

3. Eripe *A* De ei monosyllabo uide *Lachm.* *Lucret.* p. 152.

4. *seu* *codd.* si ed. *Trinc.* *Auancii Statius* sei *Bergk* quod *b*
 ed. *Pr.*

LXXXIII.

Hoc c. cum c. LXXXII continuant codices praeter *DPad* ex quibus a Ad
 Cesarem *Pd* De Lesbiae Marito interscriptum habent. Ad Mullum corrector
D et ed. *Pr.* (*prot.* 65)

2. Hec *DGLa²* *Ric.* 606 *h* *O* Non *d* Hoc *cett.* uulgo et *Lach-*
mannus leticia *O* laetitiast *Lachmannus* ad *Lucret.* p. 66.

3. *Mulle* *ABCDGHLLa²Pa* *Vmpfenbachius Philol.* anni 1874 p. 234 ubi

Cic. Rottb.

O

cf. 3 mulle

Paratope Sana esset: nunc quod gannit et obloquitur, *Vsc. scio c. Acc. c.i.*
 Non solum meminit, sed, quae multo acrior est res, 5
 Irata est: hoc est, uritur et loquitur.

LXXXIV.

CHOMMODA dicebat, si quando commoda uellet
 Dicere, et insidias Arrius hinsidias,
 Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
 Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
 Credo, sic mater, sic Liber auunculus eius, 5

LXXXIV. 1. Quintilianus Inst. Orat. I. 5. 20. H literae ratio mutata cum temporibus est saepius. Parcissime ea ueteres usi etiam in uocalibus, cum oedos ircosque dicebant, diu deinde seruatum ne consonantibus aspirarent, ut in Graccis et in triumphis: erupit breui tempore nimius usus ut choronae chenturiones praechones adhuc quibusdam inscriptionibus maneant, qua de re Catulli nobile epigramma est.

affert prouerbium Μύλλος πάντ' ἀκούει ἐπὶ τῶν κωφότητα προσποιουμένων καὶ πάντα ἀκούοντων uide Diogenian. VI. 40, Zenob. V. 14, Apostol. XI. 85 in Leutschii Corp. Paroemiographorum Graecorum nostra a non b.

4. Sanna O Samia ABCGH pr. L quid La²a quod nunc ed. Pr.
 ed. 1473 garrit a canit AL ganit H Ric. 606 obloquitur
 (obloquitur) a alloquitur d.

5. meminit. O quam C res om. b.

6. Inuita D Irrita d hec a hic La² est post hoc om. a
 oritur O utitur H obloquitur b(4) coquitur Doua F. Lipsius
Heinsius, lug. u. f. u. V. 17 *Lyons 1592*

LXXXIV.

Cum c. LXXXIII continuant codices.

1. **Commoda** (comoda D m. pr. Vbad) codices commodo c chom-
 moda Calpurnii ed. 1481 comoda D m. pr. Va.

2. a²rius G ärius AB arius La¹V arrius La²O acrius Pd aruis H
 dixerat pro arrius a **insidias he** (hee O) GO insidias haec L
 insidias ABCD (sed D relicto spatio inter arrius et insidias) La¹La²Vha
 hinsidias Politianus adhuc adulescens, coram litteratis aliquot Florentiae ut
 ipse dicit Miscell. XIX. Impressum non legitur ante Calpurnium.

3, 4 post u. 10 leguntur in codicibus, 'Verisimile admodum est illos duos
 uersus propter iteratum hinsidias primum praetermissos et postea in margine
 antiqui codicis ascriptos, deinde alieno loco a librariis collocatos esse' Hauptius
 (Quaest. Catull. p. 40). Verum ordinem, sicut et aspirationem hinsidias,
 Hionios, Politianus uidetur restituisse.

3. Et cum DHbd et tamen a mrifice H.

4. quantum O hinsiadadas d **insidias** cett.

5. eius Pd ed. Parm. **eius est** BCGHLLa¹La²OVb ei est Dac ed. Pr.
 eius om. A.

Sic maternus auus dixerat atque auia.
 Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures;
 Audibant eadem haec leniter et leuiter,
 Nec sibi postilla metuebant talia uerba,
 Cum subito affertur nuntius horribilis,
 Ionios fluctus, posquam illuc Arrius isset,
 Iam non Ionios esse, sed Hionios.

LXXXV.

ODI et amo: quare id faciam, fortasse requiris.
 Nescio, sed fieri sentio et excrucior.

LXXXVI.

QVINTIA formosa est multis, mihi candida, longa,
 Recta est: haec ego sic singula confiteor.

6. dixerit *P Scaliger 'ex antiqua scriptura.'*
 7. Hic *ACG pr. L La¹* Hec *La²* hⁱ O syria *ACDGHLLa²ch*
ed. Pr. siria BLa¹OPV sirra *a* Syriam *Parthenius* requirat *H*
 nequierant *A* requierunt *Lb* requiebant *D* requirebant *Ric. 606*
 requiescant *P et in marg. al. exant.*
 8. Audibant *DdP ed. Pr.* Audiebant *A pr. BCGHLLa¹La²OVa*
 audiebam *b* hoc *B* hoc *HLa¹* atque leuiter *a* et leniter *HVbc*
 leniter et leuiter *Santenius ad Terent. Maur. p. 241, sed cf. Cic. Att. XIII. 21.6*
 De Attica optime quod leuius ac lenius et quod fert *εὐκόλως. Possis*
 tamen laeuiter et leuiter; laeuis syllaba quid sit docet *Varro ap. Diomed. 428.*
 9. Hec *B* Haec *Pd* si pro sibi *A* post illa *ABGHLLa¹La²ab.*
 10. nūptius *V* nuncius *O.*
 11. posquam *D* illⁱic *O* artius *GHLa²Pac* ārtius *V* arcus *O*
 arctius *ABCDLLa¹bd* esset *G.*
 12. sed Hionios *P Politianus Calpurnius 1481* ionios—ionios
codices nisi quod yonios—yonios habet La², ionios—hyonios d isse *b*
 esset *O* si *H m. pr.*

LXXXV.

Cum *c. LXXXIV* continuant codices.

1. ama *La²* nequiris *O.*
 2. si *Ob* sencio *O* censeo *Pd* excrucior *HLbad.*

LXXXVI.

Cum *c. LXXXV* continuant codices, nisi quod spatium tituli relictum est in *a*,
Pd habent In Quintiam.

1. Quincia *O* est formosa est *D* loga *O.*
 2. hⁱ *O* hoc *P Scaliger interpunctione post ego posita* haec ante ego
habet in marg. a m. rec. G, suprascriptum H haec est haec *d* si *H*
 sic *om. a* singulla *G.*

Totum illud formosa nego: nam nulla uenustas,
 Nulla in tam magno est corpore mica salis.
 Lesbia formosa est, quae cum pulcerrima tota est, 5
 Tum omnibus una omnis surripuit Veneres.

LXXXVII.

NVLLA potest mulier tantum se dicere amatam
 Vere, quantum a me Lesbia amata mea es.
 Nulla fides nullo fuit unquam foedere tanta,
 Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.

LXXXVI. 4. Quintil. Inst. Orat. VI. 3. 18. Salsum in consuetudine pro ridiculo tantum accipimus: natura non utique hoc est, quanquam et ridicula oporteat esse salsa. Nam et Cicero omne quod salsum sit ait esse Atticorum, non quia sunt maxime ad risum compositi: et Catullus cum dicit 'Nulla est in corpore mica salis' non hoc dicit nihil in corpore eius esse ridiculum.

-
3. nego. O.
 4. Nulla ne tam H corpore est AL est om. P.
 5. pulcerima O.
 6. Tu H unas b omnis O omnes G et plerique subripuit DOVb
 arripuit AL uentus H.

LXXXVII.

Cum c. LXXXVI continuant codices praeter D ubi corrector suprascripsit De Eadem, et Pd qui habent De Amore Et Fide In Lesbiam.

1. Nulla pone G.
 2. Veret H et B m. pr. ut uidetur a me om. D m. pr. mea om. H
 est codices Froeblichius es Scaliger mea's Hauptius.
 3. ullo ABGHLLa¹La²OPVab nullo Dd Ric. 606 Lachmannus cf.
 LXXVI. 3 unquam om. a in foedere Doeringius tanta Dac Ric.
 606 tanto ABGHLLa¹La²OPVbd.
 4. Quantum H Quantam O expte ABOP et parte reperta
 est H mea'st Lachmannus ad Lucret. p. 67. Post u. 4 primus Scaliger
 posuit c. LXXV Nunc (Huc codd.) est mens deducta tua mea Lesbia
 culpa,—omnia si facias quem secuti sunt Statius Marcilius Voss. Vulp.
 Conr. de Allio Lachm. Haupt. Heys. Boehm. Schwab. Westphal. L. Mueller.
 Froeblichius c. LXXXVII cum c. LXXVI Siqua recordanti benefacta priora
 uoluptas coniungendum putat. Auancium Silligium Rossbachium secutus
 sum, ne in re incerta codicum ordinem deseram. Vide quae dixi in commen-
 tario.

LXXXVIII.

QVID facit is, Gelli, qui cum matre atque sorore
 Prurit et abiectis peruigilat tunicis?
 Quid facit is, patrum qui non sinit esse maritum?
 Ecquid scis quantum suscipiat sceleris?

Suscipit, o Gelli, quantum non ultima Tethys 5
 Nec genitor Nympharum abluit Oceanus:
 Nam nihil est quicquam sceleris, quo prodeat ultra,
 Non si demisso se ipse uoret capite.

LXXXIX.

GELLIVS est tenuis: quid ni? cui tam bona mater
 Tamque ualens uiuat tamque uenusta soror
 Tamque bonus patruus tamque omnia plena puellis
 Cognatis, quare is desinat esse macer?

LXXXVIII.

*Cum c. LXXXVII continuant codices praeter DadP qui interscriptum habent
 In (Ad D) Gellium, D quidem a correctoris manu.*

1. facis DH et a qui id suprascriptum habet Quid id facit id d
geli b.
2. Proruit ABGH pr. LLa¹La²Va ed. Pr. Prorui t C Prorurit O
 et om. H peruigillat C. Legendum fortasse Prourit, nisi Behrensio credi-
mus scriptum fuisse Prorit.
3. facis D m. pr., O om. H is om. L m. pr. primum C.
4. Ecquid P ex rasura ed. Parm. 1473 etquid G **et quid**
 ABCHLa¹La²OVbd et qui Dac Ric. 606 ecqui Lachmannus
 sis OP quantum D tantum ABHLLa¹La²V.
5. geli b quantum ADO tethis La¹ **thetis** ACGHLa²OPVbad.
6. ne ac nimpharum DO lympharum L. Muellerus abluat
Ald. I. Guarinus Muretus oceanus ABO.
7. quod Dd Ric. 606 Rossbachius quid Pa.
8. dimisso H se ipso D Ric. 606.

LXXXIX.

In Gellium ABGLa¹La²Pad Ad Gellium H Ad Gellium Ironica
 Laudatio b. Spatium in DOV, quod corrector D suppleuit interscripto Idem
 ad Gellium.

1. Gelius ab Tellius O. Cf. Plut. Regum et Imperatorum Apophthegm.
in Pompeio Mellius La² Bellius D est om. BH qn ni V.
2. Tanque P iuuat DHa.
3. Tanque P.
4. cognatis. O his supra lineam a **mater** DGHLa²OPd ed. Pr.
pater mater a.

Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est, 5
Quantumuis quare sit macer inuenies.

XC.

NASCATVR Magus ex Gelli matrisque nefando
Coniugio et discat Persicum aruspicium:
Nam magus ex matre et gnato gignatur oportet,
Si uera est Persarum impia relligio,
Gnatus ut accepto ueneretur carmine diuos 5
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

XCI.

NON ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro, hoc perduto amore fore;
Quod te cognossem bene constantemue putarem
Aut posse a turpi mentem inhibere probro;

5. ut *om. b* attingat *B* attingit *P Scaliger L. Muellerus*
quid *a.*
6. quamuis *pro* quare *a* fit *HLO* sis *Dac* macer uel mater *d*
et inuenies *H.*

XC.

Cum c. LXXXIX continuant codices.

1. magus *DPad* magnus *BL* magnis *H* **magnus** *cett.* gelli *b*
galli *H* nephando *ADVb.*
2. coniugio. *O* per ficum *D m. pr.* auspiciu *Ha* haruspiciu *P*
hauruspiciu *d* auruspiciu *La¹.*
3. magus *DHadP* magnus *B* **magnus** *cett.* ex Marte *P*
ex (et *a*) matre gnato *aH* gnato *om. P* oportet *O* o² *B.*
4. religio *ABCGHLA²OVbd.*
5. Gratus *Peiperus cf. XCVI. 1, Tusc. Disp. V. 15. 45* ait *D*
uoueretur *D.*
6. Omentum *DbacdP Ric. 606* Quintum *O* **Omne tum** *pr. L, cett.*
ed. Pr. **flama** *BGLa¹Pd Ric. 606* flamam *L.*

XCI.

Cum c. XC continuant codices omnes sinceri. In Gellium Pd.

1. geli *b* et *H.*
2. nostro. *O* hoc *om. Hac.*
3. cognossem *pr. BLA¹d* cognouissem *V* cognoscam *ab* con-
stantemue *GOB ed. 1473* constanterque *BDHLA¹Pacd Phillippensis*
constanterue *CLa²V* constanterne *A* constantēue *L.*
4. Haud *DacdP ed. Pr. Auancius* posse a *DacdP Bapt. Guarinus teste*
filio **posse aut** *ABCGHLLA¹La²OVb Phillippensis* me te *b* mente
ABHLOV Phillippensis inhybere *B* inibere *V* probo *AD.*

Sed neque quod matrem nec germanam esse uidebam 5

Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.

Et quamuis tecum multo coniungerer usu,

Non satis id causae credideram esse tibi.

Tu satis id duxti: tantum tibi gaudium in omni

Culpa est, in quacunque est aliquid sceleris. 10

XCII.

LESBIA mi dicit semper male nec tacet unquam

De me: Lesbia me dispeream nisi amat.

Quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam

XCII. 3. Aul. Gellius N. A. VI. 16. 2. Cum esset uerbum deprecor doctiuscule positum in Catulli carmine, quia id ignorabat, frigidissimos uersus esse dicebat, omnium quidem iudicio uenustissimos, quos subscripsi. 'Lesbia mi dicit . . . nisi amo.' Deprecor hoc in loco uir bonus ita esse dictum putabat ut plerumque a uulgo dicitur, quod significat ualde precor et oro et supplico in quo de praepositio ad augendum et cumulandum ualet.

5. nec *H* quod *om.* *V* neque *La*².

6. Han *C* Nam *AH* *pr.* *L*.

7. quanuis *C* coniungerer *D* coniungere risu *H* coniuger *d*.

8. id *om.* *V* crederam *V* ^{di} crederam *C*.

9. idduxti *Ald.* *I*. indulxti *Phillippensis* industi *Pd* induxi *A*
induxti *cett.*

10. Culpa et in *D* *Ric.* 606 Culpa'st *Hauptius* celeris *a*.

XCII.

Huic carmini codices *ABGHLA*¹*La*² titulum praefigunt *In* (Ad *H*) *Cesarem* (Caesarem *B*) ex loco suo ante c. *XCIII* per errorem buc translatus. Ad Lesbiam de ipsa conquerens in amore *b* De Lesbia *Pd*. Spatium unius uersus in *V*. In *O* spatium non est sed omissa est prima littera uocabuli Lesbia. cf. *C. CI. CII*.

1. Lesbia (*Esbia O*) mi (*mihi B*) *codd.*, *Gellii codex Lincolniensis*, *Mus. Brit. quattuor*, *Lesbiam Mus. Brit. duo*, *Lesuiam Canonicianus 307* mi *om.* *Clarkianus XX.*, *Mus. Brit. tres* semper male dicit *V* mala *BHc* *Westphalius* inquam *A pr. L* de me *Vnquam Gellii codex Clark. XX.*, *Brit. Mus. duo*.

2. *lesuia Canon. 307* despeream *DH* desperam *V* dispereat *Can. 307* disperat *Clark. XX. pr. m.*, *Brit. Mus. duo* amat *DLA*²*OPVd*

Vic., *Gellii codices* amo *ACG pr. LLa*¹*Ven. hc* ^{al. amat} amo *B* nec amor *a*.

3, 4 *om.* *ABCDG pr. LLa*¹*La*²*VP Ric. acd ed. Pr.*, habent *Ob Ambrosianus I. 67*, *L a sec. m.* *Lachmannus* eos ab *Italis* ex *Gellio* additos fuisse dicit; *mibi* uidentur in archetypo fuisse, id quod confirmat amo in *u. 2* pro amat scriptum in *ACG Ven.* quod ex confuso per errorem oculorum exitu uersuum 2, 4 ortum uidetur. *Impressi leguntur in ed. 1473* hoc modo Cui ego quasi eadem totidem mox deprecor illi *κ.τ.λ.*

3. signa *b* quia sunt totidem *LOb Vic. Ambrosianus I. 67* quas

Assidue, uerum dispeream nisi amo.

XCIII.

NIL nimium studeo, Caesar, tibi uelle placere,
Nec scire utrum sis *albus* an *ater* homo.

Quod si ita esset, frigidi sane uersus forent. Nunc enim contra omnino est; nam de praepositio quoniam est anceps in uno eodemque uerbo d(uplicem sens)um capit. Sic enim deprecor a Catullo dictum est quasi detestor uel execror uel depello uel abominor; contra autem ualet cum Cicero pro P. Sulla ita dicit 'quam multorum hic uitam est a Sulla deprecatus. . . .' Sed neque solus Catullus ita isto uerbo usus est. Pleni sunt adeo libri similis in hoc uerbo significationis; ex quibus unum et alterum quae subpetierant apposui. Q. Ennius in Erectheo non longe secus dixit quam Catullus:

'Quibus nunc,' inquit, 'aerumpna mea libertatem paro'
'Quibus seruitutem mea miseria deprecor;'

Significat abigo et amolior uel prece adhibita uel quo alio modo. Item Ennius in Cresphonte:

'Ego meae cum uitae parcam, letum inimico deprecet?'

Cicero in libro sexto de Republica ita scripsit: 'Quod quidem eo fuit maius quia cum causa pari collegae essent, non modo inuidia pari non erant, sed etiam Claudii inuidiam Gracchi caritas deprecabatur;' hic quoque item non est ualde precabatur sed quasi propulsabat inuidiam et defensabat inuidiam, quod Graeci propinqua significatione *παραιτίσθαι* dicunt. Item pro Aulo Caecina consimiliter uerbo isto utitur. 'Quid' inquit 'huic homini facias? nonne concedas interdum ut excusatione summae stultitiae summae improbitatis odium deprecetur?' Item in Verrem actionis secundae primo: 'Nunc uero quid faciat Hortensius? auaritiaene crimina frugalitatis laudibus deprecetur? At hominem flagitiosissimum libidinosissimum nequissimumque defendit.' Sic igitur Catullus eadem se facere dicit quae Lesbiam, quod et malediceret ei palam respuereturque et recusaret detestareturque assidue et tamen eam penitus deperiret.

XCIII. 2. Quintilianus Inst. Orat. XI. 1. 38. Negat se magni facere aliquis poetarum 'utrum Caesar ater an albus homo sit' insania; uerte ut idem Caesar de illo dixerit, arrogantia est.

in totidem codices Gellii a me collati

ea LOb Ambrosianus codices Gellii

praeter Can. 307 qui habet ego

illi ed. Parm. 1473

illam unus Brit.

Mus. quia sunt totidem mea.

Deprecor illam Vossius Lachm.

quasi

non totidem mala deprecet illi Iob. Fr. Gronouius

Quia sentio idem:

nam deprecor illam Froeblichius.

4. uero LO

non b Ambrosianus

disperam cod. Clark. XX pr. m.

Brit. Mus. tres.

XCIII.

Cum c. XCII continuant codices sinceri. In Pad post XCII. 2 scriptum est Ad (In Pd) Caesarem. Spatium in D quod corrector sic suppleuit In Cesarem.

1. studio b belle Vsenerus.

2. **Nec si ore** (more H) ABCGHLLa¹La²OPVb

Ne si orem cd ed. Pr.

XCIV.

MENTVLA moechatur. Moechatur mentula certe.

Hoc est quod dicunt, ipsa olera olla legit.

XCV.

ZMYRNA mei Cinnae nonam post denique messem

Quam coepta est nonamque edita post hiemem,

Milia cum interea quingenta Hortensius uno

.

Zmyrna cauas Satrachi penitus mittetur ad undas, 5

XCV. 1. Philargyrius ad Verg. Ecl. IX. 35. Cinna Smyrnam scripsit, quam nonum post annum, ut Catullus ait, edidit; id quod et Quintilianus (Inst. Orat. X. 4. 4) ait. Cf. Comment. Cruq. Horati p. 635.

Nisi orem *a* Ne nisi orem *D* nutrum *D m. pr.* uirum *b* **si**
(si om. *H* sis *BDVacd*) **saluus** (^usalus *G* aluus *P*) **an alter** *codices* sis albus
an ater *Beroaldus* albus an ater *Quintil. Instit. XI. 1. 38.* Cf. *Cic. Phil. II. 16. 41, Phaedr. III. 15. 10, Apul. de Magia § 427.*

XCIV.

Cum *c.* *XCIII* continuant *codices*, sed *Pd* titulum habent De Mentula.
1. mecchatur *C* metula certe *O* *Plenam interpunctionem ante*
et post certe ponunt Scaliger Lachmannus Hauptius mentula. Certe
Hoc est *H. A. Kochius Symb. Philol. Bonn. 320.*
2. quid *a* holera ad ollera *D m. pr.* ola *c* olla *P.*

XCV.

Cum *c.* *XCIV* continuant *codices omnes sinceri.* *Pd* habent De Smirna Cinne
et uolusi (Volsii *d*) annalibus.
1. Zmirna *ACL* **Zinirna** *BGLa²OV* Smirna *HcaP* Zmyrna
Weichertus Lachm. Smyrna *ed. Pr. uulgo, vide Excursum* me *H*
cine *D* crine *O* cynnae *a* cume *V* nouam *Hb.*
2. conceptum *H* cepta *DGLa¹La²OPhad* ceptam *Ric. 606* est
om. Dac Ric. 606 nouamque *DHbc Ric. 606* edida *a* hymen *b*
hiemen *C.*
3. Milia *La²Oa* millia *G et plerique* interrea *G* ortensius
OD m. pr.
4. Spatium unius uersus in *DcdP Ric. 606.* In *b* post *u. 3* sequitur At
uolusi, omissis *uu. 5, 6; in a* ordo uersuum hic est, 3, 6, 5.
5. Zmirna *ACL* **Zinirna** *GOVLa²* Lintrua *a* cauas *ba ed. 1473*

Zmyrnam cana diu saecula peruoluent.
 At Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
 Et laxas scombris saepe dabunt tunicas.

Parua mei mihi sint cordi monumenta *sodalis*,
 At populus tumido gaudeat *Antimacho*.

10

XCVI.

SI quicquam mutis gratum acceptumue sepulcris
 Accidere a nostro, Calue, dolore potest,
 Quo desiderio ueteres renouamus amores
 Atque olim missas flemus amicitias,

canas cett. sb'trahi *V* stra *H* satrhachi *D* *satrachi* cett., editores
 omnes post *Lachmannum* mittentur *La*² mittent *H* in undas *V*.

6. Zmirnam *ACL Ven.* *Zinirnam* *GLa*²*OV* Sinirnam *BLa*¹ Zinirna
 (Sintrua a Smirna *P*) incana (in cana *a*) *DaP Ric.* 606 duo *P* per-
 uoluet *Pd* peruoluît *V* *peruoluit* cett.

7. Ad *a* Aut *H* annales *D Ric.* 606 *paduam* codices cf. *Polyb.*
II. 16. 11 Capuam *Passeratius* Aduam *Vossius* Padoam *Froeblichius*
 portentur *P*.

8. Elapsas scumbris *a*.

9, 10 *a* praecedentibus disiunxerunt *Statius Lachmannus Hauptius*.

9. sint om. *d* sunt *Hc* monimenta *V* *Post* monimenta
nihil scriptum est in *ABCGLLa*¹*La*²*O* laboris *DPVacd Vic. Ric.* 606 ed.
Pr. Parthenius Victorius (V. L. XXII. 13) Guarinus Scaliger (qui laudat
Mart. I. 88. 7) Conr. de Allio poetae Bapt. Guarinus sodalis Ald. I.
Weichertus Merkelius ad Ouid. Ibin p. 366 Philetæ Bergkii Phanoclis
Rosbachius.

10. Aut *H* gaudet populus tumido *H* populus ul' tu timido *O*
 gaudeat_{||} tumido *B* timido ad *Calpurnius* entimacho (co *V*) *GV*
 eutumacho *C* eutimacho (co *BLa*¹) *BLa*¹*La*²*O* enthimacho (co *a*) *ALac*
 enthimare *D* antimatho *d* antimaco *P* Antimacho *Parthenius*.

XCVI.

Cum c. *XCV* continuant codices praeter *Pa* qui titulum habent Ad Caluum,
d qui habet Ad Caluum Licinium Poetam, *D* ubi corrector scripsit Ad Caluum
 de Quintilia.

1. Di *D* gratum *DPacdb* et gratum *ABCGHLLa*¹*La*²*OV* unde
Schwabius suspicatur muteis scribendum esse, cf. *LVII. 9, LXIII. 10* accep-
 tumque *Pc* acceptum me *A* acceptum ut *H* sepulchris
*CDHLLa*²*PVha*.

2. Accipere *D Ric.* 606 nostra *D m. pr.* calle *D Ric.* 606.

Inter uu. 2, 3 titulum habet H Ad Quintillium, Canon. 33 spatium.

3. Que *O* Quom *Guarinus H. A. Kochius Symb. Phil. Bonn. 320*
Quei Bebreus renouamur *O* reuocamus *Peiperus*.

4. amissas ed. *Trinc. Auancii Statius* amicicias *AHOba*.

Certe non tanto mors immatura dolorei'st
Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

5

XCVII.

NON (ita me dii ament) quicquam referre putauī,
Vtrum os an culum olfacerem Aemilio.
Nilo mundius hoc, niloque inmundius illud,
Verum etiam culus mundior et melior :

Nam sine dentibus hic : dentis os sesquipedalis,

5

XCVII. 1. Anth. L. 205. 10, Riese. Qua te cumque moues, os culum porrigis ultro. Nam turpe est fetorē graui, si forte loquaris. Si taceas, fissis secessum naribus efflas.

5. inmatura *CHOPd Hauptius* immaturata *a* dolor est *BGLa¹La²O Ven.* dolore est *ACHLa* dolori est *Dcdh uulgo et Lachm.* dolorem *Phillippensis* dolorei'st *ipse scripsi.*

6. Quintille *b* Quintile *O* quanto *D Ric. 606.*

XCVII.

Cum *XCVI* continuant codices praeter *a* qui titulum habet In Putridum, *Pd* qui habent In (Ad *P*) Emilium, *D* ubi corrector scripsit De Aemylio.

1. di *Ld* quicquam *DaLa²P marg. b ed. Pr.* ^{al. quicquam} **quicquid** *B* quam-
quam *d* quicquid *La¹* quicquid *cett.* refferre *B.*

2. culu ol facerem *O* Vtrumne *ed. Trinc. Auancii uulgo* Vtrum
culum anne os *Peiperus.*

3. Nilomundius ^m*G* **Nit omundius** *O* Nihilo (nichilo *A* nihlo *a*)
mundius (mundior *D*) *ACLLa² Ven.* Nil imundius *Pd* Nil mundius *H*
nihil mundius *BLa¹V* **n⁸q³** (sic *O* nihiloque *marg. LPcd* nihloque *a*
nihilo *D* nobisque *cett.*) **inmundius** (immundius *A* inmundior *D*) **illud**
(illo *Dc* ille *d*) *codd.* Mundius hoc nihil est nihil est immundius illud
Calpurnius Partben. Nil immundius hoc nihil est immundius illo *Ald. I.*
(estque) *Muretus Vulp.* Nil immundius hoc nilque est immundius illo
Guarinus Nil immundius hoc nihiloque immundius illud *Scaliger Voss.*
Conr. de Allio Doering. Nihilo mundius hoc nihiloque (nilostque *Schwab-*
bius) inmundior ille *Lachmannus Haupt. Rossb. Schwab.* Scripsi Nilo
mundius hoc, niloque inmundius illud, *b. e. os nihilo mundior res est culo,*
culus nihilo inmundior res est ore, et sic Gul. S. Walker in Corpore Poetarum
Latinorum. Idemque uideo recepisse Bebreusium. Cf. Lachm. Lucret. p. 28.

4. cullus *a.*

5. Nam sine dentibus est hic dentis seseque (serreque *V*) dedalis
ABCGLLa¹La²OVb Nam sine dentibus est hic dentis hos (os *a Riccar-*
dianus) sexquipedalis (esque pedalis *a*) *Da Ric. 606* Nam sine dentibus
est hic sese dentisque dedales *H* Est. Hic *Guarinus Lachm. Bebr.*
est. Hoc uulgo Est. Os dentis *Froeblichius Heys. Schwab.* est.
Dentis os *Hauptius in ed. secunda* Nam sine dentibus hic : dentis os
sesquipedalis *Roszbachius.*

Gingiuas uero ploxeni habet ueteris,
Praeterea rictum qualem diffissus in aestu
Meientis mulae cunnus habere solet.

Hic futuit multas et se facit esse uenustum,
Et non pistrino traditur atque asino?
Quem siqua attingit, non illam posse putemus
Aegroti culum lingere carnificis?

10

XCVIII.

IN te, si in quenquam, dici pote, putide Victi,

XCVII. 6. Festus p. 230 (ed. Mueller). Ploxinum appellari ait Catullus capsum in cisio capsam(m)ue cum dixit 'Gingiuas uero ploxini habet ueteris.' Paul. Diac. ib. p. 231. Ploxinum (ploximum *Gloss. Ball. Pauli a m. pr.*) capsam dixerunt.

Quintil. I. 5. 8. Vnum in gente quale fit si quis Afrum uel Hispanum Latinae orationi nomen inserat, ut ferrum quo rotae uinciuntur dici solet canthus, quanquam eo tanquam recepto utitur Persius; sicut Catullus ploxenum circa Padum inuenit.

6. Gigniuas *V* ploxini *Vic. fortasse ex Festo* ploxnio *O* ploxino *b*
ploxomo *GHLa¹a Phillippensis* ploxonio *B* ploxonio *ACLLa² ed. Pr.*
ploxomi *Pd* ploxomio *Ven. Vocabulum om. spatio relicto Dc Ric. 606, in*
quo tamen alia manus inseruit ploxonio ueteres ad.

7. **deffessus** *ABLa¹O* defensus *Ven. d* merentis *Dac* meientis
Ric. 606 defessus *cett., Lachm.* defissus *Vossius* diffissus *Doeringius*
aestu ac Ric. 606 **aestum** *cett.*

8. Megentis *GO* medentis *pr. La²* Moerentis *H* Mingentis
V ed. Pr. defessus *Dac* mulle *GH* mille *a* cōmis *O ut credo*
corruptum ex connus, quae forma uocabuli legitur in duobus codd. Mart. II,
84. 3, IX. 92. 11. Cf. Cic. ad Fam. IX. 22. 3.

9-12 in aliud carmen seiunxerunt Lachmannus Hauptius Froeblichius.

9. Nec *D* sese *A* **fecit** *ABCGLLa¹La²V* facit *DHOPacdb.*

10. Et nom *A* petrino *D* pristrino *O* de qua forma uocabuli
uide Ritschelium in Mus. Rhen. 1850, p. 555.

11. siq̃ *O* tingit *a* attingat an attingit scriptum fuerit in *P* uix
dignoscitur attiget *H* illa *b.*

12. cullum *a* carnificio *a.*

XCVIII.

Cum *c.* XCVII continuant codices omnes sinceri. *Pd* habent In uictium
(uittium *d*).

1. in quenquam *marg. L* **inquam quam** *ABCGHLLa¹La²OVb*
inquam quod Dc unquam *d̄ a* quamquam *d* quicquam *P*
Fortasse sicunquam pote *om. O* potest *D* putride *a*
uitti d Haupt. ed. 2 Vetti Statius quomodo paene constanter scriptum inueni,
cf. Westphal. p. 156.

Id quod uerbosis dicitur et fatuis.
 Ista cum lingua, si usus ueniat tibi, possis
 Culos et crepidas lingere carpatinas.
 Si nos omnino uis omnes perdere, Victi,
 Hiscas : omnino quod cupis efficies.

5

XCIX.

SVRRIPVI tibi, dum ludis, mellite Iuuenti,
 Sauiolum dulci dulcius ambrosia.

Verum id non impune tuli : namque amplius horam
 Suffixum in summa me memini esse cruce,

2-5 *om. D sed quod scio solus (Lachm.)*

2. In Ric. 606 quid *a.*

3. unus AC *pr. L* uenia Ric. 606 posses *H.*

4. carpatinas ACDLLa¹La²b Politianus Misc. II. carpatians (carpatiās)
G Ven. carpatians al. carpatinas B carpātias O carpacinas V carpathias
 Ric. 606 carpacias P carpatias cd carphacias a carbatinas Palladius
 Scal. Voss. Vulp. Conr. de Allio Doer. Sill. trepidas cercolipas (cer-
 copythas, coprotinas Parthenius) nescio qui ante Politianum, Marullus in
 epigrammate quo Politianum insequitur *, Muretus καρβάτιναι Xen. Anab.
 IV. 5. 14, Aristot. H. A. II. 1. 15, Lucian. Alex. 39, Philops. 13, ubi tamen
 Scholiasta καρβαντίναι. τὰ τραχέα καὶ ποιμενικὰ ὑποδήματα ἃ καὶ ἀρβύλας
 φασίν. Pollux VII. 188 καρπατίνη ἀγροικῶν ὑπόδημα κληθὲν ἀπὸ Καρῶν.
 Hesychius habet et καρπάτινον ἀγροικικὸν ὑπόδημα μονόδερμον et καρβατίνη
 μονόπελμον καὶ εὐτελὲς ὑπόδημα ἀγροικικόν. Suidas καρβάσιναι εἶδος ὑποδήματος
 Ἐπειδὴ ἀπέλειπε τὰ ἀρχαῖα ὑποδήματα, καρβάσινα εἶχον ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν
 (Xen. Anab. IV. 5. 14).

5. uos O uitti *d.*

6. Discas *codices praeter P* Dicas P Hiscas Vossius Lachm.
 Dicas Auancius Muret. Stat. Scal. Doer.

XCIX.

Cum c. XCVIII continuant codices plerique. In Dad spatium quod corr. D
 sic suppluit Ad Iuuentium, Pd Ad Iuencium (-tium P) puerum.

1. Surripui Dacd ed. Pr. Sūmpuit O **Surripuit** cett. An surrupui?
 Post tibi spatium in a ubi etiam mellite recentior manus uidetur addidisse
 mellide H uiuenti Ab iuenci Hd.

2. Sauiolum HV Suauidum D m. pr. **Suauiolum** GOP et plerique
 ambrosia Dacdb Ric. 606 ed. Pr. amrosio G ambroxio C ambrosio P
ambrosio cett. Ambrosio tuetur Naekius ad Diras p. 238, refragante
 Lachm. Lucret. p. 408. Vide Excursum.

3. Vtrumque H id om. HP inpune C nanque b hora a.

4. Sufixum O me om. DV.

* Lingere carbatinas uult Vection Ecnomus : ipse
 Vt possit trepidas lingere cercolipas.

Dum tibi me purgo nec possum fletibus ullis 5
Tantillum uestrae demere saeuitiae.

Nam simul id factum est, multis diluta labella
Guttis abstersti omnibus articulis,
Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
Tanquam conmixtae spurca saliuā lupae. 10

Praeterea infestum misero me tradere amorī
Non cessasti omnique excruciare modo,
Vt mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
Sauiolum tristi tristius elleboro.

Quam quoniam poenam misero proponis amorī, 15

5. Sum *La*² fletibus *H*.
6. Tantillum *C* Tantulum *a* seuicie *O*.
7. simul ad factum est *G* simul hoc factum est *b* simul est id
factum est *H* mustis *a* dilluta *Bb* quibitā diluta *C* tabella *V*
labello *a*.
8. Guttis *La*²*V* abstersti *O* Auancius astersi *GLa*¹*La*² *Ven*.
abstersi *ACLPVcd* astersis *B* abstersis *b* abstresi *H* abstersi
(absterxi *a*) guttis *Da Ric. 606 ed. Pr.* Guttis abstersisti *ed. Trinc. Auancii*
Muretus Stat. Scal. Doer. Froehl. Behr. Abstersti guttis *Ald. I. Guar.*
Lachm. Haupt. Heys. Rosseb. Schwab. L. Mueller.
9. Ne *DPVbcd Ric. 606* **Nec** *cett.* tx nostro *H* uestro *D*
nostrum *b Ric. 606* contactum *c* manaret *Ob*.
10. cōmicte *GLa*¹ comictae *Ven.* comincte *C* conmincte *V*
comitte *O* committe *La*² commite *a* committi *b Vic. qui in marg.*
habet commictae coiuncte *B* coniunctae (-e *Hd*) *AHLdP Ric. 606*
coniuncte *D* comunctae *Phillippensis* conminctae *Scaliger* con-
mictae *Lachm. Haupt.* saluua *O* sapūca *V* sabupe *H* guttae
Ambrosianus I. 67 unde uidetur coniecisse gulae Vossius.
11. infestum misero *B et Phillippensis fortasse recte cf. GXIV. 4* in-
festum miserum *H et Can. 33* infesto miserum *cett.*
12. Non *om. H* Nunc *D* excrutiare *AL*.
13, 14 *Anthol. Pal. V. 29*
‘Αδὺ τὸ βινεῖν ἐστὶ τίς οὐ λέγει; ἀλλ’ ὅταν αἰτῇ
Χαλκόν, πικρότερον γίνεται ἐλλεβόρου.
13. mi *d* **mihi** *ABCDGHLLa*¹*La*²*Obac* ambrosia *Dacd Ric. 606*
ed. Pr. ambrosia *P* **ambrosio** *cett.* iam *om. H, habet in*
marg. b.
14. **Sauiolum** *GOLa*² *et plerique* Suaiolum *DPad Ric. 606* tristius *a*
elleboro *CGLa*²*V* ellebro *BLa*¹ ellebore *O* eleboro *DHac*
elebore *AL* helleboro *b Lachmannus.*
15, 16 *tamquam spurios del. Gualterus Landor.*
15. misere *H* praeponis *ADHLd Ric. 606.*

Nunquam iam posthac basia surripiam.

C.

CAELIVS Aufilenum et Quintius Aufilenam
Flos Veronensum depereunt iuuenum,
Hic fratrem, ille sororem. Hoc est, quod dicitur, illud
Fraternum uere dulce sodalicium.

Qui faueam potius? Caeli, tibi: nam tua nobis 5
Perfecta exigitur unica amicitia,
Cum uesana meas torreret flamma medullas.
Sis felix, Caeli, sis in amore potens.

16. iam om. DP Ric. 606 bassia b.

C.

In Celium et Quintium AB corr. D marg. GHL^aLa² De celio
(Coelio d) et quintio Pd Ad Celium a Ad Celium Quintium b.
Spatium unius uersus in DV, non item in O ubi tamen prima littera uocabuli
Celius omissa est.

1. Melius D Mellius H Ellius O Gellius c aufelium D
Ric. 606 aufillenum H quincius O quintus DH auflenam D
aufelenam Ric. 606.

2. ueronensum DGLa²PV Ven. a Ric. 606 ueronensium HL a sec.
man. bcd **treronensum al. ueronensum** B treronensum CLa¹O
treronensium A pr. L depereunt ed. Parm. 1473 depereant D
Ric. 606 depereat a ed. Pr. depereret ACGLLa¹ depeteret H

depere't O **depereret** B depererant La²V depererit P.

3. fratrem. O sorores AL est om. Dac quod om. D
quid a.

4. h O sodalicium BGLa¹OPhad sadolatium H m. pr.

5. Qui Oa Cui cett. Lachmannus Quoi Scaliger cele D
coli pr. H tibi om. BH.

6. Perspecta a marg. Vic. Profecta b est igitur est ALLa²O
est exigitur est G Ven. est exigitur H est igitur CLa¹ a Vic. marg. c
al. exigitur

est igitur B exigitur DPVcb Ric. 606 amicitia AGHOab Perfecta
exigitur ed. Pr. Perspecta exigitur Ald. I. Perspecta exigit hoc

Colocius Minturnus et Perreius, teste Lachmanno; Muretus Doer. Sillig.
Per facta exhibita est Lachmannus Perspecta est signis Froehlichius

Perspecta eximie est H. A. Kochius Symb. Phil. Bonn. 320 Perspecta

egregie est Behrensus quod ex compendiis O ē g ē elicit.

7. uexana D Ric. 606 uessana AL.

8. Si a celli a mihi pro in D Ric. 606.

CI.

MVLTA per gentes et multa per aequora uectus
 Aduenio has miseras, frater, ad inferias,
 Vt te postremo donarem munere mortis
 Et mutam nequicquam alloquerer cinerem.

Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum, 5
 Heu miser indigne frater adempte mihi,
 Nunc tamen interea haec prisco quae more parentum
 Tradita sunt tristi munere ad inferias,

CI.

Fletus de morte fratris ABGHL¹La² Elegi de morte fratris *a*
 Carmen pro morte fratris *b*. Fletus de amore fratris *corr. D et ed. Paris.*
Saec. XV. Fratri (-s *d*) soluit inferias *Pd* Spatium unius uersus in *V*.
 Nullum spatium in *O*, sed prima littera uocabuli Multas omissa est. Hoc
 carmen in sepulcro fratris Catulli insculptum fuisse censet Gruppius *Min. p.*
 13.

1. Vltas *O* et *om. V* uectis *H m. pr.*
 2. Adueni *ed. Trinc. Auancii Statius.*
 3. p'tremo *O*.
 4. Vt *P* **mutam** ABCGLLa¹La²OV^b quod primus reuocauit Statius
Cf. LXVIII. (90) mutum *DHcdP Ric. 606* multum *a* aloquerer
B. Post hunc u. A. Weisius inserit LXV. 9-14.
 5, 6 *del. Bernbardius.*

5. *Post hunc uersum interpunxi, ut sententia ex Quandoquidem initium*
caperet. Cf. Ciris 42-46 Sed quoniam ad tantas nunc primum nascimur
 artes, Nunc primum teneros firmamus robore neruos, Haec tamen interea
 quae possumus, in quibus aeui Prima rudimenta et primos exegimus annos,
 Accipe dona meo multum uigilata labore, et *Lucret. V. 82, 3.* *Post u. 6 in-*
terpunxerunt Lachmannus Haupt. Heys. Rossh. Schwab. L. Mueller. Bebr.
 Quando quid *D* Qm quidem *A* te *BH* illum *d*.

6. *scriptum in marg. habet d* Eu *B* misero nescio quis apud Statium
Vossius in comm. Froeblichius Hei misero *ed. Trinc. Auancii* nimis
Gualterus Landor in Cens. Trimestri Libror. Extern. 1842, p. 365. *Post hunc*
uersum inserendos esse c. LXV. 9-14 Alloquar—*Itylei censet Fr. Haasius*
Miscellan. Philol. III. 5. p. 15, probantibus Boehmio Quaest. Cat. p. 10,
Schwabio Quaest. p. 277, Ribbeckio in libello de Catullo p. 40, Lebrsio Iabn.
Ann. LXXXVII. 540. Post u. 6 A. Weisius inserit LXVIII. 21-24, (97)-
(100).

7. Nu *Q* nc mihj tamen *C* Hunc *B* Nec *Dc* Hec *a Ric. 606*
Haec ed. 1473 Marcilius Sillig. interea haec *OPb* interea hoc
 ABCGHLLa¹La²V interea *Dacd Ric. 606 uulgo et Lachmannus* in
 terra hac *coni. Rossbachius* **priscoque** ABCGHLLa²O *Ven.* prisco de
Dac Ric. 606 ed. Pr. Marcilius Conr. de Allio Handius ad Gronouii Diatriben
in Statii Siluas T. I. p. 110 quae prisco *b* prisco quae *P*.

8. **sunt** *codices om. D m. pr.* nunc Marcilius **tristi** ABCGHLLa¹OV

Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atque in perpetuum, frater, aue atque uale.

10

CII.

SI quicquam tacito commissum est fido ab amico,
Cuius sit penitus nota fides animi,
Meque esse inuenies illorum iure sacratum,
Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

CIII.

AVT sodes mihi redde decem sestertia, Silo,
Deinde esto quamuis saeuus et indomitus:
Aut, si te numi delectant, desine quaeso

Ven. b ed. Pr. Spatium in D et in Ric. 606 m. pr. uestras a tristis Pd
Statius Lachm. munere ABCGLLa¹La²Oa ed. Pr. muñe Ric. 606
munē V munera cett. uulgo et Lachm. tristi munere cum Conr. de
Allio Handio Silligio Heysio seruauit, cf. LXV. 17, Mart. IX. 58. 2, Auson.
Parent. XVII. 16 ob a.
9. multa mea munera fletu D Ric. 606 manancia O.
10. ualle O.

CII.

Cum c. CI continuant codices sinceri. Spatium in D, non item in O, ubi tamen prima litera uocabuli Si omissa est. Ad Cornelium Phad et corr. D.

1. I O Si quicquam taciti Heinsius Froehl. Si quoi quid Maeblius ab antiquo GO.

2. poenitus B tota d.

3. Heque esse niues a Me aeque esse Vossius. Sed cf. Propert. III. 1. 35 Meque inter seros laudabit Roma nepotes. Manil. IV. 39 Postque tuos Trasymene lacus. Tac. Ann. IV. 74 donec idque uetitum. Gloss. Hildebrandi p. 208 Meque Et me.

4. puta esse b arpocratem ABCGLLa¹OVab arpocrathem La² arpotrache H harpocratem Pcd uulgo et Lachmannus.

CIII.

Cum c. CII continuant codices nisi quod in DPad spatium est, quod corr. D sic suppleuit Ad quendam Pd Ad Silonem.

1. At a sedes La¹V decem om. DH sextercia ABLa¹La²Oa sextertia CDGHVLa²P Vossius sillo b filo c.

2. esto P est o ACGLLa¹La²Vb es o Dc Ric. 606 est O ed. Pr. o Ha, et a quidem, ut uidetur, post erasum aliud uocabulum quanuis C sceuus a domitus H.

3. te om. H numi La¹La²VP al. mimi numi B mimi DLO mimi CGb ed. Pr. minii Ric. 606 nimium H Conr. de Allio minus a

Leno esse atque idem saeuus et indomitus.

CIV.

CREDIS me potuisse meae maledicere uitae,
Ambobus mihi quae carior est oculis?
Non potui, nec, si possem, tam perditae amarem:
Sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

CV.

MENTVLA conatur Pipleium scandere montem:
Mensae furcillis praecipitem eiciunt.

CVI.

CVM puero bello praeconem qui uidet ipse,

minimi *d* nummi *b* uulgo et *Lachmannus* delectauit *O* dellect-
tant *P*.

4. sceuus *a*.

CIV.

Cum c. CIII continuant codices etiam *Pd.* Spatium in *Da* quod *Corr.* *D* sic
suppleuit *Ad* *Quendam*.

1. mi *D* mala dicere *Da*.
2. nobis *pro* mihi *D* quae mihi *b* quam *C*.
3. nec potui *H* *Doeringius Sillig.* Cf. *Terenti Adelp.* III. 4. 13 Neque
faciam neque me satis pie posse arbitror si *om.* *O* perdita *O*
amarem *Dad* **amare** *A pr.* *BCGLLa¹La²OV Ven.* *b* amore *H*.
4. cum tapone *AV Vic.* cum cappone *Hd* cuncta potes *D Ric.* 606
contaponens *a* cuncta pone *b* *Tapponis nomen legitur in Mommsen.*
CIL. I. 1458, *Orell.* 3827, *Liu.* XXXV. 10, 20. XXXVII. 46. XXXVIII. 36.
cum caupone *ed. Pr.* *Calpurn.* *Ald.* I. *Guar.* *Mur.* *Scaliger Coni. ad Varr.*
p. 166 *Ipse olim conieceram* cum uncto pene (*cuntopene*) mostra *Ven.*
D m. pr. *Ric.* 606.

CV.

Cum c. CIV continuant codices *sinceri.* *Ad* *Lesbiam a* *De* eius mentula
marg. D *Ad* *Mentulam* et (*de?*) *Musis d* *De* *Mentula P.*

1. Centula *D* pipleium *CLa¹La²dP* pipileium *O* pipilium *G*
ex pipileum *ut mihi uisum est* pilerum *H* quod idem *B* prius habuisse credo
pipleum *cett. ed.* 1473 *Auancius Vossius in comm.* *Lachm.* scandere *DPacd*
Ric. 606 sindere *V* scindere *cett. Vossius.*
2. forcillis *AGLc* fortillis *D Ric.* 606 foralliis *a* furcillis *La²bdP*
furcilis *BGLa¹O Phillippensis* furcilis *V* furtilis *H* eiciunt *COLa²Vb.*

CVI.

Cum c. CV continuant codices *sinceri.* *De* puero obelio et praecone *P.* *De*
obello puero *corr. D.*

1. puerio *V* bello *Ald.* I. **obelio** *pr.* *BD pr.* *GOVPda Ric.* 606

Quid credat, nisi se uendere discupere?

CVII.

SI quōi quid cupido optantique optigit unquam
 Insperanti, hoc est gratum animo proprie.
 Quare hoc est gratum, *Lido* quoque carius auro,
 Quod te restituis, Lesbia, mi cupido.

Restituis cupido atque insperanti, ipsa refers te
 Nobis. O lucem candidiore nota!
 Quis me uno uiuit felicior, aut magis *ab dis*
 Optandum *in* uita dicere quis poterit?

obellio *AG sec. m. HLLa²* σbellio *C* ebellio *La¹* oebelio *b*
 preconē *b* quid *b* ipse *ABGDHLLa¹La¹PV Ven. ad Vossius*
Conr. de Allio esse *GOb marg. L uulgo et Lachmannus* isse *Balth.*
Venator ire *Schwabius* ipse retinui, *b.e. suis oculis. Cf. Aen. IV. 358*
Fortasse Obelli. C. Obellius Momms. Corp. Inscript. I. 1231, 1276, 1283.
Etiam B. Venatori nomen suboluit.

2. Qui *dh Ric. 606* credit *H sed uide Calui fragm. 6 Lachm.*

CVII.

*Cum c. CVI continuant codices sinceri. Spatium in Dad quod corr. D sic
 suppleuit Ad Lesbiam. Idem titulus in Pd.*

1. Sed *L m. pr.* quicquam *BDPba ed. Ric. 606* quidquam *d*
 quid quid *O* quicquid *cett.* quōi quid *Ribbeckius in Iabn. Ann.*
LXXXV. 378 cupido optantique optanti *H* cupido optantique
 cupido *b* cupido optanti *ad* cupidoque optantique *Ald. I.* optigit
La¹OVad ottigit *Dc Ric. 606* obtigit *CHP et plerique.*
Guar. Scal. Bebr.

2. Insperati *Heinsius* h' *O* animi *D Ric. 606* animo gratum *a*
 gratum *om. b.*

3. h' *O* est *om. ALV* gnatum *d* uobis *H* nobis *cett.*
 nobis quoque, carius auro *Conr. de Allio* gratum, nobis quoque *Ald. I.*
 nobisque hoc *Statius* nobisque est *Hauptius* Credo epitheton excidisse,
fortasse Lido, cf. Ouid. Pont. III. 8. 3 Dignus es argento, fuluo quoque dignior
auro Stat. S. II. 2. 121 Viue Midae gazis et Lido ditior auro, Varro Heca-
tombe fr. 1. Error ex confusis hdo ndo fortasse ortus est quouis
Bebrensus.

5. inspiranti *O* insperanti, ipsa *Marcilius Klotzius* insperanti ipsa
uulgo et Lachmannus Post te plene interpungunt *Vulpius Heysius.*

6. luce *codices* Post u. 6 excidisse nonnulla censet *Statius.*

7. Quis me uiuit uno uno felicior *D Ric. 606* magis me est *A. pr.*

BCG La¹La²V Ven. ^{al. hac} me est *L* hac est *O Vic. b ed. 1473* exstat *a*
 est me *Pd* Post felicior uacuum spatium in *H, post magis in D.*

8. Optandus uita *codices omnes* qui potuit *H* aut magis
 hac quid Optandum uita *Guarinus* aut magis hac res Optandas uita

CVIII.

SI Comini populi arbitrio tua cana senectus
 Spurcata impuris moribus intereat,
 Non equidem dubito quin primum inimica bonorum
 Lingua exerta auido sit data uulturio,
 Effossos oculos uoret atro gutture coruus, 5
 Intestina canes, cetera membra lupi.

CIX.

IVCVNDVM, mea uita, mihi proponis amorem
 Hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
 Dii magni, facite ut uere promittere possit,
 Atque id sincere dicat et ex animo,

Lachmannus aut magis hanc Optandam uita *Ribbeckius* magis ab
 dis Optandum in uita *scripsi ex Stich. II. 1. 24* Vix ipsa domina haec si
 sciat exoptare ab deis audeat.

CVIII.

*Cum c. CVII continuant codices plerique. Spatium in Dad, quod corr. D sic
 suppleuit In quendam Pd In Loquacem.*

1. **Sic** (Si H Sis P) **homini populari arbitrio tua cana** ABCGLLa¹La²OV
Ven. Sic homini arbitrio tua cana D et sic a nisi quod post arbitrio
habet semper Sic homini (hominum ed. Par.) arbitrio populari cana
Ric. 606 et ed. Par. Saec. XV Si Comini arbitrio populari cana *Guarinus*
Si Comini populi arbitrio tua Statius. 'Per dittographiam quandam exa-
raturum est populari arbitrio' Poblius.
2. in puris HLa²OP impuris d intricat H.
3. dubito. O duorum b.
4. exerta ABCGLLa¹La² *Ven. bdP* exercta O exêta V excepta D
exacta c execta a *Ald. I. uulgo et Lachmannus Fortasse excerpta.*
5. Effossos A uolet V gutture G gurgite *Statius* cornus A
coruns O.
6. canes. O cetera *codices* extera *Vossius* menbra C.

CIX.

*Cum c. CVIII continuant codices sinceri. Spatium in Dad, quod corr. D sic
 suppleuit Ad Lesbiam, idem titulus in Pd.*

1. Iocundum ABCDGLa²OVba Interdum H Iucundum *Lach-*
mannus amore ACG pr. L La¹La²O *Ven. b.*
2. Nunc Dad Hoc H monstrum H.
facite et
3. facite et facite ut a unde suspiceris facite ut in codice scriptum fuisse
quem ante oculos habuit is qui a exarauit.
4. exanimo BP.

Vt liceat nobis tota perducere uita
Aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

5

CX.

AVFILENA, bonae semper laudantur amicae:
Accipiunt pretium, quae facere instituunt.
Tu, quod promisti, mihi quod mentita inimica es,
Quod nec das nec fers, saepe facis facinus.

Aut facere ingenuae est, aut non promisse pudicae, 5
Aufilena, fuit: sed data corripere
Fraudando effectis, plus quam meretricis auarae,
Quae sese toto corpore prostituit.

5. **perducere** *codices praeter c* producere *c et ed. Trinc. Auancii*
Lachmannus ad Lucret. VI. 324 negat credibile esse aut a Catullo hic perducere
aut a Propertio I. 3. 39 perducas scriptum fuisse; nihil tamen in editione
mutauit.

6. Aeternum *D m. pr. Ric. 606* Externum *C* Eterne *O*
Alternum *ed. Pr. Turnebus Aduers. III. 13* munus *coni. Vossius*
amiciciae *HLObad.*

CX.

Cum c. CIX continuant codices sinceri. Spatium in Dad quod corr. D sic
suppleuit Ad Aufilenam De Aufilena P.

1. Auffilena *GO* Aufillena *La¹* Aufilene *V* Amphilena *H*
bene *H* laudatur *H*.

2. precium *GHLOad* quem *H* q̃ *C* quod *margo L.*

3. quodque *A* **promisisti** *ABCDGLLa¹La²OVcb* pronusti *H*
promisti *Pad ed. Pr.* Post promisti *interpungebat metri gratia Passeratius,*
post mentita *Heysius, G. Roeperus in Philol. XVIII. 541* inimica's *L.*
Muellerus de Re Metrica p. 303 mentia *a* est *B.*

4. **nec fers** *codices omnes praeter H* nec dicis nec facis *H* et fers
Guarinus uulgo saeua *Bergkii* turpe *Froeblichii, et ante eum ed.*
Trinc. Auancii.

5. ingenuae *Hbad* est *om. Vossius* **promissa** *codices omnes* pro-
misse *Parthenius* pudica *b.*

6. Aut fillena *O* Auffilena *GLa²* Amphilena *H* coŕumpere *H*
An corripere?

7. Post Fraudando *spatium est in D, et in C addita nota ^* **efficit** *A pr.*
BGHLLa¹La²O Ven. bd efficitur *a et corr. B* effecit *CPV Vic. ed. Pr.*
effeci *c* effici *Ric. 606* officium *Marcilius* officiis *Bergkii*
fictis *Rosbachii* effectu *Heysius* Scripsi effectis *b. e. iis quae ex datis*
efficiuntur *Post auarae Calpurnius add. est* amarae *L m. pr.*

8. **tota** *ABCGLLa¹La²OV Ven. b ed. Pr.* toto *DHadP uulgo et*
Lachmannus totam *ipse conieci, idemque Westphalius* praestituit *D.*

CXI.

AVFILENA, uiro contentam uiuere solo,
 Nuptarum laus ex laudibus eximiis:
 Sed cuiuis quamuis potius succumbere par est,
 Quam matrem fratres concipere ex patruo.

CXII.

MVLTVS homo es, Naso, neque tecum multus homo qui
 Descendit: Naso, multus es et pathicus.

CXI.

Cum c. CX continuant codices sinceri. In DPd spatium quod corr. D sic
 suppleuit Ad Aufilenam. In Aufilenam Pd.

1. Auffilena B Amphilena H Suphilomena D et sic Ric. 606 sed omissa S
Auffilenam GLa¹La² Ven. Aufilenam ACLVb Aut fillenā O m fortasse
 ex totam in praecedente uersu irrepsit **contentam** ABCDGLLa¹La²V Ven.
 hac contēptam O contenta est Pd contenta H Can. 33
 contentas Scaliger Lachm.

2. **laus est** codices e Scaliger Lachm. ex Passeratius Nuptarum
 est laus e Statius.

3. Seu H cuius ADLV quanuis C quam H potius O
 par est DPacd Ric. 606 Vossius Lachm. par̄s est B **pars est** cett.
 fas est Parthenius uulgo.

4. om. L m. pr. mater b post fratres spatium est in Ric. 606 D m.
 pr., post mater in b, post patruo in P pruuō A efficere post fratres
 add. Itali, et sic ed. Pr. uulgo suscipere Heysius concipere Rosbachius
 ex patruo parere Doeringius Froeblichius Schwabius fratrei se facere
 Roeperus.

CXII.

Cum c. CXI continuant codices De Nasone P.

1. **est** codd. nec D Ric. 606 Lachmannus nam Pd Scaliger homoque
 ACHLLa¹La²V Ven. homo sed B m. sec. D Ric. 606 ed. Pr. homo
 est Phad homo GO homo qui Vossius homo est qui
 Scaliger homost qui Schwabius homo sed Calpurnius Fortasse
 neque tecum multus homo quin Descendat: uix enim crediderim descendit
 coniunctium esse, ut addit Ter. Phorm. I. 2. 93, edit Hor. Epod. III. 3, Verg.
 Aen. XII. 801, temperint Truc. I. 1. 41. Et sic fere Peiperus.

2. Hunc uersum et prioris omnia post neque alia manus pallidiora atra-
 mento addidit in a **Descendit** codices praeter a Descendat a
 Descendis Parthenius Guarinus Te scindit Hauptius est et G a ed. 1473
 os et V ut H om. est paticus ACHLa¹La²PVab sapientia d
 Baltbazar Venator epigramma sic distinxit. Multus homo es, Naso, nec
 tecum multus homo: est qui Te descendit κ.τ.λ. additque 'Multus homo est
 'qui et uir est et muliebria patitur. Ita enim et uir et femina quasi simul
 'est, atque adeo certe multus homo.' H. A. I. Munro sic scribit

Mutus homo es, Naso, neque tecum mutus homost qui
 } Descendit; Naso, mutus es et pathicus.
 { Te scindit

CXIII.

CONSVLE Pompeio primum duo, Cinna, solebant
 Meciliam: facto consule nunc iterum
 Manserunt duo, sed creuerunt milia in unum
 Singula. Fecundum semen adulterio.

CXIV.

FIRMANVS saltu non falso Mentula diues
 Fertur, qui tot res in se habet egregias,
 Aucupium omne genus, piscis, prata, arua ferasque.
 Nequicquam: fructus sumptibus exuperat.
 Quare concedo sit diues, dum omnia desint. 5

b. e. Tu, Naso, taces; non tacet tecum (b. e. non, ut tu, tacet) is qui te—; ab hoc igitur, quamuis ipse taceas, edocemur te esse pathicum. Neque aliter Behrensius, nisi quod mundus pro multis scribit.

CXIII.

Cum c. CXII continuant codices sinceri. Ad Cinnam P. Spatium in D quod corr. sic suppleuit De Cinna.

1. Fonsule *D m. pr.* cina *a* molebant *Maeblius.*
2. Meciliā *G* Mecilia *BCDHLLa¹La²OVP Ric. 606 Can. 33*
 Me cilia *a* Metilia *b* Melicia *Ad* Moechalia at *Parthenius* Moechi
 illo *Statius Heinsius* Moechi illo *a Scaliger* Moechi illo at *Silligius*
 Moechulei *Passeratius* Maeciliam *Lachmannus* Mucillam *Pleitnerus*
Schwabius, neque aliter Behrensius nisi quod Moecillam scribit, ad moecham
alludi ratus, Analect. Catull. p. 65 fuero pro facto Can. 33.
3. Mansuerunt *O* millia *DLhd.*
4. **Singulum** *codices praeter c* Singlum *c quod in ed. 1 retinui secundum*
Non. 171 Singula Itali uulgo et Lachm. quem uide ad Lucret. VI. 1067
Poblius comparat XXIX. 17 primum pro eo quod Catullus scripsit prima
in annum coni. Ed. a Bruner.

CXIV.

Cum c. CXIII continuant codices sinceri. In Firmanum P. Spatium in Da quod corr. D sic suppleuit De Salio.

1. Firmamus *H Ven. d* Formianus *Scaliger* Formiano *quidam*
ante Muretum salius ABCDGLP Ven. Ric. 606 saluis HLa¹La²OVbacd
 saltus *Guarinus Scal.* saltu *Palladius uulgo et Lachm.* falsa *a* saluo *d*
 mentula *Phcd mensula cett.*
2. quot *BHLA¹dP Scaliger Voss.*
3. **Aucupiam** *ABCGLLa¹V* An cupiam *Ob* Aucupiam *La²* Au-
 cupia *HPd Statius* Post aucupium *interpungunt Statius Lachm. Haupt.*
Froehl. Rossb. Schwab. pisces *a* pisicis *B* aura *G.*
4. Nec quicquam *DHOPach* sumptus fructibus *D* exsuperat *C*
exuperet Phillippensis Vossius Conr. de Allio.
5. Quare cum dominus *a* contendo *ed. Pr.*

Saltum laudemus, dum modo ipse egeat.

CXV.

MENTVLA habet instar triginta iugera prati,
Quatraginta arui: cetera sunt maria.

Cur non diuitiis Croesum superare potis sit,
Vno qui in saltu totmoda possideat,
Prata, arua, ingentes siluas saltusque paludesque 5
Vsque ad Hyperboreos et mare ad Oceanum?

Omnia magna haec sunt, tamen ipsest maximus ultro,
Non homo, sed uero mentula magna minax.

6. Saltum O Saltem cett. Pleitnerus **dum modo ipse** codices, a ex
correct. dum tamen ipse Auancius dum domo Lachmannus ad Lucret.
III. 954.

CXV.

Cum c. CXIV continuant codices sinceri. Spatium in Da, sed sine titulo.

1. Lentula D m. pr. Mentulam Pd Phillippensis **habet** codices
habes Lachmannus istar O inster D iusti Statius iusta Scaliger
noster ed. Trinc. Auancii Muretus Rosbachius Schwab. patri C.

2. Quatraginta Bd Quadringenta H.

3. Huius uersus in margine (est primus folii 49^a) adscriptum est in B rubris
litteris Lesbia damnose bibens interpretatur. crhesum D Ric. 606
potis sit DadP **potuisset** cett. potisset ed. Pr. potessit ed. 1473.

4. tot moda GLa²O tot monda A **tot modi** Ven. tot
modo Hab Parthenius totmodia Pd tot bona Auancius Haupt.
totmoda cum Scaligero et Lachmanno retinui possidebat B possidebat
La¹ possiderat Ob.

5. iugentis O isulas V **saltusque paludesque** (plaudesque O)
BGLa¹OPV Ven. saltusque paludes Ha saltus paludesque ACL
altasque paludes D Ric. 606 Froeblichius Boehmius latasque paludes
Rosbachius salsasque paludes Bergkius tractusque paludesque
Behrensii.

6. ad in D i (y La²) perboreos La²D hy (hi La¹) perbereos
BLa¹ et Oceanum BLPa¹ oceanum CHaD m. pr.

7. est a uulgo et DcdP ed. Pr. **si** cett. es Lachmannus Haupt. Rossb.
ultor codices ultro ed. 1473 Vossius uulgo et Lachm. lustro Scaliger
uultur Balth. Venator multo Ed. a Bruner An mutto? Nisi
forte locus sic distinguendus est, tamen ipsest maximus, ultro, Non homo sed
uero mentula magna, minax quemadmodum Seneca dixit Regi minatur ultro
Med. 856.

8. uere Parthenius Guar. Voss. Vulp. Doer. Sill. mentulla G men-
cula O minar A.

CXVI.

SAEPE tibi studioso animo uenante requirens
 Carmina uti possem mittere Battīadae,
 Qui te lenirem nobis, neu conarere
 Telis infestum mittere in usque caput,
 Hunc uideo mihi nunc frustra sumptum esse laborem, 5
 Gelli, nec nostras hic ualuisse preces.
 Contra nos tela ista tua euitamus amictē:
 At fixus nostris tu dabi supplicium.

CXVI.

Cum c. CXV continuant codices sinceri. Spatium in Da quod corr. D sic
 suppleuit Ad Gelium. Ad Gellium Pd.

1. *studiose a m. pr.* animo *om. D m. pr., superscriptum habet a*
uenate V uenanda Scaliger *requires* codices ueniam dare quaeras
(queris d) Pd.

2. *mitere La¹* batriade (ē b) ABCGLLa¹Vab battriade La²
i
batade O batiade *ed. Pr.* batriade *H* buttriade *D.*

3. *te om. A et L m. pr.* leniret *a Ven.*

4. *Telis* (celis *O*) *infesta mitteremusque* (mitteremus *H* mictere²que
V) ABCGHLLa¹La²OV *Ven. ha* infestum *D Ric. 606* inusque *c*
 Infestum telis iicere (icere *d*) musca *Pd* Telis infestum mittere in usque
 caput *Lachmannus* Tela infesta meum mittere in usque caput *Muretus.*
Sed cf. Q. Curti IV. 6. 22 allatum a Barthio Interiora quoque urbis telis in-
 festa erant.

5. *Nunc CabP* ego post nunc *add. D* uideor *a* nunc mihi *ALP*
 mihi et nunc *H* uideo repetit post sumptum *H.*

6. *Geli b* nostris *H* hic *DPad Ric. 606 Lachm.* hinc
 ABCGLLa¹La²Ob *Schwab.* huic *H* huc *Muretus Frceblichius* hoc
 uel id *coni. Doeringius* uoluisse *O* preceps *D* praeces *a.*

7. *tella BLa¹a* euitamus *DPbd Ric. 606* euitabimus *cett.*
amicta BCDGHLLa¹La² *Ven.* amictu *PVb* qui post hoc uocabulum scriptum
 habet *aīca* amitha *O* aminta *c ed. 1475* uocabulum *om. a*
amictu Calp. ed. 1481 uulgo et Lachmannus Scripsi amictē, cf. basiei VII. 9
Olim conieceram at hic iam uel athicti (ἀθικτοι).

8. *Affixus* ABCDGHLLa¹La²OVb *Vossius* Affixus *Ven.* At fixus
Pa uulgo et Lachmannus nobis *b* dabis *codd.* dabe *ed. 1473*
 supplicium. Am Am Am *V.*

Explicit Catulli Veronensis libellus *G* Deo Gratias amen *Ven.* Finito
 libro referamus gracia Christo *O* Catulli finis *A* Finis *CH* Finit
 Liber Catulli poetae *L* Catulli Veronensis liber finit *B* Catulli Vero-
 nensis liber explicit *La¹* Finit *V* Finis MCCCCLXIII *D* Explicit
 liber Catulli Veronensis. Laus Deo Omnipotenti. Gherardus Cerasius de
 Florentia scripsit pro Ioanne Cosmo de Medicis. Amen. *La²* Catulli
 ueronēsis poete aucutissimi (argutissimi?) liber explicit. Scriptus comple-
 tusque per me *ιερωνυμον δε Χρεσπανο* notarium taruisinum peccatorem et
 indignum famulum *ισ Χρῆ.* 1460 *a* Finis Catulli tum infra Catulli Car-
 mina *b.* Finis *Ric. 606.* In *P* post CXVI. 8 sequitur ad thetimum (sic)
 Effugit mi animus—da uenus consilium: deinde Finis. Finit Catullus laus
 trinitati unitae. Paci. M.A. Idem epigramma d claudit.

FRAGMENTA.

I.

At non effugies meos iambos

Porphyrrio ad Horat. Carm. I. 16. 24. Iambi autem uersus aptissimi habentur ad maledicendum. Denique et Catullus cum maledicta minaretur, sic ait 'At—iambos.' Cf. *Comment. Cruq. ad locum. Extat etiam in codice Nicolai Cusani quem edidit Iosephus Klein p. 110, sequente fragmento Ciceronis (Fam. XVI. 26. 1). Huius culpa non effugies poenam. Versum Hautbalius refert ad Catulli c. XL. Quenam te mala mens, miselle Rauide, Agit praecipitem in meos iambos? &c.; Westphalius ad carmen quod inter XIII et XIV stetisse ueri simile sit. Mibi ex c. LIV sumptum uidetur: cf. u. 6, Irascere iterum meis iambis Inmerentibus, unice imperator.*

Ast codex Bernensis Porphyrrionis :

II.

Hunc lucum tibi dedico consecroque Priape

Terentianus Maurus 2752–2760.

Ipse enim sonus indicat esse hoc lusibus aptum.
Et ferme modus hic datur a plerisque Priapo,
Inter quos cecinit quoque carmen tale Catullus;
Hunc lucum—ostriosior oris.
Et similes plures sic conscripsisse Catullum
Scimus.

Atilius Fortunatianus p. 317 Gaisf. Ex hac diuisione et Priapeus nascitur uersus. Cuius exemplum apud Catullum 'Hunc—consecroque Priape.' Nam cum in duo commata hic uersus diuidatur superius comma octo syllabarum et insequens septem, diminuta superioris commatis parte; ut si facias 'Mater saeua Cupidinum: mater saeua Cupido.' Sed adeo totus hic ex heroo uenit hexametro ut et apud Homerum nullo immutato uerbo complures inueniantur Priapei, et apud Virgilium, quorum unum in praesentia posuimus, qui forte succurrit, credo et alios inueniri posse complures, 'Cui non dictus Hylas puer et Latonia Delos.' Quod apparet ita

1. locum quattuor codices Censorini p. 97 Iabn. Putschius.

consecro dedicoque

Qua domus tua Lampsaci est quaque Priape
 Nam te precipue in suis urbibus colit ora
 Hellespontia, ceteris ostriosior oris.

esse, quoniam ita huius uersus exigit natura, ut inter duo commata exiguum pronunciando interponas moram. Nam 'Cui non dictus Hylas puer' par est huic 'Hunc lucum tibi dedico' sequens autem comma 'et Latonia 'Delos' huic 'consecroque Priape.' Non ignoro autem uariari primas et secundas syllabas utriusque in Priapeo commatis, ut modo ab iambo incipiat, modo ab trochaeo; tanquam 'Hunc—consecroque Priape' et 'Libens 'hoc tibi dedico, libens sancte Priape.'

Id. p. 349. Est alius Priapeus qui et bucolicus uocatur, ut 'Hunc—'Priape.' Hic quoque octaua syllaba partem orationis finit, ideoque hoc metrum bucolicum dicitur.

Marius Victorinus p. 163 Gaisf. Item 'Hunc lucum tibi dedico' dehinc 'consecroque Priape.' Quod metrum Priapeum a quibusdam aestimatur propter geminam similitudinem.

Id. 207. Diuisio huius in secundo commate infracta paululum ac mollior receptis in uersu primo et quarto spondeis efficitur, ut apud Catullum, 'Hunc—Priape.'

3, 4. Id. 207. Igitur quod hoc uersu Priapi laudes plerique canendo prosecuti sunt Priapeum metrum nuncuparunt, quod genus hexametri adeo abhorret ab heroi lege, ut utraque pars commatis nonnunquam trochaeis et iambis aut pro spondaeis anapaestis inchoetur, aut etiam cretico prius comma pro dactylo terminetur, ut est apud Catullum 'Nam te praecipue 'in suis' dehinc 'Hellespontia ceteris,' quando bina sunt cola, mora distinctionis intercedente; quod genus uersuum apud Graecos comoediarum ueterum scriptores plurimum est, et magis apud eos qui satyrica scripserunt, unde a nonnullis satyricon prius uocabatur, uerum postea abiit in consuetudinem ut Priapeum appellaretur.

Censorinus p. 97 Iahn. Priapeum 'Hunc—Priape.'

2. silua *suppleuerunt Itali* qua portusque *Santenius* erit quaque
Lachmannus ad Terentianum Maurum p. 92 Quoi domus quoique
 silua *Doeringius* Fortasse cella.

III.

de meo ligurrare libido est

Nonius 134. Ligurrare degustare, unde adligurrare multa auide consumere. Horatius 'Semesos pisces tepidumque ligurrerit ius.' Catullus Priapo (Catulus Priopo *codices Noni*, Priapeo *Lachmannus*) 'de meo—'libido est.'

IV.

Animula miserula properiter abiit.

Nonius 517. Properiter. Catullus 'animula—abit.' cf. *Diomed.* 496 G. Proceleusmaticum metrum est quale fecit Serenus. 'Animula—obiit.'

abit *codices Nonii* obiit *codices Diomedis.* Vide quae de metro dixi in *commentario et Ottonem Hense ad Dissertationis de Iuba Artigrapho p. 12.*

V.

Lucida qua splendent carchesia mali.

Nonius 546 s. u. Carchesia. Alias summa pars mali, id est foramina quae summo mali funes recipiunt. . . . Catullus Veronensis 'Lucida—mali.' *Cinnae ascribunt Isidorus Orig. XIX. 2. 10 Scholiastes Lucani V. 418, quorum ille scribit Lucida confulgent alti carchesia mali; hic Lucida cum fulgent summi carchesia mali. Versum post LXIV. 235 inserendum esse putarunt Faernus Muretus alii.*

VI.

Seruius ad Verg. Aen. V. 591. Falleret indeprencus et irremeabilis error. Est autem uersus Catulli. Cf. LXIV. 115.

VII.

Schol. Veron. ad Verg. Aen. VIII. 34. Carbasus et masculino et feminino genere dictus est. [Catullus cannubiae]—carbasus | —ros umbrosa [c—an—]—
Sic edidit H. Keilius in Probi Commentario p. 99. Paulo aliter Maius Class. Auct. VII. p. 297 qui post dictus est sic scribit Catulus: Cann(ub)iae . . . carbasus . . . ros umbrosa c . . . an . . . Hinc Lachmannus duos uersus facit Cannabia exc Carbasus Euros Vmbrosa c an . . . Ungerus sic scribit Lucilius: Cannabia et tumidos (uel aequales) concepit carbasus Austros (uel Euros).

VIII.

Seruius ad Verg. Georg. II. 95. Hanc uuam (Rhaeticam) Cato praecipue laudat in libris quos scripsit ad filium: contra Catullus eam uituperat et dicit nulli rei esse aptam miraturque cur eam laudauerit Cato. Sciens ergo utrumque Vergilius medium tenuit dicens 'Quo te carmine dicam 'Rhaetica?' *Lutatio Catulo locum imputat Suessius Catullian. p. 19.*

IX.

Plinius Hist. Nat. XXVIII. 19. Hinc Theocriti apud Graecos. Catulli apud nos proxumeque Vergili incantamentorum amatoria imitatio (*fortasse initiatio*).

X.

Seruius ad Verg. Aen. IV. 409. Sic etiam Horatius 'Vade, uale; caue 'ne titubes mandataque frangas,' nam 'caue' ue longa est, nec uocalis sequitur ut in bucolico 'uale, inquit, Iola.' Sed dicimus a tertia esse coniugatione imperatium, ut 'cauo, cauis.' Hinc etiam Catullus cauere dixit. Cf. L. 18, 19, LXI. 152.

XI.

Seruius ad Verg. Aen. 609. Notandum sane etiam de Iride arcum genere masculino dicere Vergilium: Catullus et alii genere feminino ponunt referentes ad originem, sicut haec Attis et haec Gallus legimus. Cf. LXIII.

XII.

Seruius ad Verg. Aen. VII. 378. Turbo. Catullus hoc turben dicit ut hoc carmen. *Hinc et quia Datanus habet Indomitum pro eo quod est in reliquis codicibus Indomitus Spengelius Froeblichius Hauptius Rossbachius Schwabius scribunt turben LXIV. 107. Nansius et Nicolaus Loensis, quos secutus est Vngerus de Valgio p. 484 pro Catullus scribunt Tibullus, cuius I. 5. 3 Seruius in animo habuerit. Sed cf. Charisium 64 K., 145 K., ubi pro masculino turben non pro neutro habet et alias et in loco Tibulli.*

XIII.

Interpres Veronensis ad Verg. Aen. V. 80. Salve sancte parens. Catullus Saluete deum gens (sic) o bona matrum progenies saluete iter— | (*spatium quinquaginta fere literarum*) Sancte parens iterum quia — | salutauerat quum ad sepulturam mitteret. *Hinc Orellius (Ecl. Poet. Latin. ed. 2. p. 94) et post eum Oriolius Hauptius Froeblichius Maduigius Rossbachius Boehmius Schwabius uersum post LXIV. 23 inserunt, supplentes Oriolius saluete deum gens, Froeblichius saluete heroes, Maduigius uos conpellabo, Rossbachius adspirate canenti, Hauptius saluete et deinde aliquod adiectiuum, Boehmius adiectiuum quod ad matrum referatur, Vschnerus saluete beati, L. Muellerus placidique fauete, Behrensii iterumque iterumque uocanti. Sed iure Coningto suspicatus est saluete iterum non ad Catullum pertinere sed partem esse commentationis; certe iterum non ad Catullum retulerim. Vide ad locum.*

XIV.

[et Lario imminens Comum]

imminens codex Vibi Sequestris Mus. Brit. Add. MSS. 16986 unde haec excerpti. Nam post In athamata lacus lune tenuia ligna accendit ex quo bibens aut insanit aut sopitur haec habet minoribus litteris tanquam perscripta pagina addita, incertum an ab eadem manu. Lacus comi Catullus 'Et—' comum.' Catulline sit ualde dubium est cum ne in uno quidem extet Sequestris codicum quos Parisiis Mediolani Florentiae Bononiae inspexi. Atqui codex Ambrosianus H. 14 multos locos in margine citat ex poetis, et scriptus est saeculo XV. Cf. tamen Petrarchae Itinerarium Syriacum, p. 559 ed. Basil. Nam hoc Mediolano proximum, Latio (l. Lario) imminens, Alpibus adiacens, Comum est, non Cume.

XV.

Catullo fortasse tribuendum est quod habet Seruius Aen. VI. 686 Imprimitque genae genam, licet ille ad Ennium referat et de palpebris dormientis interpretetur.

Catullo alia alii tribuerunt, uelut uersum qui est a Charisio citatus IV. 248

Concitu tetuli gradum

Pierius ad Aen. XI. 178 et G. I. Vossius de Analogia III. 37 huius esse opinati sunt non abnuente Naekio Opusc. I. p. 350; et hexametros apud eundem Charisium IV. 254

Luna deum quae sola uides periuria uulgi
Seu Cretaea magis seu tu Dictynna uocaris

R. Merkel ad Ibin p. 407. Etiam Varronis uerba L. L. VI. 6 Nox, quod, ut Catullus ait, omnia nisi interueniat sol pruina obriguerint, quod nocet, nox, quae et ipse aliquando ad Catulli LXII. 34 rettuleram, Behrensii ad poetae opus pedestri sermone conscriptum reuocauit. Rectius fortasse Peter Hist. Rom. Fragm. I. p. 194 Lutatio Catulo locum imputat. Cf. Suessii Catulliana p. 19.

DE AEQVABILI PARTITIONE CARMINVM

CATVLLI.

Sed manifesta notis certa disponere sede
Singula diuina est animi ac iucunda uoluptas.

Aetna 249, 250.

CATVLLI carmina ratione quadam arithmetica diuidenda esse dixi iam in editione quae Londini prodiit anno 1866. Id ut clarius demonstrarem, non solum duo ex longioribus poematis, Attin dico Nuptias Pelei et Thetidis, minutius in praefatione tractaui, sed unicuique carminum ordinem suum tribui, apposito quodam schemate κατ' ἀριθμόν. Iam edito libello, uenit mihi in manus Ottonis Frankii *de artificiosa carminum Catullianorum compositione* disertatio, quae et ipsa eodem anno uulgata erat. Huius quanta mecum consensio sit ex tabula apparebit quam in calce disputatiunculae nostrae addidi. Vtrique dux fuerat uir doctissimus et subtilissimi ingenii Otto Ribbeckius, qui in Heluetici Musei Noui T. I. p. 213–233, collatis quibusdam Theognidis, Tyrtaei, Solonis aliorum carminibus, ad σύμμετρίαν quandam ut Tibulli Properti Horati nonnulla, ita Catulli VIII, XXXVI, LXII, LXXII, LXXVI, LXXXVII + LXXV, XCIX, mox¹ etiam V, XLV reuocauit. Etiam in nonnullis locis carminis LXIV numerorum praesertim 2, 3 certam quandam consecutionem posuit; nam in uu. 19–21, 63–65, 117–119, 121–123, 154–156, 256–259 numerum ternarium constanter inueniri; locum de Ariadna κατὰ δύο et κατὰ τρεῖς compositum esse, ut

$$52-67 = 3.3.2 = 3.3.2$$

$$86-93 = 3.2.3$$

$$94-102 = 3 \times 3;$$

¹ In libello anni 1863 *C. Valerius Catullus, Eine literar. historische Skizze* Kiel Ernst Homan. pp. 34, 55.

κατὰ δύο quidem ibi maxime, ubi Ariadna maritum quaerat ac deploret, 178-187, 198-201; κατὰ τρεῖς ubi Eumenidas precetur ut sibi adsint ulturae. (192-197.) Denique hanc συμμετρίαν nusquam magis reperiri quam in epigrammatis, praesertim octo uersuum. Sed iam antea Anglus ni fallor in Ephem. Class. IV. 297, XV. 107, c. XXX *Alfene immemor atque unanimis false sodalibus* in tres strophas quaternorum uersuum diuiserat; feceratque idem Lachmannus in editione Catulli priore (1829). Postea in Bergkii et Caesaris Diar. Antiq. 1845 p. 392 in sex strophas descripsit binorum uersuum. Eodem loco docuit singulas strophas Epithalamii *Collis o Heliconiei* ex systematis duobus priore uersuum ternorum, posteriore binorum constare. C. LXII ad leges amoebaei carminis primus Naekius¹ postea Lachmannus Hauptius Hermannus Froehlichius Rossbachius Leutschius Pleitnerus, nuperrime uero Riesius Richterius Frankius Peiperus pro se quisque reducere conati sunt. Tum Handius in programme Ienae anno 1848 edito c. LV *Oramus si forte non molestum est* in tres partes distribuit hac lege ut bini uersus stropham efficerent, quorum uersuum prior spondaeum in secunda sede poneret, posterior dactylum. Hunc quoque secuti sunt complures, quorum sententias ipsi carmini apposui. Denique c. LXI ad numeros retulit et hac ratione descripsit Pleitnerus in libello quo hoc carmen et LXII tractauit.

Sed priusquam de Catulli carminibus loquamur, pauca quaedam de uniuersa re dicenda sunt, primum utrum repugnantes habeat eos qui de metris scripserunt, deinde utrum alibi reperiat. Quod plerique negant metricos quicquam de partitione carminum ἰσομέτρων dixisse, uerum illud quidem, sed non ex omni parte est. Quos ut non infitier systemata ac strophas ibi fere semper ponere ubi mutato uersuum rhythmo carmen diuidatur, ueluti, si de anapaestis res est, systema non pari numero similium uersuum fit sensu tantum discretorum, sed certus numerus uersuum mutatis ultimi pedibus, hoc est admisso paroemiaco, ex sequentibus disiunctus hoc modo efficit systema; ut Hephaestionem concedam in libro suo περὶ ποιήματος et in Encheiridio huiusmodi strophas plerumque respicere; ita neque omnia ueteres crediderim tradidisse quae de uersibus uera habentur, et hi ipsi nonnulla de hoc in quo uersamur reliquerunt quibus recentiorum confirmetur opinio. Verba Hephaestionis respiciamus quae sunt in exordio libri περὶ ποιήματος § 114 Westphal. Τῶν ποιημάτων τὰ μὲν ἐστὶ κατὰ στίχον, τὰ δὲ συστηματικά, τὰ δὲ μικτά, τὰ δὲ

¹ Opuscula I. pp. 103, 4.

κοινά. Κατὰ στίχον μὲν ὅσα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μέτρου καταμετρεῖται, ὡς τὰ 'Ομήρου καὶ τὰ τῶν ἐποποιῶν ἔπη· καταχρηστικῶς δὲ καὶ ὑπὸ κώλου ἢ κομματίου ὡς τὸ Καλλιμάχειον τοῦτο ποιημάτιον

ἡ παῖς ἡ κατάκλειστος
τὴν οἱ φασὶ τεκόντες

καταμετρεῖται γὰρ ὑπὸ κόμματος ἀντισπαστικοῦ, καλουμένου Φερεκρατείου. Συστηματικὰ δὲ ὅσα ὑπὸ πλειόνων μέτρων εἰς ἓν σῶμα παραληφθέντων καταμετρεῖται ἢ συμπληροῦται. Μικτὰ δὲ ὅσα μέρος μὲν τι ἔχει ὑπὸ στίχου καταμετρούμενον, μέρος δὲ συστηματικόν. Κοινὰ δὲ ὅσα ὑπὸ συστήματος μὲν καταμετρεῖται, αὐτὸ δὲ τὸ σύστημα ἔχει πληρούμενον, οὐδ' ἐστὶ τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ Σαπφούς, ἐν οἷς καταμετρεῖται μὲν ὑπὸ διστιχίας, αὐτὴ δὲ ἡ διστιχία ὁμοία ἐστί. Ex his apparet Hephaestionem systemata in carminibus κατὰ στίχον compositis, qualia Catulli sunt fere omnia, in universum non posuisse; quamvis essent poemata ubi cum uersibus κατὰ στίχον alternarentur systematici (μικτά), essent etiam ubi qui aliis κατὰ στίχον diuisi, aliis κατὰ σύστημα uiderentur (κοινά). Idem tamen in altero libro quem περὶ ποιήματος scripsit pleniorē, systema latius sic definit § 119 σύστημά ἐστι μέτρων συναγωγή, ἥτοι δύο ἢ πλειόνων, ἢ ὁμοίων ἢ ἀνομοίων· ἀνομοίων μὲν, ὡς τὰ ἐλεγεία, ἑξαμέτρου γὰρ ἐστὶ πρὸς πεντάμετρον κοινωνία καὶ οἱ ἐπώδοί· τὸ δὲ ἐξ ὁμοίων, ὡς τὸ δεύτερον Σαπφούς, ὡς προϊόντες δείξομεν. Quod sic pergit facere § 120 κοινὰ δὲ γενικὰ ἅπερ καὶ ὁ κατὰ στίχον γεγράφθαι φάσκων ὑγιῶς ἂν λέγοι καὶ ὁ κατὰ σύστημα, ὡς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον Σαπφούς. Διὰ μὲν γὰρ τὸ ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις κατὰ δύο ὁρᾶν παραγεγραμμένον ἕκαστον ᾄσμα καὶ ἔτι διὰ τὸ μηδὲν εὐρίσκεσθαι ἀριθμοῦ περιττοῦ, κατὰ συστήματα νομίζομεν αὐτὰ γεγράφθαι· πάλιν δὲ τῷ ὁμοίον ἑκάτερον εἶναι τῶν ἐν τῇ δυάδι στίχων καὶ τῷ δύνασθαι τὴν ποιητρίαν κατὰ τύχην τινὰ ἀρτίου πάντα ἀριθμοῦ πεποιηκέναι φαιή τις ἂν κατὰ στίχον αὐτὰ γεγράφθαι. Erat igitur ubi non ex dissimilibus tantum, ut elegiacis epodisque, sed etiam ex similibus constarent systemata. Nam in secundo libro Sapphus, qui totus πενταμέτροις τεσσαρεσκαίδεκάσυλλάβοις compositus est, (Encheir. § 45 W.) alii systemata non ponebant, alii et ipse Hephaestio cum antiquis exemplaribus uersus κατὰ δύο, non uno tenore, scriptos uiderent, systemata faciebant binorum uersuum. Loquimur de secundo libro Sapphus, sed idem in tertium quoque cadere ex § 120 intellegitur, hic autem totus constabat ex uersibus choriambicis¹, quales sunt Νύμφαις ταῖς Διὸς ἐξ αἰγιόχω φασὶ τετυγμέναις, Catulli c. XXX, Horati

¹ Hephaest. § 66 W. τὸ δὲ ἀκατάληκτον (ἀντισπαστικόν) καλεῖται Σαπφικὸν ἑκκαίδεκάσυλλαβον· ᾧ τὸ τρίτον ὅλον Σαπφούς γέγραπται, πολλὰ δὲ καὶ Ἀλκαίου ᾄσματα, Νύμφαις—τετυγμέναις.

C. I. 11, I. 18, IV. 10, quae omnia κατὰ δύο diuidi possunt. Quod si in carminibus ambigebant quae et breuia essent et pari numero uersuum, multo magis in longioribus, praecipue uero ubi inpari uersuum numero partium aequabilitas in obscuro esset.

Nec desunt apud ipsum Hephaestionem exempla huiusmodi. Nam in § 43 ubi de tetrametris dactylicis dicit, his uerbis utitur καὶ τῶν ἀκαταλήκτων δὲ τὸ τετράμετρον Ἀρχιλόχος ἔνδοξον ἐποίησε διὰ τὸ προτάξαι αὐτὸ τροχαϊκοῦ τοῦ καλουμένου ἰθυφαλλικοῦ, οὕτως

οὐκ ἔθ' ὅμως θάλλεις ἀπαλὸν χροῶ. κάρφεται γὰρ ἤδη.

Ἀλκμᾶν δὲ καὶ ὅλας στροφὰς τούτῳ τῷ μέτρῳ κατεμέτρησε

Μῶσ' ἄγε, Καλλιόπα, θύγατερ Διός,
ἄρχ' ἐρατῶν ἐπέων, ἐπὶ δ' ἱμερον
ῥυμνὸν καὶ χαρίεντα τίθει χόρον.

Has strophas trinorum fuisse uersuum docet Maximus Planudes (V. 510) αὕτη ἡ στροφή ἐκ τριῶν ἐστὶ κῶλων δακτυλικῶν ἰσομέτρων συγκειμένη¹. At enim hoc ipsum quod in tribus metris strophas ponit Hephaestio, non ponit in ceteris, argumento est alibi eum non agnoscere. Ergo quod nihil dicit Hephaestio de hexametris in strophas lege amoebaea dispositis, arguitur strophas in hexametris non posuisse? Quis est autem qui metrices doctrinam etiam primis labris attigerit qui nesciat Theocritum Bionem Moschum, ut nihil de Romanis dicam, bucolica carmina in strophas redegissee certa lege sibi respondentes? Quod non Bucolici soli fecerunt, sed Sappho etiam, ut ex Catulli c. LXII *Vesper adest, iuuenes, consurgite: Vesper Olympo* iure colligitur (Rossb. et Westph. II. p. 27). Idem Hephaestio multa de anapaestis tradit, nihil de synapheia. Primus enim (nisi excipias Terentiani Mauri incerta dicta 1515 sqq.) Bentleius in Epistula ad Millium et postea in Dissertatione de Phalaride, quod ante eum nemo obseruarat, numerum in anapaestorum systematis continuari, neque usquam syllabae ancipiti locum concedi uidit². Veteres igitur si aut nihil aut perpauca de anapaestorum synapheia tradiderunt, siue ignari siue quod breuius rem tractarunt, siue quod neglecta nonnunquam est³, idcirco synapheiae locum suum negemus? Vel si non desunt exempla senariorum qualis hic est

Ἄτλας ὁ χαλκίοισι νώτοις οὐρανὸν

¹ Rossbach und Westphal Griechische Metrik II. p. 28.

² Hermann Element. Doctrinae Metricae II. c. 32.

³ Vide exempla in Rossb. et Westph. Griech. Metrik II. pp. 98-100.

idcirco Porsonum putemus nihil reperisse? Poterant etiam alia latere. Quid autem facilius quam partitionem negligere uersuum qui non mutatis numeris, sed sola sententia distinguerentur? Tales multos fuisse uix cuiquam credo dubium fore qui perlecto Hephaestione ad Lyricorum fragmenta se contulerit. Quorum tanta pars uersibus *ισομέτροις* scripta est quanta strophis omnino caruisse non uincitur.

Ex libris Sapphus unus teste Seruio ad Georg. I. 31 inscriptus est Epithalamia. Huius non pauca supersunt fragmenta, hexametris, choriambis, iambis, aliis metris conscripta. Horum nullum strophis caruisse uel certe *περικοπαῖς* suis credibile est: Hymenaeis enim, quod genus carminum a multis si quod aliud recitatum est iisque non semper in eodem loco stantibus, opus erat partitione quadam qua alternantium motus uel progredientium regerentur¹. Vnde non Graecorum tantum nuptialia carmina nec lyricorum tantum in strophas sunt diuisa; sed et Theocriti Helenes Epithalamium quod hexametris scriptum est, et Catulli c. LXI, LXII quorum prius glyconeis, posterius hexametris composuit, et Senecae Hymenaeus in Medea (56-115) et Claudiani uersus nuptiales rata quadam distributione coguntur. Itaque Sapphus liber ut multa amplecti potuit ipsis numeris in partes suas ordinata, ita *ισόμετρα* quaedam uidetur habuisse, quae ne ipsa quidem siue strophis carebant siue certa aequabilitate partium. Coniectati sunt hoc de hexametris eius (Sapph. fr. 92, 93, 94, 95) iam Rossbachius et Westphalius²; sed idem latius patuisse arbitror.

*Ολβιε γάμβρε σοὶ μὲν δὴ γάμος, ὥς ἄραο,
ἐκτετέλεστ, ἔχεις δὲ πάρθενον ἂν ἄραο. fr. 99.

Hi uersus quodammodo stropham uel *περικοπήν* efficiunt, quanquam non nego cum aliis eos coniungi potuisse qui dissimili metro confecti essent. Eiusdem generis sunt

τίω σ', ὦ φίλε γάμβρε, κάλως εἰκάσδω;
ὄρπακι βραδίνω σε μάλιστ' εἰκάσδω. (104).

Nihil dico de Alcae fragmentis, sed hunc quoque *ισομέτροις* strophas scripsisse ex fragm. 37, 39, 41, 84 ueri simile est. Haec enim omnia tetrametris antispasticis (Hephaest. 66) scripsit, quo metro Sappho sola usa est in libro tertio. Quae si *κατὰ δύο* huius libri carmina dispertisse creditur ab Hephaestione, non minus artis Alcaeum quoque adhibuisse arbitror.

¹ Cf. Westphal. Catull's Gedichte übersetzt p. 231.

² Griech. Metrik II. p. 27.

Nunc respice haec Anacreontis (fr. 44)

πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη κρόταφοι κάρη τε λευκόν,
 χαρίεσσα δ' οὐκέθ' ἦβη πάρα γηράλεοι δ' ὀδόντες.
 γλυκεροῦ δ' οὐκέτι πολλὸς βίотου χρόνος λέλειπται.
 διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω θαμὰ Τάρταρον δεδοικώς.
 Ἄϊδεω γάρ ἐστι δεινὸς μυχός, ἀργαλή δ' ἐς αὐτὸν
 κάθοδος· καὶ γὰρ ἐτοῖμον καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

Hi uersus apud Bergkium κατὰ δύο impressi leguntur; mihi potius κατὰ τρεῖς uidentur decurrere, id quod indicat ionicus a minore in primo pede bis tantum integer (uu. 3, 6), resolutus in ceteris. Sed strophas inesse pro certo habeo.

Nec uero nihil ad rem confert quod dicit Hephaestio § 124 W. Κοινὰ δέ ἐστι συστηματικὰ τὰ δύο εἶδεσιν ὑποπεπτωκότα, οἷον συμβέβηκεν ἐπὶ τοῦ

ἐμέ δειλὰν ἐμέ πασᾶν κακοτάτων πεδέχουσιν.

*Απειρος μὲν γάρ τις ὢν τῆς τοῦ ποιητοῦ προθέσεως ἐξ ὁμοίων φήσειεν ἂν εἶναι τὸ ᾄσμα· ὁ δὲ ἔμπειρος κατὰ σχέσιν, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεδείξαμεν. ib. 123 ἐξ ὁμοίων δέ ἐστιν ἄπερ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποδὸς ἢ τῆς αὐτῆς συζυγίας ἢ περιόδου καταμετρεῖται ἀνεὺ ἀριθμοῦ τινὸς ὠρισμένου. ὡς εἰάν τεταγμένος ἀριθμὸς ἦ, οὐκ ἔστιν ἐξ ὁμοίων, ἀλλὰ κατὰ σχέσιν, ὡς ἐν τῷ παρ' Ἀλκαίῳ ᾄσματι, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐμέ—πεδέχουσιν. *Απειρος μὲν γάρ τις ὢν φήσειεν ἂν αὐτὸ ἐξ ὁμοίων εἶναι, ἐξ ἰωνικῆς ἀπ' ἐλάσσονος συζυγίας καταμετρούμενον, ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ κατὰ δέκα ὀρῶμεν αὐτὸ συζυγίας καταμετρούμενον, κατὰ σχέσιν αὐτὸ γεγράφθαι φαμέν. In quibus hoc uidetur significare; plerisque poema illud Alcaeï cum ex pedibus fieret ionicis a minore per syna-
 pheiam continuatis hoc modo ut duabus breuib. syllabis duae longae semper subicerentur (— — —) nullo nec hiatu nec resolutione syllabarum, systema quidem facere uideri, sed nullo certo numero pedum (ἀπεριόριστα ἐξ ὁμοίων § 131): peritioribus non continuari tantum sed in strophas distribui denorum pedum. Sic enim locum explicant Rossbachius et Westphalius ex Aesch. Suppl. 1053-1057 = 1058-1062¹.

¹ Ἡμιχ. α'. ὁ μέγας Ζεὺς ἀπαλέξαι
 γάμον Αἰγυπτογενῇ μοι.
 β'. τὸ μὲν ἂν βέλτατον εἶη.
 α'. σὺ δὲ θέλγοις ἂν ἄθελκτον.
 β'. σὺ δέ γ' οὐκ οἶσθα τὸ μέλλον.
 Ἡμιχ. α'. τί δὲ μέλλω φρένα διάν
 καθορᾶν ὄψιν ἄβυσσον;
 β'. μέτριον νῦν ἔπος εὖχου.
 α'. τίνα καιρόν με διδάσκεις;
 β'. τὰ θεῶν μηδὲν ἀγάζειν.

Nota res ex Horati c. III. 12 *Miserarum est neque amore dare ludum neque dulci*, quod tot passum est distributiones quot uix aliud poema Romanorum. Hoc si in ionicis a minore nonnunquam euenire poterat, cur non in aliis? Et in paeonicis quidem id euenisse testis est Hephaestio in eodem loco § 124 Ἔστι δέ τινα τὰ ἐξ ὁμοίων οὕτω πεποιημένα (h. e. κατὰ σχέσιν uel in strophas distributa) οἷον τὰ Ἑρμείου παιωνικὰ ὄντα

Ἑπτὰ μοι δις τριάκοντα βασιλεὺς σχεδόν

καὶ τὰ ἐξῆς. Idem sequitur ex arte musica. Nam antiquissimis temporibus canebant carmina non legebant; canentibus autem, etiam mera voce, certis quibusdam pausis usus erat; multo autem magis, si tibiis uel cithara. Itaque uix maiora uero dixit Westphalius dum strophis eandem uetustatem ponit quam carminibus. (Catull. p. 270.) Num putamus ante inuentum Elegeion ceteraque metrorum genera hexametros diuisione partium caruisse? Hoc est illud omnino negare, quod nondum perfectum sit. Nec a ratione abhorret ὕμνους si qui Deorum facti essent, ut paeon ille quo πανημέριοι iuuenes Apollinem mulcebant (Il. A. 472) ut melos suum, ita partes habuisset. Non dico de strophā et antistropho; poterat enim carmen ita diuidi ut ratas περικοπὰς haberet rerum ordini obtemperantes, nec tamen sibi respondentes inuicem more strophae et antistrophi. Hoc ex collatis Iulii Pollucis Plutarchi Aristotelis uerbis elucebit. Docet enim Plutarchus (De Musica III) Terpandrum κιθαρωδικῶν ποιητὴν ὄντα νόμων κατὰ νόμον ἕκαστον τοῖς ἔπεσι τοῖς ἑαυτοῦ καὶ τοῖς Ὀμήρου μέλη περιτιθέντα ᾄδειν ἐν τοῖς ἀγῶσιν. ἀποφῆναι δὲ τοῦτον λέγει ὀνόματα πρῶτον τοῖς κιθαρωδικοῖς νόμοις. ὁμοίως δὲ Τερπάνδρῳ Κλονᾶν, τὸν πρῶτον συστησάμενον τοὺς αὐλωδικούς νόμους καὶ τὰ προσόδια ἐλεγείων τε καὶ ἐπῶν ποιητὴν γεγονέναι . . . Οἱ δὲ νόμοι οἱ κατὰ τούτους αὐλωδικοὶ ἦσαν, Ἀπόθετος, Ἑλεγχοί, Κωμάρχιος, Σχοινίων, Κηπίων τε καὶ Δεῖος καὶ Τριμελής. ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ καὶ τὰ πολυμνάστια καλούμενα ἐξευρέθη. Οἱ δὲ τῆς κιθαρωδίας νόμοι πρότερον πολλῷ χρόνῳ τῶν αὐλωδικῶν κατεστάθησαν ἐπὶ Τερπάνδρου· ἐκεῖνος γοῦν τοὺς κιθαρωδικούς πρότερος ὠνόμασε Βοιώτιόν τινα καὶ Αἰόλιον, Τροχαῖόν τε καὶ Ὀξύν, Κηπιῶνα τε καὶ Τερπάνδριον καλῶν, ἀλλὰ μὲν καὶ τετραοίδιον. πεποίηται δὲ τῷ Τερπάνδρῳ καὶ προοίμια κιθαρωδικὰ ἐν ἔπεσιν. Ὅτι δὲ οἱ κιθαρωδικοὶ νόμοι οἱ πάσαι ἐξ ἐπῶν συνίσταντο, Τιμόθεος ἐδήλωσε· τοὺς γοῦν πρώτους νόμους ἐν ἔπεσι διαμιγνύων διθυραμβικὴν λέξιν ἦδεν, ὅπως μὴ εὐθὺς φάνη παρανομῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν. Hinc docemur Terpandrum ex uersibus epicis sive suis siue Homeri nomos fecisse, singulis nomis suum μέλος suum nomen addidisse; fecisse etiam prooemia quae et ipsa hexametris scripta essent. Hic nomos cum cithara coniunxit: Clonas cum tibia. Ergo si hexametris usi sunt in nomis hi qui eos primi intulerunt,

isque mos tantum ualebat ut dithyrambicis numeris hexametros immisceret serior nomorum scriptor Timotheus, habemus unum saltem genus carminum quod *ισόμετρον* esset, idemque in partes distributum. Hae quae fuerint docemur ex Iulii Pollucis Onomastico IV. 66 *μέρη δὲ τοῦ κιθαρωδικοῦ νόμου Τερπάνδρου κατανείμαντος ἔπαρχα μέταρχα κατάτροπα μετακατάτροπα ὀμφαλὸς σφραγὶς ἐπίλογος*. (Vide Westph. Catull. pp. 73-78) Has partes non ab initio omnes extitisse ex ipsis nominibus concluditur. Fuerunt primo Archa, Omphalos, Sphragis; mox Archae subiecta Catatropa, Sphragidi Epilogus; dein alterum initium factum est altera Catatropa. Sed Aristoteles Problem. xix. 15 dicit nomos a ceteris *ῥῥαῖς χορικάις* hoc distare quod non in antistrophis fierent; cuius causam esse quod ab histrionibus cum gestibus ac motu agerentur, unde perplexioribus essent uerbis ac numeris; nam dithyrambos quoque postquam cum gestu cani coepissent, non iam habere antistrophos, simplices enim antistrophos esse. Distinguebantur igitur Nomi in partes suas, strophis et antistrophis carebant. Vnde non semper abesse diuisio colligitur a carminibus quae in strophas reuocari nequeant antistrophis respondentes. Hoc quantum intersit uidebimus in Theocriti Eidylliis, Callimachi Hymnis Elegiisque. Sed idem de antiquioribus *ἐλεγαιοποίοις* diserte tradit Plutarchus de Musica VIII. *Καὶ ἄλλος δὲ ἐστὶν ἀρχαῖος νόμος καλούμενος Κραδίας ὃν φησιν Ἰππῶναξ Μίμνερμον αὐλῆσαι. Ἐν ἀρχῇ γὰρ ἐλεγεία μεμελοποιημένα οἱ αὐλῶδοι ᾄδον. Γέγονε δὲ καὶ Σακάδας Ἀργεῖος ποιητὴς μελῶν τε καὶ ἐλεγείων μεμελοποιημένων*. Quod si elegos in nomis usurparunt Mimnermus Sacadas et qui eos imitati sunt, hoc est in eo genere carminum quod partitione quidem obstrictum esset, sed minus ceteris certa finitaque, poterant etiam alibi elegos adhibere certiore ordine ac serie se se inuicem consequentes. Iam iambos modo recitare, modo canere auctor erat Archilochus (De Mus. XXVIII). Quod quid est aliud quam in diuersas partes distribuere carmen?

Dixerit hic aliquis, eiusmodi *περικοπαῖς* locum tamdiu dari, quamdiu carmina cum musica necessario coniungantur; cum legi coeperint, rem cum necessitate perire. Sed non tam artis terminis designantur carmina; nam et postquam cum musica necessario coniungi desierunt, nonnunquam accommodantur musicae, si quidem Horatius scripsit quidem odas ut legerentur potissimum, non ut canerentur, et tamen ad lyram cantatas fuisse iure sumpseris; et Catullus Epithalamia sua non uidetur a modis dissociasse, quanquam pleraque carmina legentibus tantummodo commendat (XIV^b)¹; et etiam si modos sustuleris,

¹ Demetrius Caluum et Catullum cantabat (Hor. S. I. 10. 19), et Plinius hendecasyllaborum uolumen non legi tantum et describi sed cantari etiam et a Graecis quoque nunc cithara nunc lyra personari dicit. Epist. VII. 4. 9.

non continuo tollas diuisionem. Etenim quò magis leguntur carmina, hoc magis fiunt artificiosa ; artificii autem bona pars in hoc ipso posita est ut, quemadmodum in eloquentia non tota solum oratio in partes digeritur, sed et singulis partibus suus tribuitur ordo et color sententiis, sic carmina suam habeant *συμμετρίαν τε καὶ εὐρυθμίαν*.

Sed illud contra afferunt; poetas si carmina *ισόμετρα* in strophas rede-gissent, notis usuros fuisse diuisionum. Nam tales usurpatas fuisse in Graecorum lyricis carminibus docere Hephaestionem *περὶ Σημείων*. Qui haec dicit, ubi monostrophicum esset poema, qualia pleraque Anacreontis Sapphus Alcaeï, singulis strophis paragraphum, finito apponi coronida $\sqcap$. Si *κατὰ περικοπήν* scriptum esset, hoc est cum strophæ Antistropho Epodo, post singulas strophas et Antistrophos —, post Epodos $\sqcap$, finito carmine asteriscum $\times$ appingi, imprimis ubi sequens carmen alio metro compositum esset, quod in monostrophica cadere praecipue Anacreontis Sapphus Alcaeï; sic factum esse in Aristophanis editione Alcaeï; contra in Aristarchea qua Hephaestionis tempore uterentur, etiam mutato tantum carmine. In fabulis uulgari diplen et quidem *τὴν ἔξω* $<$, eandem raro uenire in lyricis; nisi quod in Alcmanis poematis quattuordecim stropharum, quae in duas partes descriptae essent septenarum idem metrum habentium, harum altera diplen haberet appictam, altera careret. Addit notas fabularum; in his paragraphum anapaesticas partitiones, quas chorus caneret *ἐν τῇ* παρόδῳ*, inter se disiungere, paragraphum cum utraque *διπλῇ* in parabasi usurpari comoediarum.

Haec ille de strophis iustis, siue mutato rhythmò definitis; quales in Graecorum fabulis sunt etiam anapaesticae. Quid in strophis omnino *ισομέτροις* factum fuerit non dicit diserte; sed paragraphum credo significare ubi de Sapphus libris secundo ac tertio haec scribit. *Διὰ μὲν γὰρ τὸ ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγράφοις κατὰ δύο ὁρᾶν παραγεγραμμένον ἕκαστον ᾄσμα, καὶ ἔτι διὰ τὸ μηδὲν εὐρίσκεσθαι ἀριθμοῦ περιπτοῦ, κατὰ συστήματα νομίζομεν αὐτὰ γεγράφθαι*. Quod si uerum est, strophæ istae inter se huiusmodi nota — separabantur. Quae si Hephaestionis tempore iam exciderant, poterant etiam in aliorum carminibus excidere, praesertim minus notis et quae nullam tantam criticorum diligentiam experta exemplaribus minus sinceris prodita essent.

Sed poterant solo interuallo, non nota separari. Non credo, saltem a criticis¹; sed esto ut solo interuallo disiunctae fuerint; habemus aliud argumentum quo defendamur. Nam si notae exciderunt, multo magis interualla; quae nec oculos moratura essent

¹ Dico Alexandrinos, sed quo tempore strophæ signis inter se disiungi coeperint, non exploratum est.

incuriose legentium, et si dictarentur uersus, aures scribentium facilius fallerent. Vt ut se res habet hoc unum exemplum ad id sufficit quod tractamus. Nobilissimae omnium poetriae stropharum signa iam Hephaestionis saeculo nisi ex antiquioribus exemplis perierant; cur non idem in Catullo credamus euenisse, de quo nec multa dixerint grammatici, et qui unicus eius carminum liber extat, hic ad nos et mancus et plurimis locis deprauatus peruenerit. Ex alio loco ubi de Alcmanis strophis ternariis dicit Hephaestio, nihil colligitur; sed ne hic quidem defuisse credo signa diuisionum, cum qua cura alia huius carmina distincta dicuntur, eadem etiam in his prouenire poterit. Sed non nego hoc minus in ea cadere quae de ionicis a minore idem scripsit. Qui si ullo signo distinguebantur in denas syzygias, ne ἄπειρος quidem dubitasset κατὰ σχέσιν essent an ἐξ ὁμοίων.

Illud etiam tenendum est, poetas ipsos carmina nonnunquam potuisse certis terminis circumscribere, neque ea tamen notare signis; qui termini si obscuriores essent, curiosis tantummodo manifestos fore; ex his autem partem non ausuros fuisse quicquam de re incerta praedicare ne riderentur tanquam perspicaciores, nonnullis euenturum esse ut cum uerum alio loco uidissent, alio aut errarent aut discrepant ceteris, nihil omnino putarentur effecisse. Hoc quantum ualeat, melius intelleges si reputaris quot ex metricis quam pauci supersint. Nam si nonnulla de hac re quam agimus in tam breui Encheiridio tradit Hephaestio, plura in tribus libris unde hoc contraxit, aliquanto plura in undecim, multo autem plura in quadraginta octo quos primum scripsit dicturus erat. Ecquid aliud faciebat in libro περὶ τῶν ἐν ποιήμασι ταραχῶν, nisi ut partes inter se confusas secerneret iterum et in pristinum ordinem reduceret? Illae autem turbationes unde originem potius erant ducturae, quam ex omissis interdum uel erasis notis, interdum a suo loco in alium tralatis? Quotus quisque enim erat cui non dubitationem possent afferre carmina κατὰ περικοπὴν ἀνομοιομερῆ, qualia describit § 127 ὅποταν ἐκθέμενος ὁ ποιητὴς ὁπόσα δὴποτε συστήματα διάφορα ἐπαγάγῃ ἐκ τῶν αὐτῶν συστημάτων συνεστῶσαν περικοπὴν· ὥστε τὰ μὲν ἐν ἐκατέρᾳ ἢ ἐκάστη περικοπῇ συστήματα ἀνόμοια εἶναι ἀλλήλοις, τὰς δὲ περικοπὰς ἀμφοτέρας ἀλλήλαις ὁμοίας ἢ πάσας?

Itaque de Graecis haec fere sentio; notas post Alexandrinorum certe aetatem plerumque usurpasse quibus carminum indicarent partitiones; nonnulla tamen ut incerta tradita ab antiquis aut non distinxisse signis aut raro, praecipue uero ubi uel in pares strophae essent, uel uersus uno metri genere continuarentur. Sed ut Graecos concesserim strophas plerumque certis signis definiuisse, non idcirco idem mos apud Romanos ualuisse ostenditur. Qui si Anacreon-

tem legerent uel Alcaeum notis suis in strophas digestos, poterant eorum imitari uel orationem uel numeros, notas et signa tanquam minoris praetermittere. Certe Naeuius Punica sua ne in libros quidem distribuit, sed uno uolumine edidit et continenti scriptura; quae primus in septem libros diuisit C. Octauius Lampadio. (Suet. Gramm. II.) Idem tamen Suetonius cum Craten Malloten Aristarchi aequalem dicat studium grammaticae in urbem intulisse legatum missum ad senatum ab Attalo rege inter secundum ac tertium Punicum bellum sub ipsam Enni mortem (A. C. 168) et cum prolapsus in cloacae foramen crus fregisset, per omne legationis simul et uoletudinis tempus plurimas acroasis subinde fecisse assidueque disseruisse; ac Romanis exemplo fuisse ad imitandum; hactenus tamen imitatos ut carmina parum adhuc diuulgata uel defunctorum amicorum uel si quorum aliorum tractassent, diligentius retractarent ac legendo commentandoque et ceteris nota facerent, ut C. Octauium Lampadi-
onem Naeuii Punicum Bellum, ut postea Q. Vargunteium annales Enni, ut Laelium Archelaum, Vectiumque Philocomum Lucili Saturas; mox instruxisse ab omni parte grammaticam L. Aelium Lanu-
uinum generumque Aelii Clodium, posthac magis ac magis et gratiam et curam artis increuisse ut ne clarissimi quidem uiri abstinerent quo minus et ipsi aliquid de ea scriberent, utque temporibus quibusdam super uiginti celebres scholae fuisse in urbe traderentur, pretia uero grammaticorum tanta mercedesque tam magnae ut constaret Lutatium Daphnidem septingentis milibus numum a Q. Catulo emptum ac breui manumissum, L. Apuleium ab Efcio Caluino equite Romano praediuite quadringenis annuis conductum multos edocuisse: claros autem professores ante Catulli aetatem memoret Nicanorem, Opilium, Gniphonem, Andronicum, Orbilium Pupillum, Ateium Philologum, Valerium Catonem, Cornelium Epicadum, Staberium Erotem, Curtium Niciam, Lenaeum, eo magis inclino ut credam totam Alexandrinorum disciplinam, inter haec notas metricas, Romae iam Ciceronis tempore uiguisse. Nam aliud genus notarum, ut quidquid pro contione aut in iudiciis diceretur librarii scriberent simul as-
tantes *diuisis inter se partibus quot quisque uerba et quo ordine exciperet* iam Ennius inuenerat: notas autem quae uerba uel syllabas praefixis characteribus notarent Tiro Ciceronis librarius commentatus est, mox Vipsanius Philargyrus Aquila Seneca auxerunt. Ipsas illas Alexandrinorum notas XXI quibus utebantur in commentatione scriptorum, idem Suetonius dicit in annotationibus Enni Lucili et historicorum usos fuisse Vargunteium Aeliumque et postremo Probum, quem illas in Vergilio et Horatio et Lucretio apposuisse ut Homero Aristarchum.

Ex his quae ad rem nostram pertinent haec sunt¹.

> diple obelismene ad separandas in comoediis et tragoediis periodos.

< auersa obelismene quotiens strophe et antistrophos infertur.

≧ diple superne obelata ponitur ad condicionem locorum uel personarum uel temporum mutatam.

Eadem fere Isidorus Orig. I. 20 nisi quod notae diuersam speciem ferunt. Sic enim eas exhibent codices duo Isidori qui in bibliotheca collegii nostri Trinitatis adseruantur, alter (55) saec. XI, alter (64) saec. XIII.

	55	64
Diple obelismene	⌒	⌒
Auersa obelismene	⌒	⌒
Diple superne obelata	⌒	⌒

Harum an ullae in codicibus extent Horati, non scio. Extant certe signa partitionum, quibus interdum strophae a strophis, interdum orationis membra inter se distinguantur, ut confecto circuitu et quasi orbe uerborum ab altero argumento transitus fiat ad alterum. Nam in antiquo codice Horati qui in Museo Britannico seruatur (Harl. 2725), haec nota 7 uel ·7 modo in stropharum fine, modo periodorum uelut in Satiris et Epistulis posita est. Hanc antiquitus traditam fuisse forma indicat, non longe remota ab eis quae apud Suetonium et Isidorum reperiuntur; nec a uero mihi abhorrire uidetur ut formam ita usum a ueteribus ad nos peruenisse.

Adposui exempla ex Epodis.

Epod.		Epod.	
IV. 4	Et crura dura compede ·7	VII. 20	Sacer nepotibus cruor ·7
6	Fortuna non mutat genus ·7	VIII. 10	Exile suris additum ·7
16	Othone contempto sedet ·7	11 +	Esto beata
VI. 8	Quaecumque praecedet ·7	14	Onusta baccis ambulet ·7
10	Proiectum odoraris cibum ·7	20	Ore allaborandum est tibi ·7
14	Aut acer hostis Bupalus ·7	IX. 10	Seruis amicus perfidis ·7
VII. 10	Vrbs haec periret dextera ·7	18	Galli canentes Caesarem ·7
12	Vnquam nisi in dispar f. ·7	20	Puppis sinistrorsum citae ·7
14	An culpa? responsum d. ·7	22	Currus et intactas boues ·7
17	Sic est ·7	36	Metire nobis Caecubum ·7

¹ Vide Suetonii Reliquias ed. Reyfferscheid. p. 140, sqq. Colometriae Aristophaneae qualis ab Heliodoro descripta est et ex Scholiis elicitur quantum superest collegit, addiditque tabulas signorum quae uarias partes fabulae inter se distinguerent Carolus Thiemann Halis 1869.

Epod.

- IX. 38 Dulci Lyaeo soluere ·7
 X. 4 Auster memento fluctibus ·7
 8 Frangit trementes ilices ·7
 10 Qua tristis Orion cadit ·7
 14 In impiam Aiakis ratem ·7
 20 Noto carinam ruperit ·7
 XI. 2 amore percutsum graui ·7

Epod.

- XI. 6 siluis honorem decutit ·7
 14 arcana promorat loco ·7
 18 certare summotus pudor ·7
 22 lumbos et infregi latus ·7
 26 nec contumeliae graues ·7
 28 longam renodantis comam ·7

Haec si cum incisionibus compares Epodorum, nonnunquam ex parte, nonnunquam omnino cum his congruere intelleges; nonnunquam discrepant, saepius paucis tantum e multis sunt adscriptae. Nam in VI $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ est 442, 42, codex notam addit post numeros ubi stigma apposui; in VII $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ est 442, 244, codex notam ter habet ubi apponenda erat, semel ubi non inciditur post u. 14; in VIII $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ est 244, 442, codex ·7 adpingit duabus mediis $\pi\epsilon\rho\iota\kappa\omicron\pi\alpha\iota\varsigma$, praeterea + ubi carmen in duo dimidia scinditur; in IX totum $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ est 64, 64, 24, 24, 42: codex notam habet post numeros quibus stigma adposui, et post u. 18 ubi non inciditur: in X $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ est 4.4 24. 42.4, codex notam addit ut indicaui: XI $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ habet 644, 446, codex notam addit et in locis indicatis stigmatē, et post uersus 2, 26, unde fortasse conicias olim primam $\pi\epsilon\rho\iota\kappa\omicron\pi\eta\eta$ in 24, ultimam in 42 distributam fuisse. Sed cum nota non in Odis tantum et Epodis recurrat, sed etiam in Satiris Epistulisque, nihil certius de ea asseuerarim.

In codice Reginensi duo signa sunt quae huc trahenda fortasse duxeris: prius ·7 uel 7 simile Harleiano, alterum ^ . Et ·7 plerumque ibi inuenitur ubi strophæ quattuor uersuum finem simul cum sententia capit: nam ubi sensus continuatur, non extat. Sic in I. 13 *Cum tu Lydia Telephi* quo nullum Horati carmen certius in strophas quaternorum uersuum distributa est, extat hoc signum post 4, 8, 12; in III. 9 quae Antapodotice siue alternis cantata dicitur, post 4, 8, 12, 16¹, non item post 20, 24. In I. 18 *Nullam, Vare, sacra, uile prius seueris arborem* positum est post uu. 2, 4, et post *Debellata* in u. 9, credo quia sententia strophæ ibi demum terminata est; nam etiam alias sic scriptum repperi, uelut in III. 17. 9 post *Late tyrannus*. Sed de hac nota nondum satis quidquam explorati habeo: tantum iudico metricam fuisse, licet non desint quae contra hanc sententiam stent.

¹ Etiam altera nota ^ apposita est uersibus 1, 17.

Manifestior usus notae .^ . Exscripsi III. 12.

Miserarum est .^ neq: amari dare ludum .^

Neque mala uno^{dulci} lauere. aut

Exanimari. metuentes patruae

Verbera linguae;

Tibi qualum Cythereae puer ales .^

Tibi telas opero seque mineruae

Studiū aufert. neobule liparei Nitor hebri;

Simul unctos tiberinis humeros

Lauit inundis. eques ipso melior

Bellerofonti. neq: pugno neq: segni Pede uictus .^

Catus idem perapertum fugientes

Agitato grege ceruos iaculari. et

Celer alto latitantem fruticeto

Excipere aprum.

Hinc elucet distributio stropharum qualis a grammatico tradita est. Habet enim carmen 4 strophas uel systemata ionicorum a minore; singulae strophae 4 uersuum sunt, quorum priores tres ternos ionicos, quartus unum habet. Quae descriptio quanquam nec Bentleio placuit nec cuiquam elegantiorum placitura est, magno adiumento erit iis qui Horati odas quaternario numero omnes credunt diuidi: nam ut in decapodia (κατὰ δέκα συzyγίας) carmen distribui, ita singulis decapodiis quaternos uersus inesse, ab antiquis traditum arbitror. Euenit tamen in codice, quod nemo mirabitur, ut tertiae strophae nota exciderit: quartae non ubi sequi debebat post *Catus idem perapertum fugientes*, sed ad finem tertiae strophae inueniatur. Eadem turbatio notarum totum codicem inuasit, ut periculosum sit disertius quidquam de iis dicere. Sed tamen non desunt quae minus confusa ad nos peruenerint caeteris: uelut I. 14 ubi uersibus 5, 9, 10 eadem nota .^ apposita est, ad uu. 13, 17 ut etiam ad 14, 18 excidit; I. 21 *Dianam tenerae dicite uirgines* addita est uersibus 5, 6, 9, 11, 13, ex quibus 5, 9, 13 primi sunt stropharum; III. 25 ubi ad 5, 9, 14, 16, 17, ex quibus 5, 9, 17 stropham incipiunt, 14 per errorem notam habet ex uersu 13 tralatam. Etiam illud de hac nota .^ conicio: olim utrisque prioribus uersibus additam fuisse ubi stropa hos haberet inter se quidem pares sed a tertio quartoque, uel saltem a quarto, seiunctos, quales sunt Alcaicae Sapphicae Asclepiadeae uelut *Audiuere, Lyce, Di mea uota Di, Pastor cum traheret cum freta perfidus*. Huius rei superesse credo non dubia uestigia; sic III. 13 *O fons Bandusiae* notam habet et huic uersui et sequenti adscriptam: II. 19 quod octo stropharum Alcaicarum est, nota post secundum uersum primae quintae sextae, post primum

secundae ac tertiae, semel per errorem post tertium secundae, addita est : quod facile sic explicaueris, si nobis concesseris olim singulis strophis bis fuisse adpictam, mox lapsu saeculorum, nunc hoc, nunc illo loco excidisse. Manifestiora rei indicia in Sapphico carmine IV. 6, ubi eandem notam habent 4, 5, 6, 10, 26, 30, 34, 37, 42 : ex quibus 6, 10, 26, 30, 34, 42 secundi uersus strophae, 5, 37 primi, unus 4 ultimus est.

Magis ad rem facit quod in Diris notauit Ribbeckius. Hic enim cum intellexeret carmen id per strophas descriptum esse, etiam in codice stropharum signa repperit. Nam codex Bembinus litteris miniatis initialibus hos uersus Dirarum distinguit 14, 20, 26, 30, 54, 63, 67, 71, 75, 84, 89, 95, 97, 104, 112, 123, 134, 140, 152, 166, 172, 177. Idem uersus etiam in codice Bodleiano (Auct. F. 1. 17) prima littera maiore distincti sunt, nisi quod omissis 63, 67, 89 accedunt duo, quibus in Bemmino miniata littera non adpicta est, 45, 58. Id non mero casu uel arbitrio librarii, sed certo consilio ad indicanda quasi membra quaedam corporis factum esse iure contendit Ribbeckius, qui duces secutus litteras has initiales carmen totum uel, ut ipse censet, duo carmina in strophas distribuit. Nihil dico de Vergili Bucolicis in quibus miniato ornamento interdum exprimi stropharum partitiones ut a uero non abhorret ita uix satis certe colligitur¹.

Multo clarius res elucet in Senecae Tragoediis. Hae enim, ut etiamnum leguntur, adeo distincte in partes suas lyrica habent diducta ut si quis antiquissimum quemque codicem excutiat uariaque inter se comparet signa partitionum, uix dubitem quin eum ordinem reuocaturus sit quem habebant cum primum edebantur. Quod ut melius intellegatur, signa posui qualia in quattuor codicibus inueni.

MEDEA 578—669.

Harl. 2484.	Harl. 6332.	Lincolniensis 92.
		Non ubi hibernos nebulosus
		Non ubi impellit Rhodanus
	∟ Caecus est ignis	Caecus est ignis stimulatus
=Parcite O diui	∟ Parcite O diui	
=Sed furit uinci		
=Ausus aeternos	∟ Ausus aeternos	Ausus aeternos agitare
=Constitit nulli		Constitit nulli uia nota magno
=Quisquis audacis	∟ Quisquis audacis	Quisquis audacis tetigit
	∟ Quisquis intrauit	
=Exigit poenas	∟ Exigit poenas	Exigit poenas mare

¹ Ribbeck Appendix Vergiliana pp. 57-59.

Harl. 2484.	Harl. 6332.	Lincolniensis 92.
	/ Aulis amissi	
= Ille uocali		Ille uocali genitus
= Strauit Alcides	/ Strauit Alcides	Strauit Alcides
= Ipse post terrae	/ Ipse post terrae	Ipse post terrae pelagique
= Strauit Ancaeum	/ Strauit Ancaeum	
	/ meruere cuncti	
= Ite nunc fortes	/ Ite nunc fortes	Ite nunc fortes, perarate
= Idmonem, quamuis	/ Idmonem, quamuis	
= Omnibus uerax	/ Omnibus uerax	Omnibus uerax
	/ Ille si uere	
= Igne fallaci	/ Igne fallaci	Igne fallaci
= Patrioque pendit		
= Coniugis fatum	/ Coniugis fatum	Coniugis fatum
= Ipse qui praedam	/ Ipse qui praedam	Ipse qui praedam
= Iam satis diui	/ Iam satis diui	Iam satis diui

HERCULES FURENS 524-590.

Lincolniensis 92.	Harl. 2484.	Harl. 6332.	Harl. 2483.
Eurystheus		/ Eurystheus	
Serpentis resecet		/ Serpentis	Serpentis
Deceptis referat		/ Deceptis	
Intrauit Scythiae		/ Intrauit	Intrauit
Calcauitque freti			
Illic quae uiduis		/ Illic dura	
Qua spe praecipites	/ Qua spe	/ Qua spe	Qua spe
Illic nulla noto		/ Illic nulla	
Euincas utinam	/ Euincas	/ Euincas	Euincas
Hic qui rex populis	/ Hic qui	/ Hic qui rex	Hic qui rex
			Et mortis
Fatum rumpe manu		/ Fatum rumpe	
Immites potuit	/ Immites	/ Immites potuit	Inmites
			Deflent et
			Deflent
Tandem mortis ait			Tandem
Odit uerus amor			Odit uerus
Quae uinci potuit		= Quae uinci	Quae uinci

HERCULES FURENS 830-894.

Harl. 2484.	Harl. 6332.	Harl. 2483.
	Ausus est caecos	Ausus est caecos
Sed frequens magna	Sed frequens magna	Sed frequens magna
	Qualis Eleum	
	Quanta cum longe	
His datum solis		His datum solis
Stat chaos densum		Stat chaos densum
Sera nos illo		Sera nos illo
		Quid iuuat
Thebis laeta dies adest		Thebis laeta dies adest
		Cessent deposito
Stante (<i>sic</i>) sacrificus comas		
Pax est Herculea manu		Pax est Herculea manu

Hae partitiones plerumque duabus lineis positae ἐκ παραλλήλου in sinistro latere uersus (=), interdum, ut in Lincolnensi, prima littera maiore ceteris et colore quodam insigni adpicta, uel, quod alias occurrit in eodem codice, Ϝ exstante et alternis minio, alternis purpura distincto, denotantur. Quantum inter se conueniant ex tabulis meis apparebit; quod interdum exciderunt, id nemo mirabitur, qui rem per se artificiosam aegre per longa saecula incolumem extare reputabit. Illud saltem omnes credo concessuros; longe propius a uero abesse qui ad stropharum normam et partitionum Senecam reuocent, quam qui scriptis artem Graecorum imitatis atque etiam in maius augmentibus Graecorum negent artificia inesse.

Senecam qui imitatus est Boetius non mirum si carmina sua iisdem gubernaculis rexit. Nec in quoquam libro certiora reperiuntur signa incisionum quam in eo quem scripsit hic de Consolatione Philosophiae. Id lectis carminibus statim agnoui: postea excussis codicibus notas superesse intellego. Velut carmen quo librum orsus est partes habet has 84.44.2: quarum signa (sic enim habeo) extant in antiquo codice Saec. X uel XI bibliothecae Collegii Trinitatis apud Oxonienses. Nam nono uersui a dextro latere paginae ascriptum est Ϝ; tertio decimo >; septimo decimo Υ; ultimo Υ. Eiusdem libri proximum carmen post primos tres uersus, ceteros habet eadem nota κατὰ δύο distinctos hoc modo

{ Terrenis quociens flatibus aucta
 { Crescit in inmensum noxia cura

Carminis VI σχῆμα est $\dot{6}\dot{4}.\dot{5}\dot{4}.\dot{3}$, et sic in codicibus Canonicianis 183, 303 distinctum est, quanquam ultimo numero non designato in 183. II. 2 partes habet has 8642, quae sic notatae sunt in Can. 303. II. 3 partes habet has 44.44.2 quae in Can. 303 extant omnes, eadem omissa postrema etiam in 183. II. 8 in duo dimidia scissum est, utrumque 15 uersuum; qui rursus sic diuiduntur $\dot{2}\dot{2}\dot{2}\dot{2}\dot{2}\dot{2}.\dot{3}||\dot{3}\dot{3}.\dot{2}\dot{2}\dot{2}.\dot{3}$. His ex numeris nonnisi quartus sextusque nota carent in Can. 182. III. $2 = 6.10.10.12$, duplicato in fine numero senario unde carmen incohatur. Extantque notae non solum in Can. 183, sed etiam in Bodleiano Auct. F. 1. 15¹, qui, quod nusquam alias fecit, in hoc uno carmine singularum partitionum litteram initialem caeruleo colore distinguit².

Eadem fere ex antiquo codice colligo Prudentii³. In hoc strophae (ἰσόμετροι sunt fere omnes, sed eiusdem semper numeri uersuum) praefixa maiore littera primo strophae cuiusque uersui inter se separantur. Sed interdum pro magna littera initiali aut per errorem aut alia qua causa minor scripta est; ut unius strophae speciem praebeat, non duarum. Sic Prooemium strophas habet quindecim, maiores litteras duodecim 1, 7, 10, 16, 22, 25, 28, 31, 34, 37, 40, 43: sic Cathemerinon IX, cui praefixa haec est metri definitio '*Metrum trochaicum Archiloicum monocolon tristrophon quod per pedes duplices fertur*,' perraro strophas habet inter se aut maioribus litteris aut alio signo distinctas, saepenumero maiorem litteram nec mutata strophā; sic Peristeph. VI, quod Hendecasyllabis constat, in strophas autem diuisum est trinorum uersuum finita cum singulis strophis sententia, non signis nec litterarum specie, quale sit definitur; uersus enim non singuli spatium lineae obtinent, sed ab extrema linea ad inceptam sequentem continuantur. Idem cadit in Peristeph. XIV, quanquam hoc quidem in strophas non descripsit Prudentius. Sed tamen quae extant uestigia satis indicant Christianorum saltem in poematis non notas semper, quales memorantur a Suetonio et Isidoro, usurpatas fuisse in discrimen stropharum, sed idem alias litterarum formam maiorem alias relictum (sic enim credo) post stropham spatium effecisse.

¹ Est hic codex inter optimos, Saxonica manu conscriptus pulcerrime circa annum 1000, uti Coxio uisum est. Accedunt identidem Scholia. Post Boetium eadem manus Persii satiras cum perpetuis Scholiis adiecit. Huius mentionem fecit O. Iahn Proleg. ccxi.

² Vide notas scripturarum quas in fine editionis suae Isidori Originum adpingendas curauit Otto.

³ Bibl. Bodl. Auct. T. 2, 22.

Quem morem non est cur in Christianorum tantum carminibus ualuisse putemus. Cum enim, ut dixi, non semper ex scriptura codicis elicias quot uersus in utraque stropha Prudentius posuerit: hoc autem modo propter continuatos prosae more uersus, modo quod binis columnis scripti essent ideoque turbati, transitu ab altera facto ad alteram, modo ex omissis initialibus litteris, accidisse uideatur, haec omnia etiam alibi errores ac turbas creare potuerunt. Cuius rei exemplum quod suppetit adiciam. Habent codices Culicis haec

57 *O bona pastoris, si quis non pauperis usum
Mente prius docta fastidiat et probet illis
Omnia luxuriae spretis incognita curis*

Haec aliquando continue scripta fuisse in codice, hinc concludo. Dixerat auctor carminis *et probet illi Somnia luxuriae*; haec primum uersibus alio super alium positis, mox continuis sed per initialem litteram inter se diuisis, postremo sine initiali legebantur. Hinc factum ut *illi Somnia* in *illis Omnia* mutatum fuerit. Similia passum esse Catulli Hymenaeon LXI dixi in Prolegomenis. Cuius liber hic qui ad nos peruenit quot et quantas potest subiisse mutationes! Ipse, ut opinor, si carmina digessit in strophas, non erat librum nisi additis signis partitionum emissurus. Id saltem in iis concedas quae aut ipso metro aut interposito epiphonemate speciem prae se ferunt stropharum, qualia sunt sapphica, glyconea, Epithalamium *Vesper adest, iuuenes, consurgite*; *Vesper Olympo*: cur minus in iis quae non minus certam partitionem, siue in paria habent siue in aequabilia? c. XXX ad exemplum scripsit Sapphus; non ut Sappho descripturus erat in strophas, non ut Sapphus editiones ita suam nota aliqua distincturus stropharum? c. XXIX in quinque diuisit systemata iamborum: non interualla saltem additurus erat quibus id ostenderetur? c. XLI uocabulo *puella* quater in octo uersibus posito, bis post quartam, bis post sextam syllabam in quattuor partes digessit, binorum singulas hendecasyllaborum; XLII in duas duodenorum repetitis uerbis *redde codicillos*; XLV in duas strophas nouenorum cum epodo repetitis uersibus *Hoc ut dixit amor sinistra ut ante Dextram sternuit approbationem*: et in his partitionem fecit neque idem legentibus declarauit? Cui omnia tersa ac polita placuerint, hunc credas libellum suum non omni cura perscriptum atque in suas partes digestum emisisse? Hoc et artificis erat et docti poetae. Sed fac diuisisse, neque id tamen significasse notis. Num idcirco fortuitas ducis istas stropharum ac partium conctiones? 'Quae est igitur aut ubi uersatur fortuitarum rerum condicio? Quae enim praesentiri aut arte aut ratione aut usu

‘ aut coniectura possunt, ea non diuinis tribuenda credo, sed peritis ¹.’ Itaque si quis Porsonianae isti normae de senariis Tragicorum obiciat quod nec ueteres ita praeceperint et sint exempla quibus infirmetur, casu igitur euenire ut si iambum creticus claudat, brevis toties praecedat syllaba; cur neges? Quia adeo pluribus obtinet locis quam uiolatur ut non potuerit non ius habere artificii quo tragici iambos suos a comicis discriminarint. Adhibetur enim tam constanter ut mireris si quid contra occurrerit. Et hoc quidem iam certum et exploratum creditur; incertius illud quod Meinekius et Lachmannus de Horati carminibus praeceperunt, ut omnia in strophas redegerit quaternorum uersuum. Vbi enim strophas ipso metro diuiserit, quaternos uersus singulis strophis ponere; ex iis autem quae *ισομέτρως* scripserit, unum esse quod hanc diuisionem non patiatur, IV. 8; hoc autem signa prae se ferre turbarum. Quod contra si quis dixerit; at septem tantum ex carminibus IV librorum scripsit *ισόμετρα*; ex his IV. 8 numero quaternario non diuiditur, III. 12 potius per strophas trinorum: aduersatur antiquitatis traditio, si quidem grammatici ueteres odas *μονοκόλους δικώλους τετρακόλους* diligenter distinxerunt, nihil de hoc dixerunt; quomodo rem decidas? Fortasse non poteris; sed dices pausas carminum *ισομέτρων* cum pausis congruere reliquorum Horati, si post quartum quemque uersum incideris; hoc nihil diligentius quaesiuisse Horatium, nec in ulla re tam certe imitatum Graecos; esse igitur artificii: parum igitur ualere quod in uno carmine locum non teneat, praesertim turbato: esse autem strophas in odis *ισομέτροις*, nihil mirum si recentiores dubitent, cum dubitarint etiam ueteres, idque in metris quibus in quattuor ex his ipsis septem carminibus Horatius usus fuerit; nam I. 11, 18, IV. 10 eodem metro scripsit quo totum librum tertium Sappho; III. 12 ionicis a minore quibus Alcaeus carmen *ἐμὲ δειλὰν ἐμὲ πασᾶν κακοτάτων πεδέχοισαν*: signa autem partitionis cum iam Hephaestionis tempore obscurata essent, mirum si incorrupte per tot saecula ad nos peruenissent: ergo eo magis te inclinare ut uerum credas quod a nullo ueterum traditum sit quam ut fortuitum habeas quod cum tanta arte coniunctum uideatur. Hinc si te ad Catullum conuerteris, nonnulla inuenies quae partitionem admittunt non dubie, ut LXII, XLV, XLII, XXIX, XXV, XVII, IV. Atqui de partitione Catulli ne unus quidem ueterum dixit quicquam. Vnde ex te ipse iudicium facies, nec dubium examen in dubia trutina castigaueris. Nunc respice carmen longius, dico Nuptias Thetidis et Pelei. Primum occurret quod te teneat Carmen Parcarum, quod a uersu in

¹ Cic. de Divin. II. 5.

strophas digeritur constanter sed diuersis interuallis repetito *Currite ducentes subtegmina, currite fusi*. Iam interuallorum quae sit ratio si coniecturam facere conaberis, examinandi sunt numeri ipsius carminis, deinde similium siue Catulli siue alium quem aut ipse imitatus est, aut qui eum secuti sunt. Itaque ratam numerorum consecutionem nec a Theocrito abesse intelleges nec ab eius aequalibus, si minus exploratam semper et extra dubitationem, at constantem et quam, ut obscura aliquando facta sit corruptis codicibus uel quod non satis est quaesita diligenter, esse tamen persuasum habebis. Idem in Vergili cadere Bucolica, et si quis alius sic scripsit Romanorum, non ideo negabis quod qui primi id diserte praeceperunt Gebauerus et Ribbeckius, incerta nonnulla posuerint. Hinc postquam intellexeris carmina per repetitum uersum diuisa in strophas modo eundem numerum uersuum in duabus strophis ponere ut strophae antistrophus respondeat, modo in pluribus, uelut si quinque strophae sint quinquorū uersuum; interdum strophis imparibus quae se inuicem excipiant mox alias inferri pariter impares, ut si $\alpha = 4$, β 5, γ 6 mox inferantur α' 4 β' 5 γ' 6 uel inuerse γ' 6 β' 5 α' 4; quod proximum est, Parcarum carmen quaeres quos habeat numeros quomodo ad nos traditum est in codicibus. Sunt autem hi 564 55545 46 433. Hos proportionem quadam inter se necti non est diuinatio; etiamsi de ea dubites quae sit. Nam si artificio quaesitum est uersus diuidere, carentis est artificio si diuisionis legem non inuestiges. Nec si id alii aliter descripserunt, ideo tollitur descriptio, sed habes causam cur de tam incerta re ueteres tam pauca praeceperint. Post hoc si uersus consideraris praepositos Parcarum carmini, uiderisque quasi sponte sic cadere in partes 13 16 13 16; tum qui hos praecedunt (202–264), primum in 13 23 13 14, mox 23 rursus in 10 3 10, ut per artificio quoddam saepius repetantur hi numeri 13, 23 (13 10 3 10 13 + 14), eadem ratione reliquum carmen ad legem quandam numerorum factum esse aut ueri simile habebis aut non alienum a uero. Quo facto si in hoc magnam partem artis posuisse Catullus uidebitur, idque alia confirmant, ueluti quod interdum uersus habent nescio quid nimii, siue eadem re saepius iterata, siue iisdem uocabulis¹, interdum simpliciores sunt nec libero fluunt cursu sed certo quodam ac paene constricto, quod utrunque ex partitione oriri potuit, cum interdum addendus uersus fuerit, sermo raro interrumpendus nisi in fine

¹ Sic tredecies recurrit *pectus* 64, 69, 72, 123, 125, 138, 198, 202, 208, 221, 339, 351, 383; septies et decies *mens* 70, 97, 136, 147, 200, 201, 207, 209, 223, 226, 236, 238, 248, 254, 330, 398, 406; septies *cor* 54, 94, 99, 124, 158, 231, 294; quinquies *animus* 70, 145, 250, 372 *flexanimo* 330.

uersuum; postremo si quali modo carmen tu facis diuisum, eodem uel simili alium intelleges id diuisisse; negabis haec omnia casu euenisse, ad consilium referes Catulli. Sed dixerit aliquis; tu Catullum putas tali se uinculo obstrictum fuisse ut legem quandam scribendi sibi proponeret certis numeris terminatam, eamque seruaret constanter, nec quicquam postea mutaret? hoc est arithmeticum facere, non poetam. Respondebis; et si putarem, non multo aliter putarem fecisse quam fecerunt Pindarus Callimachus Theocritus alii; et ut consilii partem numeros habeas, non necesse est sic habere, ut antequam scripserit, totum σχῆμα oculis uel animo praefixum tenuerit. Casu enim potuit περικοπήν facere decem uersuum primam, alteram octo; si tertiam octo, quartam decem, uel decem tertiam, quartam octo faceret, id uix haberem pro fortuito; sed tamen expectanda esset totius partitionis qualis esset et quibus numeris confecta descriptio. Saepius enim cum casu sic coniungitur consilium, ut consilium dominari dicas, casum inesse non neges.

Vt ab Homero exordiar, ne hic quidem desunt huius rei uestigia. Disseruerunt de ea re Koechlius Ribbeckius¹ alii. Sed ut certum partium ordinem nemo quaesiuerit in simpliciori carmine et ex multis confecto, ita ambigua pleraque quae ducuntur exempla, rarissima quae consilium prodant poetae. Sententiae enim ut modo duobus uersibus, modo tribus terminentur, id sponte accidit, non consilio. Sunt tamen nonnulla quaesita, ueluti cum Chryses Apollinem bis in eodem libro precatur Il. A. 37-42, 451-456, sex uersibus uotum in utroque loco conficitur; in tertio libro Helena Paridem alloquitur nouem uersibus, nouem Paris Helenam (Γ. 428-436, 438-446). Idem numerum ternarium quodammodo affectat in (1) precationibus, (2) lamentationibus, (3) uaticinationibus. Exempla sunt

(1) Precationum

(a) Palladis Z. 305-310 (3 × 2); K. 462-4 (3).

(β) Omnium Deorum Z. 476-481 (3 × 2).

(γ) Iouis II. 233-248 (333 43).

Sed non cadit hoc in H. 204-205, O. 372-377, Φ. 273-283.

(2) Lamentationes κατὰ τρεῖς compositae qualis est libri XXIV ubi Hectorem Hecuba deplorat: nam id minus cadere in Andromaches θρῆνον sicut etiam Helenae, contra Ribbeckium censeo.

(3) Vaticinationum exempla sunt

(a) Oratio Agamemnonis B. 369-393 = 322 23, 3333

¹ Vide Ribbeckii dissertationem in Noui Heluetici Musei uol. i. pp. 213-233, et eundem in Fleckeiseni Ann. lxxv. 65-74.

- (β) Heleni, οἰωνοπόλων ὄχ' ἀρίστου Z. 77-101=333 4 3333
 (γ) Hectoris ad Andromacham Z. 441-465=333 6 33 22
 (δ) Aiacis P. 629-647=23333 23

in quo notandum est ibi primum ternarium numerum usurpari, ubi de Astyanactis futuro fato sermo est.

Παραλληλισμὸν uersuum nusquam magis elucere quam in Catalogo libri II iam demonstrauit Ribbeckius. Cuius ordinis τύπος uel exemplum potest esse 236-240

οἱ δ' εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν
 οἷ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος,
 τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε
 ἰητῆρ' ἀγαθῷ, Ποδαλείριος ἦδ' Μαχάων,
 τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο·

ubi priores duo uersus nomina locorum, sequentes duo principum, quintus nauium numerum habet. Artiore uinculo inter se respondent Agamemnonis ac Menelai copiarum descriptiones

- B. 569 { οἱ δὲ Μυκήνας εἶχον, ἐὺ κτίμενον πτολίεθρον
 ἀφνειὸν τε Κόρινθον ἐὺ κτιμένας τε Κλεωνάς,
 Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινὴν,
 καὶ Σικυῶν' ὅθ' ἄρ' Ἀδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν,
 οἷ θ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν
 Πελλήνην τ' εἶχον ἦδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
 Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεΐαν·
 τῶν ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων
 Ἀτρεΐδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλείστοι καὶ ἄριστοι
 λαοὶ ἔποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσετο νώροπα χαλκὸν
 κυδιόων, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἡρώεσσιν,
 οὐνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς.

- 581 { οἱ δ' εἶχον κοιλὴν Λακεδαίμονα κητώεσσαν
 Φᾶρὶν τε Σπάρτην τε πολυτρήρωνά τε Μέσσην.
 Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο καὶ Αὐγείας ἐρατεινὰς
 οἷ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἑλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον,
 οἷ τε Λάαν εἶχον, ἦδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο
 τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε, βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 ἐξήκοντα νεῶν, ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο.
 ἐν δ' αὐτὸς κίεν ἦσι προθυμίῃσι πεποιθώς,
 ὀτρύνων πολεμόνδε· μάλιστα δὲ ἔετο θυμῷ
 τίσασθαι Ἑλένης ὀρμήματά τε στοναχὰς τε,

Saepius apud Hesiodum et certiore serie repetuntur numeri. Hoc et Theogonia exhibet et *Ἔργα καὶ Ἡμεραί*. Scutum Herculis quo tempore scriptum fuerit nondum satis scimus; sed hic quoque eiusdem rei extant uestigia. Vt ab *Ἔργοις* ingrediamur, prooemium, quo Musas inuocat, quinque habet disticha. Tum distributioni dierum (765–828) stant sui numeri. Dierum haec est descriptio, 5 | 226 | 235 | 226 | 235 | 45343. Accedunt 228–247 = 2 × 10; 293–307 = 5 × 3; 308–316 = 3 × 3; Theogoniae 176–207 = 66666, si ineptum uersum 196 cum Platone in Cratylo p. 406 omiseris.

$$211-225 = 3 \times 5$$

$$240-264 = 25$$

$$346-370 = 25$$

Ex his duobus locis alter (240–264) nomina habet Nereidum, *Κοιρῶν πεντήκοντα ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖων*, alter (346–370) filiarum Tethyos et Oceani; potuitque Hesiodus quinque et uiginti uersus bis posuisse eo consilio ut sic confieret plenus ille numerus quinquaginta dearum.

In Herculis Scuto ut oratio Herculis ad Iolaum 78–101 = 8 × 3, ita ipsius scuti descriptio *συμμετρία* quadam utitur partium, quanquam minus accurata terminataque.

Theocritum¹ Eidyllia sua in partes distribuisse sponte intellegitur, nec quisquam est qui in *ἀμειβάλοις* id neget factum, quanquam de singulis carminibus alii alia sentiunt. Sed non strophae tantum respondent antistrophis, idque plerumque tam exacte ut in utrisque idem sit numerus uersuum², sed et amoebaeorum carminum eae partes ubi non canitur alternis, et carmina quae omni alternatione carent cantantium, rata quadam numerorum aequabilitate reguntur. Exemplo sit Eid. II *Φαρμακεύτραι*, quod in amisso quodam carmine Catullus imitatus creditur³. Prooemium habet sedecim uersuum qui sic diuiduntur 7 (34) 2 7 (43); secuntur decem strophae ex quibus priores octo 5 uersus, postremae duae 6 habent, omnes autem in initio repetunt *Ἰνυξ, ἔλκε τὸ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα*; tum partes duodecim quae omnes initium ducunt a uersu *Φράζεό μεν τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἔκετο, πότνα Σελάνα*; ex his undecim 6 uersus habent, duodecima 32. Itaque totum carmen hoc modo distribuitur

¹ Dixerunt de Theocrito Hermannus Koechlius (Carminum Theocriteorum in strophas restitutorum specimen 1858) Gebauerus alii.

² In IV. 29–37 Corydon nouem uersus, 44–53 Battus decem canit. Eodem modo in VIII. 63 70 Menalcas octo, 72–80 Daphnis nouem.

³ Plin. H. N. XXVIII. 19.

10 strophae 11 strophae
16 . 55555555 66 . 6666666666 32

Qui autem numerus in principio positus est, duplicatur in fine 1-16=135-166. Eadem ratio est Eid. I cuius quattuordecim uersibus qui in principio stant (1-14) septem in fine (146-152) respondent: Eid. V quod cum tanto artificio compositum sit ut nisi diligenter legentes possit fallere, numeros totius adicio

22 22 15 14 56 15

priores duae partes singulae 22 uersus habent; tertia 15 cui respondent 15 in fine; quarta 14, quinta (56=) 14 × 4. Sic in Eid. IX qui uersus extra concertationem positi sunt respondent inter se

1-6 + u. 14 (7)=22-36 (14), ut totum σχῆμα sit 6 + 1 | 77 | 14. Nec minus in Eid. XIV cum σχῆμα sit hoc 11.66 55 55 33 232 + 3.1 + 10, primis undecim uersibus par numerus in fine opponitur. De Eid. XVIII habeo quae dicam postea, nunc illud moneo post Prooemium 8 uersuum, strophas hoc modo se excipere uideri 7.3.7, 33, 65, 6.55, ut ex quattuor ultimis περικοπαῖς prima et tertia pares, altera dimidium sit quartae. Venio ad carmina quae alternatione carent cantantium. Ex his ne unum quidem sua partitione caruisse crediderim quomodo a Theocrito scriptum est. Sed nonnulla manca sunt; nonnulla difficiliora quam quae ad partes suas reuocentur. Ex breuioribus ultra dubitationem positum est Eid. III quod sic distribuendum esse 5 + 222. 33. 33. 333. 33. 333. 33 ipse pro me iudicam, postea idem Rossbachio et Westphalio placuisse intellexi¹.

Eid. XII, me iudice, duas habet partes 16 uersuum, quibus interposita est tertia in qua uotorum suorum summam amator ponit, Εἰ γὰρ τοῦτο πάτερ Κρονίδη πέλοι κ.τ.λ. Σχῆμα autem est hoc

27, 25 5 53. 44 et sic fere Ahrensius.

Eid. XIII quod haud scio an ante me quisquam uiderit hos habet numeros

456 333 11 10 9 11 10

Eid. XIX=332.

Eid. XX=18 (2332 332) 18 (27, 243) 9 (32, 22).

¹ Griech. Metrik. II, p. 28.

Eid. XXVI duas habet partes (1) Narrationem de Pentheo, (2) Deprecationem poetae. Numeri sunt

$$9 (2+7) \quad 8 (2+6) \quad 9 (2+7) \quad 66.$$

$$\text{Eid. XXVIII} = 4 + 7 (52) \quad 7 (52) \quad 7 (52).$$

Eid. XXIX me iudice sic diuidendum est

$$333 \quad 222 \quad 3 \quad 222 \quad . \quad 2 \times 8$$

Rosbachio et Westphalio κατὰ δύο totum descriptum uidetur: sed metrum Sapphus et hic et in XXVII imitatus est Theocritus, partitiones ut uidetur non item.

Ex Theocriti aequalibus praecipuus qui quidem ad nos peruenerit Callimachus est. Hic ut alia omnia artificiose fecit, ita distributionem uersuum. Hymnos enim omnes in περικοπὰς uidetur descripsisse, nec breuiiores solum, sed eos quoque qui ad epyllii speciem proxime accedunt. Certe Λουτρὰ Παλλάδος sponte sic scinditur

$$12 \ 10 \ 10 \ 10 \ 12 \ 10 \ 10 \ 10 \ 12 \ 10 \ 12 \ 12 \ 12$$

Hymnus ad Iouem sic

$$14 \ 13 \ 14 \ 13 \quad 11 \ 10 \ 876 (27 \ 27 \ 21 \ 21)$$

Hymnus ad Cereris Calathum sic

Prooem.

Epodos

$$2465 \quad 77 \ 11 \ 11 \ 10 \ 10 \ 10 \ 10 \ 11 \ 11 \quad \widetilde{22} \ 4 \ \widetilde{22} \ 65$$

Pergamus ad Elegias.

Mimnermi Fr. 2 ex duabus constat partibus, singulis 8 uersuum: qua iterum in 4×2 se scindunt.

Multo clarius in Solonis Elegia (13 Bergk) res elucet. Diuisa est sic

$$\widetilde{8} \ 8 \quad \widetilde{88} \quad 10 \quad 20 \quad \widetilde{86}$$

Hanc elegiam mira arte ordinatam esse nulli credo dubium fore. Nam uersibus 1–16 πλοῦτος—ὑβρις, 16–32 ὑβρεως τίσις describitur; in u. 33 transitur ad communem hominum condicionem ut bonam de se spem habeant nec malum metuant ante quam in mala incidant (33–42); sed quaecumque uitae sors euenit, omnes suum manet fatum (42–62), idque saepius contra spem, ut ex paupere diues, ex diuite fiat pauper; diuitiarum autem modus non est (63–76). Itaque a diuitiis quae primo loco commemorantur reditus fit ad diuitias.

Eiusdem fr. 27, ubi uita hominum in decem partes septenorum annorum digeritur, συμμετρίαν cum Ribbeckio uideor mihi posse discernere. Nam ex octodecim uersibus qui carmen efficiunt, primis 6 primae tres partes, alteris 6 alterae 3; uu. 13–18 ultimae 4 coniunctae

describuntur. Sic et in iambis fecit, quoniam fr. 36 in 555 + 6 sponte sua scinditur.

Ex Xenophanis reliquiis duae sunt quae manifestam prae se ferant partitionem fr. 1 et 2 Bergk. Primum ex uersibus constat 24; hi in duas partes duodenorum, rursus in quattuor senorum se scindunt (66, 66). Hoc totum exhibui, unde artificiosa membrorum appareret compositio.

Νῦν γὰρ δὴ ζάπεδον καθαρὸν καὶ χεῖρες ἀπάντων
καὶ κύλικες· πλεκτοὺς δ' ἀμφιτιθεῖ στεφάνους,
ἄλλος δ' εὐῶδες μύρον ἐν φιάλῃ παρατείνει·
κρατὴρ δ' ἔστηκεν μεστὸς εὐφροσύνης·
ἄλλος δ' οἶνος ἐτοῖμος, ὃς οὔποτε φησὶ προδώσειν,
μείλιχος ἐν κεράμοις, ἄνθεος ὀσδόμενος·

ἐν δὲ μέσοις ἀγνὴν ὁδμὴν λιβανωτὸς ἵησιν,
ψυχρὸν δ' ἔστιν ὕδωρ καὶ γλυκὺ καὶ καθαρὸν·
πάρκεινται δ' ἄρτοι ξανθοὶ γεραρή τε τράπεζα
τυροῦ καὶ μέλιτος πίονος ἀχθομένη·
βωμὸς δ' ἄνθεσιν ἀν τὸ μέσον πάντῃ πεπύκασται,
μολπὴ δ' ἀμφὶς ἔχει δώματα καὶ θαλίη.

χρὴ δὲ πρῶτον μὲν θεὸν ὑμνεῖν εὐφρονας ἄνδρας
εὐφήμεσι μύθοις καὶ καθαροῖσι λόγοις.
σπείσαντας δὲ καὶ εὐξαμένους τὰ δίκαια δύνασθαι
πρήσσειν—ταῦτα γὰρ ὦν ἐστὶ προχειρότερον,
οὐχ ὕβρις,—πίνειν ὅποσον κεν ἔχων ἀφίκοιο
οἴκαδ' ἄνευ προπόλου, μὴ πάνυ γηραλέος·

ἀνδρῶν δ' αἰνεῖν τοῦτον, ὃς ἐσθλὰ πιὼν ἀναφαίνει,
ὥς οἱ μνημόσυν' ἦ, καὶ τόν, ὃς ἀμφ' ἀρετῆς,
οὔτι μάχας διέπει Τιτῆνων οὐδὲ Γιγάντων,
οὐδὲ τὰ Κενταύρων, πλάσματα τῶν προτέρων,
ἢ στάσιας σφεδανάς· τοῖς οὐδὲν χρηστὸν ἔνεστιν·
θεῶν δὲ προμηθεῖην αἰὲν ἔχειν ἀγαθόν.

In fr. 2 quod caput est sententiae ῥώμης ἀμείνων σοφίῃ duos uersus tenet in medio positos carmine; utrinque stant decem, quorum qui praecedunt gloriam ῥώμης describunt, qui secuntur sapientiae. Idem genus *συμμετρίας* ut rem in qua summa carminis uerteretur staret in medio, ante alios uidetur Theognis affectasse, ut in 119–128, 133–142 qui loci in 424 diuiduntur; ut in 667–682, ubi sedecim sunt uersus, quod autem in fine octauī, initio noni ita positum est ἦ μάλα

τις χαλεπῶς Σώζεται ut carmen in duo diuidat, hoc utriusque partis quodammodo est commune. Idem aliam formam συμμετρίας solet sequi, ut quod in primis carminis uersibus collocatum est, in fine repetatur, quemadmodum Catullus carmen XCIX *Surripui tibi dum ludis, mellite Iuuenti*, composuit, ut iam intellexit Ribbeckius.

Sic 341 Ἀλλὰ Ζεῦ τελεσόν μοι Ὀλύμπιε καίριον εὐχὴν=350 ἐπὶ τ' ἐσθλὸς ὄροιτο Δαίμων, ὅς κατ' ἐμὸν νοῦν τελέσειε τάδε.

429 Φῦσαι καὶ θρέψαι ῥᾶον βρότον ἢ φρενὰς ἐσθλὰς Ἐνθέμεν=437, 8 ἀλλὰ διδάσκων Οὐ ποτε ποιήσεις τὸν κακὸν ἄνδρ' ἀγαθόν.

731 Ζεῦ πάτερ εἴθε γένοιτο θεοῖς φίλα τοῖς μὲν ἀλιτροῖς Ὑβριν ἀδεῖν=741 Ταῦτ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς φίλα.

773 Φοῖβε ἄναξ=781 ἀλλὰ σύ, Φοῖβε.

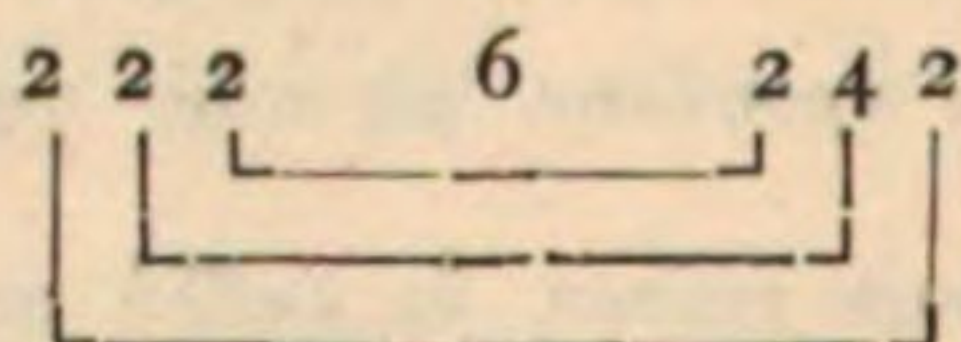
Similis est structura uu. 699–718 sed intricatior; nam non solum ultima conueniunt primis 699 Πλήθει δ' ἀνθρώπων ἀρετὴ μία γίγνεται ἥδε Πλουτεῖν—718 Ὡς πλούτος πλείστην πᾶσιν ἔχει δύναμιν, sed etiam ceterae uersus quo interuallo distant a primis, eodem fere a postremis.

701, 2 Οὐδ' εἰ σωφροσύνην μὲν ἔχοις Ῥαδαμάνθους αὐτοῦ Πλείονα δ' εἰδείης Σισύφου Αἰολίδεω=713–717 Οὐδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιοῖς ἐτυμοῖσιν ὁμοῖα—τῶν ἄφαρ εἰσὶ πόδες.

703, 4 Ὅστε καὶ ἐξ Αἰδέω πολυιδρίησιν ἀνῆλθεν—λόγοις=711, 12 Ἀλλ' ἄρα καὶ κεῖθεν πάλιν ἦλυθε Σίσυφος ἥρως—πολυφροσύναις.

705–710 medii sunt carminis, de morte. Habemus igitur hunc ordinem, at quam concinnum!

Πλούτος—πολυιδρίη—Σίσυφος—ἄνοδος ἐξ Αἰδου—θάνατος—ἄνοδος ἐξ Αἰδου—Σίσυφος—πολυιδρίη—πλούτος, hos numeros

In reliquis Theognidis elegiis haec notauī 511–522, 757–768=444; 903–930=66, 88; 1136–1150=88; 1311–1318=44. Cum his et re et structura comparari potest Cat. LXXII. Vidimus iam Callimachi quae una extat elegia suis numeris terminari; Philetæ quales fuerint et ceterae Callimachi ab ipsorum fragmentis non intellegitur; sed cum eos imitati sint complures Romanorum, praecipue uero Tibullus et Propertius, horum elegiae quasi imago quaedam illarum merito habentur. Nolo in his morari, iam enim de Tibulli structura aequabili Dissenus et Bubendeius, de Propertio Hertzbergius Muelenhoffius Drenckhahnus dixerunt; de Ouidio uero idem demonstrare conatus est O. Korn (Mus. Rhen. XXII. 201–216), et post eum Rautenbergius. Sed tamen memorandum uidetur quod ab

ipso Propertio ad hanc rem pertinens dicitur IV. 2. 57. Ibi enim Ver-
tumnus qui per totum usque carmen de se locutus est, finem sermonis
iam respiciens, haec dicit

*Sex superant uersus: te qui ad uadimonia curris
Non moror: haec spatiis ultima meta meis.*

Cur sex definiuerit, non uideo nisi propter constitutum aliquem uer-
sum numerum quo tanquam meta quadam carminis ordo ac cursus
regeretur. Ne codicibus quidem desunt eiusdem rei uestigia. Itaque
et IV. 6. 1-10 qui decem uersus prooemium sunt carminis et a
sequentibus quodammodo separati, interposito titulo *De bello Actiaco
et templo Apollinis* disiuncti leguntur in Perusino codice quem eundem
Cuiacianum esse spondeo, et in IV. 8 post uersum 28 spatium relictum
est, uersus autem 29, unde digressio incipit, picta littera P uocabuli
Phyllis et adiecto tituli *De phillide auentina* a priore parte carminis
separatus est. Quanquam nullo modo opus sunt haec tam exilia tes-
timonia ad demonstrandum id quod si unquam alias in Tibullo certe
ac Propertio exspectandum fuit; quorum libri ut pessime nobis accepti
tot saeculis ad nos peruenerunt, ita inter aequales poetarum indiciis
uix carituri erant quibus quidquid inerat artis manifestius fieret facilius-
que legentibus commendaretur. Libet hic afferre ex Graecorum elegiis
nonnulla quae Catulli aetatem proxime attingunt, ut pote quibus nullae
concinnitatis manifestiora exhibeant uestigia. Harum est Meleagri
praefatio Anthologiae (Coronam dicunt, Anthol. Pal. IV. 1), quae sic
distributa est in partes 2 | 66 10 6 10 6 10 | 2; Antipatri epigramma
de leone et Gallo (Anthol. Pal. VI. 219) quod sic 6666. Aliud epi-
gramma eiusdem Anthologiae quanquam hexametris, non elegiace
scriptum, non possum praeterire IX. 63

Χείματος ἡνεμόεντος ἀπ' αἰθέρος οἰχομένοιο
πορφυρέη μείδῃσε φερανθέος εἶαρος ὥρη.

γαῖα δὲ κυανέη χλοερὴν ἐστέψατο ποίην
καὶ φυτὰ θηλήσαντα νέοις ἐκόμησε πετήλοις.

οἱ δ' ἀπαλὴν πίνοντες ἀξιφύτου δρόσον Ἕοῦς
λειμώνες γελόωσιν ἀνοιγομένοιο ῥόδοιο.

χαίρει καὶ σύριγγι νομεὺς ἐν ὄρεσσι λιγαίνων
καὶ πολιοῖς ἐρίφοις ἐπιτέρπεται αἰπόλος αἰγῶν.

ἤδη δὲ πλώουσιν ἐπ' εὐρέα κύματα ναῦται
πνοιῇ ἀπημάντῳ Ζεφύρου λῖνα κολπώσαντες.

ἤδη δ' εὐάζουσιν φερεσταφύλῳ Διονύσῳ
ἄνθεϊ βοτρυόεντος ἐρεψάμενοι τρίχα κισσοῦ.

ἔργα δὲ τεχνήεντα βοηγενέεσσι μελίσσαις
 καλὰ μέλει καὶ σίμβλῳ ἐφήμεναι ἐργάζονται
 λευκὰ πολυτρήτοιο νεόρρυτα κάλλεα κηροῦ.
 πάντα δ' ὀρνίθων γενεὴ λιγύφωνον αἰίδει·
 ἄλκυνες περὶ κῦμα, χελιδόνες ἀμφὶ μέλαθρα,
 κύκνος ἐπ' ὄχθαισιν ποταμοῦ, καὶ ὑπ' ἄλσος ἀηδών.
 εἰ δὲ φυτῶν χαίρουσι κόμαι καὶ γαῖα τέθηλε,
 συρίζει δὲ νομεὺς καὶ τέρπεται εὖκομα μῆλα,
 καὶ ναῦται πλώουσι, Διώνυσος δὲ χορεύει,
 καὶ μέλπει πετεηνὰ καὶ ὠδίνουσι μέλισσαι,
 πῶς οὐ χρὴ καὶ αἰοιδὸν ἐν εἴαρι καλὸν αἰεῖσαι¹;

Etiam in iambis idem factum fuisse, partim ex tragoediis quas hic prudens praetereo, partim ex breviorum carminum reliquiis concluditur. Et Hipponax quidem quomodo iampos suos ordinavit, incertum est nec ex fragmentis potest colligi; casu enim fieri potuit ut fr. 34, 35, 36, 41, 49, 72 omnia per numerum ternarium diuidantur; quod idem cadit et in Herodam. Sed certum numerorum ordinem, eumque arte quaesitum, facile in Phoenicis fragmentis discernas. Quorum quod primum est (Bergk. Anthol. Lyric. p. 182) tres partes habet septenorum uersuum, qui rursus sic diuiduntur 322, 223, 322, harum prima ac tertia ita inter se respondent ut ubi scinduntur h. e. ante quartum uersum utraeque idem dicant, 4 δότ', 18 ἀλλ' ὦγαθοὶ 'πορέξασθ', quo fit mira quaedam concinnitas et in sua se uestigia uoluentis periodi gratissima reuersio. Alterum, siue integrum est siue pars maioris carminis cuius aliud fragmentum superest (3 Bergk.) in duas περικοπὰς duodenorum uersuum, hae autem in 33222, 32223 scindi uidentur.

Veniamus ad Phalaecios. Quo metro quamuis Sappho constanter in libro V mox Anacreontem sciamus usos esse, ambos autem Catullum imitatum ab Atil. Fortunatiano doceamur, breuiora supersunt ex eorum hendecasyllabis quam ut quicquam de his explorati habeamus. Sed cum nihil Lesbii uideantur scripsisse quod non esset melicum, iure colliguntur etiam phalaecios in strophas redegissee a Rossbachio et Westphalio (II. 492). Restant tamen Phalaeci Antipatri Alphei exempla hendecasyllaborum, quae ad rem faciant de qua loquimur. Nam Phalaeci Epigramma Anthol. XIII. 6 = 4 × 2; Antipatri Anthol. VII. 390 = 2 × 3; Alphei IX. 110 = 2 × 2. Quanquam non negabo exempla huiusmodi pauciora superesse Graecorum quam ut res certa

¹ Vidit hanc distributionem carminis Hugo Grotius eamque in interpretatione Latina seruauit.

habeatur. Credo tamen Graecos qui Catulli Calui et iis aequalium antecesserint saeculum, fortasse etiam ipsos aequales qui Graece scripserint, hendecasyllabos et factitasse et ad certas leges partitionis reuocasse. Sic scripta sunt multa ex Priapiis, quanquam haec quidem posterius scribi potuerunt, uelut Priap. II=353, VI=3 × 2, XII=223, 233, XIV=2332, XXIII=222, XXV=232, XXVI=6 6, XXXVII=2552, XXXVIII=44, XLVI=55, LII=23, 23, 2; LVI=2 × 3, LXI=7 (34) 7 (52), LXX=44 + 5, LXXVII=77 + 3.

Sed in nullo uersuum genere manifestiorem credo fuisse distributionem in περικοπὰς quam in ionicis a minore. Qui cum Anacreontii uocentur a Seruio 1823, et in magno usu apud Anacreontem fuisse dicantur ab Hephaestione, dolendum est quod ex ipsius carminibus nonnisi breuissima supersunt fragmenta. Ex his tamen quod unicum extat longius, fr. 44 Bergk., siue ex duodecim dimetris constat siue, quod magis placet (cf. 42, 43, 45 qui non nisi intercisis uocabulis dimetri sunt) sex tetrametris, ab ipso Bergkio in tres strophas distribuitur. Nec falso Anacreontis morem qui fuerit ab Anacreontiis statueris. Omnia enim in partes, pleraque facillime, scinduntur, idque uariis modis nec eadem semper lege fit. Multa duas habent partes aut pares aut uno uersu maiorem altera alteram : qualia sunt

ex paribus dimidiis

$$2=5 (23) 5 (32)$$

$$15=17, 17$$

$$20=4, 4$$

$$22=8 (44), 8 (44)$$

$$26 B=4, 4$$

$$27 C=32, 32$$

$$28 = 5, 5$$

ex imparibus

$$6=5, 6$$

$$13=13, 14$$

$$17=4 (22), 5 (32)$$

$$24=7 (43), 6 (42) \quad 26 A=3, 4$$

$$40=8 (44), 9 (54)$$

Alia complures habent περικοπὰς binorum, ternorum, quaternorum, senorum uersuum ;

binorum, ut 43=2 × 5 ;

ternorum, ut 8=3333 cum epodo 4 uersuum ; 19=333 ;

quaternorum, ut 11=444 ; 48 quod ex 7 strophis 4 uersuum uidetur constare, singulis a repetito ὅτ' ἐγὼ πῖω τὸν οἶνον incipientibus ;

senorum, ut $30 = 6(33) 6(222) 6(33)$.

Alia non paribus *περικοπαῖς* diuiduntur, sed certam habent normam aequabilitatis. In illa his tritissima, ut carmen ab eodem numero initium capiat exitumque; ut $5 = 232$; $10 = 565$; $18 = 242$; $21 = 232$; $25 = 757$ ($322, 32, 223$); $29 = 353$; $34 = 565$; $32 = 747$ ($43\ 4\ 34$); $42 = 5\ 33\ 5$.

Sunt quae prooemium habent et epodon quae quasi extra ordinem stent, interdum tamen rata proportionem inter se coniungantur. Exempla sunt 14 quod prooemium habet 6 uersus, tres epodon; ipsum carmen in 10 8 10 se scindit. 36 Prooemium habet 2 uersus, epodon 2: medium carmen ex duabus fit partibus, altera duodecim uersuum, undecim altera, 2 | 444, 4232 | 2. Alia habent epodon sine prooemio ut $12 = 43, 46 + 3$; in aliis numeri duplicantur, praecipue in fine, ut $31 = 765\ 44\ 33$; $35 = 33, 44$; $51 = 44, 33$.

Plura possum addere, sed ut opinor certior iam res in Graecorum carminibus quam ut peruertatur; transimus ad Romanos, sed breuissime. Ex Catalectis exordiar. Quae cuiuscumque sunt, a Catulli tempore non longe absunt. Ex his III, IV, VIII iambis puris, V trimetris cum dimetro, VII scazontibus, I, II, VI, IX—XIV elegiacis uersibus scripta sunt. Itaque

III = 2×3 ; IV = 3×3 ; VII = 4334¹; VIII = 11, 11 + 3; VI = 42, 42; XI = 888 16 16 8. Iam Copa = $4 \times 6, 6\ 44$, quamquam de hoc carmine audacius non dixerim. De Culice iam disseruit Ribbeckius (Mus. Rhen. XVIII. 103) de Ciri Frankius (de Carm. Catull. Composit. p. 57); idem potest etiam in Moretum cadere. Sed Horatium respiciamus; non dico de quattuor libris Carminum, dico de Epodis, in quibus describendis Graecos, inprimis Archilochum, secutus est.

I = 4 . 244 . 266 . 4; II = 88 66 8 12 12 6 + 4; III = 44 6 44; IV = 64, 64; V = 10 | 14 . 22 . 14 . 22 | 20
VI = 2 + 2 + 4 . 2 + 4 + 2; VII = 4×5 ; VIII = 244 . 442; IX = 64, 64, 666; X = 4 + 6 + 4 . 6 + 4; XI = 644, 446; XIV = 44, 44; XVIII = (a) 7, 11, 11, 6, 6, 11.

(β) 7. 5, 5 . 6, 6 ut utriusque (a) et (β) initium faciant septem uersus. De ceteris haereo.

Vt ad Catulli carmina tandem ueniamus, *συμμετρίας* tria fere genera hunc adhibuisse credo. Aut enim (1) summam sententiae in medio ponit, ceteras partes utrinque certo collocat ordine. Talia

¹ Obiter moneo in V. 21 scribendum mihi uideri *Nec dein mouere lumbulos in sonulam*, VII. 11 *Ite hinc Camenae, uos quoque ite, saluete* (codd. *uos quoque limite saeuae*), 3 et *uos Selique Tetrilique ex Cic. Acad. Prior. II. 4. 11.*

sunt VI VIII IX XIV XXV XLIV LXVIII LXXVI XCIX. Aut (2) ipsi carmini, aequabiliter distributo, prooemium uel epodon subnectit. Talia sunt IV V X XXII XXIII XXIX LXVI. Aut (3) carmen aequabiliter describit, sine prooemio uel epodo.

Haec omnia in LXIV coniuncta reperiuntur; primi generis sunt Aegei oratio ad filium 215-237, carmen Parcarum 323-381; alterius Ariadnae querella 132-201, cum uersibus qui Aegei orationem antecedunt (202-214) et secuntur (238-264); tertii reliquum carmen. Sed carminis structuram, si uniuersam spectes, rudiores esse nec qualem in absoluto artifice quaesiuersis, iam Westphalius et Frankius intellexerunt. Etenim nec bene cohaerent inter se Nuptiae Thetidis et Pelei et fabula Ariadnae, nec multam artem Catullus adhibuit ut melius inter se conecterentur. Et tamen ne sic quidem deest *συμμετρία*; dico uniuersi poematis, quod Westphalius sic putat diuidendum.

A.

- 1-30. Olim dii miscebantur cum hominibus, ueluti cum Thetis Peleo nupsit.
- 30-46. Quorum die conubii uicini ad Pelei regiam conuenerunt.
- 47-51. Lecti genialis in ueste priscorum figurae depictae sunt, in primis Ariadnae.

B. (Omphalos.)

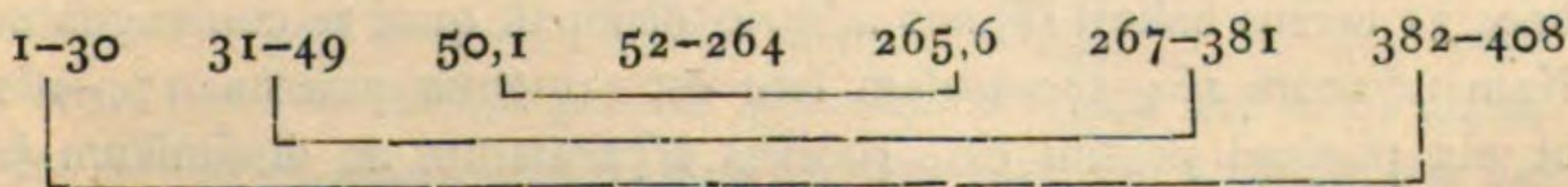
- 52-131. Thesei perfidia in Ariadnen.
- 132-201. Querella Ariadnae.
- 202-264. Poena Thesei; Ariadnae cum Baccho congressio.

C.

- 265, 266. Haec fuit uestis exornatio.
- 266-277. Qua spectata homines discedunt.
- 278-381. Subeunt Dii. Parcae canunt Epithalamion.
- 382-408. Epilogus.

Mihi 1-30 prooemium, 382-408 Epilogum potius facere uidentur, ut inter se respondeant hae duae partes, ceterae autem hoc modo

Omphalos

Sed haec ἐν τύπῳ tantum inter se respondent nec exacte. Longe alia arte usus est singulas partes in numeros distribuendi. Qui in toto poemate adeo quadrant ut uix cuiquam possint fortuiti uideri. Negat id Frankius in 1-49, 251-322. Nam in 251-322, uersum censet excidisse, Bergkium et Rossbachium secutus qui unius uersus lacunam notant post 253; idque ut faciant *Qui tum* quod in plurimis codicibus legitur in *Quae tum* mutarunt, credo ut esset unde explicaretur *Harum* (256) *aliae* (261). Sed aut legendum est *Horum aliei*, aut, quod magis credo, poeta cum in animo haberet Bacchantum imaginem, a Satyris et Silenis ad feminas transiit quae cum iis Bacchum comitabantur. Nec uero in 1-49 quicquam periisse censeo; uersus enim reliquias quem Scholiastes Veronensis attulit ad Verg. Aen. V. 80 non tanti facio, ut contra codicum auctoritatem Catullo inferciam, mancas praesertim et, quamquam ad sensum aptas, reliquo carmini nec concinnitate uerborum nec numeris conuenientes. Nam uersuum 1-49 septem sunt περικοπαί, 11 10 9 . 7 . 543; quarum quae tertia est in 3×3 scinditur, nec alium uersum recipit. Quem si admiseris numerorum perit concinnitas; nunc enim tres primae (11 10 9) a media (7) duobus uersibus, duobus etiam tres ultimae (543) separantur.

Sequentem partem carminis 50-151 sic ordino.

	10	88	10	8	11	11	88
Frankius sic	2	888	4	68	11	11	86 2

Haec tam prope inter se conuenire ut paene eadem sint, statim intelligitur. Sed non uideo quamobrem uu. 50, 51 ab octo sequentibus, nec quamobrem 130, 131 a sex praecedentibus seiunxerit. Nec uero quattuor uersus 76-79 ita a proximis 75, 80 separantur ut aliam partitionem faciant, numerorum autem turbent ordines. Sin a 50-75 separandi sunt 76-115, separandi sunt etiam 116-131, ut pote qui transitum faciant ad nouam partem carminis *Sed quid ego a primo digressus carmine plura Commemorem?* κ.τ.λ.

Querella Ariadnae (132-201) nihil artificiosius Catullus composuit. Et Frankius quidem eam in duo diuidit (1) 132-170 *Siccine me patriis—Fors etiam nostris inuidit questibus auris.* (2) 171-201 *Iuppiter omnipotens—Tali mente, Deae, funestet seque suosque.* Hoc ideo non probauerim quod (a) non aequabilis partium est proportio, cum illa 39, haec 31 uersus habeat (b) suo arbitrio disiunxit quae re coniunguntur. Nam uersuum 164-170 eadem fere est sententia quae uu. 177-187, ut uix partium possint esse prorsus separatarum ac dissimilium (c)

alterius partis turbatius est σχῆμα. Nam uersu 177 a sequentibus abscisso, numeros hos facit

6 . 1, 6 . 4 . 4 . 6 . 4.

Melior ordo priorum uersuum,

Mesodos

2 + 2 + 3 . 4 . 6 3 + 2 4 . 6 . 3 + 2 + 2

Sed in hoc errauit quod Mesodon facit quinque uersus *Certe ego te—tumulabor mortua terra*, qui nequaquam caput sunt sententiae, cuius si summa in aliqua parte ponitur, in his potissimum 143–148 *Tum iam nulla uiro—periuria curant*. Ipse potius sic diuido

132–142 (11 uu.) Querella de Thesei perfidia.

143–153 (11 uu.) Viris nulla fides. Ego Thesea seruauī; Theseus me reliquit dilacerandam.

154–170 (17 uu.) Quid crudelius? certe famula esse poteram. Sed nequiquam conqueror, nemo enim audit conquerentem.

171–187 (17 uu.) Vtinam nunquam in Cretam Theseus uenisset. Nam quo me referam? omnia circa deserta sunt.

188–201 (14 uu.) Sed poscenda est ultio. Inprecor Furias ut quali me mente Theseus funestabat, eadem ipse funestetur.

Itaque carmen in 4 partes scinditur et Epodon. Priores duae utraeque undenorum sunt uersuum; posteriores septendenorum. Epodos quattuordecim habet, quem eundem numerum in sequenti parte carminis (202–264) posuit Catullus, ut Epodos in fine respondentem haberet in fine Epodon (251–264). Hunc numerum consulto potuit adhibere: quattuordecim enim adulescentes uirginesque nono quoque anno Athenienses Cretam mittebant. Plutarch. Thes. XV Ἐπικηρυκευσάμενοι καὶ δεηθέντες ἐποιήσαντο συνθήκας, ὥστε πέμπειν δι' ἐννέα ἐτῶν δασμόν, ἡϊθέους ἐπτὰ καὶ παρθένους τοσαύτας, ὁμολογοῦσιν οἱ πλείστοι τῶν ξυγγραφέων. Etiam illud fortasse affectauit ut γέρανον siue choream quam a Creta regressus Theseus dicitur instituisse, perplexioribus numeris stropharum antistrophorum Epodorum imitaretur. Thes. XXI Ἐκ δὲ τῆς Κρήτης ἀποπλέων εἰς Δῆλον κάτεσχε καὶ τῷ θεῷ θύσας καὶ ἀναθεῖς τὸ ἀφροδίσιον ὃ παρὰ τῆς Ἀριάδνης ἔλαβεν, ἐχόρευσε μετὰ τῶν ἡϊθέων χορείαν ἣν ἔτι νῦν ἐπιτελεῖν Δηλίους λέγουσι, μίμημα τῶν ἐν τῷ Λαβυρίνθῳ περιόδων καὶ διεξόδων ἐν τινὶ ῥυθμῷ περιελίξεις καὶ ἀνελίξεις ἔχοντι γιγνομένην· καλεῖται δὲ τὸ γένος τοῦτο τῆς χορείας ὑπὸ Δηλίων γέρανος ὡς ἱστορεῖ Δικαίάρχος. Ἐχόρευσε δὲ καὶ περὶ τὸν κερατῶνα βῶμον ἐκ κεράτων συνηρμοσμένον εὐωνύμων ἀπάντων. Marius Victorinus 2501, 2 P. *Hoc genus in sacris cantilenae ferunt quidam instituisse Theseum qui occiso Minotauro cum apud Delum solueret uota imitatus intortum et flexuosum iter*

Labyrinthi cum pueris uirginibusque cum quis euaserat cantus edebat primo in circuitu, dehinc in recursu, .i. στροφῇ et antistropho. Nam si σχῆμα illud 11 11 17 17 + 14 iterum resolverimus, uidebimus strophas antistrophis ita respondere ut quasi circos quosdam orbesque con-

α β γ α β γ α β γ γ β α

ficiant: Nam A = 4. 3. 4 B = 6. 3. 2 Γ = 4. 6. 7 Δ = 6. 7. 4
Epodos = 4 33 4, quam partitionem non Catullum solum, sed alios etiam prae ceteris amasse mox uidebimus. Tum quod in strophā ponitur, id aut iteratur in antistropho, aut ei contrarium infertur: nam in A dicit Ariadna crudeliorem fuisse Thesea quam ut miseresceret sui; in B se ne crudelitatis quidem fugisse obprobrium, dum modo a morte seruaret Thesea. Rursus in Γα de crudelitate Thesei sermo est, itemque in Δγ; in Γγ de solitudine, itemque in Δα. Quae quidem res non solum in ΓΔ ultimam περικοπήν tenet, sed etiam in A, B, Epodo. Comparentur inter se uersus

- 142 *Quae cuncta aerei discerpunt irrita uenti*
153 *Praeda neque iniacta tumulabor mortua terra*
170 *Fors etiam nostris inuidit questibus auris*
187 *Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum*
200, 1 *Sed quali solam Theseus me mente reliquit*
 Tali mente, Deae, funestet seque suosque

Vu. 202–250 Frankius sic disposuit 55 . 3 | 3 . 55 . 55 | 3 . 5 . 5
Nec possunt aliter disponi partes prima ac tertia; alteram haud scio an non melius sic ordinariis 10 (33 22) 3 10 (32 32). Nam summa orationis inest uu. 225–227

*Inde infecta uago suspendam lintea malo,
Nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
Carbasus obscurata dicet ferrugine Hibera.*

unde non inepte medios stare collegeris. Sed et alia subest causa, cur hanc dinumerationem Frankianae praetuleris. Attende σχῆμα quale me iudice factum est. Accedit Epodos 251–264, qui 14 uersus, ut dixi, 14 uersibus 188–201 respondent.

13 10 3 10 13 + 14

Nihil in hoc non summa arte quaesitum. Primum enim qui numerus uersuum est in oratione Aegei 23, hic ad numerum refertur nouem annorum, quattuordecim adulescentium uirginumque; deinde idem numerus 23 ter repetitus est, 13 + 10, 10 + 3 + 10, 10 + 13.

Vu. 265–322 Frankius transit, qui intercidissee ibi nonnulla opinetur. Mihi nusquam luculentius carmen distinguitur. Habet enim

interualla quattuor post 277, 293, 306, 322, σχῆμα exquisitissimum
13 16 13 16.

Venio ad Carmen Parcarum (322-381). Iam saeculo XV Alexander ab Alexandro Genial. Dier. II. 6, amoebaeum carmen festo nuptiarum die Thetidis et Pelei a dis decantari traditum dixit; isque ad Catulli carmen Parcarum et poterat respicere et respexisse creditur a Realino. Primus Vossius strophas singulas quinquorum uersuum faciebat, quas Parcae alterne canerent.

<i>Atropos</i> 322-326	<i>At.</i> 338-342	<i>At.</i> 353, 4, u. amiss., 355, 6	<i>At.</i> 366-371 (om. 370)
<i>Clotho</i> 327-333(om.332)	<i>Cl.</i> 343-347	<i>Cl.</i> 357-361	<i>Cl.</i> 370 + 372-5
<i>Lachesis</i> 332 + 334-337	<i>La.</i> 348-352	<i>La.</i> 362-364, u. amiss., 365	<i>La.</i> 376-381 (om.378)

Sed cur Parcae hoc ordine se excipiunt? cur singillatim cantant? Prima certe strophæ ab omnibus canitur, *Accipe quod laeta tibi pandunt luce sorores*; credo etiam ab omnibus postremas tres, ubi ab Achillis rebus gestis ad Pelea et Thetin fit conuersio. *Quare agite—currite fusi* (372-381). Denique cur singulas strophas quinquorum uersuum facimus? Quanquam etiam Rossbachio id placuit. Qui, ut id fieret, 332, 333 transposuit, mox 365, 366; tum uersum post 355, alium post 371 censet excidisse, denique uersum intercalarem 378 spurium habet. Et excidisse quidem aliquid aut ante 355 aut post eum ex ipso uersu apparet *Troiugenum infesto prosternens corpora ferro*; sic enim in optimis codicibus legitur, non *prosternet*. Sed nihil tale post 371 accidisse credo; nec uideo cur intercalaris uersus 378 pro spurio habendus sit, praesertim cum in omnibus codicibus nisi uno alteroue ex interpolatis legatur. Tum quod dicit strophas ex quaternis uersibus constare quibus subiungatur intercalaris, nisi quod bis ordo turbatus sit; transponendos enim esse 333, 365 hoc modo

(Stroph. β. 4) 331 *Languidulosque paret tecum coniungere somnos*

(5) 333 (*Currite ducentes subtegmina, currite fusi*)

(Stroph. γ. 1) 332 *Leuia substernens robusto brachia collo*

(Stroph. ι. 4) 366 *Nam simulac fessis dederit fors copiam Achiuis*

(5) 365 (*Currite ducentes subtegmina, currite fusi*)

(Stroph. κ. 1) 367 *Vrbis Dardaniae Neptunia soluere uincla*

quanquam Theocriti Eid. II. et Catulli LXI. (151)-(154) affert, ubi sententiam pariter interrumpit ἐπίφθεγμα; fateor tamen id mihi durius uideri, quam ut in tam limpido carmine Catullus admiserit.

Propius ad uerum accessit Pleitnerus, hoc constituto ordine

5 + 4 + 6

555555

6 + 4 + 5

Intellexit enim medium locum tenere iteratum saepius numerum quinarium, qui autem utrinque stent, inter se respondere κατὰ χiasmόν.

Sed tamen errauit (α) quod tres primae strophae sic se habent $5+6+4$, non $5+4+6$; (β) quod dum sex strophas in Mesodo ponit, uersum supplet in 362-365 ubi nihil supplendum erat; (γ) quod omittit 378.

Scite Frankius, neque is tamen recte meo iudicio. Facit enim

- (A) Proodon 323-327. Parcarum ad Pelea praefationem
 (B) 2 strophas 328-337. Felicitatem Pelei et Thetidis
 (Γ) 7 strophas 338-371. De Achille uaticinationem
 (Δ) 2(3?)stroph. 372-381. Felicitatem Pelei et Thetidis.

Sic respondent inter se partes altera et quarta; idem in utraque argumentum, similis locutio, cf. *optata* 328 *optatos* 372, *coniunx* 329 *coniunx* 373, *mentis amorem* 330 *animi amores* 372, *coniunxit* 335 *coniungite* 372, *concordia* 336 *nec discordis* 379; similes numeri $64=46$. Sed mesodon mirum quantum mutare cogitur ut σχήματι suo accommodet. Nam codices has strophas exhibent (338-371)

555 4 (? 5) 5 4 6

Frankius 9999. Itaque intercalarem uersum ter (342, 352, 365) omittit; quattuor autem uersus censet post 360 periisse. Quod a uero abhorrrere nemo est qui non fateatur. Melius credo facturum fuisse si seruato reliquo schemate mesodon sic constituisset $55555 \overline{46}=10$ ut strophas haberet quinque quinquorum, duas quae coniunctae decem essent uersuum.

Peiperus denique strophas septima *Namque uelut* post quintam *Non illi quisquam* posita hunc ordinem statuit, non numeratis uersibus intercalariis

πρόλογος	A	B	B'	A'	ἐπίλογος
4	$\overline{53}$	$\overline{443}$	$\overline{443}$	$\overline{53}$	4

Ingeniose id quidem, cum sic coniungantur tria testimonia *saepe fatentur*—*Testis erit*—*Denique testis erit*; illud autem *Denique* nisi post duos saltem testes uix inferendum fuerit. Et placebit fortasse quibus placent huiusmodi turbationes codicum. Ego sententiam quam iam anno 1866 proposui non muto. Considera numeros ut in codicibus seruantur

5	6	4	555	4 + 1 amiss.	5	4	6	433

Statim intelleges medium locum tenere strophas quinque quinquorum uersuum; ex altera parte 64 respondentes sibi habere 46 ex altera. Restat ut $5=433$ (10). Nec deest causa geminationis. Nam in

principio de Peleo uno sermo est; in fine de Peleo et Thetide. Ex uno duo. Idem Theocritus fecit in Epithalamio Helenes quanquam non prorsus simili modo. Eius σχῆμα est 7 . 3 . 7 33 65 655. In quo ultimae περικοπαὶ 6=6, 5=55 (10). Similis geminatio est uerborum prioris περικοπῆς 5.

χαίροις, ὦ νύμφα, χαίροις εὐπένθερε γαμβρέ.
 Λατὼ μὲν δοίῃ, Λατὼ κουροτρόφος ὕμνιν
 εὐτεκνίαν, Κύπρις δὲ θεὰ Κύπρις ἴσον ἔρασθαι
 ἀλλάλων, Ζεὺς δὲ Κρονίδας Ζεὺς ἀφθιτον ὄλβον,
 ὥς ἐξ εὐπατριδᾶν εἰς εὐπατρίδας πάλιν ἔλθῃ.

At non sic mesodo continetur carmen de Achille, quod ulterius extenditur idque in strophas numeris alii argumento conuenientes. Nam ut in exordio nuptiis tribuuntur 6, 4, nuptiis quoque tribuendi erant 4, 6. Sed Catullus secutus est Theocritum, cuius ἀριθμοὶ non semper isdem terminis quibus ipsae res concluduntur. Sic in Eid. V. 45–60 quindecim sunt uersus in 5 × 3 distributi; quibus respondent ultimi 15, sed nec re nec περικοπαῖς, rursus enim in 23 10 scinduntur.

Restant uu. 382–408; quorum σχῆμα cum Frankio sic facio 23 10 10 2.

Transeo ad c. LXII quod et ipsum hexametris scriptum est. Aliorum sententias iam in praefatione carminis exposui. Ego si iam in Prolegomenis explicaui quot uersus ex archetypi forma amissi colligantur, non minus id ex hac descriptione in partes confirmari arbitror. Nam tria sunt in c. LXII quae cadant in quaestionem. (1) u. 14 reuera sit Catulli necne (2) quot uersus post 32 perierint (3) post u. 58 addendum sit ἐφύμνιον *Hymen O Hymenaeae, Hymen ades O Hymenaeae* an consulto sit omissum.

(1) u. 14 *Nec mirum penitus quae tota mente laborant* in solo Thuanaeo codice extat, nec in eo legebatur codice qui ineunte saeculo XIV Veronam reductus est. Versus si uere Catulli est, aut excidit unus inter (58) et (66) aut strophæ 9, antistrophos 8 est uersuum. Esse autem Catulli ideo credibile est, quod saeculo X perpauci erant qui eum interpolarent; deinde simplicitatis nescio quid habet a Catullo non alienae; postremo melius sic conformatur oratio iuuenum 11–19, cadit enim in duas partes quaternorum uersuum, quibus subnectitur ἐφύμνιον* utraque autem pars per se plena ac perfecta est.

Hi igitur nouem uersus quibus respondere (59)–(66) iam perspexerat Naekius, paremne habent ibi numerum an uno uersu minorem strophæ antistrophon? Si uno minorem, fecit Catullus quod saepius Theocritus, ut in Eid. IV Corydoni et Batto pares semper tribuuntur strophæ

nisi quod semel Corydon nouem (29-37), Battus decem uersus recitat (44-53). Rursus in Eid. VIII Menalcae octo hexametros canenti (63-71) Daphnis nouem regerit (72-80). Sed et exactiorem concentum amat Catullus et unum uersum excidisse forma indicat archetypi. Hunc post (59) Rossbachius, post (65) Hauptius et Pleitnerus posuerunt, ego ¹ post (62). Illud enim hic uideo Catullum affectasse ut ex uocabulis quae in unoquoque uersu sunt, unum aliquod in proximo repeteret. Sic *pugna pugnare* (59, 60), *pater pater* (60, 61), *parte pars* (62, 63), *tertia tertia* (63, 64). Et hoc in (62)-(65) fecit ter, non fecit in quarto; unde priorem *περικοπήν* quattuor uersus comprehendisse sub iisdem legibus credibile est.

Habemus igitur 55 9 9 . Ipsa concertatio a strophæ et antistropho incipit uersuum senorum uel potius 5 + 1. Secuntur septem manci (32-38); tum strophæ et antistrophos denorum, prior (39)-(48) a uirginibus cantata cum *ἑφύμνιον* *Hymen O Hymenæe, Hymen ades O Hymenæe*, (49)-(48) altera a iuuenibus sed sine *ἑφύμνιον*. Reprehendit hoc Spengelius, addiditque *ἑφύμνιον* iuuenum strophæ post (58). Sed cum prior strophæ 10 uersuum, antistrophos undecim iam facta esset, uersum strophæ addit post (39) mutato *ut flos* in *ut flos qui*; eundem post (40) Hermannus et Hauptius, post (41) Froehlichius Rossbachius Leutschius Pleitnerus inseruerunt. Nec negarim hoc confirmari antistropho, cuius *Hanc nulli agricolae, nulli coluere iuueni* quintus sit, quintus autem strophæ nunc fiat *Multi illam pueri, nullae optauere puellae*; quod idem cadit in *Multi illam agricolae, multi accoluere iuueni* cui respondeat in strophæ *Nulli illum pueri, nullae optauere puellae*. Sed tamen uereor ne temere hoc admittatur. Nam iuuenum quanquam cum antistropho terminatur ad uirgines responsio, non simul cantus desinit, sed conuersione ad nuptam facta, hanc uersibus siue septem siue octo adlocuntur, quibus finitis tum demum additur *Hymen O Hymenæe, Hymen ades O Hymenæe*. Itaque ut in 20-31, sic etiam in (39)-(58) superesse credo carmen quale a Catullo scriptum est. Iterum igitur recenseantur numeri 55 . 9 . 66. 10 10 . 9.

Vnde facili coniectura elicias quot uersus in medio exciderint. Nam inter 6 et 10 numerus stat octonarius; qui numerus si et in strophæ fuit et in antistropho quarum septem tantummodo supersunt uersus, exciderunt nouem. Id confirmari ex archetypo iam in Prolegomenis dixi. Totius igitur poematis *σχῆμα* hoc eruitur

$$\overbrace{55 \cdot 9 \cdot 66 \cdot 88 \cdot 10 \cdot 10 \cdot 9}$$

¹ Idem post me placuit Peipero, priusquam editionem meam uidisset (Q. Valerius Catullus p. 15).

Pergimus ad LXI quod et ipsum carmen nuptiale est. Id quam docte ac curiose scriptum sit, primus Pleitnerus intellexit in libello quem Dillingae edidit anno 1858. Is quattuor partes facit; 1-35 = 9 strophas a pueris recitatas; 46-(113) = 14 strophas a uirginibus; (114)-(183) = 14 strophas a pueris; (184)-(228) = 9 strophas a uirginibus. Rursus singulas partes distribuit hoc modo (α) 7 + 2 (β) 6 + 3 + 3 + 2 (γ) 4 + 2 + 3 + 3 + 2 (δ) 8 + 1. Recepit hoc Schwabius, neque infitior me in uniuersum non abdicere, quanquam nec in quattuor partes carmen diuidam, et alia nonnulla ingeniosius excogitata rear. Sed uere uidit Pleitnerus duas potissimum partes esse carminis (1) quae ante domum nuptiae canitur (2) quae postquam nupta in conspectum prodiit, h. e. a uersu (113) *Prodeas noua nupta*. Verum etiam illud quod 46-75 non solum seiunxit tanquam Hymenaeon, sed etiam distribuit in περικοπὰς (1, 3, 2); tum quod sequentium uersuum 76-(113) partes distinguit: postremo quod inter (183) et (184) *Iam licet uenias marite* interuallum ponit, cum post (183) ἐφύμνιον illud *Io Hymen Hymenaeae io, Io Hymen Hymenaeae* non iam repetatur. Sed, ut dixi, partes carminis aliter describo.

Initium ducimus a 46-75 qui Μεσῳδὸν quandam efficiunt. Huius sex sunt strophae, qui, ut in codicibus leguntur, sponte in tres περικοπὰς se scindunt, (1) unam, desinentium in *Hymen O Hymenaeae*, (2) duas, quarum altera isdem uerbis desinit (3) tres, quae singulae ἐπιφθέγματι terminantur *Quis huic deo Compararier ausit?* In quo non intellego cur codicum ordinem ita turbarit Pleitnerus, ut ultimas tres strophas poneret post primam. Primo enim de amantibus sermo est, et amantum nuptialibus gaudiis (46-60), tum de aliis commodis Hymenaei (61-75).

Mesodon (46-75) antecedunt strophae nouem, quae rursus scinduntur hoc modo, (α) 1-15 Inuocatio Hymenaei, (β) Descriptio nuptiae, (α'') Altera inuocatio Hymenaei, (γ) Adlocutio ad Virgines. Numeri sunt 3222 uel potius 322 + 2. Bene enim obseruat Pleitnerus 15-20 *Namque Iunia Mallio* κ.τ.λ. cum summam carminis in se habeant consulto in medio collocatos esse a Catullo. Habemus igitur Prooemium strophas nouem (1-45), deinde sex Mesodon. Quot Mesodon secutae sint, non iam a codicibus apparet. Hi enim habent uersus 37. Horum qui sex in principio stant

*Claustra pandite ianuae.
Virgo adest. Viden ut faces
Splendidas quatiunt comas?
Tardet ingenuus pudor.*

*Quem tamen magis audiens
Flet quod ire necesse est,*

plerique post Lachmannum sic transponunt ut quintus *Quem tamen magis audiens* sequatur (106) tanquam initium strophae cuius tertius uersus sit *O cubile quod omnibus*. Melius me credo Catullo consuluisse qui *O cubile* initium suae faciam strophae; inter *Splendidas quatiunt comas* et *Tardet ingenuus pudor* quattuor uersus excidisse censeam¹. Sic Mesodon ut nouem praecedunt strophae, sic nouem secuntur. Sed manco codice extant nonnisi sex integrae et fragmenta trium. Attende uero concinnitatem partitionis. In prooemio (A) numeros hos uidimus 3222; hic hos 2232—B α , α'' , β , γ ; ex quibus Ba terminatur uerbis *Flet quod ire necesse est*, α'' incipit *Flere desine*, clauditur ἐπιφθέγματι *Prodeas noua nupta*, β incipit *Prodeas noua nupta si*, clauditur *Prodeas noua nupta*, γ simili modo clauditur *Prodeas noua nupta*.

Haec si uera sunt in priore dimidio carminis, dico uu. 1–(113) consentaneum est similem structuram in posteriore reperiri. Et tertiae quidem parti prioris tertia respondet posterioris; nam a u. (183) in quo *Io Hymen Hymenaeae* postremum legitur usque ad finem nouem sunt strophae, quae sic distribuuntur 3231 $\Delta\alpha$ β' , β'' , γ . Restant 14 strophae, quarum nouem priores in itinere canuntur dum nuptam a domo patris ad mariti domum deducunt; hae autem sic distribuuntur 2223 $\Gamma\alpha$ β , β'' , γ . In α iubentur pueri Fascennina concinere, β , β'' , γ Fascennina sunt, in β ad concubinum pueri se conuertunt in β' ad maritum, in γ ad nuptam. Harum trium partium singulas strophas claudit ἐπιφθέγμα uel ἐφύμνιον, in β *Concubine nuce da*, in β'' et γ *Io Hymen Hymenaeae io Io Hymen Hymenaeae*.

Sed incidit hic quaestio Fascennina u. (158) terminentur an (143). Nam a uersu (143) minus iocosa inducitur nec tam Fascenninis conueniens locutio; tum *Transfer omine cum bono* (159) non adeo seiunguntur a praecedentibus ut non eiusdem partis possint esse. Ita distribuendum foret alterum dimidium in 6 . 9 . 9; quod quanquam priori illi 9 . 6 . 9 minus accommodatum est, satis se tamen συμμέτρως haberet si res ipsa id cogere uideretur. Sed cum toto carmine quasi fabula quaedam agatur, quae in suos actus digesta sit, singulis autem actibus suus locus detur, primo ante domum nuptae, secundo in itinere ad

¹ Certe bene cohaerent inter se (79) *Tardet ingenuus pudor* (80) *Quem tamen magis audiens*. Sententia talis uidetur esse. 'Virgo adest; iam faces uideo. Cur tamen moratur? Audiatur uocantes, nec cedat pudori. Et tamen pudorem, non nos audit: flet quod eundum est.' Nunc uideo Behrensium me secutum esse.

mariti domum, tertio extra eam, quarto intra; ut uersu (158) cantus in itinere finitur, ita eodem uersu actum desinere siue mauis partitionem uerisimile est. Nam ipsa uerba *Transfer omine cum bono Limen aureolos pedes* (159, 160) transitum indicant ad noua. Deinde uu. (144)–(158) locutio minus illa quidem procax ceteris, satis tamen simplex ut Fascennina sit, praesertim ad nuptam iam conuersis pueris, non iam ad maritum. Certe non multum a quotidiano sermone abhorrent illa *Ni petitum aliunde eat* (146), *omnia omnibus annuit* (156). Neque a uersibus (139)–(143).

*Scimus haec tibi quae licent
Sola cognita, sed marito
Ista non eadem licent.
Io Hymen Hymenaeae io,
Io Hymen Hymenaeae.*

iure possunt seiungi (144, 5) *Nupta tu quoque quae tuus Vir palet, caue ne neges.*

Habemus alterius dimidii partes primam tertiamque; restant uu. (159)–(183), qui ut media prioris dimidii pars, ita ipsi μεσῳδὸν quandam faciunt. Sed prior μεσῳδὸς sex strophis constat; huius supersunt quidem tantummodo quinque: sed potuisse unam excidere multa indicant; turbatus ordo non longe distantium stropharum (189)–(198), amissa syllaba in initio (179), nescio quid abrupti in sermone. Nam post tres strophas, quarum in prima nuptam iubent domum subire mariti, in altera tertiaque contemplari maritum toto animo sibi imminentem, repente secuntur haec

*Mitte brachiolum teres,
Praetextate puellulae.
Iam cubile adeant uiri.*

Nimis opinor abrupte. Credo stropham praecessisse, in qua praetextatus iubeatur nuptam a cena ad thalamum deducere. Confirmatur hoc inde quod codex *h* totam stropham *Mitte—Io Hymen Hymenaeae* omittit. Haec si uere collegi, est et haec Mesodos sex stropharum, quae et ipsae sic distribuuntur 123. Totius igitur carminis hoc est σχῆμα

	Mesodos		Mesodos	
(uu. 1–120)	3222 . 123 . 2232		2223 . 123 . 3231	(uu. 121–240).

c. LXIII Attis.

Attin Catulli bene uidit Frankius, id quod me fefellerat, totum συμ-
μέτρως ita scriptum esse ut, seiunctis tribus ultimis uersibus qui quasi

Epodos sunt, ceteri in duas pares partes 1-43, 48-90 distribuuntur. 'In priore' utor fere uerbis Frankii, 'Attis diuino furore concitatus cum stipatoribus properat ad nemora Cybeles, in posteriore conuersus ad poenitendum fugitiuus a Cybele illuc repellitur. Vtramque harum partium pari numero poeta definiuit quadragenarium ternum uersuum (1-43, 48-90). Quos in medio conlocauit quatuor uersus includunt narrationis conuersionem. Etiam membra duarum partium eundem uersuum numerum complectuntur; utrumque constat senis et uicenis, cum appendice septenorum denorum.' Vnde haec figura euadit $26 + 17. 4. 26 + 17. 3$.

Orationes non ut Frankius sic dispartio. Primam enim (12-26) facit sic decurrentem $2 + 4 + 1, 2 + 5 + 1$; alteram sic 12, 12; tertiam $3 + 3$. Mihi ex tertia reliquarum ducenda uidetur ratio; ut omnes per numerum ternarium in partes describantur. Ea autem est huiusmodi (Cybele leonem alloquitur).

- α *Agedum inquit age ferox i, face ut hunc furor agitet,*
 $\left[\begin{array}{l} \text{Face uti furoris ictu reditum in nemora ferat,} \\ \text{Mea libere nimis qui fugere imperia cupit.} \end{array} \right.$
 β *Age caede terga cauda, tua uerbera palere,*
 $\left[\begin{array}{l} \text{Face cuncta mugienti sonitu loca retonent,} \\ \text{Rutilam ferox torosa ceruice quate iubam.} \end{array} \right.$

Vtriusque strophae u. primus primo, alter respondet alteri. Eadem aequabilitas in Attidis ad se oratione (50-73). Quae non solum ut Frankius per 12 12 distributa est, sed iterum in 66, 66; ex his prima ac tertia per 3, 3 altera ac quarta per 231 scinduntur,

- $B.$ $\left[\begin{array}{l} \alpha \text{ Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,} \\ \text{Rabie fera carens dum breue tempus animus est.} \\ \beta \text{ Egone a mea remota haec ferar in nemora domo?} \\ \text{Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?} \\ \text{Abero foro, palaestra, stadio et gymnasiis?} \\ \gamma \text{ Miser a miser, querendum est etiam atque etiam, anime.} \end{array} \right.$
 $\Delta.$ $\left[\begin{array}{l} \alpha \text{ Ego nunc Deum ministra et Cybeles famula ferar?} \\ \text{Ego Maenas, ego mei pars, ego uir sterilis ero?} \\ \beta \text{ Ego uiridis algida Idae niue amicta loca colam?} \\ \text{Ego uitam agam sub altis Phrygiae columinibus?} \\ \text{Vbi cerua siluicultrix, ubi aper nemoriuagus?} \\ \gamma \text{ Iam iam dolet quod egi, iam iamque poenitet.} \end{array} \right.$

Ad primam orationem reuoluimur 12-26. Constat ex 15 uersibus quorum sex primi stropham, sex ultimi antistrophon efficiunt: tres interpositi caput ac summam sententiae in se colligunt. Hic ordo non modo multum ad uim confert carminis, sed fortasse ipso rhythmo confirmatur; nam si codices plerosque sequimur, primus interpositorum trium uersuum, mutato primo pede ex resoluto per anaclasin ionico a minore ad purum ionicum, sic scribendus est

Hilarate aere citatis erroribus amimum

unde uehementior animorum concitatio, simul Gallantum cum cymbalis tumultus properipes exprimitur. Σχῆμα igitur orationum est

(1) 6 . 3 . 6 (2) 66 . 66 (3) 3 . 3

Elegiae.

Ex elegiis duae eodem fere modo scriptae sunt LXV, LXXVI. Vtraeque enim quod ad sententiam est praecipuum et in medio habent et eo sex uersuum. Sed LXV tot modis immutarunt Lachmannus et post eum alii, ut uidendum sit codices id incorruptum nobis tradiderint an quicquam uel eiciatur ex ea merito uel merito adiciatur. Lachmannus enim, ut archetypo satisfaceret quod 30 uersus singulis paginis continere arbitratus est, post LXV. 8 sex uersus a LXVIII sumptos 21-24, (93), (92), et hunc quidem leuiter mutatum interpolauit. Itaque locum sic scribit

- 8 *Ereptum nostris obterit ex oculis.*
a Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
b Tecum una tota est nostra sepulta domus,
c Omnia tecum una perierunt gaudia nostra
d Quae tuus in uita dulcis alebat amor.
e Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
f Nunquam ego te, misero frater adempte mihi,
9 *Alloquar, audiero nunquam tua loquentem,*

Sed cum ter sic repetantur tres uersus (nam *bcd* in LXVIII bis leguntur 22, 23, 24 rursus (94), (95), (96),) unius autem (*f*) finis quater, hic, LXVIII. 20, (92), Cl. 6, et hoc modo longior inferatur parenthesis, temeritatis Lachmannum arguere uix uerear. At 9-14 aut spurii sunt (sic enim docet Gruppius) aut ex suo loco huc per errorem tralati, quae fuit opinio Fr. Haasii Rossbachii Schwabii A. Weisii Bruneri Bernhardii Boehmii Lehrsii Frankii, denique etiam Ribbeckii. Audiamus Gruppium. (1) Non debuit Catullus in tam

breui carmine tam diu in morte morari fratris; satis de ea dixit uu. 5-8. (2) Male post sermonem ad Ortalum factum altera fit ad fratrem ἀποστροφή. (3) Ipsi uersus 9-14 nec boni sunt nec admodum suaues. Quibus singillatim sic respondeo (1) Si praeter 5-8 nihil dixit Catullus de fratre, festinantius transiit ad uerba *Sed tamen in tantis maeroribus*. Vix enim satis apte tanti maerores quattuor concluduntur uersibus, melius contra decem: (2) Quod ad Ortalum loquitur, dein fratrem, idem fecit in c. VIII, cuius in 1-8 Catullus se ipsum, postea in 12-18 Lesbiam, in 19 se ipsum iterum conpellat; (3) Versus non tam a Catullianis distant ut alius iure habeantur. Mitto 9, *Alloquar, audiero nunquam tua loquentem*, qui a multis codicibus abest; sequens comparatio, etsi longius petita, similis est illius quae in fine c. II stat *Tam gratum est mihi quam ferunt puellae* κ.τ.λ., nec a more aliena Alexandrinorum ac Catulli. Nec uero ex alio loco in LXV iudico tralatos. Fr. Haasius post Cl. 6, post Cl. 4 A. Weisius collocat: Brunerus pro fragmento eos habet carminis de Morte Fratris cuius cetera perierint. Equidem nolim aliud carmen putare a Catullo scriptum de ea re quam unam in CI tractauit, induxit cum ceteris in LXVIII. Sed nec in CI quadrant. Nam praeterquam quod tutius duxerim tot uersus a loco non mouere satis apto ad alium aut minus aut non magis conuenientem, CI per se plenum atque absolutum est. Quod cum, ut iam intellexit Gruppius, tumulto insculpi potuerit, simplex et est et debet esse. Nullus hic locus patet uehementiae; tranquillius dolor profundusque nec multa effundit nec comparationum utitur artificio. Certe nec post 4, nec post 6 bene inducitur. Vehementius enim post *Et mutam nequicquam alloquerer cinerem*, statim dicturus erat *Alloquar, audiero numquam tua loquentem*. Quanquam ne illud quidem certum habeo, hunc uersum esse Catulli. Nec bene post Cl. 6 ponitur. Hoc est enim protasin ab apodosi sua abscidere. Vix enim dubites *Quandoquidem fortuna mihi te abstulit ipsum* in principio stare, non in exitu sententiae. Persuadent hoc cum alia, tum quod imitator Catulli is qui Cirin scripsit manifeste hunc locum ante oculos habuit, cum haec scriberet (42-46)

*Sed quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes,
Nunc primum teneros firmamus robore neruos,
Haec tamen interea quae possumus, in quibus aevi
Prima rudimenta et primos exegimus annos,
Accipe dona meo multum uigilata labore.*

Iam LXV. 19-24 suumne locum tenent an, ut Rossbachius censet,

ex alio supersunt poemate, quod ex Callimacho Catullus expresserit? Quem non Comam Beronices solum, sed plura etiam ex Callimacho Latine conuertisse ex CXVI. 2 *Carmina uti possem mittere Battiadae* nec conuertisse solum sed etiam ad Ortalum misisse ex ipsius LXV. 16 colligit. Praeterea in codicibus omnibus LXVI cum LXV coa- luit, in qua re praesidium Rossbachius quaerit sententiae. Sed parum praesidi in hoc esse inde apparet quod coalescentium carminum multae aliae causae reperiuntur. Aut enim aliquo casu, fortasse per uetustatem erasus est titulus, quemadmodum ante X XVI XVII XXIV XXXIII XXXVIII XLI—XLVIII LIII LVII LVIII LX et pleraque post LXIX, aut consulto omissus est, cum LXVI quasi pars fuerit epistulae ad Ortalum, et cum ea pariter cohaeserit ac carmina II, III, quae utraque de Passere sunt Lesbiae. Nec uero quia CXVI. 2 uere ad alia refertur carmina quae ex Callimacho ex- pressit Catullus, idem in LXV. 19–24 cadere censeo. Amat enim Catullus comparationes in fine carminum. Sic fecit XI. 20–24, XVII. 26, XXII. 21, XXV. 12, 13, XLVIII. 5, 6, fortasse etiam II. 11–13. Nec uero cum Frankio comparationem ex iuuentutis aestu excusandam dixerim; nam et exquisita est et imitatore digna Alexandrinorum. Cf. Theoc. III. 53, IX. 33–36, XI. 81, XII. 36, 7.

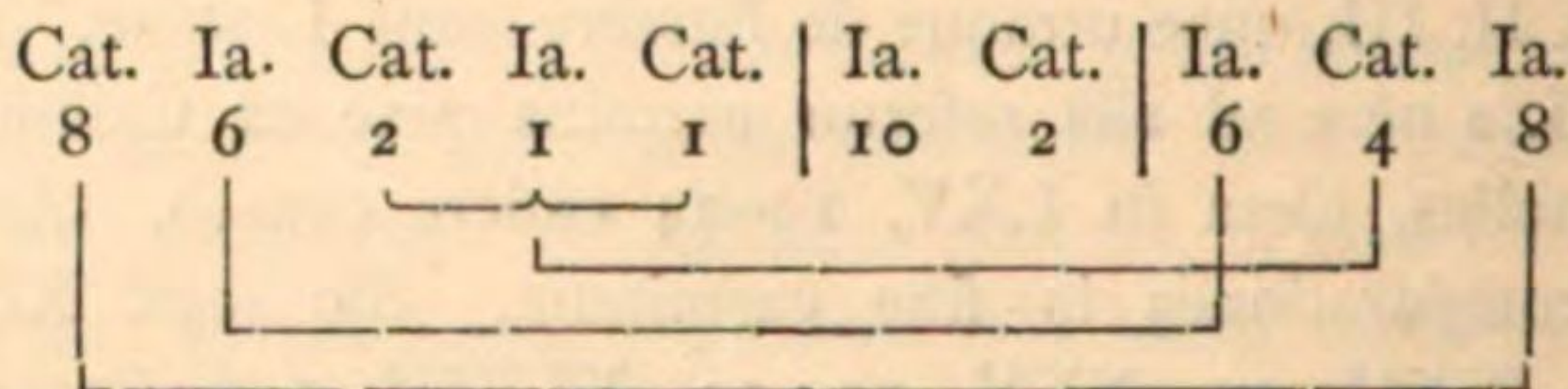
Itaque totum poema, excepto fortasse u. 9, tale credo superesse nobis quale a Catullo scriptum est. Partes habet has 44 . 6 . 4 . 6 Medii sex uersus de morte sunt fratris, sicut in LXXVI quod sic diuisum est 64 . 6 . 64 medium locum tenent sex uersus 11–16, ubi, quod praecipuum est in carmine, animum ad deponendum amorem Catullus offirnat.

C. LXVII quod in editione priore non diuiseram, Frankius sic diuidit. 18 . 12 . 18. ‘Sententiarum enim summam et in qua turpis ‘ illius familiae quam perstringeret acerbissima castigatio inesset poeta ‘ in media carminis parte conlocauit; quam quae utrinque circundant ‘ partes pares membris constant inuicem respondentibus.’ Et priores quidem octodecim Catullus ipse sic ordinat

Cat.	Ia.	Cat.	Ia.	Cat.
8	6	2	1	1

Alteri octodecim ambigitur continuine sint an inter Catullum et Ianuam distribuendi. Plerumque Ianuae omnes tribuuntur. Sed Froehlichius primos sex cum duobus qui praecedunt (29–36) Catullo, 37–48 Ianuae adsignauit; Rossbachius 29–40 Catullo, 41–48 Ianuae; Schwabius 31–36 Ianuae, 37–40 Catullo, 41–48 Ianuae, Lucianus Muellerus denique 29–34 Catullo, 35–36 Ianuae, 37–40 Catullo, 41–

48 Ianuae. Quod Froehlichius et Rossbachius faciunt, ut 31 *Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere* cum oratione Catulli (29, 30) continuent, id mihi minus admittendum uidetur, quia cum antea Ianua dixerit *Primum igitur uirgo quod fertur tradita nobis Falsum est*; consentaneum est etiam illud addere *Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere*; certe quod ultimum de muliere dicitur *Praeterea addebat quendam* (45) Ianuae ab omnibus conceditur. Nec multum mihi placet illud quod post Schwabium placuit Frankio et Behrensio, ut uu. 37-40 *Dixerit hic aliquis* Catullo tribuant, non Ianuae. Nam et haec uerba sunt sese potius quam alium interpellantis; et amat Ianua de se nominatim dicere, cf. 12, 14, 34. Quanquam melius sic dispartiri carmen non infitior. Partes enim fiunt hae

LXVI.

Comam Beronices cum ex Callimacho expresserit Catullus, uidendum in Elegiis Callimachiis quaenam appareat conformatio. Itaque in Δούτροις Παλλάδος quae sola ex Callimachiis extat elegia hae sunt partes 12 10 10 10 12 10 10 10 12 10 12 12 12. Hae περικοπαὶ et longiores sunt et saepius repetitae. Neque alia est ratio Catullianarum. Itaque non assentior Frankio Comam Beronices minutius sic distribuenti

$$14 \left| \begin{array}{cccccccccc} (15-32) & (33-38) & (39, 42) & (43-50) & (51-58) & (59-54) & (65-68) & (69-76) & (77-94) \\ 6+12 & 6 & 4 & 8 & 8 & 6 & 4 & 8 & 12+6 \end{array} \right.$$

Cur enim post 32 fit partitio? Versus sunt hi

- 29 *Sed tum maesta uirum mittens quae uerba locuta es.*
 30 *Iuppiter ut tristi lumina saepe manu.*
 31 *Quis te mutauit tantus deus? An quod amantes*
 32 *Non longe a caro corpore abesse uolunt?*
 33 *Atque ibi me cunctis pro dulci coniuge diuis*
 34 *Non sine taurino sanguine pollicita es.*

Nulla pausa, uel breuissima, in his; nec uero fit ante completum u. 38. Ibi transit a Beronice ad se ipsam Coma. *Inuita, O regina, tuo de uertice cessi.* Quae postquam de se a Beronicaeo abscissa capite ac de ferro loqui desiit, uersu 51 noua pars inducitur *Abiunctae*

paulo ante comae mea fata sorores Lugebant. Habemus igitur hanc dinumerationem 14 24 12. Reliquum carmen, me iudice, semel tantum ita diuiditur, ut partitio extra dubitationem sit. Dico aut post 76 aut post 78. Frankius Lachmannum secutus qui pro *Vnguents* in u. 78 legit *Vnguenti si* distinctionem ponit post 76 *Afore mea dominae uertice discrucior*, ut proxima περικοπή initium ducat a 77.

Quicum ego dum uirgo quondam fuit omnibus expers

Vnguenti si una milia multa bibi,

Nunc uos optato quas iunxit lumine teda

Non post unanimis corpora coniugibus

Tradite nudantes reiecta ueste papillas

Quin iocunda mihi munera libet onyx.

Sed cur de Beronice uirgine loquitur coma? Num uirgines tantum ungebantur? Quasi uero non praecipuus esset in nuptiis usus olei. Deinde, si Coma unguenti milia multa in uirginis uertice Beronices bibebat, a uirginibus petenda erant eadem munera unguenti. Cur igitur ad nuptas se conuertit, neque eas recentes, sed quae possent esse adulterae? Facilius a uerbis *Nunc uos* ducitur exordium: nec multum haereo in eo quod Frankius obicit, inficete Callimachum dixisse, si unguentorum causa Beronices uerticem astris praelatum finxisset. Nam in toto poemate subest nescio quid iocosi uel potius comici: talia sunt ludicra illa abscissae comae cum perfosso Atho comparatio, sermo de nouis nuptis liberior, deprecatio Nemesis (71), ipsi denique postremi duo uersus,

Sidera corruerent utinam! coma regia fiam;

Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion.

Itaque post 78 distinctione posita, ultimam περικοπήν (79-94) sedecim uersuum facio. Habemus igitur 14 24 12 28 + 16. Vnde totius σχήματος facile elicitur ratio: nam 24 in 12×2 , 28 in 14×2 scinditur. Σχῆμα igitur est hoc 14 12 12 12 14 14 + 16. Numeros 14, 12 repetitos inueniemus in LXVIII.

Carminis LXVIII. 1-40 alio eos quidem scriptos tempore, ac 41-(160), non tamen ab iis tanquam diuersum poema disiungendos esse iam in carminis Praefatione docui. Sed cum 1-40 quasi prologus quidam sint, quaerenda est horum quae sit descriptio, unde sequentes facilius digerantur. Quae quidem adeo non est ambigua ut uix alia possit esse quam quomodo a me et Frankio¹ distributa est

¹ Vu. 21-24 immerito a Gruppo Bernhardio A. Weisio suspectis satis patrocinati sunt Westphalius Frankiusque. Quod 23, 24 repetuntur infra (95), (96) consulto id fecit

14 12 14. Reliquos uersus 41–(160) iam A. Weisius Vsenerus Westphalius pro se quisque tractarunt et in partes diuiserunt. Ex his Weisius tria carmina casu aliquo putat in unum coaluisse, primum de Lesbia cum Prologo ad Allium 41–(50), (51)–(72), (130)–(148) alterum de Laudamia (73)–(90), (101)–(118); tertium de Catulli amore in fratrem (91)–(100). Epilogum (141)–(160) spurium habet. Haec nulli ut opinor ueri erunt similia: quid enim est aliud unum carmen in tria discerpere, integram Elegiam omnino abolere? Eandem Vsenerus in Epimetro quod Frankianae disputationi addidit, sic distribuit.

Prooemium			Mesodos						
(41)–(50)	(51)–(62)	(63)–(72)	(73)–(86)	(87)–(100)	(101)–(104)	(105)–(116)	(117)–(128)	(129)–(130)	
10	12	10	14	14	4	12	12	2	
Epilogus									
(131)–(140)			(141)–(150)		(151)–(160)				
10			10		12				

In qua notandum est Prooemium 10 12 10 Epilogo 10 10 12 sic respondere ut ABA, AAB; mesodon autem in duo sic cadere AAC, BBD.

Westphalius (41)–(160) pro Encomio habet quod ad normam Nomorum scripserit Catullus, qualis a Iulio Polluce descripta est in Onomastico IV. 66 ed. Bekker. Μέρη δὲ τοῦ κιθαρωδικοῦ νόμου Τερπάνδρου κατανείμαντος ἔπαρχα μέταρχα κατάτροπα μετακατάτροπα ὀμφαλὸς σφραγὶς ἐπίλογος¹. De his Westphalius sic disputauit. Omphalon uel medium locum Nomi plerumque occupabat laus alicuius Deorum epice conscripta: eum praecedebat Archa sequebatur Sphragis, utraeque lyricae. Progrediente tempore duas addiderunt partes, priorem inter Archam Omphalonque, quam Katatropa appellabant, cum transitum faceret ad sequentia, alteram inter Omphalon et Sphragida, quae pari nomine Metakatatropa (h. e. Posterior Conuersio) uocata

Catullus, ut collocatis bis in medio isdem uersibus amorem fratris ex pectore declararet. Quod postquam Mallium allocutus est, subito conuertitur ad fratrem, idem iam in LXV. 9–14 factum uidimus. Denique non possum pro Catulliano habere locum qualis sic euaderet

Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors

Abstulit. O misero frater adempte mihi.

Cuius ego interitu tota de mente fugauī

Haec studia atque omnis delicias animi.

¹ Codices plerique habent ἔπαρχα ἐπαρχεία μέταρχα, unde iure Boekhius suspicatus est scriptum fuisse ἔπαρχα ἐπαρχεία, quod confirmat cod. A Bekkeri qui pro μέταρχα exhibet μεταρχεῖς, ortum, ut uidetur, ex μεταρχεία, quod eodem modo super μέταρχα scriptum fuerat.

est. Sed cum nomorum poetae cum aliis certantes uictoriam peterent, Deos ut ante inceptum carmen sic finito carmine precabantur. Hinc duae nouae partes Prologus Epilogusque. Has hoc ordine sese facit excepisse, Prologum, Archam, Katatropa, Omphalon, Metakatatropa, Sphragida, Epilogum, simili fere modo quo in Parabasi Comicorum. Sed in toto carmine, quanquam alias heroicum *χαρακτῆρα*, alias lyricum usurpabant, idem metron, idem modi. Certe ante Peloponnesiacum bellum omnes hexametris sunt scripti. Sed cum antistrophis caruisse dicantur ab Aristotele in libro Problematum, pari numero partium non semper alligabantur. Illud tamen proprium omnium ut unam rem tractarent. Hunc ordinem in plerisque Epini-ciorum, nec minus in Encomiis Pindarum tenuisse dicit Westphalius. Ex his unum aliquod potuit Catullus in LXVIII imitari; si minus, Alexandrinorum aliquem secutus est. Et profecto pauca ex recentioribus extant poemata quae Pindari¹ stylum toties referant, siue quod cum heroicis immiscentur res quae lyricam speciem prae se ferunt, siue quod singulae partes duriore inter se iunctura conectuntur. Habet autem tria praecipue, eaque ex interiore animo Catulli; amicitiam Alli, amorem Lesbiae, dolorem fratris. Horum quod intimum est, dolorem fratris, in medio tanquam Omphalon collocauit: amorem Lesbiae quem nondum mortuo fratre conceptum fouebat etiam mortuo, utrinque in Archa et Sphragide; in exordio et in fine amicitiam Alli, quae Prologi et Epilogi in loco esset. Katatropa et Metakatatropa fecit Laudamiae fabulam, cuius in Protesilaum inuitis Diis inpotens amor cum Catulli inpotente adulterae Lesbiae amore non immerito comparandus esset. Itaque *σχῆμα* erit huiusmodi.

Prooemium	Archa	Katatropa	Omphalos	Metakatatropa	Sphragis	Epilogus
40-(50)	(50)-(72)	(73)-(86)	(87)-(100)	(101)-(130)	(131)-(148)	(149)-(160)

¹ Vnum saltem locum ex Pindaro mutuatus est, LXVIII. (119)-(124). Cf. Olymp. XI. 86

ἀλλ' ὥστε παῖς ἐξ ἀλόχου πατρὶ
ποθεινὸς ἵκοντι νεότατος τὸ πάλιν ἤδη, μάλα δέ τοι θερμαίνει φιλότατι νόον.
ἐπεὶ πλοῦτος ὁ λαχὼν ποιμένα
ἐπακτὸν ἀλλότριον
θνάσκοντι στυγερῶτατος.

Olympica legisse Catullum etiam alia indicant II. 10 ὀφθαλμοῖς (*ocelle* Cat. XXXII. 2) 82 κίονα (*Thessaliae columen Peleu* LXIV. 26) ib. θανάτῳ πόρεν (*morti reddita praeda* LXIV. 362) 99 ψάμμος ἀριθμὸν περιπέφενγεν | ἐκεῖνος ὅσα χάσματ' ἄλλοις ἔθηκεν | τίς ἂν φράσαι δύναιτο; (LXI. (199)-(204). *Ille pulueris Africei Siderumque micantium Subducit numerum prius Qui uestri numerare uult Multa milia ludei*). Alium locum carminis LXVIII. (57)-(60) ex Iliade uidetur sumpsisse, XV. 681, 2 Σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστρῳ δίηται Λαοφόρον καθ' ὁδόν, unde non probarim Hauptii coniecturam *Sensim* pro *densi* scribentis.

Hoc si cum Vseneriano compares uideas, quamuis non desint in utrisque dissimilia, tantam tamen in uniuersum similitudinem inesse quanta casu euenire uix potuerit. Nam in utrisque 40–(50) Prologum faciunt, (151)–(162) Epilogum. Deinde Vsenerus quas duas partes post Prooemium ponit (12 + 10) easdem coniunxit in Archa Westphalius. Etiam Vseneri Mesodos iisdem finibus continetur quibus Westphalii Katatropa Omphalos Metakatatropa. Ne singulis quidem numeris deest quod utriusque commune sit. Nam Vseneri 14 14 4 12 12 2 ex aduerso stant Westphalianis 14 14 30; Vseneri 10 + 10 ante Epilogum = 18 quem numerum in eodem loco secutus codices *σφραγίδα* facit Westphalius. Haec doctorum uirorum consensio quanto magis ualeat ad probandam carminis partitionem quam ad refutandam discrepantia non est quod moneam. Nihil hic dico de me ipso; quanquam etiam meum *σχῆμα* ab eorum partitione non multum abesse nisi ubi uersus interciderunt mox demonstrabo. Recenseamus ordinem rerum.

- (1) Non possum tacere Alli in me quae fuerint beneficia.
- (2) Nam mihi in grauissimo dolore opitulatum uenit, riui instar uiatorem reficientis,
- (3) Vel nautas subleuantis aerae, dum domum praebet in qua cum Lesbia amorem exercerem.
- (4) Quae ad me uenit Laudamiae similis cum ad Protesilai domum ueniret amore flagrans et inuitis Diis suscepto et mox perituro sub Troia.
- (5) Troia enim omnis uirtutis sepulcrum erat,
- (6) Nunc autem mei fratris, qui ibi compositus iacet, mea uero commoda morte sua exstinxit omnia.
- (7) Quam ad Troiam cum Graecis Protesilaus postquam iuerat,
- (8) Ibi peremptus Laudamiae amorem abstulit barathro altiorem quod Hercules prope Pheneum fodit.
- (9) Nam et aui in unicum nepotem caritatem et columbae coniugem uicit Laudamia.
- (10) Laudamiae non impar uenit ad me Lesbia. Quae quanquam infidelis in me dicitur, nolo indignari, cum etiam Iuno furta Iouis patienter ferat.
- (11) At nec homines cum Diis componas, [neque me decet Lesbiae irasci, memorem Anchisae fulminati cum de concubitu Veneris gloriaretur.

(12) Quem tamen quamuis fulmine debilem dea non destituit, sed tanquam maritum] filii Aeneae umeris leuandum seruandumque curauit. Itaque contentus ero si amatorem me, non maritum, simili studio Lesbia prae ceteris fouerit.

(13) Hoc munus Allio tribuo, ne nomen eius unquam pereat.

Hic illud notandum praecipue quod res quo ordine se inuicem excipiunt, idem a medio usque ad finem carminis sed inuersus seruatur. Nam hoc modo res se excipiunt.

Allius—Catulli amor—Lesbia—Laudamia—Troia—Catulli fratris mors—Troia—Laudamia—Lesbia—Catulli amor—Allius.

Sed inter (141)–(142)

At quia nec diuis homines componier aequum est,
Ingratum tremuli tolle parentis onus.

non pauca intercidisse post Lachmannum Hauptiumque pro explorato habeo. ‘Dixit antea Catullus’ utor uerbis Hauptii¹ ‘puellae suae infelicitatem patienter sese laturum esse, nam ipsam Deorum reginam Iunonem adulteria Iouis toleranter ferre iramque concoquere. Deinde “quia nec diuis homines componier aequum est” eo digressionum studio quo totum hoc carmen excellit aliud exemplum, aliam narrationem protulisse uidetur.’ Ea digressio qualis fuerit ex (142) elicere quam audentiore coniectura conatus sum. Quem uersum si per se sumptum legas, uix dubito quin ita fueris interpretaturus, ‘Subleua senem patrem, quamuis ingratum onus futurum subleuanti.’ Tolle enim quid uelit ex addito *onus* declaratur². De quo autem sic dixit Catullus? Puto de Anchisa quem filius Aeneas umeris sustulerit. Narrarat hoc³ Sophocles in Laocoonte, Dionys. Hal. I. 48. p. 121 Σοφοκλῆς μὲν ὁ τραγωδοποιὸς ἐν Λαοκόωντι δράματι μελλούσης ἀλίσκεσθαι τῆς πόλεως πεποίηκε τὸν Αἰνεΐαν ἀνασκευαζόμενον εἰς τὴν Ἰδην, κελευσθέντα ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἀγχίσου κατὰ τὴν μνήμην ὧν Ἀφροδίτῃ ἐπέσκηψε· ἔχει δὲ αὐτῷ τὰ λαμβεΐα ἐν ἄλλῳ προσώπῳ λεγόμενα ὧδε (fr. 343 Nauck)

¹ Haupt. Quaest. Catull. p. 41.

² Plerique sic interpretantur Aufer patrem, cum iam senex et oneri sit; nec infitior potuisse etiam hunc sensum latere, quemadmodum dixit Varro Sexagessi fr. VII Riese *Nunc quis patrem decem annorum natus non modo aufert sed tollit, nisi ueneno?* In quibus alluisse uidetur Aeneae. Praecesserat aliquid huiusmodi: ‘Quondam Aeneas patrem suum umeris sustulit; nunc quis est uel decem annorum puer qui non patrem suum—sed ueneno—sustulerit?’ Bene Riesius comparat epigramma in Neronem (Sueton. Ner. 39) *Quis neget Aeneae magna de stirpe Neronem? Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.*

³ Vide de Anchisa Aenea Venere disputantem Seeleyum in ed. libri I. Liui pp. 20–26.

νῦν δ' ἐν πύλαισιν Αἰνέας ὁ τῆς θεοῦ
 πάρεστ' ἐπ' ὤμων πατέρ' ἔχων κεραυνίου
 νώτου καταστάζοντα βύσσινον φάρος.
 κυκλεῖ δὲ πᾶσαν οἰκετῶν παμπληθίαν
 συνοπάζεται δὲ πλῆθος οὐχ' ὅσον δοκεῖς
 οἱ τῆσδ' ἐρῶσι τῆς ἀποικίας Φρυγῶν.

quorum uersuum tertium afferens Plutarchus Mor. p. 100 D, quem locum citat Nauckius, dicit τοῦ δὲ Ἀγχίσου τὸ σῶμα ἰχῶρα ποιηρὸν ἐξεδίδου; a Ioue scilicet fulminati, quod Veneris concubitum per uinum est elocutus (Hyg. XCIV). Merito igitur Anchises *ingratum onus* (Prop. IV. 1. 43, Verg. Aen. II. 634, 707-8, 723, 729, 804, Aetna 639 Munro) dicitur a Catullo: merito idem inducitur in loco ubi de deorum cum hominibus concubitu sermo est. Sed et idcirco poterat esse hic Anchises memorari, quod teste Dionysio περὶ Ῥητορικῆς I. 6 quasi communis locus erat nuptias praedicantium Veneris et Anchisae amor, unde natus esset insignis pietate Aeneas, qui ne inualidum patrem desereret, ipse umeris suis sublatum eduxit. Sic enim rursus contextitur amantum incertus amor, fidus coniugum: quod toto carmine Catullus ante fecerat. Nexus loci talis potuit esse. 'Ferenda mihi
 ' sunt furta Lesbiae, cum Iuno Iouis adulteria patienter ferat. At nec
 ' homines cum dis comparandi sunt, nec Catullum decet Lesbiae
 ' nimium irasci. Hominum potius faciam me parem: nam et Anchises
 ' ausus de Veneris amore gloriari poenam tulit a Ioue ictus fulmine.
 ' Neque eum tamen coniunx sua dea destituit: cuius monitu [Conon 46]
 ' Aeneas Troia exiens inualidum aeuo patrem noluit deserere, et umeris
 ' leuatum secum tulit.'

Dixi in Prolegomenis ex archetypo octodecim uersus erasos uideri. Hos non ante diuidere poterimus quam uersuum numerum in ceteris partibus collegerimus. Et uu. 1-40 iam uidimus in 14 12 14 scindi, unde hos numeros in reliquo carmine ualuisse censeo.

Medium carminis faciunt, ut dixi, uersus de fratris morte (91)-(100). Hos praecedunt et secuntur uersus de Troia quaterni. Harum duarum περικοπῶν priorem (87)-(90) praecedunt 14 uersus (73)-(86) de Laudamia (sic Vsenerus Westphalius ego); deinde 22 de Lesbia Catullo Allio, quos cum Vsenero in 12 10 ipse diuiseram, 10 a (63) ad (73), 12 a (51) ad (62); eos antecedunt in codicibus nouem; ut Vsenero Westphalio plerisque placet, decem; ut mihi, duodecim. Plures enim uno uersu excidisse inde colligo quod plerique codices habent hoc loco uel *defit* uel *deficit*, quod non solent ibi ponere ubi unus tantum uersus perierit. Deinde melius sic aequantur partes

περικοπήs 41-(50); postremo non refragatur archetypon. Itaque ab initio usque carminis ad (104) numeri sunt hi

$$14 \ 12 \ 14 \ | \ 12, \ 12 \ 10 \ 14 \ 4 + 10 + 4$$

In (105) reditus fit ad Laudamiam uersibus 26. Hi aut in 12 14 aut in 14 12 scinduntur. Prius placuit Vsenero; mihi ut in 14 12. Sic enim et prior περικοπή eandem rem in fine habet quam in initio, barathrum; et posterior perfectior fit et quasi rotundior. Incipit enim a uocabulo *Nam*, quo uocabulo etiam antea usus est in initio περικοπών, (51) et (87), clauditur autem disticho quod in exordio habet *Sed*, quemadmodum prioris περικοπήs ultimum distichon.

(117)-(118) *Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
Qui dominum domitum ferre iugum docuit.*

(129)-(130) *Sed tu horum magnos uicisti sola furores,
Vt semel es flauo conciliata uiro.*

Secuntur undecim uersus, quibus redit ad Lesbiam: post undecimum (141) lacuna est in codicibus quam octodecim uersibus suppleui: tum septem qui locum de Lesbia terminant; postremo de Allio duodecim. Iam numeri a medio carminis usque ad finem recenseantur.

$$14 \ 12 \ 10 \ 1 + ? \ ? + 7 \ 12$$

Hic ut 14 uersibus (73)-(86) ubi primum inducitur Laudamia respondent 26 ubi iterum (105)-(130), sic non eundem numerum in utroque loco requiras ubi de Lesbia sermo est. Sunt autem in priore loco 22, in posteriore 10 + 1 + 18 + 7 = 36; quos sic distribuerim 10 1 + 13 5 + 7. Itaque totius carminis σχῆμα hoc facio

$$14 \ 12 \ 14 \ || \ 12 \ | \ 12 \ 10 \ 14 \ . \ 4 \ 10 \ 4 \ . \ 14 \ 12 \ 10 \ 14 \ 12 \ | \ 12$$

Et quoniam in Elegiis uersamur, non longe est de epigrammatis pauca dicere. Quorum si numerum uersuum spectes et iuncturam, mira est similitudo. Sunt autem

6 Epigrammata	2 uersuum,	LXXXV	XCIII	XCIV	CV	CVI	CXII.
9	—————	4	—————	LXX	LXXIX	LXXXII	XCII CII CIII CIV CXI CXIII.
14	—————	6	—————	LXXI	LXXIII	LXXIV	LXXVIII LXXXI LXXXIII LXXXVI LXXXIX XC XCVI XCVIII CVIII CIX CXIV.

8 Epigrammata 8 uersuum LXXII LXXX LXXXVIII C CVII
CX CXV CXVI¹.

4 ————— 10 ————— LXIX XCI XCV CI.

2 ————— 12 ————— LXXXIV XCVII.

1 ————— 16 ————— XCIX.

Hinc uidetur Catullus epigrammata inprimis sex uersuum, secundo loco quattuor, tertio octo, quarto duorum amasse. Sed in omnibus inest sua *συμμετρία*, de qua dixit Frankius (pp. 4, 6, 11-12). Qui tamen nescio an satis in eo moratus sit quod est in Catulli epigrammatis praecipuum, ut aliquod uerbum, interdum etiam plura, ex priore uersu in proximo repetat. Extra hanc normam stant tantummodo haec, LXXIII LXXXI LXXXV XCIII CII CIV CV CVI CVIII CIX CXI. De singulis generibus haec subicio.

(1) Epigrammata 4 uersuum.

In his utrunque distichon integrum per se et absolutum esse iam Frankius notauit. Excipiuntur LXXXII CII CXIII. Nam 'in plerisque non solum numero uersuum aequabiles sunt partes, sed inter has sententiarum quoque intercedit responsio; quibus enim in superiore parte uis et acumen inest uerba eadem eadem fere uersus sede in posteriori repetuntur: cf. LXX. 1 *dicit mulier*, 3 *sed mulier*—quod *dicit*; LXXIX. 1 *Lesbius est pulcer*, 3 *sed tamen hic pulcer*; LXXXII. 2 *Lesbia me dispeream nisi amat*, 4 *uerum disper-eam nisi amo*; CIII. 1 *Credis me potuisse*, 3 *Non potui*².'

(2) Epigrammata 6 uersuum.

(a) In plerisque postremi duo uersus priores quodammodo interpretantur, praemissa interdum particula quales sunt *Nam Ut Quare*. LXXI. 5 *Nam quotiens fuit*; LXXIII. 5 *Ut mihi quem nemo*; LXXIV. 6 *Quod uoluit fecit*; LXXVIII. 5 *Gallus homo est stultus*; LXXXVI. 5 *Lesbia formosa est*; LXXXIX. 5 *Qui ut nihil attingat*; XCVI. 5 *Certe non tanto*; XCVIII. 5 *Si nos omnino*; CXIV. 5 *Quare concedo sit diues*.

(b) Repetuntur uerba

(a) singulis distichis; LXXIV. 1, 4, 6 *patrum*; LXXVIII. 1,

¹ Omis LXXXVII et LXXV quae unum an duo sint in incerto est, et LXXVII quod ut in codicibus legitur uersus habet sex, plerumque tamen et a me cum quattuor uersibus coniungitur qui in codicibus secuntur LXXVIII. 6.

² Frankius, p. 4.

3, 5 *Gallus*; ib. 1 *lepidissima*, 2 *lepidus*, 2 *alterius*, *alterius*, 3 *bellus*, 4 *bello bella*, 6 *patruus patru*; LXXXVI. 1, 3, 5 *formosa*, 3, 4 *nulla, nulla*, 6 *omnibus omnes*.

(β) in tertio quae sunt in primo: LXXI. 2, 6 *podagra*; XCVI. 2 *dolore*, 5 *dolorei*; CXIV. 1 *salto non falso Mentula diues*, 5, 6 *Quare concedo sit diues dum omnia desint. Saltum laudemus dum modo ipse egeat*.

(γ) in tertio quae sunt in secundo; LXXXIII. 4 *obloquitur*, 6 *loquitur*.

(δ) in secundo quae sunt in primo, in tertio quae sunt in secundo; LXXXIX. 1 *bona*, 3 *bonus*, 4 *macer*, 6 *macer*; XC. 1, 3 *Magus, Magus, matris matre*, 3 *gnato*, 5 *gnatus*.

(ε) in altero postremi distichi uersu quae sunt in altero; XCVIII. 5 *omnino*, 6 *omnino*.

(3) Epigrammata 8 uersum.

(a) Vno excepto CXV omnia in duas partes easque pares scinduntur, quarum altera priorem aut interpretatur aut ei tanquam contraria subicitur. LXXII. 1 *Dicebas quondam solum te nosse Catullum*, 5 *Nunc te cognoui*; LXXX. 1 *Quid dicam, Gelli*, 5 *Nescio quid certe est*; LXXXVIII. 1 *Quid facit is, Gelli*, 5 *Suscipit, O Gelli*; C. 1 *Caelius Aufilenum*, 5 *Qui faueam potius? Caeli, tibi*; CVII. *Si quoi quid cupido optantique*, 5 *Restituis cupido*; CX. *Aufilena, bonae*, 5 *Aut facere ingenuae est*; CXVI. 1 *Saepe tibi studioso animo uenante requirens*, 5 *Hunc uideo mihi nunc frustra sumptum esse laborem*. Excipitur CXV cuius primi duo duobus respondent postremis; medii per se stant. Similis est structura carminis XCIX cuius duo primi uersus cum duobus postremis a ceteris separantur, sibi inuicem respondent.

(β) Repetuntur in altera parte uerba ex altera.

LXXII. 1 *nosse*, 5 *cognoui*; LXXX. 1 *labella*, 8 *labra*; LXXXVIII. 1 *Gelli*, 5 *Gelli*, 4 *sceleris*, 7 *sceleris*; C. 1 *Caelius*, 5 *Caeli*, 8 *Caeli*; CVII. 1 *cupido optantique*, 5 *cupido*, 8 *optandum*; CX. 1 *Aufilena*, 6 *Aufilena*, 2 *facere*, 5 *facere*; CXV. 1 *Mentula*, 8 *mentula*; CXVI. 4 *telis*, 6 *tela*.

(4) Epigrammata 10 uersuum.

Exempla sunt LXIX XCI XCV CI fortasse etiam LXXVII

Ex his LXIX XC I X V duas habent partes quaternorum uersuum quibus subnectitur distichon. Diuersum CI, quod in duas partes sed inaequales scinditur. Ibi quod Lachmannum non sequor uu. 5, 6 cum 1-4 iungentem, Ciris secutus scriptorem iungo cum 7-10, id facio (1) quod facta pausa post *cinerem* (u. 4) augetur miseratio, contra si in uocabulo *mihi* clauditur sententia, non tam παθητικῶς dixit Catullus dum legentis animum a fratre reuocatum in se ipso iubet morari. (2) Ex aduerso stant *Quandoquidem fortuna mihi tete abstulit ipsum* et *Nunc tamen haec* h. e. quoniam ipsum te iam non licet alloqui, tu interea accipe quae mortuis tamen placent. (3) *Heu miser indigno frater adempte mihi* ut in LXVIII. 20, et LXVIII. (92) in initio sententiae ponitur, sic ne hic quidem claudit sententiam (4) *frater* suum locum tenet; ter enim legitur, eodem semper interuallo quattuor uersuum, eodem et uersus loco et sententiae; nam secundam partem pentametri semper incipit, pentameter autem ipse secundus est sententiae; 2 *Aduenio has miseras, frater, ad inferias*, 6 *Heu miser indigne frater adempte mihi*, 10 *Atque in perpetuum, frater, aue atque uale*. Repetuntur etiam haec, 2 *ad inferias*, 8 *ad inferias*, 3 *munere*, 8 *munere*. C. LXXVII adeo abundat repetitionibus ut haud sciam an non audacius fecerit Scaliger qui cum eo coniunxerit uersus *Sed nunc id doleo — fama loquetur anus* qui nihil habent repetitum. 1 *Frustra*, 2 *frustra*, 4 *eripuisti*, 5 *Eripuisti*, 5 *heu heu nostrae*, 6 *heu heu nostrae*. Coniunxi tamen ut melius sic positos quam in ullo loco ex aliis quo tralati sunt. In codicibus secuntur LXXVIII. 6 eoque nuper a Westphalio sunt reuocati. Sed a tertia persona quae in unoquoque disticho legitur 1 *Gallus habet fratres*, 3 *Gallus homo est bellus*, 5 *Gallus homo est stultus* nimis abrupte transitur ad secundam *Sed nunc id doleo quod purae pura puellae Sauia conminxit spurca saliua tua*. Nec bene post LXXXVIII. 8 collocantur: totius enim epigrammatis perit acumen nisi in ultimo uersu legatur id quod ultimum est *Non si demisso se ipse uoret capite*; quod idem cadit in XCVIII. 6 quem uersum aliquando putaram cum his coniungendum esse. Post XCI. 10 eos posuit Conradinus de Allio; non male, sed ne hic quidem satis probabiliter, me iudice. Carmen enim si de eodem Gellio est cuius labra spurcissima iam in c. LXXX notata sunt, melius finem capit in disticho suo

*Tu satis id duxti; tantum tibi gaudium in omni
Culpa est in quacunque est aliquid sceleris.*

quod ut uersibus XCV. 9, 10, ita quodammodo simile est illis quibus LXXXVIII clausit, et quibus LXXXIX. Restat ut aut post LXXVII. 6 scriptum sit, aut fragmentum sit epigrammatis cuius cetera perierint: sic enim opinatus est Bergkius nec omnino abnuit Westphalius, quanquam uterque etiam alium locum assignarunt uersibus, hic ubi leguntur in codicibus, Bergkius post LXXXVIII. 8. Illam Bergkii nuper autem Behrensii sententiam ut fragmentum sint hoc ueri duco similiorem quod repetita in LXXVII. 5, 6 *heu heu nostrae* carmen optime claudunt, praecipue si recte scriptum est in codicibus *nostrae* pectus *amicitiae*. Cf. CIX. 6.

(5) Epigrammata 12 uersuum.

Exempla sunt LXXXIV XCVII. Et LXXXIV quidem sic distributum est 6, 6 ita tamen ut duo primi uersus duobus respondeant postremis. XCVII in tres strophas 4 uersuum; quarum quae prima est eandem rem bis ponit quam semel tertia (2 *culum*, 4 *culus*, 12 *culum*).

Ventum est ad carmina quae LXI praecedunt. Haec, cum aut lyrica sint aut lyricum aliquid prae se ferant, iam in quattuor genera descripsi (1) Quae summam sententiae in medio ponunt, ceteras partes utrinque certo collocant ordine (2) Quae ipsi carmini aequabiliter distributo uersus aliquos tanquam prooemium adnectunt (3) Quae post finem carminis tanquam epodon (4) Cetera.

I.

c. VI VIII XIV XXV XLIV XLVI.

Carminis VI medium locum tenent 7 uersus, quibus adnectuntur utrinque 5. Hi uersus in 32, 23 scinduntur. Itaque σχῆμα facio 32 . 7 . 23 quod idem fecit Frankius, cuius uerba libet proferre. 'Qui uice proemii funguntur tres primi uersiculi numero nec non 'sententia similes habentur eis quibus carmen concluditur: cf. 2 sq. 'Ni sint inlepidae atque inelegantes Velles dicere: u. 15 sq. Quare quid- 'quid habes boni malique, Dic nobis. Vndecim uero phalaecii ab illis 'membris circumclusi (4-14) ordinati ita sunt ut duo primi (4 sq.) 'respondendi rationem cum extremis duobus (13 sq.) ineant (cf.

‘u. 4) *nescio quid febriculosi Scorti diligis*; u. 14 *Nei tu quid facias ineptiarum.*’

C. VIII Ribbeckius sic ordinat.

	Stroph.	Antistr.	Stroph.	Antistr.	
1-2	3-5	6-8	9-11	12-14	15-19

ut duas contineat strophas, duas antistrophos, trium quamque uersuum; prioris autem strophae primus uersus sit *Fulsere quondam candidi tibi soles* ultimus antistrophici *Fulsere uere candidi tibi soles*; alterius strophae finis sit *Sed obstinata mente perfer, obdura*, initium antistrophici *Vale puella, iam Catullus obdurat*. Sed non satis sic respondet prior pars carminis posteriori; illa enim duos uersus habet (1-2) a ceteris disiunctos, haec quinque (15-19) et hos non per 32 diuisos sed per 41. Aliter Richter in 2 33333 2. Sed quis concedat *Quem nunc amabis? cuius esse diceris?* a sequente uersu *Quem basiabis? cui labella mordebis?* seiungi potuisse a Catullo? Sed tamen illud quod utriusque commune est ut primae tres partes in 2 3 3 distribuantur id nec mihi nec Frankio nec cuiquam spero fore dubium qui carminis iuncturam attentius inspexerit. Sed quam rationem secutus est Catullus in prioribus strophae et antistropho, ut quae uerba in primo uersu strophae posuit ex iis aliquod repetat in ultimo uersu antistrophici, hanc etiam in posterioribus secutum crediderim. Quod non cadit in uu. 11, 12 cum 11 tertius sit strophae, 12 primus antistrophici, cadit in 14, 19 qui utrique incipiunt *At tu*. Itaque 14 primum uersum strophae, 19 ultimum facio antistrophici. Stropham ut priorem, sic nouam duo praecedunt uersus; restant tres qui quasi quandam mesodon faciunt

*Nunc iam illa non uult: tu quoque impotens noli
Nec quae fugit sectare, nec miser uiue,
Sed obstinata mente perfer, obdura.*

quos bene cum LXXVI. 11-16 conpares qui et ipsi omphalos sunt carminis

*Quin tu animo offirmas atque istinc te ipse reducis?
Et deis inuitis desinis esse miser?
Difficile est longum subito deponere amorem.
Difficile est, uerum hoc qua lubet efficias.
Vna salus haec est, hoc est tibi peruincendum,
Hoc facias, siue id non pote siue pote.*

Duas partes ante Mesodon quanta diligentia adsimilarit iis quae

eam secuntur, ex comparatis apparet utrisque. In 1-2 Catullus amori ualedicit; in 12, 13 Lesbiae (*Vale puella*); in 3-8 reminiscitur uoluptatis cum Lesbia actae; in 14-19 uenturum dolorem eidem uaticinatur. Itaque totius carminis σχῆμα ut a me et Frankio singillatim constitutum est, huiusmodi erit 2 33 . 3. 2 33.

C. XIV Frankius sic describit 3 + 8 48. Quod ideo non probarim, quia nec primi tres uersus ullo modo separantur a sequentibus, et melius epodon facerent tres ultimi. Quanquam ne hoc quidem admitto. Est enim carmen ex iis quae in medio habent rem primariam: quem locum hic tenet *Di magni horribilem et sacrum libellum*, uersibus undenis utrinque collocatis. Priores cadunt in 344, posteriores aut in 353 aut quod magis probō 443. Amat enim Catullus nouas περικοπὰς a uocabulo *Nam* incipere, ut VI. 6, XII. 14, XIII. 11, XVI. 5, XXXV. 5, XXXVI. 3, XLIV. 10, LXIV. 76, 105, 177, 366, LXVIII. (51) (89) (119), LXXVI. 7, XCVII. 5, XCIX. 7. Itaque uersum *Non non hoc tibi salse sic abibit* quartum facio περικοπής Bβ. Certe singularum περικοπῶν mira sic efficitur responsio, cum $Aa=Ba$, $Aβ=Bβ$, $Aγ=Bγ$, nec numero solum sed etiam re concinentium.

C. XXV in medio habet furtum Thalli (6-8); hos praecedunt 3 uersus in quibus cinaedus, 2 in quibus fur dicitur conparatione a procella ducta; tum post tres ἐν μέσῳ secuntur (9-11) minitantes supplicium, 2 (12, 13) conparatione a naui ducta. Nihil hoc carmine concinnius si partium respexeris aequabilitatem; σχῆμα est 3 2 . 3 . 3 2. Et sic Frankius nisi quod 5 quod utrinque stat non iterum in 32 resoluit.

C. XLIV miro et quasi praepostero artificio ita composuit Catullus ut numeri eidem essent a fine regredientibus ad initium qui fuerant ab initio progredientibus ad finem. Medium tenent 3 uersus, quibus narratur id quod praecipuum est carminis, Catullum Sesti orationem legisse. Tussim et grauedinem hinc ortas 5 uersibus praecedentibus dicit; harum remedium sequentibus quinque; carmen ut incipiunt quattuor, sic quattuor claudunt. Σχῆμα igitur hoc est 45354. Et sic Frankius.

Carminis XLVI simplex conformatio 3 5 3. Medios 5 uersus sic diuidit 212

*Linguantur Phrygii, Catulle, campi
Nicaeaeque ager uber aestuosae.*

Ad claras Asiae uolemus urbes.

*Iam mens praetrepidans auet uagari,
Iam laeti studio pedes uigescunt.*

II.

Prooemium in uno c. X inuenitur. Faciunt id primi quattuor uersus. Ceteri in tres partes, primam (A) nouem uersuum, secundam (B) decem, tertiam (Γ) undecim scinduntur. Harum περικοπαὶ ex sensu cum fine uersuum terminato plerumque colliguntur. Interdum tamen sunt etiam ubi non est plena interpunctio, inprimis ante orationem. Iam in A plena fit post quartum uersum interpunctio; in B post septimum; in Γ etiam post septimum. Hinc

$$A = 4, 5$$

$$B = 7, 3$$

$$\Gamma = 7, 4$$

Sed in B, Γ septem uersus in 4, 3 cadunt cum quintus uersus orationem inducat '*Non*' inquam '*mihi tam fuit maligne*' (18). *Istud quod modo dixeram me habere* (28). Vnde, cum B=433, Γ=434, non iniuria mihi uideor A in 432 diuisisse; nam post septimum uersum etsi non noua sententia noua tamen clausula infertur, *Praesertim quibus esset irrumator*. Σχῆμα igitur hoc est 4 + 9 (432) 10 (433) 11 (434).

III.

IV V XXII XXIII XXIX XLV.

C. IV de Phasello inter clarissima exempla συμμετρίας habeo. Nam non solum duobus dimidiis constat paribus, sed his sic diuisis ut singulis περικοπαῖς alterae respondeant et eodem loco positae et pari numero uersuum. Dimidia ex duodenis sunt, quorum posterius a priori separatur conuersione a Phasello facta ad locos ubi quondam fuerat *Amastri Pontica et Cytore buxifer* (u. 13). Post u. 24 additi sunt uersus tres, qui tanquam appendicem faciunt carminis.

Sed haec prius fuere; nunc recondita

Senet quiete, seque dedicat tibi

Gemelle Castor et gemelle Castoris.

Vtrunque dimidium distribuitur in 543 (α β γ). In α Phasellus bis inducitur de se loquens; in A α quod celerrimus fuerit, in B α quod antea steterit in Cytoro: praeterea haec in A α, B α communia; αἶτ (u. 15); superlatiui *celerrimus* (2), *cognitissima* (14), *geminata siue, siue* (4, 5), *tuo, tuo* (16, 17). In β transitus fit per *Et* ad itinera quae cum

Catullo Phasellus fecerit. A β locos recenset B β per quot freta quo caelo; denique A γ natalem locum Cytorum commemorat, B γ Benacum, ultimum secessum. Vidit hanc *συμμετρίαν* scriptor parodiae, eamque ita seruauit ut pro duodenis uersibus undenos in utraque parte collocaret, partes non ut Catullus aequaliter diuideret, sed priorem per 524, alteram per 533. Carmen integrum subicio.

- A *a* Sabinus ille quem uidetis, hospites,
 Ait fuisse mulio celerrimus,
 Neque ullius natantis impetum cisi
 Nequisse praeterire, siue Mantuam
 Opus foret uolare siue Brixiam. 5
- β Neque hoc negat Tryphonis aemuli domum
 Negare nobilem, insulamue Caeruli,
- γ Vbi iste post Sabinus, ante Quinctio
 Bidente dicit attotonse forcipe
 Comata colla, nequa sordidum iugo 10
 Premente dura uolnus ederet iuba.
- B *a* Cremona frigida et lutosa Gallia
 Tibi haec fuisse et esse cognitissima
 Ait Sabinus: ultima ex origine
 Tua stetisse dicit in uoragine 15
 Tua in palude deposisse sarcinas;
- β Et inde tot per orbitosa milia
 Iugum tulisse, laeua siue dextera
 Strigare mula, siue utrinque coeperat.
- γ Neque ulla uota semitalibus deis 20
 Sibi esse facta, praeter hoc nouissimum,
 Paterna lora, proximumque pectinem.
- Sed haec prius fuere; nunc recondita
 Sedetque sede, seque dedicat tibi
 Gemelle Castor et gemelle Castoris. 25

Obiecit mihi Coningto quod quae pausa rhythmici est in Phaselli uersibus 11 *Comata silua*; nam *Cylorio in iugo* 15 *Ait phasellus*; *ultima ex origine* huic nihil simile in antistropho inferatur; tum post u. 9 non abrumpi orationem, interrumpi post 21; hinc reliquum strophae cum antistropho concentum fortuito accidisse. Hic non queror quod

minutiorem quaerat concentum; tota enim res uersatur in minutis; sed dum singulorum uersuum inter se quaerit conuenientiam, non debuit praetermittere partium; nec si uersuum caesuram in περικοπαῖς non semper respondere intellegas, idcirco ne esse quidem περικοπὰς collegeris. Quis est enim qui non consulto id factum existumet quod in duas pares partes et Epodon diuiditur carmen? Sed ut existumarit, perlecta Parodia existumabit? Quod si maiorem partitionem dederis, cur neges minorem? Sed dixerit: 'non nego: sed non eadem est in utraque parte diuisio. Nam strophæ in 5, 7, antistrophos in 9, 3 distinguitur. Non enim in strophæ nisi post 5, in antistropho post 9 plena cadit interpunctio.' Sed quis docuit diuisionem ibi tantum fieri ubi oratio prorsus interrumpatur? Videndum an non idem Catullus in minore partitione admiserit quod etiam in maiore, dico in Strophas Antistrophos Epodos, admiserunt Pindarus Theocritus alii. 'Sed quomodo nosces?' Comparatis inter se Strophæ et Antistropho. Si enim Strophæ per 5, 7 Antistrophos per 9, 3 diuiditur, unus numerus qui utriusque communis sit elicitur 4; unde Strophæ aut per 5 43 aut 5 3 4, Antistrophos aut per 543 aut 453 distribuenda est. Diuidi autem antistrophon per 543 colligitur ex transitu *Et inde* (18); nam si post quartum uersum diuidas, separe quæ coniunguntur *Tuo stetisse dicit in cacumine Tuo imbuisse palmulas in aequore*. Iam si Antistrophi numeri sunt 543, uerisimile est Stropham, quam in 5, 7 iam uidimus discedere, rursus in 543 scindi. Et scinditur; nam post commemoratos locos quos Phasellus uiserat, non inscite ab ultimo horum Ponto transitur ad Phaselli natalem domum Cytorum hoc uersu *Vbi iste post phasellus antea fuit Comata silua*. Totius igitur σχῆμα hoc est 12 (543) 12 (543) + 3. (Cf. Frank. pp. 8, 9¹).

C. V Primus Maurerus (Mus. Rhen. XIV. 322) in quattuor strophas descripsit trinorum uersuum. Hoc ut faceret, postremos duos omisit, unum ipse interpolauit. De uu. 1-9 Maurerum uerum uidisse cum Ribbeckio Richtero Frankio largior; in ceteris nec hunc probo nec Ribbeckium Richterumque qui sublato u. 13 quartam stropham et ipsi trinorum faciunt. Nam (1) in u. 12 *Et ne quis malus inuidere possit* nimis abrupte clauditur carmen, (2) pro u. 13 stat imitator in

¹ Non me fallit Westphalium (p. 272) nihil huiusmodi in Phasello ponere, quod Archilochus, quem in iambis Catullum imitari existumat, strophas quidem in iambis suis fecerit sed simpliciores, et quas ne Alcaeï quidem nec Sapphus strophis ἰσομέτρους contuleris nedum Catullo. Sed cum ex Archilochi iambis tantummodo supersint fragmenta, Catullus autem etiam alios potuerit imitari, nihil hinc certi conclusum arbitror. Et c. XXIX Catulli ipse Westphalius in quinque strophas redegit quinorum uersuum.

Priapiis (LII. 12) *Cum tantum sciet esse mentularum.* Hinc postremos 4 uersus Epodon cum Frankio facio.

C. XXII Frankius sic distribuit 11 (353) 10. In quo uerum uidit sed non omnino. Felicius mihi rem puto euenisse, comparatis inter se XXII, XXIII. Nam XXII. 18-21, cum praecedentia quasi explicent et interpretentur, quasi Epodi loco uidentur subiungi: ceteros uersus non potes aliter diuidere atque a Frankio sunt diuisi 35, 36. Simile est $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ carminis XXIII. Primum distinguitur post 6, deinde post 11 (Aa Aβ). In 12 *Atqui corpora sicciora cornu* noua infertur partitio duodecim uersuum, qui rursus in 6, 6 scinduntur (Ba Bβ). His subnectuntur quattuor uersus (24-27¹). Itaque haec duo carmina artissimo inter se uinculo consensionis copulantur; nam XXII hoc habet $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ 8 (35) 9 (36) + 4,
XXIII hoc 11 (65) 12 (66) + 4.

C. XXIX uarie tentarunt Mommsenus Ribbeckius Schwabius. Mommsenus (Hist. Rom. III. 318) postremos quattuor uersus post u. 10 posuit, quem secutus est Schwabius sed ut duos tantum (23, 24) transponeret. Ribbeckius hunc ordinem facit (Iahn. Ann. LXXXV. 377)

- 10 *Es impudicus et uorax et aleo.*
- 11 *Eone nomine, imperator unice,*
- 12 *Fuisti in ultima occidentis insula,*
- 23 *Eone nomine urbis opulentissimae*
- 24 *Socer generque perdidistis omnia,*
- 13 *Vt ista uostra diffutula mentula*
- 14 *Ducenties comesset aut trecenties?*
- 15 *Quid est alit sinistra liberalitas?*
- 21 *Quid hunc malum fouetis aut quid hic potest*
- 22 *Nisi uncta deuorare patrimonia?*
- 16 *Parum expatruit an parum helluatus est?*
- 17 *Paterna prima lancinata sunt bona:*
- 18 *Secunda praeda Pontica, inde tertia*
- 19 *Hibera, quam scit amnis aurifer Tagus.*
- 20 † *Hunc Galliae timet et Britanniae.*

Harum mutationum duae fere sunt causae. (1) Si uersus 24 *Socer generque perdidistis omnia* praecedit 13, *uostra* habet quo referatur.

¹ Frankius c. XXIII sic ordinat 4 . 2 : 8 ; 1 : 8 . 4, ut 1-4 prooemium sint 24-27 clausula, 5-6 per se stent, 15 transitum faciat a Furi parentibus ad ipsum Furium. Sed non bene a 1-4 seiunguntur 5-6, nec satis subest causae cur 15 *Quare non tibi sit bene ac beate?* sic nude legatur.

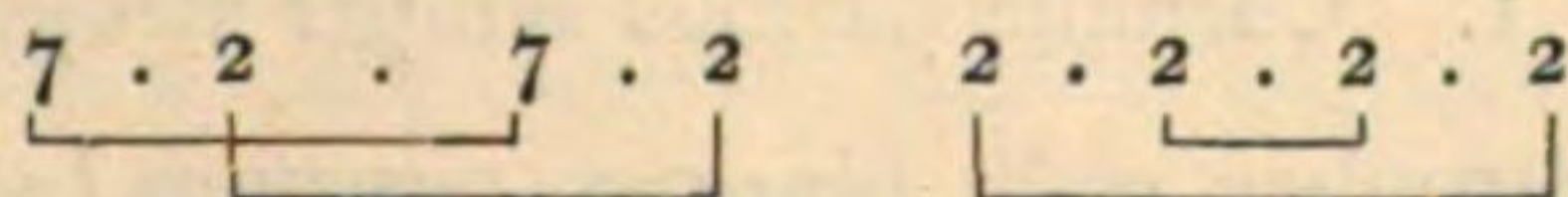
Nunc ad unum Caesarem referri uidetur. (2) Coniunguntur duo disticha, quae utraque incipiunt a uerbis *Eone nomine*. Sed (1) non praecedente tantum u. 23 recte sequitur *uostre*. Potest enim aut cum Caesare ad Caesarianos aut per anticipationem ad Caesarem et Pompeium referri¹. (2) Disticha illa etiamsi non continua leguntur, habent tamen uim suam. Quod enim alterius strophae initio indignabundus quaerit poeta, idem quaerit in fine alterius. Quae alia attulit Schwabius, ut uu. 23, 24 ideo non posse carmen claudere quod nihil de Mamurrae profusis diuitiis dicant, eosdem uersus propter geminata uerba *Eone nomine* facile potuisse a loco suo moueri, non multum ualere censeo, cum in uniuersum periculosa res sit uersuum transmutatio, hic autem nulla eius uestigia appareant.

Non quo nihil transpositum sit in codicibus Catulli; sed ex locis ubi hoc factum est plerique aut repetunt uersus, aut ut manifestum uitium, ita causam uitii manifestam habent. Et repetuntur quidem L. 16, 17 post LIV. 1, LXVII. 21 post LXIV. 386, LXVIII. 16 post LXVIII. (49), LXI. 65 post LXI. 49; alieno loco leguntur LV. 15-24 qui in codicibus secuntur LVIII. 5, LXI. (189)-(193), (194)-(198) qui praeposterum ibi ordinem tenent, LXXXIV. 3, 4 qui secuntur LXXXIV. 10. De repetitis uersibus non est quod dicam; ex uersibus qui in alienam sedem migrarunt, LXXXIV. 3, 4 non possunt scribi nisi post LXXXIV. 10 nec LXI. (189)-(193), (194)-(198) nisi inuerso ordine; LV. 15-24 possunt ii quidem uel post LV. 13 uel post 14 transponi; transpositos fuisse nemo est qui infitietur. Quod non cadit ex aequo nec in LXI. (80), nec in LXXXVII + LXXV nec in LXXVII. 7-10; nam LXI. (80) non credo motum fuisse; de LXXXVII + LXXV, LXXVII. 7-10 Bergkii Rossbachius Westphalius alii dubitant. Qui si in locis dubitant ubi multa indicia extant turbati ordinis, multo magis, ut opinor, ubi nulla. Nam in XXIX (1) quod parum est, omnes codices eundem ordinem seruant (2) amat Catullus carmina fortiter et quasi cum inpetu deponere; quod si unquam fecit, fecit his iambis quibus, ut a Suetonio edocemur, perpetua stigmata sibi imposita fuisse Caesar non dissimulauit. Quis est autem qui comparatis inter se his uersibus †*Hunc Galliae timet et Britanniae, Nisi uncta deuorare patrimonia, Socer generque perdidistis omnia*, non hoc illis ut amarius ac uirilius praeferat? Adde quod idem hic uersus aliud carmen claudit (Catal. III.

¹ Cf. LXIV. 160 *Attamen in uestras potuisti ducere sedes*, h. e. Thesei et patris. XXXIX. 20 *Vt quo iste uester expolitior dens est*. LXVIII. (151) *Ne uestrum scabra tangat robigine nomen*, LXXI. 3, LXXXIX. 5. (Vide Schwab. *Quaest. Catull.* p. 155).

5, 6) *Vt iste uersus usque quaque pertinet Gener socerque perdidistis omnia*, unde notum fuisse colligas; notior autem futurus erat si in fine carminis legeretur. Itaque omissa hac cura, uideamus quam partitionem patiatur carmen ut a codicibus accepimus. Videmus autem repeti haec *impudicus et uorax et aleo* (2, 10), *Cinaede Romule haec uidebis et feres* (5, 9), *Eone nomine* (11, 22). Ex his *Eone nomine* nouam partitionem uidetur inducere, idque conuenit in u. 10 *Es impudicus et uorax et aleo*, quo post tot interrogationes satis animose ipse sibi respondet poeta. Est igitur ultimus strophae hic uersus 10. Hunc praecedit *Cinaede Romule haec uidebis et feres?* quem antea in u. 5 posuerat. Iam hi uersus (dico 5, 9) repetuntur in eadem strophā an alter in altera? Distinctiones sequimur; sunt autem in 1-10 hae 4, 1, 3, 1, 1, in 11-20 hae 41, 131. Sunt igitur quattuor $\pi\epsilon\rho\iota\kappa\omicron\pi\alpha\iota$ quaternorum uersuum quibus subicitur unus (4 + 1, 4 + 1, 4 + 1, 4 + 1), et hanc normam nobilissimi carminis facio, ut uersus ille *Cinaede Romule haec uidebis et feres?* primae strophae ultimus sit, quartus secundae. Post u. 20 sequitur demum ad Pompeium Caesaremque conuersio, ut ex plurali *fouetis* intellegitur; hanc quattuor uersibus inclusit, quo numero sed adiecto uno uersu ceteras strophas complexus est. Itaque totum sic diuido 4 + 1 4 + 1, 4 + 1 4 + 1, + 4. Quod $\sigma\chi\eta\mu\alpha$ sic ut a me repertum est, idem placuerat Richtero Westphalioque; quanquam uterque eo potius uidetur propendere ut existimet uersum post 22 periisse; quo facto totum ex quinque strophis constare quorum (Westph. p. 272). Frankius rem reliquit incertam.

Venio ad illud quod unum est $\epsilon\pi\omega\delta\iota\kappa\omicron\nu$ proprie, XLV. Hoc Ribbeckius sic ordinauit.

priorem enim stropham Septimii amorem, alteram Acmes depingere, utrique subnexis tanquam $\epsilon\phi\upsilon\mu\nu\acute{\iota}\omega$ duobus uersibus, quibus Amoris omen fauentis significetur; qui autem sequantur uersus, horum primo ac quarto disticho amborum amantium felicitatem; secundo singillatim Septimii, tertio Acmes describi. Id Ribbeckium uere perspexisse nec Richterus nec Frankius nec Westphalius¹ dubitauit, nec quenquam credo dubitaturum qui carmen attentius inspexerit: illud nescio an iure fecerim ut priorem stropham iterum in 232 + 2, alteram in 322 + 2 diuiderem.

¹ Dubitat tamen Westphalius postremi octo uersus 19-26 Epodon faciant, an uersus exciderit, quo tertia efficeretur strophā nouem uersuum (pp. 231, 2).

Hactenus de tribus generibus carminum. Ceterorum haec sunt genera.

A. Aequalium

(1) Carmina paribus semper strophis, h. e. eundem numerum uersuum habentibus VII XXX XXXIII XL XLI XLVIII.

(2) Carmina duarum stropharum parium sed non eodem semper modo diuisarum in περικοπὰς XVII XXXVI XXXVII XLII.

(3) Carmina trium stropharum parium sed non eodem semper modo diuisarum in περικοπὰς XXVIII XXXV.

B. Aequabilium, h. e. ratam proportionem habentium.

a. (1) Carmina, ubi primus numerus respondet secundo, tertius quarto. I II XIII XVI XXIV.

(2) Vbi primus numerus respondet tertio, secundus quarto. IV IX XII XV XXI XXXI LVII.

β. Carmina in tres partes diuisa, quarum

(3) prima respondet tertiae XXXII XXXVIII XLVI LII.

(4) prima respondet secundae XXVII XXXIX XLV XLVII LVI.

(5) secunda respondet tertiae XLIX.

(6) Singulae ita se gradatim excipiunt ut numeri uel rata quadam proportionem crescant uel minuantur L LV.

γ. Cetera. XI XXVI XXXIV XLIII LI LIII LVIII LIX LX.

A. 1. Carmina paribus semper strophis.

C. VII in sex strophas cadit binorum uersuum (2×6). Simile est Priap. XXXII *Vuis aridior puella passis Buxo pallidior nouaque cera*, quod septem strophas habet binorum (2×7).

De c. XXX dixi iam ad locum. Ex hoc, nondum lectis quae de eo scripserant Anglus in *Ephem. Class.* IV. 297, XV. 107, Lachmannus in *Bergkii et Caesaris Diar. Antiq.* 1845, p. 492, putaram unum uersum post 3 excidisse; id si uere tum suspicatus sum,—(et potui, nam Theocriti Ἠλακάτῃ quod eodem metro scriptum est, non potest κατὰ δύο distribui, est enim 25 uersuum)—carminis duae sunt partes, senorum utraeque, quibus interpositus est unus ἐν μέσῳ

Eheu quid faciant, dice, homines cuiue habeant fidem?

Nunc cum Lachmanno et Westphalio (p. 271) Sappho uel Alcaeum Catullum hic imitatum arbitror. Itaque κατὰ δύο distribui, sed ita,

ut relicto post 3 duorum spatio, totum ex quattuordecim uersibus constare faciam.

C. XXXIII XL XLI hoc habent commune, quod omnia sunt octo uersuum. Sed XXXIII in 4, 4 distributum est; XL XLI non solum in 4, 4 sed iterum in 22, 22 scinduntur, id enim in XLI Catullum uoluisse acute perspexit Ribbeckius, cum idem uocabulum *puella* alternis uersibus 1 3 5 7 scripserit, bis post quartam syllabam (1, 7) bis post sextam (3, 5).

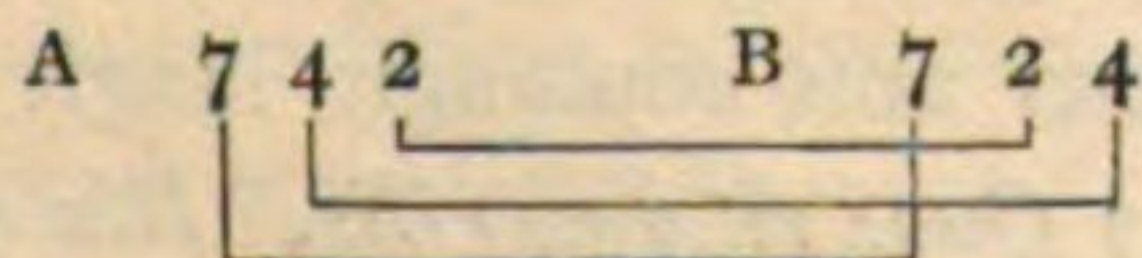
[*Ameana puella defutula*
Tota milia me decem poposcit,
 [*Ista turpiculo puella naso,*
Decoctoris amica Formiani.
 [*Propinqui, quibus est puella curae,*
Amicos medicosque conuocate.
 [*Non est sana puella, nec rogare*
Qualis sit solet aes imaginosum.

C. XLVIII quod ad Iuuentium scripsit Catullus sponte in duas strophas trinorum scinditur (3 × 2).

A. II.

XVII XXXVI XXXVII XLII.

Haec omnia illud habent commune quod omnia in medio scinduntur, XVII in 13 × 2, XXXVI XXXVII utraque in 10 × 2, XLII in 12 × 2. In XVII A (1-13) Catullus orat Coloniam, ut, si uelit ponte nouo uti, municipem quendam suum in imam lacus uoraginem demergat utpote stolidissimum. B (14-26) stultitiam describit. Homo supinus puellam delicatam quae sibi nupsit, neglegit, nihil uidet, nihil audit. Rursus A in 76, itemque B diuiditur; A uersu quo transitus fit a Colonia ad Catulli uotum, B uersu 21 *Talis iste meus stupor nil uidet nihil audit.* Sed ne sic quidem omnia explicantur. Nam priores utriusque strophae περικοπαὶ (Aa Ba) in 4 2 1 discedunt (Aa Aa'' Aa''' Ba Ba'' Ba''') quae sibi inuicem et eodem respondent ordine. Alteras περικοπὰς senorum uersuum haud scio an non temere in 4, 2 olim diuiserim: melius fortasse priorem in 42, posteriorem in 2, 4 distribueris. Nam ut Frankius uidit, a uersu 23 *Nunc eum uolo de tuo ponte mittere pronum* uidetur noua inferri sententia. Itaque totum σχῆμα hoc est¹

¹ Aliter Frankius qui sic describit 7 | 4 . 11 . 4.

C. XXXVI XXXVII mire inter se conueniunt: nam ut in 10×2 utrunque, ita singuli deni per hos numeros 2, 3 sed uarie ordinatos digeruntur. In XXXVI. 11 transitum faciunt uerba *Nunc o caeruleo creata ponto*, in XXXVII. 11 *Puella nam mi quae meo sinu fugit*. Iam XXXVI A in

$$\begin{array}{c} \overline{\quad} \\ 2 \quad 33 \quad 2 \end{array}$$

discedit, pariterque XXXVII A, quanquam interpunctione dissimili; hoc enim sic se habet 23, 32; illud sic 2, 33, 2. XXXVI B aut in 3223 aut in 2323 scinditur. Versus sunt

*Nunc o caeruleo creata ponto,
Quae sanctum Idalium Vriosque apertos,
Quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
Colis, quaeque Amathunta, quaeque Golgos,
Quaeque Durrachium Adriae tabernam,*

Possis aut post *apertos* incidere aut post *harundinosam*. Hoc in Horatio probaturus eram; illud in Catullo praetuli, ut simplicius (artificium enim sapit illud Horatianum ut nouam stropham uersus inducat cuius post primum uocabulum interpungitur) et quia Catullus carmina nisi interpunctio in fine uersus quamuis leuis fuerit, non solet incidere. Ea quam leui utatur, ex XXXVII. 11-20 intellegitur. Hi enim uersus in 3322 discedunt, quorum numerorum post secundum et quartum tantummodo plena fit distinctio. Quanquam non nego rarius Catullum nisi in fine uersus sententiam claudere: rarius igitur περικοπήs finem a fine disiungere sententiae. In XXXVII. 18 non est quod multum haereas; sequitur enim uocatiuus *Egnati*, qui cum emphasin quandam prae se ferat, in initio nouae περικοπήs recte positus est. Iam σχήματα carminum sunt

XXXVI	A	2332	B	2323.
XXXVII	A	2332	B	3322.

C. XLII Richterius Frankius Westphalius pro se quisque diuiserunt. Et Frankius quidem prooemium in eo discernit et tres quasi actus quorum cuiusque finem intercalares uersus 11, 19, 24 indicant

$$23 \mid 133; 233; 13$$

In quo a uero mihi uidetur abhorrere quod 6 *Persequamur eam et reflagitemus* cum prioribus non coniungit, iungit cum eo qui melius nouam περικοπήν incipit 7 *Quae sit quaeritis. Illa quam uidetis*. Quare Richteri Westphaliique praefero opinionem totum carmen in duas partes 1-12, 12-24 diuidentium, alteram clausam uersu *Redde, putida*

moecha, codicillos, alteram sic *Pudica et proba redde codicillos*. Sed non assentior Richtero has rursus sic describenti A 2343 B 2343. Id enim iure fecit in A, non idem in B, cum sic *Redde putida moecha codicillos* (20) non claudat περικοπήν sed sequentem habeat unum uersum a quo noua manifeste incipit *Sed nil proficimus, nihil mouetur*. Itaque cum Westphalio potius in utraque parte duas strophas facio, sed aliter; cum enim ἐπίφθεγμα illud *redde codicillos* in fine strophae semper requirat, uu. 16, 17 a loco suo motos posuit post 21, *Quod* (16) in *Quo* mutauit. Quod fecit ille quidem συμμέτρως, sed ut mihi uidetur non magis necessario quam si carminis XXIX uersum illum qui bis legitur (5, 9) ad 10 transposuisset, ut strophae concinniores efficerentur. Cf. quae dixi de LXII. (66). Itaque seruato ordine quem tenent codices, carminis σχῆμα hoc facio

A 24 42

B 24 24.

A. III.

Huius generis duo sunt carmina XXVIII XXXV utraque lucidissimis notis signata συμμετρίας. Habent enim ambo tres strophas XXVIII quinquorum, XXXV senorum uersuum. Carminis XXVIII strophae altera ac tertia in 3, 2 discedunt, conuersione repente post tertium uersum facta, *O Memmi bene me ac diu supinum* (9), *At uobis mala multa di deaeque* (14). Quod cadit etiam in primam stropham. Nam cum uersibus 1-3 Pisonis comites allocutus est, eosdem uersu 4 *Quid rerum geritis?* interrogat, unde satis post 3 distinctum credo, ut ibi incidatur. Non minus carminis XXXV in minores partes discedunt strophae; priores duae in 4, 2; tertia in 33. Σχήματα sunt haec

XXVIII 32, 32, 32 (555 Richterus)

XXXV 42, 42, 33 (sic Frankius; Richterus non multum aliter 6 . 6 . 3 . 3.)

B. Aequabilium.

a. I ubi primus numerus respondet secundo, tertius quarto. I II XVI XXIV. Carmen I sic distributum est in partes 2, 5, 3; ex quibus 5 rursus in 2, 3 cadit. Qua in re eandem normam Catullus secutus est quam in carmine Parcarum LXIV. 323-381, ut esset quidem partibus sua aequabilitas, neque ea tamen iisdem finibus quibus res de qua sermo esset includeretur.

C. II huc sed dubitanter rettuli, corruptis quae 8 secuntur, 11-13 autem multorum iudicio cum reliquo poemate male cohaerentibus.

Nam Rossbachius eos fragmentum existumat amissi carminis; Pleitnerus Klotzius Schwabius Behrensium cum tribus uersibus qui in fine XIV leguntur conectunt hoc modo

*Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis, manusque uestras
Non horrebitis admouere nobis,
Tam gratum est mihi quam ferunt puellae
Pernici aureolum fuisse malum
Quod zonam soluit diu ligatam.*

Ingeniose ii quidem, cum facete ut uirgini ita libris uis illata dicatur. Sed (1) nolim uersus a loco satis apto ad alium etiam aptiorem transferre; (2) aut imperfectum est c. II aut praeter morem suum id clausit Catullus si nihil post u. 10 secutum est. Nam post deductum per octo uersus exordium exile quiddam sonant isti duo uersiculi

*Tecum ludere sicut ipsa possem
Et tristis animi leuare curas!*

(3) Versus 11-13 non inepte in loco suo teneas, si uel *est*¹ omittas cum Coningtone in 11, ut sententiam faciant priori adpositam, uel, quod magis probo, nonnulla credas inter 10, 11, excidisse. Vnius uersus spatium indicaui, nec ad sensum loci plura deesse arbitror. Suppleto enim uersu qui fortasse initium duxit a uerbis *Tecum ludere*, comparatio habet uim suam 'nihil est mihi iucundius quam cum 'passere ludere Lesbiae; neque enim gratiora Atalantae poma erant 'propter quae fecit id quod noluit facere, uirgo esse desiit².' Sic

¹ Cf. LXVIII. (142) *Ingratum tremuli tolle parentis onus*, ubi codex *a* habet *Ingratum est*.

² Sententiam meam confirmat Theognidis locus quem Catullus fortasse imitatus est.
1283-1294

ὦ παῖ, μή μ' ἀδίκει, ἔτι σοι καταθύμιος εἶναι
βούλομαι, εὐφροσύνη τοῦτο συνεῖς ἀγαθῇ·
οὐ γάρ τοί με δόλῳ παρελεύσεαι οὐδ' ἀπατήσεις·
νικήσας γὰρ ἔχεις τὸ πλεον ἐξοπίσω.
ἀλλὰ σ' ἐγὼ τρώσω φεύγοντά με, ὥς ποτέ φασιν
Ἰασίου κούρην, παρθένον Ἰασίην,
ῥαίην περ ἐοῦσαν, ἀναινομένην γάμον ἀνδρῶν
φεύγειν· ζῶσαμένη δ' ἔργ' ἀτέλεστα τέλει,
πατρὸς νοσφισθεῖσα δόμων, ξανθὴ Ἀταλάντῃ·
ᾗχετο δ' ὑψηλὰς ἐς κορυφὰς ὀρέων,
φεύγουσ' ἱμερόεντα γάμον, χρυσῆς Ἀφροδίτης
δῶρα· τέλος δ' ἔγνω καὶ μάλ' ἀναινομένην.

Nam si tanto odio Atalantae erant nuptiae, quanti id futurum erat quod ut consequeretur, ne nuptias quidem dedignata est. Theognidem alias imitatus est Catullus ut in

carmen euadit 14 uersuum; quod aut ut feci in 44 33 (cf. XVI) diuiseris, aut si uersuum 11 neges a sequentibus seiungi potuisse, in 2×7 , cf. VII.

C. XIII XXIV extra dubitationem posita sunt. XIII enim cadit in 55 4, hi autem numeri rursus in 23 . 32 . 22 (sic Frankius p. 9). XXIV hoc habet σχῆμα 33, 22 (sic Frankius p. 61). XVI eodem modo distributum est quo I, numeri enim 44 33 inter se quidem pares sunt, sed secunda περικοπή sensu cum tertia cohaeret, in quarta reditus fit ad primam.

B. a. 2.

Vbi primus numerus respondet tertio, secundus quarto. III IX XII XV XXI XXXI LVII.

C. III Frankius sic disposuit $2 + 3 . 5 . 2 + 3 | 3$. Sed (1) Interrumpitur oratio post 4, non post 5, cum aptius ad miserationem in fine περικοπῆς inferantur isti duo uersus 3, 4

*Passer mortuus est meae puellae,
Passer deliciae meae puellae*

a relatiuo autem melius incipiat tota passeris descriptio (5-10) *Quem plus illa oculis suis amabat—Ad solam dominam usque pipilabat.* (2) Non uideo cur u. 16 *Vae factum male! uae miselle passer!* a 13-15 absciderit, si quidem XXVII. 5 *At uos quo lubet hinc abile lymphae,* XXXVI 18 *At uos interea uenite in ignem* (cf. XIV. 21 *Vos hinc interea ualete abile*¹) in initio περικοπῆς collocantur quorum uersuum non dissimilis est hic de quo dicimus 13, *At uobis male sit malae tenebrae.* Haec ego secutus uestigia post 4, tum post 12 incido. Postremi 6 uersus rursus in 3×2 scinduntur. Interpositi octo duas partes habent, priorem sex (3×2), alteram 2 uersuum. Sic 4 uersibus qui stropham praecedunt 2 respondent qui antistrophon. Σχῆμα autem hoc est

A.	B.	Γ.	Δ.
4	33	2	33

LXXIII quod partim ad Theogn. 1263-6 partim ad 1309 et Sapph. fr. XII refertur, et XCIX. 3-6 ubi Theogn. 1299-1302 sed liberius expressit.

¹ Ne XXVIII. 14 quidem *At uobis mala multa di deaeque* pro Frankiana distributione stat carminis III. Nam hic uersus quanquam stropham non incipit, et respondentes sibi habet binos uersus stropharum primae ac secundae (A β, B β), et nullam post se sequentem περικοπήν.

Similis est c. IX conformatio, sed inuersa. Nam qui numerus medium locum tenet carminis, hic in fine geminatur. Constat duabus strophis quaternorum, quibus interpositus est quasi Omphalos uersus ille *Venisti. O mihi nuntii beati!* similis illi XIV. 12 *Di magni horribilem et sacrum libellum!* Huic respondent in fine duo, ut σχῆμα sit

$$\begin{array}{cccc} 4 & 1 & 4 & 2 \\ \hline & & & \end{array} \text{ (sic Frankius)}$$

C. XII duo habet dimidia, 1-9 ubi de Asinio queritur quod sua furatus sit, 10-17 ubi poenam minitatur, addita causa poenae. Σχῆμα est 54, 44. Paulo aliter Frankius 3 : 2 + 4 . 2 . 2 + 4.

C. XV ad exemplum carminis IX fecit; constat duabus strophis quinorum, quibus interpositi tres respondentes sibi habent post secundam stropham sex, in 3 x 2 discedentes, ut strophae in 23. Σχῆμα igitur hoc est

$$\begin{array}{ccccccc} 5 & (23) & 3 & 5 & (23) & 6 & (33) \\ \hline & & & & & & \end{array} \text{ sic et Frankius (p. 49).}$$

Vidimus carminum IX, XV secundam περικοπήν in quarta geminatam, primam aequatam tertiae; contra in XXI secunda aequatur quartae, prima geminat tertiam. Inciditur post 6, 8, 11. Σχῆμα igitur facio

$$\begin{array}{ccccccc} 6 & (33) & 2 & . & 3 & 2. & \text{Paulo aliter Frankius (p. 13) } 3 \mid 122-122. \\ \hline & & & & & & \end{array}$$

LVII constat ex duobus dimidiis, utrisque in 23 cadentibus. Qui autem primus prioris est strophae, idem ultimus est posterioris, ut carmen ab eodem uersu incipiatur ac desinat *Pulcre conuenit improbis cinaedis.*

De carmine XXXI haereo. Vnum pro certo habeo, postremos tres uersus per se stare tanquam a ceteris disiunctos. Priores Frankius sic ordinat 38; in quo deesse reor aliquid quod aequalitati Catullianae satisfaciat. Possumus 8 uersus in 4 . 4 diuidere; quo facto similis euadit Prologo Persi. Sed Coningto obicit uersum 7 *O quid solutis est beatius curis?* cum octauo *Cum mens onus reponit ac peregrino* artius cohaerere quam qui ab eo abscindatur; quod idem secuti alii sic diuidunt 33 44, alii 33 1 + 3 + 1 3. Prius non recte se habere iam dixi; nam uu. 12-14 per se stare hoc est quod unum est pro explorato. Carmen in 33 1 + 3 + 1 3 potuisse describi et ipse concesserim; sed rara apud Catullum huiusmodi descriptio. Itaque

aliam uiam sequor. Credo enim primam περικοπήν post 4, non post 3 cadere, ut secunda sic procedat

β *Vix mi ipse credens Thuniam atque Bithunos
Liquisse campos et uidere te in tuto.
O quid solutis est beatius curis?*

tertia sic incipiat

γ *Cum mens onus reponit ac peregrino*

Ita quattuor περικοπαὶ hae sunt 43, 43 (αβγδ), singulae autem haec habent

- (α) Laetatur Catullus quod Sirmionem iterum inuisat.
- (β) Sed tantum laetatur ut sibi uix credat, felicitatem nactus omnium maximam, quod a curis solutus sit.
- (γ) Nam post longos labores in domum redire hoc est beatissimum.
- (δ) Itaque saluere iubet Sirmionem Benacum domum.

Sic quod in fine prioris partis ponit, ponit etiam in fine posterioris; respondentibus inter se γ *O quid solutis est beatius curis?* 14 *Ridete quicquid est domi cachinnorum.* Quod nouam περικοπήν a uocabulo *Cum* incipit, fecit idem II. 5 *Cum desiderio meo nitenti* IV. 10 *Vbi iste post phasellus antea fuit* nec multum distat id quod saepius usurpat, ut nouam περικοπήν a relatiuo incipiat, cf. XVII. 14, XXV. 9, XXXVIII. 4, LXIV. 11, 31, 60, 278, LXVIII. (91), (105), III. 5, 11.

B. β. Carmina in tres partes diuisa.

B. β. 3 ubi prima respondet tertiae XXXII XXXVIII XLVI. XXXII XLVI utraque trinos uersus in initio, trinos in fine, in medio quinos habent. Mediae partis medius uersus rem habet primariam, XXXII. 6 *Neu tibi lubeat foras abire*, XLVI. 6 *Ad claras Asiae uolemus urbes.* Non dissimile est XXXVIII si integrum est; habet enim utrinque trinos, duos in medio. Σχήματα sunt

XXXII.	3 . 212 . 3	(3 . 5 . 3 Richter et Frankius)
XLVI.	3 . 212 . 3	(3 . 5 . 3 . Frankius)
XXXVIII.	3 . 2 . 3	sic Richter.

B. β. 4 ubi prima respondet secundae XXVII XXXIX XLVII LVI. XXVII XLVII LVI omnia in 223 discedunt. XXXIX bis incisum est post 8, 16. Habet igitur tres partes 885 (sic Frankius, p. 9). Ex his 5 in 32, partes octonariae post sextum uersum in 62 discedunt: prior autem rursus in 332, unde eandem sectionem posteriori tribuerim. Σχῆμα igitur est 332, 332, 32.

B. β. 5 ubi secunda pars respondet tertiae, unum habet C. XLIX quod sic diuisum est 322.

B. β. 6. L bis incisum est post 6, 13. Habet igitur partes tres (678), singulas uno uersu praecedente maiores. Has diuisurus eram in 24, 25, 26; sed quattuor postremi uersus cum manifestam περικοπήν faciant, tertia pars habet hos numeros 4, 4. Regredientibus ad primam numeri sunt aut 2 5 aut 3 4. Hoc cum plerisque praetuli, ne coniuncto *Vt conuenerat esse delicatos* cum *Scribens uersiculos uterque nostrum*, nescio quid asperum nec Catullo conueniens saperet oratio. Habemus igitur A. 3, 3. B. 7. Γ. 4, 4. Vnde B in 4, 3 quae altera restat diuisio, non in 2, 5 merito mihi diuisisse uideor. Σχῆμα igitur est 33 . 43 . 44 . (33 . 7 . 44 Richter.)

De LV minutius dixi in apparatu critico. Quae si uere disputauimus, σχῆμα est

$$14 (6 + 2 . 4 + 2) \quad 10 (2 \ 6 \ 2) \quad 8 (2 \ 4 \ 2).$$

Adieci tabulam σχημάτων qualia a Ribbeckio Richtero Pleitnero Maurero Vsenero Frankio me denique ipso descripta sunt.

	Ego	Frankius	
I.	2 . 23 . 3		
II.	44 33 (? 2 × 7)		
III.	4 . 3, 3 . 2 . 3, 3	2 + 3 . 5 . 2 + 3 3	
IV.	12 (543) 12 (543) + 3	12 12 + 3	Maur. Ribb. Richt.
V.	3 . 3 . 3 + 4	ut ego	3333
VI.	5 (32) 7 5 (23)	ut ego	
VII.	2 × 6	ut ego	
VIII.	$\overbrace{2 . 33 . 3 . 2 . 33}$	ut ego	Ribbeckius 2 . 33 . 33 . 5
IX.	$\overbrace{4 . 1 . 4 . 2}$	ut ego	
X.	4 + 9(432) 10(433) 11(434)		
XII.	$\overbrace{54, 44}$	3 : 2 + 4 . 2 . 2 + 4	
XIII.	5 (23) 5 (32) 4 (22)	554	
XIV.	$\overbrace{11 (344) 1 11 (443)}$	7 . 4 . 11 . 4	
XV.	$\overbrace{5 (23) 3 5 (23) 33}$	5 . 3 . 5 . 6	
XVI.	4 . 43 . 3	112 . 7 . 21	
XVII.	13 (742) 13 (724)	7 . 4 . 11 . 4	
XXI.	$\overbrace{33 . 2 . 3 . 2}$	3 122 . 122	
XXII.	35, 36 + 4	11 (353) 10	
XXIII.	65, 66 + 4	4 . 2 : 8 ; 1 : 8 . 4	
XXIV.	33, 22	ut ego	
XXV.	5 (32) 3 5 (32)	5 3 5	
XXVII.	22, 3		
XXVIII.	5 (32) 5 (32) 5 (32)	ut ego et ante nos Richter	

	Ego	Ribbeckius	Westphalius
XXIX.	55, 55 + 4	55 4 55	55, 55, 5
XXX.	2 × 7	2 × 6 sic Lachm. ² Haupt. Schwab. Westphal.	
		4 × 3 Anglus in Ephem. Class. IV. 297. Lachm. ¹	
		Frankius	Amicus meus.
XXXI.	43, 43	383	33, 44
XXXII.	3 . 21 ² . 3	353 et sic iam ante Rich- terus.	
XXXIII.	4, 4	22, 4	
			Richter.
XXXV.	6 (42) 6 (42) 6 (33)	ut ego	6 . 6 . 33
XXXVI.	2332, 2323	10, 10 et sic Ribbeckius.	
XXXVII.	2332, 3322	10, 10	
XXXVIII.	323 et sic Richter.		
XXXIX.	332, 332, 32	885	
XL.	22, 22	ut ego	
			Richter.
XLI.	$\overline{2 \cdot 22 \cdot 2}$	ut ego, secutus Ribbeck- ium.	44
			Richter. Westph.
XLII.	24, 42 . 24, 24	23 133; 233; 13	2343, 2343 6 × 4
XLIV.	45354	ut ego	
XLV.	9 (7 + 2) 9 (7 + 2) 8 ($\overline{2 \cdot 22 \cdot 2}$)	sic post Ribbeckium et Richterum Frankius Westphalius ego.	
XLVI.	3 . 2 1 2 . 3	353	
XLVII.	223		
XLVIII.	33		
XLIX.	322		
L.	33, 43, 44 (678)	33 . 7 . 44 secutus Richterum.	
LII.	1 2 1		
LV.	14 (6 + 2, 4 + 2) 10 (262) 8 (242).	Vide Praefationem carminis.	
LVI.	223	ut ego	
LVII.	23, 23		

Ego

- LXI. A. 3222. Μεσωδός. 123. B. 2232 || Γ. 2223. Μεσωδός. 123.
Δ. 3231

Pleitnerus, quem secutus est Schwabius, sic describit
9 . 14 . 14 . 9

- LXII. 55 9 66 88 10 10 9. Vide Praefationem carminis.

- LXIII. ~~55 55 66 99 11 55 55~~
12-26=6 3 6; 50-73=A. 33, B. 231, Γ. 33, Δ. 231; 78-
83=3, 3.

Frankius 26 + 17 . 4 . 26 + 17 | 3. Idem 12-26 sic
2 + 4 + 1; 50-73 sic 12 × 2; 78-83 sic 3, 3.

- LXIV. 1-49 = 11 10 9 7 5 4 3;
50-131 = 10 88 10 8 11 11 88;
132-201 = 11 11 17 17 + 14;
202-264 = 13 10 3 10 13 + 14;
265-322 = 13 16 13 16;
323-381 =

$$\overbrace{\overbrace{5 \ 6 \ 4} \ 5 \times 5 \ 4 \ 6} \ 10;$$

$$382-408 = 23 \ 10 \ 10 \ 2.$$

Frankius 52-75 = 3+3+2, 3+3+2, 3+5.

$$76-129=4 \mid 4 + 2 . 8 . 7 + 4 . 7 + 4 . 8 . 2 + 4.$$

$$130-170=2+2+3 . 4 . 6 . 3+2 . 4 . 6 . 3+2+2.$$

$$171-201=6, 1 . 6 : 4 \mid 4 \ 6 \ 4;$$

$$202-250=5 . 5 \ 3 \mid 3 . 5+5 \ 5 . +5 \mid 3 . 5 . 5;$$

$$323-381=5 \mid 6+4 . 9 \times 4 . 4+6;$$

$$382-408=23 \ 10 \ 10 \ 2. \text{ Cetera non diuidit.}$$

- LXV. $\overbrace{44 \ 6, 4 \ 6}$

Frankius

- LXVI. 14 12 12 12 14 14 + 16 14 | 6+12 . 6 . 4 . 8 . 8 . 6
4 . 8 . 12+6

Frankius

- LXVII. 8 . 6+4 10+2 6+4 8
C. I. C. I. C. I. C. I. C. I.

- LXVIII. 14 12 14 . 12 12 10 14 4+10+4 14 12 10 14 12 12
1-40 Frankius mecum diuidit in 14 . 12 . 14. Reliquam
partem carminis Vsenerus sic

	A	B	A'
Prooemium. 41-72=	4 + 4 + 2	6 + 6	4 + 6
	B	B'	A
Epilogus. 131-160=	4 + 6	4 + 4 + 2	6 + 6
73-130=	4 + 10	4 . 12 . 12 . 2	
Westphalius sic			

Prooem.	Archa
41-72=10	22
Katatropa Omphalos Metakatatropa Sphragis.	
73-138=	14 14 30 18
149-160=12 (Epilogus)	

Frankius.

LXIX.	442	ut ego
LXXII.	44	ut ego
LXXVI.	64 . 6 . 64	ut ego
LXXX.	44	ut ego
LXXXIV.	6, 6	ut ego
LXXXVIII.	4, 4	ut ego
XCI.	442	ut ego
XCV.	442	ut ego
XCVII.	444	
XCIX.	24442	ut ego, et sic fere ante nos Ribbeckius.
C.	44	ut ego
CI.	46	
CVII.	44	2222
CX.	44	ut ego
CXV.	242	
CXVI.	44	

EXCVRSVS

AD I. 4.

CITAT hunc uersum Plinius in Praefatione Naturalis Historiae § 1. *Libros naturalis historiae nouicium Camenis Quiritium tuorum opus, natos apud me proxima fetura licentiore epistula narrare constitui tibi, iucundissime imperator, sit enim haec tui praefatio uerissima, dum maxumei consenescit in patre; namque tu solebas putare esse aliquid meas nugas, ut obicere moliar Catullum conterraneum meum (adgnoscis et hoc castrense uerbum); ille enim, ut scis, permutatis prioribus syllabis duriusculum se fecit quam uolebat existumari a Veraniolis suis et Fabullis.* Exscripsi locum qualis ex optimis codicibus colligitur. Dixit de eo Mommsenus in Herme I. 128, ubi, relicta Alciati emendatione Saetabis, codices secutus plerosque syllabis restituit, pro uerbis obicere moliar uel quod habent alii obicere molliam cum Barbaro Rhenano Dalecampio obiter emolliam scribit; uersum quem de Catullo citauit Plinius sic constituit cum Hauptio

namque tu solebas

Nugas esse aliquid meas putare.

Cum enim scripsisset Catullus Měās esse aliquid putare nugas iambum autem uel trochaeum in prima sede hendecasyllaborum non ponerent Plini aequales ut duriores, cuius rei testis sit minor Plinius Epp. I. 16, 5 *facit uersus, quales Catullus aut Caluus; quantum illis leporis dulcedinis amaritudinis amoris! Inserit sane sed data opera mollibus lenibusque duriusculos quosdam, et hoc quasi Catullus aut Caluus;* Plinium conterranei sui Catulli ut in praefatione operis recordatum, uerba eius suis inseruisse, sed ita emollita ut pro duriore illo iambo Měās mutato ordine uerborum scriberet in primo pede nugas, meas collocaret in quarto. Haec quanquam plerisque probata, nuper autem etiam Munroni, non adeo mihi uera uidentur ut nihil contra dici possit. Nam (1) Plini codices testibus Silligio et Detlefseno habent namque tu solebas putare esse aliquid (uel aliquid esse) meas nugas, uel esse aliquid meas putare (esse) nugas non quod Hauptius posuit Nugas esse aliquid meas putare. Quo ordine si uerba Plinius coniunxit, non intellego cur in nullo codice primum locum obtineat *nugas*, in omnibus ultimum. Nec si Plinius Catulli uerba mutato quidem ordine sed seruato metro uoluisset laudare, id dicturum credo fuisse quod Hauptio placuit sed potius Nostras esse aliquid putare nugas,

ut iam olim coniecerunt Vossius et Marcilius in commentariis ad Catullum. (2) Incerta est emendatio obiter emolliam. Etsi enim propter oppositum duriusculum probari poterat, hoc tamen minus habet commendationis quod sublato obicere moliar uix inueneris castrense uerbum (*adgnoscis* et *hoc*) quod ante alterum illud contrerraneum posuerit Plinius¹. Contra et obicere et moliar ex castris sunt desumpta. Verisimile autem non est obiter hic corruptum fuisse, quod incorrupte idem legatur § 28 ut obiter caueam, (3) permutatis prioribus syllabis obscurius dixit Plinius si eo sensu dixit quem ponit Mommsenus, h. e. longa prima syllaba uersus in breuem mutata, ut meas iambice scriberet non spondaeo uteretur—praesertim cum, ut dixi, ipsum uersum non emollierit Plinius, nisi forte emollire est sine numeris proferre. (4) Si duriusculum se fecit Catullus dum iambis in prima sede pro spondaeis utitur, nec se tamen duriusculum uolebat existumari a Veraniolis suis et Fabullis, mirum est eum in ipso carmine unde haec sumpsit Plinius (XII) iambum in prima sede posuisse u. 9 Disertus puer et facetiarum. Sed nego Catullo duros huiusmodi uersus uisos esse. Quod enim alter Plinius dicit ut ad multa alia, non ad hoc unum potest referri ueluti ad resolutum primum pedem (LV. 10), ad spondaeam pro dactylo in secundo pede positum, ad uersus male incisos qualis est ille Decoctoris amica Formiani (XLI. 4), ad elisiones duras qualis est Ignes interiorum edunt medullam (XXXV. 15) ita ex recentioris aevi iudicio dictum uidetur. Catullus adeo non durum hoc arbitratus est ut in nullo ex mollioribus carminibus quae hendecasyllabis scripsit praeter V et XXIV non aut iambum aut trochaeum in prima sede semel locauerit, in Passere (II, III), in Carminibus ad Lesbiam (VII), Caecilium (XXXV), Cornificium (XXXVIII), Lucinium (L), fortasse etiam Iuuentium (XLVIII. 4). His adde carmina ad Cornelium (I), Asinium (XII), Pincernam (XXVII), Ipsithillam (XXXII), Raudum (XL), Ciceronem (XLIX), Porcium et Socrionem (XLVII), de Annalibus Volusi (XXXVI), de Ameana (XLI), de Moecha (XLII), de Acme et Septimio (XLV), Risi nescio quem (LIII), Othonis caput (LIV), Oramus, si forte (LV), quorum dimidia sane pars iram contemptumque exprimit, cetera aut media sunt aut cum amore ac deliciis coniunguntur. Quae iambo uel trochaeo in prima sede carent, haec sunt Viuamus mea Lesbia atque amemus (V), Flauī, delicias tuas Catullo (VI), Verani

¹ Munroni (Criticism and Elucidations of Catullus, p. 152 note) hoc Plinius uidetur significare: *adgnoscis* et *hoc* (contrerraneum) castrense uerbum, quemadmodum multa desumpta de castris prioribus epistulis ad te conscripsi.

omnibus e meis amicis (IX), Varus me meus ad suos amores (X), Cenabis bene mi Fabulle apud me (XIII), Nei te plus oculis meis amarem (XIV), Commendo tibi me ac meos amores (XV), Pedicabo ego uos et irrumabo (XVI), Aureli, pater essuritionum (XXI), Furei, cui neque seruos est neque arca (XXIII), O qui flosculus es Iuuentiorum (XXIV), Furi uillula nostra non ad Austri (XXVI), Pisonis comites, cohors inanis (XXVIII), Salue nec minimo puella naso (XLIII), Iam uer egelidos refert tepores (XLVI), O rem ridiculam, Cato, et iocosam (LVI), Caeli Lesbia nostra Lesbia illa (LVIII), fortasse etiam Pulcre conuenit improbis cinaedis (LVII), O furum optime balneariorum (XXXIII). In uniuersum carmina in quibus hendecasyllabis usus est Catullus sunt unum et quadraginta; trochaicum uel iambum in primo pede septuagies fere posuit.

Haec mihi consideranti cum Coningto protulisset uersum Martialis I. 61. 1 *Verona docti syllabas amat uatis*, occurrit potuisse Plinium eodem modo dicendi uti, quo Martialis ibi usus est. Syllabae enim Martialis sunt hendecasyllabi. Itaque hoc Plinium dixisse censeo. 'Statui licentius te adloqui, quia semper putasti esse aliquid meas nugas, ut Catulli uerbis quamuis impudentius me defendam; cuius exemplum secutus (ille enim omissis hendecasyllabis, quibus se antea delicatioribus amicis commendarat, uersus elegiacos scribendo duriores se fecit quam dum iis uult placere) faciam me duriores teque ut militem miles rudi sermone adgrediar.' Duriusculum igitur refero ad ultimam partem carminum Catulli, ubi, permutata ratione qua priores hendecasyllabos expoliuerat, duriores rhythmum et orationis modum praecipue in pentametris affectauit. Vt uno exemplo rem probem solo CXVI. 8 s finalem elidi passus est, quod ut iam subrusticum nouos poetas fugisse dicit Cicero in Oratore § 161. Haec interpretatio si uera est, Catullus elegiacos uersus, saltem maximam partem, aut scripsit nouissimos aut scripsisse creditur a Plinio.

EXCVRSVS ad III. 16.

Ad haec de Passere carmina spectare uidetur epigramma Aginni iuxta Augustam Ausciorum in Aquitanis (Agen à Auch) repertum anno 1865. Insculptum est marmoreae tabulae literis quae ut Leoni Renierio uidentur (Hermes I. 68) saeculum post Christum natum secundum testantur.

Quam dulcis fuit ista, quam benigna,
 Quae cum uiueret in sinu iacebat
 Somni conscia semper et cubilis.
 O factum male, Myia, quod peristi.
 5 Latrares modo si quis adcubaret
 Riualis dominae licentiosa.
 O factum male, Myia, quod peristi.
 Altum iam tenet insciam sepulcrum
 Nec seuire potes nec insilire
 10 Nec blandis mihi morsibus renides.

Epitaphium est canis quam siue de colore siue propter lusus et nequitiam Myiam (muscam) uocabant. Eius quisquis auctor fuit Catullum imitatus est. Nam ad II. 3 Quicum ludere quem in sinu tenere pertinet u. 2; ad III. 16 uersus 4, 7; ad LVII. 9 Riuales sociei puellularum u. 6. Idem fortasse respexit Epigramma Martialis I. 110 quod et ipsum est de catella¹. De artificio poetae bene disseruit Bischoffius. Versus enim arto quodam uinculo inter se conectuntur; 4, 7; 3, 8 ubi respondent somni, sepulcrum; 5, 9 ubi latrares seuire; 1, 10 ubi dulcis, benigna, blandis morsibus renides. De tempore quo scriptum est nihil equidem explorati habeo. Quod enim litterae omnes sunt maiusculae, quodque nisi in uno uocabulo MORSIB. pro MORSIBVS absunt scripturae compendia, non multum hinc concluditur: neque ideo saeculo post Christum natum secundo assignarim quod *seuire*, non *saeuire* exhibeat². Vnum de meo afferam: in u. 5 modo quod plerique cum latrares coniungunt, mihi potius cum si quis adcubaret coniungendum uideri. Non enim credo poetam modo usurpasse hoc sensu ut idem quod nuper esset; sic enim expectandum esset Latrabas, non Latrares. Si autem pro tantum usurpauit, quid uelit non intellego. Contra modo si quis pro si quis modo simili quanquam non eodem usu posuit quo Ouidius Trist. II. 263

*Persequar inferius, modo si licet ordine ferri,
 Posse nocere animis carminis omne genus,*

et post Ouidium multi, iuris consulti inprimis, si fides est Handio Tursellin. III. 633, Papinian. Dig. 26. 2, 28 *Qui tutelam testamento mandatam excusationis iure suscipere noluit, ab his quoque legatis sum-*

¹ Scripserunt de Myia Barrius in Ephemeride Romana *Bolletino di Correspondenza*, Bischoffius et Couturius in Censura Gallica (*Revue de Gascogne* VI. 596), Gulielmus Wagner in *Herme* I. 68.

² *Hermes* I. p. 68.

mouendus erit quae filiis eius relicta sunt modo si legata filii non affectione propria, sed in honorem patris meruerunt. Cf. id. Dig. 39. 1, 18. Et his quidem modo si idem est quod plerisque dummodo; auctor carminis de Myia non tam pro dummodo usurpauit quam pro modo siue post si quis addito 'Latrares si quis adcubaret modo' siue praeposito et omissa particula 'Modo adcubaret aliquis, latrares' 'One had but to seat himself by her side and you would bark.'

Epigramma eleganter conuertit amicus meus Shadworth H. Hodgson.

The pet so dainty and so gentle dead!
Nursed in her mistress' lap, and in her bed
Nightly partaker of her sleep. O Fly
'Twas wrong, 'twas very wrong of you to die!
A rival for your lady's fauour too,
For did one sit a little closer, you
Would bark, a graceless libertine! O Fly
'Twas wrong, 'twas very wrong of you to die!
Now all unwitting you lie buried deep,
Nor can show fight, nor on the knee can leap,
No more you gleam on me with teeth that bite
In gentle snatches, half of play, half spite.

EXCVRSVS ad X.

Huius carminis uu. 9-13 sic scribendos censet Munro (*Criticisms and Elucidations* p. 30 sqq.)

Respondi id quod erat, nihil neque ipsis
Nec praetoribus esse nec cohorti.
Cur quisquam caput unctius referret?
Praesertim quibus esset irrumator
Praetor, nec faceret pili cohortem.

allatis B. C. I. 72 *Caesar in eam spem uenerat, se sine pugna et sine uolnere suorum rem conficere posse, quod re frumentaria aduersarios interclusisset. Cur etiam secundo proelio aliquos ex suis amitteret? cur uulnerari pateretur optime de se meritos milites? Cur denique fortunam periclitaretur? praesertim cum non esset minus imperatoris consilio superare quam gladio.* B. G. I. 40. 2, IV. 16. 2.

Vu. 25, 26 fortasse sic scribendi erant

Quaeso, inquit, mihi mi Catulle paulum
Istos commoneam. Volo ad Sarapim
Deferri.

'Pray, my dear Catullus, let me just give those bearers of yours a reminder,' viz. that they have a duty to do and are requested not to be idle. Non absimili modo dixit Plautus, Ps. I. 2. 15-17

*Atque heri iam edixeram omnibus dederamque suas prouincias :
Verum ita uos perdit estis, neglegentes, ingenio improbo,
Officium uestrum ut uos malo cogatis commonerier.*

Vix enim crediderim Catullum scripsisse id quod coniecit Munro *Istos da modo : nam* idemque mutata distinctione iam antea Doeringius *Istos da : modo nam*. Sed in u. 27 uerum potest esse quod et Munro et Arturus Palmer coniecerunt Memini uel Meminei pro mane me: 'now I bethink myself: when I said just now that I had them, I forgot myself for the moment: my dear friend Gaius Cinna, he it was who bought them,' quae uerba Munronis sunt p. 35.

EXCVRSVS ad XXI. 11.

Pro eo quod habent codices

Me me puer et sitire discet

Munro coniecit A te mei puer e. s. d.

ADDENDVM ad XVII. 25.

Et supinum animum in graui derelinquere coeno
Ferream ut soleam tenaci in uoragine mula.

Hunc locum respexit Gargilius Martialis de Persicis X (Mai. Auct. Class. I. 401) *Sparto ligata aduersum plurima incommoda ut amfora extimant : et odieque nonnulli iumentorum solias in itinere derelictas prae medio truncis ramisue suspendunt.*

EXCVRSVS ad XXII. 7, 8.

Hos uersus Munro sic scribendos censet (*Criticisms and Elucidations* p. 51).

Noui umbilici, lora rubra, membranae.

Directa plumbo et pumice omnia aequata

Haec cum legas tu, bellus ille et urbanus κ.τ.λ.

Membranas pro inuolucris habet ex membrana quibus uolumina includerentur. Versum 8 sic interpretatur 'haec carmina cum legas tu aequis lineis per plumbum ordinata, omnia autem pumice ita correctata ut si quid inaequaliter scriptum uel lituris deformatum sit tollatur,' allatis locis quales sunt Lucr. IV. 430, 1. *Tecta solo iungens atque omnia dextera laeuis Donec in obscurum coni conduxit acumen*, Cat. LXVI. 65, ut uerborum collocationem duriores sane defendat.

EXCVRSVS ad XXV. 5.

Hic uersus sic legitur in G

Cum diua mulier ^{al. aues uel aries} alios ⁱ ostendet oscitantes

aues ostendit habent ceteri plerique codices; aries *O Ven arios* marg. *L alios La² V Phillippensis* margo *h*; ostendet *DOh*. Interpretationes loci conguessit Pohlius in Specimine Lectionum p. 35. Hae duplices sunt, aut enim ad procellam referuntur, quae opinio fuit editorum ante Lachmannum paene omnium, aut ad Thalli rapacitatem. Qui priorem uiam ingressi sunt, dum hoc uersu tempestatis signa credunt describi aut oscitantes aues (alites) interpretantur clamitantes (sic Scaliger Vulpus Contr. de Allio Huschkius) aut aliud uerbum pro eo scribunt, oscinantes Faernus et Statius, occinantes Auancius Ald. I Muretus, ominantes Doeringius. Sed oscitare pro clamitare uix Latine dici uidetur. Quanquam enim oscitatus tam ferarum quam hominum est (Gloss. Ball. s. u. Rictus¹), nec locum noui ubi aues hoc sensu oscitare dicuntur et ipsius uocabuli usus alius est. Oscitare enim h. e. os aperire quod ii faciunt qui segnitie uel taedio uel somno uincuntur (de ore patulo capitis abscisi dixit Ennius Ann. 462) ad eos transfertur qui aliquid agunt neglegenter et quasi *χασμόμενοι*. Priore sensu inuenitur apud Comicos, ueluti Caecilium 272 (Ribb). Oscitans *Hietansque restas* Turpilius 15 (Ribb). *Timere coepi et interdum oscitarier*, *Ineptus quid mi uellem ex insolentia Nescibam*, 'to yawn like a fool,' ib. 153. *Ego praestolabo illi oscitans ante ostium* 'with my mouth agape.' In his locis omnibus subest notio quaedam stultitiae. Plaut. Menaech. V. 2. 77.

Men. *Hei mihi insanire me aiunt, ultro quom ipsi insaniunt.*

Mat. *Vt pandiculans oscitatur. Quid nunc faciam mi pater?*

Cic. pro Mil. § 56 *Adde inscitiam pransi poti oscitantis ducis*: fragm. orat. pro Q. Gallio *Hesternae potatione* oscitantes, ad Herenn. IV. § 48 *Cum etiam maiores (calamitates) impendere uideantur, sedetis et oscitami.* Lucret. III. 1065 *Oscitat extemplo tetigit cum limina uillae.* Mart. II. 6. 3, 4 *Spectas eschatocollion, Seueræ, Et longas trahis oscitationes,* VI. 61. 3 *Ecce rubet quidam pallet stupet oscitat odit*, XI. 98. 21 *Dabit oscitanti basium natantique Dabit et cacanti.* A. Gellius N. A. IV. 20

¹ 'Rictus uocatur omnis oris apertio. uel patefactio. oscitatus autem tam ferarum quam hominum, et rictus oris simpliciter.'

In iure stans clare nimis et sonore oscitavit atque inibi ut plecteretur fuit, tanquam illud indicium esset uagi animi et alucinantis et fluxae atque apertae securitatis, unde optime illustratur quod dicit Terentius Andr. I. 2. 10 Sperantes iam amoto metu interea oscitantis opprimi h. e. securos.

Hinc apparet oscitantes non posse idem esse quod clamitantes. Non tamen idcirco negauerim de auibus id hic usurpari. Hiant enim saepius aues, praecipue in opere Venereo. Plin. H. N. X. 102 *Neque in alio animali par opus libidinis. Si contra maris steterint feminae (perdices) aura ab his flante praegnantes fiunt, hiantes autem exserta lingua per id tempus aestuant.* Aristoph. Equit. 956 *λάρος κεχηνὼς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν.* Eubul. ap. Meinek. Fragm. Comic. Graec. III. 260 *χῆνα πλατυγίζοντα καὶ κεχηνότα.* Ephippus ib. III. 326 *ἐφίλησεν οὐχὶ συμπίεσασα τὸ στόμα | ὥσπερ πολέμιον ἀλλὰ τοῖσι στρουθίοις | χαννοῦσ' ὁμοίως,* cf. Aristophaneum Aristyllum *ὅς δι' αἰσχροουργίας αἰεὶ ἐκεχῆναι.* Largiamur igitur oscitantes ad aues hoc sensu referri posse. Restat ut priora illa mulier aues quid uelint consideremus. In quibus aperte corruptum est aues; nam nec metrum stat nec priorem partem uersus in -es exiisse credo ne aures offenderet eiusmodi *παρήχησις* in posteriore. Idem cadit etiam in alites. Si totius loci sententiam respicimus, uidetur Catullus hoc significare; 'Thalle' qui mollissimus es atque idem rapacissimus si forte aliqua occasionem nactus es furandi, per negligentiam eorum quibuscum uersaris' uel si legitur offendet 'Thalle, qui mollissimus es idemque rapacissimus; remitte mihi quae mea sunt si occasionem nactus fueris aliquid ex aliis furandi?' Vnde si de auibus dixit Catullus hoc loco, dixit, ut uidetur, per metaphoram, aut si aues respexit ut quae signum darent procellae, hanc significationem cum illa coniunxit. Iam quaerenti de quanam aue iure oscitatio illa dici potuerit, uenit in mentem *κέπφος* ille Aristophaneus qui auium stultissimus habitus est.

Aristoph. Pax 1067 *καὶ κέπφοι τρήρωνες ἀλωπεκιδεῦσι πέπεισθε* h. e. stultissimae. Ibi Scholiasta *κέπφοι* εὐηθες ζῶον ὃ *κέπφος* οὐ μέμνηται καὶ Νίκανδρος (Alexiph. 166) καὶ Ἄρατος περὶ τῶν διοσημιῶν διαλεγόμενος, (184) καὶ Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις (fr. 81). ἐκ δὲ τῆς θαλάσσης ζῆν αὐτὸν λέγουσιν, ἐσθίουντα τὸν ἀφρόν. Εἶναι δὲ αὐτὸν πολὺν μὲν ἐν τοῖς πτεροῖς, ὀλιγὸν δὲ ἐν τοῖς κρέασι, καὶ κεκραγέναι ὠδίνοντα· ὅθεν γενέσθαι τὴν παροιμίαν 'κέπφος ὠδίνει' ἐπὶ τῶν ἐπαγγελλομένων μὲν μεγάλα, μηδὲν δὲ ἄξιον τῆς ἐπαγγελίας ποιούντων. Plut. 912 ὃ *κέπφε*, ubi Scholiastae ὄρνεον ὅπερ φιλεῖ ἀφρόν θαλάττιον ἐσθίειν· καὶ οἱ παῖδες τῶν ἀλιέων λαμβάνοντες τὸν ἀφρόν ρίπτουσι τὸ πρῶτον πόρρωθεν εἶτα ἐγγύτατα εἶτα εἰς τὴν χεῖρα τὸν ἀφρόν καὶ

οὕτως εὐχερῶς ἀγρεύουσι καὶ ἐπὶ τῶν ἀλογίστων ἀνδρῶν τοῦτο εἰς παροιμίαν.
 * Ἄλλως. ἀνόητε κοῦφε. ὦ τὸν νοῦν μετέωρε· ὄρνις γὰρ θαλάττιος τὸ κέπφος,
 κουφότατον σφόδρα τῷ ἀφρῷ διατρεφόμενον διὰ τῆς θαλάττης καὶ πάνν ὀλίγον
 ἔχον σαρκῶδες. * Ἄλλως· ὦ εὐτελέστατε καὶ λάλε· φασὶ γὰρ τὸν κέπφον
 εὐτελῆ καὶ λάλον. * Ἄλλως· ὦ εὐτελέστατε καὶ λάλε· φασὶ γὰρ τὸν κέπφον
 εὐτελέστατον καὶ λάλον. ὄρνεον γὰρ ἄφρον, ὅπερ φιλεῖ ἀφρὸν θαλάττιον
 ἐσθίειν. τοῦτο βουλόμενοι οἱ τῶν ἀλιέων παῖδες χειρώσασθαι, ρίπτουσι τὸ
 πρῶτον πόρρωθεν ἀφρὸν, εἴτα ἐγγύτατα, εἴτα φέρουσι τοῦτο ἐν τοῖς χερσίν,
 καὶ οὕτω κατὰ μικρὸν ἀπατῶντες εὐχερῶς ἀγρεύουσι τοῦτο ἐμπεσὼν εἰς τὰς
 χεῖρας αὐτῶν. εἴληπται οὖν εἰς παροιμίαν ἐπὶ τῶν ἀλογίστων ἀνδρῶν καὶ ἀνοή-
 των. καλεῖται δὲ κοινῶς λάρος.

Arat. Dios. 184, 5

Καὶ πότε καὶ κέπφοι, ὁπότε εὐδίοι ποτέωνται,
 Ἄντία μελλόντων ἀνέμων εἴληδὰ φέρονται.

Nicand. Alex. 165-170

Πολλάκι δ' ὀρταλίχων ἀπαλὴν ὠδίνα κενώσας
 ἀφρὸν ἐπεγκεράσαιο, θοοῦ δορπήϊα κέπφου.
 τῷ γάρ τε ζώῃν τε σασί, καὶ πότμον ἐπισπεῖ
 εὔτε δόλοισ νήχοντα κακοφθόρα τέκν' ἀλιήων
 οἰωνὸν χραίνωσιν, ὃ δ' ἐς χέρας ἔμπεσε παίδων
 θηρεύων ἀφροῖο νέην κλύδα λευκαίνουσιν.

ubi Scholiasta eadem fere tradit quae ad Aristophanem citantur.
 Eustath. ad Od. V. 51

Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν λάρων τῇ εὐηθείᾳ ἢ ὕστερον προσοχὴ παροιμιακῶς ἀπο-
 κληροῖ, ὅθεν καὶ λάρους τοὺς εὐήθεις φάμεν. οὕτω δὲ καὶ κέπφους ἀπὸ κοῦφου
 ὥς φασιν οἱ παλαιοὶ ὀρνιθαρίου καὶ εὐμεταχειρίστου καθὰ καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ
 ἐστὶν εὐρεῖν. Suidas s. v. ὦ κέπφε. ἀντὶ τοῦ ὦ εὐτελέστατε καὶ λάλε· φασὶ
 γὰρ τὸν κέπφον τοιοῦτον εἶναι· τάττεται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἀλογίστων
 ἀνδρῶν· ὁ γὰρ κέπφος ἀφρὸν ἐσθίει θαλάσσιον· οἱ δὲ παῖδες τῶν ἀλιέων
 ρίπτουσι τὸ πρῶτον πόρρωθεν, εἴτα ἐγγυτάτω, εἴτα εἰς τὴν χεῖρα τὸν ἀφρὸν
 καὶ εὐχερῶς ἀγρεύουσι.

Idem κεπφωθείς· ἐπαρθεῖς ἐρεθισθεῖς ὀξέως ἐλαυνόμενος. LXX. Prouerb.
 VII. 22 ὃ δ' ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπφωθείς. Hesych. κέπφος· εἶδος
 ὀρνέου κουφοτάτου, περὶ τὴν θαλασσίαν διατρίβοντος, ὃ εὐχερῶς ὑπὸ ἀνέμου μετά-
 γεται. ἔνθεν λέγεται ὀξὺς καὶ κοῦφος ἄνθρωπος κέπφος. ib. κεπφωθείς· ἐπαρ-
 θεῖς. ἀπατηθεῖς. Cic. ad Att. XIII. 40 *Mirum quam inimicus ibat, ut
 ego obiurgarem. Sed plane κεπφοῦμαι.* Hanc auem κέπφον Latine
 Catullum *gauiam* dixisse credo. *Gauia* legitur apud Plinium H. N.

X. 91, ib. 204, rursus XVIII. 362 et hic quidem inter praesagientes tempestatem *mergi anatesque pinnas rostro purgantes uentum* (*praesagiunt*) *ceteraeque aquaticae aues concursantes, grues in mediterranea festinantes, mergi gauiae* (*cauiae* nonnulli codices) *maria aut stagna fugientes*. Apuleius¹ Met. V. 28 *Tunc auis per alba illa gauia quae super fluctus marinos pinnis natat demergit sese propere ad Oceani profundum gremium*, ubi gauia Veneris famula est.

Sane gauia λάρος exhibet Gloss. Labbaei. Sed non nimis accurate de his scripsisse lexicographos multa indicant. Philoxeni enim in Glossario haec sunt. λάρος Larus Fulica. Gauia Fulica Ardea. Gloss. Labb. Ardea ἐρωδιός λάρος. Fulica λάρος ἢ φακαρίς (ι. φαλαρίς) πελέκανος, θαλάσσιον ὄρνεον, c. λάρος. c. φήνη. c. ἐρωδιός. c. αἴθυια. c. λάρος. Gloss. Bodl. Auct. T. II. 24 *Larus in penthatheuco gauiam significat qui solet semper supersedere aquam*. Cicero quoque cum Aratum uerteret Diosem. 181-3

καὶ δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ἐρωδιός οὐ κατὰ κόσμον
ἐξ ἁλὸς ἔρχεται φωνῇ περὶ πολλὰ λεληκώς
κινυμένου κε θάλασσαν ὑπερφορέοι ἀνέμοιο

scripsit

*Raua fulix itidem fugiens e gurgite ponti
Nuntiat horribiles clamans instare procellas
Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus*

neque aliter Auienus 350

*Et cum parua fulix trepido petit arua uolatu
Stagna sinens longasque iterat clangore querellas,
Indicat insanis frela mox canescere uentis*

quanquam ἐρωδιός ardea proprie non fulix uidetur dici. Auienus quidem in uertendo Diosem. 184, 5, qui uersus non iam apud Ciceronem aut Germanicum extant

καί ποτε καὶ κέπφοι ὁπότ' εὐδιοὶ ποτέωνται
ἀντία μελλόντων ἀνέμων εἰληδὰ φέρονται

adeo ab Arato discessit ut κέπφον dixerit sturnum (356). Non magis accurate Hesychius κήξ. ὁ λάρος κατὰ Ἀπίωνα· λέγεται δὲ καὶ καύηξ· τινὲς καὶ αἴθυιαν ἀποδιδόασιν, οἱ δὲ κέπφον οἱ δὲ διαφέροντα ἀλλήλων.

Gauiam Latine pro stulto poni non scio, sed potuit in uulgari sermone, quemadmodum Italis hodie gabbiano et larus est et homo simplex. Morri Vocabolario Romagnolo-Italiani Gabian uomo sciocco semplice materiale. Cherubini Vocab. Milanese-Ita-

¹ Attulit hunc locum Apuleii Heinsius ad Catull. XXV. 5 legendo *Cum deuias uel eluias uel gauias Malea aues*.

liano Gabbiàn Gabbiànna Gabbiòtt Merlotto Badie. Pariter Angli stultorum nomina ex auibus marinis habent deriuata haec 'Gull, Loon, Noddy' nec a uero abhorret quod in hominibus signum est stultitiae id si in aue aliqua prae ceteris inueniatur—oscitant autem in primis lari, teste Raio in Willughbii Ornithologia p. 351—huius nomen tanquam stultissimae ad homines transferri¹. Et in Catulli loco non tam transfertur significatio quam cum altera coniungitur; gauia enim oscitans et homo simplex est et auis augur procellae.

Quod gāuias scribo, id ex etymologia confirmatum reor. Est enim auis eadem quae Graecis καύαξ καύηξ καύης mox etiam κήνξ κήξ appellata est. (Vide Curtii Grundzüge der Griechischen Etymologie p. 496.)

Transimus ad priora Cum diua mulier. Iam Bergkii in Mus. Rhen. XIX. 605 emendarat Cum diua muttiens aues, h. e. Lauerna. Acron ad Hor. Epp. I. 16. 60 [*Furum dea*] *Lauerna uiae Salariae lucum habet, est autem dea furum. Simulacrum eius fures colunt aut quia consilia sua tacita uolunt, aut quia cum silentio preces eius exercentur.* Arnobius adu. Gent. III. 26 *Non commemorabimus hoc loco Deam Lauernam furum Bellonas Discordias Furias et laeua illa quae constituitis numina taciturnitatis silentio praeteribimus.* Ante Bergkium Leyserus in Censura ed. Doeringianae (Iahn. Ann. XV. 37) diuam Larundam interpretatus est, eumque nuperrime secutus est Schwabius allato ex Placidi Glossis (Mai. Class. Auct. III. 478) *Larundam quam quidam diuam* (sic Schwabius pro eo quod habent codices *uiam*) *dicunt.* Ipse Bergkii coniecturam ducem secutus conicio Cum diua muta gauias; uix enim credo diua sic nude per se poni potuisse, muttiens autem nescio quid asperi sonat, ut nihil de adsonantibus aues oscitantes dixerim. Diua muta aut Larunda est aut ut magis inclino ut credam Angerona.

Hanc enim Diuam proprio nomine uocatam fuisse indicant feriae eius, quae XII ante calendas Ianuarias celebratae Diuae uel Diuales in Fastis Praenestinis, Diualia in Maffeianis appellantur. De hac dea Varro L. L. VI. 23 sic scribit *Angeronalia ab Angerona cui sacrificium fit in curia Acculeia et quouis feriae publicae is dies.* Plin. H. N. III. 65 (*Romae*) *nomen alterum dicere arcanis caeremoniarum nefas habetur, optumaque et salutaris fide abolitum enuntiauit Valerius Soranus luitque mox poenas.* Non alienum uidetur inserere hoc loco exemplum religionis

¹ Simili modo ὦτους, quod est εἶδος ὀρνέου μιμηλοῦ, uocabant τοὺς εὐεξαπατήτους, Sueton. περὶ βλασφημιῶν p. 422 in Milleri Mélanges de Littérature Grecque, qui citat Eustath. 561. 3, 1522. 56. Eiusdem libri p. 523 quod ex Eustathio 1818. 20 citatur, nescio an Catullo notum fuerit (XXV. 1) ἐκ δὲ τοῦ θάλλον καὶ θαλλοφόρος παροιμακῶς ὁ μηδὲν χρήσιμος ἀλλ' ἢ βοσκήμασι θάλλον παραβάλλειν. Sed cf. Athen. 581.

antiquae ob hoc maxume silentium institutae. Namque diua Angerona cui sacrificatur ante diem XII Calendas Ianuarias ore obligato obsignatoque simulacrum habet. Macrobius S. I. 10 Duodecimo (ante kal. Ian.) uero feriae sunt diuae Angeroniae, cui pontifices in sacello Volupiae sacrum faciunt, quam Verrius Flaccus Angeroniam dici ait quod angores ac sollicitudines animorum propitiata depellat. Masurius adicit simulacrum huius deae ore obligato atque signato in ara Volupiae propterea collocatum, quod qui suos dolores anxietatesque dissimulant perueniant patientiae beneficio ad maximam uoluptatem. Iulius Modestus ideo sacrificari huic deae dicit quod populus Romanus morbo quae angina dicitur praemisso uoto sit liberatus. Id S. III. 9. 4 Ipsi Romani et deum in cuius tutela urbs Roma est, et ipsius urbis Latinum nomen ignotum esse uoluerunt. Sed dei quidem nomen nonnullis antiquorum licet inter se dissidentium libris insitum, et ideo uetusta persequentibus quicquid de hoc putatur innotuit. Alii enim Iouem crediderunt, alii Lunam: sunt qui Angeronam quae digito ad os admoto silentium denuntiat; alii autem, quorum fides mihi uidetur firmior, Opem Consiuiam esse dixerunt. Paulus p. 17. M. Angeronae deae sacra Romanis instituta sunt, quum angina omne genus animalium consumeretur, cuius festa Angeronalia dicebantur. Solinus I. 6 Inter antiquissimas sane religiones sacellum colitur Angeronae, cui sacrificatur ante diem XII k. Ian.: quae diua praesul silentii ipsius praenexo obsignatoque ore simulacrum habet. Gloss. Philoxeni p. 12 Angeronia ἡ θεὸς τῆς βουλῆς καὶ καιρῶν¹. Huius Deae tres imagines reperiuntur apud Montfauconum, Antiqq. Explic. I. p. 344. Omnes digitum habent labris inpressum, quod etiam in Harpocrate signum est silentii; tertia si uere huius est etiam Sarapidis calathum in capite gestat, et Herculis clauam in sinistra tenet. Hanc igitur interpretationem praefero; quae enim diua praesul est silentii et signato suo ore monet ne temere quid agatur, hanc bene fingit Catullus aliorum Thallo ostendere oscitationem ut oblato καιρῷ utatur.

Superest ut Lachmanni emendationem examinemus. Qui in ed. 1829 haec scripsit Cum diua munerarios ostendit oscitantes additis his uerbis 'Ego ex li feci n. Munerarius est qui munera dat ' uel inuitus et oscitanti rapta.' Hanc interpretationem ex glossariis eum credo deprompsisse. Ipse in Glossario Balliolensi haec repperi. Munerarius qui munera dat. Gloss. Labbaei Munerarius φιλότιμος ἀγωνοθέτης χαριστικός. Gloss. Hildebrandi p. 366 Munerarius qui semper munera requirit. Mai. Auct. Class. VII. 569 Munifex munerarius qui munera fert, qui munus facit, id est officium aliquod. VI. 534 Munifex munerarius. Munerarius

¹ Hos locos congeffit Mommsenus C. I. L. I. p. 409.

qui munera dat. Ex his intellegitur munerarius duplici sensu usurpatus fuisse. Aut enim est idem quod munerator h. e. qui ludum gladiatorium edit (cf. Sueton. Domit. X) *Patrem familias quod Threcem mirmilloni parem munerario imparem dixerat* (dixerat credo *Threx par mirmilloni impar munerario*) *detractum spectaculis in arenam canibus obiecit cum hoc titulo 'Impie locutus parmularius.'* Quint. Declam. IX. 6 *Certa enim arenae destinabar uictima; nemo munerario uilius stelerat.* Sen. Controu. IV. Praef. *Quod munerarii solent facere qui ad exspectionem populi detinendam noua paria per omnes dies dispensant*) aut est munerum dator. Priore sensu quantum scio semper apud bonos scriptores inuenitur; neque aliud uoluisse puto Quintilianum Inst. Orat. VII. 3. 34 *Quaedam tamen perdurant. Nam et quae uetera nunc sunt fuerunt olim noua; et quaedam sunt in usu perquam recentia, ut Messala primus reatum, munerarium Augustus primus dixerunt. Piraticam quoque ut musicam et fabricam dici adhuc dubitabant mei praeceptores. Fauorem et urbanum Cicero noua credit: Nam et in epistula ad Brutum eum inquit amorem et eum ut hoc uerbo utar fauorem in consilium aduocabo. Et ad Appium Pulcrum te hominem non solum sapientem uerum etiam ut nunc loquimur urbanum. Idem putat a Terentio primum dictum esse obsequium: Caecilius a Sisenna Albente caelo. Ceruicem uidetur Hortensius primus dixisse; nam ueteres pluraliter appellabant.* Exscripsi locum ut intellegeretur non nimium auctoritatis Quintiliano tribuendum esse. Nam piraticam dixerunt Cicero et Sallustius, fabricam Plautus Terentius Cicero, fabricare Afranius 169 Ribb. fabricatus Attius 559 Ribb. musicam Cicero obsequium Plautus ceruicem Afranius 415 Ennius Ann. 462 Vahlen. Lucretius VI. 744. Nec tamen hoc magis ausim munerarios tanquam a Catullo scriptum tueri; quanquam enim muneribus potuit hic locus esse, cf. Iuuen. IX. 50-3

*En cui tu uiridem umbellam, cui succina mittas
Grandia, natalis quoties redit et madidum uer
Incipit et strata positus longaue cathedra
Munera femineis tractat secreta Calendis,*

diuam autem cum Leysero et Schwabio Lauernam fortasse poteris interpretari,—nolim tamen Catullo uocabulum inferre quod fueritne adhuc incertum est, hac quidem significatione in nullo bono auctore inuenitur. Non magis probo Hauptii coniecturam mulierarios. Esto enim ut aut soluta arsi usus fuerit Catullus, ut L. Muellero uisum est de re Metrica p. 154, aut mulier in disyllabon transierit, cf. Hor.

Epod. XI. 23 *Nunc gloriantis quamlibet mulierculam Vincere mollitia Amor Lycisci me tenet* at quod de uocabulo munerarios ualet, cadit etiam in mulierarios. Habent id quidem multa Glossaria, Mai. Auct. Class. VIII. 363 mulierum frequens appetitor. Gloss. Hildebrandi 212 Mulerosus (sic) mulierarius. Gloss. Papiae Mulierarium faemelarium antiqui dicebant: sed hic sensus haud scio an apud ullum bonae latinitatis scriptorem extet, quemadmodum ne mulierosus quidem nisi perraro Cicero uidetur scripsisse. Idem quod mulierariam manum dixit pro Caelio XXVIII, manum hominum dixit comparatorum a Clodia; neque hunc credo aut mulierarios nisi adiecto nomine aut si adiectiue usus esset pro mulieroso dicturum fuisse.

EXCVRSVS ad XXVII. 1, 2.

Hi uersus sic scripti sunt in Gronouii codice Gelli N 21 bibliothecae Leidensis minist^r ueatuli puer falerni. īg' mi cabiles amariore, uti per litteras me edocuit uir solertissimus W. N. du Rieu.

EXCVRSVS ad XXVII. 4.

Vt lex Postumiae iubet magistrae
Ebriosa acina ebriosioris.

Hic uersus cum tribus quos sequitur legitur etiam in A. Gelli noctibus Atticis VII. 20.

Scriptum in quodam commentario repperi, uersus istos a Vergilio ita primum esse recitados atque editos:

Talem diues arat Capua et uicina Veseuo
Nola iugo;

postea Vergilium petisse a Nolanis, aquam uti duceret in propinquum rus, Nolanos beneficium petatum non fecisse, poetam offensum nomen urbis eorum, quasi ex hominum memoria, sic ex carmine suo derasisse, 'oram'que pro 'Nola' mutasse atque ita reliquisse:

et uicina Veseuo

Ora iugo.

Ea res uerane an falsa sit, non laboro; quin tamen melius suauiusque ad auris sit ora, quam Nola, dubium id non est. Nam uocalis in priore uersu extrema eademque in sequenti prima canoro simul atque iucundo hiatu tractim sonat. Est adeo inuenire apud nobiles poetas huiuscemodi suauitatis multa, quae appareat nauata esse, non fortuita;

sed praeter ceteros omnis apud Homerum plurima. Vno quippe in loco tales tamque hiantes sonitus in assiduis uocibus pluribus facit:

‘Η δ’ ἐτέρῃ θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ
 *Η χιόνι ψυχρῇ ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.

atque item alio loco:

Λᾶαν ἄνω ᾧθεσκε ποτὶ λόφον.

Catullus quoque elegantissimus poetarum in hisce uersibus:

Minister uetuli puer Falerni
 Inger mi calices amariores,
 Vt lex Postumiae iubet magistrae
 Ebriosa acina ebriosioris,

cum dicere ‘ebrioso’ posset et, quod erat usitatus, ‘acinum’ in neutro genere appellare, amans tamen hiatus illius Homerici suauitatem, ‘ebriosam’ dixit propter insequentis a literae concentum. Qui ‘ebrios’ autem Catullum dixisse putant aut ‘ebriosos,’ nam id quoque temere scriptum inuenitur, in libros scilicet de corruptis exemplaribus factos inciderunt.

Secutus sum editionem Hertzi postulante, ut uidetur, sententia Gelli. Codices plerique habent Ingere, Ebriose acino (acine cod. Parisinus saec. XIII ut Markhemio uinum est, Ebriose acino^{ae} Mus. Brit. Add. 16981), cum dicere ebriosi posset quod erat usitatus. Multi a post literae non habent. His indiciis ductus credideram Gellium de concinente e non a dixisse, Catullum enim cum potuisset scribere

Vt lex Postumiae iubet magistrae
 Ebriosi acini ebriosioris

amantem tamen hiatus Homerici suauitatem praetulisse

Vt lex Postumiae iubet magistrae
 Ebriosae acinae ebriosioris.

Hoc si uerum esset ebriosioris uel accusatiuus uel genetiuus esset a quo penderet acinae; sensus autem hic euaderet, ‘ut Postumiae ‘lex uini nimiae iubet’ aut ‘ut Postumiae lex iubet uini nimios.’ Pro accusatiuo certe ebriosioris habuerunt ii qui ebrios uel ebriosos in prima parte uersus legerunt, et sic Vossius. Sed obstant huic interpretationi quae secuntur ‘ebriosam dixit propter ‘insequentis literae concentum’ (exemptum quod legitur in

quibusdam codicibus quid uelit non intellego). Quamuis enim ebriosam Gellius potuerit pro ebriosae non minus quam pro ebriosa ponere, at cum post ebriosae sequatur acin- insequens litera non potest alia esse quam a. Deinde genetiuos qualis est ebriosioris acinae h. e. nimiae in acinis Catullus respuit.

Itaque relictis codicibus uidendum ex Vergilianis Homericisque exemplis quid Gellius dixerit. In Vergiliano loco sola *παρήχησις* est literarum o o in fine unius uersus, initio alterius (Veseuo Ora), idemque fortasse etiam in Homericum illud *Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον* cadit, quanquam duplex -αν ne ipsum quidem fortuitum uidetur. Sed in secundo loco Gelli uerba non ita obstrinxerim ut ad concentum tantummodo ea referam qui est in *προρέει εἰκνῖα, ψυχρῇ ἦ*, nam uterque sonus et *ει* et *η* per totum utrumque uersum producitur,

*ἦ δ' ἐτέρῃ θήρεϊ προρέει εἰκνῖα χαλάζῃ
ἦ χιόνι ψυχρῇ ἦ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ*

cf. uerba Gelli 'uno quippe in loco tales tamque hiantes 'sonitus in assiduis uocibus pluribus facit,' quibus profecto non ad quattuor tantum uocabula respicit, sed ad *ει* bis *η* sexies repetitum. Hanc ob causam non adsentior Hauptio legenti Ebria acina. Sane ita Catulli uersus Homericis Vergilianisque magis starent *ἐκ παραλλήλου*—(utor uerbis Eduini Palmer cui cum eadem sententia in mentem uenisset quae Hauptio eam praetulit quam mox commemoraturus sum)—sed ne sic quidem omnino similia sunt *ā+ǎ*, et *ō+ṽ* *ει+ει η+η*, neque ullum huius lectionis uestigium praebent codices. Restat igitur explicatio iam pridem uulgata, et quae Parthenio Scaligero Gronouio Lachmanno Hertzio placuit.

Hi enim omnes scribunt

Ebriosa acina ebriosioris

ut ebriosioris genetiuus esset ex quo acina penderet. Ita enim et satis respondet prioribus illis exemplis uersus Catulli et minus obstant Gelliani codices. Itaque tribus modis legebatur A. Gelli tempore hic uersus (1) Ebriosa acina ebriosioris (2) ebrios acina ebriosioris (3) Ebriosos acina ebriosioris et hoc quidem tam temere scriptum ut numeris prorsus careret. Quartam lectionem his diuersam habuit Catulli codex unde nostri profluxerunt, Ebriose acino ebriosioris siue ebriosae uerum est siue ut potius iudico ex ebrioso corruptum. Non enim id ex ebriosa acino corruptum habeo, quanquam hoc Statius et Catullo tribuit et Gellio.

Gellium enim acina non acino legisse indicant ipsius uerba 'quod erat usitatus acinum in neutro genere appellare;' acinum enim feminini generis legi non credo. Quae in glossatoribus de hoc uocabulo repperi haec sunt Non. 194 *Acina genere neutro frequenter Varro posuit. Acinus masculino M. Tullius de Senectute quae ex fici tantulo grano aut ex acini uinaceo. Et alii obscurae auctoritatis.* Pressusque labris unus acinus arebat. Labb. Gloss. *Acina ῥῶξ, Acini ῥῶγες. Acinus ῥῶξ γίγαντον.* Cyrill. Gloss. *ῥῶξ acinus acina. ῥῶγες acini.* Gloss. Mai. VIII. 46 *acinus botrus uua.* Ib. 15 *hic acinus ni .i. botrus unde Paulinus* Exprimit humentes acinos sucumque liquentem. Acron ad Hor. S. II. 6. 85 *Hic acinus et hoc acinum.* Acina, ae quanquam exempla eius non sunt apud Forcellinum, eodem modo poterat Catullus usurpare quo alii spicus spica spicum, araneus aranea araneum, 'quae ab adiectiuis translata esse fidem faciunt pariter mutabilia quae eadem adiectiua sunt ut nuntius nuntium, mundus mundum, cubitus cubitum, aruum arua, clius clium, canticum canticula, posticum postica, lupinus lupinum, labrusca labruscum item forus forum cum adiectiuo foras. Eiusdem generis alia permulta sunt quae adiectiue dici olim desierunt fluuius fluuia, labium labea, apium apius, corium corius, neruiae neruia, ostreae ostrea, horreum horrea, caseus caseum, balineum balinea, latrina latrinum. (Lachm. Lucret. p. 392.)

[Quod Hauptius docet Opusc. II. p. 121, Gellium hoc dicere, scripsisse Catullum *Ebria acina*, fuisse tamen qui scriptum *Ebriosa acina* uel *Ebrioso acino* uidissent, adeo id uerum uisum est Behrensio ut non dubitarit tanquam Catulli edere *Ebria acina*, repugnantibus et libris et metro. Melius Catullo consuluerat Hauptius qui errasse Gellium crediderit, ipse plerosque secutus editores *Ebriosa acina* scripserit. Munroni (*Criticisms and Elucidations* p. 67) Gellius et hic et in iis quae de Vergilio dicit alucinari uidetur; fundamento et hoc et illud carere; nihil igitur esse cur corruptos credamus Catulli codices, saltem de consilio; inhaerendum horum uestigiis, reiciendum illud *acina*, quae fueritne unquam cum sit in ambiguo, praeferendum esse *Ebrioso acino*.]

EXCVRSVS ad XXXVI. 15.

Durracenorum codex Vindobonensis Liu. XLIV. 30. (Schuchardt *Vokalismus des Vulgarlateins* I. 233). Rarius tamen inuenitur.

EXCVRSVS ad XXXVII. 10.

Frontem tabernae scorpionibus scribam.

Ex conjecturis quas de hoc loco interpretes protulerunt, uulgatissimae sunt hae scipionibus scorpionibus. Et scipionibus quidem quod baculis semiustis interpretantur (sic Conr. de Allio) quanquam ad sententiam satis commodum, uix Latine dici iudico. Esto enim: bacula sunt scipiones (σκῆπτρα) at semiusta per se non sunt; sed nisi semiustis baculis hic non opus est; nisi forte putamus baculis Catullum ideo tabernae frontem picturum fuisse, ut fustes moechis minitaretur. Nec multum placet id quod post Marcilium coniecit H. A. Kochius (Symb. Philol. Bonnensium p. 316) scriptionibus, quamuis huiusmodi repetitiones ut Plauto inprimis ita Catullo minime sint alieni. Cf. VII. 9 Tam te basia multa basiare XIV. 3 Odissem te odio Vatiniano XXII. 14 Idem infaceto est infacetior rure XXIII. 18 Hanc ad munditiem adde mundiozem. Sed ut taceam quam longe distet scriptionibus ab eo quod habent codices sopionibus uix ad iram fastidiumque satis nec satis clare hoc dictum uidetur. Nam si conscribillare se tabernam uelle Catullus dixit, uix credo dicturum fuisse nisi adiectis iis quae scripturus erat; certe omissa tali definitione languet nescio quo modo ista mera uocabuli geminatio. Ad rem illustrandam utilis est locus Petroni Sat. 21, p. 23 Buecheler.

Intrauerunt palaestritae complures et nos legitime perfusos oleo refecerunt. utcunque ergo lassitudine abiecta cenatoria repetimus et in proximam cellam ducti sumus, in qua tres lecti strati erant et reliquus lautitiarum apparatus splendidissime expositus. iussi ergo discubuimus, et gustatione mirifica initiati uino etiam Falerno inundamur. excepti etiam pluribus ferculis cum laberemur in somnum, 'itane est?' inquit Quartilla 'etiam dormire uobis in mente est, cum sciatis Priapi genio 'peruigilium deberi?'

Cum Ascylltos grauatus tot malis in somnum laberetur, illa quae iniuria depulsa fuerat ancilla totam faciem eius fuligine longa perfricuit et non sentientis labra humerosque sopitionibus pinxit.

Quid in sopitionibus lateat incertum est. A litterarum ductu proxime abest sopiti tititionibus cf. Priap. XIV. 10 quod exhibere marg. L. docet Buechelerus; neque hoc idcirco respuendum est quod non sentientis praecedat, nam horum uerborum ἐπεξήγησις potest esse sopiti 'non sentientis ut qui sopitus esset.' Quod ipse Buechelerus dedit 'supini carbonibus' (carbonibus Hildebrandus) uix puto in sopitionibus corrumpi potuisse. H. A. Kochius scriptionibus hic quoque legendum censet; cui nescio an non praetulerim Heinsii

emendationem scopionibus; nihil enim ad rem aptius erat quam ut uino marcens ancilla ebrio temulentiam exprobrans scopionibus h.e. uuarum pediculis tanquam penicillis faciem eius depingeret, Omnia enim hic ad ebrietatem referuntur 'gustatione mirifica initiati' 'uino Falerno inundamur' 'alii circa pedes discumbentium sparsi iacebant, alii parietibus appliciti, quidam in ipso limine coniunctis marcebant capitibus,' lucernae defectae, fracta a Syris lagena, ancilla super torum marcens, fures cum deprehensi essent excitata parte ebriorum stertentes tanquam olim dormissent¹. Scopiones h. e. pediculos uuarum usurpauit Columella XI. 39. 3 *Vbi satis corrugata erunt acina demito et sine scopionibus* (scipionibus codd.) *in dolium conicito*. Eodem uocabulo usus est pro pediculis asparagi XI. 3. 46 *Stilus asparagi qui nouissime autumnali tempore nascitur, non omnis est tollendus sed aliqua pars eius in semen submittenda est. Deinde cum spinam fecerit electis seminibus ipsis scopiones* (scorpiones codd.) *ita uti sunt in suo loco perurendi sunt*, ubi scopiones Columella dicit quas scopas Palladius IV. 9. 12 *Postea scopas eius (asparagi) incendes*. Varro R. R. I. 54. 2 scopiones uuarum scopos appellat. *Quae calcatae uuae erunt earum scopi cum folliculis subiciendi sub prelum, ut si quid reliqui habeant musti exprimatur in eundem lacum*. Ib. II. 4. 16 *Si fundus ministrat, dari solent uinacea ac scopi ex uuis*, ubi codices scopei uel scropei exhibent, et sic Cato R. R. CXII. 3 *Tum acina de uuis miscellis decerpito de scopio* (scopione Politianus); *in idem dolium usque dum impleueris comprimito*. Sed utcunque de Petronii loco statutum fuerit, Catullus Scopionibus uix potuit dicere. Nihil enim hic de temulentia, quanquam in tabernis huiusmodi saepius bibebant, cf. Copae uersus 3-8 *Ebria fumosa saltat lasciua taberna* κ.τ.λ. Neque scopiones uuarum quanquam iis facies dormientis pingi potuit, satis magna uel clara res ut Catulli usibus inseruient. Hinc scorpionibus legendum censeo. Scorpiones enim moechorum sedibus subiectos fuisse docet Plato comicus in Phaone fr. I. 21 (Mein. II. 673)

Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπιήρανος εἶναι.

Παρθένου Ἀρτεμίδος γὰρ ἔφν καὶ στύματα μισεῖ.

Σκορπίος αὖ—

B. παίσειέ γε σοῦ τὸν πρωκτὸν ὑπελθών.

Sic enim post Elmsleium scribunt Dindorfius et Meinekius. Codices

¹ Disseruit de Petronii loco Munro (*Criticisms and Elucidations* p. 116 sqq.). Idemque pro scopionibus emendauit scorpionibus quod ex Apul. ix. 7, Cael. xv. 36 uix satis defensum arbitror.

habent uariam lectionem παύσειέ γε nec orationem post αὖ interrompunt. Iacobsius coni. παύσει σε πόνον quod sane eo commendatur quod continuus fit hexameter. Nam ex uersibus 22 hic seruatis iambi 7 Platonis sunt, ceteri hexametri siue a Philoxeno scripti siue a Platone ad inridendum Philoxenum, ut Bergkio placet. Nam in iambis duae personae inter se locuntur, post senarium autem quintum unus interponitur hexameter; secuntur duo senarii (7, 8); ceteri uersus hexametri sunt. Itaque haud scio an recte Elmsleius uersum post αὖ abruperit. Sed siue hoc modo eum scripseris siue ut Iacobsius similis euadet sententia. Nam παίσειέ γε σοῦ uotum erit interpellantis παρ' ὑπόνοιαν. A. 'Scorpius autem,' B. 'utinam tibi anum pungat' 'suppositus' quibus uerbis inridet magnificentius recitantem, παύσει σε πόθου uel παύσειε πόθου hoc sensu dicetur 'Mullus quidem Venerem' 'non adiuuat; scorpius uero omnino exstinguit—si quando eum in' 'sede adulter senseris.'

Restat tamen altera quaestio, scorpiones animalia terrestria an pisces significantur. Et in Platonis quidem uersu piscem saltem primario loco significari necesse est; totus est enim de piscibus. Sic Heniochus in Polypragmone fr. III. (Mein. III. 561)

ὄρω δὲ θαῦμ' ἄπιστον, ἰχθύων γένη,
περὶ τὴν ἄκραν παίζοντα κωβίους σπάρους
· · · · ·
τρίγλας ἐλεδώντας σκορπίους.

Mnesimachus in Hippotropho 45 (Mein. III. 570)

κεστρεὺς σκορπίος ἔγχελυς ἄρκτος

cf. Athenaeum in 313, 321 libri VII qui totus est de piscibus qui comeduntur. Eodem modo mugiles in adulterorum poena usitatos fuisse ex Iuuenale notum X. 317 *quosdam moechos et mugilis intrat*, ubi Scholiasta *Mugilis piscis grandi capite, postremus exilis, qui in podicem moechorum deprensorum solebat immitti*, cf. Cat. XV. 18, 19

Quem attractis pedibus patente porta
Percurrent raphanique mugilesque

Scorpius uel Scorpio piscis inuenitur etiam apud Ouidium Halieut. 116 *Et capitis duro nociturus Scorpios ictu* Plin. H. N. XX. 150, XXXII. 44, 67, 70, 94, 102, 127, 128, 151 ubi usus eius in medicina dicuntur, fortasse etiam Catonem R. R. 158 *eo addito brassicae coliculos II . . . mutulorum L. 11, piscem capitonem et scorpionem I, cochleas VI et lentis pugillum*. His indiciis fretus credideram piscem scorpionem

et a Platone et a Catullo significari, et sic de Platone iudicarunt Gesnerus in Aquatil. s. u. Scorpio, Schweighaeuserus apud Athenaeum, Vossius ad Cat. XV. 19. Sed obstant haec. Apud Athenaeum sic legitur VI. 246. Ἀριστόδημος ἱστορεῖ Βίθυν τὸν Λυσιμάχου τοῦ βασιλέως παράσιτον ἐπεὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἱμάτιον ὁ Λυσίμαχος ἐνέβαλε ξυλινὸν σκορπίον ἐκταραχθέντα ἀναπηδῆσαι. Ib. XIV. 614 Φιλογέλως δ' ἦν καὶ Δημήτριος ὁ Πολιορκητής, ὥς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν Ἱστοριῶν· ὅς γε καὶ τὴν Λυσιμάχου αὐλὴν κωμικῆς σκηνῆς οὐδὲν διαφέρειν ἔλεγεν. ἐξιέναι γὰρ ἀπ' αὐτῆς πάντας δισυλλάβους, τὸν τε Βίθυν χλευάζων καὶ τὸν Πάριν μεγίστους ὄντας παρὰ τῷ Λυσιμάχῳ καὶ τινας ἐτέρους τῶν φίλων, παρὰ δ' αὐτοῦ Πευκέστας καὶ Μενελάους ἔτι δὲ Ὀξυθέμιδας. Ταῦτα δ' ἀκούων ὁ Λυσίμαχος· ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, πόρνην ἐκ τραγικῆς σκηνῆς οὐχ ἐώρακα ἐξιούσαν· τὴν αὐλητρίδα Λαμίαν λέγων. Ἀπαγγελθέντος δὲ καὶ τούτου πάλιν ὑπολαβὼν ὁ Δημήτριος ἔφη, Ἀλλ' ἢ παρ' ἐμοὶ πόρνη σωφρονέστερον τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ζῇ. Bithys uidelicet cum esset ex intimis Lysimachi et stuprum cum eius adultera uxore fecisset, Lysimachus ei poenam per lignei scorpionis imaginem minitatus est. Ligneum enim scorpionem non piscem fuisse et ex prouerbiis apparet huiusmodi (Athen. XV. 695)

Ὑπὸ πάντι λίθῳ σκορπίος, ὃ 'ταῖρ', ὑποδύεται.

φράζει μή σε βάλη· τῷ δ' ἀφανεῖ πᾶς ἔπεται δόλος.

et ex eo quod scorpionis piscis forma ab alio pisce uix poterat dignosci, scorpione uerme nihil notius tritiusue¹. Adde quod inter coitum ac scorpiones credebatur aliquid esse commune; nam et secundum Plinium (H. N. XXVIII. 44) scorpionis morsu icti coitu leuantur et in Zodiaci distributione *scorpios inguine gaudet* Manil. II. 462. Nec iure mireris quod scorpius sedi suppositus fuerit, cum Lucilius dixerit apud Nonium 65 *Si natibus natricem impressit crassam et capitatam*. At scorpiones ignoti Romanis. Audi Plinium H. N. XI. 89 *Sane Psylli qui reliquarum uenena terrarum inuehentes quaestus sui causa peregrinis malis impleuere Italiam, hos quoque importare conati sunt, sed uiuere intra Siculi caeli regionem non potuere. Visuntur tamen aliquando in Italia sed innocui multisque aliis in locis ut circa Pharum in Aegypto*. Fronto V. 8 Naber *Cum cubiturus irem, scorpionem in lecto offendi: occupauit tamen eum occidere, priusquam supra accumberem*. Potuit igitur scorpionis forma nota esse Romanis; quanquam ne hoc quidem necessarium erat, nam Catullus fortasse Graecum aliquem imitatus est quemadmodum XV. 19 raphanos mugilesque uidetur a Graecis desumpsisse. Vt iam ad Platonem redeamus, quid de uersu

¹ Scorpionis figura qualis in taberna poterat a Catullo pingi inuenitur inter caetera signa zodiaci clypeo insculpta apud Fiorelli *Giornale degli Scaui di Pompei* 1862, p. 80.

statuendum erit quem supra citauimus? Non est cur multum haereas, nam ex utraque lectione iocus euadit παρ' ὑπόνοιαν. Nam si codices secuti scribemus

Σκορπίος αὖ παύσειέ γε σοῦ τὸν πρωκτὸν ὑπελθὼν

poeta incipit quasi de pisce dicturus, sed cum subiisset uermis ille scorpio, ioco hinc petito uersum clausit; sin uerba cum Elmsleio post αὖ interrompemus, altero sensu poeta piscem dixit, altero uermem is qui poetae uerba recitantem interpellat. Hic si quis dicat uermem quidem scorpionem significatum a Catullo, pisci enim in tabernae fronte locum non dari, idem tamen neget scorpionum in moechorum supplicio mentionem fieri nisi piscium; quaerendam igitur aliam rationem uersum explicandi; possis locos afferre quales sunt Photii p. 629 ed. Porson Ὑπὸ παντί λίθῳ σκορπίος· ἐλλείπει ὕπεστι· λέγεται ἐπὶ τῶν κακοηθῶν καὶ ἐπὶ ἐριστικῶν. Id. p. 326 Ὀκτώπουν· Κρατῖνος Θράτταις· Ὀκτώπουν ἀνεγείρεις· ἀντὶ τοῦ σκορπίου· παροιμία γάρ· Σκορπίον ὀκτώπουν ἀνεγείρεις· ἐν δὲ ταῖς Αἰσχύλου Ξαντρίαις ἡ Λύσσα ἐπιθειάζουσα ταῖς Βάκχαις φησὶν· ἐκ ποδῶν δ' ἄνω | ὑπέρχεται σπαραγμὸς εἰς ἄκρον κάρᾳ | κέντημα γλώσσης σκορπίου βέλος λέγω. Hesychius Σκορπιαίνεται ἐρεθίζεται. Suidas Σκορπιαίνεσθαι ἀποθηριοῦσθαι τραχύνεσθαι ἀπαυθαδίξεσθαι Προκόπιος. Ἦν δὲ ἄρα ἡ Θεοδώρα σκορπιωδῆς (τούτεστι πληκτικὴ) καὶ ὀργὴν σκοτεινὴν. Quibus ex omnibus apparet scorpiones dictos fuisse morosos et iracundos homines (utor uerbis Hildebrandi ad Apul. IX. 17) qui ἤρκοτες τὸ κέντρον, ἄττοντες δεῦρο κακέϊσε (Demosth. 786) icunt inopinantes. Tales solent esse zelotypi mariti; talis erat Barbarus ille apud Apuleium (IX. 17) quem *Scorpionem prae morum acritudine uulgus appellabat*, uxorem autem mira custodela domi suae solitum cohibere adulter Philetaerus elusit. Itaque cum scorpio piscis moechorum sedes poenae loco intrasse uideatur, idem autem nomen animalis terrestris fuerit et quidem notissimi, dixeris aut quod utriusque commune esset uim πληκτικὴν (cf. Athenaeum VII. 720) fecisse ut uermi tribueretur quod pisci proprium esset, aut coniuncto duplici sensu simul adulteri supplicium significasse scorpiones, simul mariti ultionem.

Illud etiam poterat subesse causae cur *scorpionibus* tabernam Catullus scriberet, quod inter eos qui ibi Lesbiam amabant fuit Egnatius ex urina factus homo (u. 19), et ob hanc rem Urioni siue Orioni comparandus quem, ex urina Iouis Neptuni Mercurii genitum, cum Dianam uiolare adgrederetur, diua immisso scorpione interfecit: quod narrasse traditur Euphorion a scholiasta Veneto ad Hom. Il. Σ. 486. Schol. Od. V. 121 οἱ οὖν θεοὶ ἐλεήσαντες αὐτὸν δι' ἄστρον ὑπεζωγράφησαν αὐτὸν ἐν τῷ

οὐρανῷ μετὰ σκορπίου. Arat. Phaen. 637-646 : cf. Schol. Germ. Aratorum p. 63 Breysig. Quod si uerum est hoc innuit Catullus. 'Putatisne, Egnati caeterique qui cum eo Lesbiam meam amatis tanquam solis liceat totum gregem puellarum constuprare, impune uobis id fore? Non hoc sic abibit: nam ego poenam uobis denuntio, aptam talia molientibus. Sicut enim Orionem, ex urina genitum, propter tentatam pudicitiam Diana scorpione immisso interfecit, sic ego uos, Lesbiam tentantes, uestrumque Egnatium, hominem totum ex urina factum, adulterorum poena afficiam, idque inscriptis per frontem lupanaris scorpionibus significabo.'

Postquam haec scripseram allata est mihi ingeniosa sane coniectura Rudolphi Peiperi, quam in Museo Rhenano anni 1877 p. 522 uulgauit. Nam Marius Plotius Sacerdos de Tropis p. 461. 30 in Keilii Gram. Lat. VI. Fasc. 2 haec habet. *Astismos fit tribus modis . . . per similitudinem, quomodo dictum est . . . illud de Pompeio, qui coloris erat rubei, sed animi inuerecundi. 'Quem non pudet et rubet, non est homo sed ropio,' ropio autem est aut minium aut piscis robeus aut penis.* Hinc Peiperus reponendum in Catulli uersu ropionibus arbitratur; de Pompeio enim sic dictum fuisse *non homo sed ropio* quemadmodum de Mamurra a Catullo *Non homo, sed uero mentula magna minax.*

Et rōpio quidem o productam habere satis probatur ordine uerborum *Quem non pudet et rubet non est homo, sed ropio*, in quibus Sotadeum agnouit Hauptius: neque est cur in dubitationem uocetur militare conuicium de Pompeio qui *oris probi animo inuerecundo* a Sallustio apud Sueton. Gramm. XV. dictus sit, qualia ab eodem Suetonio in Caesarem notissima memorantur (Jul. XLIX, LI). Sed iure mihi uidetur Keilius dubitasse ipsum illud ropio num incorruptum sit. Nam siue rubei coloris significationem habet, ut Keilius censet, siue ad ῥῶπος ῥῶπες referendum est, quod Peipero placuit, miror nusquam alias legi pro mentula positum: quae autem tradit Sacerdos de significatione uocabuli adeo fluctuant ut non multum auctoritatis in iis sit. Nam si ex *rub- ruf- (rof-)* ductum est, unde illa inuecta est nusquam alias in his obuia p? Vide Corssen. I. p. 369. Nec uero potuit a Rufione¹ corrumpi, quod nomen quinquies in inscr. ante C. Caesaris mortem C. I. L. I. 728, 737, 1032, 1068, 1093, semel legitur in Pompeianis 1847, septies in Hispanis 4420, 4970.

¹ Nomen Sopionis bis scriptum est in Pompeiana Inscriptione 1700 cum Synerote coniunctum.

EXCVRSVS ad XXXVII. 18.

Tu praeter omnes une de capillatis
Cuniculosae Celtiberiae fili.

Hos duos uersus Priscianus bis commemorauit Inst. V. 77, VII. 22.
' Utrobique libri in hoc uitio conspirant

Celtiberosae Celtiberiae fili

' aut in mendis quibus ipsum illud Celtiberosae amplius deprauatum est.
' Sed codex Darmstadiensis¹ saeculo XII scriptus quo Hertzius usus est
' utrobique (secundum ipsum in Keilii Grammat. III. p. 188 in VII. 22
' tantummodo) Cuniculosae praebet. Quare putandum est aut uerum
' uocabulum usque ad hunc librum deuenisse ex antiquiore exemplari
' quam ex quo ceteri libri omnes deducti sunt aut fuisse saeculo XII
' uel paullo antea non indoctum hominem qui quae Priscianus attulit
' cum Catullianorum carminum aliquo exemplari² compararet.' Haec
Hauptius in Herme I. 45, quam uere possum de meo testari. Nam
ex quindecim codicibus Prisciani quos aut ipse inspexi aut ab aliis
curaui inspiciendos, quattuordecim habent Celtiberosae in utroque
loco, unus (Bodl. 160) in VII. 22 qui solus ex duobus locis in eo
seruatur. Exscripsi uersus ut in his codicibus uariant.

V. 77

Bodl. 132 Tu praeter omnes une de ^c papillatis

Magd. 17 une de capitullatis

Harl. 6501 Tu pater om̄s une decapellati'

Harl. 2775 Tu p̄t om̄s une decapellati' interfectis

Harl. 2674 Tu (*rasura*) p̄tom̄s une [†] decapillatis ^{interfectis}

Harl. 2673 om̄is

Add. 12018 decapillate

Celtiberose Celtiberie fili

Harl. 6501 filii

Burn. 236 Celtiberie om̄.

In VII. 22 non uariant nisi quod nonnulli habent pater pro
praeter, Exoniensis IV Celtibero se.

Quomodo igitur euenit ut pro Cuniculosae quod recte seruatum

¹ Hic codex quem Hertzius signauit Darmstad.^o, Behrensiō teste Prolegom. p. xli, is
est qui Coloniensis 202 saec. XI uerius appellandus erat (Wattenbach. Catal. p. 87).

² Eadem est Behrensiī opinio Prolegom. p. xli qui Coloniensem codicem Prisciani
Coloniae scriptum, et cum codice Catulli in Belgia collatum fuisse conicit.

est in codicibus Catulli Celtiberosae legeretur apud Priscianum, idque non semel tantum sed in duobus neque eiusdem libri locis? Nam nec metro satisfacit nec sententiae. Credo in altero tantum loco uersus primum citatos fuisse, hinc in alterum illatos, sed lectione iam corrupta. Et a V. 77 quidem uersus non poterant abesse, nam de uocatio uine dicens non erat Catulli uersum praeteriturus, poterant a VII. 22 ubi ad illustrandum praeceptum de uocatiuis in i alia exempla suppeditabant. Puto igitur in aliquo exemplari V. 77 scriptum fuisse Cuniculo se; mox erasis mediis litteris, uel fortasse oculis scribae qui Catulli librum cum Prisciano conferebat errantibus ad XXXIX. 17 Nunc Celtiber es, Celtiberia in terra, hoc mutatum in Celtibero se, hinc Celtiberosae in VII. 22 irrepsisse. Scriba codicis Darmstadiensis unde Cuniculosae in VII. 22 acceperit, non ausim diuinare; fortasse a margine desumpsit, fortasse a glossario, uel commentario aliquo quales in Priscianum extant non pauci.

[Haec in ed. priore scripseram. Nunc Munroni potius adstipulor existumanti Priscianum siue neglegentia siue uitio aliquo mentis captum in altero locorum descripsisse Celtiberosae Celtiberiae, mox idem erratum in altero repetiisse. *Criticisms and Elucidations* p. 67].

ADDENDVM ad XLII. 16-18.

Haec sic scribenda esse censet Munro (*Criticisms and Elucidations* p. 119)

Quod si non aliud pote, ut ruborem
Ferro canis exprimamus ore,
Conclamate iterum altiore uoce κ.τ.λ.

‘if nothing else can do so, in order to extort a blush from her brazen face, bawl out once more in louder tones:’ uel eadem sententia

Quod si non aliud potest, ruborem
Ferro ut canis exprimamus ore κ.τ.λ.

quod equidem praeferendum arbitror. Sed iam anno 1876 Pleitnerus coniecerat (*Studien* p. 117) idem illud pote ut, quanquam totum locum 13-24 transpositis suo arbitrio uersibus ita corrumpit ut tenebras carmini non lucem offudisse uideatur.

ADDENDVM ad XLV.

De hoc carmine uide disputantem Munronem (*Criticisms and Elucidations* pp. 120-122).

EXCVRSVS ad LIII. 5.

Non praetermittendum erat quod commemorat Vossius ad Catull. p. 229, *colopaedium*. 'Sic Bruti pusionem κολοπαιδίον uocauit Martialis. Nam quo loco in Apophoretis (XIV. 171) legitur Βρούτου παιδίον, in optimis Thuaneis membranis scriptum inuenimus BROVTOUICVLOPEDIONFICHILE, proculdubio pro Βρούτου κολοπαιδίον fictile.' Hanc scripturam Thuanei codicis confirmat Schneidevinus apparatu suo, qui tamen coniecturam κολοπαιδίον Beuerlando assignat. Gloss. Bodl. Auct. T. II. 24 *colo. calatis. conocla et canistelli* (fortasse *colocalathi icunculae canistelli*).

ADDENDVM ad LV. 7-10.

Haec sic scribit Munro (*Criticisms and Elucidations* p. 130)

Femellas omnes, amice, prendi
Quas uultu uidi tamen sereno.
A uel te sic ipse flagitabam
'Camerium mihi, pessimae puellae.'

Versus 9 uerba A uel te sic ita defendit ut uel ad sic referat 'ah, even so I continued to demand you of them,' interposito sic ut in Tib. IV. 11. 3 *A ego non aliter tristes euincere morbos Optarim quam te si quoque uelle putem*, Mart. IX. 8. 9 *Dilexere prius pueri iuuenesque senesque At nunc infantes te quoque, Caesar, amant*, IV. 19. 12 et apud Lucretium *Illud in his quoque te rebus*. Pro ipse autem conicit usque.

EXCVRSVS ad LVI. 12.

Quod DG habent Hem, id fortasse antiquae scripturae uestigium est. Cod. Harl. 6514 *En demonstrantis est cum indignatione; et sine aspiratione scribitur. Iuuenalis* quam te ac iura ferentem. Hen *cum aspiratione respondentis est*. Pro hec quod cum ceteris ex hic uel heic mutatum habui, nescio an non legendum sit ecce. Coniunguntur En ecce Sen. Oed. 1004 *En ecce rapido saeua prosiluit gradu Iocasta uecors*, quod iniuria in Et ecce mutandum censet Koziol Stil des Apuleius p. 149. Apuleii Met. I. 1 *En ecce praefamur ueniam*, ubi uide Hildebrandum. VIII. 26 *Puellae, seruum uobis pulcellum en ecce mercatus perdux*i. X. 9 *Iussi de meis aliquem curriculo taberna promptam afferre: et en ecce perlatam coram exhibeo* (hen

ecce Hildebrandi Guelferbitanus 1). XI. 15 En ecce *pristinis aerumnis absolutus Isidis magnae prudentia gaudens Lucius de sua fortuna triumphat*. Gloss. Bodl. (Auct. T. II. 24) Enecece *instat et cum ue (ui) clare uel manifeste*. Cf. Hand. Tursellin. II. 373.

ADDENDVM ad LIX. 1.

Cum Pleitnero facit Munro (*Criticisms and Elucidations* p. 134) ita tamen ut pro rufa rufulum existimet scribi potuisse a Catullo rufa rufum anus. Nam rufus tanquam conuicium saepius inuenitur. Ter. Heaut. 1061, Plaut. Asin. II. 3. 20, Mart. II. 32, Inscriptt. Pomp. 2421, Mart. XII. 32. 4, ib. 54 : quos locos conguessit Munro.

EXCVRSVS ad LXI. 16.

Retinui Mallio secutus codices, et sic scriptum est nomen in Hageni excerptis ineditis cod. Bern. 207 (p. CCXIII. 24 sqq.) *Quot sunt ista agnomina? Multa sunt Ex meritis, ut Torquatus Mallius, qui condam Gallum occidit, cuius torquem suo collo conectit. Mallius enim habuit nomen, pugnavit contra Gallum, occidit illum, et quia mos erat Gallis ut in suis collis aureas torquis conecterent tulit Gallo Mallius torquem et collo suo conectit.*

EXCVRSVS ad LXI. 41.

Vt lubentius, audiens.

Non absurdum duco hic afferre quod habet Gloss. Ball. *Quo libentius ubi (? uti) libenter interrogatiuus uel obiurgatiuus sermo*. Nam si obiurgatiui aliquid suberat coniunctis uerbis *quo libentius* habemus causam cur *ut* hoc loco Catullus dixerit. Certe non desunt loci ubi huiusmodi sensus subesse uideatur. Caesar B. G. VIII. 40 *Volusenus ad eam uirtutem quae singularis in eo erat magnum odium Commii adiungebat: quo libentius id faceret quod imperabatur*, 'to make him more ready to do.' Corn. Nep. Eumen. V. *Callidum fuit eius inuentum quemadmodum stans iumentum concalefieri exerceri que posset, quo libentius et cibo uteretur et a corporis motu non remoueretur. Substringebat caput loro altius, quam ut prioribus pedibus plane terram posset attingere: deinde post uerberibus cogebat exsultare et calces remittere*. Nam ut illic uirtuti Voluseni quasi calcar accedit odium Commii, sic hic in pigritiam et frigus labentibus equis additur stimulus timoris ac uerberum. Quod a uirginum cantu sane alienum.

ADDENDVM ad LXI. (99.)

Proca turpia persequens.

Quod in adnotatione ad hunc locum suspicatus sum huc pertinere Gloss. Ball. Progom uituperationem id confirmatum duco ex loco Varronis de Lingua Latina VII. 80 ubi pro eo quod Muellerus dedit procare duo codices habent progare, tres prorogare. Quod potuit sane a confusis per librarium C G oriri, potuit etiam uestigium esse antiquioris scripturae, quomodo tradit Festus s. u. Prodigia. *Prodigia quod praedicunt futura permutatione g literae, nam quae nunc c appellatur, ab antiquis g uocabatur.* Ad Catulli locum pertinent etiam haec. Paul. Diac. p. 225 M. *Procitant prouocitant, citare enim uocitare est, unde procet et procit et procat dicebant pro poscit*, ib. p. 248 *procare poscere est, unde et procit et meretrices procaces, et uerbum procas id est poscis.* Iam proca scribere, porca dicere potuit Catullus eodem modo quo Crotona et Cortona crocodilus et corcodilus (Phaedr. I. 25) trapezita et tarpezita Trasumenus et Tarsumenus (Quint. I. 5. 13) scripula (Veron. Palimpsest. Plin. H. N. XIV. 41. 81) scirpula leguntur (vide Corssen *Aussprache der Latein. Sprache* I. 246). Et porcax quidem pro procax posteriori tempore scriptum fuisse testatur Diefenbachius in Supplemento Ducangiani Vocabularii. Simili modo mutantur inter se in eadem inscriptione (Momms. C. I. L. I. 199) Porcobera, Procobera qui fluuius a Genua distans duo milia passuum a Plinio H. N. III. 48 Porcifera, hodie Polceuera dicitur. Cf. pergula, pregula (Quintil. I. 5. 12) porcillaca, procillaca (sic habet cod. Vossianus antiquus Plini H. N. XX. 210), Procilius, Porcilius, Att. IV. 15. 4.

ADDENDVM ad LXII.

1. Huius uersus initium Vesper adest Riesius putat a Varrone citatum L. L. VII. 50 *Vesperugo stella quae uespere oritur, a quo eam Opilius scribit Vesperum; itaque dicitur alterum: (alternum Riesius, h.e. ἀμειβαῖον, nam διεσπέριον uidetur esse carmen quod alternis canebatur uespere), Vesper adest; quem dicunt Graeci διεσπέριον.* Quod si uere intellexit, haec est Catullianorum carminum prima quae quidem ad nos peruenerit mentio.

6. Cernitis, innuptae, iuuenes? consurgite contra.

Thuanaeus habet consurgi eretera. Hinc I. Mowat scribendum censet *Cernitis, innuptae, iuuenes consurgere contra?* Scriptum fuerat ^{IT} CONSVRGERE CRA.

ADDENDA ad LXIII.

5. Deuoluit ile acuto sibi pondere silicis.

Videtur ile simili modo dixisse Catullus quo palear Seneca in Hippolyto 1044, quod haud scio an usquam alias reperiatur in singulari positum. Ile haud dubie reponendum erat in carmine de Perdica quod Behrensius edidit 167 pro eo quod codex habet ille.

Pro Deuoluit Pleitnerus (Studien p. 37) coniecit Dissoluit.

9. Typanum, tubam Cybelles, tua, mater, initia.

Pro tubam coni. Munro (*Criticisms and Elucidations* p. 142) *typum* uel *tupum*, h. e. icunculam Attidis uel Cybeles, allatis locis ex Dionysio (Antiq. II. 19), Polybio ap. Suidam (s. u. Γάλλοι), Herodoto (VI. 9) ubi *τύπανα καὶ τύποι* coniunctim memorantur.

75. Munro sic scribit

Geminas deae tam ad auris noua nuntia referens.

'bringing with them to the two ears of the goddess tidings so strange and novel.'

77. Pro Laeuumque coni. Pleitnerus et K. P. Schulzius Saeuumque. Mox in u. 82 fremitum quod est in Datano tanquam uehementius Pleitnerus censet retinendum (Studien p. 40) fortasse recte.

ADDENDVM ad LXIV. 16.

Hunc uersum Munro sic scribit p. 146

Illac (quaue alia?) uiderunt luce marinas.

ADDENDVM ad LXIV. 23.

Versus lacinias sic resarcit Munro p. 147

Heroes saluete, deum gens, o bona matrum

Progenies saluete iterumque iterumque bonarum.

nam deum gens etiam Vergilium scripsisse *uigilasne deum gens Aenea?* matrum autem bonam progeniem bonarum sic a Catullo dictum esse ut ab Euripide in Meleagro fr. 524 Nauck. 'Ηγησάμην οὖν εἰ παραξεύξειέ τις Χρηστῷ πονηρὸν λέκτρον, οὐκ ἂν εὐτυχεῖν, 'Εσθλοῖν δ' ἀπ' ἀμφοῖν ἐσθλὸν ἂν φῦναι γόνον.

ADDENDVM ad LXIV. 109.

Pro cum eius obuia coni. Munro p. 149, comeis obit obuia, collatis Aen. XII. 209, Geor. II. 368.

EXCVRSVS ad LXIV. 241-245.

Videtur haec respexisse scholiasta Ibidos 497 ut in codice C. C. C. servatus est *Egeum patrem Thesei tangit cui Theseus ad minotaurum tendens cum nigris uelis quod erat signum tristitiae promiserat se mutaturum nigra uela in alba si minotaurum uinceret quo tandem uicto Atheseo naute pro leticia abliti (l. obliti) sunt mutare uela quae quia in reditu pater de arce sua nigra uidit filium suum putans mortuum de eadem arce se in mare precipitauit.*

EXCVRSVS ad LXIV. 270.

Nescio an legendum sit *proclinas*. Gloss. Bodl. Auct. T. II. 24 *Procline. prone inclinate.*

EXCVRSVS ad LXIV. 287.

Magnesson linquens Doris celebranda choreis.

Eustathius ad Hom. Il. B. 756 Τῆς δὲ κατοικήσεως τῶν Ὀμηρικῶν Μαγνήτων σημεῖα καὶ ταῦτα παρὰ τῷ Στράβωνι δίχα τῶν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντων περὶ Κραννῶνος καὶ Γυρτῶνος. Φερὰι πέρας φησὶ τῶν Πελασγικῶν πεδίων πρὸς τῇ Μαγνησίᾳ ἃ παρατείνει μεχρὶ Πηλίου στάδια ἑκατὸν ἐξήκοντα. λέγει δὲ καὶ ὅτι πρόκεινται Μαγνήτων νῆσοι Σκίαθος Πεπάρηθος Σκῦρος καὶ ἑτεραι. ὁ γοῦν ταύτας εἰδὼς εἰδείη ἂν καὶ τὴν αὐτῶν περαιάν Μαγνησίαν. ἐν δὲ τῷ τοιούτῳ τόπῳ λέγει ὁ γεωγράφος καὶ ὅτι μάλιστα δὲ ἐν ὀνόματι τούτεστιν ὀνομαστὴ ἢ Σκῦρος διὰ τὴν Λυκομήδους πρὸς Ἀχιλλέα οἰκειότητα καὶ τὴν τοῦ Νεοπτολέμου ἐκεῖ γέννησιν καὶ τροφήν . . . ὑποδηλῶν δὲ καὶ εἰς ὅσον ὁ ποιητὴς τοὺς παρ' αὐτῷ τούτους ἐστενοχώρησε, λέγει ὅτι Μάγνητας τούτους νομιστέον τοὺς ἐντὸς τῶν Τεμπῶν ἀπὸ Πηνειοῦ καὶ Ὀσσης ἕως Πηλίου . . . ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὁ ἐκ νεφέλης Κένταυρος Μάγνης ἦν, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Πινδάρου δηλοῦται, ὃς καὶ Μαγνησίαις ἵπποισιν συναναχρωννύμενος ἐκ τοιούτου σπέρματος τοὺς ἵπποκενταύρους ἔφηνε. Pind. Pyth. II. 44 Κένταυρον ὃς | ἵπποισι Μαγνητίδεσσιν ἐμίγνυτ' ἐν Παλίου | σφυροῖς. Hinc et quod Centauri cum Magnetibus coniunguntur, inprimis Cheiron, cui Μάγνητες ἀπαρχὰς κομίζουσι· ῥίζαι γάρ εἰσι καὶ βοτάναι δι' ὧν ἰῶντο τοὺς κάμνοντας (Plutarch. Sympos. III. 1), Magnessas hoc loco Catullum induxisse credo. Easdem Doras duabus de causis potuit uocare. Nam (1) Dorae sunt Thessalae. Herod. I. 56 τὸ δὲ πολυπλόκητον κάρτα· ἐπὶ μὲν γὰρ Δευκαλίωνος βασιλῆος οἴκεε γῆν τὴν Φθιώτιν· ἐπὶ δὲ Δώρου τοῦ Ἑλλήνος τὴν ὑπὸ τὴν Ὀσσαν τε καὶ τὸν Οὐλυμπον χώραν, καλεομένην δὲ Ἰστιαιώτιν· ἐκ δὲ τῆς Ἰστιαιώτιδος ὡς ἐξανέστη

ὑπὸ Καδμείων, οἵκεε ἐν Πίνδῳ Μακεδνὸν καλεόμενον· ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὶς ἐς τὴν Δρυοπίδα μετέβη καὶ ἐκ τῆς Δρυοπίδος οὕτως ἐς τὴν Πελοπόννησον ἐλθὼν Δωρικὸν ἐκλήθη. Steph. Byzant. s. u. Δώριον. Μέμνηται τῆς Δωρίδος τῆς Θετταλικῆς Χάραξ ἐν ζ' τῇδε γράφων περὶ Θεσσάλου τοῦ Αἰάτου νικήσαντος τοὺς ἐν Ἀρνῇ Βοιωτοὺς· ὁ δὲ Θεσσαλὸς οὐδὲ τὴν τετάρτην μοῖραν τῆς ἐπωνυμίας μετέβαλεν, ἀλλ' Ἰστιαιωτὶν αὐτὴν ὡς πρὶν καλεῖσθαι εἴασε. κείται δὲ πρὸς δυσμῶν τοῦ Πίνδου. Δῶρος δὲ αὐτὴν ὁ Ἕλληνας εἴληχε τὰ πρῶτα καὶ Δωρὶς ἀπ' ἐκείνου ἐκαλεῖτο πρότερον, ὕστερον δὲ Ἰστιαιωτὶς μετωνομάσθη. (2) *Dorae choreae* proprie dicuntur quae a nudis saltantur. Anacr. fr. 60 ἐκδῦσα χιτῶνα δωριάζειν, ubi Bergk. affert Schol. Eurip. Hec. 933 λέχη δὲ φίλια μονόπεπλος | λιποῦσα Δωρὶς ὡς κόρα. Αἱ Λακεδαιμόνιαι κόραι διημέρευον ἄζωστοι καὶ ἀχίτῶνες, ἱμάτιον ἔχουσιν πεπορημένον ἐφ' ἐκατέρου τῶν ὤμων· καὶ Καλλίμαχος· Ἔσκεν ὅτ' ἄζωστος χἀτερόπορπος ἔτι· καὶ ἐν ταῖς ἀρχαίαις γραφαῖς οὐκ ὀλίγα ὧδε ἔσταλται· καὶ δωριάζειν τὸ γυμνὰς φαίνεσθαι τὰς γυναῖκας, unde φαινομηρίδες vocabantur; cf. Androm. 598 γυμνοῖσι μηροῖς καὶ πέπλοις ἀνειμένοις et ibi Paleium. Eustath. ad Il. 975. 30 Αἴλιος γοῦν Διονύσιος δωριάζειν φησὶ τὸ παραφαίνειν καὶ παραγυμνοῦν πολὺ τι τοῦ σώματος· αἱ γὰρ κατὰ Πελοπόννησόν, φησι, κόραι διημέρευον ἄζωστοι καὶ ἀχίτῶνες, ἱμάτιον μόνον ἐπὶ θατέρᾳ ἐπιπεπορημέναι· καὶ ὅρα ἐνταῦθα διαφορὰν χιτῶνος καὶ ἱματίου. Πausanias δὲ καὶ αὐτὸς δωριάζειν φησὶ τὸ παραγυμνοῦσθαι· Δωρικὸν γάρ, φησι, τὸ παραφαίνειν τὸ σῶμα διὰ τὸ μήδε ζώνας ἔχειν, τὸ πολὺ δὲ χιτῶνας φορεῖν, ἐν δὲ Σπάρτῃ καὶ τὰς κόρας γυμνὰς φαίνεσθαι. καὶ ὅρα ὡς ὁ Διονύσιος μὲν ἀπέφησε τῶν Δωριάδων τὸ χιτωνοφορεῖν, Πausanias δὲ χιτῶνας φορεῖν αὐτὰς ἔφη, πλὴν οὐκ ἀεὶ ἀλλ' ὡς ἐπὶ πολὺ. Ad eandem sententiam dixit Euphorion ap. Pollucem (IV. 95) Ὁρχόμενον χαρίτεσσιν ἀφάρεσιν ὀρχηθέντα (Meinek. Analect. Alexandrina p. 106). Iam Magnesson Catullus ita potuit dicere ut Tibullus Cimmerion (Κιμμερίων) IV. 1. 64, Varro Attices philosophiae, chorean astricen, physicen, Delphice columna, Odyssean lymphon Ludon flumen.

[Haec ut in ed. priore scripseram retinui, quanquam haesitans ut in loco desperato; nunc cum *Doris* nullo modo uerum uideatur, possit autem aut ex *Horis* aut ex *cloris* profluxisse, uersum sic refingendum arbitror

Aemonisin linquens Chlōri celebranda choreis

Steph. Byz. Αἰμονία, ἡ Θετταλία, ἀπὸ Αἰμόνος· Αἰμων δὲ υἱὸς μὲν Χλῶρου τοῦ Πελασγοῦ, πατὴρ δὲ Θεσσαλοῦ, ὡς Ῥιανὸς καὶ ἄλλοι. Id ex Rhiano si Catullus sumpsit, non mirum si dixit obscurius; potest tamen Rhianus finxisse Chlōrum choreas Thessalarum circa Tempe ducentem, ut hoc modo uiridem loci aspectum indicaret. Catullo *Viridantia Tempe*, Plinio (IV. 31) *Penius amoenus circa ripas gramine dicitur*: quibus adde

Aristid. I. p. 256 (448) καλλίστους στεφάνους ἀνῆκεν ἡ γῆ περὶ τὴν ὄχθην ἐκατέραν.]

EXCVRSVS ad LXIV. 300.

Quod in commentario suspicatus sum *Iri* hic scribendum esse, eodem possunt referri quae de Aselenis montibus tradit Etym. M. 153, 4 Ἀσέληνα ὄρη οὕτω καλούμενα ἅπερ οἱ μὲν παρὰ τὴν Τραχίνα εἰρῆσθαι, ὥς Ῥιανὸς ἐν τῷ ιδ' Ἡρακλείας. Νίκανδρος δὲ ἐν τοῖς Αἰτωλικοῖς (Αἰτωλοῖς codd.), ὅτι, φησὶν, ἐν αὐτοῖς τῆς σελήνης τῷ Ἐνδυμίωνι συγκαθευδούσης συνέβαινε τοὺς ἄλλους τόπους ἀσελήνους εἶναι καὶ μὴ μετέχειν τούτους θειοῦ φωτός. Haec si recte sic post Sylburgium scripserunt Gaisfordus et Meinekius Anal. Alex. p. 179, Aseleni uocabantur montes circa Trachinem siue montes Iri. Causa nominis in eo quod Luna dum hic moratur obscura facta est; quod consulto potuit Catullus memorare, cum teste Staphylo apud Schol. Ap. Rhod. IV. 816, quem locum Marcilius attulit, Pelei nuptiae celebrabantur tempore ἐν ᾧ ὕδατα πολλὰ καὶ πνεύματα ἐξαίσια, ut crederentur di μετ' ὄμβρου καὶ χειμῶνος aduenisse. Hanc fama traditam procellam a Marcilio creditur significasse Catullus dum Phoebum Hecatenque h. e. solem et lunam solos a nuptiis Pelei afuisse dicit: neque aliud erit quod post addidit *cultricem montibus Iri*¹. Quae enim lucem dare nuptiis nolebat, merito potuit ibi latere, ubi cum esset, propinquae regiones in obscuro erant: siue in caelo morata est, fecit hoc ne lucem daret; quod quia saepius fecerat dum in Aselenis montibus siue amor indulgens siue aliam ob causam latet, non sine ui quadam *cultrix Iri*, quanquam in alio loco latens, inducitur¹.

ADDENDVM ad LXV. 9.

Versum Datani Alloquar, audiero nunquam tua loquentem Munro p. 154 tanquam interpolatum reicit, ipse hunc commentus est

Numquam ego te primae mihi ademptum in flore iuventae.

EXCVRSVS ad LXVI.

Βερενίκης Πλοκάμου quo nomine Elegiam suam signasse uidetur Callimachus, cf. Schol. Arati Phaenom. 146, pauca quae quidem certo huc referas supersunt fragmenta. Sunt enim tria. Schol. Arati

¹ Non possum adstipulari K. P. Schulzio censenti *relinquens* et ad *caelo* et ad *montibus*, quae ambo pro dativis habet, referendum esse. Vide eius recensionem commentarii mei Zeitschrift für Gymnasialwesen 1877 p. 705.

Phaenom. 146 Κόνων ὁ μαθηματικὸς Πτολεμαίῳ χαριζόμενος Βερενίκης πλόκαμον ἐξ αὐτοῦ κατηστέρισε. τοῦτο καὶ Καλλίμαχος πον φησὶν

Τῇδε (codd. Ἡδὲ) Κόνων μ' ἔβλεψεν ἐν ἡέρι τὸν Βερενίκης
Βόστρυχον ὄντ' ἄρα κείνη πᾶσιν ἔθηκε θεοῖσιν.

ὃν κείνη πᾶσιν ἔθηκε θεοῖς uulgo et sic Bergkii. Catullus sic expressit

Idem me ille Conon caelesti numine uidit
E Beronicaeo uertice caesariem
Fulgentem clare, quam multis illa dearum
Leuia protendens brachia pollicita est.

Vnde Scholiasten credo fragmenta in unum conguessisse quattuor uersuum. Scripserat Callimachus hoc modo

- (1) Τῇδε Κόνων μ' ἔβλεψεν ἐν ἡέρι τὸν Βερενίκης
(2) Βόστρυχον
(3) ὄν τ' ἄρα κείνη
(4) πᾶσιν ἔθηκε θεοῖς.

Nam post Βόστρυχον exciderunt nonnulla quae Catullianis istis *Caelesti numine Fulgentem clare* (8, 9) responderent.

(2) Etym. M. s. u. Θηλαμών. Εἴρηται γὰρ καὶ θηλυκῶς κάρη ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ

σῆν (codd. ἦν) τε κάρην ὥμοσα σόν τε βίον.

Catullus (40) adiuro teque tuumque caput.

(3) Schol. Apollon. Rhodii I. 1323 Χάλυβες ἔθνος Σκύθιας, ὅπου ὁ σίδηρος γίνεται. Καλλίμαχος· Χαλύβων ὡς ἀπόλοιτο γένος. Id. II. 373 ἐκλήθησαν δὲ Χάλυβες ἀπὸ Χάλυβος τοῦ Ἀρεως υἱοῦ· μέμνηται αὐτῶν καὶ Καλλίμαχος.

Χαλύβων ὡς ἀπόλοιτο γένος

Γειόθεν ἀντέλλοντα κακὸν φυτὸν οἳ μιν ἔφηναν.

Catullus (48) Iuppiter, ut Chalybum omne genus pereat
Et qui principio sub terra quaerere uenas
Institit ac ferri stringere duritiem.

Vnde a plerisque Callimachus sic scripsisse creditur

Ζεῦ πάτερ, ὡς Χαλύβων πᾶν ἀπόλοιτο γένος.

Ex his tribus fragmentis uidetur Catullus liberius quidem Callimachum expressisse ita tamen ut plerumque eundem uersuum seruaret numerum. Incerta sunt quae nunc subicio. Etym. M. s. u. Ἀσσύριοι. Ἀσσύριοι τὸ ἔθνος. Καλλίμαχος Ἡ (ἦι Porsonus) ἀπ' (ἐπ' Blomfieldus) Ἀσσυρίων ἡμεδαπῇ στρατίῃ.

Haec ad Comam Beronices 12 Vastatum finis iuerat Assyrios pertinere censebat Anna Fabri, et post eam Blomfieldus et Bergkii negantibus Boissonadio Naekio Schneidero Callim. II. p. 420.

Eustath. ad Hom. Odys. XXIII. p. 812 Ἡδεα Ἰωνικῶς. Καλλίμαχος. Ἡδεα μάλλον ἐγὼ κοτε. Haec ad u. 26

At te ego certe

Cognoram a parua uirgine magnanimam

refert Naekius in Hecale p. 163, probante Heckero.

Suidas s. u. Περίθριξ. ὁ ἀπὸ γενετῆς πλόκαμος, ὁ μηδέπω καρεῖς. ἔτι πλοκάμοιο περίθριξ, quae uerba ad Comam Beronices pertinere putabat Toupius, posse pertinere ad u. 77

Quicum ego dum uirgo quondam fuit omnibus expers quanquam uix satis idonee etiam Naekius opinatus est in Hecale p. 162.

Etym. M. Ἐλειήτης. ὁ λέων

Ἐσχατίνην ὑπὸ πέζαν ἐλειήταο λέοντος

εἴρηται παρὰ τὴν ἔλην, τὴν θερμότητα, ἣ λέγεται καὶ εἴλη, πλεονασμῷ τοῦ ι. Ἡ παρὰ τὸ ἔλος ὅτι πρὸ καταστερισμοῦ ἐν ἔλεσιν ἐνέμετο. Ὡρος.

Com. 65.

Virginis et saeui contingens namque Leonis
Lumina,

eo enim post Heckerum Bergkii et O. Schneiderus retulerunt.

Steph. Byzant. Αἰδηψος πόλις Εὐβοίας. ἦν δὲ σιδηρὰ καὶ χαλκᾷ μέταλλα κατὰ Εὐβοίαν. Καλλίμαχος

δέδαεν δὲ λαχαινέμεν ἔργα σιδηροῦ

Haec posse ad Comae u. 49 referri rati sunt post Heckerum Bergkii et Rauchius; ad Αἴτια potius reuocant Bentleius et Naekius.

Etym. M. ὁ λύχνος, τὰ λύχνα, ὡς παρὰ Καλλιμάχου.

λύχνα φανείη.

Quae a Naekio referuntur ad Com. 79

Nunc uos optato quas iunxit lumine taeda.

Hesychius Πλοκαμώδεα τὸν οὐλον βόστρυχον. Ad Comam refert O. Schneiderus, sed incertus quem ad uersum pertineat, cum pro *me* positum ad multos quadret 33 63 69 74 91.

Et haec quidem duo a cupidioribus tantum ad Βερενίκης πλόκαμον referri possunt. Melius eo retuleris quae secuntur.

Achilles Statius in Isagoge ad Arati Phaenomen. 14 (in Dionysii

Petauii Vranologio p. 134) ὁ μὲν ἀστήρ καὶ ἄστρον· οὐκέτι δὲ τὸ ἀνά-
παλιν. Ὅταν μέντοι ὁ Καλλίμαχος

πρὶν ἀστέρι τῷ Βερενίκης,

ἐπὶ τοῦ πλοκάμου φησὶν ὅς ἐξ ἑπτα καταφανῶν σύγκειται. Τοῦτον δὲ τὸν
πλόκαμον οὐκ οἶδεν Ἄρατος· παρατήρησε δὲ Κόνων ὁ μαθηματικός.

Com. 82

Quin (Quam codd.) iocunda mihi munera libet onyx.

Versum Valckenarius huc retraxit.

His unum ipse adicio. Suidas Φόβη· κόμη, θρίξ. Ὅστε (ὅστις codd.)
φόβης ξανθοτάταις ἐκόμα,

quae uerba cum Catullianis istis

Com. 62

Deuotae flauī uerticis exuuiae

non inepte coniunxeris. Praecedebat fortasse Βόστρυχον.

ADDENDVM ad LXVI. 15.

Sic emendat Munro p. 156

Estne nouis nuptis odio Venus? an quod auentum
comparato 31 an quod amantes. Mox in 77 relictā priore coniectura
scribendum censet omnibus explens Vnguētis se una uel quod
scripserat Doeringius omnibus explens se unguētis.

ADDENDVM ad LXVII. 12.

Sic emendat Munro p. 158

Verum astu populi ianua quippe facit.

ADDENDVM ad LXVIII. 27-30.

Hunc locum sic constituit Munro p. 167

Quare quod scribis Veronae turpe, Catulle,
Esse, quod hic quisquis de meliore notast,
Frigida deserto tepefecit membra cubili,
Id, Manli, non est turpe, magis miserum est.

ratus hic de loco dici unde Manlius epistulam scripserit, locum autem
fuisse Baias; quod idem ante Munronem coniecerat mecumque com-
municarat B. Jowett, quanquam uersum 29 aliter interpretatus de

balneis, ut in commentario dixi. Munroni sententia haec est 'therefore when you write "it is a shame, Catullus, to be at Verona, because here where I am whoever is a man of fashion has been warming his limbs on the bed you have abandoned," this Manlius is no shame but rather a cruel sorrow.'

ADDENDVM ad LXVIII. 75.

Munro coniecit p. 176

Incepto a frustra, nondum cum sanguine sacro.

Idem in u. 91 pro Quae uetet id emendauit Quae taetre id, in 97 pro Que scripsit Te. Post 141 duos uersus censet excidisse; in 148 codicum lectionem dies retinuit; 156, 7 sic scripsit Et domus in qua *nos* lusimus et domina Et qui principio nobis te *et eram* dedit Afer.

118. Corruptumne est tuum ex actutum? Nam hoc sic scriptum inueni in Auct. T. II. 24 *Actuum celerius cito sinemora submotum*.

EXCVRSVS ad LXXI. 1, 2.

Hos uersus sic scribit Munro p. 202

Siqua iure bono sacer, o Rufe, obstitit hircus

Aut siqua merito tarda podagra secat

hac addita interpretatione 'If in any way, Rufus, the accursed he-goat has with full justice given offence, or if in any way the laming gout deservedly scourges:' ad obstitit autem allato Aen. VI. 64 *quibus obstitit Ilium et ingens gloria Dardaniae*.

ADDENDVM ad LXXVI. 5.

Pro manentum uel manenti quod habent codices Munro scribendum censet manent iam. Idem in 10 pro cur te iam scribit cur te iam a! ubi quod a non elisa sit, id ex Hor. Epod. V. 71, Tib. III. 4. 82, IV. 11. 3 defendit. Versum 11 sic legendum censet

Quin tu animum offirmas atque istinc teque reducis
ut que—et inter se respondeant, comparatis CII. 3, 4.

ADDENDVM ad XCV.

De hoc epigrammate disseruerunt nuper Pleitnerus (Studien p. 32) et Munro (*Criticisms and Elucidations* p. 209). Illud utriusque commune quod praeter Cinnam Volusiumque tertio nulli locum concedunt; quo fit ut in u. 3 Hortensius tanquam corruptum eiciant, locum sic refingant, Pleitnerus

Milia cum interea quingenta horrentius ullo
Ingenium Volusi uersibus euomuit

Munro

Milia cum interea quingenta Hatrianus in uno
Versiculorum anno putidus euomuit

ubi Hatrianus dicitur Volusius siue Tanusius Geminus ab Hatria urbe iuxta Padi ostia sita cuius mentionem fecit Plinius III. 119 sqq. Mox u. 9 hic idem sic supplet

Parua mei mihi sint cordi monumenta *Phalaeci*.

Mihi semper uisum est recte se habere illud Hortensius, quanquam non infitior minus apte hic inductum, si de ipsius carminibus Catullus dixerit. Sed potuit etiam tanquam Volusii patronus inferri: quod si ita fuit, pentametrum huiusmodi credas excidisse

Mense leuis quot habet carta legit Volusi.

Mox in fine u. 9 neminem repperi qui Antimacho potius opponeretur Lamynthio illo de quo sic tradit Athenaeus 597 Ἀλλὰ μικροῦ, ἔφη, ἄνδρες φίλοι ἐξελαθόμεν ὑμῖν εἰπεῖν τὴν τε Ἀντιμάχου Λυδὴν προσέτι δὲ καὶ τὴν ὁμώνυμον ταύτης ἐταίραν Λυδὴν, ἣν ἡγάπα Λαμύνθιος ὁ Μιλήσιος. ἐκάτερος γὰρ τούτων τῶν ποιητῶν ὥς φησι Κλέαρχος ἐν τοῖς Ἑρωτικοῖς τῆς βαρβάρου Λυδῆς εἰς ἐπιθυμίαν καταστὰς ἐποίησεν ὃ μὲν ἐν ἐλεγείοις ὃ δ' ἐν μέλει τὸ καλούμενον ποίημα Λυδὴν.

EXCVRSVS ad XCIX.

Totum hoc poema mirum quantum olet medicos. Huc referes purgo u. 5 (cf. Plin. H. N. XXV. 47, 51 ubi de ellebore ui ad purgandum agitur), diluta u. 7 (A. Gellius XVII. 15, 4 *Candido (elleboro) stomachum et uentrem superiorem uomitionibus purgari, nigro aluum quae inferior uocatur dilui; utriusque esse hanc uim ut umores noxios in quibus causas morborum sunt extrahant*), guttis u. 8 siue latiore sensu sumptum de umoribus uel ὁποῖς arborum interpreteris, Plin. H. N. XII. 116 *Sucus e plaga manat, quem οἰοβαλ μὺν uocant suauitatis eximiae, sed tenuis gutta ploratu*, quemadmodum δάκρυον apud Dioscoridem saepius reperitur, I. 77 Σμύρνα δάκρυόν ἐστι δένδρου γεννώμενον ἐν Ἀραβίᾳ, Herod. II. 96 τῆς ἀκάνθης τὸ δάκρυον κόμμι ἐστι, siue de Stacte Diosc. I. 73 στακτὴ καλεῖται τῆς προσφάτου σμύρνης τὸ λιπαρόν, siue de ammoniaco, quod Romanis guttam appellatum fuisse testatur aut Dioscorides aut aliquis ueterum III. 88. Plin. XII. 107 *Aethiopiae subiecta Africa ammoniaci lacrymam stillat in harenis suis*, XXIV. 23

Similis ammoniaci natura atque lacrymae probandae. Contractum u. 9 uox nota morborum, Plin. XXIII. 94 *Raphaninum phthiriasis longo tempore contractas tollit.* Lupae u. 10 quo nomine appellatum est κίκι siue croton Diosc. IV. 161. Herod. II. 94 κάρπον φέρει πολλὸν μὲν δυσώδεα δέ· τοῦτον ἐπέαν συλλέξονται οἱ μὲν κόψαντες ἀπιποῦσι, οἱ δὲ καὶ φρύξαντες ἀπέψουσι καὶ τὸ ἀπόρρρεον ἀπ' αὐτοῦ συγκομίζονται, ἐστὶ δὲ πῖον καὶ οὐδὲν ἥσσον ἐλαίου τῷ λίχνῳ πρόσηνες, ὁδμὴν δὲ βάρεαν παρέχεται. Huius oleum praecipue pingue fuisse docet Plinius XXIII. 83 *Semen ex quo fit nulla animans attingit; ellychnia ex uua fiunt claritatis praecipuae, ex oleo lumen obscurum propter nimiam pinguitudinem.* Potuitque in eius saluario lentore per saliuam ludere Catullus quomodo Plinius saliuam dicit cochlearum ostreorum purpurarum. V. 8 abstersti Ter. Eun. IV. 7. 9 *abstergerem uulnera.* Primario sensu labella abstergere posuit Plautus Asin. IV. 1. 52

*Quod illa autem simulet quasi grauedo profluat
Hoc ne sic faciat, tu labellum abstergeas
Potius quam quisquam sauium faciat palam*

quem hic Catullum imitatum fuisse crediderim.

In uu. 2. 13 *ambrosiam* cum editoribus omnibus scripsi, quamquam contra codices. Nam et ab Ibyco apud Athenaeum 39 ambrosia dicitur τοῦ μέλιτος ἐννεαπλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, et nescio an in uoce Sauillum luserit Catullus, quod nomen fuit placentae ex farina caseo melle ouo confectae, teste Catone R. R. LXXXIV. Nam talibus sauillis ambrosiae nomen inditum fuisse docet Photius s. u. Νεήλατα· τὰ νεωστὶ ἀλληλεσμένα ἄλφιτα καὶ μέλιτι δεδευμένα οἷς καὶ ἀσταφίδες καὶ χλωροὶ ἐρέβινθοι συνεφυρῶντο. ἐκάλουν δὲ τινες αὐτὰ καὶ ἀμβροσίαν.

EXCVRSVS ad CII.

Epigramma sic scribit Munro p. 215

Si quicquam tacite commissum est fido ab amico
Cuius sit penitus nota fides animi,
Meque esse inuenies illorum, iure sacratum,
Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

‘ if aught has been confided in secresy by a trusty friend whose sincerity of soul is thoroughly proved, you will find me to belong to that order, consecrated with full right, and you may rest assured that I have become the god of silence incarnate.’

Quod post fido ab amico infertur illorum comparat locum similem CXI. 1, 2 contentam uiuere solo Nuptarum laus.

EXCVRSVS ad CVII. 3.

Versum Munro sic distinguit p. 217

Quare hoc est gratum nobis quoque—carius auro.

EXCVRSVS ad CX.

Vu. 3, 4 sic scribit Munro p. 218

Tu, promisisti mihi quod mentita, inimica es:

Quod nec das et fers saepe, facis facinus.

‘you, in having made to me feigned engagements, are unfriendly and unfair: in not granting your favours and yet taking money for them again and again, you are guilty of a crime.’

Vu. 6, 7 sic:

sed data corripere

Fraudando est furis—plus quam meretricis amicae,

Quae sese toto corpore prostituit.

‘but to get hold of what is tendered by robbery and cheating is the conduct of a thief,—yes, worse than the behaviour of a grasping strumpet who yields to every form of degradation.’

EXCVRSVS ad CXIV, CXV.

Disputavit de his Munro pp. 221–227. Hic in CXIV. 6 dum modo ipse egeat sic tuetur ut modo pro ablativo habeat, modum autem duplici significatione dictum putet (1) de mensura fundi ut apud Gromaticos et Varr. R. R. I. 11, (2) de modestia uel moderatione qua ipse Mentula carebat. Pro Marcell. I. 1 *tantum in summa potestate rerum omnium modum . . . praeterire nullo modo possum*, Hor. S. II. 3. 265 *quae res Nec modum habet nec consilium ratione modoque Tractari non uult*. Mox in CXV. 1 coniecit tonsi pro instar, 2 nemoris pro maria, 4 Tot qui in saltu uno commoda possideat, 7 ut re pro ultor, ‘yet he himself is greatest of all, being as he is in fact no man, but—.’

V. 4 iam ante Munronem Peiperus sic emendarat (Q. Valerius Catullus p. 62.) Tot qui uno in saltu commoda possideat. Pleitnerus (Studien pp. 64, 5) illud mihi uidetur uere in dubitationem uocare, sitne in CXIV. 4 legendum fructus sumptibus exuperat an quod habet Datanus sumptus fructibus e. Et Pleitnerus quidem Nec quicquam, quod et ipsum est in Datano, retinet: mihi Ne quicquam extra litem positum uidetur: quod cum sumptus fructibus exuperat coniunctum sic interpretor. Adeo abundat

rebus Mentulae saltus aucupio piscibus pratis aruis feris ut ad novos semper sumptus suppetat; qui quamvis fiant iterum atque iterum, nunquam exhauritur fundus, sed fructibus semper vincit dispendia. Bene igitur dicitur nequicquam abundare saltus, qui cum rerum copia semper ad nova impendia paratus sit, novis tamen fructibus semper renouetur. Vult enim quodammodo exauriri, nec unquam tamen exhauritur. Sed et hac ex interpretatione dives ad Mentulam referendum puto: saltu enim dives est, quippe nihil non ferente: ipse tamen egenus est, quippe nihil habens unde aeri alieno soluendo sit.

DE ORTHOGRAPHIA QVORVNDAM VOCABVLORVM.

Varus, Varrus, Varius.

Varus nomen apud Catullum bis legitur X. 1, XXII. 1. In priore loco plerique codices habent Varius, Datanus Veranius, *Hah* Varus, *C Vic ed. Pr.* Varus: in XXII. 1 non nisi *h* habet Varre, quam in titulo Ad Varum duplex *r* etiam in aliis inuenitur. Varrus, Varre scripserunt Statius Scaliger Handius alii; etiam Varius in X. 1 seruarunt post Vossium Osannus ad Apuleium de Orthographia § 43 et Weichertus de L. Vario p. 4. Et hoc quidem nec XXVII. 2 Ingere mi calices amariores quod habent codices pro Inger mi, nec LVI. 10 Camerium mihi pessimae puellae satis defensum arbitror. De Varro alia res est.

Nam in Verg. Ecl. IX. 27 unus codex habet *Varo* ex *Varro* ut uidetur ortum; *Varrus* cod. Mediceus Taciti Hist. IV. 68, codices aliquot Persi S. IV. 12, VI. 18, *Varri* cod. *B* Schol. Bernensium ad Ecl. VI. 17. Simili modo *Varo* *Varro*, *Varonius* *Varronius*, *Varonianus* *Varronianus*, inter se mutantur in inscriptionibus (Momms. C. I. L. I. p. 522, III. 2685, cf. ib. 2564 *Varone*) et numis (Momms. de Moneta Romanorum p. 470, ib. p. 504) cum quibus comparanda sunt *Sula Nata Cina Cota Gelius Pilipus Renius Saranus Sisena Memius Alius* quae Mommseno teste in libro de Moneta Romanorum pp. 470, 1 plerumque sic scribuntur in numis ante Sullam. Cf. etiam Ioannis Wordsworth *Fragments and Specimens of Early Latin* p. 10. Sed quanquam Varrus duplici *r* non raro legitur in codicibus, non adeo bonae auctoritatis est ut id Catullo restituerim. Nusquam in Mommsenianis inscriptionibus commemoratum inueni; legitur tamen in Gruterianis 1099. 6. Contra *Vaarus* geminata *a* bis exhibet C. I. L. I. 1052, 1166 cuius similia sunt *Vaala*

Feelix aara Calaasius faatum Maanius Maarcus naata Paacilius Paapia paastores Staatius Vaarius. Quae cum a geminent utpote productam idem credo etiam in *Varum* cadere, nam nec *Valla Felix fattum Mannius Varrius* Romanos nec uero *Varrum* dixisse. Eadem fere Weichertus de L. Vario p. 4 'non dubium est quin Varrus 'inauditum Romanis nomen solis librariis eorumque neglegentiae 'debeatur¹.'

Multo crebrius inter *Varus Varius* fluctuant codices.

Verg. Ecl. VI. 12 *Quam sibi quae Vari praescripsit pagina nomen* (VARIH P)

Hor. S. I. 5. 40 *Plotius et Varius Sinuessae Vergiliusque*

93 *Flentibus hic Varius discedit maestus amicis*

6. 55 *Optimus olim Vergilius, posthac Varius*

9. 23 *Si bene te noui non Viscum pluris amicum,*

Non Varium facies

10. 44 *forte epos acer Vt nemo Varius ducit*

Epp. II. 1. 247 *Dilecti tibi Vergilius Variusque poetae*

A. P. 55 *Vergilio Varioque*

His septem locis alii codices *Varium*, alii *Varum* habent; in Sat. II. 8. 21, 63 *Varium* Kelleri et Holderi, ut uidetur, omnes.

Donatus in Vita Vergili (in Scholiis Bernensibus ed. Hagen, pp. 734-745)

10 <i>inuitatum a Vario ad communionem sui</i>	Vareo codex P Hageni
19 <i>Asinium Pollionem Alphenumque Varum</i>	Varum codd. omnes
37 <i>ex reliqua L. Varium et Plotium Tuccam</i>	Varium G, Valerium BP
38 <i>Tucca uetat Variusque simul</i>	Varus R Reyfferscheidii
39 <i>Egerat cum Vario ut Aeneida combureret</i>	Varo BR et corrector P
40 <i>Eidem Vario ac simul Tuccae</i>	Vario B, Varo R
41 <i>Edidit auctore Augusto Varius</i>	Varos B, Varus R
42 <i>Varium duorum librorum ordinem commulasse</i>	Varium B, Varum R
53 <i>triumuiros agris diuidendis Varum</i>	
<i>Pollionem et Cornelium Gallum</i>	
68 <i>Sexta (Ecloga) μεταμορφώσεις et dicitur</i>	
<i>Varus uel Silenus</i>	

Martialis VIII. 18. 7 *Et Vario cessit Romani laude cothurni*
(Vario plerique, Varo Varro alii)

¹ Nescio quid Victorino tribuendum sit sic praecipienti 2457 P. 10 K. *Per duo r Ar-*
runtium Varrum currit ferrum.

56. 21

Quid Varios Marsosque loquor?

(Varos plerique, Varros alii)

XII. 4. 1 *Quod Flacco Varioque fuit summoque Maroni
Maecenas.*

(Varro, Varo alii).

Possum multa alia exempla addere, sed haec satis sunt ad demonstrandum id quod dixi, toties permutari inter se Vari, Varii nomina ut etiam contra codices alterutrum scribendum sit prout res uel uersus postulet ratio¹. Vide Ribbeckium in Prolegom. Vergil. p. 101. Itaque Varus Catullo X. 1 restitui.

Zmyrna, Smyrna.

Smyrna an Zmyrna scribendum esset, nota grammaticorum quaestio. Sext. Empir. contra Mathematicos 173, 4 οὐδὲν γὰρ βλαπτόμεθα εἴαν τε σὺν τῷ ι γράφωμεν τὴν δοτικὴν πτώσιν εἴαν τε μή, καὶ εἴαν τε διὰ τοῦ σ τὸ σμιλίον καὶ τὴν Σμύρναν, εἴαν τε διὰ τοῦ ζ, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀριστίων ὀνόματος εἴαν τε τῇ προηγουμένῃ συλλαβῇ τὸ σ προσμερίζωμεν εἴαν τε τῇ ἐπιφερομένῃ τοῦτο συντάττωμεν. Εἰ μὲν γὰρ παρὰ τὸ διὰ τοῦ σ ἀλλὰ μὴ διὰ τοῦ ζ γράφειν τὸ σμιλίον οὐκέτι σμιλίον γίνεται ἀλλὰ δρέπανον, καὶ εἰ παρὰ τὸ σ τὸ τοῦ Ἀριστίων ὀνόματος οὕτως ἀλλὰ μὴ ἐκείνως συντάσσεται τὸ σ, ὁ Ἀριστίων καθὼς φησι τις τῶν χαριεντιζομένων δειπνίων γίγνεται, ἤρμοξε μὴ ἀδιαφορεῖν· εἰ δ' ὅπως ἂν ἔχῃ τὸ τῆς γραφῆς τὸ σμιλίον εἴαν τε διὰ τοῦ σ εἴαν τε διὰ τοῦ ζ κατάρχηται, ὅ τε Ἀριστίων ἀεὶ ποτὲ ἐστὶν Ἀριστίων, εἴαν τε τῷ ι εἴαν τε τῷ τ τὸ σ προσμερίζωμεν, τίς χρεια τῆς πολλῆς καὶ ματαίας παρὰ τοῖς γραμματικοῖς περὶ τούτον μωρολογίας; Eustath. ad Il. 2. 267 (p. 217, 24) ὅτι δὲ τὸ σμῶδιξ καθὰ καὶ τὸ σμερδαλέον καὶ τὸ σμικρόν, διὰ τοῦ ζ εἶχον τὴν προφορικὴν ἀρχὴν πάλαι ποτὲ διὰ τὸ παρεοικὸς τοῦ ἤχου, δηλοῦσιν οἱ παλαιοὶ ὧν ἐν ῥητορικοῖς λεξικοῖς τοῖς κατὰ στοιχεῖον κεῖται καὶ ταῦτα ἐν τῷ ζ στοιχείῳ· ζμινύη ὅτε τὸ σκαφεῖον, ὅτε ἀξινάριον, οἱ δὲ δίκηλλαν. καὶ ζβέσαι τὸ παῦσαι λῆξαι κοιμίσαι, καὶ ζβεννυμενάων αἰγῶν ληγουσῶν καὶ ζμῶσαι τὸ πατάξαι. Id. 228, 22 Δωρικῶς μέρδω καὶ μετὰ τοῦ ζᾱ ἐπιτατικοῦ κατὰ συγκοπὴν ζμέρδω κατὰ τοὺς παλαίους γραμματικούς· ἐφ' ὧν καὶ τὸ ζμύρνα καὶ τὸ ζμικρὸς διὰ τοῦ ζ κατήρχετο. Lucian. Iudic. Vocalium IX. Ὅτι δὲ ἀνεξίκακόν εἰμι γράμμα μαρτυρεῖτέ μοι καὶ αὐτοὶ μηδέποτε ἐγκαλέσαντι τῷ ζῆτα σμάραγδον ἀποσπάσαντι καὶ πᾶσαν ἀφελομένῳ Σμύρναν unde apparet Ζμύρνα recentiorem formam Lucianum habuisse. Eadem fuit sententia Herodiani Fragm. post Moeridem Pierisoni (ed. Koch. p. 415) ζητείται πῶς

¹ 'Notum sane Varii et Vari nomina omnino sexcenties inter se permutari librariis.' Hagenus Schol. Bernens. Vergil. p. 688.

γραπτέον τὸ Σμύρνα ἐπειδὴ τινὲς μετὰ τοῦ ζ γράφουσιν αὐτό, ἕτεροι δὲ μετὰ τοῦ σ. Διπλοῦν γὰρ ὂν τὸ ζ, οὐκ ἐγχωρεῖ μετὰ τοῦ μ γράφεσθαι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τρία σύμφωνα ἐν ἀρχῇ τίθεσθαι λέξεως, εἰ μὴ μετὰ τοῦ ρ, ὃ ἔχει τινα οἰκειότητα πρὸς τὰ φωνήεντα. Theodos. Gramm. p. 63, 26 (Goettling. p. 225), τὸ σμιλίον Σμύρνα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια διὰ τοῦ σ γραπτέον οὐ διὰ ζ. Vbi Goettlingius 'In Marmor. Oxoniens. (XCVI. 8) pro 'Σμυρναίων est Ζμυρναίων. Mihi haec scriptura ex forma ζ quam Σ in 'antiquis marmoribus habet exorta esse uidetur.' Adde Philem. Lex. p. 234 (Osann). Hos locos conguessit Passouius ap. Weichert. Poet. Latin. Fragm. p. 171. Ipse autem censet Philippi temporibus scripturam ZM pro ΣM in Ζμῆνος Ζμίνθος et similibus uocabulis inualuisse. Quod ad Romanos attinet, Zmyrnam habent optimi cod. Ciceronis Phil. XI. 2, pro Balbo XI, Zmyrnae palimpsestus de Rep. I. 8 a m. pr. ubi Maius comparat Martian. Capell. III. 257 *Z a Graecis uenit licet etiam ipsi primo C Graeca utebantur; nam Sethum dicebant quem nunc Zethum dicunt; tamen haec geminata ab ipsis etiam habetur. Nam a T et C componitur, quam ut aduertas duplicem nunquam poterit geminari. Haec praeponitur M literae ut Zmyrna. Zmurnaeum ut uidetur Cato R. R. 102, Zmurnae Varro R. R. I. 7. 6, Zmyrnae unus codex Suetoni de Gramm. Illust. VI, Zmyrnae Zmyrna (h. e. Cinnae poema) ib. XVIII (ed. Reifferscheid), Zmirna¹ codex Bambergensis Quintiliani IX. 2. 64, Zmyrna Zmyrnaei Mediceus Tac. Ann. III. 63, IV. 43, 55, 56; et sic Plinius Silligii quanquam uariant codices. Zmirnae codex Frisingensis Hygini Fab. CCLI, sed Smyrna Smyrnae Fab. LVIII Smyrna CCXLII, Zmirneos Zmirna Solinus 40 (p. 187, 1, 4 ed. Mommsen.). Romani Grammatici Smyrnam potius scripsisse uidentur. Prisc. I. p. 23 Keil *Sola haec semiuocalis post S ponitur quod mutarum est ut Smyrna, smaragdus. I. p. 41 Keil In semiuocalibus similiter sunt aliae praepositivae aliis semiuocalibus in eadem syllaba ut m sequente n, ut Mnestheus amnis, s quoque sequente m ut Smyrna smaragdus, nam uitium faciunt qui zm scribunt: numquam enim duplex in capite syllabae posita potest cum alia iungi consonante.* Apud Charisium uariant libri I. p. 93 Keil *Cinna in Zmyrna huius tabis dixit nullo auctore. I. p. 145 Keil Huius tabis Cinna in Smyrna dixit.* Ζμυρναίων in numis saepius inueniri testatur Spanhemius de Praestantia et Usu Num. I. 116. Legitur etiam in inscriptionibus Gruteri CCCXIV. 1, Chandleri Marm. Oxon. XCVI. 8, Boeckhii 3203 . 7, 3211 . 6, 3270 . 8, 3286 . 10, 3289 . 9, 3311 . 9, Mommsen. C. I. R. N. 1798 Zmurna 1250.*

¹ In X. 4. 4 *Smyrnam* exhibent Halmii antiquissimi duo codices Bernensis et Bambergensis.

Flagro, fraglo, fragro.

Quod flagrans habent plerique¹ codices Catulli VI. 8 Ser-
tisque ac Syrio flagrans oliuo, flagrantem LXVIII. (144)
Flagrantem Assyrio uenit odore domum, id non ex mero
errore ortum iam intellexerunt Ritschellius et Ribbeckius (Iahn. Ann.
1858, p. 191). Fragrare enim auctoribus parum certis niti docet
antiquissimorum codicum comparatio. Ex Vergili Ribbeckianis haec
constant

- G. I. 331 *ille flagranti . . . dextra* (flaglanti *PV*, secundum
Ribbeckium in Iahn. Ann.
1858, p. 191, sed in edi-
tione non conparet)
- Aen. II. 685 *crinemque flagrantem...excutere* (fraglantem *P*)
VII. 397 *flagrantem feruida pinum* (fraglentem γ^1)
IX. 72 *pinu flagranti feruidus implet* (flaglanti $P\gamma^1$, fragranti *M*)
XI. 225 *medio in flagrante tumultu* 'sic sed *L* et *R* in ras., *P*.'
Ribbeckius.
XII. 65 *Flagrantis perfusa genas* (fragrantis c^1)
- G. IV. 169 *redolentque thymo fraglantia mella* (sic *FM\gamma* fraglantia ⁿ*b*
flaglantia *Pac2*, Diomedis *Par A. Mon.* fraglantia c^1)
- Aen. I. 436 *redolentque thymo fraglantia mella*
(fraglantia $\gamma a^2 b^1$ FRAGLantia *P* FLAGRANTIA *pr. M*,
Fc, FLAGRANTIA (*R in ras.*) *R*, fraglantia $a^1 b^2$ et sic
corr. M.

Vide Ribbeckii Prolegomena p. 420.

Ex his locis, quorum sex priores flagrare pro uri ponunt, duo
posteriores pro redolere, fragrare duplici r scriptum exhibet *M*
(Mediceus) bis, Ae. IX. 72 fragranti pro ardenti, Aen. I. 436 fra-
grantia pro redolentia, et hic quidem ex flagrantia mutatum. Non
legitur in *FPR*. Contra inter flagro, fraglo maxima est uacillatio.
Nam in sex prioribus locis fraglare quater Palatinus, in duobus
posterioribus semel (Aen. I. 436) posuit; in iisdem duobus fraglantia
Mediceus et Schedae Vaticanae G. IV. 169, flagrantia Aen. I. 436
Mediceus Romanus Schedae Vaticanae omnes habent a manu prima.
Sed tamen si Vergili locos tantum respicias, flagrare pro ardere

¹ D habet *Fragrantem* sed ut in aliis locis, ita hic interpolatoris manum passus
esse uidetur. In Ciris u. 512 *Non thalamus tyrio fragrans accepit amomo* quem qui
scripsit aperte Catullum imitatus est tres Ribbeckii codices habent *flagrans*.

plerumque, flagrare incertum an fraglare pro redolere posuerit. Apud Lucretium VI. 1168, 9 flagrabat bis scriptum est, nec uidentur uariare codices.

Ad Plinium uertamur, cuius fragmenta librorum XI—XV extant in palimpsesto Veronensi saec. quarto exeunti uel ineunti quinto assignato a Moneo, quem ipse publici iuris fecit in editione Silligii T. VI. Huius in tribus locis ubi legitur flagrare, constanter sic scriptum est.

XI. 173 *buccarum sinus perlucet, oculi flagrant labore perpulsi.*

XIV. 131 *siccata recipit ignes et sine alimento per sese flagrat.*

XV. 74 *permittiali odio Carthaginiis flagrans.*

Fragm. Gargilii Martialis de Amygdalis VII ex codice saec. V uel VI ed. a Maio Auct. Class. I. 391-413 *Aristoteles in Georgicis amaritudinem amygdali fragranti soli adsignat.*

Fronto p. 5 ed. Naber, *Quid me uno beatius esse potest? ad quem tu tam fragrantes litteras mittis.*

p. 27 *Desiderio fragrantissimo incitauerint.*

p. 34 *Merito ego, mi magister, fraglo.*

p. 50 *Easque (epistulas) tam eleganter tam amice tam blande tam effuse tam fraglanter compositas.*

p. 79 *Dolorem et ignem fragrantissimum litteris his tuis misisti.*

p. 97 *Spondeo quanto saepius audierit, tanto fragrantius amauit.*

Schuchardt. I. p. 139.

Vide Naberi indicem p. 279 : fugisse repetitam toties uocem fraglare Frontonis studiosissimum Klussmannum miror : Teuffelius affectatum id arbitratus est Hist. Rom. Litt. II. 351, meo quidem iudicio rectissime.

Flagrare pro uri quinquies scripsit Horatius, I. 25. 13, II. 12. 25, III. 13. 9, Epod. V. 81, S. I. 4. 125. Haec totiens sic scripta in Reginensi codice inueni.

Taciti codices duo Medicei conlati ab Orellio flagrare plus tricies exhibere uidentur, fraglare bis tantum inueni, Hist. II. 31 fragrantissim(a)e *libidines*, II. 46 *furore quodam et instinctu* frag labant. Pro olere nusquam uidetur usurpasse.

Apud Prudentium, cuius codicem inspexi quo unus tantum extat antiquior Bodleianum saeculi, ut habetur, VIII (Auct. I. 2. 22) fraglat scriptum est Cathem. III. 22 *Nullus aromate fraglat odor*, V. 114 *Illic purpureis tecta rosariis omnis fraglat humus*, et hic quidem ex flagrat mutatum. Peristeph. X. 734 *Sedat omnem pectoris fragrantiam*, Cathem. XI. 68 *flagrasse nardo et nectare*, XII. 70 *thesauros et*

fraglans (fuerat fragrans) *odor*, Perist. X. 63 *Flagrare cunctos per-
uicaci audacia*, Cath. IV. 22 *Tetrum flagrat enim uapore crasso Horror
consciis estuante culpa.*

Boetius IV. Pr. 6 *odio flagrant*

III. Metr. 12 *cum flagrantior intima*

Feruor pectoris ureret

III. Pr. 1 *quanto ardore flagrares*

V. Metr. 3 *Sed cur tanto flagrat amore*

ubi flagrare constanter cod. Trin. saec. XI, et Bodleianus (Auct. F.
1. 15) saec. X.

Martialis III. 65. 9 *Hoc tua, saeue puer Diadumene, basia fragrant* sic
Thuanaeus et Schneideuini *AB*.

58. 7 *Et multa fraglat testa senibus auctumnis* sic *A*,
flagat *b*, flagrat *XB* plurimi.

I. 87. 1 *fragles Fescennia uino* sic Thuan. *AB*.
frages Gudianus saec. XII.
flagres plerique reliqui.

V. 37. 9 *Fraglavit ore quod rosarium Paesti* sic *XB*,
flagrauit Thuanaeus et alii, flaglavit *A*.

VI. 55. 3 *Fraglas plumbea Nicerotiana* sic *XAC*, fla-
gras nouem.

XI. 8. 12 *Hoc fragrant pueri basia mane mei* sic *XAC*
pr. V, fragrant Thuanaeus et sex alii.

VII. 87. 3 *si flagrat amore catellae* sic plurimi, fraglat *X*,
fragrat *pr. A*.

26. 7, 8 *amore nugarum* Flagret fraglet *XA*.

27. 6 *Flagret et exciso festa culina iugo* fraglet *XA*.

XII. 52. 4 *flagrat amore cinis* fraglat *XA*.

X. 86. 2 *Flagrauit quanto Laurus amore pilae* sic Thua-
naeus, fraglavit *XA*.

Apud Apuleium fragrantissimo *amore* Met. IV. 31, *flagrantiae
solis ib., inuidiae felle fraglantes* V. 9, *cupidine fraglans cupidinis*
V. 23, *fragrans balsama Venus* VI. 11, *de solis fraglantia mutuata
colorem* VI. 12 codex Laurentianus LXVIII. 2 a Keilio collatus in
O. Iahni ed. Cupidinis et Psyches.

Incerta res est apud Ciceronem, qui pro *redolere* nunquam uidetur
usurpasse uocabulum. Sed hunc per *l*, non per *r*, scripsisse confir-
mant *παρηχῆσεις* qualis est illa in Verrinis IV. 32. 71 *Conuiuia stupris
domesticis flagitiisque* flagrabunt.

Ex grammaticis Nonii quae habent codices 438 corrupta uidentur.

Seruius haec dicit ad Aen. I. 436 *Fragrantia*. *Quotiens incendimus significatur quod flatu alitur per l dicimus, quotiens odor qui fracta specie maior est per r dicimus*. Probus in Appendice p. 201. 19 Keil *Inter fragrat et flagrat (fraglat cod. B) hoc interest quod fragrat (fraglat B) odorem significat, flagrat uero splendorem demonstrat*. Hoc Probi praecepto nihil antiquius neque ad rem grauius habeo; nam caetera uocabula inter quae discretionem ponit, pleraque sunt eiusmodi ut audientibus potuerint eadem uideri, quod cadit in *flagrat, fraglat, in flagrat, fragrat* non ex aequo. Gloss. Ball. *Fraglat et flagrat ita distinguitur: fraglat per r litteram ad odorem refertur; flagrat per l ad flammam et ignem*. Id. *Fraglat redolet spirat, Fraglantia bene olentia*. Gloss. Hildebrandi p. 147 *Fraglantia bene olentes*. Gloss. apud Mai. Auct. Class. VIII 245 *Fragrare olere quod et fraglare dicitur*. Ib. 509 *Renidere olere fraglare*.

Glossarium uetus Bibl. Bodl. (Auct. T. II. 24)

Flagrans ardens fulgens.

Flagrat ardet urit uel olet.

Flagrantia redolentia ardentia suauis odor.

Flagrantius copiosius.

Flagrantes olentes ardentes uel refulgentes.

Fra. glat. plus olet. uel fraglat. odorem dat.

Fraglantes. bene olentes uel refulgentes siue ardentes.

Illud praeterea notandum est, quod *flāgro* uel *frāglo* rarius a correpta legitur. Habent id quidem Vergilius G. I. 331 *ille flagranti*, Aen. II. 685 *crinemque flagrantem*, Cat. VI. 8 *Sertisque ac Syrio flagrans oliuo*, Manilius I. 620, V. 442, Petronius Sat. 124. 262 (*flagranti codex P Buecheleri*): sed nusquam sic usurpatum inueni apud Lucretium Tibullum Propertium Horatium Ouidium Persium Iuuenalem Martialem Statium Priapia. Ex his locis quinque ubi a correpta est, in uno Catulliano sensum *olendi* retinet; in ceteris pro *uri* dicitur. Ne hoc quidem fortuitum habeo; nam ex conparatione scripturae codicum hoc elici posse uidetur; *flagrare* plerumque scriptum fuisse ubi *uri* significaretur; *flagrare* uel *fraglare*, incertum utrum sed hoc fortasse saepius, ubi pro *olere* positum esset. Sed hoc sensu Catulli tempore rarius usurpabant uocabulum, cum is apud Plautum Terentium Ennium Comicorum et Tragicorum fragmenta Lucretium Caesarem Salustium Corn. Nepotem nusquam uideatur occurrere. Itaque haud scio an non recte Ribbeckius suspicatus sit Seruianum illud discrimen serius inuectum fuisse. Nam si duplici sensu primo dicebatur *flagrare* facile euenit ut progrediente tempore

grammatici duplici modo id scriberent eaque discretio a multis nec tamen constanter seruaretur. Iam Catullus dum id in significatione olendi uult ponere, aut una forma flagrans usus est, altera enim nondum extabat, aut si duae suppeditabant, flagrans praetulit, ut in quo priorem a facilius quam in fraglans corripere posse intellegeret. Vnde flagrans VI. 8, Flagrantem LXVIII. 144 retinui, ne fraglans quidem nec Fraglantem ausus inducere, cum haec a semper aut producta aut incerta legatur.

[Haec sicut in ed. priore scripta sunt retinui, non quia nesciebam posse afferri quod contra meam sententiam esset, sed incertus quo potius inclinarem. Nam Lucianus Muellerus (Fleckeis. Ann. XCIII. 386) allatis Glossariorum isdem locis quos ipse in Bodleiano repperi, fraglare censet a plebe dictum fuisse modo pro flagrare quemadmodum displicina pro disciplina, lapidicina pro lapidicina (Corssen I. 376, 545) modo pro fragrare, quemadmodum peres pro pedes dicebant. Quod si uerum est, non uideo cur totiens legatur in optimis codicibus *fraglare*: nam his potissimum orthographia nititur. Aliam uiam ingressus est Buechelerus (Fleckeisen. Ann. 1872 p. 112), cui primum est fragrare, quod exalandi sensum habuerit: hinc ex uulgari usu loquendi deriuatum (1) fraglare, quod in codicibus saepissime, in glossariis constanter saltem post saeculum quartum inueniatur (2) flagrare quod rarius. Sed postquam fragrare in flagrare corruptum idem et olere et uri sonaret, rursus flagrare h. e. uri in fraglare, atque etiam in fragrare immutatum fuisse.]

Pipilare, pipulare, pipiare.

Variant Glossaria inter pipiare, pipilare, pipulare. Gloss. ap. Mai. Auct. Class. VIII. 472 Pipi(t *cod.*)uncula *accipitur a pipiando*¹. Gloss. Amplonianum p. 362. n. 248 pipant *resonant* ubi Hildebrandus correxit pipiant. Glossae Isidori pipilare *resonare*. Gloss. ap. Mai. Auct. Class. VIII. 483 pilulare (lege pipulare) *resonare*. Et pipiare quidem uel plipiare uel pipilare accipitrum proprium fuisse uidetur; uide locos congestos a Reyfferscheidio ad Sueton. de Natura Rerum 248-252, ib. 308-311, quanquam de ploratu hominum uel infantium usurpatum est a Tertulliano adu. Valentin. XV. *Caelestes imbres pipiauit Achamoth*. Id. Monogamia XVI *Infantes pipiantes*. Pipare uero quanquam accipitri tribuitur in Carmine de Philomela 24, et ab Aldhelmo de re Grammatica (Mai. Auct. Class. V. 569)

¹ Corrige *accipiter*. Gloss. Bodl. Auct. T. II. 24 *pipiunculus accipiter uel acceptor*.

largioris significationis uocabulum de gallinis dicitur secundum Nonium p. 156 uel pullis¹ ib. p. 450 uel pueris (Reyfferscheid p. 248), et hinc pipulum declinatum esse docet Varro L. L. VII. 103. Huius deminutium quanquam uel in i uel u formari poterat, ut a uagio uenit uel uagilo uel uagulo, pipilare cum Scaligero praefendum censeo, tum quod in Catulli codicibus pipulare non occurrit, habent enim aut piplabat aut pipil(l)abat, tum quod in uocabulis quae sonitum describunt, litteram i praecipue affectabant Romani, idque non solum ubi praecedente altera i causa accedit consonantiae, ut *plipiare tinnipare zinzinare titiare pipilare quirritare sibilare*, sed etiam alias ut *trucilare pusitare mugilare gracitare plausitare glaucitare facillare soccitare passitare bombilare* ut nihil dicam de iis ubi i singulis syllabis recurrit ut *hinnire miccire mintrire gliccire fintinnire crispire fritinnire titinnire*.

ADDENDA PROLEGOMENIS.

p. vi.

Testimoniis Catullianis addenda erant haec, quae Hauptius conguessit (Opuscul. II. p. 641).

V. 4 Iulianus Toletanus in Arte p. 63^b editionis Romanae (Keilius enim haec non excerpsit) *da propriae qualitatē nomen 'sol' et quia (qui Hauptius) dixit soles ire et redire possunt pro diebus hoc dixit.*

XXVII. 2 Gloss. Labb. p. 93^b inger εἰσήραξον (εἴσκρασον Vulcanius).

XLI. 8 Gloss. Labb. p. 87^c imaginosus εἰκονώδης.

LI. 11 Gloss. Labb. p. 185^a tintino ἀλαλάζω.

LIV. 7 Gloss. Labb. 87^d immerentibus ἀναξίους.

LVII. 6 Gloss. Labb. p. 116^a morbosus παθικός.

LXIV. 55 Gloss. Labb. p. 119^b necdum etiam οὐδεπώποτε.

LXVI. 7 Gloss. Labb. p. 39^b Canon Σάμιος μαθηματικός. Conf. Probum et Schol. Bern. ad Vergil. buc. III. 40.

LXVIII. 128 Gloss. Labb. p. 117^c multiuolus πολύβουλος.

Ex his sunt quae referendane sint ad Catullum ualde incertum est. Quae secuntur ipse collegi: possunt enim uideri poetam nostrum sapere.

¹ Pipire de pullis usurpat Columella V. 8. 14 *animaduertat an pulli rostellis oua percuderint et auscultetur an pipiant*. Hinc pipio, onis h. e. pullus adhuc pipiens uidetur prouenisse. *Pipiones pulli columbarum* Mai. VIII. p. 483.

Ex uersibus Hugonis Sotouaginae cantoris et archidiaconi Eboracensis p. 220 T. H. Wrightii *Satirical Poets of the Twelfth Century*.

Vnus de multis sit consiliator amicis,

Cuius nota fides et sapientia sit.

Cf. Cat. CII. 2 Cuius sit penitus nota fides animi.

Ex epigrammate Godefridi prioris ecclesiae sancti Suithyni Wintoniensis, ibid. p. 145.

Culpa tua est, quod res et fama laborat eorum;

Quod pereunt censu et nomine, culpa tua est.

Vt superare queas tenui pascatur auena,

Sic (l. sit) nunquam ille satur, ut superare queas.

Cf. Cat. LXVII. 14, XXI. 9: est enim epigramma de sectante pueros.

PROLEGOMENA p. vii.

Extat haec homilia (titulum habet *De Maria et Martha*), in codice opusculorum Ratherii Laudunensi (Laon) n. 274, unde impressa est in catalogo Regionum Gallicarum (*Catalogue des Départemens de France* I. p. 576): ibi uariant haec *subsicens—die meditor et nocte—neglectum*.

PROLEGOMENA p. viii.

Latuisse Catullum saeculo XIII saltem Anglos hinc colligo quod Nicolaus Triuet, uir inter doctissimos eius saeculi, commentario quem in Boetii consolationem scripsit, haec dicit ad III. 4, *Vnde Catullus qui erat uir sapiens et uirtuosus Nonium qui erat homo uiciis deditus licet sedentem in curruli et ita utentem magistratu, est enim currulis sedes senatoria . . . tamen appellat strumam s. ex indignatione animi quod tam spurco homini collata erat dignitas. Est autem struma gibbus in pectore et dicitur quasi strues i. congeries humorum, sub hac autem similitudine nonium strumam appellant quia in pectore habuit congeriem uiciorum* (Auct. F. 6. 4, p. 145^b). Quae uerba partim Triueti sunt, partim ex antiquis scholiis desumpta, ut ex Cantabrigiensi codice (li. 3. 21 Bibliothecae Publicae) patet, ubi haec legi scripsit mihi S. S. Lewis. *Est autem struma gibbus in pectore et dicitur quia strues i.e. congeries humanorum sub hac similitudine nominum struman appellauit quod in pectore habuit congeriem uitiorum.*

PROLEGOMENA p. viii.

Est tamen locus Dantis in quo Nuptias Pelei et Thetidis quod, carmen Argonautia inscriptum est in codicibus, fortasse respexit. Parad. XXXIII

Un punto solo mi è maggior letargo
Che uenticinque secoli alla impresa
Che fe Nettuno ammirar la ombra di Argo.

Cf. Cat. LXIV. 11-15, quos uersus citat Careius in commentario ad locum.

PROLEGOMENA p. xiv.

Simili modo dixit Ricardus Buriensis seu quis alius auctor fuit Philobib. Prolog. *Quo fit ut lateat in obscuris condita uirtus clara, ut uerbis alludamus Boethii, et ardentes lucernae non ponuntur sub modio, sed itaque prae defectu olei penitus exstinguuntur.*

PROLEGOMENA p. xvii.

Incerta sunt quae ex Pastrengico colligi posse arbitrabar. Nam codex Pastrengici autographus uel certe synchronus Venetiae in S. Marci bibliotheca [Lat. Class. X. u. 51] adseruatus fol. 50 *arida modo pumice* clare exhibet, teste Behrensio Prolegom. p. lix.

PROLEGOMENA p. xix.

Parcius transcriptum Catulli codicem fuisse ante annum 1400 etiam illud declarat quod Antonius Beccadellus Panormita in libro Elegiarum quem Hermaphroditum inscripsit, scripsit autem ineunte saeculo XV, quanquam Catullum saepe imitatus est, in secundo tamen libro haec testificatur.

Ad Galeaz quem orat ut sibi Catullum inueniat.
Ardeo, mi Galeaz, mollem reperire Catullum
Vt possim dominae moriger esse meae.
Lectitat illa libens teneros lasciua poetas,
Et praefert numeros, docte Catulle, tuos.
Nuper et hoc abs me multa prece blanda poposcit,
Forte suum uatem me penes esse putans.
Non teneo hunc, dixi, mea lux, mea Nympha, libellum,
Id tamen efficiam forsitan habebis opus.

Instat et omnino librum me poscit amicum,
 Et mecum grauibus nunc agit illa minis.
 Quare ego per superos omnes, o care sodalis,
 Sic precibus lenis sit Citherea tuis,
 Te precor atque iterum precor, id mihi quaere libelli,
 Quo fiam nostrae gratior ipse deae.

Haec si habuit *Hermaphroditus* cum primum editus est, Catulli carmina ne tertio quidem uel quarto lustro saeculi XV facile parabantur. Nam Beccadellus Panormi natus anno 1393 uel 1394, mox Bononiam missus ut studiis humanioribus ac iure ciuili institueretur, in hac urbe fortasse, adulescens certe opus suum conscripsit¹, circa annos 1410–1415, ut Forbergo uisum est. Bononiae familiaris factus est Beccadellus Ioanni Lamolae, cumque eo Florentiam se contulit, ubi Pallae Strozzi filios Lamola erudiendos suscepit, amicos autem habuit Ambrosium Trauersarium, Nicolam Nicoli, Poggium. Nec quisquam fuit ex familiaribus Beccadelli qui magis Hermaphroditum doctis commendaret ut ipse in epistula testatur quam ad Bartolomaeum Pontificem Mediolanensem misit p. 39^a ed. Ven. 1553 *Nunc ad Lamolam nostrum redeo, is me per epistolas rogat, et quidem tuo nomine ut Hermaphroditum meum ad te propediem mittam; ait enim incredibilem tibi sitim incessisse uidendi eius, & lectitandi uersus meos. Ego cum primum subsisterem, siquidem res admodum lasciua est, & adolescentis opus, dein certa ratione decreui, quicquid id esset, pro tuo iussu dimittere Mitto igitur tibi meum Hermaphroditum, libellum quidem lasciuum, sed ea lasciuiam, qua summi oratores, sanctissimi Poetae, grauissimi philosophi, uiri continentes, & Christiani denique praelusere: & sane castum esse decet pium Poetam ipsum, uersiculos nihil necesse est, quod tu pro tua eruditione plenissime nosti.* Sed et Guarino Veronensi, praeceptori celeberrimo et suo, idem opus Lamola commendarat. Extat Guarini epistula ad Lamolam conscripta de Hermaphrodito, unde haec excerpsi quemadmodum in codice Canoniciano Lat. 140 fol. 85^b leguntur. *Vt autem ad meum contrerraneum reuertar, ille hunc in modum ait. Nam castum esse decet pium poetam Ipsum, uersiculos nihil necesse est. Qui tum denique habent salem ac leporem Si sint molliculi ac parum pudici Et quod pruriat incitare possint,* ubi notandum duco *possint*, quod cum in Catulli codicibus uix uno atque altero reperiatur, non iniuria ipsi Guarino imputandum uidetur. Vnde ad rem criticam nonnihil redundat commodi. Etenim si ineunte

¹ Epistularum Beccadelli fol. 39^a, quod infra citatur. Cf. 48^b, *si quid in adolescentia iocati sumus.*

saeculo XV iam emendatum est id quod in codice Veronam reducto ineunte saeculo XIV traditum est *sint—possunt*, neque ea tamen emendatio in Catulli codices nisi paucissimos etiam saeculi XV peruasit, non est codicibus etiam recentissimis abroganda fides, quae res in Catullo est maximi et eius similibus Tibullo Propertioque¹.

PROLEGOMENA p. xx.

Xichi Polentoni locum ex codice Riccardiano 121, quem pro me prius exscripserat amicus meus Carolus Gore, iterum contulit Nicolaus d'Anziani: quem subicio. *Conciuis eius Valerius Catullus habetur. Bello hic ciuili quod in marium silla gessit natus est; mortem autem rome ipso in elatis flore (trigesimum agebat annum) obiit profectus ad eam urbem in qua etsi respublica iam uariis factionibus et bellis ciuilibus egrotaret, imperium tamen orbis et poetarum amplissimus ordo ad literarum omnium templum esset. Comites uite ex multis sui amantissimos nominat m. Tullium et Catonem uirum grauissimum illum cui postea uticensi propter singularem animi constantiam et libertatis amorem lacrimabilis euersio rei publice cognomentum dedit. Poema Catulli adest unum epythalamis et amatoriis rebus plenum; feminam enim, cui uerum Clodia nomen esset, lesbiam falso uocat et basiis multis millibus basiat, atque labella eius basians dulci quadam et stricta basiacione sepe mordet. Id lepide scribit ad Cornelium suum, qui nugae eius aliquid esse putare soleret. Hac etate mirum in modum poetas quosdam uenerea canere oblectauit et isto in genere uersati plurisque (? plerique) sunt. Ea de re cecinit Caluus cecinit Varrus cecinit Cornelius Gallus cecinit propertius. Hinc patet Xichonis librum non una tantum editione, sed breuiore altera, altera longiore uulgatum fuisse: ultima de Caluo Gallo Propertio Propertii lectorem demonstrant: hoc enim se ordine excipiunt poetarum nomina Prop. II. 34. 89-94. Alterum locum Xichonis in quo de Catullo dicit ipse inueni non longe a principio libri II. *Suum uero* (om. Ambrosianus) *ad Aurelium Catullus* (Catulus Ambros.) *Veronensis scribens castum esse decere ac pium poetam refert.* Hunc tertium codicem Xichonis G. 62 bibliothecae*

¹ In Epistulis Beccadelli haec inueni ex Catullo citata fol. 18^a, *ueni, immo, ut Catullus ait, uiam uora*; fol. 113, *maturabis, immo, ut Catullus ait, uiam uorabis*; fol. 114^b, *ad te iturus sum uiamque uoraturus*; fol. 115^b, *ostendens plane uerum esse quod Catullus poeta scribit, Amantes non longe a caro corpore abesse uolunt.* Vide de Beccadello disserentem J. A. Symonds in libro quem inscripsit *Renaissance in Italy* vol. iii. p. 254 sqq.

Ambrosianae Mediolani mihi ostendit uir humanissimus A. Ceriani. Is priorem locum eodem fere modo habet conscriptum quo Harl. 4769 : unde conicias recentiore[m] his Riccardianum esse.

PROLEGOMENA p. xx.

Cynthii Cenetensis in Virgilii Aeneidem commentarium totum edidit Mediolani anno 1845 Io. Maria Dozio hypobibliothecarius Ambrosianae. Eius ibi uidi exemplar, sed angustiis temporis prohibitus ne id ad umbilicum euoluerem duos tantum Catulli uersus prioribus adicio XVI. 5 qui sic citatur *Nam castum decet et pium poetam*, LXIV. 113 *Errabunda regens tenui uestigia filo*.

PROLEGOMENA p. xxi.

De aetate codicis Canoniciani 30 (O) nondum sublata lis est. Nam Coxius, cuius in hanc rem sententia et ualet plurimum et debet ualere, recentiore[m] nunc habet Germanensi ut etiam annum 1400 possit contingere; neque aliter E. M. Thompso, qui codicem a me rogatus inspexit, ratus est circa a. 1400 scriptum fuisse, ita tamen ut post id tempus scribi, uix ante potuerit. Hoc non solum ex scriptura colligit, uerum etiam ex pictis bullis quae in prima pagina duae reperiuntur.

ADDENDVM FRAGMENTIS.

Nescio an Catullo tribuendum sit quod apud Charisium bis legitur p. 87 Keil.

Hoc femur huius femoris. sed frequenter huius feminis huic femini dictum est, et pluraliter tam femina quam femora; ideoq. . . . ullus hoc ipsum erudite custodit, cum dicit Inplicuitque femur femini.

Ib. p. 131 Keil. Femini Tibullus.

Inplicuit (que addidit Fabricius) femur femini. non femori, quasi sit hoc femur huius feminis, femen enim nominatiuo ut semen necdum legimus a ueteribus adsertum.

In priore loco ideoque et Tibullus suppleuit Putschius, idque Keilius recepit. Sed Tibullum bis idem dixisse, nam habet I. 8. 26 femori conseruisse femur, non est ueri simile. Fuit potius pars Theocriteae

imitationis quam Catullo tribuit Plinius H. N. XXVIII. 19, *hinc Theocriti apud Graecos, Catulli apud nos proximeque Vergili incantamentorum amatoria imitatio*. Nam huius in Pharmaceutriae u. 140 haec sunt

καὶ ταχὺ χρῶς ἐπὶ χρωτὶ πεπαίνεται, καὶ τὰ πρόσωπα
θερμότερ' ἥς ἡ πρόσθε, καὶ ἐψιθυρίσδομες ἀδύ,

ubi Fritzchius citat Heroid. II. 57 *Turpiter hospitium lecto sociasse iugali Paenitet et lateri conseruisse latus*. In eodem fortasse carmine turben Catullus neutraliter posuit (Seru. ad Aen. VII. 378); Seruius enim ad Ecl. VIII. 21, p. 149 Lion, quem locum attulit Fritzchius, sic uertit Theocriti ἰνυξ, ἔλκε τυ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα ο *turbo, maritum meum domum adducito*.

CORRIGENDA.

Prolegom. p. iii. l. 22 *cessi* pro *cess*.

p. iv. l. 12 *canopicis* pro *canopieis*.

p. viii. not. l. 2 *Pers. IV. 23* pro *Pers. V. 22*.

ib. not. 17. Post *Hor. S. I. 1. 22* addendum erat *Iuuen. V. 107*.

p. ix. l. 5 *XIV* pro *XIII*.

ib. fin. *Pers. V. 22-29* pro *Pers. V. 29*.

p. x. not. l. 11 *epitoma* pro *epitoam*.

p. xiii. l. 2 *extant* pro *exstant*.

p. xv. not. l. 13 *reserabantur* legendum uidetur pro *referebantur*.

ib. l. 17 237 pro 227.

p. l. l. 21 post Heroid. XV adde punctum.

ib. li. 30 lege post *Bononiae* 'nunc bibliothecae Vniuersitatis 2621.'

ib. l. 31 lege 47 pro 53.

ib. l. 32 *notho* pro *noto*.

p. lii. l. 1 *patre* pro *patri*.

ib. l. 14 *donatus* pro *Donatus*.

ib. l. 23 post XXV. 1 adde—XLIV. 20, deletis *Cinaede—capillo*.

p. liii. l. 28 *paenitet* pro *poenitet*.

p. lvi. not. dele *Quo licet*.

p. lix. Corrigenda sunt quae de Riccardiano dixi, cum scripta sint ante annum 1876 quo in Italia iter faciens iterum Florentinos codices inspexi. Nam Riccardianum usque a LXVI ipse contuli, et quae in eo

uisa sunt notabilia excerpſi et apparatus critico adieci. Neque ego potui a me impetrare ut non Alani codicem h. e. Cuiacianum integrum exhiberem; quae utraque non dubito quin placitura ſint recte iudicantibus. Pro explorato enim habeo trium illorum codicum Datani Riccardiani *a* eam eſſe condicionem quae uere interpolatis non accenſenda ſit: nec tantum Behrenſio tribuo ut contra Lachmanni Hauptii Schwabii iudicium auctoritatem ſuam his codicibus abrogem, omnia ex ſolis *G* et *O* pendere censeam. Cuiacianum autem ideo totum exhibui quia Scaligeri fuit; apud quem ſi pluris quam a me aeſtimatus eſt, erunt tamen qui quaſi a mortuis reductum codicem grato animo accipiant. Propertio quidem quid lucri hic idem codex collaturus ſit, —eſt autem a meliore libro transcriptus quam Catulli carmina—ſpero tum manifeſtum fore cum editionem ſuam A. Palmer protulerit.

p. lxxvii Editionibus et libris Catullianis adiciendi nunc ſunt hi.
Behrenſii, Lipſiae, 1876.

Bosſchae Tentamen Criticum de Coma Berenices, Dordraci, 1841.

Munronis, Criticisms and Elucidations of Catullus, Cambridge, 1878.

Peiperi, Q. Valerius Catullus, Breslau, 1875.

Pleitneri, Studien zu Catullus, Dillingen, 1876.

Schulzii K. P., Catull's Lesbia, Zeitschrift für Gymnasialweſen XXVIII. p. 699; eiusem Censura Commentarii mei, Zeitsch. für Gymnasialweſen XXIX. p. 690; zum codex Oxoniensis des Catull, Hermes XIII. p. 51.

Süſſii, Catulliana, Part. I, Erlangen, 1876.

CORRIGENDA IN APPARATU CRITICO.

I. 3. Corneli tibi *O*.

I. 8. *h* (*i. e.* haec, *ut uidetur*) *O*.

I. 10. perĩẽ *O h. e.* perire, *non, ut Behrenſio uiſum eſt*, perimne:
ſic XII. 2 meditaẽ, LXXIII. 2 putaẽ.

II. 4. Ea acris *O*.

III. 2. quamtum *O*.

IV. 2. celerimum *O*.

IV. 6. *h* *O*.

8. nobilem. *puncto addito* *O*.

10. Vbuste *O*.

14. fuiſſe. *O*.

17. Tuo *O*.

25. fuere. *O*.

V. 3. eſtinemus *O*.

VI. 3. dicere. *O*.

VI. 5. diligis. *O*.

5. *h i. e.* hic *O*.

9. *h* *O non* hoc.

15. babes *O*.

- VI. 16. nobis. *O.*
 VII. 11. euriōsi *O.*
 VIII. 8. non uult. *O.*
 14. dolebis. *O.*
 17. amabis. *O.*
 X. 15. dicitur. *O.*
 XI. 3. Litus. *O.* coa *O.*
 5. arabas ue *O.* arabaesque *G*, unde corrigendum est quod
 in adnotatione dixi.
 11. horribilesque *O.*
 XII. 6. Frater *O.*
 12. extimatione. *O.*
 XIV. 4. ego. *O.*
 14. continuo. *O.*
 XIV^b. 3. nobis. *O.*
 XV. 8. occupāi (occupari) *O.*
 XVI. 10. pueris. *O.*
 XVII. 6. sali subsili *non* sali subsili.
 13. himuli *O.*
 18. pte. *O.*
 XXI. 10. doleo. *O.*
 XXII. 11. abhoret *O.*
 20. possis. *O.*
 XXIII. 3. nouerca. *O.*
 9. incendia. *O.* minas. *O.*
 16. abest. *O.*
 19. Quod Germanensis scriptum exhibet olim sic legeram
 ^{al. auus} culus, neque multo aliter C. D. Cobham ^{al. annus} culus.
 Etiam Paulus Meyerus litteris a me rogatus ut de
 loco iudicium ferret, haesitare se fassus est, ita tamen
 ut potius legendum censeret ^{al. cuius} culus, quod in editione
 sua Behrensius uulgauit. Nunc ab H. O. Coxe
 edoctus qui locum curiosissime perpendit idem et
 ipse censeo.
 27. desine. *O.*
 XXIV. 2. modo. *O.*
 5. seruus est. *O.*
 XXVI. 3. boree. *O.*
 XXVII. 6. pernicies. *O.*
 XXIX. 1. uidere. *O.*
 6. superbus. *O.*
 VII. 2. sint. *O.*
 VIII. 7. uolebas. *O.*
 13. requirit. *O.*
 16. adhibet. *O.*
 18. basiabis. *O.*
 33. niuis *O.*
 23. flos. *O.*
 8. uoluit. *O.*
 XIII. 7. bene. *O.*
 XIV. 10. beate. *O.*
 16. Non non h̄ *O.*
 XV. 6. apopulo. *O.*
 XVI. 6. reccesse *O.*
 XVII. 2. habes. *O.* inepta. *O.*
 15. tenellullo *O.* delicacior *O.*
 22. qui sit. *O.*
 XXII. 9. legas. *O.*
 15. ūq̄. *O.*
 XXIII. 8. concoquitis. *O.*
 10. impia. *O.*
 3. posthac. *O.*
 XXV. 4. procella. *O.*
 XXVII. 1. falerui *O.*
 XXVIII. 12. Casu. *O.*
 XXIX. 3. habere. *O.*
 16. Partum *O.*

- XXIX. 21. fouetis. *O*.
 XXXV. 2. occilio *O*.
 XLVI. 7. praetepidans *O*.
 XLIX. 5. pessimus *O*, non ut *K. P. Schulzio uisum est pessumus*.
 LX. 3. m̄tē *O*.
 LXII. 7. h̄eos *i. e.* haec eos *O*.
 37. Qđ tñ *O*.
 LXIII. 9. mat' n̄tia *O*.
 LXIV. 126. confendere *O*.
 145. *Sub adipisci quae puncta sunt in O recentioris manus uidentur.*
 336. *In O super tetidi recentior manus addidit h, ut in specimine apparet quod ex luce exprimendum curauit.*
 394. inletifero *O potius quam inletiforo*.
 LXV. 1. defectu *O*.
 LXVI. 35. redditū *O*, non redditū.
 LXXXIII. 6. h̄ *O*.

Carminum I–XXX tituli quales in Alani codice (*P*) extant, et siqua lectio uisa est notabilior.

Q. Valerii Catulli poetae Veronensis Ad Cornelium Nepotem. Liber incipit Feliciter *P* (Q. Catulli Veronensis liber incipit ad Cornelium 1^a *Ricc.* 606.)

- I. Ad Cornelium Nepotem *P*.
 II. Passerem lesbie extinctum deflet *P*.
 IV. De Nauicula *P*.
 V. Ad lesbiam *P*.
 VI. Ad flauium de illepidis eius amoribus *P*.
 VII. Ad lesbiam *P*.
 VIII. Ad se ipsum *P*.
 IX. Ad Vrannium *P*.
 X. De Vari amoribus *P*.
 XI. Ad Furium et aurelium *P*.
 3 ut *P*.
 XII. Ad Matrucinum Asinium *P*.
 14 Non *P*.
 16 hoc *P*.
 17 Vt *P*.
 XIII. Ad Fabullum *P*.
 XIV. Ad Licinium caluum poetam *P*.
 9 silla *P*.
 10 mi *P*.

- XV. Ad Aurelium *P.*
XVI. Ad Aurelium et furium *P.*
XVII. Ad Coloniam *P.*
XXI. Ad Aurelium *P.*
9 At ipsi *Ricc.* 606.
XXII. Ad Varum de suffeno *P.*
XXIII. Ad Furium *P.*
XXIV. *Caret titulo in P.*
Post XXIV. 10 sequitur in P XLIV. 21. Qui tunc uocat
me cum malum librum legit, dein XLV-LXII. (66),
dein XXV.
XXV. In tallum cynedum *P.*
XXVI. Ad furium de rure suo *P.*
XXVII. Ad uini ministrum *P.*
XXVIII. Ad Verannium & fabullum *P.*
XXIX. In Mamurram *P.*
XXX. Ad Alphenum *P.*

BAYERISCHE
STAATS-
BIBLIOTHEK
MUENCHEN

INDEX.

A.

- A III. 8. IV. 23. XV.
6, 9, 17. XXIII. 16.
XXXVII. 2. XLVI. 10.
L. 20. LX. 5. LXI. 58,
(100), (132), (134),
(219). LXII. 30.
LXIII. 58, 92. LXIV.
116, 178, 189, 190,
350. LXV. 2. LXVI.
26, 32, 63, 76, 85.
LXVII. 11. LXVIII.
4, 14, (124), (158).
LXXI. 4. LXXVI. 8.
LXXXI. 3. LXXXVII.
2. XCVI. 2.
A interiect. LXIV. 71.
Ab XXIV. 6. XXV. 9.
XLV. 19. LIX. 5.
LXI. (85), (216),
(221). LXIV. 132,
198, 275. LXVI. 86.
CII. 1.
Abducta LXVIII. (103).
Abero LXIII. 59, 60.
Abesse LXVI. 32.
LXVII. 38.
Abest XXIII. 16.
Abhorret XXII. 11.
Abibit XIV. 16.
Abice XXIV. 9.
Abiectis LXXXVIII. 2.
Abiegnis LXIV. 7.
Abii L. 7.
Abiit LXIII. 42, 74.
Fr. IV.
Abire XXXII. 6.
Abisse LXVIII. (85).
Abit LXI. (90), (105),
(112), (192). LXIII.
38.
Abite XIV. 21. XXVII.
5.
Abitum LXIV. 278.
Abiunctae LXVI. 51.
Abluit LXXXVIII. 6.
Abrupto LXVIII. (84).
Abruptum LXVIII.
(108).
Abscondis LXI. (198).
Absorbens LXVIII.
(107).
Abstersti XCIX. 8.
Abstine LXI. (136).
Abstinerere LXI. (136).
Abstulistis III. 15.
Abstulit LXII. 32.
LXVIII. 20. CI. 5.
Absumens LXIV. 242.
Absumpti LXV. 14.
Abuolat LXVI. 55.
Abusum LXXVI. 4.
Ac VI. 8, 16. X. 33.
XII. 9. XIV. 10.
XV. 1. XVI. 7, 8.
XXIII. 15. XXVIII. 9.
XXX. (5), (9), (10).
XXXI. 8. XLII. 8.
LXI. (169). LXIV.
12, 36, 84, 86, 147,
289, 366. LXVI. 50.
Accepto XC. 5.
Acceptum XXXVI. 16.
Acceptumue XCVI. 1.
Accidere XCVI. 2.
Accideret LXXIV. 3.
Accipe LXIV. 325.
LXVIII. 13. CI. 9.
Acciperent LXIV. 393.
Accipiat XXXV. 6.
LXIV. 373.
Accipies XIII. 9.
Accipiunt CX. 2.
Accoluere LXII. (55).
Accubans LXI. (164).
Acerba LXVIII. (90).
Acerbius LXXIII. 5.
Acerbo LXVIII. 1.
Aceruis LXIV. 359.
Achilles LXIV. 338.
Achiuis LXIV. 366.
Aciem LXIII. 56. LXIV.
127.
Acina XXVII. 4.
Acme XLV. 2, 10, 23.
Acmen XLV. 1, 21.
Acquiescimus XXXI. 10.
Acquiescit II. 8.
Acrior LXXXIII. 5.
Acriorque XLV. 15.
Acris II. 4.
Acsuleis XVII. 3.
Acutis LXIII. 24.
Acuto LXIII. 5.
Ad III. 10. IV. 24. VI.
17. IX. 3. X. 1, 16,
26, 31. XIV. 13, 17.
XXI. 6. XXIII. 18.
XXVI. 1, 2, 4. XXVII.
6. XXXI. 9. XXXII. 3.
XXXIX. 2, 4. XLVI. 6.
XLVIII. 3. LXI. 3, 18,
42, (212). LXIII. 12,
20, 47, 52, 56, 75.
LXIV. 3, 85, 121.
LXVII. 14, 22. LXVIII.
(69), (86), (88), (101).
LXXVI. 4. XCV. 5, 7.
CI. 2, 8. CXV. 6.
Adde XXIII. 18. LV.
(19).
Addebat LXVII. 45.
Addent LXVIII. (153).
Addiderat LXVI. 36.
Adeat LXI. (176).
Ademit LXVIII. 31.
Adempte LXVIII. 20,
(92). CI. 6.
Ademptum LXVIII.
(93).
Adeo LXIV. 23.
Adepta LXII. (57).
LXVI. 27.
Ades LXII. 5, 10, 19,
25, 31, (33), (38),
(48), (66).

- Adest LXI. 77. LXII. 1.
 LXIV. 285, 336.
 Adeste XLII. 1.
 Adhortans LXIII. 85.
 Adibit VIII. 16.
 Adiit LXIII. 87.
 Adiitque LXIII. 3.
 Adirem LXIII. 54.
 Adit LXIII. 30.
 Aditum LXI. 26, 43.
 Adiuravit LXVI. 41.
 Adiuro LXVI. 40.
 Adiuuato XXXII. 4.
 Admirans LIII. 4.
 Admirantes LXIV. 15.
 Admirari LXIX. 1, 10.
 Admouere XIV^b. 3.
 Adolescens LXIII. 63.
 Adoneus XXIX. 8.
 Adorta LXIII. 11.
 Adriae XXXVI. 15.
 Adriatici IV. 6.
 Adsitas LXI. (102).
 Adspicite LXII. 12.
 Aduenere LXIV. 32.
 Adueniet LXIV. 328,
 329.
 Aduenio CI. 2.
 Aduenit LXI. 37. LXIV.
 279, 299. LXVIII.
 73.
 Aduentate LXIV. 195.
 Aduentu LXII. (33).
 LXV. 22.
 Aduersas LXIV. 128.
 Aduersus LI. 3.
 Adulter LVII. 8.
 Adultera LXI. (98).
 Adulterio LXVI. 84.
 CXIII. 4.
 Adulterium LXVII. 36.
 LXXVIII. 6.
 Aduocatus XL. 3.
 Aeetaeos LXIV. 3.
 Aegeus LXIV. 213.
 Aegroti XCVII. 12.
 Aegypti LXVI. 36.
 Aemilio XCVII. 2.
 Aemulus LXXI. 3.
 Aequabat LXIV. 315.
 Aequalis LXII. 32.
 Aequata XXII. 8.
 Aequae XXII. 16.
 Aequinoctialis XLVI.
 2.
 Aequom LXII. (60).
 Aequor LXIV. 12, 179.
 Aequora XI. 8. LXIV. 7,
 206. CI. 1.
 Aequare IV. 17.
 Aequareae LXIV. 15.
 Aera LXVI. 53.
 Aere x. 8. LXIII. 18.
 LXIV. 262.
 Aerea LXIV. 291.
 Aereas XXX. (10).
 Aerei LXIV. 142.
 LXVIII. (57).
 Aereo LXVI. 6.
 Aereum LXIV. 240.
 Aes XLI. 8.
 Aestimatione XII. 12.
 Aestimemus v. 3.
 Aestu XCVII. 7.
 Aestuante LXIII. 47.
 Aestues XXV. 12.
 Aestuosae XLVI. 5.
 Aestuosus VII. 5.
 Aestus LXIV. 127.
 LXVIII. 62, (108).
 Aetas LXIV. 232, 237,
 322. LXVIII. 16, 35,
 43.
 Aetate LXVIII. (119).
 LXXVI. 5.
 Aeternum CIX. 6.
 Aeternumque LXIV.
 310.
 Aethera LXIII. 40.
 Aetherias LXVI. 55.
 Aethiopis LXVI. 52.
 Aeuum I. 6.
 Affertur LXXXIV. 10.
 Affice LXVI. 92.
 Affligit LXXI. 6.
 Afore LXVI. 75, 76.
 Africei LXI. (199).
 Agam LXIII. 71.
 Aganippe LXI. 30.
 Age LXI. 26. LXIII. 78,
 81, 93.
 Agedum LXIII. 78.
 LXVII. 7.
 Agens LXIII. 31.
 Ager XLVI. 5.
 Ageret LXVIII. 16.
 Ages XXXII. 9.
 Agit XXXIX. 7. XL. 2.
 XLIX. 5.
 Agitant LXIII. 24.
 Agite LXI. 38. LXIII.
 12. LXIV. 372.
 Agitet LXIII. 78.
 Agitur LXV. 23.
 Agnoscant LXIV. 237.
 Ago XLIV. 17.
 Agricola XXXIV. 19.
 LXII. (53), (55).
 Agros LXVIII. (62).
 Ait IV. 2. LIII. 4.
 Alacres LXIV. 254.
 Alarum LXIX. 6. LXXI.
 1.
 Alba LXI. (187).
 Albicantis LXIII. 87.
 Albulus XXIX. 8.
 Album LXIII. 40.
 Albus XCIII. 2.
 Alebat LXIV. 88. LXVIII.
 24, (96).
 Aleo XXIX. 2, 10.
 Ales LXVI. 54.
 Alfene XXX. (1).
 Alga LXIV. 60, 168.
 Algida LXIII. 70.
 Alia LXIV. 16, 251.
 LXVIII. (152).
 Aliena LXIII. 14. LXVIII.
 (100).
 Aliis XXI. 3. XXIV. 3.
 XLIX. 3.
 Alio LXII. 15.
 Alios XXIII. 11. LXIII.
 93.
 Aliqua XXII. 19.
 Aliquem LXXIII. 2.
 Aliquid I. 4. LXIV. 145.
 LXVII. 13. XCI. 10.
 Aliquis LXVII. 37.
 Alis LXVI. 28.
 Alit (alid) XXIX. 15.
 Alit LXVIII. (120).
 Alite LXI. 20.
 Alitibusque LXIV. 152.
 Aliud XLII. 16. LXXXII.
 2.
 Aliunde LXI. (146).
 Alli LXVIII. (50), (150).
 Allius LXVIII. 41.
 Allocuta LXIII. 49.
 Allocutione XXXVIII. 5.
 Allocutionis XXXVIII. 7.
 Alloquar LXV. 9.
 Alloquerer CI. 4.
 Alludebant LXIV. 67.
 Alluit LXV. 6.
 Alnus XVII. 18.
 Alpes XI. 9.
 Alta LXIII. 1, 12. LXIV.
 360, 368.
 Altas XI. 9. LXIV. 288.

- Altera v. 8, 9. LVII. 4.
 LXVIII. (82).
 Alterius LXXVIII. 2.
 Altior LXVIII. (117).
 Altiore XLII. 18.
 Altis LXIII. 71.
 Alto LXVI. 68.
 Altus LXVIII. (117).
 Amabat III. 5.
 Amabilior LXV. 10.
 Amabis VIII. 17.
 Amabitur VIII. 5.
 XXXVII. 12.
 Amabo XXXII. 1. LXV.
 II.
 Amadryades LXI. 23.
 Amans XI. 19.
 Amant XLV. 20.
 Amantem LXXII. 7.
 Amantes LXIV. 335.
 LXVI. 31.
 Amanti LXX. 3.
 Amantibus LXI. 47.
 Amantur XLV. 20.
 Amaraci LXI. 7.
 Amare XL. 8. XLV. 3.
 LXXII. 8. LXXV. 4.
 Amarem XIV. 1. CIV. 3.
 Amari XXIV. 6.
 Amariores XXVII. 2.
 Amaritiem LXVIII. 18.
 Amas LVI. 3.
 Amastri IV. 13.
 Amat LXII. 16. XCII. 2.
 Amata VIII. 5. XXXVII.
 12. LXVII. 34.
 LXXXVII. 2.
 Amatam LXXXVII. 1.
 Amathunta XXXVI. 14.
 Amathusia LXVIII. (51).
 Amatis XXXVII. 15.
 Amauit LVIII. 3.
 Ambas XXXV. 10.
 Ambo LVII. 7.
 Ambobus CIV. 2.
 Ambos LXXI. 5.
 Ambrosia XCIX. 2.
 Ambulatione LV. 6.
 Ameana XLI. 1.
 Amem XII. 16.
 Amemus v. 1.
 Ament XCVII. 1.
 Amenti LXIV. 197.
 Amica XLI. 4. XLIII. 5.
 Amicae CX. 1.
 Amicam LXXII. 3.
 Amice LV. 14, 24.
 Amici XXXV. 6.
 Amicis IX. 1. LXIII. 59.
 Amicitia c. 6.
 Amicitiae LXXVII. 6.
 CIX. 6.
 Amicitias XCVI. 4.
 Amico LXXVII. 1. CII. 1.
 Amicos XXVIII. 13.
 XLI. 6.
 Amicum LXVIII. 9.
 LXXIII. 6.
 Amicta LXIII. 70.
 Amictu LXIV. 64, 266.
 Amictum LXIV. 311.
 Amictus LXIV. 68.
 Amiculi XXX. 2.
 Amisit LXII. (46).
 Amisso LXVIII. (80).
 Amisum LXIV. 245.
 Amittere LXIV. 150.
 Amnis XXIX. 19.
 Amniumque XXXIV.
 12.
 Amo XLV. 3. LXXXV.
 1. XCII. 4.
 Amor XLV. 8, 17. LXIV.
 335. LXVI. 6, 88.
 LXVIII. 24. (96),
 (117). XCI. 6.
 Amore XXXV. 12. LXI.
 33. LXIV. 19, 182,
 253. LXVII. 25, 35.
 LXVIII. (73). LXXVI.
 6. LXXXVII. 4. XCI.
 2. XCVI. 6. c. 8.
 Amorem XI. 21. XXX.
 (8). LXI. (123), (198).
 LXIV. 120, 330.
 LXVIII. (83). LXXI. 3.
 LXXVI. 13. CIX. 1.
 Amores VI. 16. VII. 8.
 X. 1. XIII. 9. XV. 1.
 XXI. 4. XXXVIII. 6.
 XL. 7. XLV. 1. LXIV.
 27, 334, 372. LXVIII.
 (69). LXXVIII. 3.
 XCVI. 3.
 Amori XCIX. 11. 15.
 Amoris LV. (19), (22).
 LXI. 45. LXVIII.
 (107).
 Amphitriten LXIV. 11.
 Amphitryoniades
 LXVIII. (112).
 Amplectitur LXIV. 30.
 Amplifice LXIV. 265.
 Amplius XXXIX. 21.
 XLII. 23. LXXVI. 10.
 XCIX. 3.
 An x. 31. XVII. 22.
 XXIX. 16. XXXVII. 6,
 7. XL. 5. LXIV. 180,
 182. LXVI. 31. LXXX.
 5. XCIII. 2. XCVII. 2.
 Ancillis LXVII. 42.
 Ancipiti LXIV. 369.
 Ancona XXXVI. 13.
 Ancsiis LXI. 46.
 Androgeoneae LXIV.
 77.
 Angiportis LVIII. 4.
 Anguino LXIV. 193.
 Angusta LXIV. 80.
 Angustans LXIV. 359.
 Anhelans LXIII. 31.
 Anilitas LXI. 155.
 Anima LXVIII. 106.
 Animam XXX. (7). LXIII.
 31.
 Anime LXIII. 61.
 Animi II. 10. LXIII. 38.
 LXIV. 372. LXV. 4.
 LXVIII. 26. CII. 2.
 Animis XLV. 20. LXIII. 4.
 Animo xv. 3. LXIII.
 47, 85. LXIV. 70, 250.
 LXV. 18. LXVIII. 38.
 LXXVI. 11. CVII. 2.
 CIX. 4. CXVI. 1.
 Animos LXII. 17.
 Animula Fr. IV.
 Animum XVII. 25.
 LXIII. 18.
 Animus LXIII. 57.
 LXIV. 145.
 Annales XXXVI. 1, 20.
 XCV. 7.
 Anne LXVI. 15, 27.
 Annis XXI. 3. XXIV. 3.
 XLIX. 3.
 Anno XXIII. 20.
 Annos XLV. 4.
 Annua LXIV. 388.
 Annuit LXI. (156).
 LXIV. 204, 230.
 Annum XXXIV. 18.
 Anser LXVIII. (157).
 Anseris XXV. 2.
 Ante XI. 21. XLV. 8.
 17. LXII. 28. LXIV,
 67, 188, 318, 384.
 LXVI. 51, 67. LXVIII.
 (81), (159).
 Antea IV. 10.

- Antennae LXIV. 234.
 Antimacho XCV. 10.
 Antique XXXIV. 23.
 Antiquis LXVI. 64.
 LXVIII. (154).
 Antistans IX. 2.
 Antium, XLIV. 11.
 Anumque IX. 4.
 Anus LXVIII. 46.
 LXXVII. 10.
 Anxia LXIV. 203, 242,
 379. LXVIII. 8.
 Aonios LXI. 28.
 Aper LXIII. 72.
 Aperire LXVII. 40.
 Apertos XXXVI. 12.
 Apheliotae XXVI. 3.
 Apisci LXIV. 145.
 Aptis XXVIII. 2.
 Apud XIII. 1. LXVIII.
 33.
 Aput LXIII. 53.
 Apparet LXIV. 168.
 Appeto XLIV. 9.
 Applicansque IX. 8.
 Approbationem XLV.
 9, 18.
 Approbet LXI. (220).
 Aqua LXX. 4.
 Aquinos XIV. 18.
 Ara LXVIII. (79).
 Arabesque XI. 5.
 Aranea LXVIII. 49.
 Aranearum XIII. 8.
 Araneoso XXV. 3.
 Araneus XXIII. 2.
 Aratris LXIV. 42.
 Aratro XI. 24. LXII.
 (40).
 Arbitrio CVIII. 1.
 Arbitror XXXIX. 8.
 Arborem LXI. 35.
 Arborea LXI. (103).
 Arboris LXIV. 41.
 Arca XXIII. 1. XXIV. 5,
 8.
 Arcam XXIV. 10.
 Arce LXIV. 241.
 Arces LXIV. 8.
 Arcum Fr. XI.
 Ardens LXIV. 197.
 Ardenti LXII. 23.
 LXIV. 124, 354.
 Arderem LXVIII. (53).
 Ardet XLV. 16.
 Ardor II. 8. LXII. 29.
 Argento LXIV. 44.
 Argiuae LXIV. 4.
 Argiuorum LXVIII.
 (87).
 Arguet LXIV. 322.
 Arguta LXVIII. (72).
 Argutatio VI. 11.
 Ariadna LXIV. 54, 253.
 Ariadneis LXVI. 60.
 Aridis XLVIII. 5.
 Arido I. 2.
 Aridulis LXIV. 316.
 Aridum XXIII. 13.
 Aris LXIV. 132, 393.
 Aristas LXIV. 353.
 Aristis XLVIII. 5.
 Armatas LXIV. 396.
 Arrius LXXXIV. 2, 11.
 Arsinoes LXVI. 54.
 Arte LXIV. 51.
 Articulis XCIX. 8.
 Artus LI. 9. LXIV. 303,
 364. LXXVI. 21.
 Arua LXIV. 354. CXIV.
 3. CXV. 5.
 Arui CXV. 2.
 Aruo LXII. (49).
 Aruspicium XC. 2.
 Asia LXI. 22.
 Asiae XLVI. 6. LXVIII.
 (89).
 Asiam LXVI. 36.
 Asini XII. 1.
 Asino XCVII. 10.
 Aspernata LXIV. 301.
 Aspexi LI. 7.
 Aspice LXI. (164).
 Aspiciam LXV. 11.
 Aspicite LXXVI. 19.
 Aspirans LXVIII. 64.
 Asse XXXIII. 8.
 Asseruanda XVII. 16.
 Assidue XLV. 4. LXI.
 (227). XCII. 4.
 Assiduis LXIV. 71.
 Assiduo LXV. 1. LXVIII.
 (55).
 Assiduos LXIV. 242.
 Assiduus LXVI. 88.
 Assis V. 3. XLII. 13.
 Assyrio LXVIII. (144).
 Assyrios LXVI. 12.
 At III. 13. VIII. 14, 19.
 X. 14, 21. XXVII. 5.
 XXVIII. 14. XXX. (11).
 XXXVI. 18. XLIV. 3.
 XLV. 10. L. 14. LIV.
 6. LXI. 63, 68, 73,
 (189), (225). LXII.
 (36), (54). LXIII. 87.
 LXIV. 43, 58, 139,
 160, 241, 251, 277,
 309. LXV. 11. LXVI.
 21, 25. LXVIII. (141).
 XCV. 7. CXVI. 8. Fr.
 1.
 Ater XCIII. 2.
 Athenis LXIV. 81.
 Athon LXVI. 46.
 Atpetenti II. 3.
 Atque V. 1. VI. 2. XII.
 2. XIII. 3. XXI. 9.
 XXIII. 21. XXVI. 5.
 XXX. 1. XXXI. 5,
 12. XXXIX. 19. XLV.
 3. L. 7. LVIII. 3.
 LXI. (130). LXIII. 61.
 LXIV. 16, 44, 84, 93,
 130, 205, 224, 315.
 LXV. 23. LXVI. 2, 33.
 LXVIII. 26, 48, (82),
 (106), (152). LXXIII.
 6. LXXV. 2. LXXVI.
 11. LXXVII. 2, 3.
 LXXXVIII. 1. XCVI.
 4. XCVII. 10. CI. 10.
 CIII. 4. CVII. 5. CIX.
 4.
 Atqui XXIII. 12. XXXVII.
 9. LXVII. 31.
 Atro CVIII. 5.
 Attenuat LXIV. 41.
 Attigerit LXVII. 20.
 Attigit XXII. 15. LXIV.
 75.
 Attin LXIII. 42, 88.
 Attingam XXXIX. 13.
 Attingat LXXXIX. 5.
 Attingit XCVII. 11.
 Attis LXIII. 1, 27, 32,
 45.
 Attractis XV. 18.
 Attributus XXII. 20.
 Attritus VI. 10.
 Attuleris XIII. 3, 6.
 Attulistis XIV. 22.
 Attulit LXVIII. (92).
 Auarae CX. 7.
 Auctae LXIV. 165.
 Aucte LXIV. 25.
 Auctet LXVII. 2.
 Auctus LXVI. 11.
 Aucupium CXIV. 3.
 Audacter LV. (16).
 Audax L. 18.

Audes LXXXI. 6.
 Audiamque IX. 6.
 Audias LXI. (93).
 Audibant LXXXIV. 8.
 Audiens LXI. 41, 80, 122.
 Audierat LXXIV. 1.
 Audiero LXV. 9.
 Audire LXIV. 166, 260.
 Audit XVII. 21. LI. 4. LXVIII. (112).
 Audite LXIV. 195.
 Audiui LXVII. 41.
 Aue CI. 10.
 Auectam LXIV. 132.
 Auellent LV. 9.
 Auellere LXII. 21, 22.
 Auertere LXIV. 5, 406.
 Auet XLVI. 7.
 Aufilena CX. 6. CXI. 1.
 Aufilenam C. I.
 Aufilenum C. I.
 Augens LXIV. 323.
 Auia LXXXIV. 6.
 Auido CVIII. 4.
 Auidum LXVIII. (83).
 Auita XXV. 8.
 Auitis LXVIII. 121.
 Aura IV. 20. LXIV. 282. LXVIII. (64).
 Aurae LXII. (41).
 Auratam LXIV. 5.
 Auraue LXIV. 90.
 Aure LXI. 55.
 Aurea LXVI. 60.
 Aureas LXI. (95).
 Aurei LXIII. 39.
 Aureis XLVI. 3.
 Aureli XI. 1. XV. 2. XVI. 2. XXI. 1.
 Aureolos LXI. (160).
 Aureolum II. 12.
 Aures LI. 11. LXII. 15. LXIII. 75. LXXXIV. 7.
 Auri LXIV. 100.
 Auribus LVI. 2.
 Auriculam LXVII. 44.
 Aurifer XXIX. 19.
 Auris LXIV. 84, 164, 170.
 Auro LXIV. 44. CVII. 3.
 Aurora LXIV. 271.
 Aurunculeia LXI. (82).
 Auscultare LXVII. 39.
 Ausi LXIV. 6.

Ausit LXI. 65, 70, 75. LXVI. 28.
 Auspiciorem XLV. 26.
 Auspicio XLV. 19.
 Austri XXVI. 1.
 Ausurum XXXVII. 7.
 Ausus I. 5.
 Aut V. 12. VII. 7. XII. 10, 11. XXI. 2, 3. XXII. 4, 10, 13. XXIII. 13. XXIV. 2, 3. XXVI. 3. XXIX. 8. 14, 20, 21. XXXIX. 10, 11, 12, 14. XLII. 14. LX. 2. LXIII. 55. LXIV. 395. LXVII. 40. LXVIII. 38, 42, (131). LXIX. 4, 9, 10. LXXI. 2. LXXIII. 2. LXXIV. 2. LXXVI. 7, 8, 17, 24. LXXXII. 2. XCI. 4. CIII. 1, 3. CVII. 7. CX. 5.
 Autem LXIV. 167, 207, 318. LXVI. 70.
 Autumant XLIV. 2.
 Auunculus LXXXIV. 5.
 Auus LXXXIV. 6.
 Auxilium LXIV. 180. LXVIII. 66.

B.

Bacchantes LXIV. 255.
 Bacchantis LXIV. 61.
 Balbo LXVII. 3.
 Balneariorum XXXIII. 1.
 Barba XXXVII. 19.
 Barbara LXVI. 46.
 Barbaraque LXIV. 264.
 Barathro LXVIII. (117).
 Barathrum LXVIII. (108).
 Basia V. 7. VII. 9. XCIX. 16.
 Basiabis VIII. 18.
 Basiare VII. 9. XLVIII. 2.
 Basiationes VII. 1.
 Basiem XLVIII. 3.
 Basiorum V. 13. XVI. 12.
 Batti VII. 6.
 Battiadæ LXV. 16. CXVI. 2.
 Beata XXIII. 24. LXI. (150). LXVIII. 14.
 Beatas LI. 15.

Beate XIV. 10.
 Beati IX. 5. XXIII. 15.
 Beatiorum X. 17.
 Beatiores XLV. 25.
 Beatiorum IX. 10.
 Beatique XXXVII. 14.
 Beatius XXXI. 7.
 Beatiusue IX. 11.
 Beatu's XXIII. 27.
 Beatus XXII. 16.
 Bella III. 14. VIII. 16. LXIX. 8. LXXVIII. 4.
 Bella XXXVII. 13.
 Bellam XLIII. 6.
 Belle XII. 2.
 Belli LXIV. 394.
 Bello XXIV. 8. XLIII. 2. LXIV. 343, 345. LXXVIII. 4. CVI. 1.
 Bellum III. 15.
 Bellus XXII. 9. XXIV. 7. LXXVIII. 3. LXXXI. 2.
 Bene III. 7. X. 32. XIII. 1, 7. XIV. 10. XXIII. 7, 15. XXVIII. 9. XL. 3. LXI. (180), (226). LXVII. 13. LXXII. 8. LXXIII. 1. LXXV. 3. LXXVI. 7. XCI. 3.
 Benigne LXVII. 3. LXXIII. 3.
 Beroniceo LXVI. 8.
 Bestia LXIX. 8.
 Beta LXVII. 21.
 Bibat LXVI. 85.
 Bibi LXVI. 78.
 Bibisse XXXIX. 21.
 Bigae LV. 18.
 Bimuli XVII. 13.
 Bithunos XXXI. 5.
 Bithynia X. 7.
 Bombos LXIV. 264.
 Bona XI. 16. XXIX. 17. XXXIV. 23. LXI. 19, 62, (219). LXIV. 23. LXVIII. (158). LXXVII. 4. LXXXIX. 1. Fr. XIII.
 Bonae LXI. 44, (179). CX. 1.
 Bonam XIII. 3.
 Bone XXXIX. 9.
 Bonei LXI. 225.
 Boni VI. 15. LXI. 44.
 Bonis XV. 10. XXXIV. 19. LXIII. 59.

Bono XLV. 19. LXI.
(159). LXXI. 1.
Bonum XXXVII. 19.
LXI. (197). LXVI. 27.
Bonus XVII. 5. LXXXIX.
3.
Booten LXVI. 67.
Brachia LXIV. 105, 332.
LXVI. 10.
Brachiolum LXI. (174).
Breue LXIII. 57.
Breui LXI. (204).
Breuis V. 5.
Britannia XXIX. 4.
Britanniae XXIX. 20.
Britanniasque XLV. 22.
Britannos XI. 11.
Brixia LXVII. 34.
Bustum LXIV. 363.
Buxifer IV. 13

C.

Cacas XXIII. 20.
Cacata XXXVI. 1, 20.
Cachinni LXIV. 273.
Cachinnis XIII. 5.
Cachinno LVI. 2.
Cachinnorum XXXI. 14.
Cacumen LXIV. 240.
Cacumine IV. 16.
Cadit LXIV. 109.
Caeca LXIV. 197, 207.
LXVIII. 44.
Caecilio XXXV. 2, 18.
LXVII. 9.
Caeco LXVII. 25.
Caede LXIII. 81.
Caede LXIV. 181, 360,
368.
Caedis LXIV. 77.
Caelesti LXVI. 7, 37.
Caelestis LXVIII. (76).
Caelestum LXIV. 204.
Caelestumque LXIV.
191.
Caeli XLVI. 2. LVIII. 1.
LXVI. 59. LXVIII.
(115).
Caeli LVIII. 1. C. 5, 8.
Caelibe LXVIII. 6.
Caelicolae LXIV. 386.
Caelicolis XXX. 4.
Caelicolum LXVIII.
(138).
Caelites LXI. (190).
Caelitum XI. 14. LXI. 49.

Caelius C. 1.
Caelo LXII. 20, 26.
LXIV. 299.
Caelum VI. 17.
Caerula LXIV. 7.
Caeruleo XXXVI. 11.
Caesar XCIII. 1.
Caesarique LVII. 2.
Caesaris XI. 10.
Caesio XLV. 7.
Caesios XIV. 18.
Caesis LXIV. 359.
LXVIII. (111).
Calamo LXIII. 22.
Calathisci LXIV. 319.
Calices XXVII. 2.
Caligine LXIV. 207.
Callisto LXVI. 66.
Calue XIV. 2. XCVI. 2.
Caluos LIII. 3.
Cameri LV. 21.
Camerium LV. 10.
Campi XLVI. 4. LXIV.
280, 344.
Campo LV. 3.
Campos XXXI. 6.
Campum LXVIII. (67).
Cana LXI. (155). XCV.
6. CVIII. 1.
Canae LXVI. 70.
Canamus XXXIV. 4.
Candenti LXIV. 14.
Candentis LXIV. 318.
Candet LXIV. 45.
Candida XIII. 4. XXXV.
8. LXIV. 162, 308.
LXVIII. (70). LXXXVI.
1.
Candidaque LXIV. 235.
Candidi VIII. 3, 8.
Candidiora LXXX. 2.
Candidiore LXVIII.
(148). CVII. 6.
Candido LXI. (108).
Candidos XXXIX. 1.
Candidus LXVIII. (134).
Canent LXII. 9.
Canere LXIII. 11.
Canes CVIII. 6.
Canis XLII. 17.
Canit LXIII. 22.
Canitiem LXIV. 224.
Cannubiae Fr. VII.
Cano LXIV. 18. LXVIII.
(124).
Canopieis LXVI. 58.
Canos LXIV. 350.

Cantu LXIV. 264.
Cantus LXIV. 306.
Cape LXI. 8.
Caper LXIX. 6.
Capere LXI. 63.
Capillatis XXXVII. 17.
Capillo XXV. 1. LXIV.
193.
Capis LXI. (197).
Capita LXIII. 23. LXIV.
255.
Capite LXXXVIII. 8.
Capiti LXVIII. (124).
Capiunt LXIII. 36.
Caprimulgus XXII. 10.
Capsula LXVIII. 36.
Capta LXII. 24.
Captam LXVI. 36.
Captat LXI. 55.
Caput X. 11. XV. 16.
XLV. 10. LIV. 1. LXVI.
40. LXVIII. (120).
CXVI. 4.
Caputque XVII. 9.
Cara LXII. (45), (47),
(58). LXIV. 220.
Carbasus LXIV. 227.
Fr. VII.
Carchesia Fr. V.
Careat LXI. 71.
Carens LXIII. 57.
Cari LXVI. 22.
Carinae LXIV. 10.
Carinam LXIV. 249.
Carior LXVIII. (159).
CIV. 2.
Caris LXIV. 81.
Carius LXXXII. 2, 3, 4.
CVII. 3.
Carmina LXI. 13. LXIV.
383. LXV. 12, 16.
CXVI. 2.
Carmine LXIV. 24, 116,
321, 322. LXVIII. 7,
(149). XC. 5.
Carnificis XCVII. 12.
Caro LXVI. 32.
Caros LXIV. 380.
Carpatinas XCVIII. 4.
Carpebant LXIV. 310.
Carpere LXII. (36).
Carpitur LXVIII. 35.
Carptus LXII. (43).
Carpunt LXII. (37).
Carta XXXVI. 1, 20.
LXVIII. 46.
Cartae XXII. 6.

- Cartis I. 6.
 Carum LXVIII. (119).
 Carybdis LXIV. 156.
 Castam LXII. 23.
 Castas LXIV. 384.
 Casto LXV. 20. LXVI. 56, 83.
 Castor IV. 26.
 Castoris IV. 26. LXVIII. (65).
 Castum XV. 4. XVI. 5. LXII. (46).
 Castus LXIV. 87.
 Casu XXVIII. 12. LX. 4. LXVIII. (105).
 Casuque LXVIII. 1.
 Casus XXIII. 11. LXIV. 216.
 Catagraphosque XXV. 7.
 Catena LXIV. 296.
 Cateruas LXIV. 396.
 Cato LVI. 1, 3.
 Catuli XLII. 9.
 Catulle VIII. 1, 19. X. 25. XLVI. 4. LI. 13. LII. 1, 4. LXXVI. 5. LXXIX. 2.
 Catulli XI. 1. XIII. 7.
 Catullo VI. 1. VII. 10. XXXVIII. 1. LXVIII. 27.
 Catullum XIV. 13. XLIV. 3. LVI. 3. LXXII. 1. LXXIX. 3. LXXXII. 1.
 Catullus VIII. 12. XLIX. 4. LVIII. 2.
 Caua LXIII. 10, 29.
 Cauaque XVII. 4.
 Cauas XCV. 5.
 Cauda LXIII. 81.
 Caue L. 18, 19. LXI. (145).
 Cauere Fr. 10.
 Caueto L. 21.
 Caus LXIV. 259.
 Causae XCI. 8.
 Cecidi LVI. 7.
 Cecidit XI. 22.
 Cecinerunt LXIV. 383.
 Cecropiae LXIV. 83, 172.
 Cecropiam LXIV. 79.
 Cedant LXVI. 4, 47.
 Cedat LXIII. 19.
 Cedentem LXIV. 53, 249. LXVI. 63.
 Celans LXIV. 175.
 Celebrabunt LXIV. 259.
 Celebranda LXIV. 287.
 Celebrare LXIV. 302.
 Celerare LXIII. 26.
 Celeri LXIII. 1. LXIV. 53.
 Celeris LXIV. 341.
 Celerrimus IV. 2.
 Celtiber XXXIX. 17.
 Celtiberia XXXIX. 17.
 Celtiberiae XXXVII. 18.
 Cenabis XIII. 1, 7.
 Cenam XIII. 4. LIX. 3.
 Cenas XLIV. 9.
 Centum V. 7, 8, 9. XXIII. 27. XXXVII. 7. LXIV. 389.
 Cepit LXIII. 8.
 Cerere LXIII. 36.
 Cernat LXIV. 57.
 Cernens LXIV. 236.
 Cernitis LXII. 6.
 Certa LXVIII. (113).
 Certamine LXIV. 340, 394.
 Certatim LXIV. 392.
 Certe X. 14. XXX. (7). LXIV. 149. LXV. 11, LXVI. 25. LXXX. 5, 7. XCVI. 5.
 Certest LXII. 8.
 Certis LXVI. 4.
 Cerua LXIII. 72.
 Ceruae LXIV. 341.
 Ceruice LXIII. 83.
 Cesariem LXVI. 8.
 Cessaret LXVIII. (56).
 Cessasti XCIX. 12.
 Cessi LXVI. 39.
 Cetera CVIII. 6. CXV. 2.
 Ceteris Fr. II. 4.
 Ceteros XXXVII. 5.
 Chalybum LXVI. 48.
 Chinaea LXVII. 32.
 Chiron LXIV. 279.
 Chommoda LXXXIV. 1.
 Choreis LXIV. 287.
 Chorus LXIII. 30.
 Cibus L. 9.
 Ciebant LXIV. 262.
 Cientem LXIV. 131.
 Ciere LXVIII. (88).
 Cimex XXIII. 2.
 Cinaede XVI. 2. XXV. 1. XXIX. 5, 9. XXXIII. 2.
 Cinaediorum X. 24.
 Cinaedis LVII. 1, 10.
 Cinerarius LXI. (131).
 Cinerem CI. 4.
 Cineres LXVIII. (98).
 Cinge LXI. 6.
 Cingentibus LXIV. 185.
 Cingunt LXIV. 286.
 Cinis LXVIII. (90).
 Cinna X. 30. CXIII. 1.
 Cinnae XCV. 1.
 Circo LV. 4.
 Circum LXIV. 292.
 Circumcursans LXVIII. (133).
 Circumdare LXIV. 377.
 Circumsiliens III. 9.
 Circumsistite XLII. 10.
 Cistis LXIV. 259.
 Cita LXIV. 6.
 Citaeque LV. 18.
 Citarier LXI. 42.
 Citata LXIII. 8.
 Citatis LXIII. 18, 26.
 Citato LXIII. 2.
 Citus LXIII. 30, 42, 74.
 Clam XXI. 5.
 Clamant LXVII. 14. LXXX. 7.
 Clamat VI. 7.
 Clara LXVI. 44.
 Claraque LXIV. 348.
 Claras XLVI. 6.
 Clare LXVI. 9.
 Clarisona LXIV. 320.
 Clarisonas LXIV. 125.
 Clarissime LXIV. 324.
 Claro LXIV. 408.
 Clarum LXI. (85).
 Classe LXIV. 53.
 Classi LXIV. 212. LXVI. 46.
 Claudite LXI. (224).
 Clauso LV. (18).
 Claustra LXI. 76.
 Clausum LXVIII. (67).
 Clementi LXIV. 272.
 Clementia LXIV. 137.
 Clienti XIV. 6.
 Cnidumque XXXVI. 13.
 Coaceruatum LXIV. 363.
 Coacta LXVIII. (81).
 Coactam LXIV. 76.
 Codicillos XLII. 11, 12, 19, 20, 24.
 Coeno XVII. 25.
 Coeperat LXVIII. (88).
 Coeperunt LXIV. 306.

- Coepit LXIV. 268.
 Coepta XCV. 2.
 Coetu LXIV. 33, 385, LXVI. 37.
 Coetus XLVI. 9. LXIV. 407.
 Coeunt LXIV. 37.
 Cogit LXXII. 8.
 Cogitat LXXVI. 2.
 Cogitationes XXXV. 5.
 Cognatis LXXXIX. 4.
 Cognatos LXVIII. (98).
 Cognita LXI. (140).
 Cognitae LXI. (180).
 Cognitissima IV. 14.
 Cognitum LXVII. 31.
 Cognoram LXVI. 26.
 Cognossem XCI. 3.
 Cognoui LXXII. 5.
 Cogor LXIV. 197, 215.
 Cohors XXVIII. 1. LXIII. 25.
 Cohortem X. 13.
 Cohorti X. 10.
 Colam LXIII. 70.
 Colchis LXIV. 5.
 Colens LXI. 17.
 Colent LXI. 48.
 Colis XXXVI. 14.
 Colit LXIV. 38. Fr. II. 3.
 Colla LXIV. 38.
 Colligam XIV. 19.
 Collis LXI. 1. LXIV. 233.
 Collo X. 23. XXXV. 9. LXIV. 332.
 Collocare X. 23.
 Collocat LXVI. 56.
 Collocate LXI. (181).
 Collucent LXIV. 45.
 Collum IX. 8. LXIV. 377. LXVIII. (81).
 Colonia XVII. 1, 7.
 Colorat XI. 7.
 Colores LXIV. 90.
 Colum LXIV. 311.
 Columbo LXVIII. (125).
 Columbus XXIX. 8.
 Columen LXIV. 26.
 Cuminibus LXIII. 71.
 Coma IV. 12. LXVI. 93.
 Comae LXVI. 51.
 Comas LXI. 78, (95).
 Comata IV. 11. XXIX. 3.
 Comesse XXIII. 4.
 Comesset XXIX. 14.
 Comi XXXV. 4.
 Comini CVIII. 1.
 Cominus LXIV. 109.
 Comitata LXIII. 32.
 Comitibus LXIII. 11, 27.
 Comites XI. 1. XXVIII. 1. LXIII. 15.
 Comitum XLVI. 9.
 Commemorem LXIV. 117.
 Commendo XV. 1.
 Commissum CII. 1.
 Committe LV. (16).
 Commoda X. 26. XXIII. 24. LXVIII. 21. LXXXIV. 1.
 Commodi LXI. 63.
 Commune LXVIII. (89).
 Communes LXVIII. (69).
 Compar LXVIII. (126).
 Compararier LXI. 65, 70, 75.
 Comparasti X. 15.
 Comparatur XLIII. 7.
 Comperit LXVI. 2.
 Complectens LXIV. 307.
 Complexa XI. 18. LXIV. 266.
 Complexum LXI. (105). LXIV. 117.
 Componier LXVIII. (141).
 Compositum LXVIII. (98).
 Comprecer LXIV. 191.
 Comprendis LXII. (35).
 Comprobet LXI. 62.
 Comum Fr. XIV.
 Conarere CXVI. 3.
 Conatur CV. 1.
 Concedere LXVIII. (131).
 Concedo CXIV. 5.
 Concepit LXIV. 92.
 Conceptum LXIV. 155.
 Concesserit LXIV. 228.
 Concessit LXIV. 27, 29.
 Conchyli LXIV. 49.
 Conciliata LXVIII. (130).
 Concinens LXI. 12.
 Concinit LXV. 13.
 Concinite LXI. (116).
 Concipere CXI. 4.
 Conclamare XLII. 18.
 Concoquitis XXIII. 8.
 Concordia LXIV. 336. LXVI. 87.
 Concrederet LXIV. 213.
 Concubine LXI. (125), (128), (130), (133).
 Concubinus LXI. (123).
 Concussitque LXIV. 206.
 Condidit LXVIII. (157).
 Condit LXIV. 231. LXVI. 74.
 Confecto LXVIII. (119).
 Confectum LXV. 1. LXVIII. (149).
 Conferet LXIV. 343.
 Confestim LXIV. 285.
 Confiteor LXXXVI. 2.
 Confutuere XXXVII. 5.
 Conigeram LXIV. 106.
 Coniugator LXI. 45.
 Coniuge XXIII. 6. LXII. (59). LXIV. 298. LXVI. 33.
 Coniuges LXI. (226).
 Coniugibus LXVI. 80.)
 Coniugio LXVIII. (84. XC. 2.
 Coniugis LXI. 32. LXIV. 182, LXVIII. (73), (81), (139).
 Coniugium LXVI. 28. LXVIII. (107).
 Coniuncta LXII. (54).
 Coniungens LXIV. 10.
 Coniungere LXIV. 331.
 Coniungerer XCI. 7.
 Coniungite LXIV. 372.
 Coniunx LXIV. 123, 329, 373. LXXXVIII. 1.
 Coniunxit LXIV. 335.
 Conmictae XCIX. 10.
 Conminxit LXXXVII. 8.
 Conmittite LXII. 17.
 Conon LXVI. 7.
 Conpellabo LXIV. 24.
 Complexu LXII. 21, 22. LXIV. 88.
 Complexum LXIV. 214.
 Conquerar LXIV. 164.
 Consanguineae LXIV. 118.
 Conscelerasse LXVII. 24.
 Conscendere LXIV. 126.
 Conscius LXV. 24.
 Conscribissent XXV. 11.
 Conscriptum LXVIII. 2.

- Consecroque Fr. II. 1.
 Consedit XXXVII. 14.
 Consequitur LXIV. 294.
 Conserues xv. 5.
 Consilia LXIV. 176.
 Consilium LXIV. 137.
 Consitus LXIV. 208.
 Consoler LXIV. 182.
 Conspexit LXIV. 86,
 243, 389.
 Constanti LXIV. 209,
 238.
 Constantemue xci. 3.
 Consternens LXIV. 163.
 Constituit LXVIII. (72).
 Constructae LXIV. 304.
 Consulatum LII. 3.
 Consule CXIII. 1, 2.
 Consurgite LXII. 1, 6.
 Contecta LXIV. 64.
 Contemptam LX. 5.
 Contendere LXIV. 101.
 Contendunt XLIV. 4.
 Contenta LXVIII. (134).
 Contentam CXI. 1.
 Contextit LXIV. 334.
 Contexta LXIV. 292.
 Continenter XXXVII.
 6.
 Contingens LXVI. 65.
 Contingi LXIV. 408.
 Contingit LXII. (52).
 Continuas XXXII. 8.
 Continuo XIV. 14.
 Contorquens LXIV. 107.
 Contra XIII. 9. LXII. 6.
 LXIV. 101. LXXVI.
 23. CXVI. 7.
 Contractum XCIX. 9.
 Contremuere LXIV.
 205.
 Contubernales XXXVII.
 1.
 Contudit LXVIII. (139).
 Contulit LXVIII. (132).
 Conturbabimus v. 11.
 Contusus LXII. (40).
 Conubia LXII. 27.
 LXIV. 141, 159.
 Conubium LXII. (57).
 Conuellit LXIV. 40.
 Conuenit LVII. 1, 10.
 Conuenerat L. 3.
 Conuentu LXIV. 32.
 Conuiuia XLIV. 10.
 Conuiuia XLVII. 5.
 Conuocate XLI. 6.
 Copia LXVIII. 33, 39,
 40.
 Copiam LXIV. 366.
 Corde LX. 5. LXIV. 54,
 94, 99, 124, 231.
 Cordi XLIV. 3, 158.
 LXXXI. 5. XCV. 9.
 Corneli I. 3. LXVII.
 35. CII. 4.
 Cornifici XXXVIII. 1.
 Cornu XXIII. 12.
 Cornua LXIV. III, 263.
 Corollis LXIII. 66.
 LXIV. 283.
 Corona LIII. 1. LXVI.
 61.
 Corpora XXIII. 12.
 LXIV. 305. LXVI. 80.
 Corpore LXII. (46).
 LXIV. 17, 66, 92, 110,
 189, 355. LXVI. 32.
 LXXXVI. 4. CX. 8.
 Corporum LXIV. 359.
 Corpus LXII. (51).
 LXIII. 17. LXIV. 81,
 307, 370.
 Corripere CX. 6.
 Corruerent LXVI. 93.
 Corruerit LXVIII. (52).
 Cortice LXIV. 106.
 Coruus CVIII. 5.
 Crannonisque LXIV.
 36.
 Creat LXIV. 281.
 Creata XXXVI. 11.
 Creatrix LXIII. 50.
 Credat LXIV. 143. CVI.
 2.
 Crede XII. 6. LV. (16).
 Credens XXXI. 5. LXIV.
 245.
 Credideram xci. 8.
 Credis XII. 6. CIV. 1.
 Credit LXIV. 55.
 Credita LXV. 17. LXXVI.
 9.
 Credite LXXVII. 1.
 Credo II. 8. LXXXIV.
 5.
 Crepidas XCVIII. 4.
 Crescente LXIV. 274.
 Creta LXIV. 174.
 Cretam LXIV. 82.
 Cretum LV. 15.
 Creuerunt CXIII. 3.
 Creui LXIV. 150.
 Crimina LIII. 3.
 Crines LXIV. 350. LXVI.
 47.
 Crinibus LXIV. 391.
 Crocina LXVIII. (134).
 Croesum CXV. 3.
 Cruce XCIX. 4.
 Crudele LXXVII. 5.
 Crudelem LXIX. 9.
 Crudeli LXIV. 76.
 Crudelia LXIV. 175.
 Crudelior LXII. 20.
 Crudelis LXIV. 136.
 Crudelius LXII. 24.
 Cruorem LXVIII. (79).
 Crura XVII. 3. LIV. 2.
 Cubet LXIX. 8. LXXVIII.
 4.
 Cubiculum LXIII. 67.
 Cubile VI. 7. LXI. (107),
 (176). LXIV. 163.
 LXVI. 21. LXVII. 23.
 Cubili LXVI. 83.
 LXVIII. 29.
 Cubilia XXIX. 7.
 Cui LXIV. 26, 219.
 LXVII. 21, 38. LXVIII.
 (131). LXXXIX. 1.
 Cuiquam LXXVI. 7.
 Cuique XXII. 20.
 Cuiue xxx. (6).
 Cuiuis CXI. 3.
 Cuius LXVIII. 25. XCI.
 6. CII. 2.
 Culos XCVIII. 4.
 Culpa XI. 22. LXVII.
 10, 14. LXXV. 1.
 XCI. 10.
 Culpam xv. 15.
 Cultor LXI. 2. LXIV.
 353.
 Cultricem LXIV. 300.
 Culus XXIII. 19. XCVII.
 4.
 Culum XCVII. 2, 12.
 Cum I. 5. II. 5, 8. IV.
 23. V. 5, 10, 13. VII.
 7. VIII. 4, 14. XVII.
 14. XXII. 9, 16. XXV.
 5. XXXIX. 5. LIII. 2.
 LIX. 4. LXII. (43),
 (46), (57). LXIV. 80,
 101, 305, 344, 350,
 363, 388, 392. LXVI.
 23, 45, 47, 52, 89.
 LXVII. 4. LXVIII. 8,
 16, 37, (53), (59),
 (62), (75), (121).

LXXX. 3. LXXXIV. 4.
 10. LXXVI. 2.
 LXXXVI. 5. XCV. 3.
 C. 7.
 Cum (praep.) XXIII. 5.
 XXVIII. 4. XL. 8.
 LXI. 19. LXII. (59)
 (61), (65). LXIV. 112,
 298, 329. LXVII. 36,
 42. LXXVII. 2.
 LXXIX. 2. LXXXVIII.
 1. XCVIII. 3. CIV. 4.
 CVI. 1.
 Cumque LXVI. 45.
 Cuncta LXIII. 82. LXIV.
 142, 208.
 Cunctis LXVI. 33.
 Cuncto LXIV. 92.
 Cuniculi XXV. 1.
 Cuniculosae XXXVII. 18.
 Cunnus XCVII. 8.
 Cupida LXI. 54. LXIV.
 398.
 Cupidae LXIV. 147.
 Cupidam LXI. 32.
 Cupide LXIII. 2. LXIV.
 267.
 Cupidinesque III. 1.
 XIII. 12.
 Cupidinique XXXVI. 3.
 Cupido LXIV. 86, 374.
 LXVIII. 135. LXX. 3.
 CVII. 1, 4, 5.
 Cupiens L. 12. LXIV.
 101, 145.
 Cupis XVII. 1. LXI.
 (197). XCVIII. 6.
 Cupisti XV. 3.
 Cupit LXIII. 56, 80.
 Cupiunt LXIV. 260.
 Cupressu LXIV. 291.
 Cur VI. 13. LXIX. 10.
 LXXVI. 10. CXV. 3.
 Cura LXV. 1. LXVI.
 23.
 Curae XLI. 5.
 Curam LXII. 16.
 LXVIII. (51).
 Curans LXIV. 69.
 Curant LXIV. 148.
 Curas II. 10. LXIV. 72,
 250.
 Curarum LXIV. 62.
 Curis XXXI. 7. LXIV.
 95. LXVIII. 18.
 Curiosi VII. 11.
 Curram XIV. 18.

Currite LXIV. 327, 333,
 337, 342, 347, 352,
 356, 361, 365, 371,
 375, 378, 381.
 Currum LXIV. 9.
 Cursu XXXIV. 17.
 LXIV. 11.
 Cursus LXIV. 340.
 Curuis LXIV. 39, 74.
 Curulei LII. 2.
 Curuo LXIII. 22.
 Custodia LXII. (33).
 Custodibant LXIV. 319.
 Custos LV. 15.
 Cuspide LXIV. 256.
 Cybeles LXIII. 12, 68.
 Cybelle LXIII. 76, 84,
 91.
 Cybelles LXIII. 9, 20,
 35.
 Cycladas IV. 7.
 Cylleneum LXVIII.
 (109).
 Cymbala LXIII. 29.
 Cymbalum LXIII. 21.
 Cyrenis VII. 4.
 Cytore IV. 13.
 Cytorio IV. 11.

D.

Da v. 7. XVII. 7. LXI.
 (124), (128), (133).
 Dabi CXVI. 8.
 Dabo XIII. 11.
 Dabor LXIV. 152.
 Dape LXIV. 304.
 Dare II. 3. LXI. 67, 72.
 Das CX. 4.
 Dat XIV. 9.
 Data LXII (63). CVIII.
 4. CX. 6.
 Date LXI. (205).
 Datur LXII. 30. LXVIII.
 (147).
 Daturam XXXVI. 7.
 Datum XXVIII. 8.
 De XVII. 8, 23. XLVII.
 6. LXIII. 44. XCII. 2.
 Fr. III.
 Dea XXXIV. 17. L. 21.
 LXIII. 43, 91. LXVIII.
 17.
 Deae LXIII. 3, 20.
 LXIV. 201. LXVIII.
 41.

Deaeque XXVIII. 14.
 Dearum LXVI. 9.
 Debere LXXXII. 1.
 Decebit LXII. 18.
 Decedere LXIV. 268.
 Decem XXII. 4. XLI.
 2. CIII. 1.
 Decerpens LXIV. 315.
 Decerpere LXVIII.
 (127).
 Decet XVI. 5. LXI.
 (205). LXIII. 26.
 Decies XXIII. 20.
 Declinauit LXIV. 91.
 Decoctoris XLIII. 5.
 Decorata LXIV. 265.
 Decuit X. 24.
 Decurrere LXIV. 6.
 Decursu LXV. 23.
 Decus LXIII. 64. LXIV.
 78, 323.
 Dedatur LXIV. 374.
 Dederit LXIV. 366.
 LXVIII. (51).
 Dederunt LXII. 75.
 Dedicat IV. 26.
 Dedico Fr. II. 1.
 Dedis LXI. 58.
 Dedisse LXIV. 214.
 Dedisses XXIV. 4.
 Dedisti LXIV. 139.
 Dedit XLIV. 9. LXVI.
 84. LXVIII. (68),
 (145).
 Deditus LXI. (98).
 Deducens LXIV. 312.
 Deducta LXVIII. (143).
 LXXV. 1.
 Deessem LXIV. 152.
 Defendere LXIV. 229.
 Deferrem LXVIII. 40.
 Deferri X. 27.
 Defessa L. 14.
 Defessus LV. 22. XCVII.
 7.
 Deflectens LXII. (51).
 Defloruit LXII. (43).
 Defricare XXXIX. 19.
 Defricatus XXXVII. 20.
 Defututa XLI. 1.
 Dein v. 8, 10.
 Deinde v. 7, 9. CIII. 2.
 Deis IV. 22. LXXVI. 12.
 Delectant CIII. 3.
 Deliam XXXIV. 7.
 Delicator XVII. 15.
 Delicatos L. 3.

- Deliciae II. I. III. 4.
 XXXII. 2.
 Delicias VI. I. XLV. 24.
 LXVIII. 26. LXXIV.
 2.
 Deliciis LXIX. 4.
 Delphi LXIV. 392.
 Demanat LI. 10.
 Demere XCIX. 6.
 Demetit LXIV. 354.
 Demisso LXXXVIII. 8.
 Demostres, LV. 2.
 Denique XVI. 7. LXIV.
 118, 362.
 Dens XXXVII. 20.
 XXXIX. 20. LXIV.
 315.
 Densas LXIV. 353.
 Densi LXVIII. (60).
 Densior XLVIII. 5.
 Dent XIV. 6. XXVIII.
 15.
 Dentatus XXXIX. 12.
 Dente LXIV. 48.
 Dentem XXXIX. 19.
 Dentes XXIII. 4.
 XXXIX. 1, 14.
 Dentibus XCVII. 5.
 Dentis XCVII. 5.
 Deo XXXVI. 7. LI. 1.
 LXI. 64, 69, 74.
 Deorum LXIII. 75.
 LXIV. 406.
 Deos XIII. 13.
 Deperdita LXIV. 119.
 Depereunt C. 2.
 Deperit XXXV. 12.
 Deponant LXIV. 234.
 Deponere LXXVI. 25.
 Deposuit XXXIV. 8.
 Deprecor XLIV. 18.
 XCII. 3.
 Deprendi LVI. 5.
 Deprensa XXV. 13.
 Derelinquere XVII. 25.
 Derisi LXVIII. (123).
 Descendit CXII. 2.
 Deseris XXX. (5).
 Deseritur LXIV. 35.
 Deserta LXIV. 187.
 LXVI. 21.
 Desertam LXIV. 57.
 Desertis LXIV. 42.
 Deserto LXIV. 133.
 LXVIII. (50).
 Desertum LXI. 129.
 LXVIII. 6.
 Deseruisse LXVII. 8.
 LXVIII. (102).
 Desideratoque XXXI.
 10.
 Desideret LXVIII. (79).
 Desiderio II. 5. XCVI.
 3.
 Desinas VIII. 1.
 Desinat LXXXIX. 4.
 Desine XXI. 12. XXIII.
 27. LXI. (82). LXIX.
 10. LXXIII. 1. CIII. 3.
 Desinis LXXVI. 12.
 Desistere LXXV. 4.
 Desissemque XXXIV. 5.
 Despexit LXIV. 20.
 Desponsa LXII. 27.
 Despuas L. 19.
 Destinatus VIII. 19.
 Destitit LXIV. 400.
 Deterioris LXVIII.
 (114).
 Detinet LXVIII. (100).
 Detulerat LXVIII. (108).
 Deuinctam LXIV. 122.
 Deum LXIII. 68. LXIV.
 23. LXVI. 63.
 Deuocet LXVI. 6.
 Deuoluit LXIII. 5.
 Deuolutum LIX. 4.
 Deuorare XXIX. 22.
 Deuoratis III. 14.
 Deuota LXIV. 135.
 Deuotae LXVI. 62.
 Deus XL. 3. LXI. 46.
 LXVI. 31.
 Dextra LXVIII. (143).
 Dexterā IV. 19.
 Dextra XXXIII. 3.
 Dextram XLV. 9, 18.
 LXIV. 230.
 Diae LXIV. 52, 121.
 Dianam XXXIV. 3.
 Dic VI. 16. LV. (15).
 LXVII. 7.
 Dicam LXVIII. 45.
 Dicares LV. 21.
 Dicas XXXV. 2.
 Dicat CIX. 4.
 Dicax XXII. 2.
 Dice XXX. (6).
 Dicebas LXXII. 1.
 Dicebat LXXXIV. 1.
 Dicentem LXVII. 43.
 Dicere VI. 3. LXII. 18.
 LXVII. 11, 15, 18, 45.
 LXXVI. 7. LXXXIV.
 2. LXXXVII. 1. CVII.
 8.
 Diceret LXXIV. 2.
 Diceris VIII. 17. LXI.
 (134).
 Dicet LXIV. 227.
 Dicetur LXII. 4.
 Dicit XCVIII. 1.
 Dicit LXVIII. 9.
 Dicit IV. 16. LXVII. 31.
 LXX. 1, 3. XCII. 1.
 Dicite LXI. 39. LXVIII.
 45.
 Dicitur X. 15. LXVII.
 10, 24. LXVIII. (126).
 XCVIII. 2. C. 3.
 Dico XV. 6. XVI. 10.
 Dicta XI. 16. XXX. (9).
 XXXIV. 14, 16. LXIV.
 148. LXV. 17.
 Dictaque LXXVI. 8.
 Dictis LXVI. 73.
 Dicunt LXVII. 3.
 Dicuntur LXIV. 2.
 Die XIV. 14. XLVII. 6.
 L. 1. LXI. 11, (111).
 LXXX. 4.
 Diebus XIII. 2. LXIV.
 388.
 Diem LXI. (85).
 Dierum XIV. 15.
 Dies XXXVIII. 3. LXI.
 (90), (105), (112),
 (192). LXVIII. (152).
 Difficile LXXVI. 13,
 14.
 Diffunditur LXIV. 358.
 Diffututa XXIX. 13.
 Digitis XLIII. 3. LXIII.
 10. LXIV. 313.
 Digitum II. 3.
 Digna LXVI. 41.
 Dignamque LVI. 2.
 Dignantur LXIV. 407.
 Digressus LXIV. 116.
 Dii XIII. 2. XIV. 6, 12.
 XXVIII. 14. XXX. (11).
 LXXVI. 17, 26. XCVII.
 1. CIX. 3.
 Dilaceranda LXIV. 152.
 Dilexi LXXII. 3.
 Diligat LXXVI. 23.
 Diligentius XVII.
 Diligis VI. 5.
 Diligit LXXII. 4.
 Diluta XCIX. 7.
 Dimisit LXIV. 208.

- Dimittere LXIV. 216.
 LXVIII. (81).
 Dindimeī LXIII. 91.
 Dindimenae LXIII. 13.
 Dindimi XXXV. 14.
 Dionae LVI. 6.
 Dirigere LXIII. 56.
 Discat XC. 2.
 Discernens LXIV. 179.
 Discerpent LXVI. 73.
 Discerpunt LXIV. 142.
 Discet XXI. 11.
 Discidium LXVI. 22.
 Discordis LXIV. 379.
 Discrucior LXVI. 76.
 Discupere CVI. 2.
 Disertissime XLIX. 1.
 Disertus XII. 9.
 Dispeream XCII. 4.
 Dispereunt XIV. 11.
 Dispexit LXVI. 1.
 Displicere LIV. 9.
 Dissoluo LXVI. 38.
 Diu II. 13. XXVIII. 9.
 LXI. (119), (125),
 (194). LXII. 2.
 Diua XXV. 5. LXIV. 8.
 LXVI. 64. LXVIII.
 (70).
 Diuae LXIII. 25. LXIV.
 47, 212.
 Diuam LXIV. 373. LXVI.
 89. LXXVI. 4.
 Diuersae XLVI. 11.
 Diues CXIV. 1, 5.
 Diui LXVI. 18. LXVIII.
 (153).
 Diuidit LXIV. 179.
 Diuino LXIV. 321, 383.
 Diuis XXXVI. 10. LXII.
 30. LXIV. 103, 190.
 268. LXVI. 33. LXVIII.
 (115), (141).
 Diuisimus LXII. 15.
 Diuitiis LXVIII. (121).
 CXV. 3.
 Diuitis LXI. (88).
 Diuos LI. 2. LXIV. 404.
 XC. 5.
 Diuulso LXIV. 257.
 Diuum LXIV. 27, 134,
 298, 387, 393. LXVI.
 69. LXXVI. 4.
 Dixeram X. 28.
 Dixerat LXXXIV. 4, 6.
 Dixerit LXVII. 37.
 Diximus LXVII. 43.
- Dixisse LXIV. 130.
 Dixit XLV. 17.
 Docta LXVIII. (80).
 Doctior XXXV. 17.
 Doctis I. 7. LXV. 2.
 Docuit LXVI. 19. LXVIII.
 (118).
 Dolebis VIII. 14.
 Dolentibus XXXIV. 13.
 Doleo XXI. 10. LXXVII.
 7.
 Dolet LXIII. 73.
 Dolore LXV. 1. XCVI.
 2.
 Dolorem L. 17.
 Dolorei'st XCVI. 5.
 Doloris II. 7.
 Dolos XXIII. 10.
 Domi XXXI. 14.
 Domina XXXIV. 9.
 LXVIII. (156).
 Dominae LXIII. 13.
 LXVI. 76.
 Dominam III. 10. XXXV.
 14. LXI. 31. LXVIII.
 (68).
 Domini LXI. (88),
 (122). LXVII. 38.
 Domino XLV. 14.
 Dominos LXIII. 51.
 Dominum LXVII. 8.
 LXVIII. (118).
 Domito LXIV. 110.
 Domitum LXVIII.
 (118).
 Domo XLVI. 10. LXIII.
 58. LXXX. 3.
 Domos LXIV. 36, 384.
 Domum IX. 3. LXI. 31.
 LXIII. 20, 35. LXIV.
 32. LXVII. 24, 40.
 LXVIII. (68), (144).
 Domus LXI. 66. (149).
 LXIII. 66. LXIV. 46,
 246, 284, 334. LXVIII.
 22, 34, (94), (156).
 Fr. II. 2.
 Dona LXIV. 34, 279.
 LXVI. 85. LXVIII.
 14.
 Donare LXII. 23.
 Donarem CI. 3.
 Donarunt XIII. 12.
 Dono I. 1.
 Doris LXIV. 287.
 Dormienda V. 6.
 Dormientis XVII. 13.
- Dote LXII. 75.
 Duae XLVII. 1.
 Dubios LXIV. 216.
 Dubita LXVII. 18.
 Dubitas XXX. 3.
 Dubito CVIII. 3.
 Ducas VIII. 2.
 Duce LXIII. 15.
 Ducebat VIII. 4.
 Ducentes LXIV. 327,
 333, 337, 342, 347,
 352, 356, 361, 365,
 371, 375, 378, 381.
 Ducenti XXXVII. 7.
 Ducenties XXIX. 14.
 Ducentos XXVI. 4.
 XXXVII. 8.
 Ducere LXIV. 29, 160.
 Dudum LXIV. 374.
 Dulce LI. 5. LXI. (212).
 LXVIII. (61), (160).
 C. 4.
 Dulcem LXIV. 120.
 LXVIII. 18.
 Dulces XLVI. 9.
 LXXVIII. 3.
 Dulci LXIV. 122, 157,
 175. LXVII. 1. LXVIII.
 7. XCIX. 2.
 Dulcia LXIV. 210. LXVI.
 13.
 Dulcis XXX. 2. XXXII.
 1. XLV. 11. LXV. 3.
 LXVI. 6. LXVIII. 24,
 (96).
 Dulcius LXVIII. (106).
 XCIX. 2.
 Dum XXI. 12. XLIV. 9,
 10, 14. LV. (22). LXI.
 (154). LXII. (45), (56).
 LXIII. 57. LXIV. 145.
 LXV. 22. LXVI. 77.
 XCIX. 1, 5. CXIV. 5,
 6.
 Duo CXIII. 1, 3.
 Duobus LXII. (64).
 Duplex LXVIII. (51).
 Dura LXIII. 40.
 Dure XXX. 2.
 Duritiem LXVI. 50.
 Durius XXIII. 21.
 Duros XVI. 11.
 Durrachium XXXVI. 15.
 Dux LXI. 44. LXIII. 32.
 LXVI. 67.
 Duxerat X. 2.
 Duxti XCI. 9.

E.

- E IX. 1. X. 2. LIII. 1.
 LXI. (210). LXIII. 36.
 LXIV. 14, 18, 66, 74,
 114, 125, 244, 257,
 278, 297. LXV. 20.
 LXVIII. (58). LXXX. 4.
 Eadem LXI. (141). LXII.
 (54). LXXXIV. 8.
 Eam XLII. 6, 10.
 Earum LXIII. 54.
 Eat XVII. 4. LXI. (146).
 Ebrios XLV. 11.
 Ebriosa XXVII. 4.
 Ebriosioris XXVII. 4.
 Ebur LXIV. 45.
 Ecfututa VI. 13.
 Ecquidnam XXVIII. 6.
 Ede LV. (15).
 Edebat XCI. 6.
 Edera LXI. 34.
 Edere LXIV. 306.
 Ederigeræ LXIII. 23.
 Edidit IV. 12.
 Edita XCV. 2.
 Educat LXII. (41), (50).
 Educit LXIV. 90.
 Edunt XXXV. 15.
 Effectis CX. 7.
 Efficias LXXVI. 14.
 Effigies LXIV. 61. Fr.
 I.
 Efflabant LXIV. 263.
 Effluxisse LXV. 18.
 Effossos CVIII. 5.
 Effugies LIV. 6.
 Effusis LXIV. 391.
 Egeat CXIV. 6.
 Egelidos XLVI. 1.
 Egi LXIII. 73. LXXVI.
 19.
 Egit LXIV. 391.
 Ego X. 16. XVI. 1, 14.
 XXII. 4. LV. 17.
 LXIII. 62, 63, 64, 68,
 69, 70, 71. LXIV.
 116, 149, 164, 196,
 216, 221. LXV. 10.
 LXVI. 25, 37, 72,
 77. LXVIII. 25, 40.
 LXXXVI. 2.
 Egone LXIII. 58.
 Egredientem LXIV. 114.
 Egregias LXIV. 348.
 CXIV. 2.
 Egregium LXVII. 29.
 Egressus LXIV. 74, 185.
 Eheu XXX. (6). LXIV.
 61.
 Ei LXXXII. 3.
 Ei interiect. LXVIII.
 (92), (93).
 Eiectum LXVIII. 3.
 Eiciunt CV. 2.
 Eius LXXXIV. 5.
 Electos LXIV. 78.
 Elegante XLIII. 4.
 Elegantem XXXIX. 8.
 Elegantiusue XIII. 10.
 Eluentur LVII. 5.
 Emathiae LXIV. 324.
 Emulsa LXVIII. (110).
 Emulso LXXX. 8.
 Enim XII. 8. LXIII. 62.
 Enitens LXI. 21.
 Eo XXXV. 14. LXVI. 57.
 Eoa XI. 3.
 Eone XXIX. 11, 23.
 Eosdem LXII. (35).
 Ephebus LXIII. 63.
 Epistolium LXVIII. 2.
 Equos LXVI. 54.
 Eram LXIII. 64.
 Erat III. 6. x. 9. LXIII.
 66. LXVII. 26.
 Erechthei LXIV. 229.
 Erechtheum LXIV. 211.
 Ereptis LXVI. 25.
 Ereptum LXVIII. (106).
 Eripere LXXXII. 3.
 Eripit LI. 6. LXIV. 219.
 Eripite LXXVI. 20.
 Eris XL. 7.
 Erit XV. 12. LXIV. 357,
 362.
 Eritis XIV^b. 2.
 Eripui LXIV. 150.
 Eripuisti LXXVII. 4, 5.
 Errabunda LXIV. 113.
 Errans LXI. 35.
 Error LXIV. 115.
 Erudituli LVII. 7.
 Eruit LXIV. 108.
 Erunt XLIX. 3.
 Erycina LXIV. 72.
 Es I. 5. XXI. 5. XXIX.
 10. XXX. (11).
 XXXIV. 15, 23.
 XXXVIII. 5. XXXIX.
 17. XLIV. 17. LXI.
 (191), (194). LXVI.
 27, 29, 34. LXVII.
 6. LXVIII. (130).
 LXXII. 6. LXXXVII.
 2. CX. 3. CXII. 1, 2.
 Esse I. 4. IV. 14, 23.
 V. 13. VIII. 17. X.
 10, 15, 34. XII. 4.
 XVI. 5. XXII. 4, 12.
 XXXVII. 3. XL. 6.
 XLII. 3, 14. XLIII. 6.
 XLIV. 2, 4, 10. L. 3.
 LI. 1. LXI. (207).
 LXIV. 79, 144.
 LXVI. 42, 91. LXVII.
 10, 44. LXVIII. 28.
 LXXVI. 2, 12, 24.
 LXXXVIII. 5. LXXXI.
 1. LXXXIV. 3, 12.
 LXXXVIII. 3. LXXXIX.
 4. XCI. 5, 8. XCVII.
 9. XCIX. 4. CII. 3, 4.
 CIII. 4. CXVI. 5.
 Essem XXXVI. 4. L. 13.
 LV. 24.
 Esses XXXIX. 10.
 Esset X. 6, 12. LXIII.
 67.
 Essurare XXI. 10.
 Essuritione XXIII. 14.
 Essuritionum XXI. 1.
 Est III. 3. V. 6. VII. 10.
 IX. 8, 10, 11. X.
 3, 30. XI. 24. XII.
 5, 8, 13, 16. XIII. 8,
 10. XIV. 10. XVI. 6.
 XVII. 11, 12. XXII. 2,
 14, 16, 20, 21. XXIII.
 1, 3, 5, 13, 19, 21.
 XXIV. 5, 7, 8. XXVI.
 2. XXVII. 7. XXIX.
 16. XXXI. 7, 11, 14.
 XXXIII. 4. XXXV. 17.
 XXXVI. 17. XXXVII.
 4, 15. XXXVIII. 4.
 XXXIX. 2, 6, 9, 16,
 20. XLI. 5, 7. XLII.
 15, 22. XLIV. 2, 3.
 L. 21. LI. 2, 7, 13.
 LII. 14. LIV. 1.
 LV. 1, 13. LVI. 4.
 LXI. 47, (81), (83),
 (185). LXII. 9, 11,
 (45), (54), (57), (58),
 (60), (61), (62), (63),
 (64). LXIII. 11, 57,
 61, 62. LXIV. 119, 147,
 268, 301, 396, 397,
 404. LXV. 3. LXVI.

- 10, 43. LXVII. 10, 14,
 15, 20, 47. LXVIII. 9,
 15, 17, 22, 30, 33, 39,
 (59), (80), (94), (106),
 (135), (141), (147),
 (154), (159), (160).
 LXIX. 7. LXXI. 4.
 LXXII. 7. LXXV. 1.
 LXXVI. 13, 14, 15,
 17, 24. LXXVIII. 1, 3.
 LXXIX. 1. LXXX. 5,
 7. LXXXI. 5. LXXXII.
 2, 4. LXXXIII. 6.
 LXXXVI. 1. LXXXVII.
 4. LXXXVIII. 7.
 LXXXIX. 5. XC. 4.
 XCI. 10. XCIV. 2.
 XCV. 2. XCIX. 7. C. 3.
 CIV. 2. CVII. 3. CX.
 5. CXI. 3. CXV. 7.
 Fr. II. 2. III.
 Estis XXVIII. 13. XLII.
 1, 2.
 Estne LXVI. 15.
 Esto CIII. 2.
 Etiam LXIII. 61. LXIV.
 55, 170. LXVIII. (138).
 XCVII. 4.
 Etsi LXV. 1. LXVIII.
 (135). LXXII. 5.
 Euantis LXIV. 391.
 Euersus LXVI. 43.
 Eum XVII. 23. LXIII.
 43.
 Eumenides LXIV. 193.
 Euntem XXXV. 9.
 Euohe LXIV. 255.
 Europaeque LXVIII.
 (89).
 Eurotae LXIV. 89.
 Ex IV. 15. XII. 14. XVI.
 3. XVII. 5, 18. XXXV.
 14. LIX. 4. LXII. (62).
 LXIV. 60, 69, 73, 91,
 241, 251, 392. LXV.
 8. LXVIII. 36, (146).
 LXXVI. 6, 22.
 LXXXVII. 4. XC. 1, 3.
 XCIX. 9, 13. CIX. 4.
 CXI. 2, 4.
 Exagitans LXIV. 94.
 Exarsit LXIV. 93.
 Excelso LXIV. 363.
 Excidit LXVI. 25.
 Excipiet LXIV. 364.
 Excipio XV. 13.
 Excita LXIV. 56.
 Excitare XVII. 24. XL. 4.
 Excitat XXXIX. 3.
 Excitum LXIII. 42.
 Excitusque LXI. 11.
 Excruciare XCIX. 12.
 Excrucies LXXVI. 10.
 Excrucior LXXXV. 2.
 Excuitur LXV. 22.
 Exedit LXVI. 23.
 Exerceremus LXVIII.
 (69).
 Exercete LXI. (228).
 Exerta CVIII. 4.
 Exigitur C. 6.
 Exilium XXXIII. 5.
 Exiluere LXII. 8, 9.
 Eximie LXIV. 25.
 Eximiis CXI. 2.
 Eximium LXIV. 323.
 Exis LXXX. 3.
 Exoluere LXIV. 77.
 Expatrauit XXIX. 16.
 Expectata LXII. 2.
 Expeditis XXVIII. 2.
 Experiris XXI. 6.
 Expeteres XV. 4.
 Expers LXIV. 338.
 LXVI. 77.
 Expertem LXVI. 91.
 Expirans LXIV. 87.
 Expirantis LXIV. 194.
 Exples XXXIV. 20.
 Expleta LXIV. 268.
 Explicare I. 6.
 Explicasset LIII. 3.
 Expolitum I. 2.
 Exposcam LXIV. 190.
 Exprimamus XLII. 17.
 Expromere LXV. 3.
 Expuit LXIV. 155.
 Expulit LXXVI. 22.
 Extantia LXIV. 317.
 Extenuata LXIV. 295.
 Externata LXIV. 165.
 Externauit LXIV. 71.
 Extollit LXII. (50).
 Extrema LXIV. 217.
 Extremam LXXVI. 18.
 Extremo LXIV. 169.
 LXVIII. (100).
 Extremos XI. 2.
 Extulit LXII. 29.
 Exturbata LXIV. 108.
 Exuperat CXIV. 4.
 Exustos LXVIII. (62).
 Exuuiæ LXVI. 62.
 Exuuiis LXVI. 14.

F.

 Faba XXIII. 21.
 Fabula LXIX. 5.
 Fabulle XIII. 1, 14.
 XXVIII. 3.
 Fabullo XLVII. 3.
 Fabullum XII. 17.
 Fabullus XII. 15.
 Face XXXVI. 16. LXIII.
 78, 82.
 Facere LXVII. 16.
 LXVIII. 38. LXXVI.
 8. CX. 2, 5.
 Facerem X. 17.
 Faceres XXI. 9.
 Faceret X. 13. LXXIV. 2.
 Faces LXI. 77, (94),
 (114).
 Facetiarum XII. 9.
 Facetieisque L. 8.
 Faciam LXXXV. 1.
 Faciant XIII. 14. XXX.
 (6).
 Facias VI. 14. XXI. 13.
 LXXV. 4. LXXVI. 16.
 LXXXI. 6.
 Faciat LXVIII. (50).
 Facient LXVI. 47.
 Faciet XXX. (12).
 LXXIV. 6.
 Facile LXI. (215).
 Facillimumque
 XXXVIII. 4.
 Facinus LXVI. 27.
 LXXXI. 6. CX. 4.
 Facis XLII. 13. CIV. 4.
 CX. 4.
 Facit XVII. 17. XXII.
 3. XXXVII. 19. XLV.
 24. LXIII. 89. LXVII.
 12. LXXXVIII. 3.
 XCVII. 9.
 Facite LXVIII. 46. CIX.
 3.
 Facitis XLVII. 6.
 Facito LXIV. 231.
 Faciunt LXII. 24.
 Facta IV. 23. IX. 7.
 XXIII. 10. XXX. (4).
 LXIII. 45. LXIV.
 192, 348. LXVII.
 6. LXVIII. 39.
 Factaque XX
 LXXVI. 8.
 Facti XXX. (12).

- Factis LXIV. 203. LXVI. 37.
 Facto CXIII. 2.
 Factum III. 16. LXVII. 13. XCIX. 7. CII. 4.
 Fagos LXIV. 289.
 Falerni XXVII. 1.
 Fallaci LXIV. 56, 151.
 Fallacum XXX. (4).
 Fallendos LXXVI. 4.
 Fallere XXX. 3.
 Fallimur XXII. 18.
 False XXX. 1.
 Falsiparens LXVIII. (112).
 Falsis LXVI. 16.
 Falso CXIV. 1.
 Falsum LXVII. 20, 48.
 Falx LXIV. 41.
 Fama LXI. 62, (223). LXXVII. 10. LXXX. 5.
 Famem XXVIII. 5.
 Famesque XLVII. 2.
 Famula LXIII. 68, 90.
 Famularer LXIV. 161.
 Famuli LXIII. 52.
 Famulum LXVI. 57.
 Fanda LXIV. 405.
 Fari LXVI. 71.
 Farti XXVIII. 13.
 Fas LI. 2. LXXXIX. 5.
 Fascinare VII. 12.
 Fastu LV. 14.
 Fata LXIV. 321, 326. LXV. 14. LXVI. 51.
 Fateri VI. 5.
 Fati XV. 17.
 Fato LXIV. 245.
 Fatuis XCVIII. 2.
 Fatuo LXXXIII. 2.
 Faueam C. 5.
 Fauent XIII. 2.
 Fauoni XXVI. 2. LXIV. 282.
 Fausto LXIV. 329.
 Febriculosi VI. 4.
 Fecerimus V. 10.
 Feci XIV. 4. L. 16.
 Fecisse LXXIII. 3.
 Fecit LXIV. 9. LXVII. 36. LXXIV. 5.
 Fecundum CXIII. 4.
 Felices LXVIII. (155).
 Felici LXII. 30. LXIV. 373.
 Felicia LXIV. 382.
 Felicibus LXIV. 25.
 Felicior CVII. 7.
 Felix C. 8.
 Fellat LIX. 1.
 Femellas LV. 7.
 Femina LXI. (84). LXIV. 143. LXIX. 1.
 Feminae LXI. (180).
 Femur LXIX. 2.
 Fera LXIII. 89.
 Ferar LV. 16. LXIII. 58, 68.
 Feraris LXVII. 7.
 Ferarum LXIII. 53.
 Ferasque CXIV. 3.
 Ferat XLIV. 20. LXI. 43. LXIII. 79. LXVI. 41.
 Feremus LXVIII. (136).
 Ferens LXIV. 173.
 Feres XXIX. 5, 9. LXXVII. 9.
 Feret XI. 13.
 Feri LXIV. 14.
 Feris LXIV. 152.
 Fero LX. 5. LXI. 56.
 Ferox LXIII. 78, 83. LXIV. 247.
 Ferre XXX. (10). LV. 13. LXVIII. (118), (154). LXIV. 222.
 Ferream XVII. 26.
 Ferreo XLII. 17.
 Ferri LXVI. 50.
 Ferro LXIV. 355, 369. LXVI. 42, 47.
 Ferrugine LXIV. 227.
 Fers CX. 4.
 Fert XXXI. 3.
 Fertur LXII. 20. LXIV. 19. LXVII. 19. LXVIII. (101). CXIV. 2.
 Feruida LXIV. 218.
 Ferum LXIII. 40.
 Ferunt II. 11. LXIV. 34, 212, 280. LXVII. 5. LXVIII. (109).
 Ferus LXIII. 85.
 Fessi XXXI. 9.
 Fessis LXIV. 366.
 Fesso LXIV. 189.
 Festis LXIV. 388. LXVI. 90.
 Fetus LXV. 3.
 Fiam LXVI. 93.
 Fiant LXXX. 2.
 Fias LXXV. 3.
 Fiat XVII. 5.
 Ficto LXII. (36).
 Fide XXXIV. 1.
 Fideles LXIV. 144.
 Fidelis XLV. 23.
 Fidem XXX. (6). LXIV. 191. LXVII. 8. LXXVI. 3.
 Fides XXX. (11). LXXXVII. 3. CII. 2.
 Fido LXIV. 182. CII. 1.
 Fidum XCI. 1.
 Fiebant VIII. 6.
 Fieri LXXIII. 2. LXXXV. 2.
 Figura LXIV. 220.
 Figuraest LXIII. 62.
 Figuris LXIV. 50, 265.
 Fila LXIV. 312.
 Fili XXXIII. 2, 8. XXXVII. 18. XXXIX. 4.
 Filia LXIV. 117.
 Filius XXXIII. 4. LXXVIII. 2.
 Filo LXIV. 113, 317, 377.
 Fine LXIV. 217.
 Finem XXI. 13.
 Fines LXIV. 3.
 Fingar LV. 15.
 Finibus LXI. 73. LXVI. 36.
 Finis LXVI. 12.
 Finitae LXIV. 31.
 Firmanus CXIV. 1.
 Firmat LXII. (41).
 Firmes LXII. 27.
 Fit XXII. 5. LXVIII. 34.
 Fixa LXVI. 61.
 Fixus CXVI. 8.
 Flagella XXV. 11.
 Flagellum LXII. (52).
 Flagitia LXVII. 42.
 Flagitabam LV. 9.
 Flagrabat LXVII. 25.
 Flagrans VI. 8. LXVIII. (73).
 Flagrantem LXVIII. (139), (144).
 Flagrantia LXIV. 91.
 Flamine LXIV. 9, 107, 239, 272.
 Flamma LI. 10. LXI. 171. LXII. 27. XC. 6. C. 7.
 Flammam LXIV. 92.
 Flammati LXIV. 291.
 Flammea LXIV. 341.

- Flammeum LXI. 8.
 Flammeus LXVI. 3.
 Flatu LXIV. 269.
 Flatus XXVI. 2.
 Flauentia LXIV. 354.
 Flauī VI. I. LXVI. 62.
 Flauo LXIV. 98. LXVIII.
 (130).
 Flavus LXVII. 33.
 Flebile LXVI. 22.
 Flectere LXIV. 136.
 Flemus XCVI. 4.
 Flendo III. 18.
 Flere LXI. (82).
 Flet XXXIX. 5. LXI.
 (81).
 Fletibus XCIX. 5.
 Fletu LXVIII. (55).
 Fletum XXXIX. 3.
 Fletus LXIV. 242.
 Flexanimo LXIV. 330.
 Flexerunt LXIV. 303.
 Flexibus LXIV. 114.
 Flore XVII. 14. LXIV.
 402.
 Florem LXII. 46.
 Florens LXIV. 251.
 Flores LXIV. 282.
 Floribus LXI. 6.
 Florida LXVIII. 16.
 Floridam LXI. 57.
 Floridis LXI. 21. LXIII.
 66.
 Floridulo LXI. (186).
 Flos XI. 23. LXI. (89).
 LXII. (39). LXIII. 64.
 C. 2.
 Flosculus XXIV. 1.
 Fluctibus LXIV. 98.
 LXVIII. 13.
 Fluctu LXVI. 63.
 Fluctuat LXIV. 62. LXV.
 4.
 Fluctus LXIV. 3, 67.
 LXXXIV. 11.
 Fluentisono LXIV. 52.
 Fluitantis LXIV. 68.
 Flumina LXIV. 89, 360.
 Flumine LXVII. 33.
 Fluminis LXIV. 281.
 Focos LXVIII. (102).
 Fodisse LXVIII. (111).
 Foedans LXIV. 224.
 Foedere LXIV. 335,
 373. LXXVI. 3.
 LXXXVII. 3.
 Foedus CIX. 6.
 Foras XXXII. 6.
 Fore XCI. 2.
 Forem LXI. (161).
 LXIII. 53.
 Forent XXX. (8).
 Fores XXXIV. 9.
 Foret IV. 5. LXIII. 46.
 LXVI. 61. LXVII. 27.
 LXVIII. 40, (116).
 XCIX. 13.
 Foris XV. 12.
 Forma LXIV. 175.
 Formiana LVII. 4.
 Formiani XLI. 4. XLIII.
 5.
 Formosa LXXXVI. 1, 3,
 5.
 Foro X. 2. LXIII. 60.
 Fors LXIV. 170, 366.
 Fortasse LXXXV. 1.
 Forte XIV^b. 1. LV. 1.
 LXII. (54). LXV. 18.
 Forti LXIV. 339.
 Fortior LXVI. 28.
 Fortuna LXIV. 218.
 LXVIII. 1. CI. 5.
 Fortunae LXIV. 222.
 LXVIII. 13.
 Fossa XVII. 19.
 Fossor XXII. 10.
 Fouetis XXIX. 21.
 Fractum X. 22.
 Frangens LXIV. 109.
 Frater LXV. 10. LXVIII.
 20, 21, (92). CI. 2, 10.
 Fraternal LXIV. 181.
 LXVIII. 19.
 Fraternal LXIV. 399.
 CI. 9.
 Fraternal C. 4.
 Fratrem C. 3.
 Fratres LXIV. 399.
 LXXXVIII. 1. CXI. 4.
 Fratresque IX. 4.
 Fratri XII. 7. LXVIII.
 (91), (93).
 Fratris LXV. 5. LXVI.
 22.
 Fraudando CX. 7.
 Fregisti LXVIII. 21.
 Fremit LXIII. 86.
 Fremitu LXIII. 82.
 Frequens XLIV. 13.
 Frequentant LXIV. 37.
 Frequentat LXIV. 32.
 Frequentes LXIII. 65.
 Freta IV. 18.
 Fricesque XXIII. 22.
 Frigerans LXI. 30.
 Frigida XLIV. 13.
 Frigidulos LXIV. 131.
 Frigoraque XXVIII. 5.
 Frigore XXIII. 14.
 Frigus XLIV. 20.
 Frondatorum LXIV. 41.
 Fronde LXIV. 293.
 Frondosum LXIV. 96.
 Frons LXIV. 194.
 Frontem XXXVII. 10.
 Fructus CXIV. 4.
 Frugibus XXXIV. 20.
 Frustra LXII. 13. LXIV.
 260. LXVIII. (75).
 LXXVII. 1, 2. CXVI.
 5.
 Frustrantur LXVI. 16.
 Frustraretur LXIV. 115.
 Fuderunt LXIV. 321.
 Fudisse LXIV. 125.
 Fuerant LXIV. 158, 317.
 Fuere IV. 25. XLIX. 2.
 Fuerunt XXI. 2. XXIV.
 2.
 Fugae LXIV. 186.
 Fugarunt LXIV. 398.
 Fugauī LXVIII. 25.
 Fugere LXIII. 80.
 Fugi XLIV. 14.
 Fugiens LXIII. 42. LXIV.
 58. LXVIII. 43.
 Fugit VIII. 10. X. 29.
 XII. 4. XXXVII. 11.
 LXIII. 89. LXIV.
 183.
 Fugiant LXIX. 10.
 Fui LXIII. 64.
 Fuisse II. 12. IV. 2, 14.
 Fuisti XXIX. 12.
 Fuistis XXVIII. 11.
 Fuit IV. 10. X. 18.
 LXIII. 90. LXVI. 77.
 LXVIII. (117).
 LXXXVII. 3.
 Fulgebat LXVIII. (134).
 Fulgente LXIV. 387.
 Fulgentem LXVI. 9.
 LXVIII. (71).
 Fulgenti LXIV. 44.
 Fulgeremus LXVI. 61.
 Fulgeret LXVI. 94.
 Fulgore LXIV. 100.
 Fulserē VIII. 3, 8.
 Fumantibus LXIV. 393.
 Funde XLIV. 1.

Fundunt LXVI. 17.
 Funem LXIV. 174.
 Funera LXIV. 83, 401.
 Funere LXIV. 349.
 Funesta LXIV. 246.
 Funestam LXIV. 234.
 Funestet LXIV. 201.
 Furcilleis CV. 2.
 Furebant LXIV. 254.
 Furei XXIII. 1.
 Furentem LXIV. 124.
 Furenti LXIII. 4.
 Fures LXII. (34).
 Furi XI. 1. XVI. 2.
 XXIII. 24. XXVI. 1.
 Furibunda LXIII. 31, 54.
 Furor XLVI. 2. LXIII.
 38, 78, 92.
 Furore L. 11. LXIV.
 197, 405.
 Furores LXIV. 54, 94.
 LXVIII. (129).
 Furoris LXIII. 79.
 Furorque XV. 14.
 Furta XII. 7. LXVIII.
 (136), (140).
 Furtim LXVI. 5.
 Furtiua LXVII. 41.
 LXVIII. (145).
 Furtiuo LXV. 19.
 Furtiuos VII. 8.
 Furum XXXIII. 1.
 Fusi LXIV. 327, 333,
 337, 342, 347, 352,
 356, 361, 365, 371,
 375, 378, 381.
 Fusum LXIV. 314.
 Futuit LXXI. 5. XCVII. 9.
 Futurus XLVIII. 4. LV.
 (15).
 Fututiones XXXII. 8.

G.

Gaius x. 30.
 Gallia XXIX. 3, 20.
 Gallicani XLII. 9.
 Gallicum XI. 11.
 Gallus LXXVIII. 1, 3, 5.
 Gannit LXXXIII. 4.
 Gaude XXXI. 12.
 Gaudeat XCV. 10.
 Gaudens LXIV. 221.
 Gaudet XXII. 17. LV.
 (20). LXIV. 46.
 XCVI. 6.
 Gaudete XXXI. 13.

Gaudia LXI. (110).
 LXIV. 34, 236. LXVI.
 16. LXVIII. 23, (95),
 (123). LXXVI. 6.
 Gaudium XCI. 9.
 Gauisa LXVIII. (125).
 Gausus LXVIII. (103).
 Gaza LXIV. 46.
 Gelida LXIII. 53.
 Gelli LXXX. 1.
 LXXXVIII. 1, 5. XC.
 1. XCI. 1. CXVI. 6.
 Gellius LXXIV. 1.
 LXXXIX. 1.
 Gemelle IV. 27.
 Gemelli LVII. 6.
 Gemens LXV. 14.
 Gemina LI. 11.
 Geminas LXIII. 75.
 Gemunt LXVI. 18.
 Genae LXVIII. (56).
 Genere LXVIII. (52).
 Generos LXXII. 4.
 Generque XXIX. 24.
 Genetrix LXIII. 50.
 Geniale LXIV. 47.
 Genitor LXIV. 27, 401.
 LXXXVIII. 6.
 Genitoribus LXIII. 59.
 Genitoris LXIV. 117.
 Gente LXXIX. 2, 3.
 Gentem XXXIV. 24.
 Gentes CI. 1.
 Gentilis LXVIII. (123).
 Genuit LXIV. 154.
 Genus LXI. 2, (220).
 LXIII. 62. LXIV. 23,
 299. LXVI. 48. CXIV.
 3.
 Gerens LXI. 9. LXIV.
 54, 295.
 Geritis XXVIII. 4.
 Germanam XCI. 5.
 Germanum LXIV. 150.
 Gesserat LXVI. 14.
 Gestis LI. 14.
 Gignatur XC. 3.
 Gingiuam XXXIX. 19.
 Ginguias XCVII. 6.
 Glabris LXI. (135).
 Glebam LXIV. 40.
 Glubit LVIII. 5.
 Gnata LXIV. 119.
 Gnate LXIV. 215, 216.
 Gnati LXIV. 220.
 LXVII. 23, 30.
 Gnato XC. 3.

Gnatorum LXIV. 349.
 Gnatos LXXII. 4.
 Gnatum LXIV. 213.
 Gnatus XC. 5.
 Gnosia LXIV. 172.
 Golgos XXXVI. 14.
 LXIV. 96.
 Gortynia LXIV. 75.
 Grabati x. 22.
 Gradietur XI. 9.
 Graeca LXVIII. (102).
 Grai LXVIII. (109).
 Graia LXVI. 58.
 Grandia LXXX. 6.
 Grates XLIV. 16.
 Gratias XLIX. 4.
 Gratum II. 11. LXVIII.
 9. XCVI. 1. CVII. 2,
 3.
 Graue LXIII. 22.
 Grauedinem XLIV. 19.
 Graues XXIII. 9.
 Graui XVII. 25.
 Grauido XLIV. 13.
 Grauis II. 8. LXVIII.
 (62).
 Grauius LXXIII. 5.
 Gremio III. 8. XLV. 2.
 LXI. 58, (210). LXV.
 20. LXVI. 56. LXVIII.
 (146).
 Gremium LXVII. 30.
 LXVIII. (132).
 Gurgite LXIV. 14, 18,
 178, 183. LXV. 5.
 Guro LXVI. 6.
 Guttis XCIX. 8.
 Guttare CVIII. 5.
 Gymnasei LXIII. 64.
 Gymnasiis LXIII. 60.

H.

Habe I. 8.
 Habeant XXX. 6.
 Habebat XXIX. 4.
 Habent XVI. 7. LXII.
 13.
 Habere x. 28. XXV. 8.
 XXIX. 3. LXVII. 31.
 XCVII. 8.
 Haberes LX. 5.
 Haberet x. 7.
 Habes VI. 15. XVII. 2.
 Habet XXIV. 10. XXXIX.
 1, 7. LXXVIII. 1.

- XCVII. 6. CXIV. 2.
 CXV. 1.
 Habetis XXIII. 13.
 Habitare LXIX. 6.
 Habuit LXXIII. 6.
 Hac XXII. 13.
 Haec IV. 14, 25. XI.
 13. XII. 16. XXIX.
 5, 9. LIII. 4. LXI.
 (139). LXIII. 11, 27.
 58. LXIV. 140. LXV.
 16. LXXVI. 8, 15,
 LXVII. 42. LXVIII.
 26, 46. LXXXIV. 8.
 LXXXVI. 2. CXV. 7.
 Haedo XVII. 15.
 Haerebant LXIV. 316.
 Haerens XXI. 6.
 Hanc XVII. 17. XXXVII.
 14. L. 21.
 Harena LXIV. 57.
 Harenae VII. 3.
 Harpocratem LXXIV.
 4.
 Harum XXI. 2. LXIV.
 256.
 Harundinosam XXXVI.
 13.
 Haud LXIV. 16, 339.
 Haut LXVI. 35.
 Hebe LXVIII. (116).
 Helenae LXVIII. (87).
 Heliconiei LXI. 1.
 Helleboro XCIX. 14.
 Hellespontia Fr. II. 4.
 Hellesponto LXIV. 358.
 Helluatus XXIX. 16.
 Hendecasyllabi XLII. 1.
 Hendecasyllabos XII.
 10.
 Hera LXIII. 92. LXIV.
 395.
 Herae LXVIII. (135).
 Hercule XXXVIII. 2.
 Heres LXIV. 346.
 Heri LIV. 2.
 Heri LXI. (130).
 Heri(eri) LXVIII. (114).
 Herifugae LXIII. 51.
 Heris LXVIII. (78).
 Hero XXXI. 12. LXI.
 (109).
 Heroes LXIV. 23.
 Heros LXIV. 343.
 LXVIII. (76).
 Heroum LXIV. 51, 385.
 Herum IV. 19.
 Hespere LXII. 20, (35).
 Hesperus LXII. 32.
 LXIV. 329.
 Hesternus L. 1. LXIV.
 377.
 Heu LXXVII. 5, 6. CI.
 6.
 Hibera XXIX. 19.
 XXXVII. 20. LXIV.
 227.
 Hibere XII. 14.
 Hiberna LXXX. 2.
 Hiberum IX. 6.
 Hic VI. 9. X. 24. LV.
 12. LXVI. 71. LXVII.
 39. LXVIII. 28.
 XCVII. 5. CXVI. 6.
 Hiemem XCV. 2.
 Hiems LXVIII. (82).
 Hilarate LXIII. 18.
 Hilari LXI. 11.
 Hinc XIV. 21. LXVIII.
 (133).
 Hinsidias LXXXIV. 2,
 4.
 Hircos XXXVII. 5.
 Hircus LXXI. 1.
 Hiulcat LXVIII. (62).
 Hoc I. 8. IV. 6. VI. 5.
 XIV. 8, 16. XVII. 7.
 XXIX. 1. XXXI. 11.
 XXXIX. 18. L. 5.
 LXVIII. 2, 19, 44.
 LXXIV. 3. LXXVI.
 6, 14, 15, 16, 26.
 XCI. 2. XCVII. 3.
 CVII. 2, 3. CIX. 6.
 Hodie LXI. (130).
 Homines X. 20. XXX.
 (6). XLV. 25. LXI.
 48. LXVIII. (141).
 LXXVI. 4, 7.
 Homini LXXVI. 2.
 Hominis X. 16.
 Hominum III. 2. VII.
 8. IX. 10. XXX. 6.
 LXIV. 50, 95, 396.
 Homo XVII. 12. XXII.
 2. XXIV. 7. LXVII. 47.
 LXXVIII. 3. LXXXI. 2.
 XCIII. 2. CXII. 1. CXV.
 8.
 Hora LXII. 30. LXIV.
 191. LXXX. 4.
 Horam XCIX. 3.
 Horas XXXVIII. 3.
 Horrebas LXIV. 159.
 Horrebitis XIV^b. 3.
 Horribilem XI. 11. XIV.
 12. XXVI. 5.
 Horribili LXIV. 264.
 Horribilis LXXXIV. 10.
 Horrida LXIV. 205.
 Horridamque IV. 8.
 Horrificans LXIV. 270.
 Hortata LXIV. 396.
 Hortensius XCV. 3.
 Hortis LXII. (39).
 Hortulo LXI. (88).
 Horum XXIV. 2. LXVIII.
 (129).
 Hospes LXIV. 176.
 LXXXI. 4.
 Hospite LXIV. 98.
 Hospites IV. 1.
 Hospitis LXVIII. 12.
 Hostem LXIII. 77.
 Hostes LXII. 24.
 Hostia LXVIII. (76).
 Hostibus LXIV. 339.
 Huc III. 9. XV. 7.
 LV. 19. LXI. 8, 26,
 34, 43. LXIV. 195.
 LXVIII. 153. LXXV.
 1.
 Huic XXIV. 8. LXI. 64,
 69, 74. LXIII. 74.
 LXV. 24.
 Humanos LXIV. 20.
 Humida LXIII. 87.
 Humilis LXIV. 39.
 Humore LXI. 25.
 Humum LXI. 14.
 Hunc IV. 24. XXIX. 21.
 LVI. 6. LXIII. 78.
 LXIV. 294. LXXVI.
 25. Fr. II. 1.
 Hyacinthinus LXI. (89).
 Hydrochoi LXVI. 94.
 Hymen LXI. 4, 5, 39,
 40, 49, 50, 59, 60,
 (117), (118), (137),
 (138), (142), (143),
 (147), (148), (152),
 (153), (157), (158),
 (162), (163), (167),
 (168), (172), (173),
 (177), (178), (182),
 (183). LXII. 5, 10,
 19, 25, 31, (38),
 (48), (66).
 Hymenaeae LXI. 4, 5,
 39, 40, 49, 50, 59,
 60, (117), (118),

- (137), (138), (142),
 (143), (147), (148),
 (152), (153), (157),
 (158), (162), (163),
 (167), (168), (172),
 (173), (177), (178),
 (182), (183), LXII.
 5, 10, 19, 25, 31,
 (38), (48), (66).
 Hymenaeo LXVI. 11.
 Hymenaeos LXIV. 20,
 141.
 Hyrcanos XI. 5.
- I.
- Iacchus LXIV. 251.
 Iacebant L. 15.
 Iaceo XXXII. 10.
 Iacere VI. 6.
 Iacet VII. 4. XVII. 19.
 Iaciunt LXIII. 23.
 Iactabant LXIV. 257.
 Iactantem LXIV. 111.
 Iactastis LXIV. 97.
 Iactatis LXVIII. (63).
 Iam I. 5. VIII. 9. X. 7.
 XXX. 2, 3. XLIV. 18.
 XLVI. 1, 2, 7, 8. LV.
 13. LXI. (93), (127),
 (176), (184), (195).
 LXII. 3, 4, 18, (52).
 LXIII. 73. LXIV. 143,
 167, 328, 374. LXVIII.
 (65). LXXV. 3. LXXVI.
 10, 23. LXXXIV. 12.
 XCIX. 13, 16.
 Iambis LIV. (6).
 Iambos XXXVI. 5. XL.
 2. LIV. (4). Fr. 1.
 Iamque LXIII. 73.
 Ianua LXVII. 3, 37.
 LXVIII. (115).
 Ianuae LXI. 76. LXIII.
 65.
 Ibi VIII. 6. LXIII. 4, 42,
 48, 76, 90. LXVI. 33.
 Ictu LXIII. 79.
 Id X. 9. XVII. 22. XXI.
 9. XXIII. 21. LXVI.
 19. LXVIII. 9, 30, 38.
 LXXVI. 16. LXXVII.
 7, 9. LXXXV. 1.
 XCI. 8, 9. XCVIII. 2.
 XCIX. 7. CIX. 4.
 Idalium XXXVI. 12.
 LXIV. 96.
- Idam LXIII. 30.
 Idem XXII. 14, 15, 18.
 XXX. (9). LXII. (34),
 (43). LXVI. 7. CIII.
 4.
 Idemque XXII. 3.
 Identidem XI. 19. LI. 3.
 Ideo XCI. 1.
 Idomeneosne LXIV.
 178.
 Idri LXIV. 300.
 Iecit LXIV. 244.
 Ieiuna LXVIII. (79).
 Igitur LXII. 16. LXVII.
 19. LXVIII. 31.
 Ignaro LXIV. 403.
 Ignaris LXIV. 164.
 Igne LIX. 4.
 Ignem XXXVI. 18.
 Ignis XXXV. 15. LXII. 7.
 Ignis XXIII. 2. XLV.
 16. LXII. 20, 26.
 Ignosces LXVIII. 31.
 Ignota LXVIII. 11.
 Ignotus LXII. (40).
 Ile LXIII. 5.
 Ilia XI. 20. LXXX. 8.
 Iliacos LXVIII. (86).
 Illa III. 5. V. 11. VIII.
 6, 9. X. 24. XLII. 7.
 LVII. 4. LVIII. 1, 2.
 LXIII. 25. LXIV. 11,
 16, 69, 73, 99, 108.
 LXVI. 9. LXVII. 36.
 LXVIII. 34, 35, (143),
 (148), (152). LXXVI.
 23.
 Illam LXII. (55). LXIV.
 124, 376. LXVII. 20,
 41. LXIX. 3. LXXI.
 6. XCII. 3. XCVII. 11.
 Ille IV. 1. VI. 9. XXII.
 9. XXIV. 10. XXIX.
 4, 6. XLVII. 4. LI. 1.
 2. LV. 15. LXI. (199).
 LXIII. 89. LXIV. 167,
 288. LXVI. 7, 43. C. 3.
 Illepidae VI. 2.
 Illepidum X. 4. XXXVI.
 17.
 Illi XXII. 4. LXI. (169).
 LXIV. 343. LXXXII. 3.
 LXXXIII. 2.
 Illic X. 14, 21. LXVIII.
 35.
 Illinc L. 7. LXVIII.
 (133).
- Illius III. 8. X. 31. XI.
 22. LXI. (219). LXIV.
 348. LXVII. 23.
 LXVIII. 44.
 Illo LXIV. 91. LXVIII.
 117.
 Illoc L. 5.
 Illuc III. 9. XV. 7.
 LXXXIV. 11.
 Illud LXV. 23. LXVII.
 27. LXVIII. (147).
 LXXVI. LXXXVI. 23.
 3. XCVII. 3. XCIX.
 13. C. 3.
 Illum XXXV. 12. LXII.
 (42), (44).
 Imaginosum XLI. 8.
 Imber LXII. 41.
 Imbrē LXVIII. (56).
 Imbuisse IV. 17.
 Imbuit LXIV. 11.
 Imbuta LXIV. 397.
 Imis LXIV. 93.
 Immatura XCVI. 5.
 Immemor XXX. 1.
 Immineat LXI. (166).
 Immiti LXIV. 245.
 Immo LXXIII. 4.
 LXXVII. 2.
 Imo LXIV. 125, 198.
 Imos LXXVI. 21.
 Impellens LXVI. 53.
 Impendentes LXIV. 286.
 Impensius LXXII. 5.
 Imperator XXIX. 11.
 LIV. 13.
 Imperia LXIII. 80.
 Imperio LXVIII. (114).
 Impetum IV. 3. LXIII.
 89.
 Impia XXIII. 10. XXX.
 4. LXIV. 404. LXVII.
 25. LXVIII. (123).
 XC. 4.
 Impiorum XIV. 7.
 Implicabitur LXI. (104).
 Implicat LXI. 35, (103).
 Implorata LXVIII. (65).
 Impotens VIII. 9.
 Impotente XXXV. 12.
 Impotentia IV. 18.
 Impressae LVII. 5.
 Improbis LVII. 1, 10.
 Improbius LXVIII.
 (126).
 Impudicus XXIX. 2, 10.
 Impulerit XV. 15.

- Impune LXXVII. 9.
 XCIX. 3.
 Impuro LXVI. 84.
 In II. 2. IV. 11, 16, 17,
 21. X. 6, 23. XI. 2.
 XII. 2. XVII. 3, 4, 6,
 9, 13, 26. XXI. 3. XXII.
 5, 17, 19, 21. XXIII.
 20. XXIV. 3. XXV. 13.
 XXVIII. 6. XXX. (5).
 XXXI. 6. XXXIII. 5.
 XXXIV. 1. XXXVIII.
 3. XXXIX. 17. XL. 2.
 XLV. 2, 6, 16, 23.
 XLIX. 3. L. 2. LII. 2.
 LV. 4, 5, 6, 12, 14.
 LVIII. 4. LIX. 2. LX.
 4. LXI. 38, 56, (87),
 (97), (104), (165),
 (185). LXII. (49).
 LXIII. 38, 58, 89.
 LXIV. 8, 48, 72, 88,
 98, 105, 119, 127,
 128, 149, 151, 160,
 174, 176, 216, 217,
 242, 317, 349, 387,
 394. LXV. 5, 15.
 LXVI. 35, 43, 59, 64,
 67. LXVII. 8, 30.
 LXVIII. 6, 24, 41,
 (50), (52), (54), (61),
 (63), (71), (83), (96),
 (104), (108), (132),
 (139). LXX. 4. LXXVI.
 3, 5, 18, 21. LXXXI. 1.
 LXXXIV. 7. LXXXVI.
 4. LXXXVII. 4. XC.
 6. XCI. 2, 9, 10. XCVII.
 7. XCVIII. 1. XCIX. 4.
 C. 8. CI. 10. CXIII.
 3. CXIV. 2. CXV. 4.
 CXVI. 4. Fr. II. 3.
 Inambulatioque VI. 11.
 Inanis XXVIII. 1.
 Inaniter LXVI. 41.
 Inaurata LXXXI. 4.
 Incanduit LXIV. 13.
 Incedere XLII. 8.
 Incendia XXIII. 9.
 LXIV. 226.
 Incensam LXIV. 97.
 Incensus L. 8. LXIV.
 19, 253.
 Inceptam LXVIII. (75).
 Inchoata XXXV. 18.
 Inchoatam XXXV. 13.
 Incidere X. 5.
 Incidisset IV. 21. X.
 19.
 Incingebant LXIV. 258.
 Incinxerat LXIV. 308.
 Inciperes LXXXI. 2.
 Incipient, LXII. 18.
 Incitare II. 4. XVI. 9.
 Incitat LXIII. 85. LXIV.
 270.
 Incitatos LXIII. 93.
 Incola LXIV. 228. LXVI.
 58.
 Incolat LXVI. 88.
 Incolumem IX. 6.
 Incommoda XIV. 23.
 LXVIII. 11.
 Increbescunt LXIV.
 274.
 Inculta LXII. (56).
 Incuruans LXIV. 183.
 Incuruo LXIV. 350.
 Inde XXIX. 18. LXIV.
 112.
 Indiaque XLV. 6.
 Indicat LXIV. 51.
 Indicet LXI. (218).
 Indidem LXI. (207).
 Indigne CI. 6.
 Indignis LXVI. 86.
 Indignum XXXVII. 15.
 Indistinctis LXIV. 283.
 Indomita LXIII. 33.
 Indomito LXIV. 173.
 Indomitos LXIV. 54.
 Indomitus L. 11. CIII.
 2, 4.
 Indos XI. 2.
 Inducens XXX. (8).
 Inelegantes VI. 2.
 Inepta XVII. 2.
 Inepte XII. 4.
 Ineptiarum VI. 14.
 XIV^b. 1.
 Ineptior XXXIX. 16.
 Ineptire VIII. 1.
 Inepto XXXIX. 16.
 Iners LXI. (124). LXVII.
 26.
 Infacetiior XXII. 14.
 Infaceto XXII. 14.
 Infacetum XLIII. 8.
 Infecta LXIV. 225.
 Infelice LXVIII. (99).
 Infelicibus XXXVI. 8.
 Inferias CI. 2, 8.
 Infertur LXIV. 42.
 Infestis LXVI. 73.
 Infesto XV. 10. LXIV.
 355.
 Infestum XCIX. 11.
 CXVI. 4.
 Inficetiarum XXXVI. 19.
 Infima LX. 2.
 Infirmis LXIV. 351.
 Infirmo LXIV. 305.
 Inflatu LXIV. 243.
 Inflectentes LXIV. 255.
 Inflexae LXIV. 10.
 Infuso LXIV. 224.
 Ingenerari LXI. (208).
 Ingentes CXV. 5.
 Ingenuae CX. 5.
 Ingenuo LXVIII. 38.
 Ingenuus LXI (79).
 Inger XXVII. 2.
 Ingrata LXIV. 103.
 LXXIII. 3.
 Ingratae LXXVI. 9.
 Ingrato LXXVI. 6.
 Ingratum LXVIII. (142).
 Ingressus LXIV. 246.
 Inguinum LX. 2.
 Inhibere XCI. 4.
 Inimica CVIII. 3. CX. 3.
 Inique XXX. 7.
 Initia LXIII. 9.
 Iniuria LXXII. 7.
 Iniusti LXIV. 75.
 Inmemor LXIV. 58.
 Inmemori LXIV. 123,
 248.
 Inmerenti XLIV. 8.
 Inmerentibus LIV. (7).
 Inminens Fr. XIV.
 Inmite LXIV. 138.
 Inmiti LXIV. 94.
 Inmundius XCVII. 3.
 Innixa LXVIII. (72).
 Innuptae LXII. 6, 12.
 LXIV. 402.
 Innuptarum LXIV. 78.
 Inobseruabilis LXIV.
 115.
 Inops LXIV. 197.
 Impuris CVIII. 2.
 Inquam X. 18.
 Inquies XXIV. 7.
 Inquii X. 27.
 Inquinare XXIII. 23.
 Inquinatione XXXIII. 3.
 Inquis LXXII. 7.
 Inquit X. 25. XLV. 2,
 13. LV. 11. LVIII. 78.
 Inquiunt X. 14.

- Insapiens XLIII. 8.
 Inscieis LXI. (215).
 Insidias XXI. 7.
 LXXXIV. 2.
 Insidiis XV. 16.
 Insolenter XXV. 12.
 Insperanti CVII. 2, 5.
 Instar XVII. 12. CXV.
 I.
 Institit LXVI. 50.
 Instituunt CX. 2.
 Instruentem XXI. 7.
 Insula XXIX. 12. LXIV.
 184.
 Insulam XI. 11.
 Insularum XXXI. 1.
 Insularumque XXXI. 1.
 Insulasue IV. 7.
 Insulsa X. 33.
 Insulsi XXXVII. 6.
 Insulsissimus XVII. 12.
 Insultans LXIV. 169.
 Intacta LXII. (45), (56).
 Integellum XV. 4.
 Integrae LXI. 36.
 Integri XXXIV. 2, 3.
 Inter VII. 5. LXVIII.
 (97). CIX. 2.
 Interea XIV. 21. XXXVI.
 18. LXIV. 305. XCV.
 3.
 Intereat CVIII. 2.
 Interfice LXIX. 9.
 Interiorem XXXV. 15.
 Interitu LXVIII. 25.
 Intestina LXXVII. 3.
 CVIII. 6.
 Intimo LXI. (170).
 Intorti LXIV. 235.
 Intra LXVI. 17.
 Intulit LXVII. 47.
 LXVIII. (71), (122).
 Inuenies LXXXIX. 6.
 CII. 3.
 Inuentus LXVIII. (121).
 Inuenusta XII. 5.
 Inuenustum X. 4.
 XXXVI. 17.
 Inuicto LXIV. 204.
 Inuidere V. 12.
 Inuidit LXIV. 170.
 Inuisa LXII. (58).
 Inuisent LXIV. 233.
 Inuisente LXVI. 20.
 Inuisere LXIV. 384.
 Inuiso XXXI. 4.
 Inuita LXVI. 39, 40.
 Inuitam VIII. 13.
 Inuitis LXVIII. (78).
 LXXVI. 12.
 Inuito LXIV. 219.
 Inuocat LXI. 52.
 Inuolasti XXV. 6.
 Inusta XXV. 11.
 Io LXI. (117), (118),
 (137), (138), (142),
 (143), (147), (148),
 (152), (153), (157),
 (158), (162), (163),
 (167), (168), (172),
 (173), (177), (178),
 (182), (183).
 Iocare II. 6.
 Iocarix XXI. 5.
 Ioco XII. 2.
 Iocosa VIII. 6. LVI. 4.
 Iocosam LVI. 1.
 Iocose XXXVI. 10.
 Iocum XLII. 3. L. 6.
 Iocunda LXVI. 82.
 LXII. 47. LXVII. 1.
 Iocunde L. 16.
 Iocundior LXII. 26.
 LXIV. 215.
 Iocundis XLVI. 3.
 Iocundissime XIV. 2.
 Iocundo LXIV. 161,
 284.
 Iocundum IX. 9.
 LXVIII. 16, (93).
 CIX. 1.
 Ionios LXXXIV. 11, 12.
 Iouem LXXII. 2.
 Iouis VII. 5. XXXIV. 6.
 LV. 5. LXVIII. (140).
 Ipsa II. 9. LXIV. 9,
 180. LXV. 4. LXVI.
 57. LXVIII. (156).
 LXXV. 2. XCIV. 2.
 CVII. 5.
 Ipsam III. 7. LXXIV.
 3. XCV. 7.
 Ipse XVI. 22. XXII.
 17. XXXI. 5. LV. 9.
 LXI. 57. LXII. (60),
 (61). LXIII. 45, 85.
 LXIV. 21, 26, 27, 81,
 207, 283. LXVII. 4,
 30. LXVIII. 13. LXX.
 2. LXXI. 6. LXXVI.
 11, 25. LXXXVIII. 8.
 CVI. 1. CXIV. 6.
 Ipsi LXXIV. 3.
 Ipsithilla XXXII. 1.
 Ipsius LXIV. 43, 67.
 Ipso LIX. 3. LXVIII.
 (146), (159).
 Ipsum XXI. 10. LXXIV.
 5. CI. 5.
 Iras LXIV. 194.
 Irascere LIV. 12.
 Irascor XXXVIII. 6.
 Irata LXXXIII. 6.
 Ire XVII. 9. LXI. (81).
 Irrigat LXI. 29.
 Irrita XXX. (10). LXIV.
 59, 142. LXVI. 85.
 Irrumabo XVI. 1, 14.
 Irrumare XXXVII. 8.
 Irrumasti XXVIII. 10.
 Irrumatione XXI. 8.
 Irrumator X. 12.
 Irrumatus XXI. 13.
 Irrumet LXXIV. 5.
 Is X. 30. LXVIII. (87).
 Ismario LXVI. 59.
 Isque LXVI. 55. LXVIII.
 (68).
 Isset LXVIII. (86).
 LXXXIV. 11.
 Ista XXIX. 13. XLI. 3.
 LXXX. 1. XCVIII. 3.
 Iste IV. 10. XVII. 21.
 XXXIX. 20. LXXI.
 3.
 Isthac LXVII. 37.
 Isti XIV. 6. XXIV. 5.
 Istic XXXVII. 14.
 Istinc LXXVI. 11.
 Isto XIV. 2. XXVIII. 4.
 Istos X. 26. XV. 7.
 Istuc LXVII. 15.
 Istud X. 28.
 It III. 11.
 Ita LXI. (189). LXIII.
 44, 49, 77. LXIV. 315.
 LXVI. 18. LXVII. 9.
 LXVIII. 37. LXXV. 2.
 XCVII. 1.
 Italorum I. 5.
 Itaque LXIII. 6, 35.
 Ite LXI. (116). LXIII.
 13, 19.
 Item LXI. 36.
 Iter III. 11. XXXIV. 18.
 LXIV. 359. LXVIII.
 (60).
 Iterum XLII. 18. LIV.
 12. CXIII. 2.
 Itis XXXIII. 6.
 Itoni LXIV. 228.

Itylei LXV. 14.
 Iubam LXIII. 83.
 Iube XXXII. 3.
 Iubebas XXX. (7). LXIV.
 140.
 Iubet XXVII. 3.
 Iubeto XXXII. 9.
 Iudicem LXI. 19.
 Iuerat LXVI. 12.
 Iuerint LXVI. 18.
 Iuga LXIII. 76, 84.
 Iugalis LXIV. 302.
 Iugi LXIII. 33.
 Iugo IV. 11.
 Iugum LXVIII. (118).
 Iuncta LXIII. 76.
 Iunctos LV. 21.
 Iungit LXXVIII. 3.
 Iunxere LXII. 29.
 Iunxit LXVI. 79.
 Iuppiter I. 7. IV. 20.
 LXIV. 26, 171. LXIX. 2.
 Iura LXII. (65). LXVI.
 83.
 Iuranti LXIV. 143.
 Iurare LXIV. 146.
 Iure LXII. 16. CII. 3.
 Iusseris XXXII. 4. LXVI.
 91.
 Iustam LXIV. 190.
 Iustificam LXIV. 406.
 Iustitiamque LXIV. 398.
 Iuuaret L. 9.
 Iuuenca LXIII. 33.
 Iuueni LXII. (55).
 Iuuenis LXIV. 38.
 Iuuenco LXIV. 257.
 Iuuenem LXIV. 181.
 Iuuenes LXII. 1, 6.
 LXIV. 4, 78.
 Iuueni LXI. 56. LXII.
 23. LXIV. 214.
 Iuuenis LXIV. 58.
 Iuuent LXI. (189).
 Iuuentam LXI. (228).
 Iuuenti XLVIII. 1.
 LXXXI. 1. XCIX. 1.
 Iuuentiorum XXIV. 1.
 Iuuentus LXVI. 45.
 Iuuenum C. 2.
 Iuuerit LXI. (196).
 LXVIII. 42.
 Iuxta LXVI. 66.

K.

Karum II. 6.

L.

Labante LXIII. 37
 Labefactes LXIX. 3.
 Labella VIII. 18. LXXX.
 I. XCIX. 7.
 Labellis LXIII. 74. LXIV.
 316.
 Labello LXI. (213).
 LXIV. 104.
 Laborant LXII. 14.
 Laborat LXVII. 17.
 Labore XXXI. 9. L. 14.
 LXIII. 36. LXIV. 161.
 Laborem LXIV. 310.
 CXVI. 5.
 Labores XIV. 11.
 Laboribus XXXI. 11.
 Laboriose XXXVIII. 2.
 Laboriosis I. 7.
 Labos LV. 13.
 Labra LXXX. 8.
 Labyrinthis LXIV. 114.
 Lacrimantibus LXIII.
 48.
 Lacrimis XXXVIII. 8.
 LXVIII. 2.
 Lacrimulis LXVI. 16.
 Lacteolae LV. (17).
 Lacum IV. 24.
 Lacus XVII. 10. XXXI.
 13.
 Laedere XLIV. 3. L. 21.
 Laedit LXIX. 5.
 Laeta LXIV. 141, 236,
 325.
 Laetanti LXIV. 33, 221.
 Laeti XLVI. 8. LXIV.
 393.
 Laetitia LXXXIII. 2.
 Laetitias LXXVI. 22.
 Laetius IX. 11.
 Laetor LXVI. 75.
 Laetus XXXI. 4. LXI. 8.
 Laeva IV. 19. LXIV.
 311.
 Laeuumque LXIII. 77.
 Lamentata LXIV. 119.
 Lampsaci Fr. II. 2.
 Lana LXIV. 311.
 Lanae LXIV. 318.
 Lancinata XXIX. 17.
 Lanaeque LXIV. 316.
 Laneum XXV. 10.
 Langore LXIII. 37.
 Langoribus LV. 23.
 Languenti LXIV. 99.

Languescit LXIV. 188.
 Languidior LXVII. 21.
 Languido XXV. 3.
 Lanuinus XXXIX. 12.
 Lapide LXVIII. (58),
 (148).
 Lapidis LXIX. 4.
 Lapillis XXIII. 21.
 Larem XXXI. 9.
 Large LXIV. 304.
 Largis LXVI. 92.
 Lario Fr. XIV.
 Lariumque XXXV. 4.
 Lasarpiciferis VII. 4.
 Lasso LXVIII. (61).
 Lassulae LXIII. 35.
 Late LXIV. 292.
 Latent LXII. 34.
 Lateque LXIV. 109.
 Latera VI. 13.
 Latet LV. 12.
 Latibula LXIII. 54.
 Latmia LXVI. 5.
 Lato LXVIII. (67).
 Latonia XXXIV. 5.
 Latrans LX. 2.
 Latus XXI. 6.
 Latusculum XXV. 10.
 Laudamia LXVIII. (74),
 (80), (105).
 Laudantur CX. 1.
 Laude LXIV. 112.
 Laudemus CXIV. 6.
 Laudibus CXI. 2.
 Laudis LXIV. 102.
 Lauit XXXIX. 14.
 Laurus LXIV. 289.
 Laus LXI. (220).
 Lauta XLVII. 5.
 Laxas XCV. 8.
 Lecti VI. 10. LXI. (108).
 LXIV. 4.
 Llecticam X. 16.
 Lecto XXXI. 10. L. 11.
 LXVIII. 6.
 Lectores XIV^b. 2.
 Lectulo L. 15. LVII. 7.
 Lectulus LXIV. 88.
 Legarat LXVI. 57.
 Legas XXII. 9.
 Legi XLIV. 21.
 Legistis XVI. 13.
 Legit XXXV. 13. XCIV.
 2.
 Lenibus LXIV. 84.
 Lenirem CXVI. 3.
 Leniter LXXXIV. 8.

- Lenius LXVIII. (64).
 Leno CIII. 4.
 Lenta LXI. (102).
 Lentaque LXIV. 290.
 Lentos LXIV. 183.
 Lentus XXVIII. 10.
 Leoni XLV. 7.
 Leonis LXVI. 65.
 Leonibus LXIII. 76.
 Lepide XXXVI. 10.
 Lepidissima LXXVIII.
 I.
 Lepido VI. 17.
 Lepidum I. I.
 Lepidus LXXVIII. 2.
 Lepore L. 7.
 Leporem XVI. 7.
 Lepores XXXII. 2.
 Leporum XII. 8.
 Lesbia V. I. VII. 2.
 XLIII. 7. LI. 7. LVIII.
 I, 2. LXXII. 2. LXXV.
 5. LXXIX. I. LXXXVI.
 5. LXXXVII. 2. XCII.
 I, 2. CVII. 4.
 Lesbius LXXIX. I.
 Lethaeo LXV. 5.
 Leti LXIV. 149.
 Letifero LXIV. 394.
 Letum LXIV. 187.
 LXVIII. (91).
 Leuare II. 10.
 Leuamen LXVIII. (61).
 Leue LIV. 3. LXIII. 8.
 Leui LXIV. 9, 64, 84,
 317.
 Leuia LXIV. 332. LXVI.
 10.
 Leuis LXI. (97). LXVI.
 85.
 Leuior LXXII. 6.
 Leuiter XLV. 10. LXIV.
 273, 312. LXXXIV. 8.
 Lex XXVII. 3.
 Libelli I. 8.
 Libellis LV. 4.
 Libellum I. I. XIV. 12.
 Libenter XXXI. 4.
 Liber LXIV. 390, 402.
 LXXXIV. 5.
 Liberalitas XXIX. 15.
 Liberis LXI. (206).
 Liberos LXI. 67, (205).
 Libet II. 6. LXII. (36).
 LXVI. 82.
 Libidine XVII. 5.
 Libidinisque XLV. 24.
 Libido LXIV. 147. Fr.
 III.
 Libonis LIV. 3.
 Librariorum XIV. 17.
 Libratum LXIV. 314.
 Libri XXII. 6.
 Librum XLIV. 21.
 Libyssae VII. 3.
 Libystinis LX. I.
 Liceat CIX. 5.
 Licent LXI. (139),
 (141).
 Licere XXXVII. 4.
 Licet X. 34. XXI. 12.
 LV. 21. LXI. (184).
 LXVII. 38.
 Lido CVII. 3.
 Ligatam II. 13.
 Ligna XXIII. 6.
 Lignis XXXVI. 8.
 Liguri XVII. 19.
 Ligurrire Fr. III.
 Limina LXIII. 65.
 Limine LXVI. 59. LXVII.
 38. LXVIII. 4, (71).
 Liminis XXXII. 5.
 Limite LXVIII. (67).
 Limpidum IV. 24.
 Lingere XCVII. 12.
 XCVIII. 4.
 Lingua VII. 12. XLIII.
 4. LI. 9. XCVIII. 3.
 CVIII. 4.
 Linguam LV. (18).
 LXVII. 44.
 Linguis LXIII. 28.
 Linquantur XLVI. 4.
 Linquendum LXIII. 67.
 Linquens LXIV. 59,
 117, 287.
 Linqentem LXIV. 213.
 Linqentes LXIV. 276.
 Linqere LXI. 27. LXII.
 3.
 Linqunt LXIV. 35.
 Lintea XII. 3. LXIV.
 225, 243.
 Linteo IV. 5.
 Linteum XII. 11.
 Liquefaciens XC. 6.
 Lipientibus XXXI. 2.
 Liquere LXIV. 240.
 Liquerit LXIV. 123.
 Liquidaque LXIII. 46.
 Liquidas LXIV. 2.
 Liquidis LXIV. 162.
 Liqueisse XXXI. 6.
 Liquisti LXIV. 133.
 Lites LXVII. 47.
 Litora LXIV. 121, 172.
 Litoralibus IV. 22.
 Litore LXIV. 52, 133.
 LXV. 7.
 Litoribus LXIV. 74.
 LXVI. 58.
 Litoris LXIII. 87.
 Litterator XIV. 9.
 Litus IV. 7. XI. 3.
 XXXV. 4. LXIV. 184.
 Liuidissima XVII. 11.
 Loca IX. 7. LXIII. 3, 14,
 70, 82, 87.
 Locatum LXV. 21.
 Locatur LXIV. 47.
 Locauit LXIV. 292.
 Locis LXIII. 55.
 Locridos LXVI. 54.
 Locuta LXVI. 29.
 Locutio LXI. (120).
 Locutum LXXXIV. 3.
 Locutus XIV. 4.
 Longa XL. 8. LXIV.
 215. LXVIII. (116).
 LXXVI. 5. LXXXVI.
 I.
 Longe XI. 3. XXII. 3.
 XLVI. 10. LXVI. 32.
 LXVIII. (97), (159).
 Longis XLIII. 3.
 LXVIII. (83).
 Longo XVII. I. LXVI.
 35. LXXX. 4.
 Longum LXXVI. 13.
 Longus LXVII. 47.
 Loquatur LXVIII. 46.
 Loquella LV. (20).
 Loquente IV. 12.
 Loquentem LXV. 9.
 LXVII. 41.
 Loquerer L. 13.
 Loquetur LXXVII. 10.
 Loquitur LXIII. 77.
 LXXXIII. 6.
 Lora XXII. 7.
 Lubeat XXXII. 6.
 Lubentius LXI. 41.
 Lubet XV. 11. XXIV.
 9. XXVII. 5. XXXVIII.
 7. XXXIX. 14. LXI.
 (126), (204). LXXVI.
 14.
 Luce LXIV. 16, 275,
 325, 376.
 Lucei LV. (16).

Lucelli XXVIII. 6.
 Lucello XXVIII. 8.
 Lucem L. 12. CVII. 6.
 Lucēs LXIV. 31.
 Lucet LXII. 26.
 Lucida Fr. x.
 Lucina XXXIV. 13.
 Lucini L. 1, 8.
 Luctantes LXIV. 65.
 Luctibus LXIV. 71.
 Luctu LXVIII. 19.
 Luctum LXIV. 199, 247.
 Luctus LXIV. 226.
 LXVIII. 31.
 Lucum Fr. II. 1.
 Ludebat L. 5.
 Ludei LXI. (203).
 Ludere II. 2, 9. XVII.
 1, 17.
 Ludicrum LXI. 24.
 Ludis XCIX. 1.
 Ludite LXI. (204).
 Lugebant LXVI. 52.
 Lugere LXIV. 400.
 Lugetur XXXIX. 5.
 Lumbos XVI. 11.
 Lumen LXVIII. (93).
 Lumina LI. 12. LXII.
 2. LXIV. 92, 122,
 188, 220, 233, 242.
 LXVI. 1, 30, 66.
 Lumine XXXIV. 16.
 LXIV. 86, 408. LXVI.
 79.
 Luminibus LXVI. 90.
 Luna XXXIV. 16.
 Lupae XCIX. 10.
 Lupanar XLII. 13.
 Lupi CVIII. 6.
 Lusi LXVIII. 17.
 Lusimus L. 2. LXI.
 (225). LXVIII. (156).
 Lusisti LXI. (126).
 Lustrauit LXIII. 40.
 Luteum LXI. 10.
 Luteumue LXI. (188).
 Lutum XVII. 9. XLII.
 13.
 Lux v. 5. LXVI. 70.
 LXVIII. (132), (160).
 Luxerit XIV. 17.
 Luxti LXVI. 21.
 Lugete III. 1.
 Lybia XLV. 6.
 Lycaoniam LXVI. 66.
 Lydiae XXXI. 13.
 Lymphae XXVII. 5.

Lymphaque LXVIII.
 (54).
 Lymphata LXIV. 254.
 Lymphis LXIV. 162.

M.

Macer LXXXIX. 4, 6.
 Maculae LVII. 3.
 Maculans LXIII. 7.
 Madefient LXIV. 368.
 Madere LXVIII. (56).
 Maenades LXIII. 23.
 Maenas LXIII. 69.
 Maeroribus LXV. 15.
 Maesta LXIV. 249, 379.
 LXV. 12. LXVI. 29.
 LXVIII. (55).
 Maestam LXIV. 130.
 Maestas LXVI. 23.
 Maestast LXIII. 49.
 Maestis LXIV. 60.
 Maestius XXXVIII. 8.
 Maesto LXIV. 202, 210.
 Magis XXIII. 13.
 XXXVIII. 3. LVII. 8.
 LXI. 46, 48, (80),
 (171). LXII. (58).
 LXIV. 100, 274. LXVI.
 87. LXVIII. 30, 48.
 LXXIII. 4. CVII. 7.
 Magistrae XXVII. 3.
 Magna XXXIV. 6. XXXV.
 18. XXXVII. 13. LXIII.
 91. LXVIII. 33. CXV.
 7, 8.
 Magnam XIII. 3.
 Magnanimam LXVI. 26.
 Magnanimos LVIII. 5.
 Magnanimum LXIV. 85.
 Magnas LXVII. 47.
 Magnesson LXIV. 287.
 Magni XI. 10. XIV. 12.
 LIII. 5. LV. 6. LXVI.
 1. CIX. 3.
 Magnis LXIV. 62, 280,
 323, 357.
 Magno XXV. 12.
 LXXVII. 2. LXXXVI.
 4.
 Magnos LXVIII. (129).
 Magnus VII. 3. XCI. 6.
 Magus XC. 3.
 Maior XLV. 15.
 Mala VII. 12. X. 19.
 XIV. 6. XV. 14. XXIII.

17. XXVIII. 14. XL.
 1. LXI. (97). LXVI.
 85. LXIX. 5, 7.
 LXXXIII. 1.
 Malae III. 13.
 Malamque XLIV. 7.
 Malasque XXXII. 5.
 Male III. 13, 16. X. 33.
 XIV. 5, 10. XVI. 13.
 LXI. (134). XCII. 1.
 Maledicere CIV. 1.
 Malest XXXVIII. 1, 2.
 Mali Fr. v.
 Malia LXVIII. (54).
 Maligna LXVIII. 37.
 Maligne X. 18. LXVII. 5.
 Maligno LXVII. 5.
 Malle LXX. 1.
 Mallem XXIV. 4.
 Malli LXVIII. 11, 30.
 Mallio LXI. 16, (215).
 Mallius LXVIII. (66).
 Malique VI. 15. XV. 17.
 Malis XXX. (5). LXIV.
 80. LXV. 4.
 Malisque XV. 10.
 Malit LXXIX. 1.
 Malo LXIV. 165, 225,
 405. LXXVII. 2.
 Malum II. 12. XIV. 22.
 XXIX. 21. XLIV. 21.
 LXV. 19. LXVII. 36.
 LXXI. 4.
 Malus v. 12. LXIV. 175.
 Mamurrae LVII. 2.
 Mamurram XXIX. 3.
 Manabunt LXIV. 344.
 Manans LXV. 6.
 Manantia CI. 9.
 Manat LXV. 24.
 Mandata LXIV. 209,
 214, 232.
 Mane X. 27. XXXIX.
 18. LXXX. 3.
 Maneas XXXII. 7.
 Maneat I. 10.
 Manent LXXVI. 5.
 Maneret XCIX. 9.
 Manet VIII. 15. LXI.
 (222). LXII. (45), (47),
 (56).
 Manibus XXIII. 22.
 LXIII. 8.
 Manserunt CXIII. 3.
 Manticae XXII. 21.
 Manu XII. 1. LXI. 14.
 LXIII. 84. LXVI. 30.

- Manus LXI. 56, 211.
 LXIV. 310, 399.
 Manusque XIV^b. 2. XXV.
 10. XXXV. 9. LIII. 4.
 Marce XLIX. 2.
 Mare LXIII. 40. LXIV.
 155, 269. LXVI. 45.
 CXV. 6.
 Marei IV. 23.
 Marem XVI. 13.
 Mari XXV. 13. LXIV.
 30.
 Maria LXIII. 1, 48.
 CXV. 2.
 Marinas LXIV. 16.
 Marique XXXI. 3.
 Marita LXVII. 6.
 Marite LXI. (135), (184),
 (189).
 Maritis LXIV. 328.
 Marito LXI. (140). LXII.
 (54). LXIV. 374.
 Maritum LXXVIII. 5.
 LXXXVIII. 3.
 Maritus LXI. 55.
 Marmora LXIII. 88.
 Mater XXXIV. 7. XXXV.
 18. XXXIX. 5. LXIII.
 9. LXIV. 23, 379, 403.
 LXXXIV. 5. LXXXIX.
 1.
 Maternus LXXXIV. 6.
 Matre LXI. 220, 222.
 LXXXVIII. 1. XC. 3.
 Matrem III. 7. IX. 4.
 XCI. 5. CXI. 4.
 Matres LXIV. 349.
 Matri LXII. (63).
 Matris LXI. 59, (210),
 (218). LXII. 21, 22.
 LXIV. 88, 118. LXV.
 22.
 Matrisque XC. 1.
 Matrum Fr. XIII.
 Maturo LXII. (57).
 Matutino LXIV. 269.
 Mauors LXIV. 394.
 Maxima LXVIII. (137).
 LXXXIII. 2.
 Maximas XLIV. 16.
 XLIX. 4.
 Maximeque XVII. 11.
 Maximi XVII. 7. XXXIV.
 5.
 Maximum LXVI. 43.
 Maximus CXV. 7.
 Me IX. 11. X. 1, 17, 28,
 29, 31. XIII. 1. XV.
 1. XVI. 3, 13. XXVIII.
 9. XXX. 3, (5), (7).
 XXXVII. 8. XXXVIII.
 2. XLI. 2. XLII. 3.
 XLIV. 13, 15, 21.
 XLVIII. 2. L. 9. LXI.
 189. LXIII. 15. LXV.
 1. LXVI. 7, 18, 19,
 33, 55, 63, 69, 73, 75,
 76, 91. LXVII. 11,
 14. LXVIII. 41, (52).
 LXXIII. 6. LXXVI.
 23. LXXXVII. 2. XCII.
 2. XCVII. 1. XCIX.
 4, 5, 11. CII. 4. CIV.
 1. CVII. 7.
 Mea V. 1. XXXII. 1.
 XXXVI. 2. XLV. 13.
 LVI. 7. LXIII. 50, 58,
 80, 92. LXIV. 218.
 LXV. 19. LXVII. 10.
 LXVIII. 21, 35, (132),
 (160). LXX. 1. LXXV.
 1. LXXVI. 26.
 LXXXVII. 2, 4, XCI.
 3. CIX. 1.
 Meae II. 1. III. 3, 4,
 17. XI. 15. XIII. 11.
 XXIX. 23. XXXII. 2.
 LXVII. 34. LXVIII.
 21. CIV. 1.
 Meam LXIII. 15.
 Mearum XIV^b. 1.
 Meas I. 4. III. 3, 4.
 LXIV. 195. C. 7.
 Meciliam CXIII. 2.
 Medi LXVI. 45.
 Mediam LXVII. 22.
 Medicosque XLI. 6.
 Medii LXXX. 6.
 Mediis LXIV. 48, 167.
 Medio LXI. III, LXIV.
 149.
 Meditantur LXII. 13.
 Meditata LXII. 12.
 Medium LXVI. 46.
 LXVIII. (60).
 Medullam XXXV. 15.
 Medullas LXVI. 23. C. 7.
 Medullis XLV. 16. LV.
 22. LXIV. 93, 196.
 LXVIII. (111).
 Medullula XXV. 2.
 Mei X. 31. XXXII. 2.
 XLVII. 6. LXIII. 50.
 LXV. 5. XCV. 1.
 Mei *pro* mi XXXVII. 11.
 LXXII. 6. LXXVII. 3.
 Meientis XCVII. 8.
 Meique XXXV. 6.
 Meis IX. 1. XIV. 1. XVI.
 3. L. 2. LIV. 12.
 Melior XCVII. 4.
 Meliore LXVIII. 28.
 Mellite XCIX. 1.
 Mellitos XLVIII. 1.
 Mellitus III. 6. XXI. 11.
 Membra L. 14. LXIII.
 6. LXIV. 257, 296.
 LXVIII. 29. CVIII. 6.
 Membrana XXII. 7.
 Memet LXIV. 182.
 Meminerunt XXX. (11).
 Memini XCIX. 4.
 Meminit XXX. (11).
 LXXXIII. 5.
 Memmi XXVIII. 9.
 Memnonis LXVI. 52.
 Memorabile LXII. 13.
 Memori LXIV. 231.
 Mendaci LXVII. 48.
 Meneni LIX. 2.
 Mens XV. 14. XXXI. 8.
 XL. 1. XLVI. 7. LXV.
 4. LXVI. 25. LXVII.
 25. LXVIII. 8. LXXV.
 1.
 Mensae LXIV. 45, 304.
 Mensas LXII. 3.
 Menstruo XXXIV. 17.
 Mente VIII. 11. LX. 3.
 LXII. 14, (37). LXIII.
 19, 46. LXIV. 70, 97,
 200, 201, 209, 223,
 236, 238, 248, 254,
 398. LXVIII. 25, 37.
 Mentem LXI. 33. LXIV.
 207, 406. XCI. 4.
 Mentis LXII. 15.
 Menti LXXVI. 9.
 Mentis LXIV. 136, 147,
 226.
 Mentita CX. 3.
 Mentula XXIX. 13.
 XCIV. 1. CV. 1. CXIV.
 1. CXV. 1, 8.
 Mentulas XXXVII. 3.
 Meo II. 5. XXXV. 1.
 XXXVII. 11. XLVII.
 3. LXIV. 24. LXV. 18.
 Meos XV. 1. XXXVIII.
 6. XL. 2, 7. LIV. 6.
 Meque CII. 3.

- Mereri LXXIII. 1.
 Meretricis CX. 7.
 Mergitur LXVI. 68.
 Merito LXXI. 2.
 Meros XIII. 9.
 Merser LXVIII. 13.
 Merus XXVII. 7.
 Messem XCV. 1.
 Metiens XXXIV. 18.
 Metuebant LXXXIV. 9.
 Metuere LXIV. 148.
 Metuo XV. 9.
 Metuunt LXIV. 146.
 LXIX. 7.
 Meum XI. 21. XII. 17.
 XVII. 8. XXV. 6.
 XXVIII. 7. XLIV. 17.
 L. 17.
 Meus X. 1, 29. XVII.
 21. XLIV. 8. LIII.
 3.
 Mi X. 21, 25. XIII. 1.
 XXVIII. 3. XXX. (8).
 XXXVII. 1. LI. 1, 7.
 LXVII. 43. LXXVI.
 26. XCIX. 13.
 Mica LXXXVI. 4.
 Micantia LXIV. 206.
 Micantium LXI. (200).
 Midae XXIV. 4.
 Mihi II. 11. III. 15.
 VII. 1. IX. 2, 5. X.
 3, 8, 25, 32. XII. 6,
 11. XV. 5. XVII. 7.
 XXI. 7. XXV. 6.
 XXVIII. 7. XXXV. 11.
 XXXIX. 9. XLII. 4.
 XLIV. 8, 20. XLV. 15.
 LI. 6. LV. 10, 21.
 LXIII. 15, 65, 66.
 LXIV. 140, 215, 217.
 219. LXVI. 82. LXVIII,
 1, 9, 15, 20, 31, 35,
 (51), (77), (92), (143),
 (159), (160). LXX. 2.
 LXXIII. 5. LXXVI.
 20, 21. LXXVII. 1.
 LXXXVI. 1. XCI. 1.
 XCV. 9. CI. 5, 6. CIII.
 1. CIV. 2. CIX. 1. CX.
 3. CXVI. 5.
 Miles LXVIII. (86).
 Milia V. 10. XLI. 2.
 XLVIII. 3. LXI. (203).
 Milibus IX. 2.
 Milies XXXV. 8.
 Mille V. 7, 8, 9.
- Millia LXVI. 78. XCV.
 3. CXIII. 3.
 Millibus LXVIII. 46.
 Mimice XLII. 8.
 Minacis IV. 6.
 Minax LXIII. 84. CXV. 8.
 Minimo XLIII. 1.
 Minimum XXXVIII. 4.
 Minister XXVII. 1.
 Ministra LXIII. 68.
 Minoa LXIV. 85.
 Minoidi LXIV. 247.
 Minois LXIV. 60.
 Minore XXVIII. 12. LV.
 3.
 Minotauro LXIV. 79.
 Minus LXI. (169), (190).
 LXII. (58). LXXII. 8.
 Minuta XXV. 12.
 Minxerit LXVII. 30.
 Minxit XXXIX. 18.
 Mira LXIV. 51. LXVII.
 29. LXVIII. 46, (145).
 Miratur XXII. 17.
 Mirifice LIII. 2. LXXI.
 4. LXXXIV. 3.
 Mirum XXIII. 7. LVII.
 3. LXII. 14. LXIX. 7.
 Misces LXIV. 95.
 Miscet LXVIII. 18.
 Misellae XXXV. 14.
 Miselle III. 16. XL. 1.
 Miselli LXXX. 7.
 Misellus XLV. 21.
 Miser VIII. 1, 10. LXI.
 (132). LXIII. 51, 61.
 LXXVI. 12. CI. 6.
 Misera LXIV. 71, 119.
 Miseræ LXIV. 140, 196.
 LXV. 21.
 Miserabile LXVIII. (91).
 Miseram LXIV. 57.
 LXVII. 24.
 Miseras CI. 2.
 Misere LXIV. 94.
 Misereri LXXVI. 17.
 Miserescere LXIV. 138.
 Miseret XXX. 2.
 Miseriter LXIII. 49.
 Misero LI. 5. LXVIII.
 14, (92), (93). LXXVII.
 4. XCI. 2. XCIX. 11,
 15.
 Miserula Fr. IV.
 Miserum LXVIII. 30.
 LXXVI. 19.
 Miserunt XII. 15.
- Misit XIV. 7.
 Missas LXIV. 166. XCVI.
 4.
 Misso LXXXIV. 7.
 Missum LXV. 19.
 Misti XIV. 14.
 Mitem LXII. (50).
 Mitrae LXIV. 68.
 Mitram LXIV. 63.
 Mittam LXIV. 221.
 Mitte LXI. (174).
 Mittens LXVI. 29.
 Mittere XVII. 23. CXVI.
 2, 4.
 Mittet LXIV. 380.
 Mittetur XCV. 5.
 Mittis LXVIII. 2.
 Mitto LXV. 15.
 Mnemosinum XII. 13.
 Modo I. 2. III. 9. X.
 28. XV. 7. XXI. 2.
 XXII. 12. L. 5. LIII.
 1. LVI. 5. LXXIII. 6.
 XCIX. 12.
 Modum LXI. 38, (116).
 Modusque XLII. 22.
 Moecha XLII. 3, 11, 19,
 20. LXVIII. (103).
 Moechatur XCIV. 1.
 Moechi XXXVII. 16.
 Moechis XI. 17.
 Moenia XXXV. 4. LXIV.
 36, 312, 345.
 Molesta X. 33.
 Molestæ XLII. 8.
 Molesti LXVIII. (137).
 Molestum LI. 13. LV. 1.
 Molles XI. 5.
 Mollescunt LXIV. 38.
 Molli LXIII. 38, 44.
 LXIV. 88, 293, 311.
 LXV. 21. LXVII. 33.
 LXVIII. 5, (70).
 LXXX. 4.
 Mollia LXIV. 129, 318.
 Mollibus XLV. 16.
 Molliculi XVI. 4, 8.
 Mollior XXV. 1.
 Monendum XXXIX. 9.
 Monimenta XI. 10.
 Mons LXVI. 43.
 Monstra LXVIII. (113).
 CIV. 4.
 Monstret LXXVIII. 6.
 Monstrum LXIV. 15,
 101.
 Montem CV. 1.

- Montes LXIV. 126, 178.
 Montibus LX. 1. LXIV. 281, 300.
 Montis LXIV. 240. LXVIII. 4, 57, (111).
 Montium XXXIV. 9.
 Monumenta XCV. 9.
 Mora LXIII. 19.
 Morari XXXV. 10.
 Moraris LII. 1, 4. LXI. (90).
 Morbosi LVII. 6.
 Morbum XXXIX. 7. LXXVI. 25.
 Mordebis VIII. 18.
 Mordenti LXVIII. (127).
 More LXVIII. (136). CI. 7.
 Moribunda LXXXI. 3.
 Moribus CVIII. 2.
 Moriens LXVIII. 21.
 Morientur XCV. 7.
 Mors LXVIII. 19. XCVI. 5.
 Morsa LXIV. 316.
 Morsus II. 4.
 Mortales LXIV. 17.
 Mortali LXIV. 385.
 Mortalis LXIV. 168.
 Morte LXIV. 188, 247. LXV. 12. LXXVI. 18.
 Mortem LXIV. 102.
 Morti LXIV. 362.
 Mortis LXVIII. 4. CI. 3.
 Mortua LXIV. 153.
 Mortuus III. 3. LXVIII. 48.
 Motu LXIV. 205, 305.
 Mouebat III. 8.
 Mouens LXI. (154).
 Mouere XVI. 11.
 Mouet XII. 12.
 Moueto XV. 11.
 Mouetur XLII. 21.
 Mucusque XXIII. 17.
 Mugienti LXIII. 82.
 Mugilesque XV. 19.
 Mula XVII. 26.
 Mulae XCVII. 8.
 Mulcent LXII. (41).
 Mulctam XIV. 190. LXIV. 190.
 Mulctantes LXIV. 192.
 Mule LXXXIII. 3.
 Mulier XXV. 5. LXIII. 27, 63. LXVIII. (128.) LXX. 1, 3. LXXXVII. 1.
 Multa V. 10. VII. 7, 9. VIII. 6. XIV. 6. XVI. 12. XXVIII. 14. LXI. 203. LXIV. 112. LXVI. 78. LXVIII. 17. LXXVI. 5. CI. 1.
 Multae LXII. (42).
 Multas LXIV. 223. XCVII. 9. CI. 1.
 Multi LXII. (42), (55).
 Multiplices LXIV. 250.
 Multiplici LXIV. 304.
 Multis LV. 23. LXIV. 263. LXV. 9. LXVI. 19. LXVIII. 36, 45, (150). LXXXVI. 1. XCIX. 7.
 Multiuola LXVIII. (128).
 Multo XLV. 15. LXVIII. (126). LXXII. 6. LXXXII. 3. LXXXIII. 5. XCI. 7.
 Multum L. 2. CI. 9.
 Multus CXII. 1, 2.
 Mundi XLVII. 2. LXVI. 1.
 Mundior XCVII. 4.
 Mundiozem XXIII. 18.
 Munditiem XXIII. 18.
 Mundius XCVII. 3.
 Mundus LXIV. 206.
 Munera LXVI. 82. LXVIII. 32, (154).
 Muneraque LXVIII. 10.
 Munere XIV. 2. LXI. (227). LXV. 19. LXVI. 38. LXIX. 3. CI. 3, 8.
 Muneri XII. 15.
 Muneribus LXVI. 92.
 Municipem XVII. 8.
 Munus XIV. 9. XVII. 7. LXI. 43. LXVIII. (149).
 Munuscula LXIV. 103. LXVIII. (14 (8
 Muros LXVIII. 6).
 Musae LXVIII. 7. CV. 2.
 Musarum LXV. 3. LXVIII. 10.
 Muscoso LXVIII. (58).
 Muta XXV. 5. LXIV. 186.
 Mutam CI. 4.
 Mutanda XLII. 22.
 Mutari XII. 8.
 Mutat XXII. 11.
 Mutata LXVII. 7.
 Mutato LXII. (35).
 Mutatum XCIX. 13.
 Mutauit LXVI. 31.
 Mutis XCVI. 1.
 Mutua L. 6.
 Mutuis XLV. 20.
 Myrtus LXI. 22. LXIV. 89.

N.

 Nactus LXXI. 4.
 Nam III. 6. IV. 11. VI. 6. X. 26. XIII. 7. XIV. 17. XXI. 5. XXIII. 7, 27. XXVIII. 12. XXXV. 5. XXXVII. 9. LI. 6. LXIV. 105, 177, 280, 301. LXVIII. 33, (87), (119). LXIX. 7. LXXI. 5. LXXIV. 5. XC. 3. C. 5. Fr. II. 3.
 Namque I. 3. LXII. 42. LXIV. 52, 288, 353, 384. LXV. 5. LXVI. 65. XCIX. 3.
 Nantes LXIV. 275.
 Narrantem IX. 7.
 Narras LXVII. 35.
 Narrat XLIII. 6. LXVII. 35.
 Nascatur XC. 1.
 Nascetur LXIV. 338.
 Nascitur LXII. (39), (49).
 Nascuntur LXIV. 198.
 Nasi XXIII. 17.
 Naso XLI. 3. XLIII. 1. CXII. 1, 2.
 Nasorum LXIX. 9.
 Nasse LXIV. 2.
 Nasum XIII. 14.
 Nata LXVIII. (120), (158).
 Natam LXII. 21, 22.
 Natantis IV. 3.
 Nati LXIV. 22, 401.
 Nationes IX. 7.
 Natis XXXIII. 7.
 Natisque LXIV. 298.
 Nato LXIV. 324, 403. LXVII. 5.
 Natorum LXXIX. 4.
 Natum X. 15.

- Natus LXIV. 400. LXVII. 26.
 Naue LXIV. 84.
 Naufragum LXVIII. 3.
 Nauis XXV. 13.
 Naut LXVI. 46.
 Nautita LXIV. 174.
 Nauium IV. 2.
 Nautis LXVIII. (63).
 Ne V. 11. XVII. 4. XXV. 10. XXXII. 6. L. 20. LXI. (145), (193). LXII. 59. LXIV. 114. LXVI. 59. LXVII. 18. XCIX. 9.
 Nebulas XXX. (10).
 Necdum LXIV. 55.
 Necesse XII. 16. XVI. 6. LXI. (81). LXII. (61).
 Nefanda LXIV. 405.
 Nefando LXIV. 397. XC. 1.
 Nefaria XLIV. 18.
 Nefas LXVIII. (89).
 Negant III. 12.
 Negare IV. 6.
 Negas LV. 14.
 Negat IV. 6. XLII. 4.
 Neges LXI. (145).
 Neget LXI. (121).
 Neglecto LXIV. 134.
 Negligentem X. 34.
 Negligentiorum XII. 3.
 Negligis XXX. (5).
 Negligit LXI. (192).
 Nego LXXXVI. 3.
 Nei VI. 2, 14. XIV. 1.
 Nemini XCIX. 4.
 Nemo LXIV. 38. LXVII. 17. LXXIII. 5.
 Nemone LXXXI. 1.
 Nemora LXIII. 12, 20, 32, 52, 58, 79, 89.
 Nemori LXIV. 231.
 Nemoriuagus LXIII. 72.
 Nemus LXIII. 2.
 Nepotes LVIII. 5. LXIV. 380.
 Nepotis LXVIII. (120).
 Nepotum XLIX. 1.
 Neptem LXIV. 29.
 Neptuni LXIV. 2.
 Neptunia LXIV. 367.
 Neptunine LXIV. 28.
 Neptunus XXXI. 3.
 Neque IV. 3. X. 4, 9. X. 21. XXII. 15, 18. XXIII. 1, 2. XXIV. 5, 8, 10. XXVI. 2. XXXVI. 17. XXXIX. 8. LXI. (191). LXIV. 68, 153. LXVIII. 5, (55), (119). LXIX. 7. XCI. 5. CXII. 1.
 Nequeo LXVIII. 32.
 Nequeunt XVI. 11.
 Nequicquam VI. 7. LXIV. 111. LXV. 17. CI. 4. CXIV. 4.
 Nequisse IV. 4.
 Nescia LXVIII. 17.
 Nescio II. 6. VI. 4. LIII. 1. LXXX. 5. LXXXV. 2.
 Nescis LXXX. 6.
 Nescit XVII. 22.
 Neu XXXII. 6. CXVI. 3.
 Ni XLV. 3. LXXXIX. 1.
 Nicaeaeque XLVI. 5.
 Nigerrimus XVII. 16.
 Nigris XLIII. 2.
 Nigro LXVIII. (63).
 Nihil VI. 12. X. 9. XV. 6. XVI. 6. XVII. 21. XXIII. 8. XLII. 21. LI. 7. LXIV. 146, 148. LXVIII. (131). LXXIII. 3. LXXXIX. 5.
 Nihilo XXVIII. 12.
 Nil VI. 12. XXX. 2. XLII. 21. LXIV. 146. LXVIII. (77). XCIII. 1.
 Nilo XCVII. 3.
 Niloque XCVII. 3.
 Nimio LXIII. 17, 36.
 Nimirum LXII. 7.
 Nimis XLIII. 4. LVI. 4. LX. 5. LXIII. 80. LXIV. 22, 169.
 Nimium LXVIII. (136). XCIII. 1.
 Nimiumque LI. 14.
 Nisi XXIX. 2, 22. LXXXIX. 5. XCII. 2, 4. CVI. 2.
 Nitens LXI. (186). LXIV. 84.
 Nitenti II. 5.
 Nitier LXI. 68.
 Nitor LXIV. 177. LXVI. 3.
 Niue LXIII. 70. LXXX. 2.
 Niueae LV. 18. LXIV. 309.
 Niuei LXIV. 240.
 Niueis LXIII. 8. LXIV. 303.
 Niuem LXIII. 53.
 Niueo LXI. 9. LXVIII. (125).
 Niueos LXIV. 364.
 Nobilem IV. 8.
 Nobiles XXVIII. 13.
 Nobis VI. 16. X. 5. XIV^b. 3. LV. (15). LXIV. 139, 406. LXVII. 7, 19. LXVIII. (66), (68), (147), (157). C. 5. CVII. 6. CIX. 5. CXVI. 3.
 Nocte LI. 12. LXI. (111). LXII. (34). LXVI. 69. LXVIII. 145.
 Noctes VI. 6.
 Noctibus LXVIII. (83).
 Noctifer LXII. 7.
 Noctis LXIII. 41.
 Nocturnae LXVI. 13.
 Nolebat VIII. 7.
 Noli VIII. 9. XXIII. 25. LXIX. 1. LXII. 74.
 Nolim LXVII. 37.
 Nolite LXIV. 199.
 Nollem XXXIX. 15.
 Nolo LXVII. 45.
 Nomen LXI. (207). LXVIII. (122), (151).
 Nomine XXIX. 11, 23. XXXIV. 22. LXII. 35. LXVII. 43, 46. LXVIII. (50).
 Nona XXXVII. 2.
 Nonam XCV. 1.
 Nonamque XCV. 2.
 Nondum LXIV. 219, 386. LXVIII. (75).
 Nonius LII. 2.
 Norat III. 6.
 Nos LXVI. 61. CIX. 2. CXVI. 7.
 Noscens LXVIII. (140).
 Noscent LXXXVII. 10.
 Noscitur LXI. (216).
 Nosse LXXII. 1.
 Noster XIII. 6. XLIV. 1.
 Nosti XXII. 1. LXVII. 37.
 Nostra XXVI. 1. XLII.

4. XLIII. 7. LVIII. 1.
 LXIV. 158. LXVIII.
 22, 23, (94), (95).
 Nostrae XLVIII. 6.
 Nostraeque LXIV. 226.
 Nostras L. 18. CXVI. 6.
 Nostri LV. (22). LXIV.
 138. LXVIII. 17.
 Nostris LXIV. 170, 176.
 LXV. 8. CXVI. 8.
 Nostro LXVIII. (91).
 XCVI. 2. XCIX. 9.
 Nostros LXIV. 226, 233.
 Nostrum XV. 16. XXXI.
 9. L. 4. LXIV. 199,
 - 229. LXVIII. (132).
 CIX. 2.
 Nota LXVIII. 28, (97).
 CII. 2. CVII. 6.
 Notat LXVIII. (148).
 Notata LXXX. 8.
 Notescat LXVIII. 50.
 Notha LXIII. 27.
 Notho XXXIV. 15.
 Notus XL. 6. LXIV. 339.
 Noua LXI. (91), (92),
 (96), (106), (113).
 LXIII. 75.
 Nouei XXII. 6.
 Nouem XXXII. 8.
 Nouerca XXIII. 3.
 Nouercae LXIV. 402.
 Noui XXII. 7. XXXV.
 3. LXI. 32. LXVIII.
 81.
 Nouis LXVI. 15.
 Nouissimo IV. 24. LX.
 4.
 Nouo LXVI. 11, 20, 38.
 Nouos LXI. 54.
 Nouum I. 1. XIV. 8.
 LXVI. 45, 64.
 Nox V. 6. VII. 7.
 Nubere LXX. 1.
 Nubes LXIV. 239.
 Nubet LXI. 20.
 Nuces LXI. (121), (124),
 (128), (133).
 Nucibus LXI. (126).
 Nudantes LXVI. 8.
 Nudatae LXIV. 129.
 Nudato LXIV. 17.
 Nudo LXII. (49).
 Nudum LV. 11.
 Nugas I. 4.
 Nulla VIII. 5, 14. XVII.
 20. XXXVII. 12.
 XXXIX. 16. LXIV.
 137, 144, 186, 322,
 334. LXVI. 86. LXIX.
 1. LXXXVII. 1, 3.
 Nullae LXII. (44).
 Nullane LXIV. 136.
 Nulli LXII. (53). LXX.
 1.
 Nullis LXIV. 165.
 Nullo LXII. 40. LXIV.
 184. LXXXVII. 3.
 Nullum XI. 19.
 Nullus X. 21. LXIV.
 335.
 Num LX. 1.
 Numerare LXI. (202).
 Numero L. 5.
 Numerum LXI. (201).
 Numerus VII. 3.
 Numine LXIV. 134, 204.
 LXVI. 7. LXXVI. 4.
 Nunc III. 11, 17. IV.
 25. VIII. 16, 17. XVII.
 23. XXI. 10. XXV. 9.
 XXX. 11. XXXV. 11.
 XXXVI. 11. XXXIX.
 17. XLV. 19. L. 18.
 LV. (17). LVIII. 4.
 LXII. 17. LXIII. 68.
 LXVII. 9. LXVIII.
 (97). LXXII. 5. LXXIV.
 6. CXIII. 2. CXVI. 5.
 Nuntia LXIII. 75.
 Nuntiantur XXXV. 11.
 Nuntiate XI. 15.
 Nuntii IX. 5.
 Nuntius LXXXIV. 10.
 Nuper LXIV. 217. LXV.
 5.
 Nupta XVII. 14. LXI.
 (91), (92), (96), (106),
 (113), (144). LXIV.
 374.
 Nuptae LXVI. 87.
 Nuptarum CXI. 2.
 Nuptialia LXI. 12.
 Nuptis LXVI. 15.
 Nutantibus LXVI. 53.
 Nutricum LXIV. 18.
 Nutriunt LXI. 25.
 Nutrix LXIV. 376.
 Nympha LXI. 29.
 Nymphas LXIV. 17.
 O.
 Oarion LXVI. 94.
 Obdura VIII. 11, 19.
 Obdurat VIII. 12.
 Obestque LXXIII. 4.
 Obesus XXXIX. 11.
 Obierim LXIII. 62.
 Obitus LXVI. 2.
 Obiurgare LXXIV. 1.
 Oblectant LXVIII. 8.
 Oblita LXVI. 27.
 LXXXIII. 3.
 Oblitae LXV. 21.
 Oblito LXIV. 208.
 Oblitteret LXIV. 232.
 Oblitus XXX. (11).
 Obliuiscantibus LXVIII.
 43.
 Obloquitur LXXXIII. 4.
 Obprobria XXVIII. 15.
 Obscaena LXVIII. (99).
 Obscura LXIV. 259.
 Obscurata LXIV. 227.
 Obscuretur LXVI. 3.
 Obseres LV. (21).
 Obseret XXXII. 5.
 Obsidens LXIV. 345.
 Obstinata VIII. 11.
 Obstitit LXXI. 1.
 Obterit LXV. 8.
 Obtulerat LXIV. 248.
 Obtulit LXVI. 54.
 Obuia LXIV. 109.
 Obuius XLV. 7.
 Occasum LXVI. 67.
 Occidentis XXIX. 12.
 Occidere V. 4.
 Occidit V. 5.
 Occupati XV. 8.
 Oceano LXI. (85).
 Oceanum CXV. 6.
 Oceanus LXXXVIII. 6.
 Ocelle XXXI. 2. L. 19.
 Ocelli III. 18.
 Ocellis XLIII. 2. LXIV.
 60.
 Ocellos XLV. 4. L. 10.
 Octaua LXXX. 3.
 Octo X. 20.
 Oculis III. 5. XIV. 1.
 LXIII. 39, 48. LXIV.
 17. LXV. 8. LXXXII.
 2, 4. CIV. 2.
 Oculos XLVIII. 1. LXIII.
 37. LXXXII. 1. CVIII.
 5.
 Oculosque IX. 9.
 Odi LXXXV. 1.
 Odio XIV. 3. LXIII. 17.
 LXVI. 15.

- Odisse LXVIII. 12.
 Odissem XIV. 3.
 Odore LXIV. 284.
 LXVIII. (144). LXXI.
 6.
 Odores LXIV. 87.
 Oetaeis LXVIII. (54).
 Oetaeos LXII. 7.
 Officiis LXVIII. 42, (150).
 Officio LXXV. 2.
 Officium LXVIII. 12.
 Offirmas LXXVI. 11.
 Olei LXIII. 64.
 Olentis LXI. 7.
 Olera XCIV. 2.
 Olfacerem XCVII. 2.
 Olfacies XIII. 13.
 Olim LXIV. 76. LXVII.
 47. LXVIII. (153).
 XCVI. 4.
 Oliuam XXXIV. 8.
 Oliuo VI. 8.
 Olla XCIV. 2.
 Olympo LXII. 1.
 Omentum XC. 6.
 Omine LXI. (159).
 Omne I. 6. LXIII. 90.
 LXVI. 48. CXIV. 3.
 Omnes V. 3. XXII. 18.
 XXIII. 7. XXXVII. 15,
 16, 17. XLII. 2. XLV.
 3. LV. 7, (19). LVIII.
 3. LXIV. 398. LXVI.
 14. LXVIII. (159).
 LXIX. 7. LXXXVI. 6.
 XCVIII. 5.
 Omni LXXVI. 22. XCI.
 9.
 Omnia III. 14. XI. 13.
 XIV. 19. XVII. 20.
 XXI. 6. XXII. 8. XXIX.
 24. XXX. (8), (11).
 LIV. 9. LXI. (156).
 LXIII. 54. LXIV. 66,
 186, 187, 405. LXVI.
 1. LXVIII. 23, (95).
 (158). LXXIII. 3.
 LXXV. 4. LXXVI. 9.
 LXXVII. 4, 9. CIV. 4.
 CXIV. 5. CXV. 7.
 Omnibus IX. 1. XIII. 5.
 LV. 4, 22. LXI. (107),
 (216). LXIV. 120.
 LXVI. 77. LXXXIV. 7.
 LXXXVI. 6. XCIX. 8.
 Omnino XCVIII. 6.
 Omnipotens LXIV. 171.
- Omnis LI. 5. LXIII. 92.
 LXVIII. 26.
 Omnium XI. 19. XXIX.
 7. XLIX. 5, 6, 7.
 Onus XXXI. 8. LXIII.
 33. LXVIII. (142).
 Onyx LXVI. 82, 83.
 Opaca XXXVII. 19.
 LXIII. 3, 32.
 Ope XXXIV. 24.
 Opera III. 17.
 Operire LXVII. 40.
 Operit LXIII. 37.
 Opis LXIV. 324.
 Oportet LXX. 4. XC. 3.
 Oppeteret LXIV. 102.
 Oppido LIV. 1.
 Oppletur LXIV. 33.
 Opposita XXVI. 2.
 Oppressus LXVIII. 1.
 Optandum CVII. 8.
 Optantes LXIV. 5.
 Optantique CVII. 1.
 Optas XL. 6.
 Optata LXIV. 328.
 Optatius LXII. 30.
 Optato LXIV. 22, 31.
 LXVI. 79.
 Optatos LXIV. 141, 372.
 Optauere LXII. (42),
 44.
 Optauit LXIV. 82, 401.
 Optigit CVII. 1.
 Optima LXI. (221).
 LXXV. 3.
 Optime XXVIII. 3.
 XXXIII. 1.
 Optimo XIV. 15.
 Opto LXXVI. 25.
 Opulenta LXIV. 43.
 Opus IV. 5. LXIV. 315.
 LXVIII. (50).
 Ora XL. 5. LXIV. 281,
 308. Fr. II. 3.
 Oraclum VII. 5. LXIV.
 326.
 Oramus L. 19. LV. 1.
 Oras XXXIII. 5.
 Orator XXXIX. 3.
 Orationem XLIV. 11.
 Orba XXXIX. 5.
 Orbem LXIV. 30.
 Orbum LXVI. 21.
 Orci III. 14.
 Ore XLII. 9, 17. XLIII.
 3. XLV. 12. LV. (18).
 LXI. (186), (218).
- LXIV. 131. LXV. 24.
 XCIX. 9.
 Orgia LXIV. 259, 260.
 Orienti LXIV. 376.
 Oricilla XXV. 2.
 Origine IV. 15.
 Oris LXIII. 39. LXVI.
 43.
 Ortale LXV. 2, 15.
 Orto LXIII. 67.
 Ortus LXVI. 2.
 Os IX. 9. LXI. (132).
 LXVII. 12. XCVII. 2,
 5.
 Oscitantes XXV. 5.
 Oscula LXVIII. (127).
 Osculationis XLVIII. 6.
 Ostendere LXIV. 385.
 Ostendit XXV. 5. LXII.
 7. LXIV. 211.
 Ostentant LXIV. 187.
 Ostia LXI. (224).
 Ostriosior Fr. II. 4.
 Othonis LIV. 1.
 Otia LXVIII. (104).
 Otio LI. 14.
 Otioque XLIV. 15.
 Otiosi L. 1.
 Otiosum X. 2.
 Otium LI. 13, 15.
- P.
- Pacato LXVIII. (104).
 Pace LXVI. 71.
 Pacificasset LXVIII.
 (76).
 Paduam XCV. 7.
 Paene XXXI. 1.
 Paeniteat XXX. (12).
 Paenitet LXIII. 73.
 Palaestra LXIII. 60.
 Palam XXV. 8. LXI.
 (196).
 Palatum LV. (21).
 Palimpsesto XXII. 5.
 Pallidior LXXXI. 4.
 Pallidulum LXV. 6.
 Pallium XXV. 6.
 Palliumque XXXII. 11.
 Palma LXII. 11.
 Palmis LXIV. 7, 261,
 351.
 Palmulas IV. 17.
 Palmulis IV. 4.
 Palude XVII. 4. LXVIII.
 (110).

- Paludesque CXV. 7.
 Paludis XVII. 10.
 Pandas VI. 13.
 Pandite LXI. 76.
 Pandunt LXIV. 325.
 Panem LIX. 4.
 Papauer LXI. (188).
 Papillas LXIV. 65. LXVI. 81.
 Papillis LV. 12. LXI. (101).
 Papyre XXXV. 2.
 Par LI. 1. LXI. 38. LXII. 9, (57). CXI. 3.
 Parare X. 20.
 Pararim X. 32.
 Parat XL. 4.
 Parata LXII. 11. LXXVI. 5.
 Parati XI. 14.
 Paratum XV. 12. XVII. 2.
 Paratus XLV. 4.
 Parauit X. 30.
 Parcae LXIV. 306, 383. LXVIII. (85).
 Parcunt LXIV. 146.
 Parcus XXXIX. 11.
 Parem LXVI. 42.
 Parens LXI. 51, 67.
 Parente XXIII. 5.
 Parentem LXVII. 29.
 Parentes LXII. 28. LXIV. 400, 404.
 Parenti LXII. (58). LXIV. 210. LXVII. 1. LXVIII. (119).
 Parentis XXIII. 6. LXIV. 159. LXVIII. 142.
 Parentum LXII. 62. LXVI. 15. CI. 7.
 Parere LXII. (61).
 Pares LVII. 3.
 Paresque XXXII. 7.
 Paret LXIV. 331.
 Pari XXVIII. 11.
 Paris LXVIII. (103).
 Parit LXIV. 282.
 Pariter LVII. 6. LXIV. 301.
 Parnasi LXIV. 390.
 Pars LXII. 63. LXIII. 69. LXIV. 256, 257, 258, 259.
 Parte XVII. 18. LX. 2. LXII. (62). LXIV. 251. LXXXVII. 4.
 Parthenice LXI. (187).
 Parthos XI. 6.
 Particeps LV. (21).
 Parua LXVI. 26. XCV. 9.
 Parui XXIII. 25.
 Parum XVI. 4, 8. XXIX. 16.
 Paruulus LXI. (209).
 Pasithea LXIII. 43.
 Passer II. 1. III. 3, 4, 16.
 Passerem III. 15.
 Passim LXIV. 66, 254, 277, 358.
 Patefecit LXVIII. (67).
 Patente XV. 18.
 Pater XXI. 1. XXIII. 3. XXXIII. 2, 3. LXII. (60), (61). LXIV. 241, 298, 387. LXVII. 23. LXXII. 4.
 Patere LXIII. 81.
 Paterna XXIX. 17. LXIV. 246. LXVIII. (143).
 Patet XXVIII. 6. LXIV. 185.
 Pathice XVI. 2.
 Pathicoque LVII. 2.
 Pathicus CXII. 2.
 Pati XXIX. 1. XLII. 5. LXIV. 199.
 Patiuntur LXIV. 408.
 Patrem LXI. (212).
 Patri LXI. (214).
 Patria LXIII. 50, 55, 59.
 Patriam LXIII. 49.
 Patriis LXIV. 132.
 Patrimonia XXIX. 22.
 Patris XVII. 13. XXXIII. 6. LXIV. 180.
 Patrist LXII. 63.
 Patrona I. 9.
 Patronus XLIX. 7.
 Patruī LXXIV. 3. LXXVIII. 6.
 Patruo CXI. 4.
 Patruum LXXIV, 1, 4, 6. LXXXVIII. 3.
 Patruus LXXIV. 6. LXXVIII. 6. LXXXIX. 3.
 Pauca XI. 15.
 Paucis XIII. 2.
 Paulo LXVI. 51. LXVIII. (131).
 Paulum X. 25. XXXVIII. 7.
 Peccatum XLIV. 17. LXVII. 11.
 Pecora LXIII. 13.
 Pecori LXII. (40).
 Pecoris LXIII. 77.
 Pectora LXIV. 351.
 Pectore XLIV. 7. LXI. (170). LXIII. 45. LXIV. 69, 72, 123, 125, 198, 202, 208, 221, 339, 382. LXVI. 24. LXXVI. 22.
 Pectoris LXIV. 194. LXVI. 74.
 Pectus LV. 11. LXIV. 64, 138. LXXVII. 6.
 Pedē XLIII. 2. LXI. 10, (108). LXIII. 2, 30, 86. LXIV. 277. LXVIII. (70).
 Pedem IV. 21. X. 22. XIV. 22. LXIII. 52. LXIV. 112. LXV. 6.
 Pedes XLVI. 8. LXI. (160). LXIV. 67, 318.
 Pedesque XVII. 9.
 Pedibus XV. 18. LXI. 14.
 Pedicabo XVI. 1, 14.
 Pedicare XXI. 4.
 Peditum LIV. 3.
 Pegaseo LV. 16.
 Pelagi LXIII. 16, 88. LXIV. 127, 185.
 Pelea LXIV. 21, 301.
 Pelei LXIV. 382.
 Peleo LXIV. 336.
 Peleu LXIV. 26.
 Peleus LXIV. 19.
 Peliaco LXIV. 1.
 Pelle LXI. 14.
 Pellem LXIV. 5.
 Pellentes LXIV. 320.
 Pellit LXIV. 58.
 Pelopis LXIV. 346.
 Penates IX. 3.
 Pendebat LXIV. 70.
 Pendens LXIV. 207. LXVII. 21.
 Pene XV. 9. XXV. 3.
 Penelopeo LXI. (223).
 Penetrabit XI. 2.
 Penetralis LXVIII. (102).
 Penite LXI. (171).
 Penitus LXII. 14. LXVI. 23. XCV. 5. CII. 2.
 Pennis LXVI. 53.

Peperere LXVI. 45.
 Pepigere LXII. 28.
 Pepigerunt LXII. 28.
 Pepulitque LXIII. 41.
 Per IV. 18. XVII. 9.
 LII. 3. LXIII. 32.
 LXVI. 46, 55. LXVIII.
 (60).
 Peraeque VI. 9.
 Perambulabit XXIX. 7.
 Percurrent XV. 19.
 Percurrit LXVII. 33.
 Perculit LXVIII. 114.
 Percussae LXIV. 364.
 Perdepsuit LXXIV. 3.
 Perdere XCVIII. 5.
 Perderes XIV. 5.
 Perdidistis XXIX. 24.
 Perdidit LI. 16. LXXV.
 2.
 Perdita LXIV. 70, 177.
 Perdite XLV. 3. CIV. 3.
 Perditus XLII. 14.
 Perdito XCI. 2.
 Perditum VIII. 2.
 Perducere CIX. 5.
 Pereat LXVI. 48.
 Peregrino XXXI. 8.
 Perenne I. 10.
 Peresus LV. 23.
 Perfecta C. 6.
 Perfer VIII. 11.
 Perfide XXX. 6. LXIV.
 132, 133.
 Perfidiae LXIV. 322.
 Perfidus LXIV. 174.
 Perfudere LXIV. 399.
 Perfundat LXIV. 330.
 Perge LXI. 27, (193).
 Perhibent LXIV. 76,
 124.
 Periculorum XXIII. 11.
 Periculum LXI. (83).
 Perierat LII. 3.
 Perierunt LXVIII. 23,
 (95). LXXVI. 9.
 Perire XLV. 5.
 Periret XIV. 14.
 Perisse VIII. 2.
 Perit LXXI. 6.
 Periuri LXIV. 346.
 Periuria LXIV. 135, 148.
 Perlucens LXVIII. (57).
 Perluciduli LXIX. 4.
 Permixa LXIV. 360,
 405.
 Permulcens LXIV. 162.

Permulsa LXIV. 284.
 Pernici II. 12.
 Perniciemque LXXVI.
 20.
 Pernicies XXVII. 6.
 Perniciter LXII. 8.
 Pernumerare VII. 11.
 Perpetitur LXVIII. 6.
 Perpetua V. 6.
 Perpetuum CI. 10.
 Perpetuumque CIX. 2.
 Persaepe LXIV. 340.
 Persarum XC. 4.
 Perscripta XXII. 5.
 Persequamur LXII. 6.
 Persequens LXI. (99).
 Perseus LV. 17.
 Persicum XC. 2.
 Persoluit LXIV. 297.
 Perspiceres L. 17.
 Pertundo XXXII. 11.
 Peruenias XL. 5.
 Peruigilat LXVIII. 8.
 LXXXVIII. 2.
 Peruincendum LXXVI.
 15.
 Peruoluent xcv. 6.
 Perurens LXXVII. 3.
 Pessima XXXVI. 9.
 Pessimae LV. 11.
 Pessimi XIV. 23. XXXVI.
 6.
 Pessimus XLIX. 5, 6.
 Peste LXIV. 76.
 Pestem LXIX. 9. LXXVI.
 20.
 Pestilentem XXVI. 5.
 Pestilentiae XLIV. 12.
 Petam LXIV. 178.
 Petas LXVIII. 14.
 Petat LXX. 2.
 Pete XXVIII. 13.
 Petebat LXIV. 241.
 Petendus LXI. 47.
 Petentes LXIII. 14.
 Petenti LXVIII. 39.
 Petet LXI. (145).
 Petis LXVIII. 10.
 Petitorem XLIV. 11.
 Petitem LXI. (146).
 Peto XV. 2. LXVI. 86.
 Phaethontis LXIV. 291.
 Pharsalia LXIV. 37.
 Pharsaliam LXIV. 37.
 Phasellus IV. 1, 10, 15.
 Phasidos LXIV. 3.
 Pheneum LXVIII. (109).

Phoebe LXIV. 299.
 Phrygia LXIII. 20.
 Phrygiae LXIII. 71.
 Phrygiam LXIII. 20.
 Phrygii XLVI. 4. LXIV.
 344.
 Phrygium LXI. 18.
 LXIII. 2.
 Phryx LXIII. 22.
 Phthiotica LXIV. 35.
 Pietate LXIV. 386.
 LXVII. 29. LXXVI.
 26.
 Piger LXIII. 37.
 Pignore XLIV. 4.
 Pii XXXIX. 4.
 Piis LXVIII. (154).
 Pila XXXVII. 2.
 Pili X. 13. XVII. 17.
 Pilleatis XXXVII. 2.
 Pilosas XXXIII. 7.
 Pilosis XVI. 10.
 Pinea LXIV. 10.
 Pineam LXI. 15.
 Pingue LXVIII. (110).
 XC. 6.
 Pinguis LXII. 3.
 Pinnipesue LV. 17.
 Pinum LXIV. 106.
 Pinus LXIV. 1.
 Pipilabat III. 10.
 Pipleium CV. 1.
 Piraei LXIV. 74.
 Pisauri LXXXI. 3.
 Piscis CXIV. 3.
 Pisonis XXVIII. 1. XLVII.
 2.
 Pistrino XCVII. 10.
 Pituita XXIII. 17.
 Pium XVI. 5. LXVIII.
 (79). LXXIII. 2.
 LXXVI. 2.
 Placabis LXVI. 90.
 Placeam LXVII. 9.
 Placeat LXVIII. (77).
 Placent XXX. 6.
 Placere XCIII. 1.
 Placet XXXIV. 21. LVI.
 6.
 Placidum LXIV. 269.
 Plangebant LXIV. 261.
 Plangore LXIV. 273.
 Plantam LXVIII. (71).
 Platano LXIV. 290.
 Platea XV. 7.
 Plena LXXXIX. 3.
 Plenam XLIV. 12.

- Pleni xxxvi. 19.
 Plenus xiii. 8.
 Plexos lxiv. 283.
 Ploxei xcvii. 6.
 Plumbo xxii. 8.
 Plumipedas lv. 19.
 Plura xxii. 4. lxiv.
 116.
 Pluribus lxviii. (115).
 Plurima lxviii. (140),
 (153). lxxxiii. 1.
 Plurimos xxii. 3.
 Plurimum xlv. 5.
 Plus i. 10. iii. 5. xiv.
 1. lviii. 3.
 Pocula lxiv. 45.
 Podagra lxxi. 2, 6.
 Poema xxii. 16. l. 16.
 Poemata xxii. 15.
 Poena xl. 8. lxiv.
 142.
 Poenae lxiv. 295.
 Poenam xcix. 15.
 Poenas l. 20. lxiv.
 77.
 Poeta xlix. 5, 6.
 Poetae xiv. 23. xxxv.
 1. xxxvi. 6.
 Poetam xvi. 5.
 Poetis xiv. 5.
 Politum lxiv. 48.
 Pollice lxiv. 313.
 Pollicita lxvi. 10, 34.
 Pollioni xii. 6.
 Pollucis lxviii. (65).
 Polluto lxii. (46).
 Polyxenia lxiv. 368.
 Pompeio cxiii. 1.
 Pondere lxii. (51).
 lxiii. 5.
 Pons xvii. 5.
 Ponte xvii. 1, 8, 23.
 Ponti lxiv. 179.
 Pontica iv. 13. xxix.
 18.
 Ponticuli xvii. 3.
 Ponticum iv. 9.
 Ponto xxxvi. 11.
 Poplite lxiv. 370.
 Poposcit xli. 2.
 Populi lxvii. 12.
 lxviii. (60). cviii. 1.
 Populo xv. 6. xxxiii.
 7. lxxx. 1.
 Populum lxvii. 39.
 Populus xcv. 10.
 Porci xlvii. 1.
 Porrecto lxvii. 6.
 Porrigens lxi. (211).
 Porro xlv. 3. lxviii.
 45.
 Porta xv. 18.
 Portans lxiv. 279.
 328. lxvi. 13.
 Portarentur lxiv. 83.
 Portas lxiv. 135.
 Portum lxiv. 211.
 Positam lxiii. 55.
 Posse lxxiii. 2. xci.
 4. xcvii. 11.
 Possem ii. 9. x. 20.
 civ. 3. cxvi. 2.
 Posses vi. 3. xxiii.
 23.
 Posset x. 23. lxvii.
 28. lxviii. (84).
 Possideat cxv. 4.
 Possint vii. 12. xvi. 9.
 Possis xxii. 20. lxii.
 21. xcviii. 3.
 Possit v. 12. cix. 3.
 Possum lxvii. 17.
 lxviii. 41. xcix. 5.
 Possunt v. 4. lxxvi.
 7.
 Post iv. 10. xlix. 3.
 lxiv. 274, 278, 294,
 322. lxvi. 80. xcv.
 1, 2.
 Posthac xxiv. 3. xcix.
 16.
 Postilla lxxxiv. 9.
 Postmodo xxx. (12).
 Postquam xi. 23. l.
 14. lxiv. 267, 303,
 397. lxvii. 6.
 lxxxiv. 11.
 Postrema lxiv. 191.
 Postremo ci. 3.
 Postulet lxvi. 42.
 Postumiae xxvii. 3.
 Postumio lxvii. 35.
 Posuit lxvi. 64.
 Pote xvii. 24. xlv. 5.
 lxvii. 11, 43. lxxxvi.
 16. xcviii. 1.
 Potens xxxiv. 15. lxi.
 (140). c. 8.
 Poterat lxxxiv. 4.
 Poteretur lxiv. 402.
 Poterit lxiv. 377.
 cvii. 8.
 Potes xxxiii. 8.
 Potest xxix. 1, 21.
 xl. 16. lxi. 61, 63,
 68. lxxxvii. 1.
 xcvi. 2.
 Potestis xlii. 5, 23.
 Potis lxv. 3. lxxii.
 7. lxxxvi. 24.
 Potius lxiv. 82, 150.
 lxvi. 92. c. 5. cx. 3.
 Potui lxviii. (149).
 civ. 3.
 Potuisse civ. 1. cxv. 3.
 Potuisti lxiv. 160.
 Potuit lxiv. 136.
 lxxx. 1.
 Prae lxiv. 34. lxxii. 2.
 Praeceptum lxv. 23.
 lxviii. (59).
 Praecepta lxiv. 159.
 Praecerpens lxiv. 353.
 Praecipitem xvii. 9.
 xl. 2. lxiv. 244.
 cv. 2.
 Praecipue lxviii. (128).
 Fr. ii. 3.
 Praeconem cvi. 1.
 Praeda xxix. 18. lxiv.
 153, 362.
 Praedicet xxxix. 21.
 Praefantes lxiv. 382.
 Praegestit lxiv. 145.
 Praelia lxvi. 20.
 Praemia lxiv. 102,
 157. lxvi. 86.
 Praeoptarit lxiv. 120.
 Praeponere lxxx. 5.
 Praeportat lxiv. 194.
 Praeposuit xlvii. 4.
 Praeruptis lxiv. 297.
 Praeruptos lxiv. 126.
 Praesens lxiv. 396.
 Praesente lxxxiii. 1.
 Praesentes lxiv. 384.
 Praesertim x. 20.
 Praesides lxi. 72.
 Praesto lxiv. 137.
 Praeter xxxvii. 17.
 Praeterea lxiv. 184.
 lxvii. 45. xcvii. 7.
 xcix. 11.
 Praetereunt xv. 8.
 Praetereunte xi. 23.
 Praeterire iv. 4.
 Praeterquam lxxx. 3.
 Praetextate lxi. (175).
 Praetor x. 13.
 Praetorem xxviii. 8.
 Praetoribus x. 10.

- Praetrepidans XLVI. 7.
 Praeuertet LXIV. 341.
 Pransus XXXII. 10.
 Prata CXIV. 3. CXV. 5.
 Prati XI. 22. CXV. 1.
 Precari XXIII. 26.
 Prece LXVIII. 65.
 Preces CXVI. 6.
 Precesque L. 18.
 Premunt LXVI. 69.
 Prendi LV. 7.
 Pretio LXXVII. 2.
 Pretium CX. 2.
 Priape Fr. II. 1, 2.
 Prima XXIX. 17. LXIV.
 II
 Primaevi LXIV. 401.
 Primo LXIV. 116, 171.
 LXVIII. (158).
 Primores LXVIII. 87.
 Primum II. 3. LXIV.
 56, 223, 236, 243.
 LXVII. 19. CVIII. 3.
 CXIII. 1.
 Princeps LXIV. 278.
 Principio LXVI. 49.
 LXVIII. (154).
 Prior XXI. 8. LXVII. 20.
 Priora LXXVI. 1.
 Prisci LXIV. 159.
 Priscis LXIV. 50.
 Prisco CI. 7.
 Pristina LXVI. 38.
 Prius IV. 25. LI. 15.
 LXI. (201). LXII. (29).
 LXIV. 91, 189, 209,
 238, 317.
 Pro XXXI. 11. XXXVI.
 2. XXXVII. 13. LXIV.
 152, 157. LXVI. 37.
 LXVIII. (150). LXXVI.
 26.
 Proba XLII. 24.
 Probe XXII. 1.
 Probra LXI. (99).
 Probro XCI. 4.
 Procax LXI. (119).
 Procedunt LXIV. 273.
 Procella XXV. 4.
 Procellae LXIV. 59.
 Proceras LXIV. 289.
 Proceris LXIV. 261.
 Procliuas LXIV. 270.
 Procreauit LX. 3.
 Procul LXIII. 92. LXIV.
 60, 108, 275.
 Procumbere LXIV. 389.
 Procurrere LXIV. 128.
 Procurrit LXV. 20.
 Prodeas LXI. (91), (92),
 (96), 106, (113).
 Prodeat LXXXVIII. 7.
 Prodere XXX. 3.
 Prodest LXXIII. 4.
 Prodit LXIV. 190.
 Profani LXIV. 261.
 Profecti XLV. 19.
 Profectos XLVI. 10.
 Proferre LXIV. 196.
 Proficere XLII. 23.
 Proficimus XLII. 21.
 Profudit LXIV. 202.
 Profuisset X. 8.
 Profunda XVII. 11.
 Progenies XXXIV. 6.
 LXVI. 44. Fr. XIII.
 Progignunt LXIV. 89.
 Prognatae LXIV. 1.
 Proicere LXIV. 82.
 Proicies LV. (19).
 Proiciet LXIV. 370.
 Prometheus LXIV. 294.
 Promissa LXIV. 59, 139.
 Promisse CX. 5.
 Promisti CX. 3.
 Promittens LXIV. 104.
 Promittere LXIV. 146.
 CIX. 3.
 Prona LXIV. 109.
 LXVIII. (59).
 Prono LXII. (51). LXIV.
 40, 313. LXV. 23.
 Pronum XVII. 23.
 Prope XXXIV. 7. LXVIII.
 (98), (109).
 Properans LXVIII.
 (101).
 Properante LXIII. 30.
 Properipedem LXIII.
 34.
 Properiter Fr. IV. 1.
 Propinqui XLI. 5.
 Proponis XCIX. 15. CIX.
 1.
 Propontida IV. 9.
 Proprie CVII. 2.
 Propter LXIV. 281.
 Proscidit LXIV. 12.
 Prosequens LIX. 4.
 Prosilit LXV. 22. LXVIII.
 (58).
 Prospectans LXIV. 52.
 Prospectum LXIV. 241.
 Prospera LXIV. 237.
 Prospicit LXIV. 61, 62.
 Prosternens LXIV. 355.
 Prostituit CX. 8.
 Prostrauit LXIV. 110.
 Protelo LVI. 7.
 Protendens LXVI. 10.
 Protenderet LXIV. 127.
 Protesilaeam LXVIII.
 (74).
 Prouincia X. 19. XLIII.
 6.
 Proximus LXVI. 94.
 Pruriat XVI. 9.
 Prurit LXXXVIII. 2.
 Pubes LXIV. 269.
 LXVIII. (101).
 Pubis LXIV. 4.
 Pudentem XV. 2.
 Pudenter XV. 13.
 Pudet VI. 5. XXIX.
 23.
 Pudica XLII. 24. LXXVI.
 24.
 Pudicae CX. 5.
 Pudice XV. 5.
 Pudici XVI. 8.
 Pudicitiam LXI. (217).
 Pudico XXI. 12.
 Pudicum XVI. 4.
 Pudor LXI. (79).
 Puella III. 7. VIII. 4, 7,
 12. XVII. 14, 15.
 XXXV. 8, 16. XXXVI.
 2, 9. XXXVII. 11. XLI.
 1, 3, 4, 5, 7. XLIII. 1.
 LXIX. 8. LXXVIII. 4.
 Puellae II. 1, 11. III. 3,
 4, 17. X. 16, 27. XI.
 15. XIII. 4, 11.
 XXXIV. 2. LV. (17).
 LVI. 5. LXII. (42),
 (44). LXIV. 379.
 LXXVII. 7.
 Puellaeque XXXIV. 4.
 Puellam LXII. 23. LXIV.
 97.
 Puellarum XXXVII. 4.
 Puellis LXII. (47).
 LXXXIX. 3.
 Puellulae LXI. (175).
 Puellulam LXI. 57 (181).
 Puellularum LVII. 9.
 Puer XII. 9. XXI. 11.
 XXVII. 1. LXIII. 63.
 LXIV. 95.
 Pueri XVII. 12. XXXIV.
 2, 3. XLV. 11. LXI.

- (114). LXII. (42),
 (44).
 Pueris xv. 10. xvi. 10.
 LXI. (121), (124).
 LXII. (47).
 Puero LXXVIII. 4. CVI.
 I.
 Puerum xv. 5.
 Puerperis XXXIV. 14.
 Puerperium LXVII. 48.
 Pugillaria XLII. 5.
 Pugna LXII. (59).
 Pugnare LXII. (60),
 (64).
 Pugnata XXXVII. 13.
 Pulcer LXI. (191).
 LXXIX. 1, 3.
 Pulcerrima LXIV.
 28. LXVIII. (105).
 LXXXVI. 5.
 Pulcre XXIII. 5, 8.
 LVII. 1, 10.
 Pulcior LXI. (84).
 Pulsae LXIV. 239, 272.
 Puluere LXIV. 224.
 Pulueris LXI. (199).
 Puluinar LXIV. 47, 266.
 Puluinusque VI. 9.
 Pulus LXVI. 85.
 Pumice I. 2. XXII. 8.
 Puppae LXIV. 172.
 Puppi LXIV. 6.
 Pupula LXIII. 56,
 LXVIII. (55).
 Pupulum LVI. 5.
 Pura LXVIII. 15.
 LXXVII. 7.
 Purae LXXVII. 7.
 Purgatur LXIV. 39.
 Purgo XCIX. 5.
 Purior XXIII. 19.
 Puriter XXXIX. 14.
 LXXVI. 19.
 Purpura LXIV. 49.
 Purpurea LXIV. 308.
 Purpureaque LXIV. 275.
 Purpureae LXIV. 163.
 Purpureo XLV. 12.
 Pusilli XXXVII. 16.
 Pusillum LIV. 1.
 Puta CII. 4.
 Putandum XLVII. 15.
 Putare I. 4. XXIII. 25.
 XXXVII. 5. LXXIII. 2.
 Putarem XCI. 3.
 Putas XII. 4.
 Putastis XVI. 3.
 Putat XLII. 3.
 Putate XXXVII. 9.
 Putatis XVI. 13. XXXVII.
 3, 7.
 Putaui XCVII. 1.
 Putemus XXII. 12.
 XCVII. 11.
 Putes LXV. 18. LXVIII.
 12.
 Putida XLII. 11, 12, 19,
 20.
 Putidaeque XVII. 10.
 Putide XCVIII. 1.
 Puto xv. 13. XXII. 4.
 Putridaque LXIV. 351.
- Q.
- Qua xv. 11. XXXVII. 13.
 XXXVIII. 5. LXI. (84).
 LXVI. 11. LXVIII.
 (160). LXIX. 5.
 LXXVI. 14. Fr. II. 2.
 Fr. v.
 Quacunque LXIV. 43.
 LXVII. 13. XCI. 10.
 Quadruuiis LVIII. 4.
 Quae VII. 11. XI. 7.
 XVII. 1. XXIII. 26.
 XXV. 8. XXX. (5),
 (12). XXXV. 11.
 XXXVI. 12. XXXVII.
 11. XLII. 7. LXI. (109),
 (110), (111), (139),
 (144), (197). LXII. 14,
 28, (49). LXIII. 14,
 LXIV. 12, 55, 66, 156,
 165, 198, 229, 249,
 260, 267, 272, 286,
 317, 326, 330. LXVI.
 83, 89. LXVIII. 18,
 24, 31, (91), (96),
 (135), (159). LXXVI.
 9. LXXXIII. 5.
 LXXXVI. 5. CI. 7.
 Quaecunque XI. 13.
 LXXVI. 7.
 Quaedam LV. 11. LXIX.
 5.
 Quaenam XL. 1. LXIV.
 154.
 Quaeque XXXVI. 13, 14,
 15.
 Quaerendum LXVII. 27.
 Quaerens LXIV. 253.
 Quaerere LXVI. 49.
 Quaeris VII. 1.
 Quaerit LXVII. 17.
 Quaeritando LV. (14).
 Quaeritis XLII. 7.
 Quaero LXXVI. 23.
 Quaerunt XLVII. 7.
 Quaesiuius LV. 3.
 Quaeso x. 25. CIII. 3.
 Quale LXVIII. (109).
 Qualecunque I. 9.
 Qualem LXIV. 247.
 XCVII. 7.
 Quales LXIV. 89.
 Quali LXIV. 177, 200.
 Qualia LXV. 13.
 Qualibus LXIV. 97.
 Qualis XLI. 8. LXI. 17.
 (221). LXIV. 269, 336.
 LXVIII. (57).
 Quam VII. 3. XLII. 7.
 LXIV. 190, 236.
 LXXIX. 2.
 Quamque LXVII. 5.
 Quamuis XII. 5. XXXV.
 8. LXXIV. 5. XCI. 7.
 CIII. 2. CXI. 3.
 Quando LXXXIV. 1.
 Quandoquidem XXXIII.
 6. CI. 5.
 Quanquam LXVI. 69.
 LXVII. 10. LXVIII.
 130.
 Quanta LXI. (110).
 LXXXVII. 4.
 Quanto XLIX. 7. LXIV.
 100.
 Quantos LXIV. 99.
 Quantum III. 2. VIII. 5.
 IX. 10. XXVIII. 11.
 XXXVII. 12. XLV. 5.
 LXVIII. (53). LXXXIV.
 4. LXXXVII. 2.
 LXXXVIII. 5. XCVI. 6.
 Quantumuis xv. 12.
 LXXXIX. 6.
 Quaque XXXIX. 2, 15.
 Fr. II. 2.
 Quare I. 8. VI. 15.
 XXI. 12. XXIII. 15.
 XXXV. 7. XXXIX. 9.
 XLIV. 16. LXII. 17.
 LXIV. 192, 372, 407.
 LXVII. 7. LXVIII. 27,
 (147). LXIX. 9.
 LXXII. 5. LXXVI. 10.
 LXXXV. 1. LXXXIX.
 4, 6. CVII. 3. CXIV. 5.
 Quas LV. 8. LXVI. 79.
 Quasculumque XXXI. 2.

- Quasdam XXXV. 5.
 Quasi XXX. 10.
 Quassa VI. 10.
 Quate LXI. 15. LXIII. 83.
 Quatiensque LXIII. 10.
 Quatiunt LXI. 78, (95).
 Quatraginta CXV. 2.
 Queat LXI. 72, 73. LXXV. 3.
 Quei XVI. 12.
 Queis LXIII. 46.
 Quem II. 2. III. 5. IV. 1. VIII. 17, 18. XIV. 13. XV. 11, 18. XXII. 1, 19. XXXVII. 19. XXXVIII. 4. LIII. 1. LXI. (79). LXII. (37). LXV. 7. LXVI. 43. LXVII. 45. LXVIII. 5, (97), (148). LXXIII. 5. LXXIX. 1. LXXXI. 2, 5. XCVII. 11.
 Quendam XVII. 8. LXVII. 45.
 Quenquam III. 12. XCVIII. 1.
 Quercum LXIV. 106.
 Querendum LXIII. 61.
 Questibus LXIV. 170.
 Questu LXII. (36).
 Qui X. 22. XIV. 7. XVI. 3, 7. XVII. 22. XXIV. 1, 7. XXVIII. 7. XXXIX. 14. XLIV. 21. XLV. 5. LIII. 2. LXI. 202. LXII. 20, 21, 27. LXIV. 30, 95, 157, 254, 303, 340. LXVI. 1, 2, 42, 49, 68. LXVII. 13, 17, 30. LXVIII. (59), (121), (157). LXXI. 3. LXXII. 7. LXXIII. 6. LXXVII. 10. LXXVIII. 6. LXXXI. 5. LXXXVIII. 1. LXXXIX. 5. CXII. 1. CXIV. 2. CXV. 4. CXVI. 3.
 Quia LXVIII. (141). XCII. 3.
 Quibus X. 6, 12. XLI. 5. XLIV. 3. LXI. 37. LXII. (61). LXIII. 55. LXIV. 8. LXVII. 36. LXXVI. 17.
 Quicquam XV. 3. LXVII. 11. LXXXVIII. 7. XCVI. 1. XCVII. 1. XCIX. 9. CII. 1.
 Quicquid I. 8. VI. 15. XXXI. 14. XXXVII. 4. XXXIX. 6. LVI. 3.
 Quicum II. 2. LXIX. 8.
 Quid II. 6. VI. 4, 14. IX. 11. X. 6, 31. XIV. 4, XXII. 12. XXVIII. 4. XXIX. 15, 21. XXX. (6). XXXI. 7. XXXII. 9. XXXVIII. 7. XL. 6. XLII. 14. LII. 1, 4. LXII. 24, 26, 27, 30, (37), LXIV. 116, 164. LXVI. 47. LXVII. 37. LXXIX. 1. LXXX. 1, 5. LXXXII. 2, 4. LXXXVIII. 1, 3. LXXXIX. 1.
 Quidem XXXVII. 15.
 Quidue XIV. 4.
 Quiete L. 10. LXIII. 38, 44.
 Quin XLIV. 19. LXVI. 74. LXXVI. 11. CVIII. 3.
 Quindecim XXVI. 4.
 Quine LXIV. 183.
 Quingenta XCV. 3.
 Quinte LXVII. 12.
 Quinti LXXXII. 1.
 Quintia LXXXVI. 1.
 Quintiliae XCVI. 6.
 Quintius C. 1.
 Quis V. 12. VIII. 16. XXIX. 1. XXXII. 5. XL. 3. XLV. 25, 26. LXI. 46, 64, 69, 74. LXIV. 145. LXVI. 31, 37. CVII. 7, 8.
 Quisquam X. 11. LXIV. 343. LXVII. 11. LXXXIII. 1.
 Quisque XXXIX. 18.
 Quisquis LXVIII. 28.
 Quit LXI. 66.
 Quiuis LXVII. 16.
 Quo XVII. 6. XXVII. 5. XXXV. 13. XXXIX. 20. L. 17. LXIII. 26. LXVIII. 15, (52). * (70), (105), (158), LXXXVIII. 7. XCII. 3.
 Quocunque XXXIV. 21.
 Quod I. 9, 11, 13. VIII. 2. X. 9, 14, 19, 28. XII. 12. XIII. 11. XIV. 8, 11. XV. 4, 14. XVI. 4, 9. XXI. 10. XXII. 21. XXIII. 19, 22. XXIX. 3. XXXI. 11. XXXVII. 6, 15. XXXIX. 1, 18. XLII. 16. XLIV. 17. LI. 5. LXI. 62, (81), (107). LXII. 13. LXIII. 62, 73. LXIV. 48, 155, 159, 228, 322, 325. LXV. 21. LXVI. 28, 31, 41. LXVII. 19, 25, 26, 28. LXVIII. 1, 28, 33, 34, 37, 39, (78), (85), (149), LXXIV. 5. LXXVI. 24. LXXVII. 7. LXXXI. 6. LXXXII. 3. XCI. 3, 5. XCIV. 2. XCVIII. 2, 6. C. 3. CVII. 4. CX. 3, 4.
 Quodcunque XXXIX. 7.
 Quoi (Qui) I. 1. II. 3. XVII. 14. XXIV. 5. LXVII. 47. LXXI. 1.
 Quoius XLIV. 4.
 Quomodo X. 7.
 Quonam X. 8.
 Quondam VIII. 3, 5. LXIV. 1, 139, 296, 382. LXVI. 77. LXVIII. (73), (111). LXXII. 1.
 Quoniam LXI. (196). XCIX. 15.
 Quoquam LXXIII. 1.
 Quoque VIII. 9. XVII. 22. XXXIX. 13. LXI. (144). LXIV. 362. LXVI. 61. CVII. 3.
 Quorum XXIII. 3. LXXVIII. 1.
 Quos XI. 18. LV. 21. LXI. 29. LXII. 43. LXVII. 43.
 Quot VII. 1. XXI. 2. XXIV. 2. XLII. 1. XLIX. 2.
 Quotiens LXXI. 5.
 Quotque XLIX. 2, 3.
 Quotquot XLII. 2.
 R.
 Rabie LXIII. 4, 44, 57.
 Rabidos LXIII. 93.
 Rabidus LXIII. 38.
 Radice I. (52.)

- Radiantibus LXIII. 39.
 Radicitus LXIV. 108, 288.
 Ramnusia LXIV. 395. LXVI. 71. LXVIII. (77).
 Ramorum LXV. 13.
 Ramulis LXI. 22.
 Rapacior XXV. 4.
 Rapax LXIV. 156.
 Rapere LIX. 3.
 Raphanique XV. 19.
 Rapida LXIII. 44. LXX. 4.
 Rapidae LXIII. 34.
 Rapidi LXIV. 395. LXVI. 3.
 Rapido LXIV. 358.
 Rapidum LXIII. 16, 85.
 Rapinae XXXIII. 6.
 Rapis LXI. 3.
 Raptu LXVIII. (87).
 Rara LXVIII. (136).
 Rarae LXIX. 3.
 Rasilemque LXI. (161).
 Rastris LXIV. 39.
 Rate LXIII. 1.
 Ratio X. 29. XLII. 22. LXIV. 186.
 Raucisonos LXIV. 263.
 Rauide XL. 1.
 Re XV. 8. XXII. 13, 19. LXVIII. 41.
 Reboant LXIII. 21.
 Rebus LXVI. 75.
 Recente LXIII. 7.
 Recepit LXIII. 43.
 Recepto XLIV. 19.
 Recessit LXIV. 43.
 Recocto LIV. 11.
 Recondita IV. 25.
 Reconditorum XXXIV. 11.
 Recordanti LXXVI. 1.
 Recrepant LXIII. 29.
 Recta LXXXVI. 2.
 Recto LXIV. 289.
 Rector LXIV. 204.
 Rectos X. 20.
 Recuraui XLIV. 15.
 Redde XLII. 11, 12, 19, 20, 24. CIII. 1.
 Reddens L. 6.
 Reddere LXIV. 166.
 Reddidit LXXIV. 4.
 Reddis LXIV. 157.
 Reddita LXIV. 362. LXVI. 37.
 Reddite LXIV. 217. LXXVI. 26.
 Redditumque XXXVI. 16.
 Redditur LXVIII. 150.
 Reddituram XLII. 4.
 Redimita LXIII. 3, 66. LXIV. 193.
 Redire III. 12. V. 4.
 Reditum LXIII. 47, 79. LXVI. 35.
 Rediuiuis XVII. 3.
 Reducem LXIV. 237.
 Reducis LXXVI. 11.
 Reducta LV. 11.
 Refectus XLIV. 16.
 Referam LXIV. 177.
 Referens LXIII. 75.
 Refero XXVIII. 8.
 Referre XCVII. 1.
 Referret X. 11.
 Refers CVII. 5.
 Refert XLVI. 1.
 Reflagitate XLII. 10.
 Reflagitemus XLII. 6.
 Reflectens XLV. 10.
 Reflexit LXIV. 112.
 Refringit LXIII. 86.
 Refulgent LXIV. 275.
 Regali LXIV. 46.
 Regens LXIV. 113.
 Reges LI. 15.
 Regia LXIV. 33, 44, 87, 276. LXVI. 93.
 Regiae XXII. 6.
 Regina LXVI. 19, 39, 89.
 Regis LXIV. 75, 96.
 Regium LXVI. 27.
 Reglutina XXV. 9.
 Rei XXXIX. 2.
 Reiecta LXVI. 81.
 Relata XXII. 6.
 Relegans LXVI. 5.
 Relicta LXIII. 6.
 Religasset LXIV. 174.
 Religatque LXIII. 84.
 Relinquens XXXV. 3. LXIII. 51. LXIV. 299.
 Reliqui LXIV. 180.
 Reliquit LXIV. 200.
 Relligio XC. 4.
 Rem LVI. 1. LXVIII. (157).
 Remi LVIII. 5.
 Remigio LXIV. 13.
 Remique XXVIII. 15.
 Remis LXIV. 58.
 Remitte XII. 11. XXV. 9.
 Remorare LXI. (193).
 Remoratus LXI. (194).
 Remota LXIII. 58.
 Remunerabor XIV. 20.
 Renidere XXXIX. 15.
 Renidet XXXIX. 2, 4, 6.
 Renouamus XCVI. 3.
 Repente X. 3. XVII. 24. LXIII. 28.
 Reor LXIII. 55.
 Reperitur LXVII. 13.
 Reperta LXXXVII. 4.
 Repertum XIV. 8.
 Reponit XXXI. 8.
 Reportant XLVI. 11.
 Reppererit LXXIX. 4.
 Requaerunt LXII. 12.
 Requierant LXXXIV. 7.
 Requiescere LXVIII. 5.
 Requiesset LXIV. 176.
 Require LV. 20.
 Requires CXVI. 1.
 Requirit VIII. 13.
 Requirunt LXII. (37).
 Rerum XXVIII. 4.
 Res XII. 5. XXXIX. 16. LVI. 4. LXIV. 136. LXXXIII. 5. CXIV. 2.
 Residebant LXIV. 309.
 Resident LVII. 5.
 Resoluens LXIII. 76.
 Resonant LXIV. 273.
 Resonante XI. 3.
 Respectet XI. 21.
 Respergas LXIV. 230.
 Respersum LXIV. 181.
 Respondere LXII. 18.
 Respondi X. 9.
 Restituam LXVIII. 4.
 Restituis CVI. 4.
 Restituit LXVI. 70.
 Restitutus XXXVI. 4.
 Restrictus LXIV. 296.
 Reticere LXVIII. 41.
 Retinebat LXIV. 311.
 Retinens LXIV. 8, 63.
 Retinentem LXII. 22.
 Retonent LXIII. 82.
 Retrahis XXX. (9).
 Reuertens LXII. 43.
 Reuinciens LXI. 33.
 Reuisens LXIV. 376, 387.
 Reuocet XXXV. 9.
 Rex LXVI. 11.
 Rhenum XI. 11.

Rhesi LV. 18.
 Rhodumque IV. 8.
 Rhoeteo LXV. 7.
 Rictum XCVII. 7.
 Rideat LXI. (212).
 Ride LVI. 3.
 Ridentem XLII. 9.
 Ridete XXXI. 14.
 Ridicula LVI. 4.
 Ridiculam LVI. 1.
 Rigida LVI. 7.
 Risi LIII. 1.
 Risit LXIV. 284.
 Risu XXXIX. 16.
 Risus XVII. 7.
 Rite LXIV. 310.
 Riuales LVII. 9.
 Riuus LXVIII. (58).
 Rixae LXVI. 13.
 Rixam XL. 4.
 Robora LXIV. 4.
 Robur LXIV. 107.
 Robusto LXIV. 332.
 Rogaberis VIII. 14.
 Rogabis XIII. 13.
 Rogabit VIII. 13.
 Rogare XLI. 7.
 Roget XXXV. 10.
 Rogo LIX. 3, 5.
 Romule XXIX. 9.
 Romulei XXVIII. 15.
 Romuli XLIX. 1.
 Romulique XXXIV. 22.
 Rosea LXXX. 1.
 Roseis LV. 12. LXIII. 74.
 Roseo LXIV. 49, 309.
 Rosido LXI. 24.
 Rostro LXIV. 12. LXVIII. (127).
 Rubent III. 18.
 Rubigine LXVIII. (151).
 Ruborem XLII. 16.
 Rubra XXII. 7. LXVII. 46.
 Rudem LXIV. 11.
 Rudentes LXIV. 235.
 Ruentes LXIV. 392.
 Rufa LIX. 1.
 Rufe LXIX. 2.
 Rufulum LIX. 1.
 Ruinas XXIII. 9.
 Rumoresque V. 2.
 Rumpens XI. 20.
 Rupe LXIV. 154.
 Rupes LXVIII. (53).
 Rupis LXI. 28.
 Rupta LXXX. 7.
 Rura LXIV. 38.

Rure XXII. 14.
 Ruris XXXVI. 19.
 Rursus XXII. 11. LXVII. 5. LXVIII. (82).
 Russam XXXIX. 19.
 Rustica XXXIV. 19.
 Rustice LIV. 2.
 Rusum LXIII. 47.
 Rutilam LXIII. 83.

S.

Sabine XLIV. 1, 5.
 Sabinum XLIV. 4.
 Sabinus XXXIX. 10.
 Sacculus XIII. 8.
 Sacer LXXI. 1.
 Sacra XVII. 6. LXIII. 24. LXIV. 388.
 Sacrato LV. 5.
 Sacratum CII. 3.
 Sacris LXI. 71.
 Sacro LXVIII. (75).
 Sacrum VII. 6. XIV. 12.
 Saecla LXXVII. 9.
 Saecli XIV. 23.
 Saeclis LXVIII. 43.
 Saeclo I. 10.
 Saeclosum LXIV. 22.
 Saeculum XLIII. 8.
 Saecula XCV. 6.
 Saepe IV. 12. LIX. 2. LXII. (24). LXIV. 24, 98, 100, 124, 349, 390, 394. LXVI. 30. LXVII. 41. LXVIII. (133), (138). XCV. 8. CX. 4. CXVI. 1.
 Saetaba XII. 14.
 Saetabum XXV. 7.
 Saeua LXIV. 159, 169.
 Saeui XXVI. 3. LXVI. 65.
 Saeuis LXIV. 203.
 Saeuitiae XCIX. 6.
 Saeuum LXIV. 101, 110.
 Saeuus CIII. 4.
 Sagitta LXVIII. (113).
 Sagittiferos XI. 6.
 Salaputium LIII. 5.
 Salax XXXVII. 1.
 Sale XIII. 5.
 Salem XVI. 7.
 Salillo XXIII. 19.
 Salire XVII. 2.
 Salis LXIV. 67, 128. LXXXVI. 4.

Salisubsali XVII. 6.
 Saliua XXIII. 16. LXXVII. 8. XCIX. 10.
 Salsa LXIV. 6.
 Salse XIV. 16.
 Salsum XII. 4.
 Saltem LXII. 17.
 Saltu CXIV. 1. CXV. 4.
 Saltum CXIV. 6.
 Saltusque CXV. 5.
 Saltuumque XXXIV. 11.
 Salue XXXI. 12. XLIII. 1. LXVII. 2.
 Saluete LXIV. 23. Fr. XIII.
 Salum LXIII. 16.
 Salus LXXVI. 15.
 Sana XLI. 7. LXXXIII. 4.
 Sane X. 4. XLIII. 4.
 Sancta XXXIV. 22. LXIII. 24. LXIV. 298. LXVIII. 5.
 Sanctae XXXVI. 3. CIX. 6.
 Sanctam LXXVI. 3.
 Sancte LXIV. 95.
 Sancti LXIV. 228.
 Sanctis LXIV. 268.
 Sanctum XXXVI. 12.
 Sanguine LXIII. 7. LXIV. 230, 344, 399. LXVI. 34. LXVIII. (75).
 Sapiet XXXV. 7.
 Sapit XVII. 12.
 Sapphica XXXV. 16.
 Sarapim. X. 26.
 Sarcinulis XXVIII. 2.
 Satiata LXIV. 147.
 Satis VII. 2, 10. XXIII. 27. XLII. 15. LXI. (125), (225). LXVII. 15. LXVIII. 17, 38, (147). XCI. 8, 9.
 Satisne XXVIII. 4.
 Satrachi XCV. 5.
 Satur XXI. 9. XXXII. 10. XLVIII. 4.
 Saturasset LXVIII. 85.
 Saturata LXIV. 220.
 Saturnalibus XIV. 15.
 Satyrorum LXIV. 252.
 Saucia LXIV. 250.
 Sauia LXXVII. 8. LXXIX. 4.
 Sauiahor IX. 9.
 Sauiaata XLV. 12.
 Saxa LXVI. 5.
 Saxea LXIV. 61.

- Scabies XLVII. 2.
 Scabra LXVIII. (151).
 Scamandri LXIV. 357.
 Scandere CV. 1.
 Scelerare LXIV. 404.
 Sceleris LXXXVIII. 4,
 7. XCI. 10.
 Scelestia VIII. 15.
 Sceleste XV. 15.
 Sciamus V. 11.
 Sciat V. 13.
 Scibant LXVIII. (85).
 Scilicet XIV. 13.
 Scimus LXI. (139).
 Scire LXVII. 17. XCIII.
 2.
 Scis LXXXVIII. 4.
 Scit XXIX. 19.
 Scitis LXVIII. 52.
 Scombris XCV. 8.
 Scopulorum LXIV. 244.
 Scorpionibus XXXVII.
 10.
 Scorti VI. 5.
 Scortillum X. 3.
 Scribam XXXVII. 10.
 Scribens L. 4.
 Scribere LXX. 4.
 Scribis LXVIII. 27.
 Scribit XXII. 16.
 Scrinia XIV. 18.
 Scripta XXXVI. 7. XLIV.
 18.
 Scriptorum LXVIII. 7,
 33.
 Scurra XXII. 12.
 Scylla LX. 2. LXIV. 156.
 Scyros LXIV. 35.
 Se X. 7. XVII. 18.
 XXII. 17. XXXVI. 9.
 LVIII. 3. LXI. 42.
 LXII. (50). LXIV. 34,
 57, 343, 403, 408.
 LXVI. 42, 52, 84.
 LXVII. 22, 31. LXVIII.
 (70). LXX. 2. LXXVI.
 2. LXXXIV. 3.
 LXXXVII. 1. LXXXVIII.
 8. XCVII. 9. CVI. 2.
 CXIV. 2.
 Secat LXXI. 2.
 Secedent LXIV. 189.
 Secretus LXII. (39).
 Sectam LXIII. 15.
 Sectare VIII. 10.
 Secubare LXI. 101.
 Secubitu LXIV. 380.
 Secunda V. 8. XXIX.
 18. LXVIII. (64).
 Secundae LXIV. 222.
 Secundus IV. 21.
 Secuntur LXIII. 34.
 LXIV. 326.
 Securi XVII. 19.
 Secuta LXIV. 181.
 Secutus XXVIII. 7.
 Sed III. 9. IV. 25. VIII.
 11. X. 33. XI. 19.
 XIII. 9. XVI. 10. XVII.
 2, 18. XXI. 2, 13.
 XXII. 21. XXIV. 2, 8.
 XXVIII. 11. XXXII.
 7. XLII. 15, 21. XLIV.
 5. L. 11. LI. 9. LV.
 13. LXI. (90), (105),
 (112), (136), (140),
 (171), (192), (207).
 LXII. (51). LXIII. 39.
 LXIV. 68, 116, 141,
 147, 164, 200, 223,
 326, 339, 397. LXV.
 15. LXVI. 22, 29, 42,
 61, 84, 87, 92. LXVII.
 16, 23, 35, 39. LXVIII.
 11, 19, 45, (99),
 (117), (129), (145).
 LXXII. 4, 8. LXXVII.
 7. LXXIX. 3. LXXXIII.
 5. LXXXIV. 12.
 LXXXV. 2. XCI. 5.
 CIV. 4. CX. 6. CXI. 3.
 CXIII. 3. CXV. 8.
 Sede LXXXI. 3.
 Sedens LI. 3.
 Sedes LXIV. 43, 160,
 229, 292. LXVII. 4.
 LXVIII. 35.
 Sedesque LXIV. 85.
 Sedet LII. 2.
 Sedetis XXXVII. 6.
 Sedibus LXIV. 48, 176,
 303.
 Seges XLVIII. 6.
 Sei XXXIX. 2. LXXXVI. 21.
 Sella LII. 2.
 Semel V. 5. LXVIII.
 (130).
 Semen CXIII. 4.
 Semihiente LXI. 213.
 Semilauta LIV. 2.
 Semimortua L. 15.
 Semine LXVII. 26.
 Semiraso LIX. 5.
 Semitarii XXXVII. 16.
 Semper LXI. 208. LXIII.
 90. LXIV. 315. LXV.
 11, 12. LXVIII. (127).
 XCII. 1. CX. 1.
 Sene LXVII. 6.
 Senectae LXIV. 217.
 Senectus CVIII. 1.
 Senescit LXII. (56).
 Senet IV. 26.
 Senex LXVII. 4.
 Seni LIV. 11.
 Senibus LXI. (179).
 Senis XXV. 3.
 Sensibus LXIV. 165.
 LXVI. 25.
 Sensit LXIII. 6. LXIV.
 21.
 Sensus LI. 6. LXIV.
 189.
 Sentiat LXVII. 16.
 Sentiens XVII. 20.
 Sentio LXXXV. 2.
 Sentis LXXXIII. 3.
 Senum V. 2.
 Septemgeminus XI. 7.
 Septimille XLV. 13.
 Septimio XLV. 23.
 Septimios XLV. 1.
 Septis LXII. (39).
 Septumius XLV. 21.
 Sepulcra LXIV. 368.
 LXVIII. (97).
 Sepulcretis LIX. 2.
 Sepulcris XCVI. 1.
 Sepulcrum VII. 6.
 LXVIII. (89).
 Sepulta LXVIII. 22, (94).
 Sepultum LXVIII. (99).
 Seque IV. 26. LXIV. 201.
 Sequimini LXIII. 19.
 Sequitur LXVIII. 36.
 Serenas LV. 8.
 Seri LXVIII. (120).
 Sermones X. 6. LXIV.
 144.
 Sero LXVI. 68. LXXX.
 8.
 Serpentibus LXIV. 258.
 Sertisque VI. 8.
 Serua LXIV. 161.
 Seruiamus XLV. 14.
 Seruiat LXI. (151).
 Servire LXI. (127).
 Servisse LXVII. 3, 5.
 Seruos XXIII. 1.
 Seruum XXIV. 10.
 Seruus XXIV. 5, 8.

- Sese III. 8. LXIII. 85.
 LXIV. 55, 244, 258,
 385. CX. 8.
 Sesquipedalis XCVII. 5.
 Sessores XXXVII. 8.
 Sestertia XXIII. 26.
 CIII. 1.
 Sesti XLIV. 19.
 Sestianus XLIV. 10.
 Sestio XLIV. 20.
 Seu XI. 6. XIII. 10.
 XLIV. 1, 5. LXVII.
 26. LXXXII. 4.
 Seueriorum V. 2.
 Seueros XXVII. 6.
 Seuocat LXV. 2.
 Si XIII. 3, 6. XIV. 17.
 XIV^b. 1. XV. 3, 14.
 XVI. 8. XVII. 20,
 24. XXIII. 22. XXX.
 (11). XXXV. 7, 11.
 XXXVI. 4, 17. XXXIX.
 4, 10. XLII. 5, 14, 16.
 XLVIII. 5. LI. 2. LIV.
 10. LV. 15, 16, (18),
 (21). LVI. 6. LXII.
 (37), (54). LXIV. 158,
 228. LXVI. 35. LXVIII.
 31, (86), (147). LXIX.
 3. LXX. 2. LXXI. 1, 2.
 LXXV. 3, 4. LXXVI.
 17, 19. LXXIX. 4.
 LXXXII. 1, 2. LXXXIII.
 3. LXXXIV. 1.
 LXXXVIII. 8. XC. 4.
 XCVI. 1. XCVIII. 1, 3,
 5. CII. 1. CIV. 3. CVII.
 1.
 Sibi IV. 23. X. 23, 30.
 XXXVI. 4. XXXIX. 18.
 LXI. 24. LXIII. 5, 6,
 56. LXXXIV. 9.
 Sibilum IV. 12.
 Sic XIV. 16. XVII. 5.
 XXII. 5. XXIV. 6.
 XXXVIII. 6. XLV. 13.
 LV. 9. LXII. 8, (45),
 (56). LXIV. 110, 169,
 246, 276. LXXX. 7.
 LXXXIV. 5, 6. LXXXVI.
 2.
 Siccari LXVIII. (110).
 Siccine LXIV. 132, 134.
 LXXVII. 3.
 Sicciora XXIII. 12.
 Sicco XLIII. 3.
 Sacula LXVII. 21.
- Sicut II. 9.
 Sidera VII. 7. LXIV.
 206. LXVI. 4.
 Sidere LXIV. 329.
 Siderumque LXI. (200).
 Signa LXIV. 210, 222.
 Signo XCII. 3.
 Silenis LXIV. 252.
 Silescit XLVI. 3.
 Silicem XXIII. 4.
 Silici LXIV. 296.
 Silicis LXIII. 5.
 Silo CIII. 1.
 Silua IV. 11.
 Siluae LXIV. 286.
 Siluarumque XXXIV.
 10.
 Siluas CXV. 5.
 Siluestria LXIV. 279.
 Siluicultrix LXIII. 72.
 Silvis LXIII. 3.
 Similis LXI. (214).
 Simonideis XXXVIII. 8.
 Simul IV. 21. XI. 14,
 18. XXI. 5. XXII. 15.
 XLVI. 10. LI. 6. LV.
 6, 20. LXI. 36. LXIII.
 12, 13, 19, 27, 31, 45.
 LXIV. 12, 31. 78, 86,
 147, 233, 300, 366.
 LXVIII. (101), (155),
 XCIX. 7.
 Simulque L. 13.
 Simus LXVIII. (137).
 Sinam LXIV. 222.
 Sinat XLVIII. 2.
 Sincere CIX. 4.
 Sine XIII. 4. LXI. 61,
 66, (151), (206).
 LXIII. 6, 36, 44, 46.
 LXIV. 290. XCVII. 5.
 Sineres XXIV. 6.
 Singula LXXXVI. 2.
 CXIII. 4.
 Singultus LXIV. 131.
 Sinis XXX. (10).
 Sinistra XII. 1. XXIX.
 15. XLV. 8, 17.
 Sinistrae XLVII. 1.
 Sinit XVII. 17. LXXXVIII.
 3.
 Sint VI. 2. VII. 2. XVI.
 8. LV. 2. XCV. 9.
 Sinu II. 2. XXXVII. 11.
 LXIII. 43.
 Sinum IV. 9. XLIV. 14.
 Sinus LXI. 53.
- Siqua LXVIII. 40. LXXVI.
 1. XCVII. 11.
 Siquid XXII. 13. XXIII.
 13. XLII. 23.
 Siquis XLVIII. 2. LXVI.
 41. LXXIV. 2.
 Sirmio XXXI. 1, 12.
 Sis XXXIV. 21. L. 18. LV.
 (15), (22). LXXVII.
 10. XCIII. 2. C. 8.
 Sistet LXIV. 237.
 Sit III. 13. XVII. 14, 20,
 22. XXIII. 15. XLI. 8.
 XLII. 7. XLVIII. 6.
 LXI. (214). LXII. 13.
 LXIII. 92. LXVIII. 37.
 LXXXIX. 6. CH. 2.
 CVIII. 4. CXIV. 5.
 CXV. 3.
 Sitire XXI. 11.
 Sitis LXVIII. (155).
 Situque XXV. 3.
 Siue IV. 4, 5, 19, 20.
 XI. 2, 5, 7, 9. XLIV.
 5. LXVII. 25. LXXVI.
 16.
 Soccum LXI. 10.
 Socer XXIX. 24.
 Sociei LVII. 9.
 Socraton XLVII. 1.
 Sodales XLVII. 6.
 Sodali XXXV. 1.
 Sodalibus XXX. 1.
 Sodalicum C. 4.
 Sodalis X. 29. XII. 13.
 XCV. 9.
 Sodes CIII. 1.
 Sol LXII. (41). LXIII.
 39.
 Sola LXI. (140). LXII.
 74. LXIII. 7, 40. LXIV.
 57, 154, 184. LXVIII.
 (129).
 Solaciolum II. 7.
 Solam III. 10. LXIV.
 200. LXVII. 42.
 Solatus XXXVIII. 5.
 Sole XXIII. 14. LXIII.
 67. LXIV. 354.
 Solea LXVIII. (72).
 Soleam XVII. 26.
 Solebas I. 3.
 Solebant LXIV. 386.
 CXIII. 1.
 Solent LXIII. 52.
 Solere LXXIV. 1.
 Soles V. 4. VIII. 3, 8.

- XXIII. 26. XXV. 8.
 LXVII. 40.
 Solet II. 4. XXXIX. 18.
 XLI. 8. LXI. 87. XCVII.
 8.
 Soliis LXIV. 45.
 Solis XXXVII. 3, 4. LXIV.
 271. LXVI. 3.
 Solita XXXIV. 23. LXVIII.
 (154).
 Solitam LXIV. 79.
 Sollerti LXIV. 294.
 Sollicitae LXVI. 24.
 Solo LXVIII. (100). CXI.
 I.
 Soluent LXIV. 350.
 Soluere LXIV. 367.
 LXVII. 28.
 Soluit II. 13.
 Soluite XXXVI. 2.
 Solum LXIV. 299. LXVI.
 59. LXVII. 31. LXXII.
 I. LXXXIII. 5.
 Solum LXVIII. (110).
 Solus XLV. 6.
 Solutis XXXI. 7.
 Soluunt LXI. 53.
 Somno LXIV. 56, 122.
 LXVIII. 5.
 Somnos LXIV. 331.
 Somnum LXIII. 36.
 Somnus L. 10.
 Sompno LXIV. 56.
 Sompnus LXIII. 42.
 Sonantum XXXIV. 12.
 Sonat LXIII. 21.
 Sonipedibus LXIII. 41.
 Sonitu LI. 10.
 Sonitus LXIII. 74.
 Sopor LXIII. 37.
 Sordebant LXI. (129).
 Sordida XII. 5.
 Soror LXIV. 301.
 LXXXIX. 2.
 Sorore LXIV. 290.
 LXXXVIII. 1.
 Sororem C. 3.
 Sorores LXIV. 325.
 LXVI. 51.
 Sospes LXIV. 112.
 Sospitem LXIV. 211.
 Sospites XXXIV. 24.
 Spatium LXIII. 90.
 Spe LXIV. 177.
 Spectando LXIV. 267.
 Spectat LI. 4.
 Specula LXVII. 32.
 Specus LXI. 28.
 Sperabam XCI. 6.
 Sperabat LXXXIV. 3.
 Sperare LXIV. 140, 380.
 Sperem LXIV. 180.
 Speret LXIV. 144. LXVII.
 44.
 Spernere XXIII. 25.
 Spes LXIV. 186.
 Spinosas LXIV. 72.
 Splendent LXIV. 44.
 Fr. v.
 Splendida LXIV. 46.
 Splendidas LXI. 78.
 Sponsi LXV. 19.
 Spreta LXIV. 386.
 Spumantibus LXIV. 155.
 LXVIII. 3.
 Spumis LXIV. 13.
 Spumosa LXIV. 121.
 Spurca LXXVII. 8. XCIX.
 10.
 Spurcata CVIII. 2.
 Squalida LXIV. 42.
 Stabula LXIII. 53.
 Stadio LXIII. 60.
 Stagnis XXXI. 2.
 Stantis XVII. 3.
 Stare LXI. (89).
 Statim XXXII. 9.
 Statua LXXXI. 4.
 Statuas LXVIII. 37.
 Stellarum LXVI. 2.
 Sterili LXVII. 26.
 Sterilis LXIII. 69.
 Sternuit XLV. 6.
 Stetisse IV. 16.
 Stimulans LXIII. 77.
 Stimulatus LXIII. 4.
 Stipendia LXIV. 173.
 Stipite LXIV. 289.
 Stirpe LXI. 68.
 Stolidum XVII. 24.
 Stridebat LXIV. 264.
 Stringere LXVI. 50.
 Strophio LXIV. 65.
 Struma LII. 2.
 Studeo XCI. 1.
 Studia LXVIII. 26.
 Studio XLVI. 8.
 Studioso CXVI. 1.
 Studium LXVIII. 19,
 44.
 Stultorum LXVIII. (137).
 Stultus LXXVIII. 5.
 Stupor XVII. 21.
 Stupra VI. 12.
 Stymphalia LXVIII.
 (113).
 Sua XV. 8. XVII. 18.
 LXII. 75. LXIII. 45.
 LXVII. 42.
 Suae LXI. 58, (210),
 (217).
 Suamque III. 6.
 Suaue LXI. 7.
 Suaiolum XCIX. 2,
 14.
 Suavis LXIV. 87.
 Suavius XIII. 10.
 Sub LI. 9. LXIII. 71.
 LXIV. 154, 271, 354.
 LXV. 13, 21. LXVI.
 49. LXIX. 6.
 Subducat LXI. (201).
 Subi LXI. (161).
 Subito LXXVI. 13.
 LXXXIV. 10.
 Subleuat XVII. 18.
 Subleuem LXVIII. 4.
 Sublimis LXVIII. 49.
 Subrepsti LXXVII. 3.
 Subsellium XXXIX. 3.
 Substernens LXIV. 332,
 403.
 Subtegmina LXIV. 327,
 333, 337, 342, 347,
 352, 356, 361, 365,
 371, 375, 378, 381.
 Subter LXV. 7.
 Subtile LIV. 3.
 Subtilem LXIV. 63.
 Suburbana XLIV. 6.
 Succendit LXIV. 104.
 Succumbens LXIV. 369.
 Succumbere CXI. 3.
 Sudanti LXIV. 106.
 Sudaria XII. 14.
 Sudariumque XXV. 7.
 Sudor XXIII. 16.
 Sudore LXVIII. (61).
 Suevit LXIII. 25.
 Suffenum XIV. 19. XXII.
 19.
 Suffenus XXII. 1, 10.
 Sufficio LIV. 11.
 Suffixa LXVII. 39.
 Suffixum XCIX. 4.
 Sui II. 7. XXXV. 6.
 LXVII. 30.
 Suis III. 5. XI. 17. LXII.
 (45). LXIII. 11. Fr.
 II. 3.
 Sulla XIV. 9.

- Sum XIV. 4. XLV. 4.
 LXVII. 9.
 Summa LXIV. 241. XCIX.
 4.
 Summi LV. 5.
 Summis LXIV. 8.
 Summisso LXIV. 370.
 Summo LXIV. 105, 390.
 Summum LXII. (52).
 Sumptibus CXIV. 4.
 Sumptum CXVI. 5.
 Sumptuosas XLIV. 9.
 Sumptuose XLVII. 5.
 Sumus XXXIV. 1.
 Sunt XVI. 4. XXI. 3.
 XXIX. 17. XXXIII. 7.
 XXXVII. 13. XLIX. 2.
 LXIV. 6, 187, 220, 304.
 LXVIII. (158). LXXIII.
 3. LXXVI. 8. XCII. 3.
 CI. 8. CXV. 2, 7.
 Suo LXI. (214). LXIV.
 266. LXXV. 2.
 Suopte LI. 10.
 Suos X. 1. XLV. 1.
 LVIII. 3. LXIV. 27.
 Suosque LXIV. 201.
 Super VII. 10. LI. 7.
 LXI. 29. LXIII. 1.
 LXIV. 286.
 Superare LI. 2. CXV. 3.
 Superbas LXIV. 85.
 Superbus XXIX. 6.
 Supercilia LXVII. 46.
 Superfluens XXIX. 6.
 Superque VII. 2.
 Superuehitur LXVI. 44.
 Supinis LXIV. 312.
 Supinum XVII. 25.
 XXVIII. 9.
 Supinus XVII. 4. XXXII.
 10.
 Suppernata XVII. 19.
 Suppliciis XIV. 20.
 Supplicis LX. 4.
 Supplicium LXIV. 203.
 CXVI. 8.
 Supposita LXVII. 32.
 Supposuisse LXIX. 2.
 Supremo LXIV. 151.
 Surae LXIV. 129.
 Surgere LXII. 3.
 Surrepens LXXVI. 21.
 Surripui XCIX. 1.
 Surripuit LXXXVI. 6.
 Suscipiantur XVII. 6.
 Suscipiat LXXXVIII. 4.
 Suscipiatur LXVIII. (78).
 Suscipit LXXXVIII. 5.
 Suscitat LXVIII. (124).
 LXXX. 4.
 Suspendam LXIV. 225.
 Suspikor XIV. 8.
 Suspirantem LXIV. 98.
 Sustollant LXIV. 235.
 Sustollens LXIV. 210.
 Sustulit LXVII. 22.
 Susurrat LXXX. 5.
 Suum LXI. 42. LXIV.
 81. LXVI. 57.
 Suus XXII. 20.
 Syriam LXXXIV. 7.
 Syrias XLV. 22.
 Syrio VI. 8.
 Syrtis LXIV. 156.
- T.
- Tabellam XXXII. 5.
 Tabellis L. 2.
 Taberna XXXVII. 1.
 Tabernae XXXVII. 10.
 Tabernam XXXVI. 15.
 Tabescere LXVIII. (55).
 Tabulas LXVIII. (122).
 Tabulis XXVIII. 6.
 Taceat LXI. (119).
 Tacere VI. 3, 12.
 Tacerem XXI. 9.
 Taceret LXXXIII. 3.
 Tacet VII. 7. XCII. 1.
 Tacita LXII. (37).
 Tacito LXIV. 104. CII.
 1.
 Tacitum VI. 7.
 Tactus XI. 24.
 Taeda LXVI. 79.
 Taedam LXI. 15.
 Taedas LXIV. 302.
 Taedet LXXIII. 4.
 Taedis LXIV. 25.
 Tagus XXIX. 19.
 Talasio, LXI. (127).
 Tale LXVIII. (66).
 Talem LXIV. 248.
 Talento XII. 7.
 Tales LXIV. 334.
 Tali LXII. (59). LXIV.
 201, 335.
 Talia LXIV. 82, 157,
 321, 382. LXVI. 47.
 LXXXIV. 9.
 Talibus LXIV. 265.
- Talis XVII. 21. LXI.
 (87), (219). LXIV.
 407. LXXII. 7.
 Talos LXIV. 308.
 Tam II. 11. III. 7, 15.
 VI. 13. VII. 9. X. 18, 32.
 XXII. 17. XXIII. 24.
 LX. 3. LXI. (206).
 LXVI. 75. LXVIII. (77),
 (97), (119). LXXXVI.
 4. LXXXIX. 1. CIV. 3.
 Tamen X. 14. XXIV. 10.
 XLII. 15. LV. 8, 22.
 LXI. (80). LXIV. 103,
 160, 188, 249. LXV.
 15. LXVIII. (135),
 (143). LXXII. 6.
 LXXIX. 3. CI. 7.
 CXV. 7.
 Tamque XXII. 17.
 LXXXIX. 2, 3.
 Tandem LXII. 2.
 LXVIII. (121).
 Tangat LXVIII. (151).
 Tangere LXXXIX. 5.
 Tanquam XXV. 8. XCIX.
 10.
 Tanta LXXXVII. 3.
 Tantam XV. 15.
 Tantillum XCIX. 6.
 Tantis XXXI. 11. LXV.
 4, 15.
 Tanto XLIX. 6. LV. 14.
 LXVIII. (107). LXXXI.
 1. XCVI. 5.
 Tantum V. 13. XIV. 7.
 XXII. 11. XXXVII. 12.
 LXVII. 40. LXVIII.
 (125). LXXII. 3.
 LXXXVII. 1. XCI. 9.
 Tantundem XVII. 20.
 Tantus LXVI. 31.
 Tappone CIV. 4.
 Tarda LXIII. 19. LXXI. 2.
 Tarde LXIV. 272.
 Tardet LXI. 79.
 Tardipedi XXXVI. 7.
 Tardum LXVI. 67.
 Taurei LXIII. 10.
 Tauri LXIV. 230.
 Taurino LXVI. 34.
 Tauro LXIV. 105, 173.
 Tauros LXIV. 389.
 Taurus LXIV. 40.
 Te VI. 6, 16, VII. 9.
 VIII. 13, 15, 16. IX. 6.
 XII. 4. XIII. 14. XIV.

- 1, 3, 20. XV. 14, 17.
 XXI. 8. XXIII. 16.
 XXIV. 6. XXX. 2, (9),
 (12). XXXI. 4, 6.
 XXXII. 3. XXXIX. 9,
 15, 21. XL. 1. XLIV.
 2. XLV. 3. L. 20. LI.
 3, 6. LV. 3, 4, 5, 13,
 14, (14), (17). LX. 1.
 LXI. 54, 64, 66, 69, 74,
 (134), (191), (195).
 LXII. (36). LXIII. 56.
 LXIV. 69, 149, 299.
 LXV. 10. LXVI. 25, 31.
 LXVII. 15. LXVIII.
 (107). LXXI. 4. LXXII.
 1, 3. LXXVI. 8. 10,
 11. LXXIX. 2. LXXX.
 3, 6. XCI. 3. XCVIII. 1.
 CIII. 3. CVII. 4, 5.
 CXVI. 3. Fr. II. 3.
 Tecta XXXIV. 20. LXIV.
 37, 75, 246, 256, 276.
 Tecti LXIV. 115.
 Tecto LXIV. 184.
 Tecum II. 9. XIII. 3.
 XLIII. 7. L. 13. LXIV.
 301, 331. LXVIII. 22,
 23, (94), (95). XCI. 7.
 CXII. 1.
 Tegam LXV. 12. LXVI.
 72.
 Tegat LXVIII. 44.
 Tegeret L. 10.
 Tegit LXIV. 49.
 Tegmina LXIV. 129.
 Teguntur LI. 11.
 Tela CXVI. 7.
 Telam LXVIII. 49.
 Telemacho LXI. (222).
 Telis CXVI. 4.
 Tellus LXIV. 205, 397.
 LXV. 7.
 Temere LXI. 9. LXVIII.
 (78).
 Tempe LXIV. 35, 285,
 286.
 Tempestate LXIV. 73.
 LXVI. 11.
 Tempa LXVI. 63.
 Templo LV. 5. LXIV. 387.
 Tempora LXI. 6.
 Tempore XXXV. 13.
 LXII. (57). LXIV. 22,
 31, 151, 169. LXVI.
 35. LXVIII. 15, (85),
 113.
 Temporibus LXVI. 4, 60.
 Tempus LXI. (155).
 LXII. 3. LXIII. 57.
 Ten XLIII. 6.
 Tenaci XVII. 26.
 Tenax LXI. 34.
 Tene LXIV. 28, 29.
 Tenebat LXIV. 209.
 Tenebrae III. 13. LV. 2.
 Tenebricosum III. 11.
 Tenellulo XVII. 15.
 Tenens XLV. 2.
 Tenent LV. (17).
 Tenentem LXIV. 238.
 Tenera LXVII. 21.
 Teneram LXI. 3.
 Teneras LXI. (211).
 Tenere II. 2. LXXII. 2.
 Teneris LXI. (100).
 LXIII. 10.
 Tenero XXXV. 1.
 Tenerum LXII. (51).
 LXIX. 2.
 Tenerumque LXIII. 88.
 Tenes LV. (18).
 Tenet XI. 18.
 Tenta LXXX. 6.
 Tentare XI. 14.
 Tenuem LXVIII. 49.
 Tenui LXII. (43). LXIV.
 3.
 Tenuis LI. 9. LXIV. 262.
 LXXXIX. 1.
 Tenuit LXIV. 28. LXVII.
 4.
 Tenus LXIV. 18.
 Tepefaciet LXIV. 360.
 Tepefacit LXVIII. 29.
 Tepidi LXIII. 65. LXIV.
 282.
 Tepores XLVI. 1.
 Teque LXIV. 25. LXVI.
 40.
 Teras XXIII. 22.
 Teres LXI. (174). LXIV.
 363.
 Tereti LXIV. 65, 262,
 314.
 Terga LXIII. 10, 81.
 Tergo XXII. 21. LXIV.
 339.
 Terra XXXIX. 17. LXI.
 73. LXIV. 224, 389.
 LXVI. 49. LXVIII.
 (100).
 Terrae LXIII. 7.
 Terroris LXIV. 338.
 Tertia XXIX. 18. LXII.
 (63), (64).
 Tertius LXIV. 346.
 Testatas LXVIII. (122).
 Testis LXIV. 357, 362.
 Tete CI. 5.
 Tethyi LXVI. 70.
 Tethys LXIV. 29.
 LXXXVIII. 5.
 Tetigere LXIII. 35.
 Tetigissent LXIV. 172.
 Tetigit LXIII. 2.
 Tetra LX. 3.
 Tetrum LXXVI. 25.
 Tetuli LXIII. 52.
 Tetulisset LXVI. 35.
 Tetulit LXIII. 47.
 Teucro LXIV. 344.
 Texens LXVIII. 49.
 Texta LXIV. 10.
 Thalami LXVI. 17.
 Thalamo LXI. (185).
 LXVIII. (104).
 Thalle XXV. 1, 4.
 Themis LXVIII. (153).
 Thermopylis LXVIII.
 (54).
 Thesea LXIV. 53, 245.
 Thesei LXIV. 120.
 Theseu LXIV. 133.
 Theseus LXIV. 81, 102,
 110, 200, 207, 247.
 Thessala LXIV. 267, 280.
 Thessalia LXIV. 33.
 Thessaliae LXIV. 26.
 Thetidi LXIV. 21, 336.
 Thetidis LXIV. 19, 302.
 Thetis LXIV. 20, 28.
 Thiae LXVI. 44.
 Thiaso LXIV. 252.
 Thiasus LXIII. 28.
 Thraciam IV. 8.
 Thyadas LXIV. 391.
 Thynos XXV. 7.
 Thyonianus XXVII. 7.
 Thyrsos LXIV. 256.
 Tibi I. 3, 8. IV. 14, 26.
 VIII. 3, 8, 15. XIII. 2.
 XIV. 7, 9, 16. XV. 1.
 XVII. 5. XXIII. 5, 15,
 19. XXV. 11. XXXII.
 6. XXXIV. 21. XXXV.
 16. XXXVIII. 6. XL.
 3. XLIV. 16. XLIX. 4,
 L. 16. LI. 13. LIV. 11.
 LXI. 52, (82), (129).
 (139), (149), (151),

- (166), (169), (185).
 LXIV. 137, 151, 158,
 161, 228, 231, 325,
 328, 330. LXV. 16.
 LXVI. 24. LXVIII. 9,
 11, 32, 39, (105),
 (149). LXIX. 1, 5.
 LXXV. 3. LXXVI. 6,
 15. LXXXI. 5. LXXXII.
 1. XCI. 6, 8, 9. XCIII.
 1. XCVIII. 3. XCIX.
 1, 5. C. 5.
 Tibia LXIV. 264.
 Tibicen LXIII. 22.
 Tibicine LXI. 158.
 Tiburs XXXIX. 10. XLIV.
 1, 5.
 Tiburtem XLIV. 2.
 Tigillo LXVII. 39.
 Timens LXI. 54.
 Timent XXIX. 20.
 Timetis XXIII. 8.
 Timore LXVI. 72.
 Timores LXIV. 99.
 Tincta LXIV. 49.
 Tinnitus LXIV. 262.
 Tinnula LXI. 13.
 Tintinant LI. 11.
 Tollat LXVII. 46.
 Tolle LXVIII. (142).
 Tollens LIII. 4. LXVI.
 55. LXVIII. 125.
 Tollentem LXIV. 129.
 Tollis XII. 3.
 Tollit LXII. 2.
 Tollite LXI. (114).
 Tondet LXI. (132).
 Toro LXI. (165).
 Torosa LXIV. 83.
 Torpet LI. 9.
 Torpor LXXVI. 21.
 Torquatus LXI. (209).
 Torquens LXIV. 313.
 Torreret C. 7.
 Tortis LXIV. 258.
 Torua LXVI. 20.
 Tosta XLV. 6.
 Tot IV. 18. XIV. 5.
 CXIV. 2.
 Tota XXVIII. 10. XLI.
 2. LXII. 14, (64).
 LXIV. 32, 46, 70, 93,
 392. LXVIII. 25, (94).
 LXXIX. 2. LXXXVI.
 5. CIX. 5.
 Totidem XCII. 3.
 Totiens LXXI. 5.
 Totius XVII. 10. XXXVII.
 9.
 Totmoda CXV. 4.
 Toto XXIII. 20. L. 11.
 LXIV. 66, 69, 70. LXVI.
 24. CX. 8.
 Totum XIII. 14. LXIV.
 139. LXVIII. 19.
 LXXXVI. 3.
 Totus LXI. (166).
 Trabe XXVII. 10.
 Trabis IV. 31.
 Tradere XXX. (7).
 XCIX. 11.
 Tradidit LXII. (60).
 Tradita LXVII. 9, 19.
 LXVIII. 15. CI. 8.
 Tradite LXVI. 81.
 Traditur XCVII. 10.
 Trans XI. 9.
 Transfer LXI. (159).
 Transit LXVIII. (60).
 Transpadanus XXXIX.
 13.
 Trecenta XLVIII. 3.
 Trecenties XXIX. 14.
 Trecentis IX. 2.
 Trecentos XI. 18. XII.
 10.
 Tremebunda LXIII. 11.
 Tremula XVII. 13.
 Tremuli LXIV. 128.
 LXVIII. (142).
 Tremulique VI. 10.
 Tremulum LXI. (154).
 LXIV. 307.
 Tremulus LXI. 51.
 Trepidante LXIII. 43.
 Trepidantibus LXIII.
 28.
 Tria LXXIX. 4.
 Tribuo LXVIII. 32.
 Tribus I. 6.
 Triginta CXV. 1.
 Trinacria LXVIII. (53).
 Tripudiis LXIII. 26.
 Tristem LXIV. 126.
 Tristi LXV. 24. LXVI.
 30. XCIX. 14. CI. 8.
 Tristique LXVIII. (56).
 Tristis II. 10.
 Tristius XCIX. 14.
 Trito LXVIII. (71).
 Tritonis LXIV. 395.
 Triuia XXXIV. 15.
 Triuiam LXVI. 5.
 Triuio XLVII. 7.
 Troia LXV. 7. LXVIII.
 (88), (89), (90), (99).
 Troicaque LXIV. 345.
 Troiugenum LXIV. 355.
 Trucemue IV. 9.
 Truces XXXVI. 5.
 Truculentaque LXIII.
 16.
 Truculentum LXIV.
 179.
 Truncum LXIV. 370.
 Trusantem LVI. 6.
 Trux LXIX. 6.
 Tu I. 3. VI. 14. VIII. 7,
 9, 14, 19. X. 33. XIII.
 13. XV. 11. XXII. 9.
 XXIII. 22, 24. XXIV.
 9. XXX. (5), (11).
 XXXVII. 17. XXXVIII.
 4. XLIX. 7. LXI. (144).
 LXII. (59). LXVI. 21,
 89. LXVIII. 21, (129),
 (155). LXXVI. 11.
 LXXXI. 2, 5. XCI. 9.
 CXVI. 8.
 Tua III. 17. XII. 7.
 XVII. 5. XXX. (9).
 LXII. 27, (62), (64).
 LXIII. 9, 81. LXIV.
 218. LXV. 9, 12, 17.
 LXVI. 71. LXVII. 14.
 LXVIII. (155). LXXV.
 5. LXXVII. 8. LXXIX.
 2. C. 5. CXVI. 7. Fr.
 II. 2.
 Tuæ VII. 2.
 Tuam LXVI. 91.
 Tuas VI. 1.
 Tubam LXIII. 9.
 Tuens LXVI. 89.
 Tuetur LXIV. 53.
 Tui XIII. 7. XIV. 11.
 XXX. 2, (12). LXI.
 (150).
 Tuis XXV. 9. LXI. 71,
 (100).
 Tuli XCIX. 3.
 Tullisse IV. 19.
 Tulistis XXVIII. 5. LXIII.
 16. LXXVI. 18.
 Tulit LXIV. 99, 283, 288.
 Tulli XLIX. 2.
 Tum I. 5. VIII. 6. X. 3.
 XV. 17. XVI. 7. LXII.
 (37). LXIV. 56, 68,
 126, 128, 143, 231,
 254, 276, 312, 313.

V

320. LXVI. 29. LXVIII.
 (101), (105). LXXII.
 3. LXXXIV. 3. LXXXVI.
 6.
 Tumido xcv. 10.
 Tunc XLIV. 21. LXVI.
 24.
 Tunderetur LIX. 5.
 Tunditur XI. 4.
 Tunica LXVIII. (134).
 Tunicam LXVII. 22.
 Tunicamque xxxii. 11.
 Tunicas xcv. 8.
 Tunicis LXXXVIII. 2.
 Tuo IV. 16, 17. XV. 3.
 XVII. 8, 23. XXIII. 5.
 LVI. 2. LXI. (109).
 LXII. 42. LXVI. 39.
 LXXXVII. 4. xcvi. 6.
 Tuoque LXIV. 253.
 Tuos VI. 16. IX. 3.
 XLVIII. 1.
 Tuque xxviii. 3.
 Turben Fr. XII.
 Turbida xxv. 4.
 Turbine LXIV. 149,
 314. LXVIII. (63).
 Turbo LXIV. 107.
 Turgiduli III. 18.
 Turpe XLII. 8. LXVIII.
 27, 30.
 Turpi xci. 4.
 Turpia LXI. (99).
 Turpiculo XLI. 3.
 Turpis XLII. 3.
 Turpiter xxv. 11.
 Tussim XLIV. 7, 19.
 Tussis XLIV. 13.
 Tuta xxx. (8).
 Tutamen LXIV. 324.
 Tute xxx. (7).
 Tuto xxxi. 6.
 Tuum XIV. 13. LXI.
 (104), (131). LXIV.
 163.
 Tuumque LXVI. 40.
 Tuus IX. 8. LXI. (97),
 (144), (165). LXII.
 20. LXIII. 92. LXVIII.
 24, (96), (117). LXXI.
 3. LXXXI. 3.
 Tympana LXIII. 21.
 LXIV. 261.
 Tympano LXIII. 32.
 Tympanum LXIII. 8, 9,
 29.
 Tyrio LXI. (165).
 Vacua LXIV. 168.
 Vacuos LXIV. 288.
 Vada LXIII. 47. LXIV.
 6, 58.
 Vadit LXIII. 31, 86.
 Vae III. 16. LXIV. 196.
 Vaga LXI. (110). LXIII.
 13, 25, 31.
 Vagari XLVI. 7.
 Vagi LXIV. 271.
 Vagis LXV. 17.
 Vago LXIII. 86. LXIV.
 225, 277, 340.
 Vagus LXIII. 4. LXIV.
 390.
 Valde LXVIII. (77).
 LXIX. 7.
 Vale VIII. 12. CI. 10.
 Valeatque XI. 17.
 Valens LXXXIX. 2.
 Valentem LXI. (227).
 Valere LXXXVI. 25.
 Valet XIV. 21. XLVI. 9.
 Valetis XXIII. 7.
 Valle LXVIII. (59).
 LXIX. 6.
 Valuisse CXVI. 6.
 Vanescere LXIV. 199.
 Vanis LXIV. (111).
 Vappa xxviii. 5.
 Vare xxii. 1.
 Variabunt LXIV. 351.
 Varias XLVI. 11.
 Variata LXIV. 50.
 Varii x. 6.
 Vario LXI. (87).
 Varus x. 1.
 Vasta LXIII. 48. LXIV.
 156.
 Vastabit LXIV. 346.
 Vastatum LXVI. 12.
 Vasto xxxi. 3.
 Vastos LXIV. 127.
 Vatiniana LIII. 2.
 Vatiniano XIV. 3.
 Vatinus LII. 3.
 Vber XLVI. 5.
 Vbertim LXVI. 17.
 Vbi IV. 10. XV. 12. LV.
 2, (15). LXIII. 21, 22,
 23, 24, 25, 39, 67,
 72, 87.
 Vbicumque xxxix. 6.
 Vbinam LXIII. 55.
 Vbique LXIII. 46.
 Vdo LXIV. 131.
 Vecordem XL. 4.
 Vecors XV. 14.
 Vecta LXIV. 121.
 Vectus LXIII. 1. CI. 1.
 Vegetis LXIII. 41.
 Vehemens L. 21.
 Vel XII. 7. XVII. 6.
 XXIII. 4. XXV. 2, 3.
 LV. (21).
 Vela LXIV. 235.
 Velabat LXIV. 266.
 Velatum LXIV. 64, 293.
 Veli LXIV. 243.
 Velim xxxv. 2.
 Velit XII. 8. LXIX. 2.
 LXXVI. 24.
 Velle LXXII. 2, 8. LXXIII.
 1. LXXV. 3. XCIII.
 1.
 Vellem LIV. 9.
 Vellera LXIV. 319, 320.
 Velles VI. 3.
 Vellet LXIV. 138.
 LXXXIV. 1.
 Velut XI. 22. XVII. 18.
 XXV. 12. LXI. 21,
 (102), (187). LXIII.
 14. LXIV. 105, 353,
 369. LXVIII. (63).
 Venas LXVI. 49.
 Venante CXVI. 1.
 Vendat LXXIX. 3.
 Vendere CVI. 2.
 Venditare xxxiii. 8.
 Venena XIV. 19.
 Veneni xxiii. 10. XLIV.
 12.
 Venenum LXXVII. 5.
 Venerem XLV. 26. LXVI.
 90.
 Veneres XIII. 12.
 LXXXVI. 6.
 Veneretur xc. 5.
 Veneri xxxvi. 3.
 Veneris LXI. 44. LXIII.
 17. LXVI. 56. LXVIII.
 10.
 Veni LXI. 9.
 Veniam xv. 2. xxxii.
 3. XLV. 7.
 Venias LXI. (184).
 Veniat xxxv. 3. xcvi.
 3.
 Veniens LXVIII. (82).
 Venientem LXI. 86.

- Veniet LXII. 4.
 Venimus X. 5. XXXI. 9.
 Venire LXI. (115).
 Veniret IV. 23.
 Venis LXI. (195).
 Venissent LXIV. 388.
 Venisti IX. 5.
 Venistine IX. 3.
 Venit LXI. 18. LXIV. 85. LXVIII. (64), (144).
 Venite XXXVI. 18.
 Veniunt LXI. (109).
 Venter XLIV. 8.
 Venti LXIV. 142.
 Ventis LXIV. 111, 213. LXV. 17.
 Ventitabas VIII. 4.
 Vento XXV. 13. LXIV. 274. LXX. 4.
 Ventorum LXIV. 239.
 Ventorumque LV. 20.
 Ventos XXX. (10).
 Ventosae LXIV. 59.
 Ventosum LXIV. 12.
 Ventre LXVII. 48.
 Ventum XXVI. 5. XXXIX. 2.
 Venus LV. (20). LXI. 18, 61, (191), (195). LXVI. 15. LXVIII. 5.
 Venusta XXXI. 12. LXXXIX. 2.
 Venustas LXXXVI. 3.
 Venuste XIII. 6.
 Venuste (adverb.) XXXV. 17.
 Venustiorum III. 2.
 Venustum XCVII. 9.
 Venustus XXII. 2.
 Ver XLVI. 1. LXVIII. 16.
 Vera XXXV. 11. LXVI. 18, 72. XC. 4.
 Verae LXIV. 198.
 Verani IX. 1. XXVIII. 3.
 Veraniolo XLVIII. 3.
 Veraniolum XII. 17.
 Veranius XII. 16.
 Verba LXI. (94). LXVI. 29. LXXXIV. 9.
 Verbera LXIII. 81.
 Verbo LXVII. 15.
 Verbosa LV. (20).
 Verbosis XCVIII. 2.
 Verbum LXXIV. 6.
 Vere VIII. 8. XI. 19. LXXX. 5. LXXXVII. 2. C. 4. CIX. 3.
 Verecundae LXVIII. (135).
 Veremur XV. 6.
 Vereris XVII. 2.
 Veri LXVI. 74.
 Veridicos LXIV. 306.
 Veridicum LXIV. 326.
 Verita LXIV. 404.
 Verius XLIV. 5.
 Verna LXIV. 90.
 Vero LXIV. 47, 231. LXVI. 89. XCVII. 6. CXV. 8.
 Veronae LXVII. 34. LXVIII. 27.
 Veronam XXXV. 3.
 Veronensum C. 2.
 Verpa XXVIII. 12.
 Verpus XLVII. 4.
 Verrentes LXIV. 7.
 Versabat LXIV. 314.
 Versantem LXIV. 149.
 Versarer L. 12.
 Versatur LXIV. 167.
 Versiculis XVI. 3.
 Versiculos XVI. 6. L. 4.
 Versu VI. 17.
 Versus XXII. 3.
 Vertice LXIV. 1, 63, 244, 278, 309, 350, 390. LXVI. 8, 39, 76. LXVIII. (57), (107).
 Verticibus LXIV. 297.
 Verticis LXVI. 62.
 Vertor LXVI. 67.
 Verum VI. 4. X. 31. XII. 13. XV. 9. XVII. 10. XXVI. 4. XXXII. 9. LXVII. 12. LXXVI. 14. LXXVII. 9. XCII. 4. XCVII. 4. XCIX. 3.
 Vesana C. 7.
 Vesaniente XXV. 13.
 Vesano VII. 10.
 Vesper LXII. 1.
 Veste LXIV. 163. LXV. 21. LXVI. 81.
 Vestem LXIV. 234.
 Vester XXXIX. 20. LXVI. 83.
 Vestibuli LXIV. 276.
 Vestibulum LXIV. 293.
 Vestigia LXIV. 113, 162, 295, 341. LXVI. 13, 69.
 Vestis LXIV. 50, 265, 307. LXVIII. 15. LXIX. 3.
 Vestrae XCIX. 6.
 Vestras XIV^b. 2. LXIV. 160.
 Vestros LXII. 17.
 Vestrum LXVIII. (151). LXXI. 3. LXXVI. 17.
 Veterem LXVII. 8.
 Veteres XCVI. 3.
 Veteris VII. 6. X. 22. XII. 2. LXIV. 295. XCVII. 6.
 Veternum XVII. 24.
 Veterum LXVIII. 7.
 Vetuli XXVII. 1.
 Vetus LXI. (206).
 Vexarentur LXIV. 80.
 Vi LXIII. 23.
 Viae XLVI. 11.
 Viam XXXV. 7.
 Viatori LXVIII. (61).
 Vibrare XXXVI. 5.
 Vicem LXIV. 69.
 Vicisti LXVIII. (129).
 Victi XCVIII. 1, 5.
 Victima LXIV. 369.
 Victor LXIV. 340.
 Victoria LXII. 16.
 Videar XLVIII. 4.
 Videat LXVII. 16.
 Videbam XCI. 5.
 Videbatur XXII. 13.
 Videberis VIII. 16.
 Videbis XXIX. 5.
 Videmus XXII. 21.
 Viden LXI. 77, (94), LXII. 8.
 Vident VII. 8.
 Video XXVIII. 11. LXI. (115). CXVI. 5.
 Videre XXII. 19. XXIX. 1. XXXI. 6. L. 12.
 Viderit LXI. (86).
 Viderunt LXIV. 16.
 Videt LXXVIII. 5. CVI. 1.
 Videtis IV. 1. XLII. 7.
 Videtur XXII. 11. LI. 1. LXI. (93).
 Vidistis LIX. 3.
 Vidit XXXVI. 9. XLV. 26. LXIII. 46. LXVI. 7.
 Viduas VI. 6.
 Vigeant LXIV. 232.

- Vigescunt XLVI. 8.
 Vigilat LXII. 42.
 Vilior LXXII. 6.
 Villicae LXI. (129).
 Villula XXVI. 1.
 Vincemur LXII. 16.
 Vincla LXIV. 367.
 Vincta LXIV. 65.
 Vindice LXIV. 192.
 Vinea LXIV. 39.
 Vini XXVII. 6.
 Vino XII. 2. XIII. 5.
 Vinum L. 6.
 Violasse LXVII. 23.
 LXXVI. 3.
 Vir LXI. (98), (145),
 (165). LXIII. 69.
 LXVII. 20.
 Virentium XXXIV. 10.
 Vireret LXIV. 293.
 Virgati LXIV. 319.
 Virgine LXVI. 26.
 Virgineam LXVII. 28.
 Virgineis LXVI. 14.
 Virginem LXI. 4.
 Virgines LXI. 37, 52,
 (224).
 Virginibus LXV. 2.
 Virginis LXIV. 364. LXV.
 20. LXVI. 65.
 Virginitas LXII. (62).
 Virginitate LXVIII.
 (116).
 Virgo I. 9. LXI. 20, 77.
 LXII. 4, (45), (56),
 (59). LXIV. 86, 395.
 LXVI. 71, 77. LXVII.
 19. LXVIII. 77.
 Virgulta LXIII. 86.
 Viri LXI. (150), (176).
 LXII. 28. LXIV. 144.
 LXVIII. (146). LXXX.
 6.
 Viridantia LXIV. 285.
 Viridem LXIII. 30.
 Viridis LXIII. 70.
 Viridissimo XVI. 1, 14.
 Viris LXI. (179).
 Viro LXII. (58). LXIII.
 6. LXIV. 143. LXVI.
 20. LXVII. 1. LXVIII.
 (80), (130). LXXXIII.
 1. CXI. 1.
 Viros LXVIII. (88).
 Virro LXXI. 1.
 Virtutes LXIV. 51,
 348.
 Virtutum LXVIII. (90),
 357.
 Virtutibus LXIV. 323.
 Virtus LXIV. 218.
 Virum LXI. 3. LXIV.
 192. LXVI. 29. LXVIII.
 (90).
 Vis XL. 6. LV. (21).
 LXXXII. 1. XCVIII. 5.
 Visam IX. 6.
 Visens XI. 10. LXIII.
 48.
 Visere LXIV. 55, 211,
 407.
 Visit LXIV. 55.
 Visum X. 2, 3.
 Vita VIII. 15. XLV. 13.
 LXIV. 157, 215. LXV.
 10. LXVIII. 24, (96),
 (106), (155). CIX. 15.
 Vitae LXIII. 90. LXXVII.
 6. CIV. 1.
 Vitam LXIII. 71. LXXVI.
 19. CVII. 8.
 Vitans LXIII. 33.
 Vitis LXI. (103). LXII.
 (49).
 Vittae LXIV. 309.
 Viua LXVIII. (160).
 Viuamus V. 1.
 Viuat XI. 17. LXXXIX.
 2.
 Viue VIII. 10.
 Viuere LXVIII. 84. CXI.
 1.
 Viuimus LXVIII. 34.
 Viuis X. 33.
 Viuit CVII. 7.
 Viuite LXI. (226).
 Vix XXXI. 5. LXII. 2.
 LXVI. 68.
 Vlciscitur LXXI. 5.
 Vlla IV. 22. LXIV. 232.
 LXVIII. (125).
 Vllis XCIX. 5.
 Vllius IV. 3.
 Vllo LXVI. 72. LXXVI.
 3.
 Vllos XLV. 25.
 Vlmo LXII. (54).
 Vlma XVII. 13.
 Vlta XLIV. 17.
 Vltima IV. 15. XXIX. 4,
 13. LXXXVIII. 5.
 Vltimi XI. 33.
 Vltimosque XI. 11.
 Vltra LXXXVIII. 7.
 Vltro LXVIII. 40. CXV. 7.
 Vlulat LXIII. 28.
 Vlulatibus LXIII. 24.
 Vmber XXXIX. 11.
 Vmbilici XXII. 7.
 Vmbram LXIV. 41.
 Vmbras LXIII. 41.
 LXVI. 55.
 Vmbris LXV. 13.
 Vna V. 6. XXI. 5.
 XXIX. 20. XXXVII. 8.
 LXVIII. 22, 23, 36,
 (94). LXXXVI. 6.
 LXXVI. 15.
 Vnam XLV. 21. LVIII.
 2. LXII. 32.
 Vnanimis XXX. 1. LXVI.
 80.
 Vnanimos IX. 4.
 Vncta XXIX. 22.
 Vncti XXIX. 4.
 Vnctius X. 11.
 Vnda XI. 4. LXIV. 13,
 357. LXV. 6.
 Vndae XXXI. 13.
 Vndas LXIV. 2, 128,
 270, 281. XCV. 4, 5.
 Vnde III. 12. XIV. 22.
 LXVII. 27.
 Vndique LXIV. 234,
 307. LXVIII. (101).
 Vndis LXIV. 62, 155,
 167, 185. LXVIII. 3.
 Vne XXXVII. 17.
 Vnguentate LXI. (135).
 Vnguentis LXVI. 78.
 Vnguentum XIII. 11.
 Vngui LXII. (43).
 Vnguibus XXV. 9.
 Vni XVII. 17. XLV.
 14.
 Vnica LXI. (221). C. 6.
 Vnice XXIX. 11. LIV.
 13. LXIV. 215.
 Vnicum XXXIX. 5.
 LXXIII. 6.
 Vnigena LXVI. 53.
 Vnigenamque LXIV.
 300.
 Vnius V. 3.
 Vno I. 10. XLV. 23.
 LVII. 7. LXVII. 15.
 LXVIII. (134). XCV. 3.
 CVII. 7. CXV. 4.
 Vnquam XXII. 15. XXIII.
 23. XLVIII. 4. LXIV.
 334. LXXVI. 17.

- LXXXVII. 3. XCII. 1.
 CVII. 1.
 Vnum X. 17. XV. 13.
 XXXI. 11. LXXIII. 6.
 CXIII. 3.
 Vnus I. 5. XXII. 10.
 LXI. (164). LXVIII.
 (147).
 Vobis III. 13. XXVIII.
 14. XXXVII. 3, 9.
 XLII. 2. LXIV. 338.
 LXVIII. 45.
 Voca LXI. 31.
 Vocare VI. 17.
 Vocaret IV. 20.
 Vocat XLIV. 21.
 Vocationes XLVII. 7.
 Voce XLII. 18. LXI. 13.
 LXIII. 49. LXIV. 140,
 320. LXVII. 41.
 Vocem LX. 4.
 Voces LXIV. 125, 166,
 202.
 Volare IV. 5.
 Volatilesque LV. 19.
 Volatu LV. 16.
 Volebas VIII. 7.
 Volemus XLVI. 6.
 Volente LXI. 64, 69,
 74.
 Volet LXI. (100).
 Volitabat LXIV. 251.
 Volitantem LXIV. 9.
 Volitare LXIII. 25.
 Volo VI. 16. X. 26. XVII.
 8, 23. XXXV. 5. XLIV.
 10. LXI. (209).
 Volturium LXVIII.
 (124).
 Voluebat LXIV. 250.
 Voluisti XL. 8.
 Voluit LXIV. 302.
 LXXIV. 5.
 Volumus LXVII. 18.
 Volunt LXVI. 32.
 Voluntas XI. 13.
 Voluptas LXXVI. 1.
 Volusi XXXVI. 1, 20.
 XCV. 7.
 Volutus LXVIII. (59).
 Vomere LXIV. 40.
 Vorabit XXXV. 7.
 Voracior XXXIII. 4.
 Voragine XVII. 26.
 Vorago XVII. 11.
 Vorare LXXX. 6.
 Vorax XXIX. 2, 10. LVII.
 8.
 Voret LXXXVIII. 8.
 CVIII. 5.
 Vos XVI. 1, 12, 14.
 XXVII. 5. XXXVI. 18.
 XLVII. 3, 5. LXIV. 24,
 199, 326. LXVI. 79.
 LXVIII. 45.
 Vosque XXXI. 13.
 XXXVII. 1. LXI. 36.
 Vostras LXVI. 87.
 Vostri LXI. (202).
 Vota IV. 22. LXIV. 104.
 LXVI. 38.
 Voto LXVII. 5.
 Votum XXXVI. 2, 16.
 Vouere XXXVI. 10.
 Vouit XXXVI. 4.
 Vox LXIII. 21.
 Vrania LXI. 2.
 Urbana LVII. 4.
 Urbanum XXXIX. 8.
 Urbanus XXII. 2, 9.
 XXXIX. 10.
 Urbe LXII. 24. LXIV.
 392.
 Urbes XLVI. 6. LI. 16.
 Urbibus LXIV. 8.
 Urbis XXIX. 23. LXIV.
 367.
 Urget LXXIII. 5.
 Urina XXXVII. 20.
 Vriosque XXXVI. 12.
 Vritur LXI. (170).
 LXXXIII. 6.
 Vror LXXII. 5.
 Vrtica XLIV. 15.
 Vsquam XVII. 20.
 Vsque III. 10. IV. 24.
 V. 9. XXXIX. 2, 15.
 XLIV. 14. XLV. 14.
 XLVIII. 2, 3. LXI.
 (154). CXV. 6. CXVI.
 4.
 Vstore LIX. 5.
 Vstulanda XXXVI. 8.
 Visu XCI. 7.
 Vsus XCVIII. 3.
 Vt IX. 8. X. 3, 5, 16,
 19, 24. XI. 3. XIII.
 14. XIV. 8. XV. 3, 11,
 13, 16. XVII. 17, 26.
 XXVII. 3. XXIX. 8.
 XXX. (12). XXXIV. 9,
 23. XXXIX. 20. XLV.
 8, 17. L. 3, 9, 13.
 LX. 4. LXI. 34, 77,
 (204). LXII. (39), (49).
 LXIII. 2, 6, 51, 53.
 LXIV. 56, 61, 117,
 121, 122, 138, 226,
 230, 231, 233, 236,
 241, 293, 402. LXV.
 19. LXVI. 3, 4, 5, 30,
 48. LXVII. 16, 27, 43.
 LXVIII. 3, (73), (84),
 (115). LXXII. 4.
 LXXVIII. 4. LXXV. 3.
 LXXVI. 21, 23.
 LXXXIX. 5. XC. 5.
 XCIX. 13. CI. 3. CIX.
 5.
 Vteris XII. 2.
 Vterque XXXI. 3. L. 4.
 Vti LXIII. 79. CXVI. 2.
 Vtinam LXIV. 171. LXVI.
 93.
 Vtor X. 32.
 Vtrique LVII. 6.
 Vtrisque LVII. 3.
 Vtriusque LXVIII. 39.
 Vtrum XVII. 22. XCIII.
 2. XCVII. 2.
 Vtrumque IV. 20.
 LXXI. 4.
 Vuam LXII. (50).
 Vuidulum LXVI. 63.
 Vuis XVII. 16.
 Vulgi XL. 5.
 Vulgus LXXII. 3.
 Vult VIII. 9. LXI. (202).
 Vultu LV. 8. LXIV. 34.
 Vultum LXIV. 117.
 Vulturio CVIII. 4.
 Vultus LXIV. 14.
 Vxor LIX. 2. LXI. (185).
 Vxorem LXXIV. 4.

 Z.

 Zephyri XLVI. 3.
 Zephyritis LXVI. 57.
 Zephyrus LXIV. 270.
 Zmyrna XCV. 1, 4.
 Zmyrnam XCV. 6.
 Zonam II. 13. LXVII.
 28.
 Zonula LXI. 53.

October, 1877.

Clarendon Press, Oxford.

BOOKS

PUBLISHED FOR THE UNIVERSITY BY

MACMILLAN AND CO., LONDON;

ALSO TO BE HAD AT THE

CLARENDON PRESS DEPOSITORY, OXFORD.

LEXICONS, GRAMMARS, &c.

(See also Clarendon Press Series pp. 19, 21.)

A Greek-English Lexicon, by Henry George Liddell, D.D.,
and Robert Scott, D.D. *Sixth Edition, Revised and Augmented.*
1870. 4to. cloth, 1l. 16s.

A Greek-English Lexicon, abridged from the above, chiefly
for the use of Schools. *Seventeenth Edition. Carefully Revised*
throughout. 1876. Square 12mo. cloth, 7s. 6d.

A copious Greek-English Vocabulary, compiled from the
best authorities. 1850. 24mo. bound, 3s.

Graecae Grammaticae Rudimenta in usum Scholarum. Auctore
Carolo Wordsworth, D.C.L. *Eighteenth Edition*, 1875. 12mo. bound, 4s.

A Greek Primer, in English, for the use of beginners. By the
Right Rev. Charles Wordsworth, D.C.L., Bishop of St. Andrews.
Fourth Edition. Extra fcap. 8vo. cloth, 1s. 6d.

A Practical Introduction to Greek Accentuation, by H. W.
Chandler, M.A. 1862. 8vo. cloth, 10s. 6d.

Etymologicon Magnum. Ad Codd. MSS. recensuit et notis
variorum instruxit Thomas Gaisford, S.T.P. 1848. fol. cloth, 1l. 12s.

Suidae Lexicon. Ad Codd. MSS. recensuit Thomas Gaisford,
S.T.P. Tomi III. 1834. fol. cloth, 2l. 2s.

Scheller's Lexicon of the Latin Tongue, with the German explanations translated into English by J. E. Riddle, M.A. 1835. fol. cloth, 1l. 1s.

Scriptores Rei Metricae. Edidit Thomas Gaisford, S.T.P. Tomi III. 8vo. cloth, 15s.

Sold separately :

Hephaestion, Terentianus Maurus, Proclus, cum annotationibus, etc. Tomi II. 10s. Scriptores Latini. 5s.

The Book of Hebrew Roots, by Abu 'L-Walîd Marwân ibn Janâh, otherwise called Rabbî Yônâh. Now first edited, with an Appendix, by Ad. Neubauer. 4to. cloth, 2l. 7s. 6d.

A Treatise on the use of the Tenses in Hebrew. By S. R. Driver, M.A. Extra fcap. 8vo. cloth, 6s. 6d.

Thesaurus Syriacus : collegerunt Quatremère, Bernstein, Lorsch, Arnoldi, Field : edidit R. Payne Smith, S.T.P.R.

Fasc. I-IV. 1868-77. sm. fol. each, 1l. 1s.

Lexicon Aegyptiaco-Latinum ex veteribus Linguae Aegyptiacae Monumentis, etc., cum Indice Vocum Latinarum ab H. Tattam, A.M. 1835. 8vo. cloth, 15s.

A Practical Grammar of the Sanskrit Language, arranged with reference to the Classical Languages of Europe, for the use of English Students, by Monier Williams, M.A. *Fourth Edition*, 1877. 8vo. cloth, 15s.

A Sanskrit-English Dictionary, Etymologically and Philologically arranged, with special reference to Greek, Latin, German, Anglo-Saxon, English, and other cognate Indo-European Languages. By Monier Williams, M.A., Boden Professor of Sanskrit. 1872. 4to. cloth, 4l. 14s. 6d.

Nalopâkhyânam. Story of Nala, an Episode of the Mahâ-Bhârata : the Sanskrit text, with a copious Vocabulary, Grammatical Analysis, and Introduction, by Monier Williams, M.A. The Metrical Translation by the Very Rev. H. H. Milman, D.D. 1860. 8vo. cloth, 15s.

Sakuntalâ. A Sanskrit Drama, in seven Acts. Edited by Monier Williams, M.A., D.C.L., Boden Professor of Sanskrit. *Second Edition*, 8vo. cloth, 21s.

An Anglo-Saxon Dictionary, by Joseph Bosworth, D.D., Professor of Anglo-Saxon, Oxford. *New edition. In the Press.*

An Icelandic-English Dictionary. Based on the MS. collections of the late Richard Cleasby. Enlarged and completed by G. Vigfússon. With an Introduction, and Life of Richard Cleasby, by G. Webbe Dasent, D.C.L. 4to. cloth, 3l. 7s.

A List of English Words the Etymology of which is illustrated by comparison with Icelandic. Prepared in the form of an APPENDIX to the above. By W. W. Skeat, M.A., *stitched*, 2s.

A Handbook of the Chinese Language. Parts I and II, Grammar and Chrestomathy. By James Summers. 1863. 8vo. *half bound*, 1l. 8s.

Cornish Drama (The Ancient). Edited and translated by E. Norris, Esq., with a Sketch of Cornish Grammar, an Ancient Cornish Vocabulary, etc. 2 vols. 1859. 8vo. *cloth*, 1l. 1s.

The Sketch of Cornish Grammar separately, *stitched*, 2s. 6d.

GREEK CLASSICS, &c.

Aeschylus: quae supersunt in Codice Laurentiano typis descripta. Edidit R. Merkel. 1861. Small folio, *cloth*, 1l. 1s.

Aeschylus: Tragoediae et Fragmenta, ex recensione Guil. Dindorfii. *Second Edition*, 1851. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.

Aeschylus: Annotationes Guil. Dindorfii. Partes II. 1841. 8vo. *cloth*, 10s.

Aeschylus: Scholia Graeca, ex Codicibus aucta et emendata a Guil. Dindorfio. 1851. 8vo. *cloth*, 5s.

Sophocles: Tragoediae et Fragmenta, ex recensione et cum commentariis Guil. Dindorfii. *Third Edition*, 2 vols. 1860. fcap. 8vo. *cloth*, 1l. 1s.

Each Play separately, *limp*, 2s. 6d.

The Text alone, printed on writing paper, with large margin, royal 16mo. *cloth*, 8s.

The Text alone, square 16mo. *cloth*, 3s. 6d.

Each Play separately, *limp*, 6d. (See also p. 23.)

Sophocles: Tragoediae et Fragmenta cum Annotatt. Guil. Dindorfii. Tomi II. 1849. 8vo. *cloth*, 10s.

The Text, Vol. I. 5s. 6d. The Notes, Vol. II. 4s. 6d.

Sophocles: Scholia Graeca:

Vol. I. ed. P. Elmsley, A.M. 1825. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

Vol. II. ed. Guil. Dindorfius. 1852. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

Euripides: Tragoediae et Fragmenta, ex recensione Guil. Dindorfii. Tomi II. 1834. 8vo. *cloth*, 10s.

Euripides: Annotationes Guil. Dindorfii. Partes II. 1840. 8vo. *cloth*, 10s.

Euripides: Scholia Graeca, ex Codicibus aucta et emendata a Guil. Dindorfio. Tomi IV. 1863. 8vo. *cloth*, 1l. 16s.

Euripides: Alcestis, ex recensione Guil. Dindorfii. 1834. 8vo. *sewed*, 2s. 6d.

Aristophanes: Comoediae et Fragmenta, ex recensione Guil. Dindorfii. Tomi II. 1835. 8vo. *cloth*, 11s.

Aristophanes: Annotationes Guil. Dindorfii. Partes II. 1837. 8vo. *cloth*, 11s.

Aristophanes: Scholia Graeca, ex Codicibus aucta et emendata a Guil. Dindorfio. Partes III. 1839. 8vo. *cloth*, 1l.

Aristophanem, Index in: J. Caravellae. 1822. 8vo. *cloth*, 3s.

Metra Aeschyli Sophoclis Euripidis et Aristophanis. Descripta a Guil. Dindorfio. Accedit Chronologia Scenica. 1842. 8vo. *cloth*, 5s.

Anecdota Graeca Oxoniensia. Edidit J. A. Cramer, S.T.P. Tomi IV. 1834-1837. 8vo. *cloth*, 1l. 2s.

Anecdota Graeca e Codd. MSS. Bibliothecae Regiae Parisiensis. Edidit J. A. Cramer, S.T.P. Tomi IV. 1839-1841. 8vo. *cloth*, 1l. 2s.

Apsinis et Longini Rhetorica. E Codicibus MSS. recensuit Joh. Bakius. 1849. 8vo. *cloth*, 3s.

Aristoteles; ex recensione Immanuelis Bekkeri. Accedunt Indices Sylburgiani. Tomi XI. 1837. 8vo. *cloth*, 2l. 10s.

The volumes (except vol. IX.) may be had separately, price 5s. 6d. each.

Choerobosci Dictata in Theodosii Canones, necnon Epimerismi in Psalmos. E Codicibus MSS. edidit Thomas Gaisford, S.T.P. Tomi III. 1842. 8vo. *cloth*, 15s.

Demosthenes: ex recensione Guil. Dindorfii. Tomi I. II. III. IV. 1846. 8vo. *cloth*, 1l. 1s.

Demosthenes: Tomi V. VI. VII. Annotationes Interpretum. 1849. 8vo. *cloth*, 15s.

Demosthenes: Tomi VIII. IX. Scholia. 1851. 8vo. *cloth*, 10s.

Harpocratonis Lexicon, ex recensione G. Dindorfii. Tomi II. 1854. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

Herculanensium Voluminum Partes II. 8vo. *cloth*, 10s.

Homerus: Ilias, cum brevi Annotatione C. G. Heynii. Accedunt Scholia minora. Tomi II. 1834. 8vo. *cloth*, 15s.

Homerus: Ilias, ex rec. Guil. Dindorfii. 1856. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.

Homerus: Scholia Graeca in Iliadem. Edited by Prof. W. Dindorf, after a new collation of the Venetian MSS. by D. B. Monro, M.A., Fellow of Oriel College. Vols. I. II. 8vo. *cloth*, 24s.

Vols. III. IV. 8vo. *cloth*, 26s. *Just Published*.

Homerus: Odyssea, ex rec. Guil. Dindorfii. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.

Homerus: Scholia Graeca in Odysseam. Edidit Guil. Dindorfius. Tomi II. 1855. 8vo. *cloth*, 15s. 6d.

Homerum, Index in: Seberi. 1780. 8vo. *cloth*, 6s. 6d.

Oratores Attici ex recensione Bekkeri:

I. Antiphon, Andocides, et Lysias. 1822. 8vo. *cloth*, 7s.

II. Isocrates. 1822. 8vo. *cloth*, 7s.

III. Isaeus, Aeschines, Lycurgus, Dinarchus, etc. 1823. 8vo. *cloth*, 7s.

Scholia Graeca in Aeschinem et Isocratem. Edidit G. Dindorfius. 1852. 8vo. *cloth*, 4s.

Paroemiographi Graeci, quorum pars nunc primum ex Codd. MSS. vulgatur. Edidit T. Gaisford, S.T.P. 1836. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.

Plato: The Apology, with a revised Text and English Notes, and a Digest of Platonic Idioms, by James Riddell, M.A. 1867. 8vo. *cloth*, 8s. 6d.

Plato: Philebus, with a revised Text and English Notes, by Edward Poste, M.A. 1860. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

Plato: Sophistes and Politicus, with a revised Text and English Notes, by L. Campbell, M.A. 1866. 8vo. *cloth*, 18s.

Plato: Theaetetus, with a revised Text and English Notes, by L. Campbell, M.A. 1861. 8vo. *cloth*, 9s.

Plato: The Dialogues, translated into English, with Analyses and Introductions, by B. Jowett, M.A., Master of Balliol College and Regius Professor of Greek. *A new Edition in 5 volumes*, medium 8vo. *cloth*, 3l. 10s.

Plato: Index to. Compiled for the Second Edition of Professor Jowett's Translation of the Dialogues. By Evelyn Abbott, M.A., Fellow and Tutor of Balliol College. Demy 8vo. *paper covers*, 2s. 6d.

Plato: The Republic, with a revised Text and English Notes, by B. Jowett, M.A., Master of Balliol College and Regius Professor of Greek. Demy 8vo. *Preparing*.

Plotinus. Edidit F. Creuzer. Tomi III. 1835. 4to. 1l. 8s.

Stobaei Florilegium. Ad MSS. fidem emendavit et supplevit T. Gaisford, S.T.P. Tomi IV. 8vo. *cloth*, 1l.

Stobaei Eclogarum Physicarum et Ethicarum libri duo. Accedit Hieroclis Commentarius in aurea carmina Pythagoreorum. Ad MSS. Codd. recensuit T. Gaisford, S.T.P. Tomi II. 8vo. *cloth*, 11s.

Vergil: Suggestions Introductory to a Study of the Aeneid, by H. Nettleship, M.A. 8vo. *sewed*, 1s. 6d.

Xenophon: Historia Graeca, ex recensione et cum annotationibus L. Dindorfii. *Second Edition*, 1852. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

Xenophon: Expeditio Cyri, ex rec. et cum annotatt. L. Dindorfii. *Second Edition*, 1855. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

Xenophon: Institutio Cyri, ex rec. et cum annotatt. L. Dindorfii. 1857. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

Xenophon: Memorabilia Socratis, ex rec. et cum annotatt. L. Dindorfii. 1862. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

Xenophon: Opuscula Politica Equestria et Venatica cum Arriani Libello de Venatione, ex rec. et cum annotatt. L. Dindorfii. 1866. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

THE HOLY SCRIPTURES, &c.

The Holy Bible in the earliest English Versions, made from the Latin Vulgate by John Wycliffe and his followers: edited by the Rev. J. Forshall and Sir F. Madden. 4 vols. 1850. royal 4to. *cloth*, 3l. 3s.

The Holy Bible: an exact reprint, page for page, of the Authorized Version published in the year 1611. Demy 4to. *half bound*, 1l. 1s.

Vetus Testamentum Graece cum Variis Lectionibus. Editionem a R. Holmes, S.T.P. inchoatam continuavit J. Parsons, S.T.B. Tomi V. 1798-1827. folio, 7l.

Vetus Testamentum ex Versione Septuaginta Interpretum secundum exemplar Vaticanum Romae editum. Accedit potior varietas Codicis Alexandrini. Tomi III. *Editio Altera*. 18mo. *cloth*, 18s.

Origenis Hexaplorum quae supersunt; sive, Veterum Interpretum Graecorum in totum Vetus Testamentum Fragmenta. Edidit Fridericus Field, A.M. 2 vols. 1867-1874. 4to. *cloth*, 5l. 5s.

Libri Psalmorum Versio antiqua Latina, cum Paraphrasi Anglo-Saxonica. Edidit B. Thorpe, F.A.S. 1835. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

Libri Psalmorum Versio antiqua Gallica e Cod. MS. in Bibl. Bodleiana adservato, una cum Versione Metrica aliisque Monumentis pervetustis. Nunc primum descripsit et edidit Franciscus Michel, Phil. Doct. 1860. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

Libri Prophetarum Majorum, cum Lamentationibus Jeremiae, in Dialecto Linguae Aegyptiacae Memphitica seu Coptica. Edidit cum Versione Latina H. Tattam, S.T.P. Tomi II. 1852. 8vo. *cloth*, 17s.

Libri duodecim Prophetarum Minorum in Ling. Aegypt. vulgo Coptica. Edidit H. Tattam, A.M. 1836. 8vo. *cloth*, 8s. 6d.

Novum Testamentum Graece. Antiquissimorum Codicum Textus in ordine parallelo dispositi. Accedit collatio Codicis Sinaitici. Edidit E. H. Hansell, S.T.B. Tomi III. 1864. 8vo. *half morocco*, 2l. 12s. 6d.

Novum Testamentum Graece. Accedunt parallela S. Scripturae loca, necnon vetus capitulorum notatio et canones Eusebii. Edidit Carolus Lloyd, S.T.P.R., necnon Episcopus Oxoniensis. 1873. 18mo. *cloth*, 3s.

The same on writing paper, with large margin, small 4to. *cloth*, 10s. 6d.

Novum Testamentum Graece juxta Exemplar Millianum. 1876. 18mo. *cloth*, 2s. 6d.

The same on writing paper, with large margin, small 4to. *cloth*, 9s.

Evangelia Sacra Graecae. *The Text of Mill.* 1870. fcap. 8vo. *limp*, 1s. 6d.

The New Testament in Greek and English, on opposite pages, arranged and edited by E. Cardwell, D.D. 2 vols. 1837. crown 8vo. *cloth*, 6s.

Novi Testamenti Versio Syriaca Philoxeniana. Edidit Jos. White, S.T.P. Tomi IV. 1778-1803. 4to. *cloth*, 1l. 8s.

Novum Testamentum Coptice, cura D. Wilkins. 1716. 4to. *cloth*, 12s. 6d.

Appendix ad edit. N. T. Gr. e Cod. MS. Alexandrino a C. G. Woide descripti. Subjicitur Codicis Vaticani collatio. 1799. fol. 2l. 2s.

Evangeliorum Versio Gothica, cum Interpr. et Annot. E. Benzeli. Edidit, et Gram. Goth. praemisit, E. Lye, A.M. 1759. 4to. *cloth*, 12s. 6d.

Diatessaron ; sive Historia Jesu Christi ex ipsis Evangelistarum verbis apte dispositis confecta. Ed. J. White. 1856. 12mo. *cloth*, 3s. 6d.

Canon Muratorianus. The earliest Catalogue of the Books of the New Testament. Edited with Notes and a Facsimile of the MS. in the Ambrosian Library at Milan, by S. P. Tregelles, LL.D. 1868. 4to. *cloth*, 10s. 6d.

The Five Books of Maccabees, in English, with Notes and Illustrations by Henry Cotton, D.C.L. 1833. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

The Ormulum, now first edited from the original Manuscript in the Bodleian Library (Anglo-Saxon and English), by R. M. White, D.D. 2 vols. *A new Edition in the Press.*

Horae Hebraicae et Talmudicae, a J. Lightfoot. *A new Edition,* by R. Gandell, M.A. 4 vols. 1859. 8vo. *cloth*, 1l. 1s.

FATHERS OF THE CHURCH, &c.

Athanasius: The Orations of St. Athanasius against the Arians. With an Account of his Life. By William Bright, D.D., Regius Professor of Ecclesiastical History, Oxford. Crown 8vo. *cloth*, 9s.

Catenae Graecorum Patrum in Novum Testamentum. Edidit J. A. Cramer, S.T.P. Tomi VIII. 1838-1844. 8vo. *cloth*, 2l. 4s.

- Clementis Alexandrini Opera**, ex recensione Guil. Dindorfii. Tomi IV. 1869. 8vo. *cloth*, 3*l*.
- Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini in XII Prophetas**. Edidit P. E. Pusey, A.M. Tomi II. 1868. 8vo. *cloth*, 2*l*. 2*s*.
- Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini in D. Joannis Evangelium**. Accedunt Fragmenta Varia necnon Tractatus ad Tiberium Diaconum Duo. Edidit post Aubertum P. E. Pusey, A.M. Tomi III. 8vo. *cloth*, 2*l*. 5*s*.
- Cyrilli Archiepiscopi Alexandrini Commentarii in Lucae Evangelium** quae supersunt Syriace. E MSS. apud Mus. Britan. edidit R. Payne Smith, A.M. 1858. 4to. *cloth*, 1*l*. 2*s*.
- The same**, translated by R. Payne Smith, M.A. 2 vols. 1859. 8vo. *cloth*, 14*s*.
- Ephraemi Syri, Rabulae Episcopi Edesseni, Balaei, aliorumque**. Opera Selecta. E Codd. Syriacis MSS. in Museo Britannico et Bibliotheca Bodleiana asservatis primus edidit J. J. Overbeck. 1865. 8vo. *cloth*, 1*l*. 1*s*.
- A Latin translation of the above**, by the same Editor. *Preparing*.
- Eusebii Pamphili Evangelicae Praeparationis Libri XV**. Ad Codd. MSS. recensuit T. Gaisford, S.T.P. Tomi IV. 1843. 8vo. *cloth*, 1*l*. 10*s*.
- Eusebii Pamphili Evangelicae Demonstrationis Libri X**. Recensuit T. Gaisford, S.T.P. Tomi II. 1852. 8vo. *cloth*, 15*s*.
- Eusebii Pamphili contra Hieroclem et Marcellum Libri**. Recensuit T. Gaisford, S.T.P. 1852. 8vo. *cloth*, 7*s*.
- Eusebius' Ecclesiastical History**, according to the text of Burton. With an Introduction by William Bright, D.D. Crown 8vo. *cloth*, 8*s*. 6*d*.
- Eusebii Pamphili Hist. Eccl.: Annotationes Variorum**. Tomi II. 1842. 8vo. *cloth*, 17*s*.
- Evagrii Historia Ecclesiastica**, ex recensione H. Valesii. 1844. 8vo. *cloth*, 4*s*.
- Heracliti Ephesii Reliquiae**. Recensuit I. Bywater, M.A. 8vo. *cloth*, price 6*s*.
- Irenaeus: The Third Book of St. Irenaeus, Bishop of Lyons**, against Heresies. With short Notes, and a Glossary. By H. Deane, B.D., Fellow of St. John's College, Oxford. Crown 8vo. *cloth*, 5*s*. 6*d*.
- Origenis Philosophumena; sive omnium Haeresium Refutatio**. E Codice Parisino nunc primum edidit Emmanuel Miller. 1851. 8vo. *cloth*, 10*s*.
- Patrum Apostolicorum, S. Clementis Romani, S. Ignatii, S. Polycarpi**, quae supersunt. Edidit Guil. Jacobson, S.T.P.R. Tomi II. *Fourth Edition*, 1863. 8vo. *cloth*, 1*l*. 1*s*.

- Reliquiae Sacrae** secundi tertiique saeculi. Recensuit M. J. Routh, S.T.P. Tomi V. *Second Edition*, 1846-1848. 8vo. *cloth*, 1l. 5s.
- Scriptorum Ecclesiasticorum Opuscula.** Recensuit M. J. Routh, S.T.P. Tomi II. *Third Edition*, 1858. 8vo. *cloth*, 1os.
- Socratis Scholastici Historia Ecclesiastica.** Gr. et Lat. Edidit R. Hussey, S.T.B. Tomi III. 1853. 8vo. *cloth*, 15s.
- Sozomeni Historia Ecclesiastica.** Edidit R. Hussey, S.T.B. Tomi III. 1859. 8vo. *cloth*, 15s.
- Theodoreti Ecclesiasticae Historiae Libri V.** Recensuit T. Gaisford, S.T.P. 1854. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.
- Theodoreti Graecarum Affectionum Curatio.** Ad Codices MSS. recensuit T. Gaisford, S.T.P. 1839. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.
- Dowling (J. G.) Notitia Scriptorum SS. Patrum aliorumque vet.** Eccles. Mon. quae in Collectionibus Anecdotorum post annum Christi MDCC. in lucem editis continentur. 1839. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

ECCLESIASTICAL HISTORY, BIOGRAPHY, &c.

- Baedae Historia Ecclesiastica.** Edited, with English Notes by G. H. Moberly, M.A. 1869. crown 8vo. *cloth*, 1os. 6d.
- Bingham's Antiquities of the Christian Church, and other Works.** 10 vols. 1855. 8vo. *cloth*, 3l. 3s.
- Burnet's History of the Reformation of the Church of England.** *A new Edition.* Carefully revised, and the Records collated with the originals, by N. Pocock, M.A. With a Preface by the Editor. 7 vols. 1865. 8vo. 4l. 4s.
- Burnet's Life of Sir M. Hale, and Fell's Life of Dr. Hammond.** 1856. small 8vo. *cloth*, 2s. 6d.
- Antient Liturgies.** With Introduction, Notes, &c. By C. E. Hammond, M.A. *In Preparation.*
- Cardwell's Two Books of Common Prayer,** set forth by authority in the Reign of King Edward VI, compared with each other. *Third Edition*, 1852. 8vo. *cloth*, 7s.
- Cardwell's Documentary Annals of the Reformed Church of England;** being a Collection of Injunctions, Declarations, Orders, Articles of Inquiry, &c. from 1546 to 1716. 2 vols. 1843. 8vo. *cloth*, 18s.
- Cardwell's History of Conferences on the Book of Common Prayer** from 1551 to 1690. *Third Edition*, 1849. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.
- Councils and Ecclesiastical Documents** relating to Great Britain and Ireland. Edited, after Spelman and Wilkins, by A. W. Haddan, B.D., and William Stubbs, M.A., Regius Professor of Modern History, Oxford. Vols. I. and III. Medium 8vo. *cloth*, each 1l. 1s.
- Vol. II. Part I. Medium 8vo. *cloth*, 1os. 6d.

- Formularies of Faith** set forth by the King's Authority during the Reign of Henry VIII. 1856. 8vo. *cloth*, 7s.
- Fuller's Church History of Britain.** Edited by J. S. Brewer, M.A. 6 vols. 1845. 8vo. *cloth*, 1l. 19s.
- Gibson's Synodus Anglicana.** Edited by E. Cardwell, D.D. 1854. 8vo. *cloth*, 6s.
- Hussey's Rise of the Papal Power** traced in three Lectures. *Second Edition*, 1863. fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.
- Inett's Origines Anglicanae** (in continuation of Stillingfleet). Edited by J. Griffiths, M.A. 3 vols. 1855. 8vo. *cloth*, 15s.
- John, Bishop of Ephesus.** The Third Part of his Ecclesiastical History. [In Syriac.] Now first edited by William Cureton, M.A. 1853. 4to. *cloth*, 1l. 12s.
- The same, translated by R. Payne Smith, M.A. 1860. 8vo. *cloth*, 10s.
- Knight's Life of Dean Colet.** 1823. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.
- Le Neve's Fasti Ecclesiae Anglicanae.** *Corrected and continued from 1715 to 1853* by T. Duffus Hardy. 3 vols. 1854. 8vo. *cloth*, 1l. 1s.
- Noelli (A.) Catechismus sive prima institutio disciplinae Pietatis Christianae Latine explicata.** Editio nova cura Guil. Jacobson, A.M. 1844. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.
- Prideaux's Connection of Sacred and Profane History.** 2 vols. 1851. 8vo. *cloth*, 10s.
- Primers put forth in the Reign of Henry VIII.** 1848. 8vo. *cloth*, 5s.
- Records of the Reformation.** The Divorce, 1527—1533. Mostly now for the first time printed from MSS. in the British Museum and other Libraries. Collected and arranged by N. Pocock, M.A. 2 vols. 8vo. *cloth*, 1l. 16s.
- Reformatio Legum Ecclesiasticarum.** The Reformation of Ecclesiastical Laws, as attempted in the reigns of Henry VIII, Edward VI, and Elizabeth. Edited by E. Cardwell, D.D. 1850. 8vo. *cloth*, 6s. 6d.
- Shirley's (W. W.) Some Account of the Church in the Apostolic Age.** *Second Edition*, 1874. fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.
- Shuckford's Sacred and Profane History connected** (in continuation of Prideaux). 2 vols. 1848. 8vo. *cloth*, 10s.
- Stillingfleet's Origines Britannicae, with Lloyd's Historical Account of Church Government.** Edited by T. P. Pantin, M.A. 2 vols. 1842. 8vo. *cloth*, 10s.
- Stubbs's (W.) Registrum Sacrum Anglicanum.** An attempt to exhibit the course of Episcopal Succession in England. 1858. small 4to. *cloth*, 8s. 6d.

Strype's Works Complete, with a General Index. 27 vols.
1821-1843. 8vo. *cloth*, 7l. 13s. 6d. Sold separately as follows:—

Memorials of Cranmer. 2 vols. 1840. 8vo. *cloth*, 11s.
Life of Parker. 3 vols. 1828. 8vo. *cloth*, 16s. 6d.
Life of Grindal. 1821. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.
Life of Whitgift. 3 vols. 1822. 8vo. *cloth*, 16s. 6d.
Life of Aylmer. 1820. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.
Life of Cheke. 1821. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.
Life of Smith. 1820. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.
Ecclesiastical Memorials. 6 vols. 1822. 8vo. *cloth*, 1l. 13s.
Annals of the Reformation. 7 vols. 8vo. *cloth*, 2l. 3s. 6d.
General Index. 2 vols. 1828. 8vo. *cloth*, 11s.

Sylloge Confessionum sub tempus Reformandae Ecclesiae editarum. Subjiciuntur Catechismus Heidelbergensis et Canones Synodi Dordrechtanae. 1827. 8vo. *cloth*, 8s.

ENGLISH THEOLOGY.

Beveridge's Discourse upon the XXXIX Articles. *The third complete Edition*, 1847. 8vo. *cloth*, 8s.

Bilson on the Perpetual Government of Christ's Church, with a Biographical Notice by R. Eden, M.A. 1842. 8vo. *cloth*, 4s.

Biscoe's Boyle Lectures on the Acts of the Apostles. 1840. 8vo. *cloth*, 9s. 6d.

Bull's Works, with Nelson's Life. By E. Burton, D.D. *A new Edition*, 1846. 8 vols. 8vo. *cloth*, 2l. 9s.

Burnet's Exposition of the XXXIX Articles. 8vo. *cloth*, 7s.

Burton's (Edward) Testimonies of the Ante-Nicene Fathers to the Divinity of Christ. *Second Edition*, 1829. 8vo. *cloth*, 7s.

Burton's (Edward) Testimonies of the Ante-Nicene Fathers to the Doctrine of the Trinity and of the Divinity of the Holy Ghost. 1831. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

Butler's Works, with an Index to the Analogy. 2 vols. 1874. 8vo. *cloth*, 11s.

Butler's Sermons. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.

Butler's Analogy of Religion. 8vo. *cloth*, 5s. 6d.

Chandler's Critical History of the Life of David. 1853. 8vo. *cloth*, 8s. 6d.

Chillingworth's Works. 3 vols. 1838. 8vo. *cloth*, 1l. 1s. 6d.

Clergyman's Instructor. *Sixth Edition*, 1855. 8vo. *cloth*, 6s. 6d.

Comber's Companion to the Temple; or a Help to Devotion in the use of the Common Prayer. 7 vols. 1841. 8vo. *cloth*, 1l. 11s. 6d.

Cranmer's Works. Collected and arranged by H. Jenkyns, M.A., Fellow of Oriel College. 4 vols. 1834. 8vo. *cloth*, 1l. 10s.

Enchiridion Theologicum Anti-Romanum.

Vol. I. Jeremy Taylor's Dissuasive from Popery, and Treatise on the Real Presence. 1852. 8vo. *cloth*, 8s.

Vol. II. Barrow on the Supremacy of the Pope, with his Discourse on the Unity of the Church. 1852. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

Vol. III. Tracts selected from Wake, Patrick, Stillingfleet, Clagett, and others. 1837. 8vo. *cloth*, 11s.

[Fell's] Paraphrase and Annotations on the Epistles of St. Paul. 1852. 8vo. *cloth*, 7s.

Greswell's *Harmonia Evangelica*. *Fifth Edition*, 1856. 8vo. *cloth*, 9s. 6d.

Greswell's *Prolegomena ad Harmoniam Evangelicam*. 1840. 8vo. *cloth*, 9s. 6d.

Greswell's *Dissertations on the Principles and Arrangement of a Harmony of the Gospels*. 5 vols. 1837. 8vo. *cloth*, 3l. 3s.

Hall's (Bp.) *Works*. *A new Edition*, by Philip Wynter, D.D. 10 vols. 1863. 8vo. *cloth*, 3l. 3s.

Hammond's Paraphrase and Annotations on the New Testament. 4 vols. 1845. 8vo. *cloth*, 1l.

Hammond's Paraphrase on the Book of Psalms. 2 vols. 1850. 8vo. *cloth*, 10s.

Heurtley's Collection of Creeds. 1858. 8vo. *cloth*, 6s. 6d.

Homilies appointed to be read in Churches. Edited by J. Griffiths, M.A. 1859. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

Hooker's *Works*, with his Life by Walton, arranged by John Keble, M.A. *Sixth Edition*, 1874. 3 vols. 8vo. *cloth*, 1l. 11s. 6d.

Hooker's *Works*; the text as arranged by John Keble, M.A. 2 vols. 8vo. *cloth*, 11s.

Hooper's (Bp. George) *Works*. 2 vols. 1855. 8vo. *cloth*, 8s.

Jackson's (Dr. Thomas) *Works*. 12 vols. 1844. 8vo. *cloth*, 3l. 6s.

Jewel's *Works*. Edited by R. W. Jelf, D.D. 8 vols. 1847. 8vo. *cloth*, 1l. 10s.

Patrick's *Theological Works*. 9 vols. 1859. 8vo. *cloth*, 1l. 1s.

Pearson's Exposition of the Creed. Revised and corrected by E. Burton, D.D. *Sixth Edition*, 1870. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

Pearson's Minor Theological Works. Now first collected, with a Memoir of the Author, Notes, and Index, by Edward Churton, M.A. 2 vols. 1844. 8vo. *cloth*, 10s.

Sanderson's *Works*. Edited by W. Jacobson, D.D. 6 vols. 1854. 8vo. *cloth*, 1l. 10s.

- South's Sermons.** 5 vols. 1842. 8vo. *cloth*, 1l. 10s.
- Stanhope's Paraphrase and Comment upon the Epistles and Gospels.** *A new Edition.* 2 vols. 1851. 8vo. *cloth*, 10s.
- Stillingfleet's Origines Sacrae.** 2 vols. 1837. 8vo. *cloth*, 9s.
- Stillingfleet's Rational Account of the Grounds of Protestant Religion;** being a vindication of Abp. Laud's Relation of a Conference, &c. 2 vols. 1844. 8vo. *cloth*, 10s.
- Wall's History of Infant Baptism, with Gale's Reflections, and Wall's Defence.** *A new Edition*, by Henry Cotton, D.C.L. 2 vols. 1862. 8vo. *cloth*, 1l. 1s.
- Waterland's Works, with Life, by Bp. Van Mildert.** *A new Edition*, with copious Indexes. 6 vols. 1857. 8vo. *cloth*, 2l. 11s.
- Waterland's Review of the Doctrine of the Eucharist, with a Preface by the present Bishop of London.** 1868. crown 8vo. *cloth*, 6s. 6d.
- Wheatly's Illustration of the Book of Common Prayer.** *A new Edition*, 1846. 8vo. *cloth*, 5s.
- Wyclif.** A Catalogue of the Original Works of John Wyclif, by W. W. Shirley, D.D. 1865. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.
- Wyclif.** Select English Works. By T. Arnold, M.A. 3 vols. 1871. 8vo. *cloth*, 2l. 2s.
- Wyclif.** Trialogus. *With the Supplement now first edited.* By Gotthardus Lechler. 1869. 8vo. *cloth*, 14s.

ENGLISH HISTORICAL AND DOCUMENTARY WORKS.

- Two of the Saxon Chronicles parallel, with Supplementary Extracts from the Others.** Edited, with Introduction, Notes, and a Glossarial Index, by J. Earle, M.A. 1865. 8vo. *cloth*, 16s.
- Magna Carta, a careful Reprint.** Edited by W. Stubbs, M.A., Regius Professor of Modern History. 1868. 4to. *stitched*, 1s.
- Britton, a Treatise upon the Common Law of England, composed by order of King Edward I.** The French Text carefully revised, with an English Translation, Introduction, and Notes, by F. M. Nichols, M.A. 2 vols. 1865. royal 8vo. *cloth*, 1l. 16s.
- Burnet's History of His Own Time, with the suppressed Passages and Notes.** 6 vols. 1833. 8vo. *cloth*, 2l. 10s.
- Burnet's History of James II, with additional Notes.** 1852. 8vo. *cloth*, 9s. 6d.
- Carte's Life of James Duke of Ormond.** *A new Edition*, carefully compared with the original MSS. 6 vols. 1851. 8vo. *cloth*, 1l. 5s.
- Casauboni Ephemerides, cum praefatione et notis J. Russell, S.T.P.** Tomi II. 1850. 8vo. *cloth*, 15s.

Clarendon's (Edw. Earl of) History of the Rebellion and Civil Wars in England. To which are subjoined the Notes of Bishop Warburton. 7 vols. 1849. medium 8vo. *cloth*, 2l. 10s.

Clarendon's (Edw. Earl of) History of the Rebellion and Civil Wars in England. 7 vols. 1839. 18mo. *cloth*, 1l. 1s.

Clarendon's (Edw. Earl of) History of the Rebellion and Civil Wars in England. Also His Life, written by Himself, in which is included a Continuation of his History of the Grand Rebellion. With copious Indexes. In one volume, royal 8vo. 1842. *cloth*, 1l. 2s.

Clarendon's (Edw. Earl of) Life, including a Continuation of his History. 2 vols. 1857. medium 8vo. *cloth*, 1l. 2s.

Clarendon's (Edw. Earl of) Life, and Continuation of his History. 3 vols. 1827. 8vo. *cloth*, 16s. 6d.

Calendar of the Clarendon State Papers, preserved in the Bodleian Library.

Vol. I. From 1523 to January 1649. 8vo. *cloth*, 18s.

Vol. II. From the death of Charles I, 1649, to the end of the year 1654. 8vo. *cloth*, 16s.

Vol. III. From 1655 to 1657. 8vo. *cloth*, 14s.

Freeman's (E. A.) History of the Norman Conquest of England: its Causes and Results. Vols. I. and II. *Third Edition.* 8vo. *cloth*, 1l. 16s.

Vol. III. The Reign of Harold and the Interregnum. *Second Edition.* 8vo. *cloth*, 1l. 1s.

Vol. IV. The Reign of William. *Second Edition.* 8vo. *cloth*, 1l. 1s.

Vol. V. The Effects of the Norman Conquest. 8vo. *cloth*, 1l. 1s.

Kennett's Parochial Antiquities. 2 vols. 1818. 4to. *cloth*, 1l.

Lloyd's Prices of Corn in Oxford, 1583-1830. 8vo. *sewed*, 1s.

Luttrell's (Narcissus) Diary. A Brief Historical Relation of State Affairs, 1678-1714. 6 vols. 1857. 8vo. *cloth*, 1l. 4s.

May's History of the Long Parliament. 1854. 8vo. *cloth*, 6s. 6d.

Rogers's History of Agriculture and Prices in England, A.D. 1259-1400. 2 vols. 1866. 8vo. *cloth*, 2l. 2s.

Sprigg's England's Recovery; being the History of the Army under Sir Thomas Fairfax. *A new edition.* 1854. 8vo. *cloth*, 6s.

Whitelock's Memorials of English Affairs from 1625 to 1660. 4 vols. 1853. 8vo. *cloth*, 1l. 10s.

Protests of the Lords, including those which have been expunged, from 1624 to 1874; with Historical Introductions. Edited by James E. Thorold Rogers, M.A. 3 vols. 8vo. *cloth*, 2l. 2s.

Enactments in Parliament, specially concerning the Universities of Oxford and Cambridge. Collected and arranged by J. Griffiths, M.A. 1869. 8vo. *cloth*, 12s.

Ordinances and Statutes [for Colleges and Halls] framed or approved by the Oxford University Commissioners. 1863. 8vo. *cloth*, 12s.

Sold separately (except for Exeter, All Souls, Brasenose, and Corpus), at 1s. each.

Statuta Universitatis Oxoniensis. 1877. 8vo. *cloth*, 5s.

The Student's Handbook to the University and Colleges of Oxford. *Fourth Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.

Index to Wills proved in the Court of the Chancellor of the University of Oxford, &c. Compiled by J. Griffiths, M.A. 1862. royal 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

Catalogue of Oxford Graduates from 1659 to 1850. 1851. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

CHRONOLOGY, GEOGRAPHY, &c.

Clinton's Fasti Hellenici. The Civil and Literary Chronology of Greece, from the LVith to the CXXIIIrd Olympiad. *Third edition,* 1841. 4to. *cloth*, 1l. 14s. 6d.

Clinton's Fasti Hellenici. The Civil and Literary Chronology of Greece, from the CXXIVth Olympiad to the Death of Augustus. *Second edition,* 1851. 4to. *cloth*, 1l. 12s.

Clinton's Epitome of the Fasti Hellenici. 1851. 8vo. *cloth*, 6s. 6d.

Clinton's Fasti Romani. The Civil and Literary Chronology of Rome and Constantinople, from the Death of Augustus to the Death of Heraclius. 2 vols. 1845, 1850. 4to. *cloth*, 3l. 9s.

Clinton's Epitome of the Fasti Romani. 1854. 8vo. *cloth*, 7s.

Cramer's Geographical and Historical Description of Asia Minor. 2 vols. 1832. 8vo. *cloth*, 11s.

Cramer's Map of Asia Minor, 15s.

Cramer's Map of Ancient and Modern Italy, on two sheets, 15s.

Cramer's Description of Ancient Greece. 3 vols. 1828. 8vo. *cloth*, 16s. 6d.

Cramer's Map of Ancient and Modern Greece, on two sheets, 15s.

Greswell's Fasti Temporis Catholici. 4 vols. 1852. 8vo. *cloth*, 2l. 10s.

Greswell's Tables to Fasti, 4to., and Introduction to Tables, 8vo. *cloth*, 15s.

Greswell's Origines Kalendariæ Italicæ. 4 vols. 8vo. *cloth*, 2l. 2s.

Greswell's Origines Kalendariæ Hellenicæ. 6 vols. 1862. 8vo. *cloth*, 4l. 4s.

**PHILOSOPHICAL WORKS, AND GENERAL
LITERATURE.**

The Logic of Hegel; translated from the *Encyclopaedia of the Philosophical Sciences*. With *Prolegomena*. By William Wallace, M.A. 8vo. cloth, 14s.

Bacon's Novum Organum, edited, with English notes, by G. W. Kitchin, M.A. 1855. 8vo. cloth, 9s. 6d.

Bacon's Novum Organum, translated by G. W. Kitchin, M.A. 1855. 8vo. cloth, 9s. 6d.

The Works of George Berkeley, D.D., formerly Bishop of Cloyne; including many of his writings hitherto unpublished. With Prefaces, Annotations, and an Account of his Life and Philosophy, by Alexander Campbell Fraser, M.A. 4 vols. 1871. 8vo. cloth, 2l. 18s.

The Life, Letters, &c. 1 vol. cloth, 16s. *See also p. 23.*

Smith's Wealth of Nations. A new Edition, with Notes, by J. E. Thorold Rogers, M.A. 2 vols. 1870. cloth, 21s.

A Course of Lectures on Art, delivered before the University of Oxford in Hilary Term, 1870. By John Ruskin, M.A., Slade Professor of Fine Art. 8vo. cloth, 6s.

A Critical Account of the Drawings by Michel Angelo and Raffaello in the University Galleries, Oxford. By J. C. Robinson, F.S.A. Crown 8vo. cloth, 4s.

MATHEMATICS, PHYSICAL SCIENCE, &c.

Archimedis quae supersunt omnia cum Eutocii commentariis ex recensione Josephi Torelli, cum novâ versione Latinâ. 1792. folio. cloth, 1l. 5s.

Bradley's Miscellaneous Works and Correspondence. With an Account of Harriot's Astronomical Papers. 1832. 4to. cloth, 17s.

Reduction of Bradley's Observations by Dr. Busch. 1838. 4to. cloth, 3s.

Treatise on Infinitesimal Calculus. By Bartholomew Price, M.A., F.R.S., Professor of Natural Philosophy, Oxford.

Vol. I. Differential Calculus. *Second Edition*, 1858. 8vo. cloth, 14s. 6d.

Vol. II. Integral Calculus, Calculus of Variations, and Differential Equations. *Second Edition*, 1865. 8vo. cloth, 18s.

Vol. III. Statics, including Attractions; Dynamics of a Material Particle. *Second Edition*, 1868. 8vo. cloth, 16s.

Vol. IV. Dynamics of Material Systems; together with a Chapter on Theoretical Dynamics, by W. F. Donkin, M.A., F.R.S. 1862. 8vo. cloth, 16s.

- A Treatise on the Kinetic Theory of Gases.** By Henry William Watson, M.A., formerly Fellow of Trinity College, Cambridge. 1876. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.
- Rigaud's Correspondence of Scientific Men of the 17th Century,** with Index by A. de Morgan. 2 vols. 1841-1862. 8vo. *cloth*, 18s. 6d.
- Daubeny's Introduction to the Atomic Theory.** *Second Edition*, greatly enlarged. 1850. 16mo. *cloth*, 6s.
- Vesuvius.** By John Phillips, M.A., F.R.S., Professor of Geology, Oxford. 1869. Crown 8vo. *cloth*, 10s. 6d.
- Geology of Oxford and the Valley of the Thames.** By the same Author. 8vo. *cloth*, 21s.
- Synopsis of the Pathological Series in the Oxford Museum.** By H. W. Acland, M.D., F.R.S., 1867. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.
- Thesaurus Entomologicus Hopeianus,** or a Description of the rarest Insects in the Collection given to the University by the Rev. William Hope. By J. O. Westwood, M.A. With 40 Plates, mostly coloured. Small folio, *half morocco*, 7l. 10s.
- Text-Book of Botany, Morphological and Physiological.** By Dr. Julius Sachs, Professor of Botany in the University of Würzburg. Translated by A. W. Bennett, M.A. Royal 8vo. *half morocco*, 1l. 11s. 6d.

BIBLIOGRAPHY.

- Ebert's Bibliographical Dictionary,** translated from the German. 4 vols. 1837. 8vo. *cloth*, 1l. 10s.
- Cotton's List of Editions of the Bible in English.** *Second Edition*, corrected and enlarged. 1852. 8vo. *cloth*, 8s. 6d.
- Cotton's Typographical Gazetteer.** 1831. 8vo. *cloth*, 12s. 6d.
- Cotton's Typographical Gazetteer, Second Series.** 1866. 8vo. *cloth*, 12s. 6d.
- Cotton's Rhemes and Doway.** An attempt to shew what has been done by Roman Catholics for the diffusion of the Holy Scriptures in English. 1855. 8vo. *cloth*, 9s.

BODLEIAN LIBRARY CATALOGUES, &c.

- Catalogus Codd. MSS. Orientalium Bibliothecae Bodleianae :**
 Pars I, a J. Uri. 1788. fol. 10s.
 Partis II Vol. I, ab A. Nicoll, A.M. 1821. fol. 10s.
 Partis II Vol. II, Arabicos complectens, ab E. B. Pusey, S.T.B. 1835. fol. 1l.
- Catalogus MSS. qui ab E. D. Clarke comparati in Bibl. Bodl. adservantur :**
 Pars prior. Inseruntur Scholia inedita in Platonem et in Carmina Gregorii Naz. 1812. 4to. 5s.
 Pars posterior, Orientales complectens, ab A. Nicoll, A.M. 1814. 4to. 2s. 6d.

Catalogus Codd. MSS. et Impressorum cum notis MSS. olim D'Orvillianorum, qui in Bibl. Bodl. adservantur. 1806. 4to. 2s. 6d.

Catalogus MSS. Borealium praecipue Islandicae Originis, a Finno Magno Islando. 1832. 4to. 4s.

Catalogus Codd. MSS. Bibliothecae Bodleianae:—

Pars I. Codices Graeci, ab H. O. Coxe, A.M. 1853. 4to. 1l.

Partis II. Fasc. I. Codices Laudiani, ab H. O. Coxe, A.M. 1858. 4to. 1l.

Pars III. Codices Graeci et Latini Canonici, ab H. O. Coxe, A.M. 1854. 4to. 1l.

Pars IV. Codices T. Tanneri, ab A. Hackman, A.M. 1860. 4to. 12s.

Pars V. Codicum R. Rawlinson classes duae priores, a Guil. D. Macray, A.M. 1862. 4to. 12s.

Pars VI. Codices Syriaci, a R. P. Smith, A.M. 1864. 4to. 1l.

Pars VII. Codices Aethiopici, ab A. Dillmann, Ph. Doct. 1848. 4to. 6s. 6d.

Pars VIII. Codices Sanscritici, a Th. Aufrecht, A.M. 1859–1864. 4to. 1l. 10s.

Catalogo di Codici MSS. Canonici Italici, compilato dal Conte A. Mortara. 1864. 4to. 10s. 6d.

Catalogus Librorum Impressorum Bibliothecae Bodleianae. Tomi IV. 1843 to 1850. fol. 4l.

Catalogus Dissertationum Academicarum quibus nuper aucta est Bibliotheca Bodleiana. 1834. fol. 7s.

Catalogue of Books bequeathed to the Bodleian Library by R. Gough, Esq. 1814. 4to. 15s.

Catalogue of Early English Poetry and other Works illustrating the British Drama, collected by Edmond Malone, Esq. 1835. fol. 4s.

Catalogue of the Printed Books and Manuscripts bequeathed to the Bodleian Library by Francis Douce, Esq. 1840. fol. 15s.

Catalogue of a Collection of Early Newspapers and Essayists presented to the Bodleian Library by the late Rev. F. W. Hope. 1865. 8vo. 7s. 6d.

Catalogue of the Manuscripts bequeathed to the University of Oxford by Elias Ashmole. By W. H. Black. 1845. 4to. 1l. 10s.

Index to the above, by W. D. Macray, M.A. 1867. 4to. 10s.

Catalogus Codd. MSS. qui in Collegiis Aulisque Oxoniensibus hodie adservantur. Confecit H. O. Coxe, A.M. Tomi II. 1852. 4to. 2l.

Catalogus Codd. MSS. in Bibl. Aed. Christi ap. Oxon. Curavit G. W. Kitchin, A.M. 1867. 4to. 6s. 6d.

Clarendon Press Series.

The Delegates of the Clarendon Press having undertaken the publication of a series of works, chiefly educational, and entitled the *Clarendon Press Series*, have published, or have in preparation, the following.

Those to which prices are attached are already published; the others are in preparation.

I. LATIN; GRAMMAR, CLASSICS, &c.

An Elementary Latin Grammar. By John B. Allen, M.A., Head Master of Perse Grammar School, Cambridge. Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d.

A First Latin Exercise Book. By the same Author. Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d.

A Series of Graduated Latin Readers.

First Latin Reader. By T. J. Nunns, M.A. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 2s.

Second Latin Reader.

Third Latin Reader, or Specimens of Latin Literature. Part I, Poetry. By James McCall Marshall, M.A., Dulwich College.

Fourth Latin Reader.

Cicero. Selection of interesting and descriptive passages. With Notes. By Henry Walford, M.A., Wadham College, Oxford, Assistant Master at Haileybury College. In three Parts. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 4s. 6d.

Each Part separately, limp, 1s. 6d.

Part I. Anecdotes from Grecian and Roman History.

Part II. Omens and Dreams: Beauties of Nature.

Part III. Rome's Rule of her Provinces.

Cicero. Selected Letters (for Schools). With Notes. By the late C. E. Prichard, M.A., formerly Fellow of Balliol College, Oxford, and E. R. Bernard, M.A., Fellow of Magdalen College, Oxford. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 3s.

Pliny. Selected Letters (for Schools). With Notes. By the same Editors. Extra fcap. 8vo. cloth, 3s.

Cornelius Nepos. With Notes. By Oscar Browning, M.A., Fellow of King's College, Cambridge, and Assistant Master at Eton College. Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d.

Caesar. The Commentaries (for Schools). With Notes and Maps. By Charles E. Moberly, M.A.

Part I. The Gallic War. *Third Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

Part II. The Civil War. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

The Civil War. Book I. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 2s.

Livy. Selections (for Schools). With Notes and Maps. By H. Lee-Warner, M.A., Assistant Master in Rugby School. Extra fcap. 8vo. *In Parts, limp, each* 1s. 6d.

Part I. The Caudine Disaster.

Part II. Hannibal's Campaign in Italy.

Part III. The Macedonian War.

Livy, Books I-X. By J. R. Seeley, M.A., Regius Professor of Modern History, Cambridge. Book I. *Second Edition.* 8vo. *cloth*, 6s.

Also a small edition for Schools.

Tacitus. The Annals. Books I-VI. With Essays and Notes. By T. F. Dallin, M.A., Tutor of Queen's College, Oxford. *Preparing.*

Passages for Translation into Latin. For the use of Passmen and others. Selected by J. Y. Sargent, M.A., Fellow and Tutor of Magdalen College, Oxford. *Third Edition.* Ext. fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.

Cicero's Philippic Orations. With Notes. By J. R. King, M.A., formerly Fellow and Tutor of Merton College. 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

Cicero. Select Letters. With English Introductions, Notes, and Appendices. By Albert Watson, M.A., Fellow and formerly Tutor of Brasenose College, Oxford. *Second Edition.* Demy 8vo. *cloth*, 18s.

Cicero. Select Letters. Text. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s.

Cicero pro Cluentio. With Introduction and Notes. By W. Ramsay, M.A. Edited by G. G. Ramsay, M.A., Professor of Humanity, Glasgow. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

Cicero de Oratore. With Introduction and Notes. By A. S. Wilkins, M.A., Professor of Latin, Owens College, Manchester.

Catulli Veronensis Liber. Recognovit, apparatus criticum prolegomena appendices addidit, Robinson Ellis, A.M. 1867. 8vo. *cloth*, 16s.

Catulli Veronensis Carmina Selecta, secundum recognitionem Robinson Ellis, A.M. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

A Commentary on Catullus. By Robinson Ellis, M.A. Demy 8vo. *cloth*, 16s.

Horace. With a Commentary. Volume I. The Odes, Carmen Seculare, and Epodes. By Edward C. Wickham, M.A., Head Master of Wellington College. 8vo. *cloth*, 12s.

Also a small edition for Schools.

- Ovid.** Selections for the use of Schools. With Introductions and Notes, and an Appendix on the Roman Calendar. By W. Ramsay, M.A. Edited by G. G. Ramsay, M.A., Professor of Humanity, Glasgow. *Second Edition.* Ext. fcap. 8vo. cloth, 5s. 6d.
- Persius. The Satires.** With a Translation and Commentary. By John Conington, M.A., late Corpus Professor of Latin in the University of Oxford. Edited by Henry Nettleship, M.A. *Second Edition.* 8vo. cloth, 7s. 6d.
- Vergil:** Suggestions Introductory to a Study of the Aeneid. By H. Nettleship, M.A. 8vo. sewed, 1s. 6d.
- Selections from the less known Latin Poets.** By North Pinder, M.A. Demy 8vo. cloth, 15s.
- Fragments and Specimens of Early Latin.** With Introductions and Notes. By John Wordsworth, M.A., Tutor of Brasenose College, Oxford. Demy 8vo. cloth, 18s.
- A Manual of Comparative Philology.** By T. L. Papillon, M.A., Fellow and Lecturer of New College. Crown 8vo. cloth, 6s.
- The Ancient Languages of Italy.** By Theodore Aufrecht, Phil. Doct. *Preparing.*
- The Roman Poets of the Augustan Age.** By William Young Sellar, M.A., Professor of Humanity in the University of Edinburgh. VIRGIL. 8vo. cloth, 14s.
- The Roman Poets of the Republic.** By the same Editor. *Preparing.*

II. GREEK; GRAMMARS, CLASSICS, &c.

- A Greek Primer in English** for the use of beginners. By the Right Rev. Charles Wordsworth, D.C.L., Bishop of St. Andrews. *Fourth Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 1s. 6d.
- Graecae Grammaticae Rudimenta in usum Scholarum.** Auctore Carolo Wordsworth, D.C.L. *Eighteenth Edition, 1875.* 12mo. bound, 4s.
- A Series of Graduated Greek Readers.**
- First Greek Reader.** By W. G. Rushbrooke, M.L. *In the Press.*
- Second Greek Reader.** By A. J. M. Bell, M.A.
- Third Greek Reader.** *In Preparation.*
- Fourth Greek Reader; being Specimens of Greek Dialects.** With Introductions and Notes. By W. W. Merry, M.A., Fellow and Lecturer of Lincoln College. Extra fcap. 8vo. cloth, 4s. 6d.
- Fifth Greek Reader. Part I.** Selections from Greek Epic and Dramatic Poetry, with Introductions and Notes. By Evelyn Abbott, M.A., Fellow of Balliol College. Ext. fcap. 8vo. cloth, 4s. 6d.
- Part II.** By the same Editor. *In Preparation.*

A Greek-English Lexicon, abridged from Liddell and Scott's 4to. edition, chiefly for the use of Schools. *Seventeenth Edition. Carefully Revised throughout.* 1876. Square 12mo. *cloth*, 7s. 6d.

Greek Verbs, Irregular and Defective; their forms, meaning, and quantity; embracing all the Tenses used by Greek writers, with reference to the passages in which they are found. By W. Veitch. *New Edition.* Crown 8vo. *cloth*, 10s. 6d.

The Elements of Greek Accentuation (for Schools): abridged from his larger work by H. W. Chandler, M.A., Waynflete Professor of Moral and Metaphysical Philosophy, Oxford. Ext. fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.

Xenophon. Easy Selections (for Junior Classes). With a Vocabulary, Notes, and Map. By J. S. Phillpotts, B.C.L., Head Master of Bedford School; and C. S. Jerram, M.A., late Scholar of Trinity College, Oxford. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

Xenophon. Selections (for Schools). With Notes and Maps. By J. S. Phillpotts, B.C.L., Head Master of Bedford School. Part I. *Third Edition.* Ext. fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

Arrian. Selections (for Schools). With Notes. By J. S. Phillpotts, B.C.L., Head Master of Bedford School.

The Golden Treasury of Ancient Greek Poetry; being a Collection of the finest passages in the Greek Classic Poets, with Introductory Notices and Notes. By R. S. Wright, M.A., Fellow of Oriel College, Oxford. Ext. fcap. 8vo. *cloth*, 8s. 6d.

A Golden Treasury of Greek Prose, being a collection of the finest passages in the principal Greek Prose Writers, with Introductory Notices and Notes. By R. S. Wright, M.A., and J. E. L. Shadwell, M.A. Ext. fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

Aristotle's Politics. By W. L. Newman, M.A., Fellow of Balliol College, Oxford.

Demosthenes and Aeschines. The Orations of Demosthenes and Aeschines on the Crown. With Introductory Essays and Notes. By G. A. Simcox, M.A., and W. H. Simcox, M.A. 8vo. *cloth*, 12s.

Theocritus (for Schools). With Notes. By H. Kynaston, M.A. (late Snow), Head Master of Cheltenham College. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

Homer. Odyssey, Book II. With Introduction, Notes, and Table of Homeric Forms. By W. W. Merry, M.A., Fellow and Lecturer of Lincoln College, Oxford. Ext. fcap. 8vo. *cloth*, 1s. 6d.

Homer. Odyssey, Books I—XII (for Schools). By the same Editor. *Fifth Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

Homer. Odyssey, Books XIII—XXIV (for Schools). By the same Editor. *In Preparation.*

A Homeric Grammar. By D. B. Monro, M.A., Fellow of Oriel College. *In Preparation.*

Homer. Odyssey, Books I–XII. Edited with English Notes, Appendices, etc. By W. W. Merry, M.A., Fellow and Lecturer of Lincoln College, Oxford; and the late James Riddell, M.A., Fellow of Balliol College, Oxford. Demy 8vo. *cloth*, 16s.

Homer. Odyssey, Books XIII–XXIV. By Robinson Ellis, M.A., Fellow of Trinity College, Oxford.

Homer. Iliad. By D. B. Monro, M.A., Fellow and Tutor of Oriel College, Oxford.

Also a small edition for Schools.

Plato. Selections (for Schools). With Notes. By B. Jowett, M.A., Regius Professor of Greek; and J. Purves, M.A., Fellow and Lecturer of Balliol College, Oxford.

Sophocles. The Plays and Fragments. With English Notes and Introductions. By Lewis Campbell, M.A., Professor of Greek, St. Andrews, formerly Fellow of Queen's College, Oxford. 2 vols.

Vol. I. Oedipus Tyrannus. Oedipus Coloneus. Antigone. 8vo. *cloth*, 14s.

Sophocles. The Text of the Seven Plays. By the same Editor. Ext. fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

Sophocles. In Single Plays, with English Notes, &c. By Lewis Campbell, M.A., Professor of Greek, St. Andrews, and Evelyn Abbott, M.A., Fellow of Balliol College, Oxford. Extra fcap. 8vo. *limp*.

Oedipus Rex,	Oedipus Coloneus,	Antigone, 1s. 9d. each.
Ajax,	Electra,	Trachiniae, 2s. each.

Sophocles. Oedipus Rex: Dindorf's Text, with Notes by the present Bishop of St. David's Ext. fcap. 8vo. *limp*, 1s. 6d.

III. MENTAL AND MORAL PHILOSOPHY.

The Elements of Deductive Logic, designed mainly for the use of Junior Students in the Universities. By T. Fowler, M.A., Professor of Logic, Oxford. *Fifth Edition*, with a Collection of Examples. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

The Elements of Inductive Logic, designed mainly for the use of Students in the Universities. By the same Author. *Second Edition*. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 6s.

Selections from Berkeley, with an Introduction and Notes. For the use of Students in the Universities. By Alexander Campbell Fraser, LL.D. Crown 8vo. *cloth*, 7s. 6d. *See also* p. 16.

A Manual of Political Economy, for the use of Schools. By J. E. Thorold Rogers, M.A., formerly Professor of Political Economy, Oxford. *Third Edition*. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

IV. MATHEMATICS, &c.

Figures Made Easy: a first Arithmetic Book. (Introductory to 'The Scholar's Arithmetic.') By Lewis Hensley, M.A., formerly Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge. Crown 8vo. *cloth*, 6d.

Answers to the Examples in Figures made Easy, together with two thousand additional Examples formed from the Tables in the same, with Answers. By the same Author. Crown 8vo. *cloth*, 1s.

The Scholar's Arithmetic; with Answers to the Examples. By the same Author. Crown 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

The Scholar's Algebra. An Introductory work on Algebra. By the same Author. Crown 8vo. *cloth*, 4s. 6d.

Book-keeping. By R. G. C. Hamilton, Financial Assistant Secretary to the Board of Trade, and John Ball (of the Firm of Quilter, Ball, & Co.), Co-Examiners in Book-keeping for the Society of Arts. *New and enlarged Edition.* Extra fcap. 8vo. *limp cloth*, 2s.

A Course of Lectures on Pure Geometry. By Henry J. Stephen Smith, M.A., F.R.S., Fellow of Corpus Christi College, and Savilian Professor of Geometry in the University of Oxford.

Acoustics. By W. F. Donkin, M.A., F.R.S., Savilian Professor of Astronomy, Oxford. Crown 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

A Treatise on Electricity and Magnetism. By J. Clerk Maxwell, M.A., F.R.S., Professor of Experimental Physics in the University of Cambridge. 2 vols. 8vo. *cloth*, 1l. 11s. 6d.

An Elementary Treatise on the same subject. By the same Author. *Preparing.*

V. HISTORY.

A Constitutional History of England, in its Origin and Development. By W. Stubbs, M.A., Regius Professor of Modern History in the University of Oxford. Vols. I and II. Crown 8vo. *cloth*, each 12s.

Vol. III. *In the Press.*

Select Charters and other Illustrations of English Constitutional History, from the Earliest Times to the Reign of Edward I. Arranged and Edited by W. Stubbs, M.A., Regius Professor of Modern History in the University of Oxford. *Second Edition.* Crown 8vo. *cloth*, 8s. 6d.

A History of England, principally in the Seventeenth Century. By Leopold Von Ranke. Translated by Resident Members of the University of Oxford, under the superintendence of G. W. Kitchin, M.A., and C. W. Boase, M.A. 6 vols. 8vo. *cloth*, 3l. 3s.

Genealogical Tables illustrative of Modern History. By H. B. George, M.A. *Second Edition. Revised and Corrected.* Small 4to. *cloth*, 12s.

- A History of France.** With numerous Maps, Plans, and Tables. By G. W. Kitchin, M.A. In Three Volumes, crown 8vo. *cloth*, 1os. 6d. each.
- Vol. 1. Down to the Year 1453. Vol. 2. From 1453-1624.
Vol. 3. From 1624-1793.
- A Manual of Ancient History.** By George Rawlinson, M.A., Camden Professor of Ancient History, formerly Fellow of Exeter College, Oxford. Demy 8vo. *cloth*, 14s.
- A History of Germany and of the Empire,** down to the close of the Middle Ages. By J. Bryce, D.C.L., Regius Professor of Civil Law in the University of Oxford.
- A History of British India.** By S. J. Owen, M.A., Reader in Indian Law and History in the University of Oxford.
- A History of Greece** from its Conquest by the Romans to the present time, B. C. 146 to A. D. 1864. By George Finlay, LL. D. A new Edition, revised throughout, and in part re-written, with considerable additions, by the Author, and Edited by H. F. Tozer, M.A., Tutor and late Fellow of Exeter College, Oxford. In Seven Volumes. *Nearly ready.*
- A History of Greece.** By E. A. Freeman, M.A., formerly Fellow of Trinity College, Oxford.
- A Selection from the Despatches, Treaties, and other Papers** of the Marquess Wellesley, K.G., during his Government of India; with Appendix, Map of India, and Plans. Edited by S. J. Owen, M.A., Reader in Law and History, and Tutor at Christ Church; formerly Professor of History in the Elphinstone College, Bombay. 8vo. *cloth*, 1l. 4s. *Just Published.*

VI. LAW.

- An Introduction to the Principles of Morals and Legislation.** By Jeremy Bentham. Crown 8vo. *cloth*, 6s. 6d.
- Elements of Law** considered with reference to Principles of General Jurisprudence. By William Markby, M.A., Judge of the High Court of Judicature, Calcutta. *Second Edition, with Supplement.* Crown 8vo. *cloth*, 7s. 6d.
- An Introduction to the History of the Law of Real Property,** with original Authorities. By Kenelm E. Digby, M.A., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law, and formerly Fellow of Corpus Christi College, Oxford. Crown 8vo. *cloth*, 7s. 6d.
- The Elements of Jurisprudence.** By Thomas Erskine Holland, D.C.L., Chichele Professor of International Law and Diplomacy, and formerly Fellow of Exeter College, Oxford. *Preparing.*
- The Institutes of Justinian,** edited as a recension of the Institutes of Gaius. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 5s.
- Alberici Gentilis, I. C. D., I. C. Professoris Regii, De Iure Belli Libri Tres.** Edidit Thomas Erskine Holland, I. C. D., Iuris Gentium Professor Chicheleianus, Coll. Omn. Anim. Socius, necnon in Univ. Perusin. Iuris Professor Honorarius. *Nearly ready.*

Gaii Institutionum Juris Civilis Commentarii Quatuor;
or, Elements of Roman Law by Gaius. With a Translation and Commentary by Edward Poste, M.A., Barrister-at-Law, and Fellow of Oriel College, Oxford. *Second Edition.* 8vo. *cloth*, 18s.

Select Titles from the Digest of Justinian. By T. E. Holland, D.C.L., Chichele Professor of International Law and Diplomacy, and formerly Fellow of Exeter College, Oxford, and C. L. Shadwell, B.C.L., Fellow of Oriel College, Oxford. *In Parts.*

Part I. **Introductory Titles.** 8vo. *sewed*, 2s. 6d.

Part II. **Family Law.** 8vo. *sewed*, 1s.

Part III. **Property Law.** 8vo. *sewed*, 2s. 6d.

VII. PHYSICAL SCIENCE.

A Handbook of Descriptive Astronomy. By G. F. Chambers, F.R.A.S., Barrister-at-Law. Third Edition. Demy 8vo. *cloth*, 28s.

Chemistry for Students. By A. W. Williamson, Phil. Doc., F.R.S., Professor of Chemistry, University College, London. *A new Edition, with Solutions.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 8s. 6d.

A Treatise on Heat, with numerous Woodcuts and Diagrams. By Balfour Stewart, LL.D., F.R.S., Professor of Natural Philosophy in Owens College, Manchester. *Third Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

Forms of Animal Life. By G. Rolleston, M.D., F.R.S., Linacre Professor of Physiology, Oxford. Illustrated by Descriptions and Drawings of Dissections. Demy 8vo. *cloth*, 16s.

Exercises in Practical Chemistry (Laboratory Practice). By A. G. Vernon Harcourt, M.A., F.R.S., Senior Student of Christ Church, and Lee's Reader in Chemistry; and H. G. Madan, M.A., Fellow of Queen's College, Oxford.

Series I. Qualitative Exercises. *Second Edition.* Crown 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

Series II. Quantitative Exercises.

Geology of Oxford and the Valley of the Thames. By John Phillips, M.A., F.R.S., Professor of Geology, Oxford. 8vo. *cloth*, 21s.

Crystallography. By M. H. N. Story-Maskelyne, M.A., Professor of Mineralogy, Oxford; and Deputy Keeper in the Department of Minerals, British Museum. *In the Press.*

VIII. ENGLISH LANGUAGE AND LITERATURE.

A First Reading Book. By Marie Eichens of Berlin; and edited by Anne J. Clough. Extra fcap. 8vo. *stiff covers*, 4d.

Oxford Reading Book, Part I. For Little Children. Extra fcap. 8vo. *stiff covers*, 6d.

Oxford Reading Book, Part II. For Junior Classes. Extra fcap. 8vo. *stiff covers* 6d.

- On the Principles of Grammar.** By E. Thring, M.A., Head Master of Uppingham School. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.
- Grammatical Analysis**, designed to serve as an Exercise and Composition Book in the English Language. By E. Thring, M.A., Head Master of Uppingham School. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.
- An Elementary English Grammar and Exercise Book.** By the Rev. O. W. Tancock, M.A., Assistant Master of Sherborne School. Extra fcap. 8vo. 1s. 6d. *Just Published.*
- An English Grammar and Reading Book**, for Lower Forms in Classical Schools. By O. W. Tancock, M.A., Assistant Master of Sherborne School. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.
- Gray.** Elegy and Ode on Eton College. *paper covers*, 2d.
- Parnell.** The Hermit. *paper covers*, 2d.
- Johnson.** Vanity of Human Wishes. With Notes by E. J. Payne, M.A. *paper covers*, 4d.
- Keats.** Hyperion, Book I. With Notes by W. T. Arnold, B.A. *paper covers*, 4d.
- Milton.** Lycidas, 3d. L'Allegro, 3d. Il Penseroso, 4d. With Notes by R. C. Browne, M.A. *paper covers.* (See also pp. 28, 31.)
- The Philology of the English Tongue.** By J. Earle, M.A., formerly Fellow of Oriel College, and sometime Professor of Anglo-Saxon, Oxford. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.
- A Book for the Beginner in Anglo-Saxon.** By John Earle, M.A., Professor of Anglo-Saxon, Oxford. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.
- An Anglo-Saxon Reader.** In Prose and Verse. With Grammatical Introduction, Notes, and Glossary. By Henry Sweet, M.A. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 8s. 6d.
- Chaucer.** The Prioresses Tale; Sir Thopas; The Monkes Tale; The Clerkes Tale; The Squieres Tale, &c. Edited by W. W. Skeat, M.A. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.
- Chaucer.** The Tale of the Man of Lawe; The Pardoner's Tale; The Second Nonnes Tale; The Chanouns Yemannes Tale. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.
- Specimens of Early English.** A New and Revised Edition. With Introduction, Notes, and Glossarial Index. By R. Morris, LL.D., and W. W. Skeat, M.A.
Part I. *In the Press.*
Part II. From Robert of Gloucester to Gower (A.D. 1298 to A.D. 1393). *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.
- Specimens of English Literature**, from the 'Ploughmans Crede' to the 'Shepheardes Calender' (A.D. 1394 to A.D. 1579). With Introduction, Notes, and Glossarial Index. By W. W. Skeat, M.A. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

The Vision of William concerning Piers the Plowman, by William Langland. Edited, with Notes, by W. W. Skeat, M.A. *Second Edition*. Extra fcap. 8vo. cloth, 4s. 6d.

Shakespeare. Hamlet. Edited by W. G. Clark, M.A., and W. Aldis Wright, M.A. Extra fcap. 8vo. stiff covers, 2s.

Shakespeare. The Tempest. By W. Aldis Wright, M.A. Extra fcap. 8vo. stiff covers, 1s. 6d.

Shakespeare. King Lear. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. stiff covers, 1s. 6d.

Shakespeare. As You Like It. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. stiff covers, 1s. 6d.

Shakespeare. A Midsummer Night's Dream. By the same Editor. *In the Press*. (For other Plays, see p. 31.)

Milton. The Areopagitica. With Introduction and Notes. By J. W. Hales, M.A., late Fellow of Christ's College, Cambridge. Extra fcap. 8vo. cloth, 3s. (See also pp. 27, 31.)

Addison. Selections from Papers in the Spectator. With Notes. By T. Arnold, M.A., University College. Extra fcap. 8vo. cloth, 4s. 6d.

Typical Selections from the best English Writers with Introductory Notices. Second Edition. In Two Volumes. Extra fcap. 8vo. cloth, 7s. *Sold separately*, price 3s. 6d. each.

Vol. I. Latimer to Berkeley. Vol. II. Pope to Macaulay.

Specimens of Lowland Scotch and Northern English. By Dr. J. A. H. Murray. *Preparing*.

See also XIII. below for other English Classics.

IX. FRENCH LANGUAGE AND LITERATURE.

An Etymological Dictionary of the French Language, with a Preface on the Principles of French Etymology. By A. Brachet. Translated into English by G. W. Kitchin, M.A., formerly Censor of Christ Church. Crown 8vo. cloth, 10s. 6d.

Brachet's Historical Grammar of the French Language. Translated into English by G. W. Kitchin, M.A. Third Edition. Extra fcap. 8vo. cloth, 3s. 6d.

Corneille's Cinna, and Molière's Les Femmes Savantes. Edited, with Introduction and Notes, by Gustave Masson. Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d.

Racine's Andromaque, and Corneille's Le Menteur. With Louis Racine's Life of his Father. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d.

Molière's Les Fourberies de Scapin, and Racine's Athalie. With Voltaire's Life of Molière. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d.

Selections from the Correspondence of **Madame de Sévigné** and her chief Contemporaries. Intended more especially for Girls' Schools. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s.

Voyage autour de ma Chambre, by **Xavier de Maistre**; **Ourika**, by **Madame de Duras**; **La Dot de Suzette**, by **Fievée**; **Les Jumeaux de l'Hôtel Corneille**, by **Edmond About**; **Mésaventures d'un Écolier**, by **Rodolphe Töpffer**. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.

Regnard's Le Joueur, and **Brueys and Palaprat's Le Grondeur**. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.

Louis XIV and his Contemporaries; as described in Extracts from the best Memoirs of the Seventeenth Century. With English Notes, Genealogical Tables, &c. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.

X. GERMAN LANGUAGE AND LITERATURE.

New German Method. In Four Volumes. By Hermann Lange, Teacher of Modern Languages, Manchester.

Vol. I. The Germans at Home. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.

Vol. II. A Grammar of the German Language. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

Vol. III. The German Manual. *Just ready*.

Vol. IV. German Composition. *In Preparation*.

Lessing's Laocoon. With Introduction, English Notes, etc. By Dr. Albert Haman, Teacher of German at the Taylor Institution, Oxford. *In Preparation*.

Also, Edited by C. A. BUCHHEIM, *Phil. Doc.*, Professor in King's College, London.

Goethe's Egmont. With a Life of Goethe, &c. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s.

Schiller's Wilhelm Tell. With a Life of Schiller; an historical and critical Introduction, Arguments, and a complete Commentary. *Second Edition*. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

Lessing's Minna von Barnhelm. A Comedy. With a Life of Lessing, Critical Analysis, Complete Commentary, &c. *Second Edition*. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.

In Preparation.

Goethe's Iphigenie auf Tauris. A Drama. With a Critical Introduction, Arguments to the Acts, and a complete Commentary.

Selections from the Poems of Schiller and Goethe.

Becker's (K. F.) Friedrich der Grosse.

Egmont's Leben und Tod, and **Belagerung von Antwerpen** by Schiller.

XI. ART, &c.

- A Handbook of Pictorial Art.** By R. St. J. Tyrwhitt, M.A. formerly Student and Tutor of Christ Church, Oxford. With coloured Illustrations, Photographs, and a chapter on Perspective by A. Macdonald. *Second Edition.* 8vo. *half morocco*, 18s.
- A Music Primer for Schools.** By J. Troutbeck, M.A., Music Master in Westminster School, and R. F. Dale, M.A., B. Mus., Assistant Master in Westminster School. Crown 8vo. *cloth*, 1s. 6d.
- A Treatise on Harmony.** By Sir F. A. Gore Ouseley, Bart., Professor of Music in the University of Oxford. *Second Edition.* 4to. *cloth*, 10s.
- A Treatise on Counterpoint, Canon, and Fugue**, based upon that of Cherubini. By the same Author. 4to. *cloth*, 16s.
- A Treatise on Musical Form and General Composition.** By the same Author. 4to. *cloth*, 10s.
- The Cultivation of the Speaking Voice.** By John Hullah. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.

XII. MISCELLANEOUS.

- Dante.** Selections from the *Inferno*. With Introduction and Notes. By H. B. Cotterill, B.A. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.
- Tasso.** *La Gerusalemme Liberata.* Cantos i, ii. With Introduction and Notes. By the same Editor. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 2s. 6d.
- A Treatise on the use of the Tenses in Hebrew.** By S. R. Driver, M.A., Fellow of New College. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 6s. 6d.
- Outlines of Textual Criticism** applied to the New Testament. By C. E. Hammond, M.A., Fellow and Tutor of Exeter College, Oxford. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. *cloth*, 3s. 6d.
- Antient Liturgies.** With Introduction, Notes, &c. By C. E. Hammond, M.A. *In Preparation.*
- The Modern Greek Language** in its relation to Ancient Greek. By E. M. Geldart, B.A. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 4s. 6d.
- A System of Physical Education : Theoretical and Practical.** By Archibald Maclaren. Extra fcap. 8vo. *cloth*, 7s. 6d.

XIII. A SERIES OF ENGLISH CLASSICS,

Designed to meet the wants of Students in English Literature, under the superintendence of the Rev. J. S. BREWER, M.A., of Queen's College, Oxford, and Professor of English Literature at King's College, London.

It is also especially hoped that this Series may prove useful to Ladies' Schools and Middle Class Schools; in which English Literature must always be a leading subject of instruction.

A General Introduction to the Series. By Professor Brewer, M.A.

1. **Chaucer.** The Prologue to the Canterbury Tales; The Knightes Tale; The Nonne Prestes Tale. Edited by R. Morris, Editor of Specimens of Early English, &c., &c. *Sixth Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d. (See also p. 27.)

2. **Spenser's Faery Queene.** Books I and II. Designed chiefly for the use of Schools. With Introduction, Notes, and Glossary. By G. W. Kitchin, M.A., formerly Censor of Christ Church.

Book I. *Eighth Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d.

Book II. *Third Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 2s. 6d.

3. **Hooker.** Ecclesiastical Polity, Book I. Edited by R. W. Church, M.A., Dean of St. Paul's; formerly Fellow of Oriel College, Oxford. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 2s.

4. **Shakespeare.** Select Plays. Edited by W. G. Clark, M.A., Fellow of Trinity College, Cambridge; and W. Aldis Wright, M.A., Trinity College, Cambridge. Extra fcap. 8vo. stiff covers.

I. The Merchant of Venice. 1s.

II. Richard the Second. 1s. 6d.

III. Macbeth. 1s. 6d. (For other Plays, see p. 28.)

5. **Bacon.**

I. Advancement of Learning. Edited by W. Aldis Wright, M.A. *Second Edition.* Extra fcap. 8vo, cloth, 4s. 6d.

II. The Essays. With Introduction and Notes. By J. R. Thursfield, M.A., Fellow and Tutor of Jesus College, Oxford.

6. **Milton.** Poems. Edited by R. C. Browne, M.A., and Associate of King's College, London. 2 vols. *Fourth Edition.* Extra fcap. 8vo. cloth, 6s. 6d.

Sold separately, Vol. I. 4s.; Vol. II. 3s.

7. **Dryden.** Select Poems. Stanzas on the Death of Oliver Cromwell; *Astræa Redux*; *Annus Mirabilis*; *Absalom and Achitophel*; *Religio Laici*; *The Hind and the Panther*. Edited by W. D. Christie, M.A., Trinity College, Cambridge. *Second Edition*. Ext. fcap. 8vo. cloth, 3s. 6d.
8. **Bunyan.** *The Pilgrim's Progress*; *Grace Abounding*. Edited by E. Venables, M.A., Canon of Lincoln. *In the Press*.
9. **Pope.** With Introduction and Notes. By Mark Pattison, B.D., Rector of Lincoln College, Oxford.
 - I. *Essay on Man*. *Fifth Edition*. Extra fcap. 8vo. stiff covers, 1s. 6d.
 - II. *Satires and Epistles*. *Second Edition*. Extra fcap. 8vo. stiff covers, 2s.
10. **Johnson.** *Rasselas*; *Lives of Pope and Dryden*. By T. Arnold, M.A., University College.
11. **Burke.** Select Works. Edited, with Introduction and Notes, by E. J. Payne, M.A., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law, and Fellow of University College, Oxford.
 - I. *Thoughts on the Present Discontents*; the two Speeches on America. *Second Edition*. Extra fcap. 8vo. cloth, 4s. 6d.
 - II. *Reflections on the French Revolution*. *Second Edition*. Extra fcap. 8vo. cloth, 5s.
12. **Cowper.** Edited, with Life, Introductions, and Notes, by H. T. Griffith, B.A., formerly Scholar of Pembroke College, Oxford.
 - I. *The Didactic Poems of 1782*, with Selections from the Minor Pieces, A.D. 1779-1783. Extra fcap. 8vo. cloth, 3s.
 - II. *The Task*, with *Tirocinium*, and Selections from the Minor Poems, A.D. 1784-1799. Extra fcap. 8vo. cloth, 3s.

Published for the University by
MACMILLAN AND CO., LONDON.

Also to be had at the
CLARENDON PRESS DEPOSITORY, OXFORD.

The DELEGATES OF THE PRESS invite suggestions and advice from all persons interested in education; and will be thankful for hints, &c. addressed to the SECRETARY TO THE DELEGATES, Clarendon Press, Oxford.

Catullus, Gaius Valerius,

Catullusi Veronensis Liber iterum recognovit apparatus criticum
prolegomena appendices addidit R. Ellis

Oxonii 1878

A.lat.a. 150

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11368396-8